Bundel - Raad openbaar Wijchen van 15 oktober 2026

1 Opening
Vragenhalfuurtje: 3 minuten
Voor de fracties: 9 minuten
Voor het de college: 15 minuten

2 Vaststellen agenda

2.a Stemming ordevoorstel - Agendapunt 9.1 behandelen als stemstuk.

3 Vragenhalfuur

4 Vaststellen lijst besluiten en toezeggingen en concept verslag 17 september 2026
2026-09-17_Raad openbaar Wijchen_Besluitenlijst
2026-09-17 Conceptnotulen Gem. Wijchen

5 Afdoening terkennisnamelijst
Onderstaande stukken worden niet inhoudelijk behandeld
Ingekomen brieven Wijchen - raadsvergadering 15-10-26

5.a 349951 Informatienota Hoogspanningsstation Wijchen
Dossier 8168 voorblad
349951 Informatienota Hoogspanningsstation Wijchen
Notitie gebiedsproces HSS Wijchen Inpassingsopgave per zoeklocatie
bijlage 1 - Gebiedsraamwerk Wijchen
bijlage 2 - Notitie gebiedsinput IEA HSS Wijchen DEFINTIEF 16022026
bijlage 4 - Leidende principes grondeigenaren omwonenden
bijlage 3 - 20260901_WIJCHEN_posters gebiedsproces klein
brief TenneT en ministerie ondertekend

5.b 368162 Informatienota Schriftelijke vraag over financiële positie van jongvolwassenen in Wijchen
Dossier 8112 voorblad
368162 Informatienota Schriftelijke vraag over financiële positie van jongvolwassenen in Wijchen
Bijlage : Schriftelijke vraag PRO Wijchen - Financiële positie jongvolwassenen - vraag

5.c 368937 Informatienota Beantwoording raadsvragen PRO hittebestendige schoolgebouwen
Dossier 8081 voorblad
368937 Informatienota Beantwoording raadsvragen PRO hittebestendige schoolgebouwen

5.d 378653 Informatienota Volkshuisvestingsprogramma
Dossier 8162 voorblad
378653 Informatienota Volkshuisvestingsprogramma

5.e 378821 Informatienota Voortgang Integrale Gebiedsvisie Hernen
Dossier 8174 voorblad
378821 Informatienota Voortgang Integrale Gebiedsvisie Hernen
Analyse Enqueteresultaten Hernen
260907_Sweco_IGV Hernen_posters participatieavond 1

5.f 379767 Informatienota Rapportage september 2026 Wijchen
Dossier 8183 voorblad
379767 Informatienota Rapportage september 2026 Wijchen
3e Rapportage 2026-09 September

5.g 380725 Informatienota Bestedingsplan Sociaal Team 2027-2030
Dossier 8200 voorblad
380725 Informatienota Bestedingsplan Sociaal Team 2027-2030

5.h 380239 Informatienota Verlenging Regioaanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Gelderland Zuid 2021-2025 Samen voor een thuis zonder geweld

Dossier 8194 voorblad
380239 Informatienota Verlenging Regioaanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Gelderland Zuid 2021-2025 Samen voor een thuis zonder geweld

5.i 375238 Informatienota bereikbaarheid Bijsterhuizen en omgeving.

Dossier 8198 voorblad
375238 Informatienota bereikbaarheid Bijsterhuizen en omgeving.
Bijlage 1: Brief aan provincie CC: gemeenten Nijmegen en Wijchen - Ontsluitingen Wijchen_7 juli 2026
Bijlage 2: Antwoordbrief provincie Gelderland aan bedrijvenvereniging Bijsterhuizen 9 sept 2026

5.j 380582 Informatienota Advies Stuurgroep Ruimte voor de Rivier 2.0

Dossier 8207 voorblad
380582 Informatienota Advies Stuurgroep Ruimte voor de Rivier 2.0
Bijlage 1 Brief college programma RvdR2.0
Bijlage 2 Achtergrondinformatiepakket RvdR 2.0
Bijlage 3 RvdR2.0 Factsheet Overasselt-Niftrik
Bijlage 4 Overzichtskaart globale locaties
Bijlage 5 Reactie gemeente Wijchen bij Ruimte voor de Rivier 2.0

5.k 366711 Informatienota reactie op verslag archief- en informatiebeheer en verbetermaatregelen gemeente Wijchen 2026

Dossier 8229 voorblad
366711 Informatienota reactie op verslag archief- en informatiebeheer en verbetermaatregelen gemeente Wijchen 2026
Verslag archief- en informatiebeheer WDW Wijchen mei 2026 - verslag

5.l 381021 Informatienota fietsroute Oss-Wijchen-Nijmegen

Dossier 8213 voorblad
381021 Informatienota fietsroute Oss-Wijchen-Nijmegen

5.m 381187 Informatienota Pilot Doorstroomcoach op locatie

Dossier 8215 voorblad
381187 Informatienota Pilot Doorstroomcoach op locatie

5.n 378864 Informatienota Regionaal Plan Opvang en Huisvesting Vluchtelingen 2026-2028 (actualisering van het plan 2024-2026)

Dossier 8223 voorblad
378864 Informatienota Regionaal Plan Opvang en Huisvesting Vluchtelingen 2026-2028 (actualisering van het plan 2024-2026)
Bijlage 1 - Regionaal plan
Bijlage 1a - Uitvraag Provincie actuele stand van zaken Subregionaal Plan RvN

5.o 379676 Informatienota Wijchen, woonwensenonderzoek 55+ 2026

Dossier 8209 voorblad
379676 Informatienota Wijchen, woonwensenonderzoek 55+ 2026
definitieve rapportage Wijchen

5.p 376786 Informatienota Evaluatie StartUp

Dossier 8122 voorblad
376786 Informatienota Evaluatie StartUp

6 Hamerstukken

De stukken onder dit agendapunt zijn hamerstukken. Op hamerstukken kunt u niet inspreken.

6.a 372956 Beslisnota Herziening budgetsubsidie MeerVoormekaar 2025 onderdeel dagbegeleiding

Dossier 8150 voorblad
372956 Beslisnota Herziening budgetsubsidie MeerVoormekaar 2025 onderdeel dagbegeleiding

Bijlage 2: Herziene beschikking MeerVoormekaar

Bijlage 4: Jaarrekening MeerVoormekaar 2025 incl. Accountantsverklaring
Bijlage 5: Jaarverslag MeerVoormekaar 2025_1
Bijlage 6: Verantwoording budgetsubsidie gemeente Wijchen 2025

6.b 080635 Beslisnota Herstelbesluit bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik
Dossier 8152 voorblad
080635 Beslisnota Herstelbesluit bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik
Bijlage 1: Notitie Aanpassingen bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik

6.c 368555 Beslisnota ambtshalve toekenning individuele inkomenstoeslag
Dossier 8165 voorblad
368555 Beslisnota ambtshalve toekenning individuele inkomenstoeslag
Wijzigingsverordening individuele inkomenstoeslag gemeente Wijchen 2023

6.d 373112 Beslisnota Subsidieplafond subsidieregeling leefbaarheidsinitiatieven cultuur Wijchen
Dossier 8100 voorblad
373112 Beslisnota Subsidieplafond subsidieregeling leefbaarheidsinitiatieven cultuur Wijchen

Subsidieregeling leefbaarheidsinitiatieven cultuur_DEF
Raadsbesluit subsidieplafond Leefbaarheidsinitiatieven cultuur

6.e 375334 Beslisnota kadernota subsidieverstrekking
Dossier 8159 voorblad
375334 Beslisnota kadernota subsidieverstrekking
Bijlage Kadernota subsidieverstrekking

6.f 377747 Beslisnota Projectsubsidie Stichting Rijhal Bergharen
Dossier 8181 voorblad
377747 Beslisnota Projectsubsidie Stichting Rijhal Bergharen

6.g 382043 Beslisnota vaststellen IBOR 2023-2027
Dossier 8231 voorblad
382043 Beslisnota vaststellen IBOR 2023-2027
IBOR Wijchen v8 def

6.h 367239 Beslisnota Zienswijze Frictiekosten Ontvlechting GGD-VRGZ
Dossier 8140 voorblad
367239 Beslisnota Zienswijze Frictiekosten Ontvlechting GGD-VRGZ
1. Zienswijze Gemeenteraad ontvlechting VRGZ
2. Zienswijze Gemeenteraad ontvlechting GGD
3. Raadsbrief begrotingswijziging frictiekosten bedrijfsvoering VRGZ en GGD

7 Mededelingen

8 382775 Beslisnota benoeming de heer R. van der Weerd als commissielid (D66)
Dossier 8253 voorblad
382775 Beslisnota benoeming de heer R. van der Weerd als commissielid (D66)

9 Bespreekstukken
De stukken onder dit agendapunt zijn bespreekstukken. Op bespreekstukken kunt u inspreken. Wilt u inspreken? Neem dan contact op met de griffie van de gemeente Wijchen. De griffie is bereikbaar via het e-mail adres griffie@wijchen.nl en via telefoonnummer 088 432 72 03.

9.2 322082 Informatienota Boomgroeiplaatsen en boomkroonvolume Wijchen
Dossier 7964 voorblad
322082 informatienota Boomgroeiplaatsen en boomkroonvolume Wijchen
322082 CV aanbieden informatiestuk Bkk en BKV (W) def

9.3 349041 Informatienota fatbike regulering centrum Wijchen
Zie ingekomen brief - Ibabs - Overzichten - ingekomen stukken - Fietsen in het winkelerf
Dossier 8064 voorblad
349041 Informatienota fatbike regulering centrum Wijchen

Bijlage 1 - Motie 1 K8W VVD CDA - Fatbikeverbod

10 Stemmingen

10.a 342317 Beslisnota Wijziging beleidsplan Openbare Verlichting
Niet besproken - verplaatst naar stemmingen
Dossier 8155 voorblad
342317 Beslisnota Wijziging beleidsplan Openbare Verlichting
Beleidsplan OVL 2023-2030 gew 020926

11 Sluiting

Besluitenlijst Raad openbaar Wijchen

Datum	17-09-2026
Tijd	20:00 - 22.15 uur
Locatie	Wijchen, Kasteel
Voorzitter	R. Helmer-Englebert
Griffier	R. Waumans
Aanwezigen	Ted ten Buren, Titus Burgers, Annemarie Driessen - Slingerland, Jan Evers, Annemarie Gooiker-Loeffen, Henk-Jan Grobbe, Karin Hoogteijling, Helga Janssen, Jasmijn Janssen, Tim Klinkhamer, Rianne Kuipers, Renate Loermans, Maikel Lukkezen, Youri Merkus, Alice Peters - Vroom, Marieke van de Rakt, Jolene Rietveld, Rick Schraven, Suzanne Smeets, Ellen van Tilburg - Suy, Pim Verbeeten, Martijn Verharen, John Vrolijks
Afwezigen	Hans Bijmans, Dave Herms, Leo Herms en Joost Kersten

1 Opening

De voorzitter opent de vergadering.

2 Vaststellen agenda

Emilia doet een ordevoorstel om agendapunt 6.f. te behandelen als bespreekstuk.
Voor: 5
Tegen: 18
Dit ordevoorstel wordt door de raad verworpen.

Hart voor Wijchen doet een ordevoorstel om agendapunt 6.f. te behandelen als stemstuk. Dit voorstel wordt door de raad aangenomen.

Kernachtig Wijchen doet een ordevoorstel om agendapunt 5.b. te agenderen in een volgende vergadering, dit ordevoorstel wordt unaniem door de raad aangenomen.

3 Vragenhalfuur

Er zijn geen vragen voor het vragenhalfuur.

4 Vaststellen lijsten besluiten en toezeggingen en concept verslagen 18 juni, 25 juni en 9 juli

De onderstaande documenten zijn ongewijzigd vastgesteld.

2026-06-18 Conceptnotulen raadsvergadering Gem. Wijchen

2026-06-18_Raad openbaar Wijchen_Besluitenlijst

2026-06-25 Conceptnotulen raadsvergadering Gem. Wijchen

2026-06-25_Raad openbaar Wijchen_Besluitenlijst

2026-07-09 Conceptnotulen raadsvergadering Gem. Wijchen

2026-07-09_Raad openbaar Wijchen_Besluitenlijst

5 Afdoening terkennisnamelijst

De informatienota's en de lijst met ingekomen brieven onder dit agendapunt zijn t.k.n. door de raad aangenomen. Met uitzonderring van 5.b.

5.a 339640 Informatienota Antwoord op schriftelijke vragen College B&W: Beantwoording schriftelijke vragen CDA nav Intentieovereenkomst Blauwe MotorGroene Mantel

5.b 349041 Informatienota fatbike regulering centrum Wijchen, deze nota wordt niet afgedaan, maar middels het ordevoorstel geagendeerd in een volgende vergadering.

5.c 351410 Informatienota FG Jaarverslag 2025

5.d 364873 Informatienota Antwoord op schriftelijke vragen CDA: Mogelijk overschot eengezinswoningen

5.e 367610 informatienota grondstoffen- en afvalrapportage 2025 Wijchen

5.f 369854 Informatienota Samenwerkingsovereenkomst verkeersregelinstallaties Graafseweg

5.g 374896 Informatienota Vervallen aanspraak bekostiging uitbreiding Maaswaal College locatie Veenseweg

5.h 376092 Informatienota parkeersituatie De Meerval

5.i 376261 Informatienota voortgang overgang belastingtaken naar de BSR

5.j 377373 informatienota stand van zaken uitvoering woonvisie Wijchen 2024 - 2028

6 Hamerstukken

De stukken onder dit agendapunt zijn afgehamerd en conform vastgesteld.

6.a 142840 Beslisnota Wijziging voorschot projectsubsidie Dorpendeal Bergharen - Blije Bikkels

6.b 377414 Beslisnota Zienswijze Concept Begroting 2027 ODGM

6.c 369205 beslisnota Zienswijze KCR2 Wijchen

6.d 367239 Beslisnota Zienswijze Frictiekosten Ontvlechting GGD-VRGZ

6.e 368450 Beslisnota Aanpassing Centrumregeling Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang regio Rijk van Nijmegen en Rivierenland

6.g 365561 Beslisnota Wijchen-West fase 1

7 Mededelingen

Er zijn geen mededelingen uit de raad of college.

8 Bespreekstukken

8.1 305621 Beslisnota Raad, Vaststellen TAM-Omgevingsplan Woeziksestraat 100, De Ploeg, Wijchen

De gemeenteraad besluit:
1. In te stemmen met de beantwoording van de zienswijzen zoals opgenomen in de zienswijzenota.
2. Het TAM-Omgevingsplan 'De Ploeg' gewijzigd vast te stellen.
3. Het beeldkwaliteitsplan 'De Ploeg' vast te stellen, als zijnde beleidsregels op grond van artikel 4.19 Omgevingswet.

22 stemmen voor (CDA, D66, K8W, HvW, VVD, PRO Wijchen)

1 stem tegen (Emilia)

Het voorstel is aanvaard.

Motie D66 Participeren kun je leren

De gemeenteraad vraagt aan het college om:

1. vanaf heden bij particuliere ruimtelijke initiatieven actief in te zetten op een zo hoog mogelijk participatieniveau;
2. daarbij de mogelijkheden te benutten die de gemeente vanuit haar verschillende rollen heeft zoals grondeigenaar;
3. aan de raad de motivatie te delen waarom gekozen is voor een bepaald niveau van participeren.

Beslispunt 1 D66 motie Participeren kun je leren

7 stemmen voor (PRO Wijchen, D66, Emilia),

16 stemmen tegen (CDA, HvW, K8W, VVD)

Beslispunt 2 D66 motie Participeren kun je leren

3 stemmen voor (D66, Emilia),

20 stemmen tegen (CDA, K8W, PRO Wijchen, VVD, HvW).

Beslispunt 3 D66 motie Participeren kun je leren

3 stemmen voor (D66, Emilia)

20 stemmen tegen (CDA, K8W, PRO Wijchen, VVD, HvW).

De motie is verworpen.

8.2 310149 Beslisnota rekenkamerrapport Koers houden in de transitie; klimaat en energiebeleid

Amendement K8W Financiering verzekerd

17 stemmen voor (K8W, PRO Wijchen, VVD, Emilia)

6 stemmen tegen (CDA, HVW D66)

Het amendement is aanvaard.

310149 Beslisnota rekenkamerrapport Koers houden in de transitie; klimaat en energiebeleid

Het voorstel is unaniem aangenomen met 23 stemmen voor met inachtneming van een stemverklaring van de fractie van D66.

Besluit (Geamendeerd aangenomen):

de Gemeenteraad besluit:

1. De conclusies uit het rekenkamerrapport “Koers houden in de transitie” te onderschrijven en het college opdracht te geven de aanbevelingen uit het rapport uit te voeren:

a. de raad te informeren de over financiële ontwikkelingen en risico's binnen het klimaat- en energiebeleid via het jaarverslag energietransitie en de reguliere planning- en controlcyclus. Indien ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, wordt de raad voorzien van de benodigde financiële afweging en handelingsopties zodat de raad hierover een weloverwogen besluit kan nemen.

b. de informatievoorziening aan de raad over het klimaat- en energiebeleid te verbeteren, met aandacht voor het juiste abstractieniveau en het gebruik van visuele hulpmiddelen, en deze informatievoorziening na één jaar te evalueren;

c. te zorgen voor duidelijke kaders voor participatie, waaronder helderheid over rollen, verantwoordelijkheden en mogelijkheden voor inwoners, en dit te verankeren in de participatieverordening;

d. de kwaliteit van participatieprocessen te borgen en de raad hierover te informeren, zodat de raad kan toezien op een zorgvuldige en volledige afweging van belangen;

e. de monitoring van het klimaat- en energiebeleid conform gemaakte afspraken uit te voeren en de raad tijdig te informeren over de voortgang, knelpunten en eventuele afwijkingen;

2. De agendacommissie opdracht te geven minimaal één keer per jaar een informatiebijeenkomst voor de raad te organiseren over het klimaat- en energiebeleid (aanbeveling 3).

3. Het college opdracht te geven de raad te rapporteren over de voortgang van de uitvoering van deze aanbevelingen via de planning en control cyclus.

Toezegging:
Wethouder van Dam zegt toe dat ze de raad op de hoogte houdt bij grote relevante mee- of tegenvallers in de energietransitie en welke maatregelen er dan genomen moeten worden.

8.3 328571 Meningsvormende nota uitgangspunten afvalbeleid komende periode

Middels een ordevoorstel is er door de raad besloten om deze nota niet te bespreken.

9 Stemmingen

9.1 Motie 14 HvW Emilia VVD Efficiënt parkeren (ivm stemmen staken 9 juli 2026)

De gemeenteraad vraagt aan het college om:

1. Te onderzoeken welke tijdelijke maatregelen kunnen bijdragen aan het verminderen van de parkeerdruk in en rondom het centrum van Wijchen
2. Daarbij de mogelijkheden voor een efficiënter gebruik van bestaande parkeerlocaties in kaart te brengen
3. De uitkomsten, inclusief mogelijke scenario's, financiële gevolgen en aanbevelingen, aan de gemeenteraad voor te leggen.

10 stemmen voor (CDA, D66, Emilia, HvW VVD),

13 stemmen tegen (PRO Wijchen, K8W)

De motie is verworpen

9.2 369010 Beslisnota Advies over omgevingsvergunning azc Wijchen

de Gemeenteraad besluit:
1. Het college te adviseren de omgevingsvergunning voor het azc aan de Graafseweg in Wijchen te verlenen.

20 stemmen voor (CDA, D66, K8W, PRO Wijchen, VVD)

3 stemmen tegen (Emilia, HvW).
Het voorstel is aanvaard met inachtneming van een stemverklaring van de fracties van Hart voor Wijchen, Emilia en D66

10 Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 22.15 uur.

CONCEPT

Verslag van de openbare raadsvergadering van de gemeente Wijchen gehouden op 17 september 2026 om 20.00 uur in het Kasteel te Wijchen

Voorzitter	Burgemeester, mevr. R. Helmer-Englebert
CDA	Mevr. A.M. Gooiker-Loeffen
	Mevr. C.E. Hoogteijling
D66 Wijchen	Mevr. J.E.M. Janssen
	Dhr. M.J.H. Lukkezen
Emilia	Dhr. P.P. Verbeeten
Hart voor Wijchen	Mevr. E.L. van Tilburg
	Dhr. J.A.G. Vrolijks
Kernachtig Wijchen	Mevr. J.M. Driessen-Slingerland
	Dhr. J.M.T. Evers
	Dhr. H.J. Grobbe
	Mevr. H.J. Janssen
	Dhr. T.R.D. Klinkhamer
	Mevr. R.H.J. Kuipers
	Mevr. R. Loermans
	Mevr. J.C.A. Rietveld
	Dhr. M.A.J. Verharen
PRO Wijchen	Dhr. T.T.M. Burgers
	Dhr. Y.J.T.M. Merkus
	Mevr. M.G.A. van de Rakt
	Mevr. S. Smeets
VVD	Dhr. E.H.M. ten Buren
	Mevr. A.C.M. Peters-Vroom
	Dhr. R.A.J. Schraven
Raadsgriffier	Mevr. R. Waumans
Wethouders	Dhr. A.A.A.M. van Bronkhorst
	Mevr. A.M. van Dam
	Dhr. P.R. Oomen
Verslaglegging	Emma Handson B.V.
Afwezig met kennisgeving	Dhr. H.J.G. Bijmans
	Dhr. G.W.R. Gerrits
	Dhr. D.L.W. Herms
	Dhr. L.J.P.G. Herms
	Dhr. J.T.G. Kersten
Insprekers	Dhr. Loeffen (stichting Leefbaarheidsgroep Woezik)

---

1. Opening en bezinning

De voorzitter, burgemeester mevrouw Helmer-Englebert, opent de vergadering en heet alle aanwezigen van harte welkom. Ze merkt op dat het vandaag 17 september 2026 is en herinnert de aanwezigen aan historische gebeurtenissen die op deze datum plaatsvonden: de start van operatie Market Garden in 1944 en de ondertekening van de Amerikaanse grondwet in 1787. Vervolgens vraagt de voorzitter de raad stil te staan bij de recente gebeurtenissen in Overasselt

van enkele weken geleden, die veel impact hebben gehad op de samenleving, zowel daar als in de nabije omgeving en de regio. Ze wenst de collega's en inwoners van de buurgemeente veel sterkte.

Na de bezinning maakt de voorzitter bekend dat berichten van verhindering zijn binnengekomen van de heer L. Herms (Hart voor Wijchen), de heer D. Herms (Hart voor Wijchen), de heer Kersten (Kernachtig Wijchen), wethouder Gerrits en de heer H. Bijmans (CDA Wijchen).

2. Vaststellen van de agenda
De voorzitter merkt op dat er geen motie is aangekondigd voor het agendapunt 'Meningsvormende nota afvalbeleid'. Daarom wordt dit punt als bespreekstuk van de agenda af gehaald.

De heer Verbeeten (Emilia) verzoekt het hamerstuk over de BOPA[1] azc[2] te verplaatsen naar de volgende cyclus. Hij legt uit dat er nog veel vragen zijn, vooral met betrekking tot de technische invulling, en dat de raad hierover een oordeel moet geven.

Mevrouw Van Tilburg (Hart voor Wijchen) verzoekt agendapunt 6.f, beslisnota 'Advies over omgevingsvergunning azc Wijchen', van de hamerstukken af te voeren en als stemstuk te behandelen. Ze benadrukt de maatschappelijke en politieke betekenis van dit onderwerp en vindt het wenselijk dat de raad een afzonderlijke stemming houdt. Bovendien wil zij een stemverklaring afleggen.

De heer Grobbe (Kernachtig Wijchen) verzoekt agendapunt 5b, informatienota 'fatbike regulering centrum Wijchen', van de agenda af te halen en te bespreken in de volgende cyclus. Hij geeft aan dat de motie te vroegtijdig en niet conform het verzoek is uitgevoerd.

De voorzitter constateert dat er 3 verzoeken tot wijziging van de agenda zijn en brengt deze in volgorde in stemming.

Stemming
De voorzitter brengt het verzoek van de heer Verbeeten (Emilia) om het hamerstuk over de BOPA azc te verplaatsen naar de volgende cyclus ter stemming.

Met 5 stemmen voor en 18 stemmen tegen wordt dit verzoek verworpen.

De voorzitter merkt op dat de raad zonder hoofdelijke stemming instemt met het verzoek van mevrouw Van Tilburg (Hart voor Wijchen) om van de beslisnota 'Advies over omgevingsvergunning azc Wijchen' een stemstuk te maken.

De voorzitter brengt het verzoek van de heer Grobbe (Kernachtig Wijchen) om de informatienota 'fatbike regulering centrum Wijchen' te agenderen voor de volgende cyclus ter stemming.

Met 23 stemmen voor en 0 stemmen tegen wordt dit verzoek ingewilligd.

De voorzitter vraagt of de raad kan instemmen met de gewijzigde agenda, wat het geval blijkt te zijn. De spreektijd wordt vastgesteld op 6 minuten per fractie en 10 minuten voor het college.

3. Vragenhalfuur
De voorzitter constateert dat er geen vragen zijn aangekondigd voor het vragenhalfuur.

4. Vaststellen lijsten besluiten en toezeggingen en conceptverslagen 18 juni, 25 juni en 9 juli 2026
De voorzitter merkt op dat geen van de raadsleden een verzoek tot wijziging heeft ingediend. Daarmee stelt de raad de documenten ongewijzigd vast.

[1] buitenplanse omgevingsplanactiviteit
[2] asielzoekerscentrum

5. Afdoening terkennisnamelijst
De voorzitter geeft aan dat er een wijziging heeft plaatsgevonden in de lijst, waarbij agendapunt 5b, de informatienota 'fatbike regulering centrum Wijchen', is verplaatst naar de volgende cyclus. De overige stukken op de terkennisnamelijst worden niet inhoudelijk behandeld tijdens deze vergadering.

5.a Informatienota 339640: antwoord op schriftelijke vragen college B&W: beantwoording schriftelijke vragen CDA n.a.v. Intentieovereenkomst Blauwe MotorGroene Mantel
5.b Informatienota 349041: fatbike regulering centrum Wijchen - agenderen
5.c Informatienota 351410: FG Jaarverslag 2025
5.d Informatienota 364873: antwoord op schriftelijke vragen CDA: mogelijk overschot eengezinswoningen
5.e Informatienota 367610: grondstoffen- en afvalrapportage 2025 Wijchen
5.f Informatienota 369854: samenwerkingsovereenkomst verkeersregelinstallaties Graafseweg
5.g Informatienota 374896: vervallen aanspraak bekostiging uitbreiding Maaswaal College locatie Veenseweg
5.h Informatienota 376092: parkeersituatie De Meerval
5.i Informatienota 376261: raad voortgang overgang belastingtaken naar de BSR
5.j Informatienota 377373: stand van zaken uitvoering woonvisie Wijchen 2024-2028

6. Hamerstukken
De voorzitter legt uit dat op hamerstukken niet kan worden ingesproken. Zij vraagt of de raad akkoord is met het vaststellen van de hamerstukken, waarbij zij specifiek vermeldt dat subpunt 6f is omgezet in een stemstuk dat later op de avond wordt behandeld. De raad stemt in met de hamerstukken.

6.a Beslisnota 142840: wijziging voorschot projectsubsidie Dorpendeal Bergharen – Blije Bikkels
6.b Beslisnota 377414: zienswijze Concept Begroting 2027 ODGM
6.c Beslisnota 369205: zienswijze KCR2 Wijchen
6.d Beslisnota 367239: zienswijze Frictiekosten Ontvlechting GGD-VRGZ
6.e Beslisnota 368450: aanpassing Centrumregeling Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang regio Rijk van Nijmegen en Rivierenland
~~6.f Beslisnota 369010: advies over omgevingsvergunning azc Wijchen – stemstuk?~~
6.g Beslisnota 365561: Wijchen-West fase 1

7. Mededelingen
De voorzitter vraagt of er mededelingen zijn van raadsleden die de raad vertegenwoordigen in werkgroepen of commissies; dat is niet het geval. Zij vraagt vervolgens of er mededelingen zijn van het college; ook dat is niet het geval.

8. Bespreekstukken
De voorzitter informeert de aanwezigen dat vanavond 2 bespreekstukken worden behandeld. Ze benadrukt dat, vanwege het lange zomerreces, het belangrijk is de werkwijze nogmaals toe te lichten. De beraadslagingen worden per stuk in 2 termijnen uitgevoerd. Ze legt uit dat per fractie 1 raadslid het woord voert. In de eerste termijn worden moties en amendementen ingediend, waarbij er geen ruimte is voor interrupties en alleen politieke vragen mogen worden gesteld. De voorzitter vraagt de raadsleden hun spreektijd in de gaten te houden. Nadat alle fracties hun inbreng hebben gehad, krijgt het college de gelegenheid te reageren en vragen te beantwoorden. In de tweede termijn kunnen woordvoerders worden geïnterrumpeerd en is er ruimte om te reageren op moties, amendementen, andere woordvoerders en het college.

8.1 Beslisnota Raad, Vaststellen TAM[3]-Omgevingsplan Woeziksestraat 100, De Ploeg, Wijchen
De voorzitter legt uit dat TAM een tijdelijke oplossing is voor organisaties die bij de invoering van de Omgevingswet nog niet volledig konden werken met het DSO[4]. Dankzij deze maatregel

[3] tijdelijke alternatieve maatregel
[4] Digitaal Stelsel Omgevingswet

konden zij hun belangrijkste werkzaamheden en processen blijven uitvoeren totdat zij volledig op het DSO waren aangesloten. In mei 2025 heeft het college principemedewerking verleend aan woningbouw op de locatie Woeziksestraat 100, waar voorheen Zaal Verploegen was gevestigd. Het ontwerp-omgevingsplan heeft van 18 december 2025 tot en met 28 januari 2026 6 weken ter inzage gelegen. De raad beslist nu over het vaststellen van het omgevingsplan.

De voorzitter benoemt de voorgestelde besluiten: instemmen met de beantwoording van de zienswijzen zoals opgenomen in de zienswijzenota, het TAM-omgevingsplan De Ploeg gewijzigd vaststellen en het beeldkwaliteitsplan De Ploeg vaststellen als beleidsregels op grond van artikel 4.19 van de Omgevingswet. Vervolgens biedt zij de heer Loeffen van de stichting Leefbaarheidsgroep Woezik de gelegenheid om in te spreken. Hij heeft maximaal 5 minuten spreektijd.

Inspreker
De heer Loeffen spreekt namens de stichting Leefbaarheidsgroep Woezik en uit kritiek op het participatietraject, de vormgeving en inpassing van het bouwplan, de parkeeroplossing en de wijze waarop met zienswijzen is omgegaan. Hij benadrukt dat de burgerparticipatie heeft gefaald en dat er een indruk werd gewekt dat bewoners mochten meedenken over de invulling en uitvoering, terwijl er geen inhoudelijke antwoorden kwamen op punten in zienswijzen. Hij stelt dat de gemeente ongewoon star blijft in haar gedachten en dat er geen aanpassingen worden geaccepteerd, wat volgens hem geen blijk geeft van serieuze burgerparticipatie. Hij pleit voor een nette, karakteristieke invulling van het appartementencomplex en structurele aanpassingen, zodat het complex niet massaal overkomt. Hij vraagt de raadsleden om de wethouder ruimte te geven voor een betere uitvoering van het plan De Ploeg.

De voorzitter vraagt of er raadsleden zijn die verduidelijkende vragen willen stellen aan de heer Loeffen.

De heer Lukkezen (D66) vraagt of de leefbaarheidsgroep zich op enig moment serieus genomen heeft gevoeld door welke partij dan ook. De heer Loeffen (Leefbaarheidsgroep Woezik) antwoordt dat het eerste gesprek met de medewerkers van Van de Klok positief was, maar dat de antwoorden en het vervolg vanuit de gemeente teleurstellend waren, vooral met betrekking tot het vervallen van 8 parkeerplaatsen en de toevoeging van appartementen.

De heer Verbeeten (Emilia) vraagt of de heer Loeffen parallellen ziet in de communicatie en burgerparticipatietrajecten tussen het project Beschermd Wonen en het project De Ploeg.
De heer Loeffen (Leefbaarheidsgroep Woezik) antwoordt dat er duidelijke overeenkomsten zijn en dat de gemeente onverzettelijk is in haar plannen.

De voorzitter dankt de heer Loeffen voor zijn inspraak. Zij merkt op dat er 1 motie is aangekondigd en dat de beraadslagingen beginnen met de indiener van de motie.

Eerste termijn
De heer Lukkezen (D66) spreekt over het belang van transparantie en serieuze participatie, vooral bij gemeentelijke grondposities, en dient een motie in om hiervan te leren en duidelijke afspraken te maken voor de toekomst.

De heer Merkus (PRO Wijchen) is positief over het plan vanwege de bijdrage aan betaalbare woningen en ruimte voor groen.

Mevrouw Loermans (Kernachtig Wijchen) geeft aan geen behoefte te hebben aan een eerste termijn.

Mevrouw Peters-Vroom (VVD) geeft eveneens aan geen behoefte te hebben aan een eerste termijn.

Mevrouw Van Tilburg (Hart voor Wijchen) steunt de ontwikkeling van De Ploeg en wijst op de druk op de woningmarkt en de grote behoefte aan passende woningen voor starters, senioren

en andere woningzoekenden. Zij geeft aan dat haar fractie er op basis van de voorliggende stukken van overtuigd is dat de afweging tussen woningbouw, kwaliteit, leefbaarheid, verkeer, parkeren en de aansluiting op de bestaande omgeving voldoende is gemaakt.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) sluit zich aan bij de woorden van mevrouw Van Tilburg (Hart voor Wijchen) en de heer Merkus (PRO Wijchen).

De heer Verbeeten (Emilia) spreekt zijn relatief positieve houding uit ten opzichte van het project De Ploeg. Hij benadrukt de noodzaak van woningbouw en ziet de toevoeging van 39 woningen op de Verploegenlocatie als een stap in de goede richting. Hij heeft van de wethouder een toelichting ontvangen die zijn zorgen over de bescherming van de cultuurhistorische waarde van de kerk en omgeving heeft weggenomen. Hij is van mening dat bij verdere ontwikkeling het project in overeenstemming met de omgeving wordt uitgewerkt, waardoor het een echte Woezikse wijk kan worden. Hij uit echter zijn zorgen over de burgerparticipatie, die volgens hem niet goed verloopt. Hij is in twijfel geraakt door persoonlijke belangen rond het project Beschermd Wonen Veenhof en de bezwaren van 50 buurtbewoners. Hij vraagt zich af of de parkeerdruk en verkeersstromen van het project Beschermd Wonen Veenhof ook project De Ploeg kunnen beïnvloeden. Hij heeft technische vragen gesteld, maar de antwoorden hebben zijn twijfels niet weggenomen. Hij vraagt zich af hoe het college voorkomt dat ruimtelijke ontwikkelingen in hetzelfde gebied afzonderlijk worden beoordeeld, terwijl inwoners met de optelsom te maken krijgen. Hij vraagt of de verkeersveiligheid van meerdere projecten in Woezik integraal cumulatief is onderzocht.

De vergadering wordt 5 minuten geschorst.

De voorzitter heropent de vergadering. Zij geeft het woord aan wethouder Van Dam, die reageert in afwezigheid van wethouder Gerrits.

Wethouder Van Dam reageert op de vraag van de heer Verbeeten (Emilia) en legt uit dat elk plan in Woezik, zowel De Weegbree als De Ploeg, afzonderlijk voorziet in parkeerbehoeften. Ze benadrukt dat de huidige verkeersbewegingen en de verwachte groei geen problemen geven en dat er geen cumulatief onderzoek nodig is geweest. Ze verwijst naar de bijlagen voor de exacte getallen van de onderzoeken. Wat de motie betreft legt ze uit dat bij particuliere ruimtelijke initiatieven de omgevingsdialoog wettelijk verplicht is, maar vormvrij. De participatie moet wel omvang hebben, wat volgens haar is gebeurd. Over punt 2 van de motie geeft zij aan dat de gemeente inbrenger is van de gronden en geen initiatiefnemer. Ze merkt op dat het daarmee aan de particulier is de participatie verder vorm te geven, niet aan de gemeente.

De heer Verbeeten (Emilia) vraagt om verduidelijking, omdat hij geen antwoord heeft gekregen op zijn vraag over de cumulatieve effecten op de verkeersveiligheid.

De vergadering wordt kort geschorst.

De voorzitter heropent de vergadering.

Wethouder Van Dam bevestigt dat de verkeersstromen zijn onderzocht en dat er geen gevaren worden gevormd, waardoor het verkeersveilig is beoordeeld.

De heer Lukkezen (D66) vraagt of het college het dictum van de motie heeft meegenomen in de voorbereiding van de reactie. Wethouder Van Dam bevestigt dit en wijst erop dat dit bestaand beleid is en dat er een participatie-/co-creatiekader is waarin dit allemaal wordt voorgeschreven.

Tweede termijn
De heer Verbeeten (Emilia) uit zijn frustratie over het feit dat zaken los van elkaar zijn onderzocht en dan het argument wordt gebruikt dat ze elkaar niet raken. Hij uit zijn zorgen over de verkeersveiligheid en de cumulatieve effecten van de projecten in Woezik. Hij benadrukt dat de integrale afweging van verkeersveiligheid niet voldoende inzichtelijk is gemaakt voor de raadsleden. Ondanks deze zorgen is hij enthousiast over de woningbouw op deze locatie, vooral

vanwege de betaalbare woningen en de cultuurhistorische inpassing bij de kerk.

Mevrouw Hoogteijling (CDA Wijchen) spreekt haar enthousiasme uit over de woningbouw op het voormalig terrein van Verploegen. Zij vindt de motie van D66 sympathiek, maar wijst erop dat de Omgevingswet al duidelijk is over participatie en dat het onverstandig is om daar een lokale kop op te bouwen. De heer Lukkezen (D66) vraagt of zij vindt dat de gemeente en particulieren op dezelfde manier zouden moeten participeren. Mevrouw Hoogteijling antwoordt dat wanneer de gemeente initiatiefnemer is, er een andere situatie ontstaat en het participatiekader kan worden toegepast. Ze benadrukt dat de gemeente geen initiatiefnemer is in dit geval en dat de participatie vormvrij is. De heer Lukkezen wijst erop dat de gemeente wel eigenaar is van deze grond en vraagt haar of zij het ermee eens is dat daar een bepaalde verantwoordelijkheid ligt. Mevrouw Hoogteijling geeft aan dat de wethouder hier heel duidelijk over is geweest, namelijk dat de gemeente geen initiatiefnemer is en dat de initiatiefnemer de participatie moet doen en de participatie vormvrij is.

Mevrouw Van Tilburg (Hart voor Wijchen) begrijpt de intentie van de motie van D66 en deelt de opvatting dat goede participatie belangrijk is. Haar fractie steunt de motie echter niet. Ze legt uit dat het gemeentelijke participatie- en co-creatiekader al vastlegt dat participatie maatwerk is en afhankelijk van onder andere de aard van het initiatief en de rol van de gemeente. Ze benadrukt dat bij particuliere initiatieven de verantwoordelijkheid voor participatie bij de initiatiefnemer ligt en dat de gemeente een stimulerende en toetsende rol heeft.

Mevrouw Peters-Vroom (VVD) sluit zich aan bij de voorgaande sprekers en vindt dat de participatie goed is verlopen volgens de wet. Ze wijst erop dat het niet nodig is om een extra lokale saus over de wet te gooien, omdat dit verwarrend kan zijn voor inwoners en initiatiefnemers van buiten Wijchen. De heer Lukkezen (D66) vraagt of de VVD het participatie- en co-creatiekader wil afschaffen, waarop mevrouw Peters-Vroom antwoordt dat de eigen initiatieven gewoon de afspraken volgen die zijn gemaakt. De heer Lukkezen merkt op dat het Wijchense participatie- en co-creatiekader al een ‘eigen sausje’ is en vraagt waarom dit sausje niet lekkerder mag worden gemaakt. Mevrouw Peters-Vroom geeft aan dat het hier gaat om een project dat door een initiatiefnemer wordt gedragen en dat dan gewoon de Omgevingswet wordt gevolgd. Ze benadrukt dat de Omgevingswet al complex genoeg is. De heer Verbeeten (Emilia) vraagt mevrouw Peters-Vroom waarop zij baseert dat het participatietraject goed is verlopen, gezien de kritiek van de leefbaarheidsgroep. Mevrouw Peters-Vroom stelt dat het college duidelijk heeft beschreven hoe het traject is verlopen en erkent dat in dergelijke processen niet iedereen tevreden kan zijn. Ze verwijst naar de noodzaak om naar het grotere geheel te kijken en concludeert dat er een fantastisch plan ligt. Ze merkt op dat de huidige discussie zich richt op De Ploeg, terwijl de motie van D66 niet specifiek over De Ploeg gaat maar over het bredere participatieproces. Ze geeft aan dat haar fractie tegen de motie is.

Mevrouw Loermans (Kernachtig Wijchen) geeft aan dat haar fractie het plan voor De Ploeg een goed plan vindt, vooral vanwege de bijdrage aan betaalbare woningen en sociale huur. Ze reageert op de motie door te stellen dat Kernachtig Wijchen waarde hecht aan goede participatie en dat er in dit dossier een participatieproces heeft plaatsgevonden. Ze erkent dat men van mening kan verschillen over de uitkomst, maar dat dit niet betekent dat het participatieproces onvoldoende was. Ze is terughoudend in het opleggen van extra gemeentelijke kaders rondom het participatieproces, omdat dit volgens de Omgevingswet vormvrij is bij particuliere initiatiefnemers. Ze ziet geen aanleiding om het participatiebeleid anders in te richten en steunt de motie niet. De heer Lukkezen (D66) vraagt welk participatieniveau Kernachtig Wijchen nastreeft, gezien de vormvrijheid van het participatieproces. Mevrouw Loermans antwoordt dat er participatie moet plaatsvinden, maar dat er bij particuliere initiatieven geen specifieke kaders nodig zijn. Ze benadrukt dat het participatie- en co-creatiebeleid van toepassing is op gemeentelijke initiatieven, maar dat bij particuliere initiatieven de vormvrijheid geldt en dat hierbij niet naar het allerhoogste participatieniveau hoeft te worden gestreefd, omdat hier geen wettelijke grondslag voor is.
De heer Lukkezen erkent dat hier geen wettelijke grondslag voor is, maar merkt op dat er ook geen wettelijke grondslag is voor streven naar alleen een kopje koffie drinken. Hij vraagt hoe zij ervoor zorgt dat mensen normaal kunnen participeren en zich gehoord voelen.

Mevrouw Loermans antwoordt dat de raad en het college kunnen beoordelen of de omgevingsdialoog die heeft plaatsgevonden afdoende is.

De heer Merkus (PRO Wijchen) geeft aan dat zijn fractie de motie van D66 en Emilia niet kan steunen vanwege de oproepen 2 en 3. Hij stelt dat de positie van de gemeente als grondeigenaar niet verandert, tenzij de gemeente mede-initiatiefnemer is. Hij sluit zich aan bij de vorige sprekers en benadrukt dat de participatie vormvrij was. De heer Lukkezen (D66) vraagt of PRO Wijchen zich wel kan vinden in dictum punt 1 van de motie. De heer Merkus bevestigt dat zijn fractie het streven naar een hoger participatieniveau als vanzelfsprekend beschouwt, maar dat het aan de initiatiefnemer is welke vorm hij of zij kiest.
De heer Verbeeten (Emilia) vraagt waar de opmerking van de heer Merkus in de eerste termijn op is gebaseerd dat het plan zorgt voor een groenere wijk. De heer Merkus legt uit dat er in de stukken voldoende aandacht is voor groene heggen, groene parkeerplaatsen en het behoud van bestaande bomen.

De heer Lukkezen (D66) benadrukt dat het normaal moet zijn dat de gemeente streeft naar een zo hoog mogelijk participatieniveau, ongeacht of het een gemeentelijk of particulier initiatief betreft. Hij hoopt dat de motie per punt apart in stemming kan worden gebracht, zodat iedereen duidelijk kan maken waar hij of zij achter staat. Mevrouw Hoogteijling (CDA) vraagt de heer Lukkezen naar zijn voorstel om aanpassingen toe te voegen aan de Omgevingswet, ondanks dat deze wet nog maar net van start is gegaan. Zij vraagt zich af of het niet beter is eerst te evalueren hoe de nieuwe wet functioneert voordat er wijzigingen worden voorgesteld. De heer Lukkezen reageert door te stellen dat er al signalen zijn dat de participatie niet optimaal verloopt, zoals blijkt uit de inspreker die zich niet gehoord voelt. Hij pleit ervoor nu al actie te ondernemen. Mevrouw Hoogteijling vraagt zich af of 1 casus voldoende aanleiding is om te concluderen dat de Omgevingswet niet functioneert. De heer Lukkezen benadrukt dat hij niet beweert dat de Omgevingswet niet functioneert, maar dat hij met zijn motie het college wil aansporen bij gemeentelijke grondposities een zo hoog mogelijk participatieniveau te hanteren. Mevrouw Loermans (Kernachtig Wijchen) vraagt waarom er zoveel nadruk wordt gelegd op de grondinbreng en of dit betekent dat bij elke kleine bijdrage van de gemeente, zoals snippergroen, het participatieniveau maximaal moet zijn. De heer Lukkezen verduidelijkt dat de motie niet over kleine stukjes grond gaat, maar over substantiële gemeentelijke grondposities waar meer participatie mogelijk is. Mevrouw Peters-Vroom (VVD) uit haar verwarring over de motie en vraagt waar de grens ligt tussen snippergroen en woningbouw. De heer Lukkezen stelt dat het onwerkbaar zou zijn om bij elke vierkante millimeter participatie te eisen, maar dat het college meer had kunnen doen bij grotere projecten. Mevrouw Peters-Vroom is blij dat de heer Lukkezen het woord 'onwerkbaar' uitspreekt, omdat dit ook is wat de motie bij haar fractie opriep. Zij vraagt of hij niet vindt dat de motie überhaupt niet uitvoerbaar is, omdat het zo ontzettend ingewikkeld is en er al een wet is. De heer Lukkezen antwoordt dat hij dat niet vindt en de motie heel makkelijk uitvoerbaar is. Mevrouw Loermans vraagt waarom de participatie bij het project De Ploeg zo slecht zou zijn verlopen dat het een motie verdient. De heer Lukkezen wil voorkomen dat dergelijke situaties zich opnieuw voordoen.

De voorzitter vraagt of het college feitelijke onjuistheden heeft gehoord; dat is niet het geval. Zij vraagt of de eerste indiener van de motie de tekst nog wenst te wijzigen.
De heer Lukkezen (D66) geeft aan dat hij deze niet wil wijzigen, maar wenst de motie gescheiden in stemming te brengen. De voorzitter geeft aan dat dit mogelijk is en er dan 3 stemmingen hierover plaatsvinden. Als eerste wordt echter gestemd over de beslisnota.

Stemming
De voorzitter brengt beslisnota 305621, 'Vaststellen TAM-Omgevingsplan Woeziksestraat 100, De Ploeg, Wijchen', ter stemming. Niemand legt hierover een stemverklaring af.
Met 22 stemmen voor en 1 stem tegen is deze beslisnota aangenomen.

Besluit: De raad stemt in met beslisnota 'Vaststellen TAM-Omgevingsplan Woeziksestraat 100, De Ploeg, Wijchen' (zaaknummer 305621).
De voorzitter brengt de motie 'Participeren kun je leren' per dictum in stemming. Niemand legt hierover een stemverklaring af.

Met 7 stemmen voor en 16 stemmen tegen is dictum 1 verworpen.
Met 3 stemmen voor en 20 stemmen tegen is dictum 2 verworpen.
Met 3 stemmen voor en 20 stemmen tegen is dictum 3 verworpen.

8.2 Beslisnota rekenkamerrapport Koers houden in de transitie; klimaat- en energiebeleid

De voorzitter legt uit dat de Rekenkamer Wijchen een onderzoek heeft laten uitvoeren naar het klimaat- en energiebeleid van de gemeente Wijchen. De hoofdvraag van het onderzoek is in hoeverre er sinds het vaststellen van het beleidsplan 'Samen naar een duurzaam Wijchen 2018-2023' sprake is van een doeltreffende en doelmatige aanpak binnen de gemeente Wijchen met betrekking tot klimaat- en energiedoelstellingen. Op basis van dit onderzoek doet de Rekenkamer 6 aanbevelingen aan de raad, en de raad wordt voorgesteld deze aanbevelingen over te nemen en opdracht te geven ze uit te voeren. Er is 1 amendement aangekondigd.

Eerste termijn

De heer Grobbe (Kernachtig Wijchen) spreekt zijn waardering uit voor het rekenkamerrapport en bedankt de Rekenkamer voor het gedegen onderzoek. Hij benadrukt dat het rapport goede handvatten biedt om meer grip te krijgen op het Wijchense klimaat- en energiebeleid. Hij merkt op dat de rijksmiddelen tot 2030 verzekerd zijn, wat volgens hem in de begrotingen van het Rijk staat. Daarom vindt hij dat beslispunt 1a overbodig is, maar hij acht het niet verstandig om het helemaal te verwijderen. Hij heeft het aangepast en verwerkt in een amendement, waarvoor hij de mede-indieners PRO Wijchen, VVD Wijchen en Emilia alvast bedankt voor hun steun.

De heer Burgers (PRO Wijchen) is blij met het rekenkameronderzoek en benadrukt de complexiteit van klimaat- en energiebeleid. Hij vindt het belangrijk dat de raad af en toe onafhankelijk laat onderzoeken waar ze staan, wat goed gaat en waar verbetering nodig is. Hij wijst op de urgentie van klimaatverandering, met een record warme en droge zomer achter de rug. Hij benadrukt dat de noodzaak om verstandig en doelgericht klimaatbeleid te voeren groot blijft. Hij waardeert de stappen die de afgelopen jaren zijn gezet, zoals de lokale energiestrategie die meer structuur heeft gebracht en doelen beter meetbaar heeft gemaakt. Hij onderstreept dat de raad beter in positie moet worden gebracht met duidelijke informatie en beter overzicht. Hij heeft het amendement over beslispunt 1a mede ondertekend, omdat hij het verstandiger vindt financiële ontwikkelingen en risico's via de reguliere planning- en controlcyclus te volgen.

Mevrouw J. Janssen (D66) benadrukt dat de energietransitie echte keuzes en een langetermijnvisie vereist. Zij uit kritiek op het niet willen uitwerken van financiële scenario's, omdat dit te veel ambtelijke capaciteit zou kosten. Ze geeft aan dat in de beantwoording van technische vragen duidelijk wordt gemaakt dat informatievoorziening alleen tijdelijk extra inzet vraagt die al is gedekt door de huidige rijksmiddelen. Ze vraagt het college waarom het in de commissievergadering aangaf dat dit wel extra kosten met zich mee zou brengen. Ze wijst erop dat het rapport ook aanbevelingen doet over participatie, en vraagt hoe het college ervoor gaat zorgen dat het idee van een vaste contactpersoon voor inwonersinitiatieven verbetert. Ze ziet kansen om inwoners en bedrijven meer te betrekken bij de Wijchense energietransitie en hoopt dit terug te zien in de participatieverordening die binnenkort wordt besproken.

De heer Verbeeten (Emilia) begint zijn bijdrage door te benadrukken dat hij geen uitgebreide opmerkingen heeft, aangezien er al veel is besproken in de commissie. Hij uit zijn zorgen over het klimaatbeleid op alle niveaus in Nederland en merkt op dat de besluitvorming steeds meer op een hoger niveau plaatsvindt, waardoor de gemeente Wijchen minder grip heeft. Hij ondersteunt het amendement, omdat hij van mening is dat de organisatie niet onnodig moet worden belast met werk, tenzij ontwikkelingen daartoe aanleiding geven. Hij stelt dat het belangrijk is financiële afwegingen en handelingsopties te ontvangen om uiteindelijk een goed besluit te kunnen nemen.

Mevrouw Hoogteijling (CDA Wijchen) spreekt haar waardering uit voor het rapport 'Koers houden in de transitie', dat volgens haar de complexiteit van het klimaat- en energiebeleid laat zien, maar ook concrete handvatten biedt voor de raad om beter te kunnen sturen. Ze verwijst

naar een recent rapport van het Planbureau voor de Leefomgeving dat wijst op de kloof tussen klimaatambities en het beleid dat nodig is om die ambities te realiseren. Ze benadrukt dat Wijchen ambitieuze doelstellingen heeft, zoals energieneutraal zijn in 2050 en minder CO_2-uitstoot, en dat deze doelstellingen een lange adem en voortdurende afwegingen vereisen. Ze vindt de aanbeveling van de Rekenkamer verstandig, omdat de raad inzicht moet krijgen in financiële scenario's, risico's en keuzemogelijkheden. Ze is kritisch over het amendement dat deze opdracht schrapt en vervangt door de reguliere planning- en controlcyclus, omdat dit volgens haar een gemiste kans is om tijdig na te denken over mogelijke veranderingen. Ze stelt dat de energietransitie niet stopt in 2030 en dat inzicht in scenario's en financiële consequenties noodzakelijk is. Haar fractie kiest ervoor de aanbeveling van de Rekenkamer te volgen en ziet het amendement als een afzwakking van een waardevolle aanbeveling.

De heer Vrolijks (Hart voor Wijchen) geeft aan dat zijn fractie het advies van de Rekenkamer ondersteunt. Hij benadrukt het belang van participatie van inwoners en bedrijven in de energietransitie, omdat dit niet alleen vanuit het gemeentehuis kan worden bepaald. Hij pleit voor het betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties vanaf het begin om draagvlak en praktische oplossingen te creëren. Hij wijst op het gebrek aan een duidelijke visie van de overheid op een stabiele en betrouwbare energievoorziening voor de toekomst, omdat wind en zon alleen niet voldoende zijn. Hij benadrukt de noodzaak van oplossingen voor leveringszekerheid, opslag en betrouwbare voorzieningen in warmte en elektriciteit. Hij stelt voor dat de gemeenteraad binnenkort een bezoek brengt aan het Nederlandse bedrijf Thorizon, dat werkt aan gesmolten zoutreactoren, als een mogelijke nieuwe technologie. Hij vraagt het college of bij de scenario’s die aan de raad worden voorgelegd niet alleen de kosten maar ook concrete en meetbare resultaten inzichtelijk kunnen worden gemaakt.

De heer Schraven (VVD) spreekt zijn tevredenheid uit over de conclusies en aanbevelingen van het rekenkamerrapport. Hij benadrukt dat de VVD al meer dan een jaar actief betrokken is bij dit dossier, zowel in de raadzaal als in gesprekken met de vorige wethouder. Hij wijst op de noodzaak van heldere doelen, goede monitoring en de samenhang tussen de verschillende onderdelen van het energietransitiebeleid. Hij is blij met het rekenkamerrapport, niet omdat alles wat erin staat prettig is om te lezen, maar omdat veel van de punten die de VVD het afgelopen jaar heeft aangekaart, erin worden herkend. Hij merkt op dat de Rekenkamer constateert dat de raad een integraal overzicht mist en vraagt zich af wat er nu met deze bevindingen wordt gedaan. Hij is positief over de reactie van het college op het rapport en de aangekondigde stappen, zoals de verdere ontwikkeling van het jaarverslag energietransitie en de verbeterde monitoring. Hij licht toe dat de VVD het amendement mede indient, samen met Kernachtig Wijchen, PRO Wijchen en Emilia, omdat zij zich kunnen vinden in de gedachte erachter. Hij benadrukt dat het amendement niet vraagt om een afzonderlijke financiële nota, maar dat financiële ontwikkelingen en risico's worden meegenomen in het jaarverslag energietransitie en de reguliere planning- en controlcyclus. Hij benadrukt dat het belangrijk is dat financiële afwegingen en handelingsopties aan de raad worden voorgelegd wanneer ontwikkelingen daarom vragen, om te voorkomen dat er onnodig papierwerk ontstaat. Hij vraagt de wethouder om te bevestigen dat bij grote en relevante mee- of tegenvallers inzichtelijk wordt gemaakt welke plannen of acties binnen de verschillende sporen kunnen bijdragen aan het behalen van het gezamenlijke doel. Hij benadrukt dat het totale resultaat leidend moet zijn en dat nieuwe technieken of oplossingen die een goede bijdrage kunnen leveren aan het totale doel, inzichtelijk moeten worden gemaakt.

De voorzitter sluit de eerste termijn van de raad af.

De vergadering wordt 5 minuten geschorst.

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan wethouder Van Dam namens het college.

Wethouder Van Dam bedankt de raad voor de brede steun voor de stukken en het onderzoek van de Rekenkamer. Ze gaat in op de vragen en het amendement. Op de vraag van

mevrouw J. Janssen (D66) antwoordt ze dat capaciteit altijd geld kost en dat deze capaciteit elders niet kan worden ingezet. Ze verduidelijkt daarnaast dat er vaste contactpersonen zijn, maar dat er soms wisselingen plaatsvinden door ziekte of baanveranderingen. Op de vraag van de heer Vrolijks (Hart voor Wijchen) antwoordt ze dat de rapportage over concrete en meetbare resultaten in de LES[5]-rapportages zit. Ze gaat in op de vraag van de VVD en bevestigt dat de raad op de hoogte wordt gehouden van grote relevante mee- of tegenvallers en de invloed daarvan op de verschillende sporen. Ze reageert op het amendement en legt uit dat de rijksmiddelen tussen 2028 en 2030 door het Rijk zijn gereserveerd, maar nog niet beschikt. Ze benadrukt dat geraamde bedragen kunnen afwijken en dat de raad daarvan op de hoogte wordt gehouden. Ze onderstreept dat er ruim voor 2030 vooruitgekeken wordt naar zowel financiële risico's als doelen.

Mevrouw J. Janssen (D66) vraagt om verduidelijking over de capaciteit en de dekking daarvan in de huidige rijksmiddelen tot 2030. Ze vraagt de wethouder om bevestiging dat deze capaciteit al is gedekt. Wethouder Van Dam verduidelijkt dat de technische vraag die eerder is gesteld, betrekking heeft op het inzichtelijk maken van de samenhang en niet op het uitwerken van financiële scenario's. Mevrouw J. Janssen vraagt om opheldering over de informatievoorziening en of dit ook de financiële scenario's omvat. De voorzitter merkt op dat de discussie erg technisch wordt en vraagt de wethouder of het mogelijk is hierop te antwoorden.
Wethouder Van Dam legt uit dat er geld beschikbaar is voor het inzichtelijk maken van de samenhang, maar dat het uitwerken van financiële scenario's zoals benoemd onder punt 1a capaciteit en dus geld kost. Zij benadrukt dat dit in de commissievergadering is besproken.

Tweede termijn
De heer Schraven (VVD) spreekt zijn tevredenheid uit over de antwoorden van de wethouder en heeft geen verdere toevoegingen.

De heer Vrolijks (Hart voor Wijchen) bedankt voor de uitleg en heeft geen verdere toevoegingen.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) uit haar onbegrip over het amendement ‘Financiering verzekerd’ en vraagt welk probleem het oplost. Zij merkt op dat het amendement een ongelofelijk compromis lijkt te zijn tussen Kernachtig Wijchen en PRO Wijchen, en dat het een kans had kunnen zijn voor PRO Wijchen om iets te repareren dat in het coalitieakkoord niet is gelukt. Zij ziet het amendement als een afzwakking van iets. De heer Burgers (PRO Wijchen) vraagt om verduidelijking van de term ‘afzwakking van iets’. Mevrouw Hoogteijling antwoordt hierop met een tegenvraag; zij vraagt de heer Burgers of hij vindt dat coûte que coûte de ambities overeind moeten blijven of dat als het budget verandert, de ambities ook maar moeten worden aangepast. De heer Burgers vraagt of mevrouw Hoogteijling gewoon antwoord kan geven welke afzwakking zij bedoelt. Mevrouw Hoogteijling antwoordt dat in het oorspronkelijke voorstel van de Rekenkamer de vraag bij beslispunt 1 is om scenario’s’ en financiële keuzes proactief voor te leggen aan de raad en niet te wachten tot bepaalde ontwikkelingen zich voordoen. Zij vindt het belangrijk dat proactief scenario's worden voorgelegd, omdat de energietransitie niet stopt bij 2030. Zij benadrukt dat de doelstellingen voor 2050, zoals energieneutraal zijn en geen CO_2-uitstoot, van groot belang zijn. De heer Burgers vraagt of mevrouw Hoogteijling het met hem eens is dat de scenario’s nu niet realistisch zijn. Mevrouw Hoogteijling antwoordt dat op een dergelijke gesloten vraag haar antwoord al snel nee is.
De heer Grobbe (Kernachtig Wijchen) vraagt mevrouw Hoogteijling om haar vraag aan de heer Burgers zelf te beantwoorden. Mevrouw Hoogteijling legt uit dat zij geen aanleiding ziet om beslispunt 1 te veranderen, omdat het proactief voorgelegd krijgen van scenario's met financiële consequenties belangrijk is. Zij wil niet afwachten tot er ontwikkelingen zijn voordat deze scenario's worden voorgelegd. De heer Grobbe vraagt of de onzekerheid van financiën op lange termijn dan voor alle onderwerpen die de raad belangrijk vindt geldt.
Mevrouw Hoogteijling reageert dat de huidige discussie specifiek over het rekenkamerrapport gaat en dat haar fractie de conclusies en beslispunten volledig ondersteunt. Ze betreurt de wijziging van beslispunt 1 en ziet dit als een afzwakking van het oorspronkelijke punt. Ze

[5] Lokale Energiestrategie

verwijst naar het Planbureau voor de Leefomgeving, dat concludeert dat er wel ambities zijn, maar dat het beleid om deze te realiseren onvoldoende is. Ze geeft aan dat het amendement ervoor zorgt dat de ambities nog verder uit beeld raken en vraagt zich af wat het amendement toevoegt. De heer Burgers vraagt om te verduidelijken wat zij bedoelt met dat het amendement met de ambities te maken heeft. Mevrouw Hoogteijling geeft aan dat er met elkaar ambities zijn gesteld wat betreft klimaat en de energietransitie en dat er beleid voor nodig is om deze te realiseren. De heer Burgers vraagt wat dit amendement met die ambities te maken heeft. Mevrouw Hoogteijling herhaalt dat het amendement op haar overkomt als een afzwakking waarbij wordt ingedekt dat als het financieel misschien wat tegenvalt, kan worden teruggeschakeld. Ze geeft aan dat dit heel erg jammer zou zijn, omdat de raad niet alleen naar de huidige raadsperiode moet kijken, maar ook besluiten neemt voor de toekomst.
De heer Grobbe vraagt of zij daarmee zegt dat zij op geen enkele manier wenst terug te schakelen op dit dossier, ook niet als er een ravijnjaar of andere financiële nood komt, en daarmee eventueel veel harder gaat ingrijpen op andere dossiers. Mevrouw Hoogteijling antwoordt dat de heer Grobbe dan niet de juiste conclusies trekt, omdat in het oorspronkelijke beslispunt staat dat scenario’s worden voorgelegd, dus er ook wat te kiezen valt. Ze geeft aan dat het amendement, zoals zij het leest, pas scenario's biedt als er aanleiding toe is. Ze benadrukt dat het belangrijk is om nu al scenario's te hebben om langetermijnambities te realiseren.

De heer Verbeeten (Emilia) geeft aan dat hij geen verdere toevoegingen heeft.

Mevrouw J. Janssen (D66) merkt op dat Emilia haar zorgen uit over het klimaatbeleid in Wijchen en dat er te weinig grip is op klimaat. Zij ziet dit amendement als een afzwakking van die grip door het niet tijdig nadenken over scenario’s. Zij vraagt hoe Emilia dat rijmt met elkaar.
De heer Verbeeten antwoordt dat het amendement geen aandacht afzwakt op het thema klimaat, maar een efficiencyslag maakt. Mevrouw J. Janssen vraagt of hij kan uitleggen welke efficiencyslag hier precies wordt gemaakt door dingen vooruit te schuiven. De heer Verbeeten antwoordt dat er niets vooruitgeschoven wordt en dat D66 dat verkeerd interpreteert.

Mevrouw J. Janssen (D66) legt uit dat zij het amendement ziet als een poging van Kernachtig Wijchen en PRO Wijchen om het eens te worden over klimaatbeleid, ondanks hun verschillende standpunten. Ze stelt dat PRO Wijchen idealen heeft voor een groene samenleving, terwijl Kernachtig Wijchen de doelen prachtig vindt, maar terughoudend is als het geld kost. De heer Burgers (PRO Wijchen) vraagt waarop zij haar conclusies baseert.
Mevrouw J. Janssen antwoordt dat het amendement aanstuurt op het niet verder kijken dan 2030, en dat regelingen moeten worden afgeschaald als de rijksmiddelen in 2030 niet meer worden verstrekt. De heer Burgers geeft aan dat dit geen feit maar een mening is. Hij vraagt of zij het ermee eens is dat dit niet klopt. Mevrouw J. Janssen antwoordt dat zij het hier niet mee eens is en dat zij haar standpunt baseert op de inhoud van het amendement dat zij heeft gelezen. Ze benadrukt dat de energietransitie niet stopt na 2030 en dat de doelen voor 2050 zijn gesteld. Ze wijst erop dat de Rekenkamer adviseert nu na te denken over financiële scenario's. De heer Schraven (VVD) vraagt op basis waarvan mevrouw J. Janssen concludeert dat er totaal niet verder wordt gekeken. Mevrouw J. Janssen antwoordt dat zij haar conclusie baseert op het feit dat verder kijken ook te maken heeft met waar je de financiering vandaan haalt, want als er geen financiering is, kun je prachtige doelen hebben, maar zonder geld kunnen die niet worden gerealiseerd. Zij merkt op dat de scenario’s gaan over waar de financiering vandaan komt. De heer Schraven vraagt of zij het niet met hem eens is dat er in verschillende documenten staat dat uiteindelijk verder wordt gekeken tot en met 2050.
Mevrouw J. Janssen antwoordt dat het rekenkamerrapport wel verder kijkt tot 2050, maar dat het amendement dat afzwakt. De heer Schraven vraagt of zij dus eigenlijk alleen wil stellen dat zij het er niet mee eens is. Mevrouw J. Janssen antwoordt dat zij dat niet met hem eens is en ook het amendement niet steunt. Ze ziet dit amendement als een slap compromis tussen 2 partijen die het eigenlijk niet met elkaar eens zijn. Ze geeft aan dat D66 wél wil werken aan een leefbaar en groen Wijchen ook na 2030, waarvoor geld moet worden gereserveerd in gedegen uitgewerkte scenario's.

De heer Burgers (PRO Wijchen) reageert op mevrouw J. Janssen door te stellen dat D66 dingen

leest die niet in het amendement staan en dat het CDA het amendement 10 keer heeft gelezen zonder er wijs uit te worden. Mevrouw J. Janssen (D66) vraagt de heer Burgers welke dingen zij volgens hem verkeerd heeft gelezen en wat er, gezien zijn betoog over een ontzettend warme zomer, mis is met het uitwerken van financiële scenario's waar al geld voor is gereserveerd binnen de huidige middelen om dat te doen met die ambtelijke capaciteit. De heer Burgers antwoordt op het eerste deel van haar vraag dat zij het amendement niet goed heeft gelezen als zij dit interpreteert als een slap compromis. Over het tweede deel van de vraag geeft hij aan dat zij het roerend met elkaar eens zijn, dat het klimaatprobleem over 4 jaar niet is opgelost en zelfs nog erger is dan nu. Hij geeft echter aan dat het om scenario's op drijfzand gaat. Mevrouw J. Janssen vraagt, als zij het roerend met elkaar eens zijn, wat de heer Burgers tegenhoudt om financiële scenario's te berekenen zodat het klimaatprobleem in Wijchen gezamenlijk wordt aangepakt. De heer Burgers antwoordt dat het gaat om scenario's op drijfzand, omdat men niet weet waar men over 4 jaar staat. Mevrouw J. Janssen vraagt wat de heer Burgers precies bedoelt met drijfzand, aangezien de doelen in het coalitieakkoord helder zijn en de landelijke lijn moet worden gevolgd. De heer Burgers benadrukt dat er duidelijke doelen zijn gesteld voor 2050, maar dat er ook behoefte is aan korte termijn houvast. Hij wijst erop dat er momenteel geen duidelijkheid is over de hoeveelheid CO_2-reductie of duurzame energieopwekking die wordt gerealiseerd, zoals ook in het rekenkamerrapport wordt aangegeven. Hij vraagt zich af welke financiële middelen worden ingezet en wat daarmee wordt bereikt. Hij stelt dat het nu uitwerken van scenario's op drijfzand is gebaseerd, gezien de onzekerheden op nationaal niveau. Mevrouw Hoogteijling (CDA) vraagt of de heer Burgers nog gelooft in de klimaat- en duurzaamheidsdoelen van de gemeente Wijchen. De heer Burgers bevestigt dat hij hierin gelooft en dat het belangrijk is om flexibel te blijven in de aanpak, afhankelijk van de ontwikkelingen. De heer Burgers sluit zijn betoog af door te stellen dat de doelen kunnen worden gerealiseerd door flexibel te reageren op ontwikkelingen.

De heer Grobbe (Kernachtig Wijchen) bedankt iedereen die het amendement steunt. Hij stelt dat het amendement geen afzwakking is, maar juist een versterking van de beslisnota. Mevrouw J. Janssen (D66) vraagt of hij kan toelichten hoe dit amendement een versterking is van de beslisnota die eerder voorlag. De heer Grobbe antwoordt dat het op 2 manieren een versterking is. Hij geeft aan dat er jaarlijks € 1,4 miljoen wordt uitgegeven aan alle maatregelen om te gaan voldoen aan de doelstellingen en dat het al moeilijk genoeg wordt om deze te bereiken. Hij merkt op dat dit niet allemaal eigen geld is, maar dat er ook rijksgeld bij zit en dat het daar nu over gaat. Hij legt uit dat het amendement voorkomt dat er nu al scenario's worden uitgewerkt, wat ambtelijke capaciteit en geld kost. In plaats daarvan wordt afgesproken dat de raad wordt voorzien van financiële afwegingen en handelingsopties wanneer ontwikkelingen daartoe aanleiding geven. Mevrouw J. Janssen vraagt de heer Grobbe waarom er geen aanleiding wordt gezien om scenario's uit te werken, gezien de aanbeveling van de Rekenkamer. De heer Grobbe antwoordt dat 2030 nog ver weg is en dat er veel onzekerheden zijn. Hij voegt toe dat het niet haalbaar is om voor alle onderwerpen scenario's uit te werken, gezien de kosten. Mevrouw J. Janssen geeft aan dat het over 3,5 jaar al 2030 is en vraagt wanneer Kernachtig Wijchen denkt dat het wel tijd is om na te denken over scenario's. De heer Grobbe antwoordt dat het beter is daar geen uitspraken over te doen, gezien de bewegelijkheid van de huidige situatie.

De voorzitter vraagt of het college feitelijke onjuistheden heeft gehoord; dat is niet het geval. Zij vraagt vervolgens of de eerste indieners van het amendement nog wijzigingen wensen; dat is niet het geval.

Stemming
De voorzitter brengt amendement 'Financiering verzekerd' ter stemming. Niemand legt hierover een stemverklaring af.
Met 17 stemmen voor en 6 stemmen tegen is dit amendement aangenomen.

Besluit: De raad stemt in met amendement 'Financiering verzekerd' (zaaknummer 310149).

De voorzitter brengt de gewijzigde beslisnota 'rekenkamerrapport 'Koers houden in de transitie'; klimaat- en energiebeleid' ter stemming.

De voorzitter vraagt of er stemverklaringen zijn.

Mevrouw J. Janssen (D66)
D66 is voor deze beslisnota, ondanks dat die afgezwakt is, omdat een beetje doen in elk geval beter is dan helemaal niks.

Met 23 stemmen voor en 0 stemmen tegen is deze beslisnota aangenomen.

Besluit: De raad stemt unaniem in met beslisnota 'rekenkamerrapport 'Koers houden in de transitie'; klimaat- en energiebeleid' (zaaknummer 310149).

9. Stemmingen
9.1 Motie 14, Hart voor Wijchen, Emilia en VVD: Efficiënt parkeren (in verband met stemmen staken 9 juli 2026)
De voorzitter begint met motie 14, 'Efficiënt parkeren'. Deze motie, ingediend door Hart voor Wijchen, Emilia en VVD, wordt opnieuw in stemming gebracht vanwege het staken van de stemmen tijdens de vorige vergadering op 9 juli 2026. De voorzitter merkt op dat er geen behoefte was aan een stemverklaring tijdens de vorige stemming, dus ze besluit de motie direct in stemming te brengen.
Met 10 stemmen voor en 13 stemmen tegen is deze motie verworpen.

9.2 Beslisnota Advies over omgevingsvergunning azc Wijchen
De voorzitter gaat over tot de beslisnota 'Advies over omgevingsvergunning azc Wijchen'. Het voorstel is het college te adviseren de omgevingsvergunning voor het azc aan de Graafseweg in Wijchen te verlenen. De voorzitter deelt mee dat er is verzocht van dit voorstel een stemstuk te maken in verband met het afgeven van stemverklaringen. Ze benadrukt dat een stemverklaring een korte toelichting van 2 à 3 zinnen is, waarin een raadslid of fractie de reden voor hun stemkeuze uiteenzet, zonder dat dit tot een debat leidt.

Mevrouw Van Tilburg (Hart voor Wijchen)
Zij legt een stemverklaring af namens Hart voor Wijchen en stemt tegen het positieve advies van deze omgevingsvergunning. Haar fractie is niet overtuigd dat een azc op deze locatie de juiste keuze is en vindt daarnaast dat de belangen en zorgen van omwonenden en de impact op de omgeving onvoldoende zijn meegewogen en besproken.

De heer Verbeeten (Emilia)
Hij stemt ook tegen deze nota. Bij zijn fractie zit het hem met name in tijd, maar vooral ook op de ontsluiting van de kavel, waar zij nog de nodige vragen en bedenkingen bij hebben.

Mevrouw J. Janssen (D66)
D66 stemt voor deze nota, maar betreurt dat gesignaleerde aandachtspunten in deze fase niet worden besproken. D66 vertrouwt erop dat deze in de volgende fase worden meegenomen met extra aandacht voor inspraak van inwoners en participatie.

De voorzitter brengt beslisnota 'Advies over omgevingsvergunning azc Wijchen' ter stemming.
Met 20 stemmen voor en 3 stemmen tegen is de beslisnota aangenomen.

Besluit: De raad stemt in met beslisnota 'Advies over omgevingsvergunning azc Wijchen' (zaaknummer 369010).

10. Sluiting
De voorzitter bedankt alle aanwezigen voor hun bijdrage aan de vergadering. Ze wenst iedereen veel plezier op de kermis. De vergadering wordt rond 22.45 uur gesloten.

Nummer	Datum	Afzender	Titel	Afdoening
26.384905	13-10-2026	GGD Gelderland-Zuid	Tussentijdse rapportage t/m aug. 2026 en jaarkalender 2027 GGD GZ	College
26.384910	13-10-2026	GGD Gelderland-Zuid	Kaderbrief 2028 GGD GZ	College
26.384902	13-10-2026	BVO DRAN	Kaderbrief 2028 BVO DRAN	College
26.384676	12-10-2026	VNG	Lbr. 26/040 - Ledenraadpleging inzet Cao Gemeenten 2027-2029	College
26.384787	12-10-2026	Inwoner Wijchen	Agendapunt Fietsen in het winkelerf	College
26.384388	08-10-2026	Werkgroep Inclusie: "Wijchen voor iedereen"	Inbreng ten behoeve van de Week van de Toegankelijkheid (5 t/m 11 oktober 2026) - Voorstel Werkgroep Inclusie: "Wijchen voor iedereen"	College
26.384281	07-10-2026	PCN	Sociaal Jaarverslag 2025 - voor gemeenteraad en college van B&W	College
26.384070	06-10-2026	COC Regio Nijmegen	Oproep tot lokale actie nu acceptatie van lhbtiqa+ personen onder druk staat	College
26.382545	29-09-2026	VNG	Lbr. 26/038 - Stand van zaken 'Eerder aanvragen': aanbetaling netaansluiting	College
26.382528	28-09-2026	VNG	Lbr. 26/037 - Derde nazending ALV 30 september 2026	College
26.382217	27-09-2026	Commissielid Hart voor Wijchen	Ontslag brief Radha Roekalea commissie lid	College
26.381993	25-09-2026	VNG	Lbr. 26/036 - Bekendmaking invulling vacatures VNG-bestuur en commissies	College
26.381981	24-09-2026	Inwoner Wijchen	Inwonerssignaal afvalbeleid Wijchen - inzamelfrequentie en voorzieningen	College

26.381689	23-09-2026	VNG	Bijzondere ledenbrief: Rijksbegroting 2027 en de gevolgen voor gemeenten	College
26.381331	22-09-2026	Onderzoeksraad voor Veiligheid	Veiligheid van kinderen in de asielnoodopvang - publicatie rapport 'Kinderen in nood'	College
26.380995	16-09-2026	Stichting Voor Werkende Ouders	Maak werk van gezinsbeleid	College
26.380606	16-09-2026	Volt	Brief aan de raad over Kies voor eerlijke verdeling van partijsubsidies	College
26.380619	16-09-2026	Inwoner Wijchen	Bankjes centrum	College

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8168
Extern Zaak ID	Z/26/349951
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	5.a
Titel	349951 Informatienota Hoogspanningsstation Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Gebiedsontwikkeling
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P8 Wonen en bouwen
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Gerrits, G.W.R. (Geert)

Bijlagen
349951 Informatienota Hoogspanningsstation Wijchen
Notitie gebiedsproces HSS Wijchen Inpassingsopgave per zoeklocatie
bijlage 1 - Gebiedsraamwerk Wijchen
bijlage 2 - Notitie gebiedsinput IEA HSS Wijchen DEFINTIEF 16022026
bijlage 4 - Leidende principes grondeigenaren omwonenden
bijlage 3 - 20260901_WIJCHEN_posters gebiedsproces klein
brief TenneT en ministerie ondertekend

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	8 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	18 september 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/349951

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Hoogspanningsstation Wijchen

Collegedatum: 8 september 2026

Kernboodschap
De gemeente Wijchen heeft samen met de gebiedspartners diverse stukken bij TenneT en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) aangeleverd. De notitie 'Inpassingsopgave per zoeklocatie' is het derde stuk dat wordt aangereikt bij het ministerie en TenneT. Het doel van dit gebiedsproces is om, gegeven het feit dat de gemeente Wijchen een enorm hoogspanningsstation krijgt dat primair functioneert voor een andere regio, een maximale meerwaarde te creëren voor onze regio, het gebied en de lokale gemeenschap. In de bestuurlijke brief aan het ministerie van EZK en TenneT wordt dit nog eens benadrukt. In de brief wordt opgeroepen om de inpassingsopgave zoals is verwoord in de notitie zwaar mee te wegen in de locatiekeuze. Daarnaast wordt in de brief het ministerie verzocht om zich in te spannen om, ondanks de komst van het hoogspanningsstation, meerwaarde in het gebied te realiseren. Verder wordt in de brief medegedeeld dat het college van B&W van mening is dat zoeklocatie 4 niet geschikt is als locatie voor een hoogspanningsstation.

Met deze informatienota informeren wij de gemeenteraad over de meest recente ontwikkelingen rondom het voornemen van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en TenneT om een hoogspanningsstation in Wijchen te realiseren. Daarbij gaan wij in op de notitie *'Inpassingsopgave per zoeklocatie'*, die als aanvulling op eerder door de gebiedspartners opgestelde stukken is aangeboden aan EZK en TenneT. Ook informeren wij de raad over het besluitvormingsproces rond de locatiekeuze van het hoogspanningsstation en over de actuele stand van zaken van de nieuwe 150 kV-verbinding Wijchen-Oss.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
14-05-2024	Z/24/240591 Informatienota hoogspanningsstation
10-06-2025	Z/25/301394 Informatienota publicatie VenP 380/150 kV station
01-07-2025	Z/25/305030 Informatienota Reactie op VenP 380/150 station Wijchen
24-02-2026	Z/26/339425 Informatienota: Hoogspanningsstation Wijchen; 'Reactienota Voornemen en Participatieplan' en 'Notitie Gebiedsinput Integrale Effect Analyse Hoogspanningsstation Wijchen'

Toelichting met betrekking tot de notitie 'Inpassingsopgave per zoeklocatie'
Vorig jaar zijn het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en netbeheerder TenneT een ruimtelijke projectprocedure gestart voor de realisatie van een nieuw 380/150 kV-hoogspanningsstation in de gemeente Wijchen. Er zijn vier mogelijke locaties in beeld voor het hoogspanningsstation.

De gemeente Wijchen, de provincie Gelderland, Waterschap Rivierenland en de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) erkennen het belang van het hoogspanningsstation voor de nationale energievoorziening. Tegelijkertijd constateren wij dat de realisatie van het station geen directe meerwaarde biedt voor de energievoorziening binnen de gemeente Wijchen of de provincie Gelderland. Daarnaast bestaan er zorgen over de ruimtelijke, landschappelijke en maatschappelijke gevolgen van de komst van een dergelijk station in het gebied.

Om ervoor te zorgen dat gebieds- en regiobelangen integraal worden meegewogen bij de effectbeoordeling, locatiekeuze en ruimtelijke inpassing van het hoogspanningsstation, heeft gemeente Wijchen samen met de provincie Gelderland, het Waterschap Rivierenland en de GMR (hierna te noemen gebiedspartners) een gebiedsproces gestart. In dit proces onderzoeken de gebiedspartners, samen met andere lokale betrokkenen, hoe het hoogspanningsstation zo goed mogelijk kan worden ingepast en waar kansen liggen om aanvullende maatschappelijke meerwaarde te realiseren.

De gemeenteraad heeft op 16 december 2025 het 'Gebiedsraamwerk Buitengebied Batenburg, Niftrik, Hernen, Bergharen, Leur' vastgesteld. Het gebiedsraamwerk is bedoeld als regio input voor de Integrale Effect Analyse (hierna IEA) die TenneT en het ministerie van EZK heeft laten opstellen. In februari 2026 heeft het college van B&W de 'Notitie Gebiedsinput Integrale Effect Analyse Hoogspanningsstation Wijchen' vastgesteld. De 'notitie gebiedsinput IEA' is een uitwerking van het gebiedsraamwerk. In deze notitie zijn de vijf gebiedsbrede opgaven uitgewerkt voor de verschillende zoeklocaties. Ook dit stuk is bij TenneT en het ministerie van EZK aangeleverd als input voor de IEA.

Als vervolg op de 'Notitie Gebiedsinput Integrale Effect Analyse Hoogspanningsstation Wijchen' is nagedacht op welke manier we in gesprek kunnen blijven met TenneT en het ministerie. Maar ook hoe we invloed kunnen uitoefenen op de keuze van de voorkeurslocatie. Er is besloten om het gebiedsproces een vervolg te geven en de zoeklocaties verder uit te werken. Daarbij wordt de inpassingsopgave per zoeklocatie verder onderzocht. Deze nadere uitwerking is opgesteld op basis van een participatieproces met belanghebbenden uit de omgeving.

De notitie *'Inpassingsopgave per zoeklocatie'* is het resultaat van een intensief participatietraject. Dit participatieproces is gestart met drie bijeenkomsten met de eigenaren van de gronden binnen de zoeklocaties. Ook de ZLTO was bij deze bijeenkomsten aanwezig. Met de grondeigenaren is ingezoomd op de vier locaties en gezocht naar kansen en knelpunten. Ook zijn voor de grondeigenaren 'leidende principes grondeigenaren' opgesteld voor de inpassing van een hoogspanningsstation. Tijdens een vierde bijeenkomst hebben de leefbaarheidsgroepen en Natuur Wijchen vanuit hun perspectief gereageerd op de conceptstukken. In een vijfde bijeenkomst is hetgeen is opgehaald in de eerdere bijeenkomsten gepresenteerd. Tenslotte zijn drie bijeenkomsten georganiseerd voor omwonenden van de zoeklocaties: één voor zoeklocatie 1, één voor zoeklocatie 2 en één voor zoeklocaties 3 en 4. Naar aanleiding van de input van omwonenden zijn 'leidende principes direct omwonenden' toegevoegd aan de notitie. Op basis van al deze bijeenkomsten is de notitie "Inpassingsopgave per zoeklocatie' opgesteld.

De notitie dient gezien te worden als het gebiedsadvies van de gebiedspartners dat door TenneT en het ministerie van EZK gebruikt kan worden voor het maken van een locatiekeuze voor het hoogspanningsstation. Verder geeft de notitie handvatten voor de verdere uitwerking van een locatie nadat een keuze is gemaakt. Ook biedt de notitie input voor gebiedsbrede opgaven ongeacht de locatie van het hoogspanningsstation, dit

in samenhang met de eerdere stukken die als gebiedsinput zijn aangereikt bij TenneT en het ministerie.

Bestuurlijke brief.
Het college heeft een brief opgesteld voor Tennet en het ministerie van EZK. In deze bestuurlijke brief wordt de notitie 'Inpassingsopgave per zoeklocatie' toegelicht.
In de brief wordt opgeroepen om de inpassingsopgave zoals is verwoord in de notitie zwaar mee te wegen in de locatiekeuze. Ten aanzien van de locatiekeuze en het vervolgproces voor de ruimtelijke inpassing wordt in de brief gevraagd om nadrukkelijk rekening te houden met een viertal punten. Het gaat om de volgende punten:

1. In te zetten op de realisatie van meerwaarde op basis van de gebiedsbrede opgavekaart ongeacht de locatiekeuze. En dit in het vervolgproces, afgestemd op het proces van TenneT en het ministerie, verder uit te werken, inclusief een meerjarig gebiedsperspectief.

2. De inpassing van het hoogspanningsstation, zowel inhoudelijk als procesmatig onderdeel te maken van de gebiedsbrede opgave. Dit houdt concreet in dat de inpassing aansluit bij de inpassingsopgave en de brede opgaven dit in het gebiedsproces gedefinieerd zijn.

3. In het vervolgproces te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor de Regio Nijmegen om mee te kunnen profiteren van de grote hoeveelheid energie die dit gebied binnenkomt, ten behoeve van de regionale energiebehoefte. En dit ook terug te koppelen aan de gemeente Wijchen en de gebiedspartners, voor mogelijke vervolgstappen hierop.

4. Het standpunt van de gemeente Wijchen over te nemen dat zoeklocatie 4, op basis van alle input opgehaald bij grondeigenaren, omwonenden en gebiedspartners, door een ondergrens gaat als het gaat om het behouden van de kernkwaliteiten van het gebied.

Toelichting bij punt 3: Op dit moment profiteert de gemeente Wijchen en de regio niet van het hoogspanningsstation. Wij zijn van mening dat Wijchen en de regio moeten kunnen profiteren van de grote hoeveelheid energie die het gebied binnenkomt om huidige en toekomstige netcongestieproblemen in de regio te voorkomen.

De brief en de notitie 'Inpassingsopgave per zoeklocatie' worden bestuurlijk onderschreven door de provincie Gelderland en het waterschap Rivierenland.

Toelichting met betrekking tot de planning voor de keuze van locatie voor het hoogspanningsstation.
De brief en de notitie 'Inpassingsopgave per zoeklocatie' hebben we gedeeld met het ministerie van EZK en TenneT. Op dit moment wordt de Integrale Effecten Analyse (IEA) afgerond. In de IEA zijn de effecten van de locatiealternatieven voor het nieuwe hoogspanningsstation met elkaar vergeleken. De IEA laat de resultaten objectief zien zonder een weging te geven aan elk effect. Mede op basis van de IEA zal TenneT een voorstel voor een voorkeurslocatie doen. Op 18 september is een Bestuurlijk Overleg gepland. In dit overleg zal de concept IEA worden besproken, maar ook de notitie van de gebiedspartners en de bestuurlijke brief staan op de agenda.

De planning ten aanzien van de keuze voor een locatie voor hoogspanningsstation is als volgt (de planning is gebaseerd op input van TenneT):

- 25-8; concept IEA is gedeeld met de gebiedspartners (gemeente Wijchen, Waterschap Rivierenland en provincie). De gebiedspartners krijgen de mogelijkheid om te reageren op het stuk. Het betreft geen formele, inhoudelijke review van de IEA maar slechts een controle op compleetheid en leesbaarheid
- Tot 18-9: Aanleveren opmerkingen/aanvullingen Provincie, Gemeente, Waterschap op IEA. Het betreft geen formele, inhoudelijke review van de IEA maar slechts een controle op compleetheid en leesbaarheid.
- 18-9: Bestuurlijk Overleg; bespreken definitief IEA en gebiedsinput gebiedspartners.
- 18-9 t/m 20-10: Verwerken opmerking in IEA
- 15-10: Bestuurlijk Overleg; bespreken conceptvoorstel voorkeurslocatie TenneT
- 16-10: Versturen brief direct betrokken grondeigenaren en omwonenden
- 21-10 Publicatie definitieve IEA en concept voorstel voorkeurslocatie van TenneT (start 6 weken reactietermijn)
- Week 44; Participatie-en informatiebijeenkomst IEA & voorstel voorkeurslocatie TenneT & toelichting vervolgproces
- Q1 2027; Publicatie participatieverslag, definitief voorstel voorkeurslocatie van TenneT.
- Q2 of Q3 2027 voorbereidingsbesluit locatie HSS Wijchen door het ministerie van EZK;

Toelichting over de verbinding Wijchen-Oss 150 kV.
Het hoogspanningsstation Wijchen is onder andere bedoeld om de regio Eindhoven te voorzien van extra stroom en daarmee van nationaal belang. Een logisch gevolg van het hoogspanningsstation is de nieuwe 150 kV verbinding tussen Wijchen en Oss. Daarnaast zal het bestaande 150 kV station bij Oss moeten worden uitgebreid. De verbinding tussen Wijchen en Oss zal een kabel onder de grond zijn.

Op grond van de geldende wet- en regelgeving is de gemeente het bevoegd gezag voor dit project. Dit betekent dat de gemeenten Wijchen en Oss in beginsel verantwoordelijk zijn voor de ruimtelijke besluitvorming rondom de nieuwe 150 kV-verbinding Wijchen-Oss en voor het verlenen van de benodigde vergunningen.
Het Rijk heeft de gemeente Wijchen gevraagd om een besluit te nemen over het overdragen van het bevoegd gezag aan het Rijk.

Het college van B&W heeft ingestemd met dit verzoek. Het wijzigen van meerdere omgevingsplannen in verschillende gemeenten vraagt om veel coördinatie en ambtelijke capaciteit. Daardoor kan de realisatie van de verbinding vertraging oplopen. Het is efficiënter om het bevoegd gezag over te dragen aan het Rijk. Het Rijk hoeft namelijk maar één projectbesluit te nemen, en kan daardoor beter overzicht houden. Daar komt bij dat de verbinding Wijchen-Oss een project is van nationaal belang. Door de verbinding tussen Wijchen en Oss ontstaat meer ruimte op de 380/150 kV-transformatoren in Eindhoven en Geertruidenberg, en dus ook meer transportcapaciteit in de (toekomstige) deelnet Eindhoven. Hiermee kan een groot deel van de huidige wachtrijen in de Brainportregio worden opgelost.
Andere partijen zoals de gemeente Oss, provincie Noord-Brabant en de provincie Gelderland hebben eerder ingestemd met het overdragen van het bevoegd gezag.

Communicatie
De gemeente en de gebiedspartners hebben het initiatief opgepakt om gezamenlijk op te trekken en gezamenlijk gebiedsinput aan te leveren bij Tennet en het ministerie. De gemeente Wijchen is hierin trekker geweest. In verschillende bijeenkomsten is met de verschillende betrokken (omwonenden, grondeigenaren, leefbaarheidsgroepen, ZLTO en Natuur Wijchen) informatie opgehaald. Deze informatie is in verschillende stukken verwerkt.

De notitie 'Inpassingsopgave per zoeklocatie' is middels een brief gedeeld met het ministerie en Tennet. Ook de deelnemers van het gebiedsproces zullen geïnformeerd worden over de notitie en de bestuurlijke brief.

TenneT is de initiatiefnemer van zowel het hoogspanningsstation als de 150 kV verbinding Wijchen-Oss. Het ministerie van EZK is het bevoegd gezag. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het participatieproces. Op initiatief van TenneT en het ministerie is een werkgroep voor communicatie opgericht met betrekking tot het hoogspanningsstation. De gemeente Wijchen neemt deel aan deze werkgroep. Het is de verwachting dat een dergelijke werkgroep ook voor de 150 kV verbinding Wijchen-Oss wordt opgericht.

Uitvoering of Vervolgstappen
Zie voor de uitvoering en de vervolgstappen de toelichting op de planning. In het bestuurlijk overleg van 15 oktober zal het conceptvoorstel voorkeurslocatie van TenneT worden besproken. Vervolgens publiceert TenneT eind oktober de definitieve Integrale Effecten Analyse en het conceptvoorstel voor de voorkeurslocatie. De stukken worden vervolgens zes weken ter inzage gelegd. Iedereen kan een inspraakreactie indienen binnen deze termijn. In deze periode van zes weken organiseert TenneT een participatie- en informatiebijeenkomst over de IEA en het voorstel van de voorkeurslocatie.

Het ministerie van EZK neemt uiteindelijk het definitieve besluit over de locatie van het hoogspanningsstation. Naar verwachting gebeurt dit in de loop van 2027. Op basis van dit besluit werkt TenneT de plannen voor het hoogspanningsstation verder uit. Daarbij doorloopt TenneT een eigen participatietraject met de omgeving.

Het is nadrukkelijk de bedoeling dat de gemeente aangehaakt blijft bij dit project.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

NOTITIE

Inpassingsopgave per zoeklocatie

Hoogspanningsstation Wijchen

3 september 2026

Gemeente Wijchen, Provincie Gelderland, Waterschap Rivierenland en Groene Metropoolregio

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Gebiedsproces	5
Inpassingsopgave	6
Locatie 1a	*7*
Locatie 1b	*10*
Locatie 2a	*12*
Locatie 2b	*14*
Locatie 3	*16*
Locatie 4	*19*
Bijlagen	21

1 Inleiding

Vorig jaar zijn het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en netbeheerder TenneT een ruimtelijke projectprocedure gestart voor de realisatie van een nieuw 380/150 kV-hoogspanningsstation in de gemeente Wijchen. In het Voornemen en Participatieplan (V&P) zijn drie mogelijke locaties opgenomen in het buitengebied tussen de kernen Batenburg, Bergharen, Hernen, Leur en Niftrik. Later is hier een vierde zoeklocatie aan toegevoegd, gelegen tussen het spoor en de A50.

De gemeente Wijchen, de provincie Gelderland, Waterschap Rivierenland en de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) erkennen het belang van het hoogspanningsstation voor de nationale energievoorziening. Tegelijkertijd constateren zij dat de realisatie van het station geen directe meerwaarde biedt voor de energievoorziening binnen de gemeente Wijchen of de provincie Gelderland. Daarnaast bestaan er zorgen over de ruimtelijke, landschappelijke en maatschappelijke gevolgen van de komst van een dergelijk station in het gebied.

Gebiedsopgaven buitengebied
In het buitengebied van de kernen Hernen, Bergharen, Niftrik en Batenburg liggen diverse opgaven en ambities op het gebied van water, natuur, landbouw, leefbaarheid en klimaat. Deze gebiedsopgaves en ambities, weergegeven in figuur 1, vormen de richtinggevende onderlegger voor alle toekomstige ontwikkelingen.

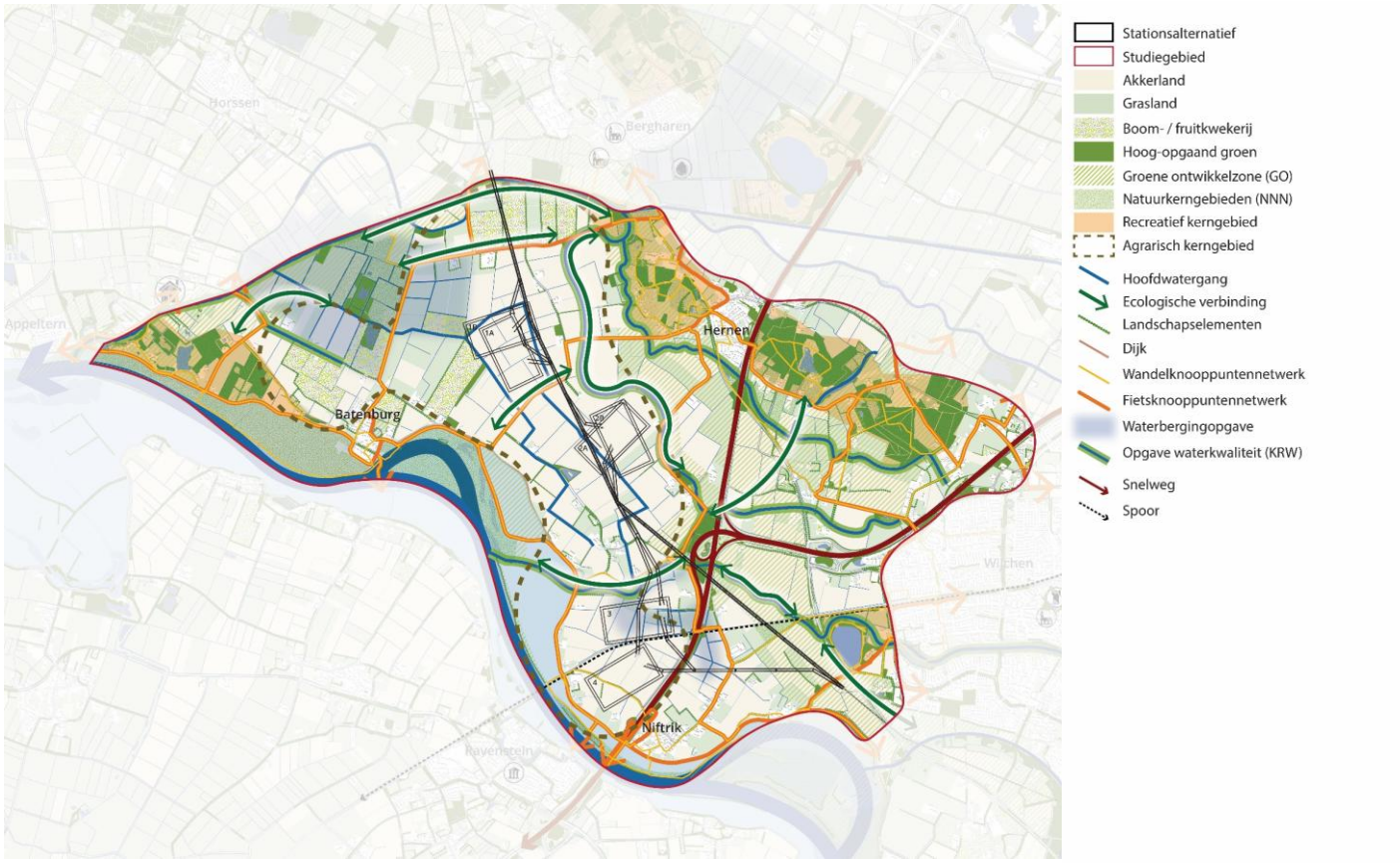

Figuur 1 Gebiedsopgavenkaart buitengebied Batenburg, Bergharen, Hernen en Niftrik

Om ervoor te zorgen dat gebieds- en regiobelangen integraal worden meegewogen bij de effectbeoordeling, locatiekeuze en ruimtelijke inpassing van het hoogspanningsstation is de gemeente Wijchen in samenwerking met de provincie Gelderland, het Waterschap Rivierenland en de GMR (hierna te noemen gebiedspartners) een gebiedsproces gestart om samen met andere lokale stakeholders te onderzoeken hoe het projectinitiatief van TenneT het beste ingepast kan worden met nadrukkelijk oog voor de ruimtelijke kwaliteit van het gebied in zijn geheel en de locatie in het bijzonder. Zover mogelijk wordt getracht meerwaarde te creëren voor het gebied en de lokale gemeenschap.

De voorliggende notitie beschrijft de uitkomsten van de tweede fase van het gebiedsproces. In de eerste fase van het gebiedsproces is een gebiedsraamwerk opgesteld en heeft de regio input aangeleverd voor de integrale effectanalyse (hierna IEA). In de afgelopen periode is gewerkt aan de verdere uitwerking van kansen en knelpunten voor de verschillende zoeklocaties. Dit heeft geresulteerd in een inpassingsopgave per zoeklocatie voor het hoogspanningsstation. Deze notitie dient als input voor de afweging die moet leiden tot een voorstel voor de voorkeurslocatie en voor de verdere ruimtelijke en landschappelijke uitwerking daarvan. De gebiedspartners verzoeken het ministerie van EZK en TenneT om de in het gebiedsproces aangedragen inzichten en belangen zwaar mee te wegen bij de keuze voor een voorkeurslocatie voor het hoogspanningsstation.

Leeswijzer
Hoofdstuk 1 schetst de context en het doel van deze notitie. In hoofdstuk 2 wordt het doel, de stappen en resultaten van de eerste en tweede fase van het gebiedsproces kort toegelicht. In hoofdstuk 3 worden de inpassingsopgaven per zoeklocatie weergegeven en toegelicht.

2 Gebiedsproces

Fase 1: gebiedsraamwerk en gebiedsinput IEA
Om ervoor te zorgen dat gebieds- en regiobelangen integraal worden meegewogen bij de effectbeoordeling van de verschillende zoeklocaties voor het hoogspanningsstation, is in de eerste fase van het gebiedsproces samen met gebiedspartners en lokale stakeholders gezocht naar antwoorden op vragen als: wat voor gebied is dit, hoe wordt het gebied gebruikt, welke opgaven spelen in het gebied en wat is het toekomstperspectief voor het gebied? In meerdere werksessies zijn de gebiedskenmerken, ruimtelijke kwaliteiten, opgaven en bestaande ruimteclaims in het gebied in kaart gebracht. Deze informatie is samengebracht in een gebiedsraamwerk (bijlage 1). Het gebiedsraamwerk biedt een richtinggevend kader voor het creëren van meerwaarde in het gebied. Op 16 december 2025 is het gebiedsraamwerk vastgesteld door de gemeenteraad van Wijchen.

Op basis van het gebiedsraamwerk zijn vervolgens de opgaven, kansen en knelpunten in relatie tot de vier zoeklocaties voor het hoogspanningsstation in kaart gebracht. Deze inventarisatie is uitgevoerd met zowel inhoudelijke experts vanuit de ambtelijke organisaties van de gebiedspartners als met verschillende stakeholders uit het gebied. Hierdoor is een breed en integraal beeld ontstaan van de regionale en lokale opgaven, belangen, knelpunten en kansen in het gebied. Deze gebiedsinput is vastgelegd in een notitie (bijlage 2) en op 24 februari 2026 door de gebiedspartners aangeboden aan het ministerie van EZK en TenneT, met het verzoek om de aangedragen inzichten en belangen zwaar te laten meewegen in de beoordeling van de effecten van de verschillende locaties van het hoogspanningsstation.

Fase 2: uitwerking inpassingsopgave zoeklocaties
TenneT voert in het kader van de verkenningsfase van de projectprocedure onderzoek uit naar de effecten van de verschillende locatiealternatieven voor het hoogspanningsstation. In de IEA worden de effecten van deze locatiealternatieven onderzocht en onderling vergeleken. De IEA dient daarbij een objectieve weergave te bieden van de beoordeelde effecten. Op basis van de uitkomsten van de IEA formuleert TenneT een voorstel voor een voorkeurslocatie.

Bij de afweging die leidt tot een voorkeurslocatie achten de gebiedspartners het van groot belang dat de inpassingsopgave per zoeklocatie integraal wordt meegenomen. Om die reden is ervoor gekozen om samen met lokale stakeholders kansen, knelpunten en mogelijkheden voor ruimtelijke en landschappelijke inpassing per zoeklocatie in beeld te brengen. Om een scherper beeld te krijgen van de specifieke knelpunten, kansen en voorkeuren per zoeklocatie vanuit de directe omgeving, hebben in de afgelopen periode meerdere werksessies plaatsgevonden met grondeigenaren, omwonenden en belangenorganisaties.

Het doel van deze werksessies was om de eerder in kaart gebrachte opgaven, knelpunten en kansen per zoeklocatie verder uit te werken ten behoeve van de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. Daarbij is gezocht naar mogelijkheden om de negatieve effecten van de komst van het station te minimaliseren en in beeld te brengen welke meerwaarde voor het gebied mogelijk is door de gebiedsopgaven te verbinden aan de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van het station. Dit heeft geresulteerd in een inpassingsopgave per zoeklocatie, waarin de belangrijkste knelpunten en kansen zijn vertaald naar mogelijke maatregelen voor de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation.

3 Inpassingsopgave

Hieronder worden de inpassingsopgaven per zoeklocatie weergegeven en kort toegelicht. Per zoeklocatie is de landschapsbouw en huidige situatie van de locatie in kaart gebracht. Daarbinnen zijn de kansen, knelpunten en mogelijkheden in relatie tot de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation weergegeven en toegelicht. Al het kaartmateriaal dat tijdens de werksessies is gebruikt om de komen tot de inpassingsopgaven, is als bijlage toegevoegd aan deze notitie (bijlage 3).

Wij willen hier nogmaals benadrukken dat de geschetste inpassingsopgave een beeld geeft van de belangrijkste knelpunten en kansen in relatie tot de gebiedsopgaven en de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation per zoeklocatie. Op basis van de input die tijdens de werksessies is ingebracht, is inzichtelijk gemaakt welke mogelijkheden er per zoeklocatie zijn om de negatieve effecten van het hoogspanningsstation zoveel mogelijk te beperken en tegelijkertijd meerwaarde voor het gebied te creëren.

Leidende principes

Naast de input die tijdens de werksessies is opgehaald, is voor zowel grondeigenaren als omwonenden een helder beeld ontstaan over wat voor hen belangrijk is bij de komst van het hoogspanningsstation in hun leefomgeving. We hebben dit ‘leidende principes’ genoemd (zie bijlage 4). De leidende principes van grondeigenaren zijn ontstaan na een reeks werksessies met grondeigenaren en agrariërs. De leidende principes van direct omwonenden zijn op verzoek ontstaan tijdens de bewonersavond van zoeklocatie 3 en 4. Vervolgens hebben we op basis van de opbrengsten van het gesprek met direct omwonenden van zoeklocatie 1 en 2 deze verrijkt tot een gezamenlijk document van leidende principes. Het verzoek aan TenneT is om bij zowel de keuze van de voorkeurslocatie als ook de gesprekken die volgen in het verdere participatieproces deze principes te erkennen en verder te verkennen.

Inpassingsopgave zoeklocatie 1a

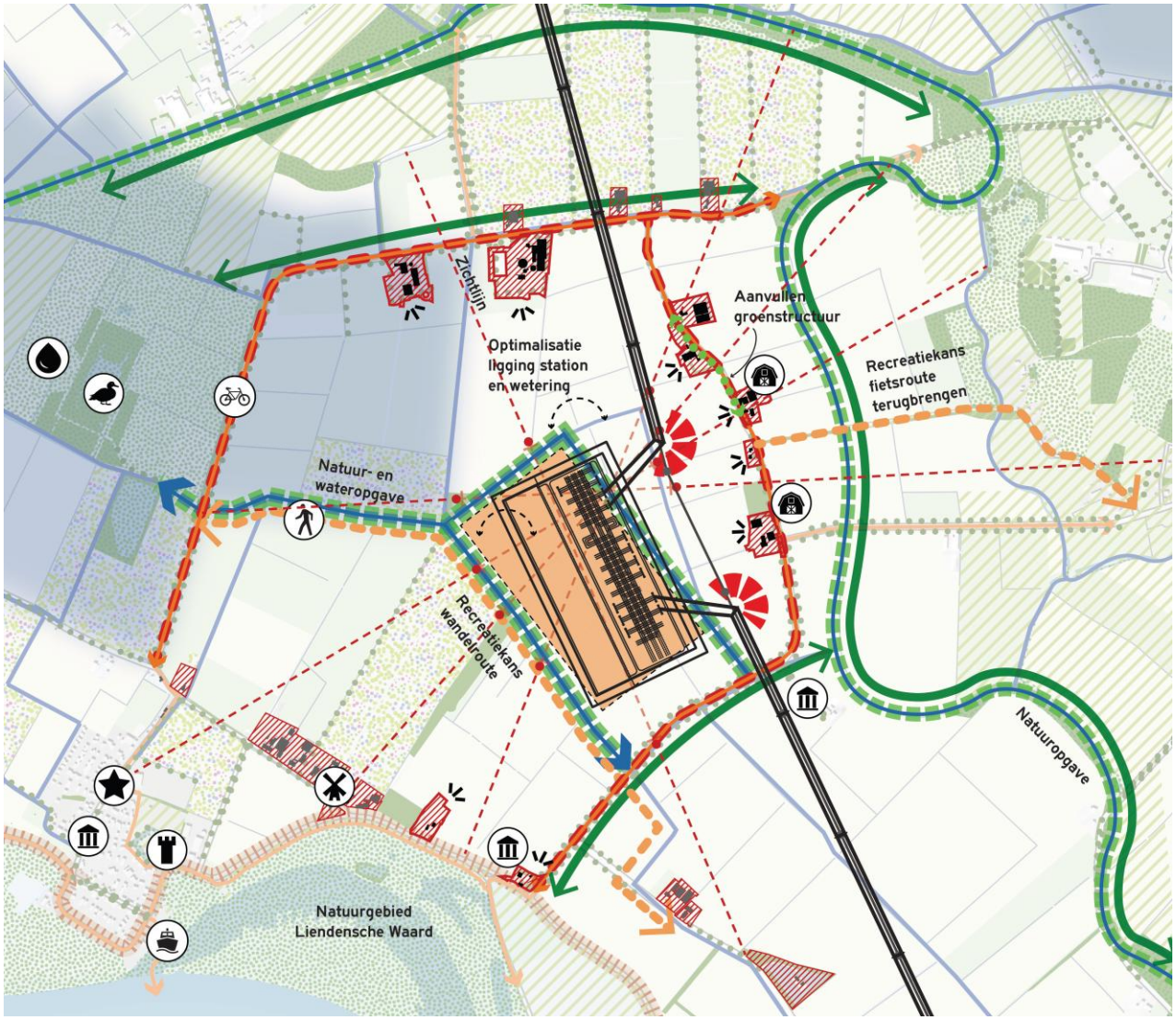

Legenda

- Akkerland
- Grasland
- Boom- / fruitkwekerij
- Hoog-opgaand groen
- Bebouwde kom
- Bebouwing
- Groene ontwikkelzone (GO)
- Natuurkerngebieden (NNN)
- Waterlichaam
- Dijk
- Waterstructuren
- Groenstructuren
- Fietsroutes
- Zichtlijnen
- Cultureel erfgoed- kastelen
- Monumenten
- Molens
- Historisch erf/ boerderij
- Dijk
- Kerken
- Jachthaven
- Veerbootje
- Beschermd stadsgezicht
- Eendenkooi

Knelpunten

- Bebouwing met zicht op station
- Bebouwing met zicht op station op afstand
- Restkavels
- Zichtlijnen
- Verkeersonveilige route
- Doorbraak groenstructuur
- Knikken in nieuwe tracé
- Ligging woning dicht op station
- 100 Afstand perceelgrens tot hekwerk station in meter

Kansen

- Alternatieve positionering station
- Zone natuur- en watercompensatie/ landschappelijke inpassing
- Zone park- / recreatielandschap
- Waterbergingsopgave
- Hoofdwatergang met natuuropgave
- Hoofdwatergang met natuur- en waterkopgave
- Ecologische verbinding
- Recreatiekans: wandelroute in afstemming met grondeigenaren
- Nieuwe waterstructuur
- Nieuwe groenstructuur
- Natuuropgave langs wetering

Toelichting

Landschapsbouw en huidige situatie locatie 1
Locatie 1 ligt in een open rivierkommenlandschap tussen twee stroomruggen. De rivierkom bestaat voornamelijk uit akkers en graslanden met lange zichtlijnen, terwijl de stroomruggen een meer besloten karakter hebben door houtwallen, bosschages en fruitgaarden. Bomenlanen langs de wegen geven het gebied structuur. De dorpen liggen op hogere rivierduinen en worden omringd door waardevolle historische elementen, zoals boerderijen, een molen, kastelen en andere monumenten. De openheid van het landschap biedt vergezichten van Hernen tot aan de Maasdijk. Daarnaast wordt het gebied doorkruist door diverse fietsroutes en loopt er een hoogspanningsverbinding die binnen de locatie een opvallende knik maakt.

Knelpunten locatie 1a
- Het hoogspanningsstation zorgt voor verlies van waardevolle landbouwgrond;
- Locatie 1a is gelegen in de nabijheid van enkele woningen. Zij zullen direct zicht krijgen op het station en knikken in het nieuwe tracé.
- Restpercelen kunnen minder bruikbaar worden voor agrarische bedrijven door bijvoorbeeld nieuwe beperkingen en minder makkelijk te bewerken percelen;
- Spanning tussen minimale inpassing om agrarische beperking te voorkomen versus gewenste inpassing voor omwonenden;
- Het watersysteem en aanwezige watergangen worden geraakt door de ontwikkeling. Watercompensatie is noodzakelijk vanwege de toename van verhard oppervlak;
- Omwonenden kunnen hinder ervaren door zicht en geluid en hebben zorgen over gezondheid en veiligheid;
- Het station tast het open karakter van het landschap aan;
- Natuurcompensatie in de directe nabijheid van de zoeklocatie beperkt (mogelijk) het gebruik van omliggende landbouwgrond, waardoor de agrarische bedrijfsvoering structureel wordt beperkt.

Kansen locatie 1a
- Kantelen van het hoogspanningsstation beperkt verlies van landbouwgrond;
- Aanpassing van de waterhuishouding kan het agrarisch gebruik verbeteren;
- Aanpassen van het watersysteem kan bijdragen aan klimaatrobuuste aanpassingen van de wetering;
- Versterken van bestaande landschapselementen draagt bij aan de landschappelijke kwaliteit van het gebied;
- Herinrichting van wegen (Gordenaars, Neerveld) kan de verkeersveiligheid verbeteren;
- Verbeterde fiets- en wandelroutes vergroten de recreatieve mogelijkheden langs de wegen Gordenaars, Neerveld en Bergharensestraat;
- Kansen voor realisatie van ontbrekende schakels in wandelpaden in en rond Batenburg;
- Rustige wandelroutes gekoppeld aan agrarisch natuurbeheer, in afstemming met grondeigenaren.

Inpassingsopgave locatie 1a
Voor zoeklocatie 1a is de opgave om de impact op met name de agrarische kavelstructuur zo beperkt mogelijk te houden. Dit kan door de ligging van het hoogspanningsstation ten opzichte van de kavelstructuur te optimaliseren (kantelen) en het station zo doelmatig en efficiënt mogelijk in te passen. Natuurcompensatie dient buiten het gebied plaats te vinden, bij voorkeur in de groene ontwikkelingszone (ten noorden van de locatie). Het voorkomen van versnippering en behoud van goed bewerkbare percelen is essentieel om hier in de toekomst te kunnen blijven boeren. Op deze

locatie hebben meerdere huishoudens straks direct zicht op het station vanuit de woning en/of tuin. Voor omwonenden ligt de nadruk op het verzachten van de impact qua zicht en beleving. Dit kan door onder andere het benutten en versterken van bestaande groenstructuren. Volledige afscherming in dit landschap is vanuit ruimtelijke kwaliteit niet wenselijk, omdat het kommenlandschap van oudsher een open karakter heeft.

Inpassingsopgave zoeklocatie 1b

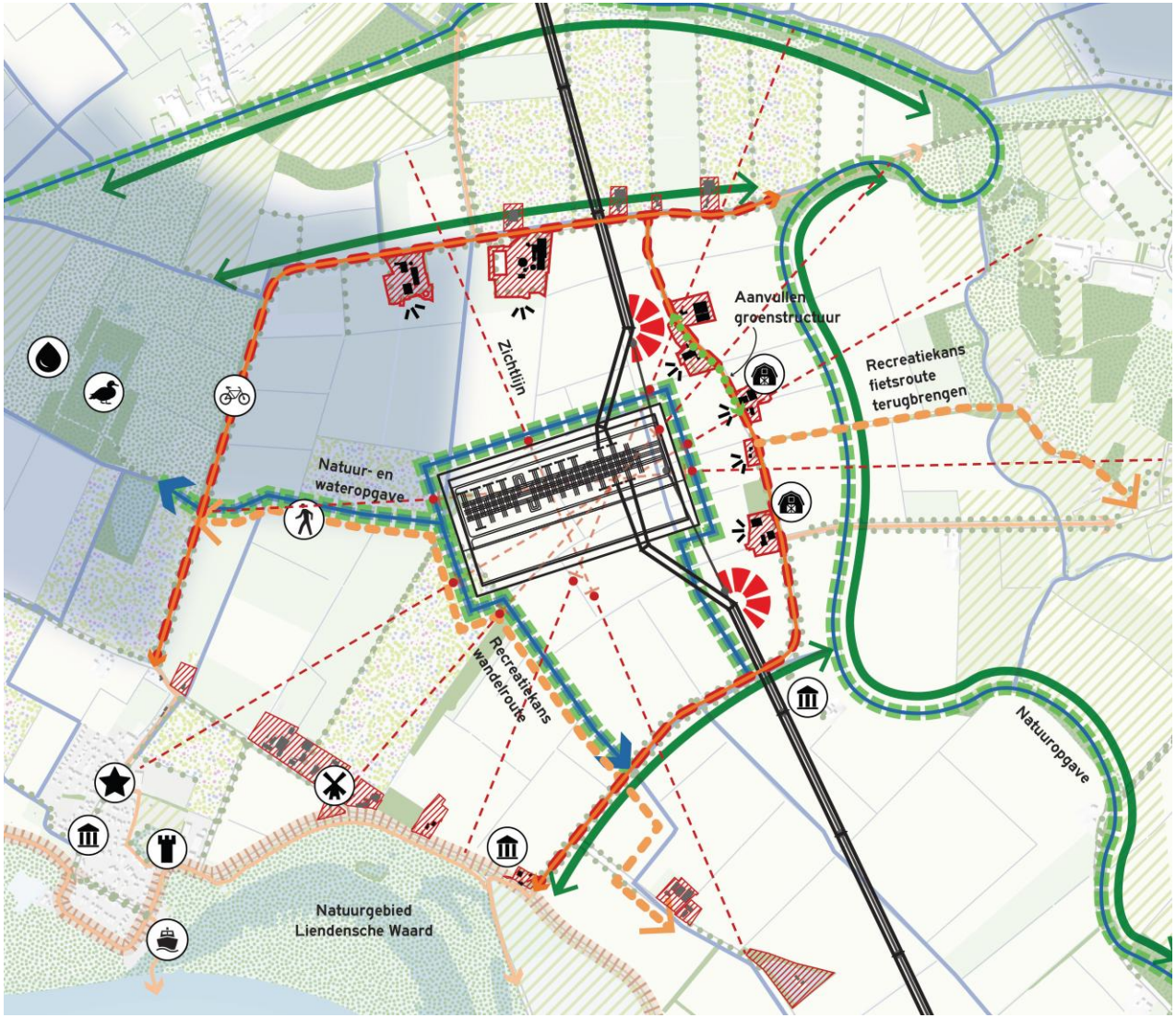

Legenda

- Akkerland
- Grasland
- Boom- / fruitkwekerij
- Hoog-opgaand groen
- Bebouwde kom
- Bebouwing
- Groene ontwikkelzone (GO)
- Natuurkerngebieden (NNN)
- Waterlichaam
- Dijk
- Waterstructuren
- Groenstructuren
- Fietsroutes
- Zichtlijnen
- Cultureel erfgoed- kastelen
- Monumenten
- Molens
- Historisch erf/ boerderij
- Dijk
- Kerken
- Jachthaven
- Veerbootje
- Beschermd stadsgezicht
- Eendenkooi

Knelpunten

- Bebouwing met zicht op station
- Bebouwing met zicht op station op afstand
- Restkavels
- Zichtlijnen
- Verkeersonveilige route
- Doorbraak groenstructuur
- Knikken in nieuwe tracé
- Ligging woning dicht op station
- 100 Afstand perceelgrens tot hekwerk station in meter

Kansen

- Alternatieve positionering station
- Zone natuur- en watercompensatie/ landschappelijke inpassing
- Zone park- / recreatielandschap
- Waterbergingsopgave
- Hoofdwatergang met natuuropgave
- Hoofdwatergang met natuur- en waterkopgave
- Ecologische verbinding
- Recreatiekans: wandelroute in afstemming met grondeigenaren
- Nieuwe waterstructuur
- Nieuwe groenstructuur
- Natuuropgave langs wetering

Toelichting

Knelpunten locatie 1b

- Het hoogspanningsstation zorgt voor verlies van waardevolle landbouwgrond;
- Locatie 1b raakt veel percelen waardoor ook veel restpercelen ontstaan die minder bruikbaar zijn voor agrarische bedrijven;
- Spanning tussen minimale inpassing om agrarische beperking te voorkomen versus gewenste inpassing voor omwonenden;
- Omwonenden kunnen hinder ervaren door zicht en geluid en hebben zorgen over gezondheid en veiligheid;
- Primaire watergangen worden geraakt en moeten worden verlegd. Watercompensatie is noodzakelijk vanwege de toename van verhard oppervlak;
- Het station tast het open karakter van het landschap aan;
- Natuurcompensatie beperkt (mogelijk) het gebruik van omliggende landbouwgrond, waardoor de agrarische bedrijfsvoering structureel wordt beperkt.

Kansen locatie 1b

- Aanpassing van de waterhuishouding als gevolg van watercompensatie kan het agrarisch gebruik verbeteren;
- Aanpassingen aan het watersysteem kunnen bijdragen aan klimaatrobuuste aanpassingen van de wetering;
- Versterken van bestaande landschapselementen draagt bij aan de landschappelijke kwaliteit van het gebied;
- Herinrichting van wegen (Gordenaars, Neerveld) kan de verkeersveiligheid verbeteren;
- Extra fiets- en wandelroutes vergroten de recreatieve mogelijkheden;
- Kansen voor realisatie van ontbrekende schakels in wandelpaden in en rond Batenburg;
- Rustige wandelroutes gekoppeld aan agrarisch natuurbeheer, in afstemming met grondeigenaren.

Inpassingsopgave locatie 1b

Voor zoeklocatie 1b is de opgave om de impact op de agrarische kavelstructuur zo beperkt mogelijk te houden. Op deze locatie worden veel percelen en daarmee eigenaren geraakt, wat de druk op de kavelstructuur en bedrijfsvoering vergroot. Het voorkomen van versnippering en het behouden van goed bewerkbare percelen is essentieel. Daarnaast ligt deze locatie dichterbij de direct omliggende zeven woningen aan Neerveld dan locatie 1a, waardoor de impact op leefbaarheid groter is. De zichtbaarheid en afstand tot bewoners vragen hier om extra aandacht, terwijl de mogelijkheden voor landschappelijke inpassing/afscherming vergelijkbaar zijn met locatie 1a. Het station raakt in deze meer horizontale oriëntatie prioritaire watergangen. De wens is om natuur- en watercompensatie plaats te laten vinden langs bestaande structuren en te koppelen aan de wateropgave van het waterschap.

Inpassingsopgave zoeklocatie 2a

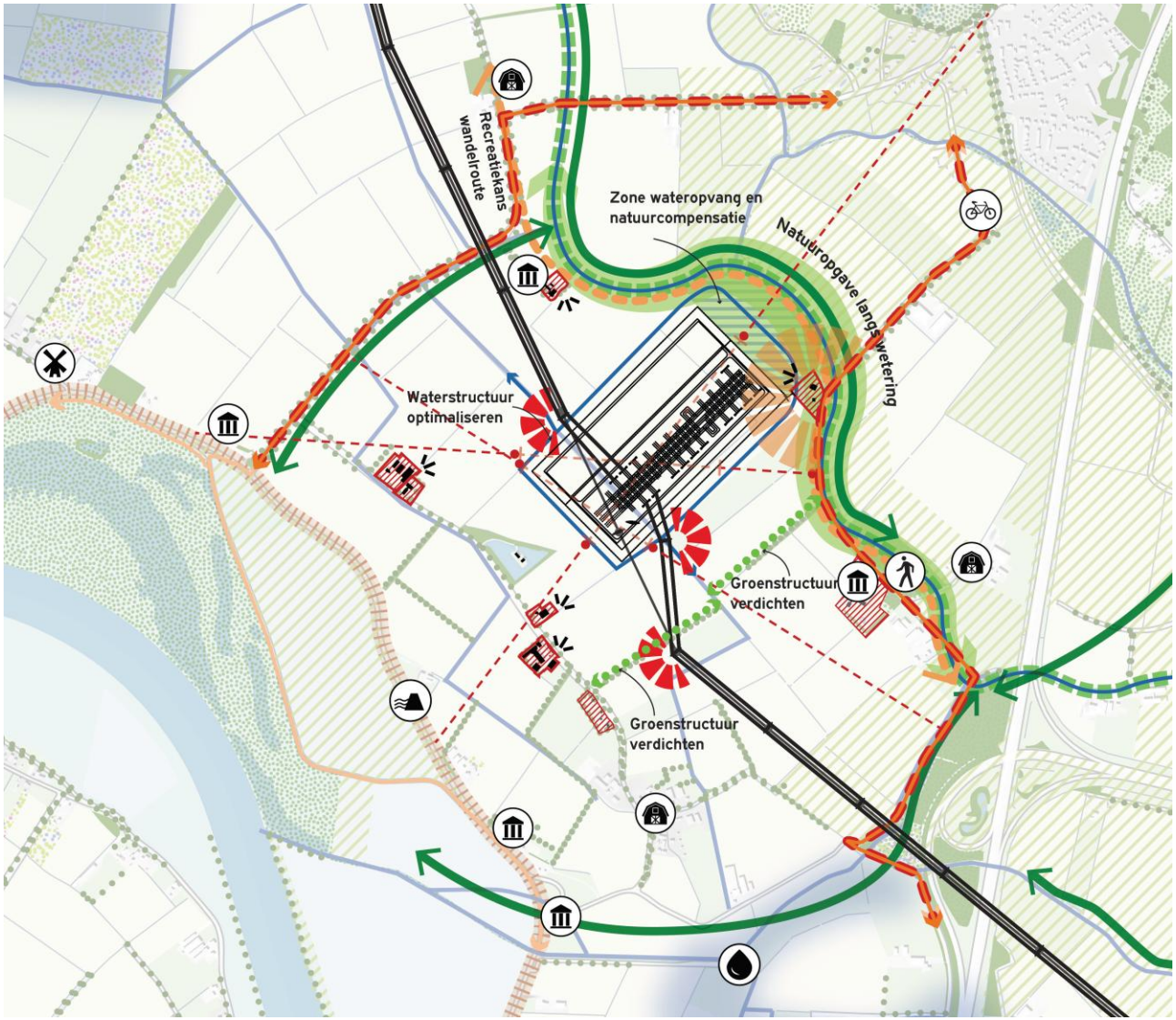

Legenda

- Akkerland
- Grasland
- Boom- / fruitkwekerij
- Hoog-opgaand groen
- Bebouwde kom
- Bebouwing
- Groene ontwikkelzone (GO)
- Natuurkerngebieden (NNN)
- Waterlichaam
- Dijk
- Waterstructuren
- Groenstructuren
- Fietsroutes
- Zichtlijnen
- Cultureel erfgoed- kastelen
- Monumenten
- Molens
- Historisch erf/ boerderij
- Dijk
- Kerken
- Jachthaven
- Veerbootje
- Beschermd stadsgezicht
- Eendenkooi

Knelpunten

- Bebouwing met zicht op station
- Bebouwing met zicht op station op afstand
- Restkavels
- Zichtlijnen
- Verkeersonveilige route
- Doorbraak groenstructuur
- Knikken in nieuwe tracé
- Ligging woning dicht op station
- 100 Afstand perceelgrens tot hekwerk station in meter

Kansen

- Alternatieve positionering station
- Zone natuur- en watercompensatie/ landschappelijke inpassing
- Zone park- / recreatielandschap
- Waterbergingsopgave
- Hoofdwatergang met natuuropgave
- Hoofdwatergang met natuur- en waterkopgave
- Ecologische verbinding
- Recreatiekans: wandelroute in afstemming met grondeigenaren
- Nieuwe waterstructuur
- Nieuwe groenstructuur
- Natuuropgave langs wetering

Toelichting

Landschapsbouw en huidige situatie locatie 2

Zoeklocatie 2 ligt in een open rivierenlandschap, deels in een lager gelegen rivierkom tussen stroomruggen. Het gebied kent lange zichtlijnen, afgewisseld met houtwallen, bosschages en bomenrijen langs wegen en watergangen. Nabij liggen dorpskernen op rivierduinen en een groene ontwikkelzone met natuurdoelen. Rond de locatie bevinden zich diverse cultuurhistorisch waardevolle elementen, zoals historische boerderijen, een windmolen, kastelen en monumenten. Het gebied wordt doorkruist door recreatieve fietsroutes en is goed zichtbaar vanaf de Maasdijk. Daarnaast loopt ten zuiden van de locatie een hoogspanningsverbinding. Door de combinatie van openheid, natuurwaarden, recreatieve functies en cultuurhistorie vraagt het gebied om een zorgvuldige ruimtelijke inpassing van nieuwe ontwikkelingen.

Knelpunten locatie 2a

- Het hoogspanningsstation zorgt voor verlies van waardevolle landbouwgrond;
- Er ontstaan restpercelen die minder bruikbaar zijn voor agrarische doeleinden;
- Omwonenden kunnen hinder ervaren door zicht en geluid en maken zich zorgen over gezondheid en veiligheid;
- Locatie 2a is gelegen in de directe nabijheid van enkele woningen. De gemiddelde afstand van de woningen tot de zoeklocatie is relatief klein. In het bijzonder zou de woning aan de Flerdeweg 9 in zeer directe nabijheid van het station komen te liggen;
- Een bestaande watergang moet worden omgelegd. Een watergang die cruciaal is voor de huidige afwatering van de landbouwpercelen;
- Omwonenden kunnen hinder ervaren doordat het station dichtbij woningen ligt;
- Het station beïnvloedt de openheid van het landschap.

Kansen locatie 2a

- Bestaande groenstructuren bieden meerdere aanknopingspunten voor een goede landschappelijke inpassing;
- De locatie sluit aan op de bestaande agrarische structuur
- Het omleggen van de watergang biedt kansen voor verbetering van het watersysteem;
- Natuurcompensatie kan mogelijk worden gecombineerd met de bestaande groene ontwikkelzone ten noorden van de zoeklocatie en wateropgaven;
- De locatie biedt kansen voor nieuwe wandel- en recreatieve routes;
- Bestaande recreatieve routes kunnen veiliger en beter georganiseerd worden;
- Rustige wandelroutes gekoppeld aan agrarisch natuurbeheer, in afstemming met grondeigenaren.

Inpassingsopgave locatie 2a

De ligging van deze zoeklocatie sluit beter aan op de bestaande agrarische structuur dan in de situatie bij locatie 1. Voor de direct omwonenden is er aandacht nodig aan met name de korte zijdes van het station, waar de afstand tot het station kleiner is. Met in het bijzonder aandacht voor Flerdeweg 9. Tegelijkertijd bieden bestaande groenstructuren tussen percelen kansen voor landschappelijke inpassing zonder grote ingrepen. Deze locatie doorsnijdt een watergang die zal moeten worden omgelegd. Deze ingreep kan in combinatie met natuur worden gecompenseerd bij en gecombineerd met de opgave van het waterschap langs de wetering. Passend is hier om de water- en natuurcompensatie plaats te laten vinden in de nabije groene ontwikkelzone ten noorden van de locatie. Er zijn wellicht mogelijkheden om deze compensatie te combineren met extensieve recreatie.

Inpassingsopgave zoeklocatie 2b

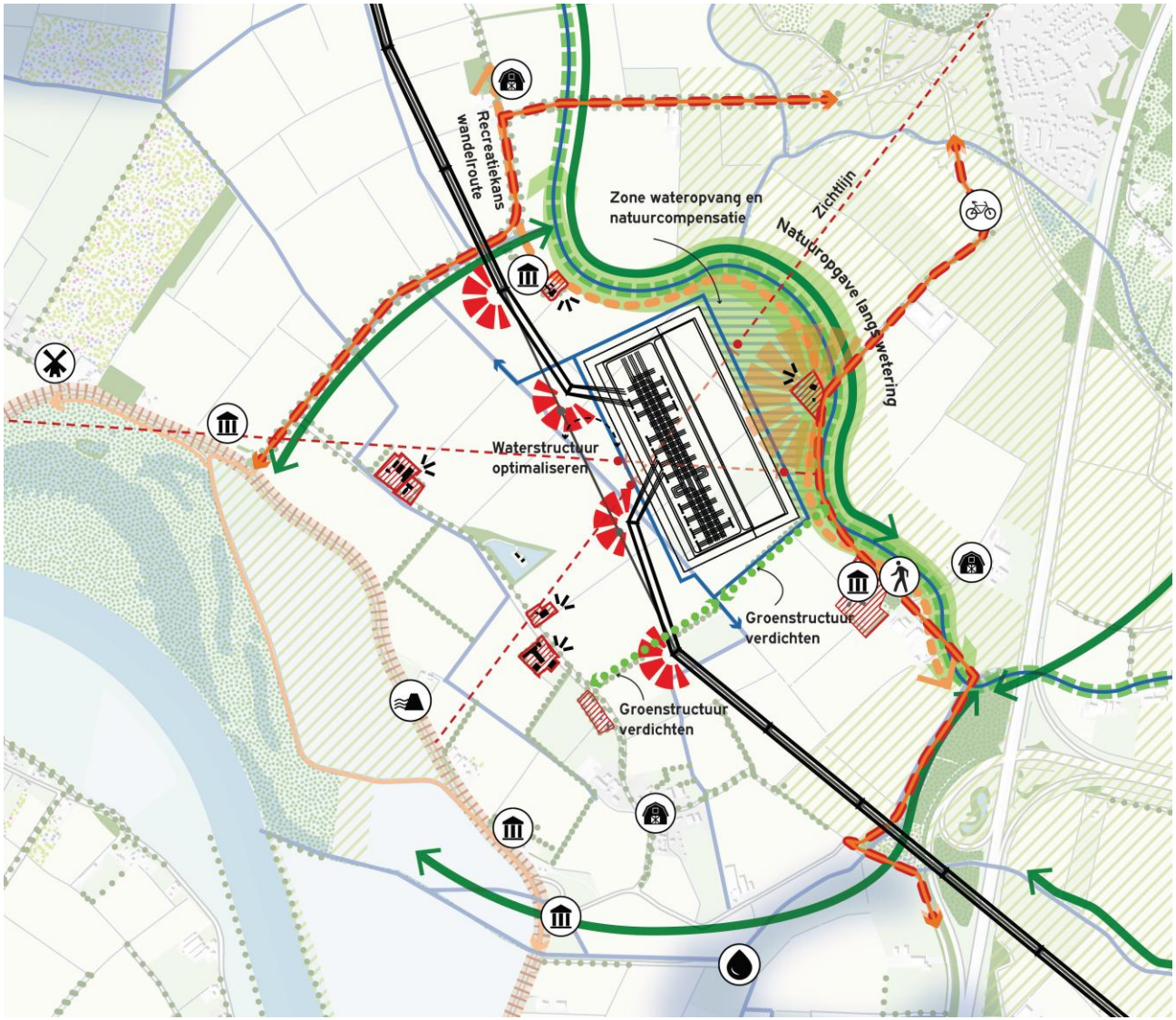

Legenda

- Akkerland
- Grasland
- Boom- / fruitkwekerij
- Hoog-opgaand groen
- Bebouwde kom
- Bebouwing
- Groene ontwikkelzone (GO)
- Natuurkerngebieden (NNN)
- Waterlichaam
- Dijk
- Waterstructuren
- Groenstructuren
- Fietsroutes
- Zichtlijnen
- Cultureel erfgoed- kastelen
- Monumenten
- Molens
- Historisch erf/ boerderij
- Dijk
- Kerken
- Jachthaven
- Veerbootje
- Beschermd stadsgezicht
- Eendenkooi

Knelpunten

- Bebouwing met zicht op station
- Bebouwing met zicht op station op afstand
- Restkavels
- Zichtlijnen
- Verkeersonveilige route
- Doorbraak groenstructuur
- Knikken in nieuwe tracé
- Ligging woning dicht op station
- 100 Afstand perceelgrens tot hekwerk station in meter

Kansen

- Alternatieve positionering station
- Zone natuur- en watercompensatie/ landschappelijke inpassing
- Zone park- / recreatielandschap
- Waterbergingsopgave
- Hoofdwatergang met natuuropgave
- Hoofdwatergang met natuur- en waterkopgave
- Ecologische verbinding
- Recreatiekans: wandelroute in afstemming met grondeigenaren
- Nieuwe waterstructuur
- Nieuwe groenstructuur
- Natuuropgave langs wetering

Toelichting

Knelpunten locatie 2b

- Locatie 2b is gelegen in de directe nabijheid van enkele woningen. De gemiddelde afstand van de woningen tot de zoeklocatie is relatief klein
- Omwonenden kunnen hinder ervaren door zicht en geluid en maken zich zorgen over gezondheid en veiligheid;
- Het station heeft een grote impact op de leefomgeving van omwonenden;
- Er komt een grote knik voor de inlussing van het station met extra ruimtelijke impact;
- De landbouwstructuur wordt sterker aangetast dan bij locatie 2a. Het station raakt meer landbouwpercelen dan locatie 2a en er ontstaan meer restpercelen dan bij locatie 2a;
- Natuurontwikkeling kan ten koste gaan van extra landbouwgrond;
- Het watersysteem en aanwezige watergangen worden geraakt door de ontwikkeling;
- Watercompensatie is noodzakelijk vanwege de toename van verhard oppervlak.

Kansen locatie 2b

- Ruimte voor water- en natuurontwikkeling richting de oude Maasarm;
- Er zijn mogelijkheden om bij landschappelijke inpassing aan te sluiten op bestaande groenstructuren;
- Restpercelen kunnen worden ingezet voor natuurontwikkeling;
- De ligging van het station heeft minder impact op het watersysteem dan locatie 2a;
- Er zijn mogelijkheden om het recreatieve netwerk te versterken;
- Rustige wandelroutes gekoppeld aan agrarisch natuurbeheer, in afstemming met grondeigenaren.

Inpassingsopgave locatie 2b

Zoeklocatie 2b ligt anders georiënteerd dan locatie 2a. Hierdoor neemt de impact op de directe leefomgeving toe, doordat de lange zijde van het station naar de woningen is gericht en de inlussing van het hoogspanningsstation door een sterkere knik zichtbaarder zal zijn. Voor de landbouw is de impact aanzienlijk. Er worden meer percelen geraakt dan bij locatie 2a, er ontstaan meer en kleinere restpercelen en dit leidt tot een sterke aantasting van de bestaande kavelstructuur. In het watersysteem is de impact van zoeklocatie 2b beperkter dan bij locatie 2a. Wel zijn er op het restperceel aan de oostzijde mogelijk kansen voor water- en natuurcompensatie in combinatie met de natuuropgave langs de wetering, maar dit gaat ten koste van landbouwgrond. Voor recreatie gelden vergelijkbare kansen als bij locatie 2a, vooral langs bestaande water- en natuurstructuren.

Inpassingsopgave zoeklocatie 3

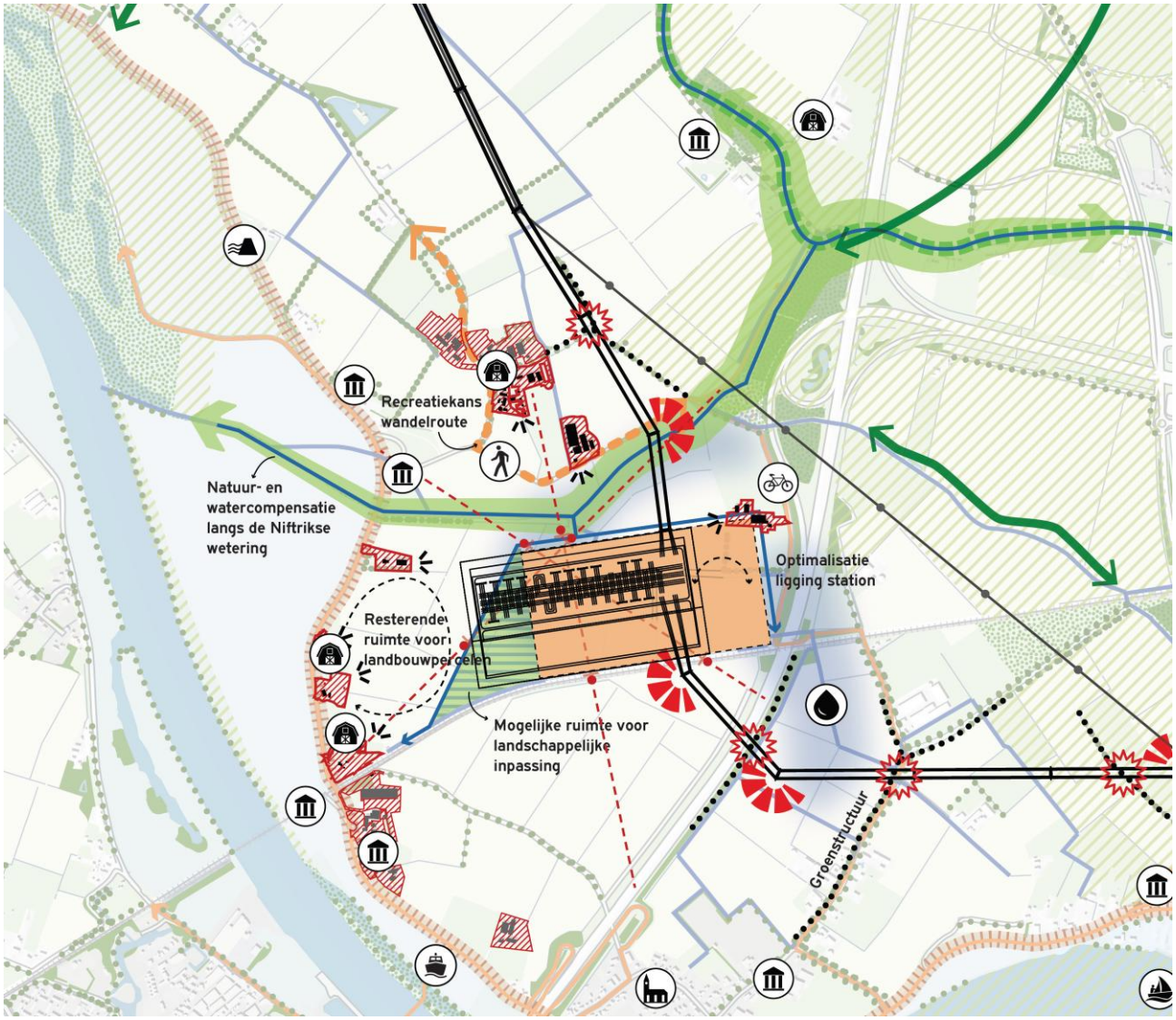

Legenda

- Akkerland
- Grasland
- Boom- / fruitkwekerij
- Hoog-opgaand groen
- Bebouwde kom
- Bebouwing
- Groene ontwikkelzone (GO)
- Natuurkerngebieden (NNN)
- Waterlichaam
- Dijk
- Waterstructuren
- Groenstructuren
- Fietsroutes
- Zichtlijnen
- Cultureel erfgoed- kastelen
- Monumenten
- Molens
- Historisch erf/ boerderij
- Dijk
- Kerken
- Jachthaven
- Veerbootje
- Beschermd stadsgezicht
- Eendenkooi

Knelpunten

- Bebouwing met zicht op station
- Bebouwing met zicht op station op afstand
- Restkavels
- Zichtlijnen
- Verkeersonveilige route
- Doorbraak groenstructuur
- Knikken in nieuwe tracé
- Ligging woning dicht op station
- 100 Afstand perceelgrens tot hekwerk station in meter

Kansen

- Alternatieve positionering station
- Zone natuur- en watercompensatie/ landschappelijke inpassing
- Zone park- / recreatielandschap
- Waterbergingsopgave
- Hoofdwatergang met natuuropgave
- Hoofdwatergang met natuur- en waterkopgave
- Ecologische verbinding
- Recreatiekans: wandelroute in afstemming met grondeigenaren
- Nieuwe waterstructuur
- Nieuwe groenstructuur
- Natuuropgave langs wetering

Toelichting

Landschapsbouw en huidige situatie locatie 3

Zoeklocatie 3 ligt op een stroomrug in een open landschap met lange zichtlijnen. De laaggelegen delen zijn oude Maasgeulen en het gebied is relatief droog, waardoor sloten regelmatig droogvallen. Groenstructuren zoals houtwallen en bomenrijen bevinden zich vooral aan de randen. Het gebied heeft belangrijke landschappelijke, natuur- en cultuurhistorische waarden. Aan de oostzijde ligt een groene ontwikkelzone met natuuropgaven en een fietsroute naar Niftrik. Rondom de locatie bevinden zich historische erven, boerderijen en monumenten. Vanaf de Maasdijk is de locatie goed zichtbaar. Daarnaast loopt een hoogspanningsverbinding langs de noord- en oostzijde van het gebied. Door de openheid, zichtbaarheid en aanwezige waarden vraagt iedere ontwikkeling om een zorgvuldige landschappelijke inpassing.

Knelpunten locatie 3

- Er is weinig ruimte om de ligging van het station te optimaliseren;
- Relatief veel omwonenden zullen uitkijken op het station en de gemiddelde afstand van de woningen tot de zoeklocatie is relatief klein;
- Spanning tussen minimale inpassing om agrarische beperking te voorkomen versus gewenste inpassing voor omwonenden;
- Omwonenden kunnen hinder ervaren door zicht en geluid en maken zich zorgen over gezondheid en veiligheid;
- De inpassing van het station heeft een grote impact op het open landschap;
- Voor de aansluiting van het station moet de bestaande hoogspanningsverbinding worden verplaatst. De verwachte ruimtelijke en landschappelijke impact hiervan is zeer groot;
- Voor de inlussing van het station zijn er veel extra ‘knikken’ nodig in de verbinding, deze ‘knikken‘ hebben een grote ruimtelijke impact op de horizonbeleving;
- De nieuwe verbinding gaat dwars door een aantal beeldbepalende groenstructuren;
- Het station leidt tot groot verlies van landbouwgrond;
- Het watersysteem en aanwezige watergangen worden geraakt door de ontwikkeling. De bestaande wateropgaven in het gebied nemen toe;
- Er zijn weinig bestaande groenstructuren om op aan te sluiten voor inpassing en/of compensatie;
- Watercompensatie is noodzakelijk vanwege de toename van verhard oppervlak.

Kansen locatie 3

- Het station kan op grotere afstand van woningen worden geplaatst door het naar het oosten te verschuiven;
- Het verschuiven van het station naar het oosten kan leiden tot grotere en beter bruikbare landbouwpercelen;
- Natuur- en watercompensatie-mogelijkheden liggen vooral bij/ richting de Niftrikse Wetering. Mogelijk in combinatie met een nieuwe wandelroute;
- Rustige wandelroutes gekoppeld aan agrarisch natuurbeheer, in afstemming met grondeigenaren.

Inpassingsopgave locatie 3

Op zoeklocatie 3 moet het hoogspanningsstation worden ingepast in een kleinschaliger landschap ingeklemd tussen bestaande infrastructuur. Vanaf de Maasrijk heb je in deze situatie echter open zicht op het hoogspanningsstation. De benodigde inpassing aan de A50-zijde is mogelijk beperkt, maar richting de woningen en het open gebied aan de westzijde is de gewenste inpassing aanzienlijk. De impact op de leefbaarheid van omwonenden aan die zijde is daarmee groot. De mogelijkheden om het landbouwareaal op deze locatie robuust te houden zijn zeer beperkt. Er zijn mogelijk kansen om de ligging iets te optimaliseren naar het oosten, waardoor het station verder van de woningen af komt te

liggen en grotere landbouwpercelen behouden kunnen blijven. In het watersysteem is nu al sprake van droogte. De inpassing vergroot deze opgave. Kansen voor (natuur)compensatie liggen buiten de zoeklocatie, vooral bij de Niftrikse Wetering, waar water-, natuur- en recreatieve maatregelen gecombineerd kunnen worden.

Inpassingsopgave zoeklocatie 4

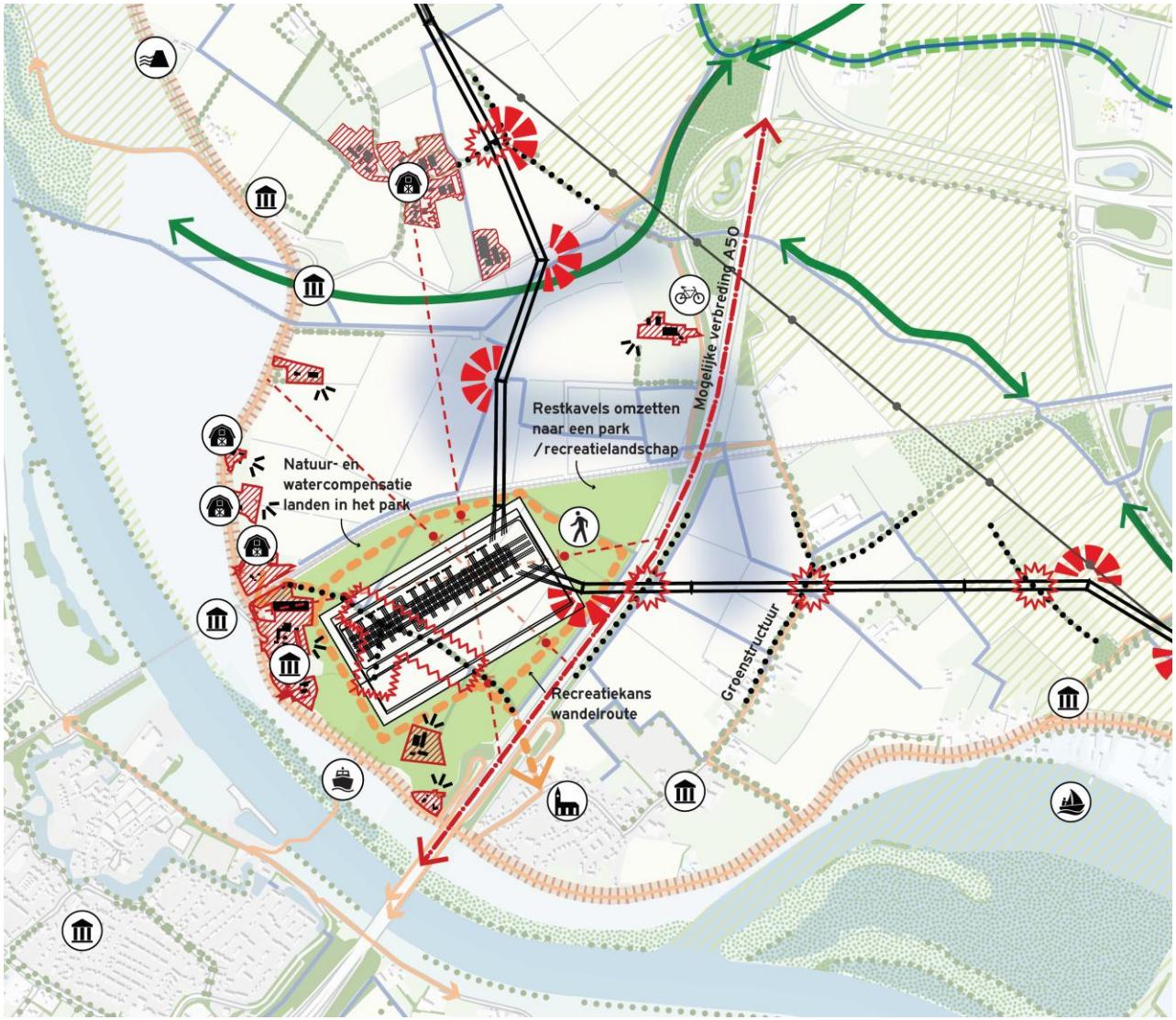

Legenda

- Akkerland
- Grasland
- Boom- / fruitkwekerij
- Hoog-opgaand groen
- Bebouwde kom
- Bebouwing
- Groene ontwikkelzone (GO)
- Natuurkerngebieden (NNN)
- Waterlichaam
- Dijk
- Waterstructuren
- Groenstructuren
- Fietsroutes
- Zichtlijnen
- Cultureel erfgoed- kastelen
- Monumenten
- Molens
- Historisch erf/ boerderij
- Dijk
- Kerken
- Jachthaven
- Veerbootje
- Beschermd stadsgezicht
- Eendenkooi

Knelpunten

- Bebouwing met zicht op station
- Bebouwing met zicht op station op afstand
- Restkavels
- Zichtlijnen
- Verkeersonveilige route
- Doorbraak groenstructuur
- Knikken in nieuwe tracé
- Ligging woning dicht op station
- 100 Afstand perceelgrens tot hekwerk station in meter

Kansen

- Alternatieve positionering station
- Zone natuur- en watercompensatie/ landschappelijke inpassing
- Zone park- / recreatielandschap
- Waterbergingsopgave
- Hoofdwatergang met natuuropgave
- Hoofdwatergang met natuur- en waterkopgave
- Ecologische verbinding
- Recreatiekans: wandelroute in afstemming met grondeigenaren
- Nieuwe waterstructuur
- Nieuwe groenstructuur
- Natuuropgave langs wetering

Toelichting

Landschapsbouw en huidige situatie locatie 4

Zoeklocatie 4 ligt op een stroomrug in een relatief droog gebied, waar sloten regelmatig droogvallen. Het landschap heeft een open karakter, met groenstructuren vooral aan de randen en een opvallende bomenrij langs de Ekenseweg. De locatie is goed zichtbaar vanaf de Maasdijk en biedt door de laaggelegen spoorlijn in het noorden zicht op het achterliggende landschap. Ten zuiden ligt de verhoogde A50 en aan de oostzijde bevindt zich een bestaande hoogspanningsverbinding. Rondom het gebied staan karakteristieke historische boerderijen, erven en monumenten, wat bijdraagt aan de cultuurhistorische waarde. Daarnaast raakt een fietsroute naar Niftrik het noordoosten van de locatie.

Knelpunten locatie 4

- Op deze locatie ontstaat een grote hoeveelheid restpercelen;
- Er is weinig ruimte om de ligging van het station te optimaliseren;
- Het station heeft grote negatieve gevolgen voor veel omwonenden;
- Het uitloopgebied van Niftrik gaat verloren;
- Omwonenden kunnen hinder ervaren door zicht en geluid en maken zich zorgen over gezondheid en veiligheid;
- Vrijwel alle landbouwpercelen in het gebied tussen A50, spoorlijn en dijk worden geraakt. De agrarische functie van het gebied verdwijnt daarmee vrijwel volledig;
- De mogelijke verbreding van de A50 vraagt ook extra ruimte;
- Voor de aansluiting van het station moet de bestaande hoogspanningsverbinding worden verplaatst. De verwachte ruimtelijke en landschappelijke impact hiervan is zeer groot;
- Voor de inlussing van het station zijn er veel extra ‘knikken’ nodig in de verbinding, deze ‘knikken‘ hebben een grote ruimtelijke impact op de horizonbeleving;
- De nieuwe verbinding gaat dwars door een aantal beeldbepalende groenstructuren;
- De verbinding met andere natuurgebieden is beperkt waardoor natuurcompensatie op deze plek niet logisch is;
- Het watersysteem en aanwezige watergangen worden geraakt door de ontwikkeling;
- Watercompensatie is noodzakelijk vanwege de toename van verhard oppervlak.

Kansen locatie 4

- De restpercelen kunnen verder worden ontwikkeld tot een landschapspark waarin kan worden gerecreëerd, maar de recreatieve waarde rondom het station wordt laag geacht.

Inpassingsopgave locatie 4

De zoeklocatie ligt ingeklemd tussen het spoor, de A50 en nabij de kern Niftrik. De inpassing van een hoogspanningsstation betekent hier een ingrijpende transformatie van het gehele gebied, waarbij zowel de agrarische functie als de huidige beleving van het landschap grotendeels verdwijnen. Voor de leefbaarheid is de impact groot: het station ligt direct nabij woningen aan de Maasdijk, de benodigde inpassing van verbindingen en masten (met meerdere knikken) doorsnijdt bestaande groenstructuren en zichtlijnen. Het huidige uitloopgebied van Niftrik komt in zijn huidige vorm te vervallen. De agrarische functie verdwijnt vrijwel volledig; alle percelen in het gebied worden geraakt en resterende landbouwmogelijkheden zijn zeer beperkt.

Bijlage:

1 **Gebiedsraamwerk Buitengebied Batenburg, Niftrik, Hernen, Bergharen, Leur**: Strategisch kader om kansen voor meerwaarde HSS Wijchen voor gebied en lokale gemeenschap te maximaliseren (14 november 2025)

2 **Notitie gebiedsinput IEA.** Gebiedsproces Hoogspanningsstation Wijchen (24 februari 2025)

3 **Kaarten inpassingsopgaven.** Gebiedsproces Hoogspanningsstation Wijchen (3 september 2026)

4 **Leidende principes grondeigenaren en omwonenden.** Resultaat van de werksessies met grondeigenaren (17 juni 2026) en omwonenden (24 en 25 augustus 2026)

Certified

B

Corporation

P2 | REGISSEURS VAN EEN BETERE TOEKOMST

Nijverheidsweg 16G • 3534 AM Utrecht • +31 30 654 00 60 • P2.nl

Gebiedsraamwerk Buitengebied Batenburg, Niftrik, Hernen, Bergharen, Leur

Strategisch kader om kansen voor meerwaarde HSS Wijchen voor gebied en lokale gemeenschap te maximaliseren

14 november 2025

Inhoud

- Samenvatting gebiedsraamwerk
- Detaillering gebiedsraamwerk
  - Leefbaarheid
  - Agrarische functie
  - Natuur
  - Water
  - Recreatie
- Vervolgstappen

Samenvatting

Aanleiding en voorstel gebiedsraamwerk

Aanleiding

Gebiedsraamwerk biedt kader om maximale meerwaarde voor het gebied te realiseren gegeven de komst van HSS Wijchen

Aankondiging Project HSS Wijchen

Op 16 juni 2025 hebben het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) en netbeheerder TenneT het Voornemen en Participatieplan (V&P) voor het 380/150 kV station Wijchen (HSS Wijchen) gepubliceerd. De volgende stap is een onderzoek naar de effecten van de verschillende locaties. Dit onderzoek, de Integrale Effect Analyse (IEA), wordt uitgevoerd door TenneT. Het doel van dit onderzoek is om te bepalen waar het station het beste kan komen.

Wens: inzet op maximale meerwaarde voor het gebied

Om ervoor te zorgen dat gebieds- en regiobelangen integraal worden meegewogen bij locatiekeuze en inpassing van het station is er opdracht gegeven tot het opstellen van een gebiedsvisie. Het gebiedsraamwerk dat hier voorligt is de eerste stap in het proces. Het bevat een overzicht van de gebiedskenmerken, de ruimtelijke claims en de leidende principes in het gebied. Het gebiedsraamwerk vormt de basis voor de verdere uitwerking van kansen en knelpunten op de verschillende zoeklocaties. Dat gebruiken we om aan het ministerie van KGG en TenneT mee te geven hoe zij in hun onderzoek (de IEA) rekening dienen te houden met de kwaliteiten in het gebied. Dit om in te zetten op een maximale meerwaarde voor het gebied, gegeven de komst van het station.

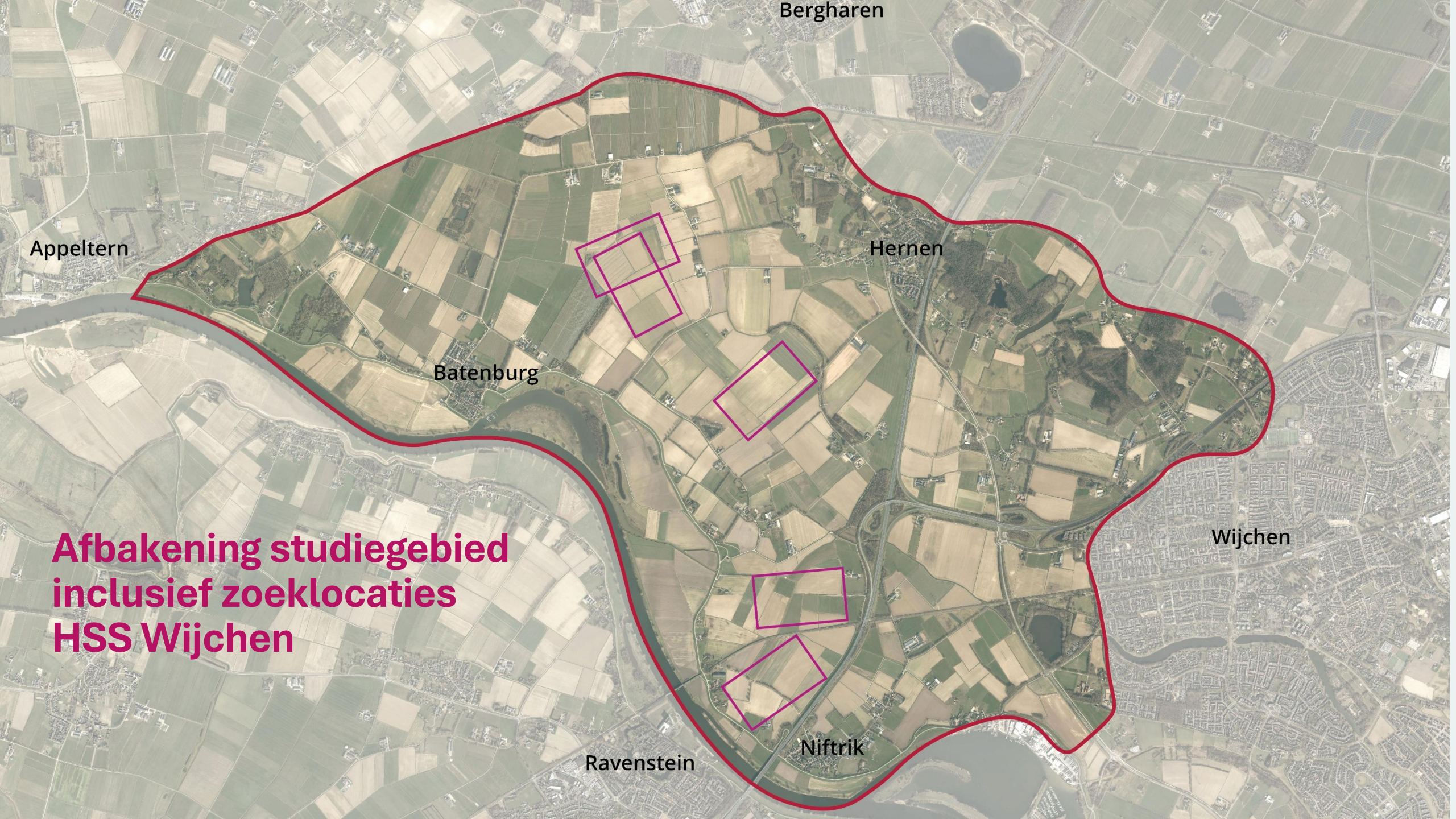

Afbakening studiegebied inclusief zoeklocaties HSS Wijchen

Gebiedskenmerken

Wat is dit voor gebied? Hoe wordt het gebied nu gebruikt? En hoe wordt het gebied nu beleefd?

Het gebied is een echt buitengebied en wordt gekenmerkt door agrarisch landgebruik. Grote delen van het gebied gelden als waardevolle landbouwgrond.

Bewoners en omwonenden beleven ruimte en rust in het gebied. Grote delen zijn opvallend open en stil. Delen van het gebied worden momenteel actief gebruikt als recreatie gebied voor wandelaars en fietsers.

Landschappelijk bestaat het gebied uit diverse landschaps-typen: landduinen, stroomruggen, oeverwallen en komgronden.

Vroeger werd het gebied vooral voor kleinschalige landbouw gebruikt, water en bodem waren als vanzelfsprekend sturend. Door o.a. ruilverkaveling is nu sprake van grotere percelen. Batenburg, Niftrik, Hernen, Leur en Bergharen zijn historische dorpskernen in en rond het gebied.

De Noordkant van het gebied grenst aan de ontwikkelzone van de groene mantel, met diverse groen – blauw initiatieven en opgaven.

De Zuid / West kant van het gebied ligt ‘ingesloten’ door landelijke infrastructuur verbindingen (A50, spoor, huidige 380 kV verbinding).

Voorstel Gebiedsraamwerk

Waarde van een gebied betekent leefbaarheid. Waarbij rust en openheid uniek zijn voor dit gebied, maar zeker niet de enige waarden zijn die bijdragen aan leefbaarheid. Kansen voor ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor het gebied worden gekoppeld aan ruimte binnen de leidende thema's agrarisch landgebruik, water, recreatie en natuur.

Leefbaarheid

Leefbaarheid staat centraal. Unieke gebiedskenmerken rust en openheid als ruimtelijke kwaliteitstoets. Breed inzetten op meerwaarde ontwikkelingen op leefbaarheid.

Agrarisch landgebruik

Maximaal inzetten op sterke agrarische functie in het gebied. Kansen voor rolneming agrariërs bij overige thema's. Brede gebiedsaanpak gevraagd.

Water

Het thema 'Water en bodem sturend' in combinatie met agrarisch landgebruik. Kansen voor koppeling met initiatieven Groene Mantel.

Natuur

Natuur-inclusieve landbouw. Kansen voor ecologische verbindingszone.

Recreatie

Rust en openheid wordt (actief) ervaren in het gebied. Kansen voor NOVEX ontwikkelingen Meer Landschap, Meer Stad.

Detaillering gebiedsraamwerk

Belangen, kansen, vraagstukken en knelpunten uitgewerkt per leidend thema

Leefbaarheid

Kansen, knelpunten, vraagstukken.

De komst van een hoogspannings-station heeft grote impact op inwoners, omwonenden en lokale ondernemers. In het gebiedsproces zijn zorgen geuit over de effecten op de directe omgeving. Hoewel dit gebied een buitengebied is wonen en leven er ca. 3000 mensen.

Betrokkenen in het gebiedsproces geven aan dat leefbaarheid centraal moet staan bij ontwikkelingen in het gebied. Hierbij spelen verschillende **belangen.** Onder andere:

- Behoud aantrekkelijke woon- en leefomgeving
- Maximaal behoud van de rust en ruimte in het gebied

Vraagstukken die spelen:

- Hoe omgaan met de negatieve effecten (toegankelijkheid, zicht, geluid, gezondheid) van het nieuwe hoogspanningsstation op de directe omgeving?
- Hoe blijft het gebied een aantrekkelijke woon- en leefomgeving?

Kans / Oproep vanuit de betrokkenen in het gebiedsproces om aandacht te hebben voor de effecten op de direct omwonenden. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de verkeerssituatie bij de bouw van het station. Middelen voor compensatie moeten altijd direct terugvloeien naar het gebied zelf.

Leefbaarheid centraal: kansen; issues op kaart

Issues, kansen en vraagstukken

- → Negatieve effecten (verkeer, zicht, geluid, magnetische straling) op directe omwonenden
- → Stapeling van ontwikkelingen (hoogspanning, A50, spoor, wind en zon) zorgen voor een toenemende ruimtelijke druk in het gebied
- → Kans om verkeersveiligheid te verbeteren

Agrarisch landgebruik

Kansen, knelpunten, vraagstukken.

Vooropgesteld: de komst van HSS Wijchen zal leiden tot minder landbouw areaal in dit gebied. Dit heeft direct impact op lokale ondernemers.

Betrokkenen in het gebiedsproces geven aan dat behoud van een sterke agrarische functie past bij dit gebied. Hierbij spelen verschillende **belangen**. Onder andere:

- Duurzame toekomst voor agrarische ondernemers in het gebied
- Behoud van het historisch open karakter van het gebied

Vraagstukken die spelen:

- Effect verschillende zoeklocaties HSS Wijchen op (collectieve) toekomstbestendigheid agrarisch landgebruik?
- Hoe en waar combineren van agrarisch landschap met water / bodem / natuur ontwikkelingen?

Kans / Oproep vanuit de betrokkenen in het gebiedsproces om niet alleen naar ‘minste directe impact van HSS Wijchen’ te zoeken, maar juist ook brede gebiedsoplossingen te onderzoeken. Hierin o.a. ruilverkaveling percelen, rol agrariërs in bijvoorbeeld ecologisch beheer te betrekken.

Sterke agrarische functie: kansen; issues op kaart

Issues, kansen en vraagstukken

- → Zoveel mogelijk behoud landbouw areaal/structuur
- → Kans voor agrarisch natuurbeheer
- → Landschapselementen op agrarische percelen

Water

Kansen, knelpunten, vraagstukken.

Betrokkenen in het gebiedsproces geven aan dat ‘Water en bodem sturend’ een logisch startpunt is bij gebiedsontwikkelingen. Zowel direct bij de projectkeuzes rond HSS Wijchen als vanuit bredere ruimtelijke keuzes in het gebied.

De belangrijkste **belangen** rond dit thema zijn:

- Klimaatbestendige ruimtelijke ontwikkelingen
- Actief onderzoeken van (meekoppel) kansen rond initiatieven. Bijvoorbeeld Groene Mantel of bredere klimaat adaptatie initiateven.

Vraagstukken die spelen rond dit thema:

- Wat betekent het verschil van de kavelstructuur rond de verschillende zoeklocaties voor HSS Wijchen. Hoe beïnvloedt dit (meekoppel)kansen voor water?
- Hoe en waar combineren van agrarisch landschap met water / bodem / natuur ontwikkelingen?

Kans

Organiseren van (meekoppel)kansen met locatie keuze, ontwerp keuzes en projectrealisatie HSS Wijchen.

Klimaatadaptief water- en bodembeheer: kansen; issues op kaart

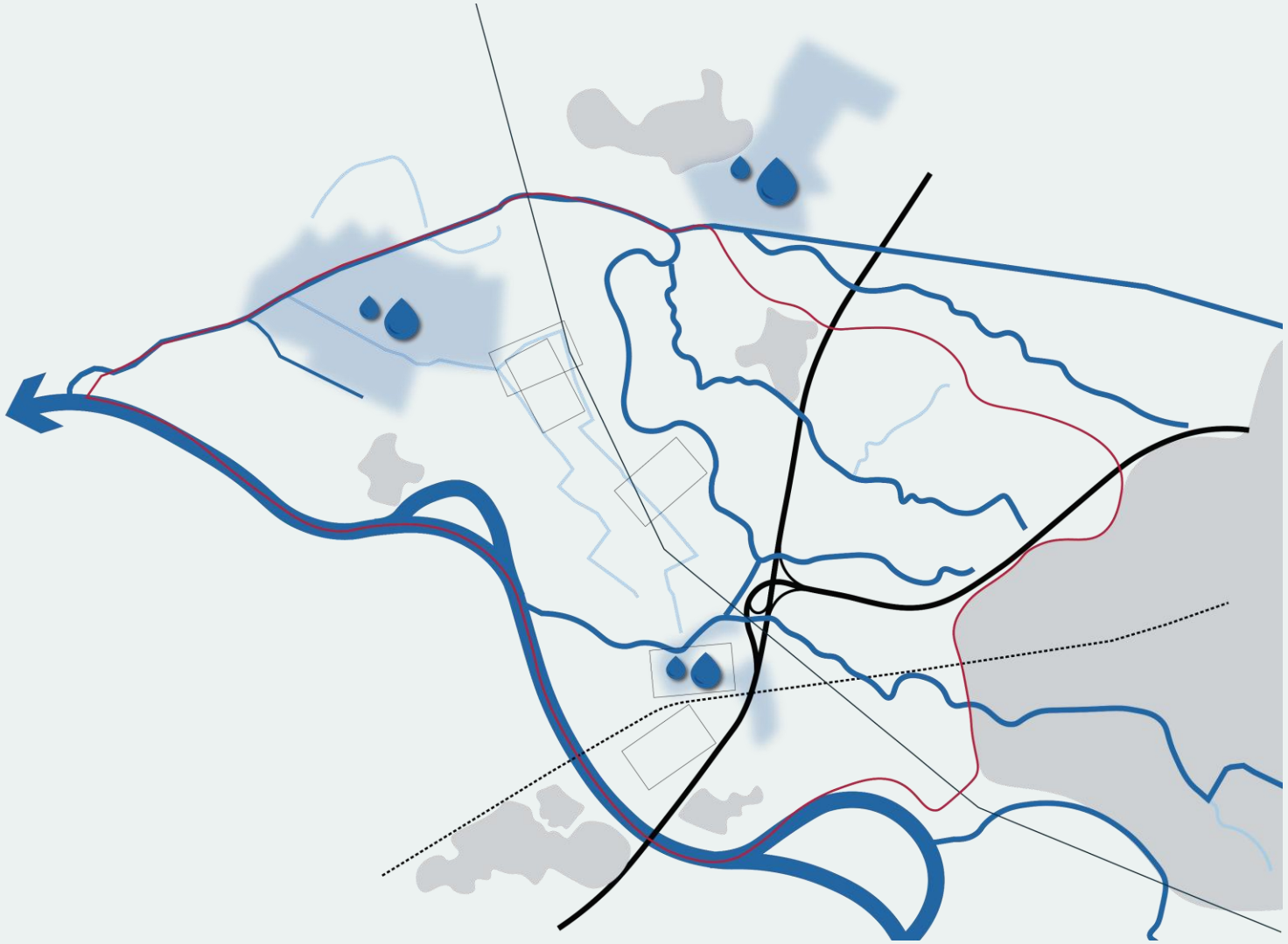

Issues, kansen en vraagstukken

- → KRW waterlichamen, verbeteren water (ecologische) waterkwaliteit
- → Risico op wateroverlast in lager gelegen delen
- → Waterberging i.h.k.v. klimaatadaptatie

Natuur

Kansen, knelpunten, vraagstukken.

In het gebied ligt een opgave voor de ontwikkeling van natuur op plekken met een andere bestemming, de Groene Ontwikkelingszone (GO). Daarnaast biedt het gebied, vanwege de ruimte voor hoog productieve landbouw, kansen voor agrarisch natuurbeheer en natuur-inclusieve landbouw.

Betrokkenen in het gebiedsproces geven aan dat natuur een grotere rol kan spelen in dit gebied. Hierbij spelen verschillende **belangen**:

- Ruimte voor ontwikkeling biodiversiteit en natuur
- Beleving schoonheid gebied

Vraagstukken die spelen :

- Hoe en waar combineren van agrarisch landschap met de Groene Ontwikkelingszone (GO) en de groenblauwe dooradering?
- Kansen voor ecologische verbindingszone i.r.t. verschillende zoeklocaties HSS Wijchen?

Kans / Oproep vanuit de betrokkenen in het gebiedsproces om de rol van agrariërs bij bijvoorbeeld ecologisch beheer actief te onderzoeken.

Natuur versterken: kansen; issues op kaart

Issues, kansen en vraagstukken

- → Ecologische verbindingszone langs noordrand gebied
- → Kansen voor ontwikkeling van plant- en diersoorten (o.a. patrijs, das, kamsalamander)
- → Koppeling met KRW doelen
- → Gebiedsdekkende groenblauwe dooradering, samenwerken met agrariërs
- → Barrière A50 verminderen (ecopassage)

Recreatie

Kansen, knelpunten, vraagstukken.

Het gebied wordt als ontspanningsgebied ervaren. Van rust ervaren vanuit het woonkamerraam, tijdens een dagelijkse route met de hond of woon-werkverkeer tot actief bezoek van het gebied in vrije tijd.

Recreatie is hiermee een belangrijk thema. Openheid en stilte worden genoemd als gebiedskenmerken. Belangrijkste **belangen**:

- Beleven van openheid en rust voor omwonenden
- Ruimte voor rust en recreatie voor de brede Groene Metropoolregio

Vraagstukken die spelen :

- Optimale ruimte voor rust en recreatie in het gebied: Waar, hoeveel en voor wie na komst HSS Wijchen?
- Effect zichtlijnen HSS Wijchen en verbindingsmasten op rust en recreatie?

Kans / oproep vanuit de betrokkenen in het gebiedsproces om (meekoppel)kansen voor recreatie in het ontwerp en bouwfase HSS Wijchen te onderzoeken.

Recreatie: kansen; issues op kaart

Issues, kansen en vraagstukken

- → Recreatieve druk vanuit Wijchen vooral naar landduinen en Maas.
- → Nieuw fietspad langs wetering
- → Komgronden: rust, stilte, openheid.
- → Kans: recreatieve koppeling landduinen en Maas door komgronden

Energie

Ruimte voor energie: een nationaal vraagstuk met regionale consequenties.

Doorontwikkeling van het gebied voor economische bedrijvigheid of tot energiehub betekent een volledige transformatie van het gebied. Dit wordt niet gezien als meerwaarde voor het gebied en zelfs als bedreigend ervaren voor een gebied dat wordt beleeft als open en rustig.

Voor ondernemers zijn investeringen in economie op andere plekken ‘logischer’. Ook omdat regionaal netbeheerder Liander investeert op andere locaties in de GMR, waarmee transportcapaciteit dichter bij bestaande elektriciteitsvraag wordt gerealiseerd. Tegelijkertijd kan energie niet als regionaal vraagstuk worden bekeken.

Vraagstukken die spelen :

- Hoe beïnvloeden de regionale ruimteclaims duurzame opwek (wind, zon) de andere thema’s?
- Grootschalige ontwikkelingen voor nationale energievoorziening MIEK projecten (specifiek: VAWOZ) ?
- Potentiële aantrekkende werking op energie intensieve bedrijven (batterijen, datacenters, industrie clusters)?

Oproep:

- Indien bovenstaande ontwikkelin gen op het gebied afkomen dan meewegen bij kansen / knelpunten in het project HSS.

Vervolgstappen

Vervolgstappen

De planning van TenneT is leidend voor de planning van het gebiedsproces.

Projectprocedure (TenneT en KGG). **Doel →** Stapsgewijs mogelijk maken van realisatie hoogspanningsstation HSS Wijchen

Gebiedsproces. **Doel →** Inbreng gebieds- en regionale belangen die relevant zijn voor de inpassing van HSS Wijchen en actief kansen voor meerwaarde in het gebied zoeken

- *DEC - Gebiedsraamwerk.*
- *DEC - FEBR – Input vanuit gebied op de Integrale Effect Analyse van TenneT: Kansen en (gebieds)knelpunten per locatie alternatief in het zoekgebied.*
- *≈ JUN – OKT Gebiedsadvies voorkeurslocatie*
- *≈ 2027 Gebiedsinput landschappelijke inpassing, meekoppelkansen en investeringen in meerwaarde voor gebied*
- *≈ 2028+ Uitvoeringsagenda meekoppelkansen en initiatieven met meerwaarde voor gebied*

Vervolgstappen

Een integrale aanpak met bijdragen van diverse betrokkenen in gebied

Uitwerking kansen voor meerwaarde vanuit kaders gebiedsraamwerk en doorvertaling in kansen en knelpunten per zoeklocatie TenneT.

- Werksessies met experts vanuit Provincie, GMR, gemeente Wijchen, Waterschap, Liander en TenneT.
- Werksessies met externe betrokkenen, o.a. Natuur en Milieu Wijchen, Leefbaarheids-groepen Batenburg, Bergharen, Niftrik en Hernen/Leur, Energie coöperatie Leur, ZLTO (Land en Tuinbouw Organisatie).

NOTITIE

Gebiedsinput IEA

Hoogspanningsstation Wijchen

Gemeente Wijchen, Provincie Gelderland, Waterschap Rivierenland en Groene Metropoolregio

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
2 Uitwerking gebiedsraamwerk	6
3 Gebiedsbrede opgaven	13
4 Kansen en knelpunten	15

Bijlage: Gebiedsraamwerk

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Vorig jaar zijn het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) en netbeheerder TenneT een ruimtelijke projectprocedure gestart voor de realisatie van een nieuw 380/150 kV hoogspanningsstation in de gemeente Wijchen. In het Voornemen en Participatieplan (V&P) zijn drie mogelijke locaties opgenomen in het buitengebied tussen de kernen Batenburg, Bergharen, Hernen, Leur en Niftrik. Dit is later aangevuld met een vierde locatie tussen het spoor en de A50.

De gemeente Wijchen, provincie Gelderland, waterschap Rivierenland en de Groene Metropoolregio (GMR) onderschrijven het belang van het hoogspanningsstation voor de Nederlandse energievoorziening, maar constateren tegelijkertijd dat het hoogspanningsstation geen directe meerwaarde levert voor de energievoorziening in de gemeente Wijchen of provincie Gelderland. Daarnaast bestaat er een brede zorg over de ruimtelijke, landschappelijke en maatschappelijke impact van de komst van een hoogspanningsstation in het gebied.

Om ervoor te zorgen dat gebieds- en regiobelangen integraal worden meegewogen bij de locatiekeuze en ruimtelijke inpassing van het hoogspanningsstation is de gemeente Wijchen in samenwerking met de provincie Gelderland, het Waterschap Rivierenland en de GMR (hierna te noemen gebiedspartners) een gebiedsproces gestart om samen met andere lokale stakeholders te komen tot een toekomstvisie voor het gebied. Doel van het gebiedsproces is om maximale meerwaarde te creëren voor het gebied en de lokale gemeenschap, gegeven de komst van het hoogspanningsstation. In het gebiedsproces wordt stapsgewijs toegewerkt naar een gebiedsvisie.

De voorliggende notitie beschrijft het gebiedsraamwerk en de geïnventariseerde kansen en knelpunten in relatie tot de vier zoeklocaties voor het hoogspanningsstation. Deze notitie vormt input voor de Integrale Effectanalyse (IEA) zodat TenneT in haar onderzoek rekening kan houden met de huidige gebiedskwaliteiten en de ontwikkelperspectieven voor het gebied. De gebiedspartners vragen het ministerie van KGG en TenneT om deze gebiedsinput zwaar te laten meewegen in de beoordeling van de effecten van de locaties van het hoogspanningsstation.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 worden de eerste stappen het gebiedsproces toegelicht en wordt het resultaat van de eerste stap, het gebiedsraamwerk kort toegelicht. In hoofdstuk 2 worden de aan de hand van het gebiedsraamwerk uitgewerkte gebiedskwaliteiten, opgaven en ruimtelijke bouwstenen per thema beschreven. Hoofdstuk 3 beschrijft de 5 gebiedsbrede opgaven die volgen uit de 5 leidende thema's van het gebiedsraamwerk. Tot slot zijn in hoofdstuk 4 de resultaten van de geïnventariseerde kansen en knelpunten per locatie-alternatief beschreven.

1.2 Gebiedsproces

De eerste stap van het gebiedsproces is om te komen tot een richtinggevend kader voor de verdere uitwerking van een gebiedsvisie; een gebiedsraamwerk. Het gebiedsraamwerk geeft antwoord op een aantal vragen zoals wat is dit voor gebied? Hoe wordt het gebied gebruikt? Hoe wordt het gebied beleefd? Daarnaast geeft het een overzicht van de gebiedskenmerken, de ruimtelijke kwaliteiten, opgaven en de huidige ruimteclaims in het gebied. Het gebiedsraamwerk is op 16 december 2025 vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Wijchen.

Met het vastgestelde gebiedsraamwerk als richtinggevend kader zijn vervolgens de ruimtelijke bouwstenen en de kansen en knelpunten in relatie tot de vier zoeklocaties voor het hoogspanningsstation in kaart gebracht. Deze inventarisatie is zowel met inhoudelijk experts vanuit de ambtelijke organisaties van de gebiedspartners als met de verschillende stakeholders uit het gebied gedaan. Hierdoor ontstaat een breed en integraal beeld van de regionale en lokale opgaven, belangen en kansen in het gebied.

1.3 Gebiedsraamwerk

Het gebiedsraamwerk beschrijft de gebiedskenmerken, gebiedskwaliteiten en opgaven en kansen van het gebied. Het gebiedsraamwerk is op 16 december 2025 vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Wijchen. Het vastgestelde gebiedsraamwerk is als bijlage toegevoegd aan deze notitie.

Gebiedskenmerken

Het gebied valt grotendeels buiten de bebouwde kom en wordt gekenmerkt door agrarisch landgebruik. Het gebied wordt van oudsher gebruikt voor landbouwactiviteiten en grote delen van het gebied gelden als waardevolle landbouwgrond vanwege de vruchtbare rivierklei in de bodem, geschikte waterhuishouding en efficiënte naoorlogse verkaveling. Bewoners en omwonenden beleven ruimte en rust in het gebied. Grote delen zijn opvallend open en stil. Delen van het gebied worden actief gebruikt als recreatiegebied voor wandelaars en fietsers.

Landschappelijk bestaat het gebied uit diverse landschapstypen: landduinen, stroomruggen, oeverwallen en komgronden. Vroeger werd het gebied vooral voor kleinschalige landbouw gebruikt, water en bodem waren als vanzelfsprekend sturend. Door o.a. ruilverkaveling is nu sprake van grotere percelen. Batenburg, Niftrik, Hernen, Leur en Bergharen zijn de historische dorpskernen in en aan de randen van het gebied.

De Noordkant van het gebied grenst aan de ontwikkelzone van de groene mantel, met diverse groen – blauw initiatieven en opgaven. De Zuid / West kant van het
gebied ligt ‘ingesloten’ door landelijke infrastructuur verbindingen (A50, spoor, huidige 380 kV verbinding).

Figuur 1: afbakening studiegebied inclusief zoeklocaties hoogspanningsstations

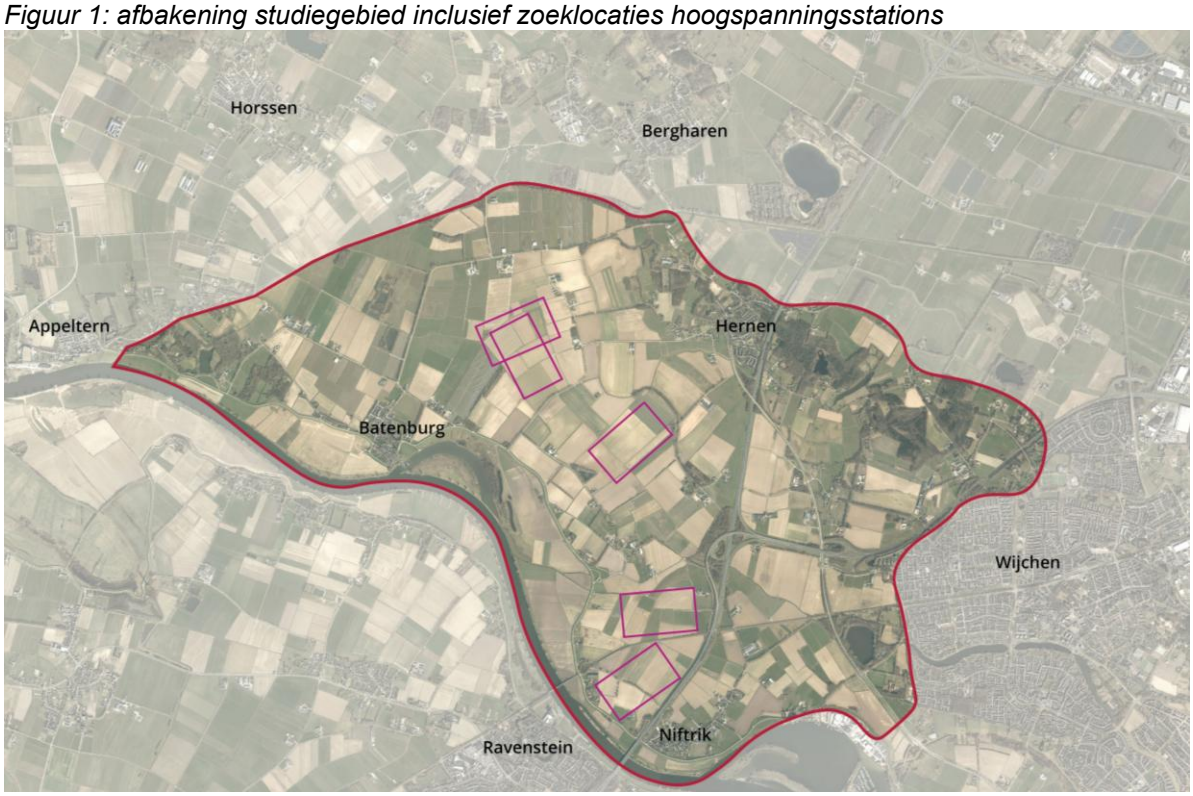

2 Uitwerking gebiedsraamwerk

2.1 Gebiedskwaliteiten, opgaven en ruimtelijke bouwstenen

Aan de hand van de gebiedskenmerken is er gekeken naar verschillende toekomstscenario's om te zien wat de invloed van toekomstige ontwikkelingen zou kunnen zijn. Zo werd duidelijk wat wenselijk is voor het gebied en in welke richting het gebied zich kan ontwikkelen. Deze exercitie heeft geresulteerd in de vijf leidende thema's van het gebiedsraamwerk. Hieronder wordt kort ingegaan op de kwaliteiten en opgaven per thema. Daarbij schetsen we ook een aantal ruimtelijke bouwstenen per thema. Dit zijn mogelijke ingrepen die een bijdrage kunnen leveren aan het oplossen van een opgave en/of een impuls kunnen geven aan de ruimtelijke kwaliteiten van het gebied. De geïnventariseerde opgaven en kansen zijn weergegeven op een kaart.

2.2 Leefbaarheid

De komst van een hoogspanningsstation van ruim 30 hectare heeft grote impact op inwoners, omwonenden en lokale ondernemers. In het gebiedsproces zijn zorgen geuit over de effecten op de directe omgeving. Hoewel de bevolkingsdichtheid in het studiegebied relatief laag ligt, leven, werken en recreëren ca. 3000 mensen in het gebied. Uit het gebiedsproces komt nadrukkelijk naar voren dat leefbaarheid centraal moet staan bij de ontwikkeling van het gebied. De huidige kwaliteiten van het gebied zijn:

- Kleinschalige, rustige dorpen in een groene en open omgeving
- Historische kernen met karakteristieke plekken
- Kernen verbonden met een open (agrarische) omgeving
- Recreatief fiets- en wandelnetwerk
- Aanwezigheid van aantrekkelijke dorps-ommetjes

De belangrijkste opgaven die spelen in het gebied in relatie tot het thema leefbaarheid, waarmee rekening moet worden gehouden bij de locatieafweging en inpassing van het hoogspanningsstation:

- Behoud van een aantrekkelijk woon- en leefgebied
- Behoud van de karakteristieke rust en openheid in het gebied
- Negatieve effecten van het hoogspanningsstation op omwonenden (toegankelijkheid, zicht, geluid, gezondheid)
- Stapeling negatieve effecten als gevolg van meerdere ontwikkelingen in het gebied (hoogspanning, zoeklocaties wind, verbreding A50)
- Verkeersveiligheid van wegen tussen kernen (met name landbouwverkeer i.c.m. fietsers en wandelaars)
- Ontbrekende schakels in het wandelpadennetwerk

Bouwstenen voor ontwikkeling

Geïnventariseerde bouwstenen voor het thema leefbaarheid zijn:

- Toevoegen landschapselementen nabij kernen en buurtschappen om effecten van grootschalige ingrepen zoals een hoogspanningsstation te verminderen
- Aanvullende maatregelen voor het mitigeren van negatieve effecten zoals geluid (inpakken transformatoren) of zicht (landschappelijke inpassing, positionering hoogspanningsstation)
- Aanpassen wegenstructuur tussen Batenburg, Hernen, Leur en Niftrik als kans samen met de aanleg van het hoogspanningsstation en/of de toegangsweg voor het hoogspanningsstation
- Toevoegen ontbrekende schakels in wandelpaden in en rondom de kernen voor korte en langere wandelingen rondom de dorpskernen

- Aanleg van nieuwe wandelpaden, verblijfsplekken en/of informatiepunten in combinatie met de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation om de beleving en de relatie van dorpskernen met het omliggend landschap te versterken.

Figuur 2: opgaven en kansen leefbaarheid

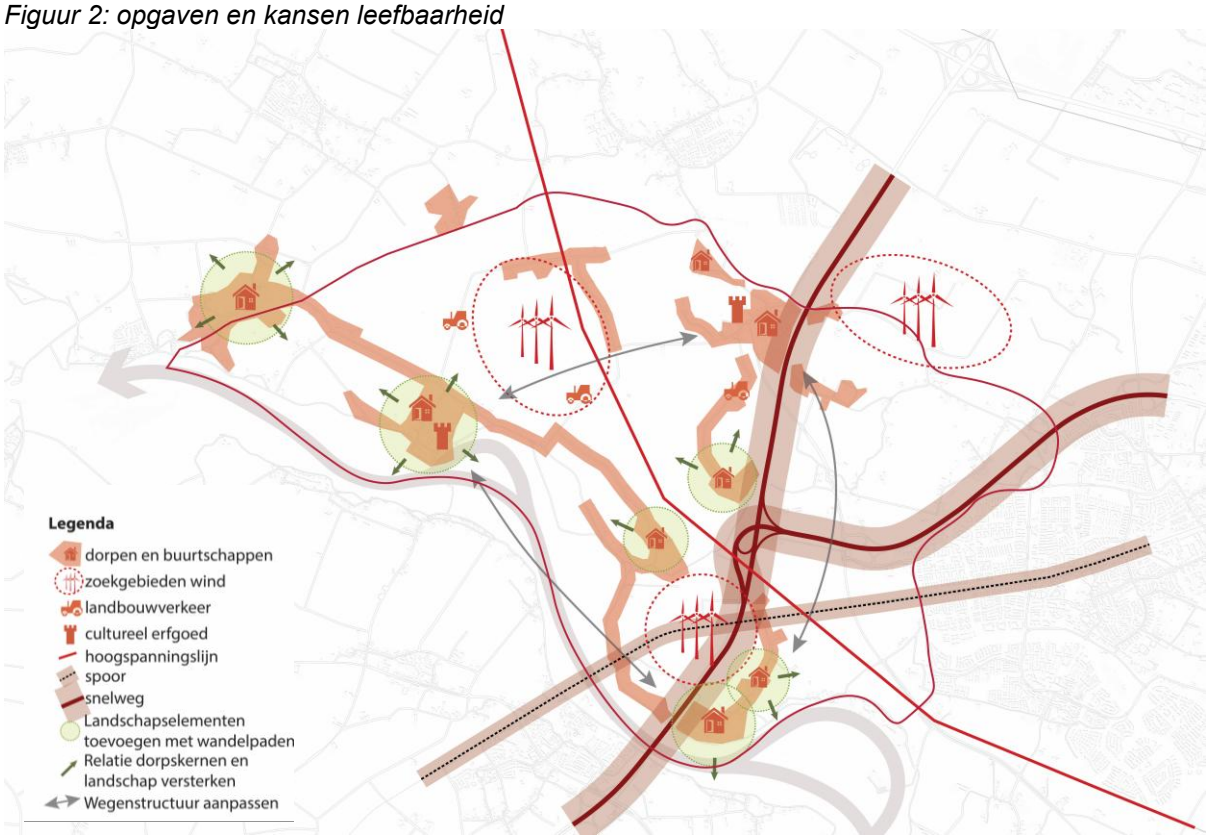

2.3 Agrarisch landgebruik

Het is een gegeven dat de komst van het hoogspanningsstation zal leiden tot een afname van het landbouwareaal in dit gebied. Dit heeft direct impact op de functie van het gebied en op de lokale ondernemers als economische dragers van het gebied. Uit het gebiedsproces blijkt dat behoud van een sterke agrarische functie breed wordt gedragen en ook aansluit bij de kwaliteiten van dit gebied. De huidige kwaliteiten van het gebied zijn:

- Waardevol landbouwareaal met functionele kavelstructuur
- Historische koppeling landbouw en ondergrond
- Lokale verwevenheid van de agrarische functie met het gebied
- Afwisselend grondgebruik (akkerbouw, grasland, natuur)
- Ontwatering van komgronden door weteringen

De belangrijkste opgaven die spelen in het gebied in relatie tot het thema agrarisch landgebruik, waarmee rekening moet worden gehouden bij de locatieafweging en inpassing van het hoogspanningsstation:

- Zorgen over het toekomstperspectief voor agrarisch ondernemers in het gebied
- Behoud van het historische en karakteristiek open karakter van het gebied
- Behoud van de huidige agrarische kavelstructuur
- Behalen Vogel- en Habitatrichtlijnen door inzet agrarisch natuurbeheer
- Bredere opgave rondom toekomstbestendigheid van de landbouw en stimulering van de transitie naar een duurzamere, meer extensieve en natuurinclusieve bedrijfsvoering.

Bouwstenen voor ontwikkeling

Geïnventariseerde bouwstenen voor het thema agrarisch landgebruik zijn:

- Benut het moment waarop de kavelstructuur wordt aangepast door de inpassing van het hoogspanningsstation om gebiedsbreed te onderzoeken of kavelruil of ruilverkaveling mogelijk is, zodat voor meerdere partijen een betere situatie kan ontstaan
- Aanpassen watersysteem als gevolg van inpassing hoogspanningsstation in afstemming met agrariërs
- Toevoegen landschapselementen op agrarisch percelen i.c.m. landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation
- Ontwikkeling van bufferzones in de overgangsgebieden van landbouw naar natuur (overgangszone tussen agrarisch landgebruik en natuur)
- Afspraken over agrarisch natuurbeheer
- Ontwikkeling van landbouw met lokale betekenis

Figuur 3: opgaven en kansen agrarisch landgebruik

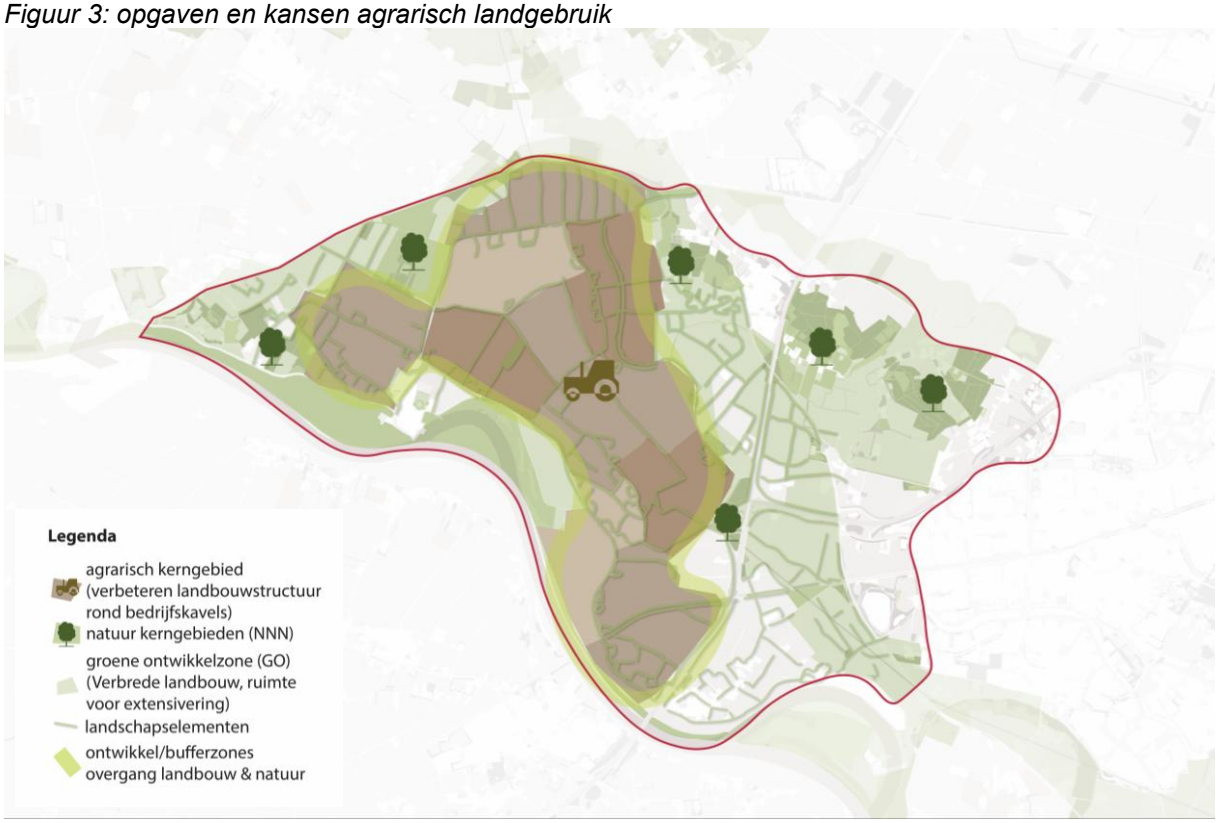

2.4 Water

Voor het thema water geldt dat het principe ‘Water en bodem sturend’ een logisch vertrekpunt is voor de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied. Zowel bij de keuze voor de locatie van het hoogspanningsstation als vanuit bredere ruimtelijke keuzes in het gebied. Hierbij is het watersysteem onlosmakelijk verbonden met de huidige agrarische functie van het gebied. Vanuit de Groene Mantel wordt een bundeling van wateropgaven voor een toekomstbestendig watersysteem van de komgronden voorzien. De huidige kwaliteiten van het gebied zijn:

- Weteringen vormen ruggengraat voor de ontwatering van het gebied
- Huidig watersysteem zorgt voor blauwe dooradering van het gebied
- Gebied functioneert deels als waterbergingsgebied
- Meanderende Maas en uiterwaarden zijn kenmerkend voor gebied

Belangrijkste opgaven die spelen in het gebied in relatie tot het thema water, waarmee rekening moet worden gehouden bij de locatieafweging en inpassing van het hoogspanningsstation:

- Ontwikkeling van klimaatrobuust weteringstelsel door het realiseren van natuurvriendelijke oevers, waterberging en klimaatbuffers
- Verbeteren waterkwaliteit voor behalen van de KRW-doelstellingen
- Het vergroten van de groen-blauwe dooradering met passende droge en natte landschapselementen
- Versterken natuur langs de weteringen

Bouwstenen voor ontwikkeling

Geïnventariseerde bouwstenen voor het thema water zijn:

- Aanpassen waterloop van de weteringen en sloten t.b.v. betere doorspoeling
- Aanleg van natuurvriendelijke oevers waardoor meer ruimte ontstaat voor natuur en waterberging
- Bovenstaande maatregelen kunnen worden gecombineerd met de benodigde aanpassingen van het watersysteem die nodig zijn voor de realisatie van het hoogspanningsstation
- Koppeling met recreatieve dooradering en faciliteren van wandel- en fietsommetjes rondom de kernen op de oeverwallen.

Figuur 4: opgaven en kansen water

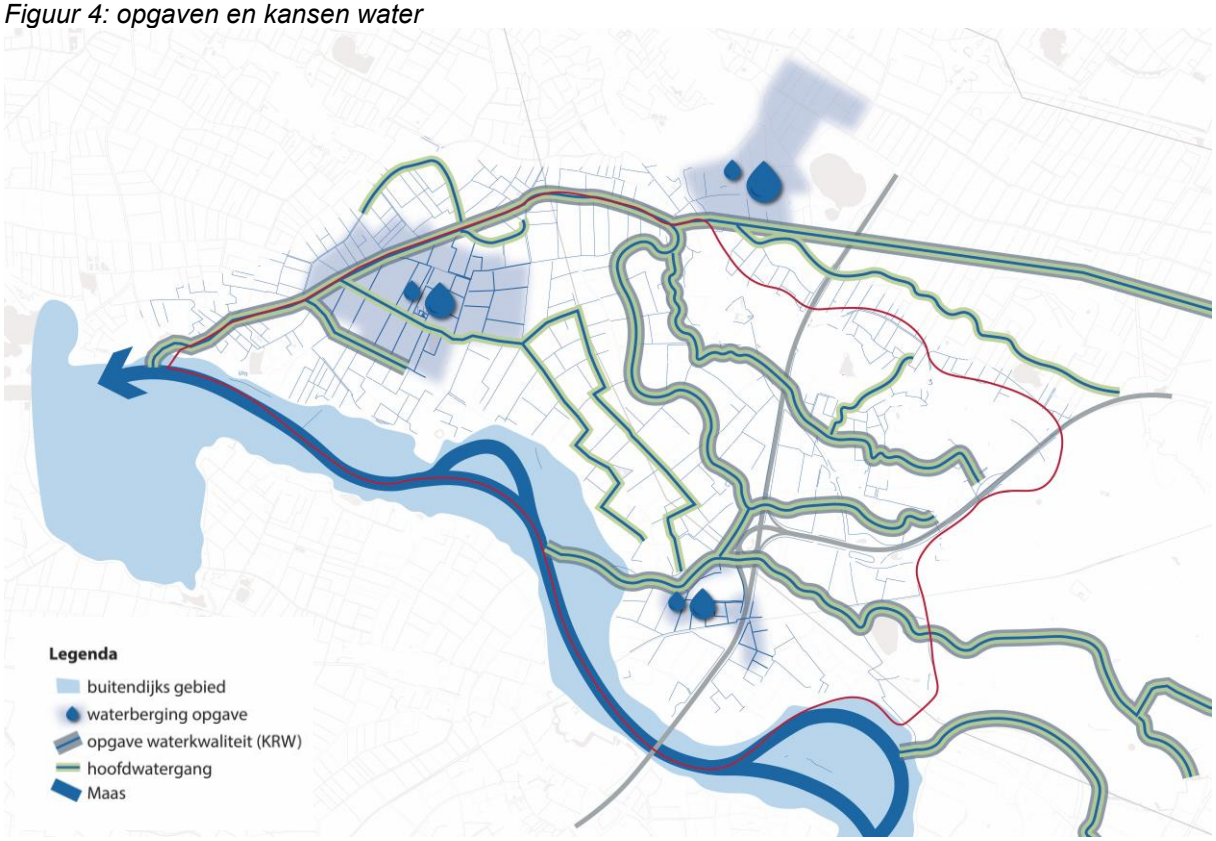

2.5 Natuur

In het gebied ligt een opgave voor de ontwikkeling van natuur op plekken die nu nog anders in gebruik zijn, de Groene Ontwikkelingszone (GO). Daarnaast biedt het gebied kansen voor agrarisch natuurbeheer en natuur-inclusieve landbouw. Uit het gebiedsproces blijkt dat natuur een grotere rol kan spelen in dit gebied, waarbij ook aandacht wordt gevraagd voor diersoorten die van oudsher in het gebied aanwezig zijn. De huidige kwaliteiten van het gebied zijn:

- Gebied met veel natuur aan de noordrand van het gebied tussen Wijchen en Bergharen en de uiterwaarden van de Maas
- Gebiedsdekkende groen-blauwe dooradering
- Natte natuurgroeiplaatsen en oude bosgroeiplaatsen in het gebied
- Landschapsstructuren langs de wetering en kavelranden

Belangrijkste opgaven die spelen in het gebied in relatie tot het thema natuur, waarmee rekening moet worden gehouden bij de locatieafweging en inpassing van het hoogspanningsstation:

- Ontwikkeling Groene Ontwikkelzone (GO) tussen Wijchen en Bergharen
- Het versterken van de natuur langs de weteringen (stapstenen ondersteunend aan doelsoorten en natuurtypen)
- Verbinden van landschappelijke structuren en elementen in het gebied
- Vergroten van de biodiversiteit (dier- en plantsoorten) in het gebied

Figuur 5: opgaven en kansen natuur

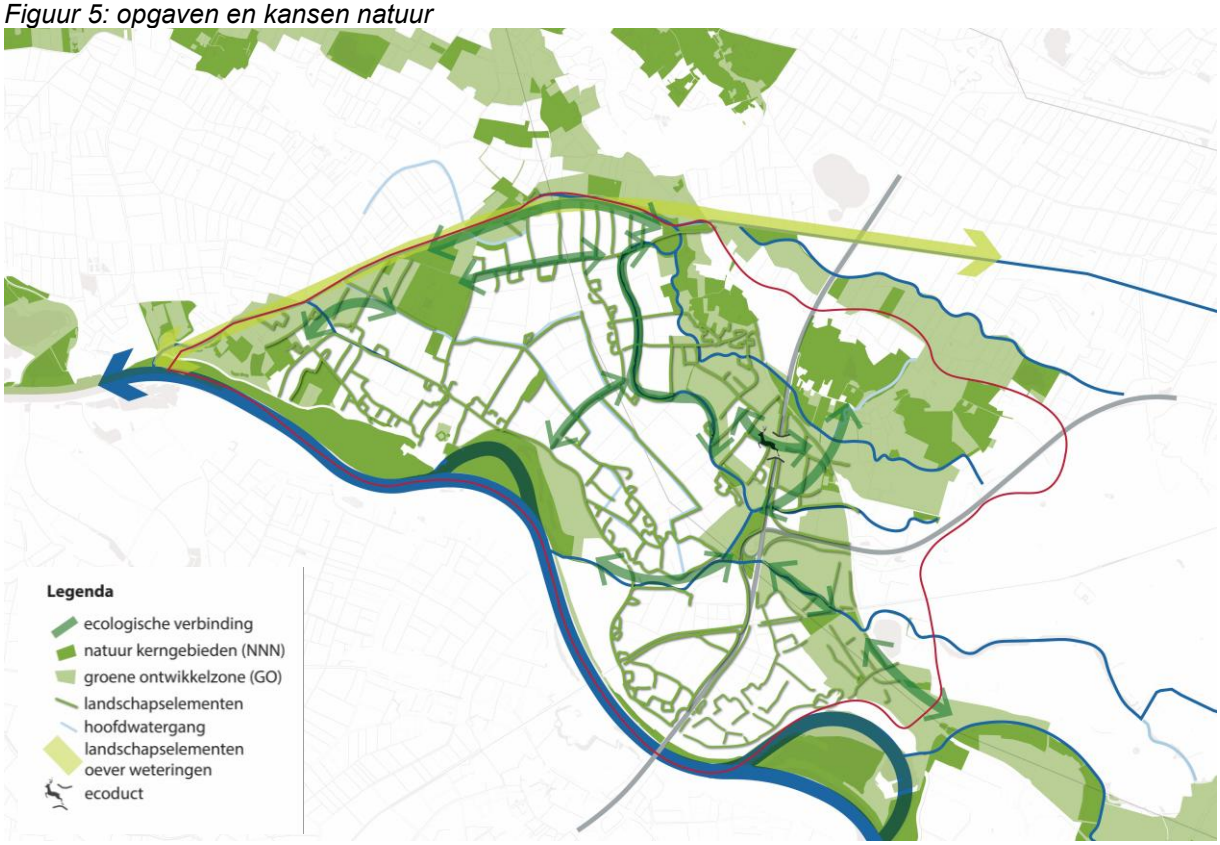

Bouwstenen voor ontwikkeling

Geïnventariseerde bouwstenen voor het thema natuur zijn:

- Toevoegen en verbinden van landschapselementen langs weteringen en kavelranden in het gebied
- Beschermen en uitbreiden van rust-, schuil-, broed en foerageergebieden van diverse diersoorten in het gebied
- Realisatie van verbindingen tussen landschappelijke structuren en elementen met de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation
- Realisatie van een ecopassage onder/over de A50 zodat dieren veilig de A50 kunnen oversteken en de barrièrewerking van de A50 voor de natuur vermindert

- Ontwikkeling bloemrijke kavelranden i.c.m. versterken fiets- en wandelnetwerken voor een recreatief aantrekkelijker landschap
- Aanleg klompenpaden

2.6 Recreatie

Mensen maken gebruik van het gebied om te ontspannen en vinden dit een belangrijke waarde van het gebied. Van rust die wordt ervaren vanuit het woonkamerraam, tijdens een dagelijks ommetje met de hond tot actief bezoek van het gebied door recreanten in hun vrije tijd. Openheid en stilte worden genoemd als belangrijke karakteristieken voor de beleving van het gebied. De huidige kwaliteiten van het gebied zijn:

- Beleving van openheid en rust van het fraaie landschap voor omwonenden
- Beleving van afwisselend landschap voor de brede Groene Metropoolregio
- Historische kernen met bezienswaardige cultuurhistorie
- Fiets- en wandelnetwerk
- Kleinschalige verblijfsrecreatie

Belangrijkste opgaven die spelen in het gebied in relatie tot het thema recreatie, waarmee rekening moet worden gehouden bij de locatieafweging en inpassing van het hoogspanningsstation:

- Versterken fiets- en wandelnetwerk
- Verbeteren recreatiemogelijkheden directe omgeving kernen
- Verbeteren toegankelijkheid en veiligheid fietspaden
- Koesteren karakteristiek open en rustig landschap
- Meer samenhang creëren in het recreatief netwerk

Figuur 6: opgaven en kansen recreatie

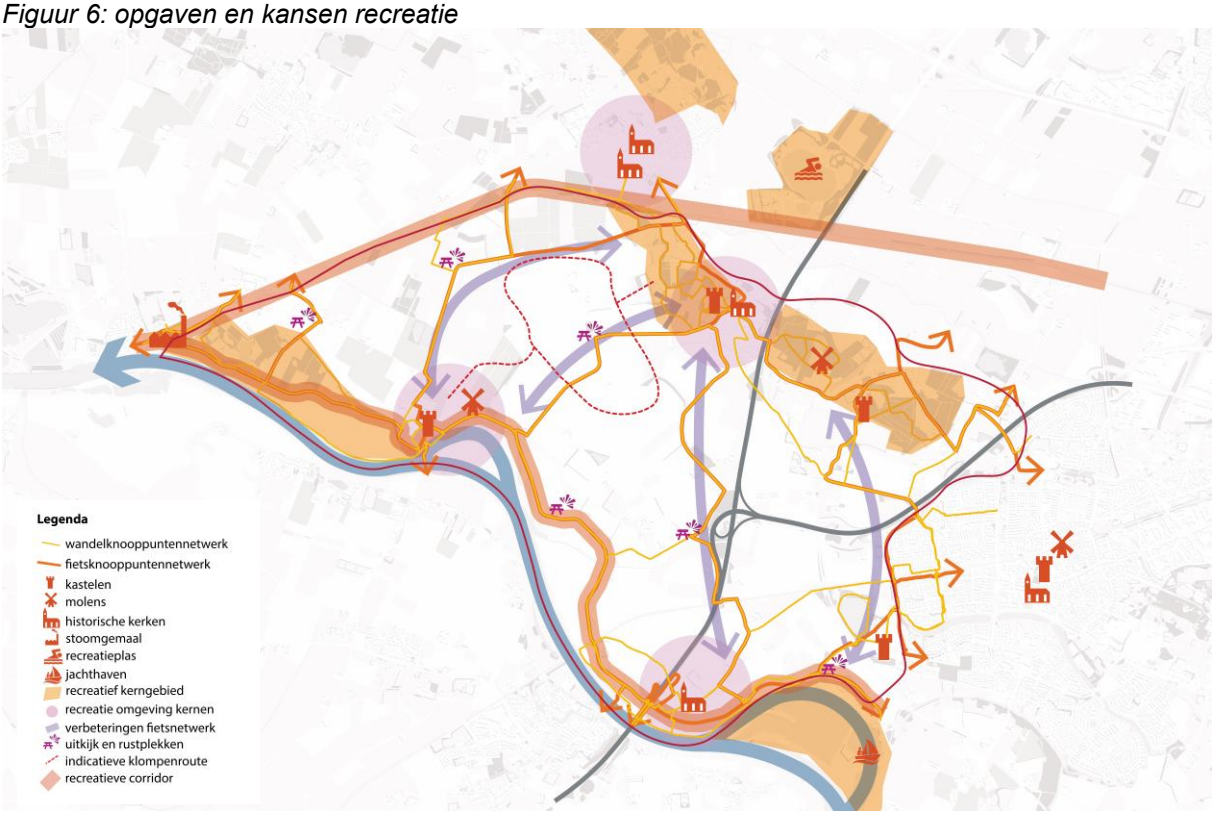

Bouwstenen voor ontwikkeling

Geïnventariseerde bouwstenen voor het thema recreatie zijn:

- Aanleg van verbeterde fietsvoorzieningen tussen Batenburg, Bergharen, Hernen, Leur en Niftrik
- Toevoegen rust- en schuilplekken langs fiets- en wandelpaden voor de beleving van het karakteristieke landschap
- Aanleg van nieuwe wandelpaden in combinatie met de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation
- Toevoegen informatiepunten en doorkijkborden met informatie over het karakteristieke landschap en cultuurhistorisch erfgoed (en energievoorziening in het landschap)

3 Gebiedsbrede opgaven

3 Gebiedsbrede opgaven

Uit de gebiedsanalyse en de werksessies met alle betrokkenen in het gebied zijn vijf gebiedsbrede opgaven op de vijf leidende thema's uit het gebiedsraamwerk naar voren gekomen. Deze vormen een vertrekpunt en onderbouwing voor de ontwikkelrichting en mogelijk toekomstperspectief van het gebied. De gebiedsbrede opgaven zijn hieronder samengevat:

1. Leefbaarheid van het gebied centraal

De inwoners van het gebied hechten veel waarde aan het rustige dorpse leven. Het open karakter van het landschap en de herkenbaarheid van historische landschapsstructuren dragen hier sterk aan bij. Het koesteren en versterken van deze kwaliteit staat voorop. Daarnaast bestaat er een breed gedragen zorg over de negatieve effecten op omwonenden van het hoogspanningsstation en andere grootschalige ingrepen in het gebied. Het uitgangspunt in de realisatie van het hoogspanningsstation zou dan ook moeten zijn, dat er ondanks de grote ruimtelijke impact een plus moet ontstaan voor inwoners met betrekking tot de leefbaarheid van het gebied.

2. Sterke landbouwfunctie koesteren én kansen voor ontwikkeling stimuleren

De landbouw is van oudsher een belangrijke landschappelijke en economische drager van dit gebied. De grond, kavelstructuur en het watersysteem maken dit gebied zeer geschikt voor agrarisch gebruik. Bij de inpassing van het hoogspanningsstation moet rekening worden gehouden met het behouden van de functionele kavelstructuur om een toekomstperspectief te blijven bieden voor de agrarische ondernemers in het gebied. Tegelijkertijd spelen er grote opgaven op bijvoorbeeld het gebied van stikstof(depositie), klimaatmitigatie en klimaatadaptatie. Daarom wordt een verdere ontwikkeling naar een meer toekomstbestendige landbouw, met kansen voor meer extensieve en natuurinclusieve bedrijfsvoering, gestimuleerd.

3. Combineren van kansen rond watergangen

De weteringen en watergangen in de komgronden hebben een cruciale rol in voor de waterhuishouding van het gebied. Bij deze weteringen en watergangen komen meerdere opgaven samen. Denk aan waterberging, waterkwaliteit, ecologische verbindingen en recreatie. Door in te zetten op een klimaatrobuust weteringenstelsel met natuurvriendelijke oevers, waterbuffers en agrarisch natuurbeheer op de nabije percelen kunnen water-, natuur- en klimaatdoelen gecombineerd worden tot een samenhangende aanpak voor het gebied. Ook maakt dit het gebied recreatief aantrekkelijker met kansen voor wandel- en fietspaden langs de watergangen.

4. Versterken natuur en biodiversiteit

De natuur in Nederland staat onder druk en de biodiversiteit loopt terug. Dat geldt ook voor de natuur in de gemeente Wijchen. De gebiedspartners staan daarom voor de opgave om de natuur en de biodiversiteit structureel te versterken. Dit vraagt om het behouden van bestaande natuur en het ontwikkelen van robuuste groenblauwe netwerken en het verbeteren van de samenhang tussen natuurgebieden. Versnippering van natuur moet worden tegengegaan, onder andere door het creëren van ecologische verbindingen. Gelet op het huidige agrarische gebruik, liggen hier kansen voor het betrekken van boeren als beheerder van het landschap (agrarisch natuurbeheer). Uitgangspunt is dat er natuur wordt ontwikkeld die goed samengaat met agrarisch beheer én extensief recreatief gebruik

5. Versterken samenhangend recreatief netwerk

Er is een groeiende behoefte aan recreatieve mogelijkheden, zowel voor inwoners als recreanten.

Recreanten weten het gebied over het algemeen al goed te vinden, maar nog niet alle recreatieve mogelijkheden in het gebied worden optimaal benut. De opgave ligt in het beter benutten en uitdragen van de belangrijkste recreatieve kwaliteiten van het gebied. Dit moet worden gecombineerd met het versterken van het netwerk van wandel-, fiets- en vaarroutes en het vergroten van de beleefbaarheid van landschappelijke structuren.

4 Kansen en knelpunten

4 Kansen en knelpunten stationslocaties

In het gebiedsproces is per zoeklocatie onderzocht hoe de huidige gebiedskwaliteiten met de inpassing van een hoogspanningsstation onder druk komen te staan (knelpunten) en in hoeverre de inpassing van het hoogspanningsstation gecombineerd kan worden met de ruimtelijke bouwstenen die kunnen bijdragen aan het oplossen van gebiedsbrede opgaven en daarmee een kwaliteitsimpuls kunnen geven aan het gebied (kansen). De knelpunten en kansen worden per locatie-alternatief beschreven en weergegeven.

4.1 Locatie 1

Locatie-alternatief 1 ligt in de open ruimte van de komgronden en heeft een hoofdzakelijk agrarische functie. Het agrarisch gebruik betreft hoofdzakelijk bouwland aan de oostzijde en grasland aan de westzijde. Het gebied wordt ontsloten door de wegen tussen Batenburg, Hernen en Bergharen (Gordenaars/Neerveld, Bergharensestraat). De wegen worden gebruikt voor het woon-werkverkeer tussen de kernen en als recreatieve fiets- en wandelroutes, maar hebben ook een belangrijke functie voor het landbouwverkeer in het gebied. Langs de wegen staan bomen en struwelen die bepalend zijn voor landschappelijke structuur van het gebied. Langs de wegen liggen ook enkele boerderijen. In het gebied liggen kleine bospercelen (oude bosgroeiplaatsen). Het gebied heeft een watersysteem met sloten die zorgen voor de afwatering voor het gebied, waarvan twee hoofdwatergangen zorgen voor de afwatering naar de Nieuwe-Wetering. De hoogspanningsverbinding Dodewaard-Boxmeer doorsnijdt dit gebied, hierop zal het nieuwe hoogspanningsstation aangesloten moeten worden. Tot slot ligt het gebied in één van de zoekgebieden voor de toekomstige realisatie van een windpark.

Uit de gebiedsanalyse en de in de werksessies geinventariseerde kansen en knelpunten ontstaat het volgende beeld voor locatie-alternatief 1:

- De ruimtelijke inpassing van een hoogspanningsstation van ruim 30 hectare zorgt voor een afname van waardevol landbouwareaal en aantasting van de functionele kavelstructuur voor de agrarisch functie op deze locatie;
- De kavelstructuur van de agrarische percelen zal als gevolg van de inpassing van het hoogspanningsstation aangepast moeten worden. Bij aanpassing van de kavelstructuur moet gebiedsbreed worden onderzocht of kavelruil of ruilverkaveling mogelijk is, zodat voor meerdere partijen een betere situatie kan ontstaan;
- De ruimtelijke inpassing van een hoogspanningsstation op deze open plek zorgt voor een grote aantasting van het karakteristieke en herkenbare open landschap van de komgronden;
- De structuur van het huidige watersysteem dat zorgt voor de afwatering van de landbouwpercelen moet grootschalig worden aangepast;
- Vanuit een landschappelijk perspectief lijkt een hoogspanningsstation met dergelijke maat en schaal in verhouding tot de ruimte inpasbaar met de mogelijkheid om de landschappelijke kenmerken te behouden;
- Het realisaeren van een hoogspanningsstation in een grote en open ruimte heeft een mogelijk aanzuigende werking op nieuwe ontwikkelingen rondom energie wat door de gebiedspartners als onwenselijk wordt gezien;
- Vanwege de grote en open ruimte zijn er weinig landschappelijke elementen die zorgen voor directe aanknopingspunten voor een brede landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation;
- De ruimtelijke en landschappelijke inpassing van locatie-alternatief 1 heeft een direct raakvlak met de blauw-groene opgaven rondom de Nieuw-Wetering (water, natuur en recreatie).

Figuur 7: gebiedsanalyse locatie 1

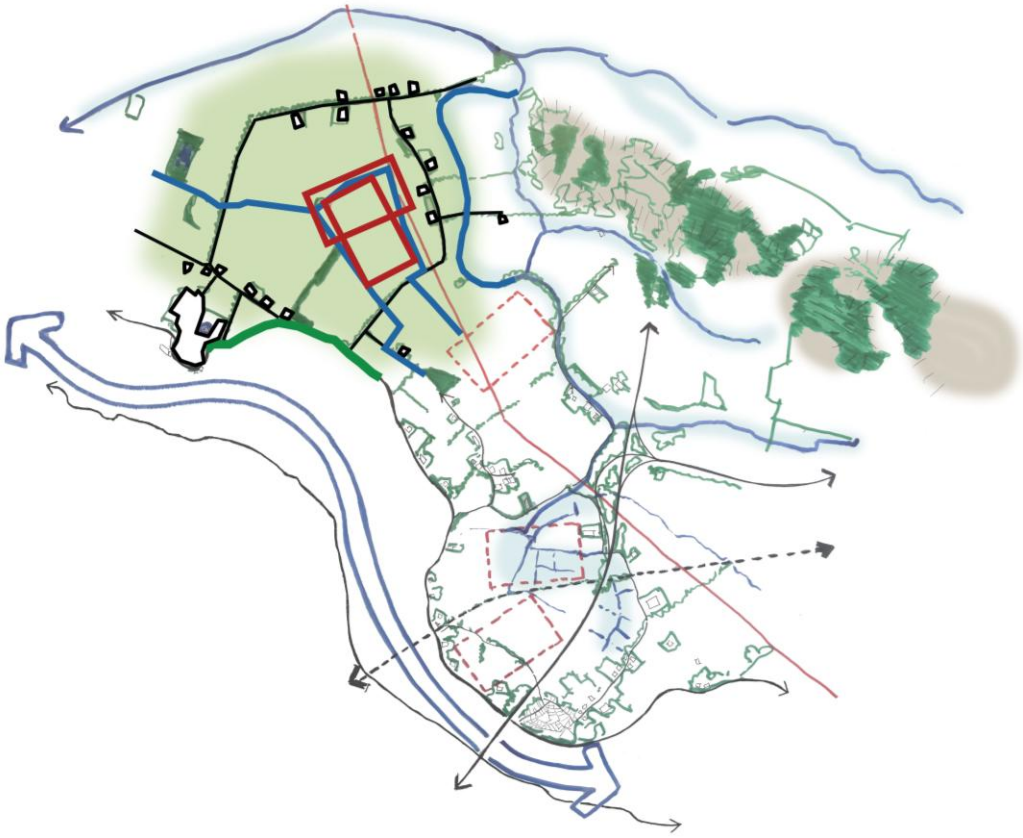

Vanuit een breder ruimtelijk perspectief is het voor locatie-alternatief 1 mogelijk om de gesuggereerde ruimtelijke en landschappelijke bouwstenen (leefbaarheid, agrarisch landgebruik, water, natuur en recreatie) te combineren met de inpassing van het hoogspanningsstation en hiermee een impuls te geven aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Kansrijke bouwstenen voor ontwikkeling die wij zien in relatie tot de inpassing van het hoogspanningsstation zijn:

- Toevoegen van landschapselementen, wandelpaden, verblijfsplekken en/of informatiepunten in en rond het dorp Batenburg en omliggende woningen om de negatieve effecten van het hoogspanningsstation te voorkomen of beperken en de relatie met het omliggende landschap te versterken;
- In afstemming met betrokken belanghebbenden onderzoeken hoe de kavelstructuur en waterhuishouding van de agrarische percelen aangepast kan worden om de functionele kavelstructuur voor het agrarisch landgebruik te behouden of de situatie mogelijk te verbeteren;
- In afstemming met betrokken belanghebbende onderzoeken in hoeverre de wegstructuur van de wegen Gordenaars, Neerveld en Bergharensestraat i.c.m. de aangepaste kavelstructuur kan worden aangepast om de verkeersveiligheid te verbeteren;
- Aanpassen van het watersysteem in combinatie met maatregelen die bijdragen aan opgave voor de ontwikkeling van een klimaatrobuust weteringstelsel (natuurvriendelijke oevers, waterberging en klimaatbuffers);
- Toevoegen van landschapselementen op agrarische percelen of langs wegen, watergangen of kavelranden in combinatie met de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. Hierbij afspraken te maken met belanghebbenden over de mogelijkheid van agrarisch natuurbeheer;

- Toevoegen van aanvullende fiets- en wandelvoorzieningen aan bestaande wegen Gordenaars, Neerveld en Bergharensestraat of het aanvullen van ontbrekende schakels in wandelpaden in en rond het dorp Batenburg.

De verwachte impact van locatie-alternatief 1 op het gebied is zeer groot. Voor de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation is een integrale gebiedsontwikkeling met een breed pakket aan maatregelen zoals hierboven beschreven nodig die bijdragen aan de gebiedsbrede opgaven en zorgen voor meerwaarde en in het gebied.

4.2 Locatie 2

Locatie-alternatief 2 ligt net als locatie 1 in de open ruimte van de komgronden en heeft ook een hoofdzakelijk agrarische functie. Het agrarisch gebruik betreft hoofdzakelijk bouwland met enkele percelen grasland. Het gebied wordt ontsloten door de wegen tussen Batenburg, Hernen en Lienden (Gordenaars, Liendensestraat en Flerdeweg). De wegen worden gebruikt voor het woon-werkverkeer tussen de kernen en als recreatieve fiets- en wandelroutes, maar hebben ook een belangrijke functie voor het landbouwverkeer in het gebied. Langs de wegen staan bomen en struwelen die bepalend zijn voor landschappelijke structuur van het gebied. Langs de wegen liggen enkele boerderijen. Ten zuiden van het gebied ligt het buurtschap Lienden op geringe afstand. Ook het gebied van locatie-alternatief 2 heeft een watersysteem met sloten voor de afwatering voor het gebied. De watergang aan de noordrand van het gebied heeft een belangrijke functie voor de afwatering van het gebied naar de Nieuwe-Wetering en Niftrikse Wetering. Daarnaast ligt een natuurzone (Gelders natuurnetwerk) langs deze watergang. Aan de noordzijde van de watergang ligt een Groene Ontwikkelzone (GO). Aan de zuidkant van het gebied ligt een poel. Tot slot doorsnijdt de hoogspanningsverbinding Dodewaard-Boxmeer dit gebied, hierop zal het nieuwe hoogspanningsstation aangesloten moeten worden.

Uit de gebiedsanalyse en de in de werksessies geïnventariseerde kansen en knelpunten ontstaat het volgende beeld voor locatie-alternatief 2:

- De ruimtelijke inpassing van een hoogspanningsstation van ruim 30 hectare zorgt voor een afname van waardevol landbouwareaal en aantasting van de functionele kavelstructuur voor de agrarisch functie op deze locatie;
- Ook hier geldt dat bij aanpassing van de kavelstructuur als gevolg van de inpassing van het hoogspanningsstation gebiedsbreed moet worden onderzocht of kavelruil of ruilverkaveling mogelijk is, zodat voor meerdere partijen een betere situatie kan ontstaan;
- De ruimtelijke inpassing van een hoogspanningsstation op deze open plek zorgt voor een grote aantasting van het karakteristieke en herkenbare open landschap van de komgronden;
- De structuur van het huidige watersysteem dat zorgt voor de afwatering van de landbouwpercelen moet grootschalig worden aangepast;
- Vanuit een landschappelijk perspectief lijkt een hoogspanningsstation met dergelijke maat en schaal in verhouding tot de ruimte inpasbaar met de mogelijkheid om de landschappelijke kenmerken te behouden;
- Ook hier geldt dat de realisatie van een hoogspanningsstation in een grote en open ruimte een mogelijk aanzuigende werking heeft op nieuwe ontwikkelingen rondom energie wat door de gebiedspartners als onwenselijk wordt gezien;
- Voor locatie-alternatief 2 worden vanwege de aanwezige landschappelijke elementen aan de noordzijde van het hoogspanningsstation meerdere aankopingspunten gezien voor een brede landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation;

- De ruimtelijke en landschappelijke inpassing van locatie-alternatief 2 heeft een direct raakvlak met de blauw-groene opgaven rondom de aanwezige watergangen (water, natuur en recreatie).

Figuur 8: gebiedsanalyse locatie 2

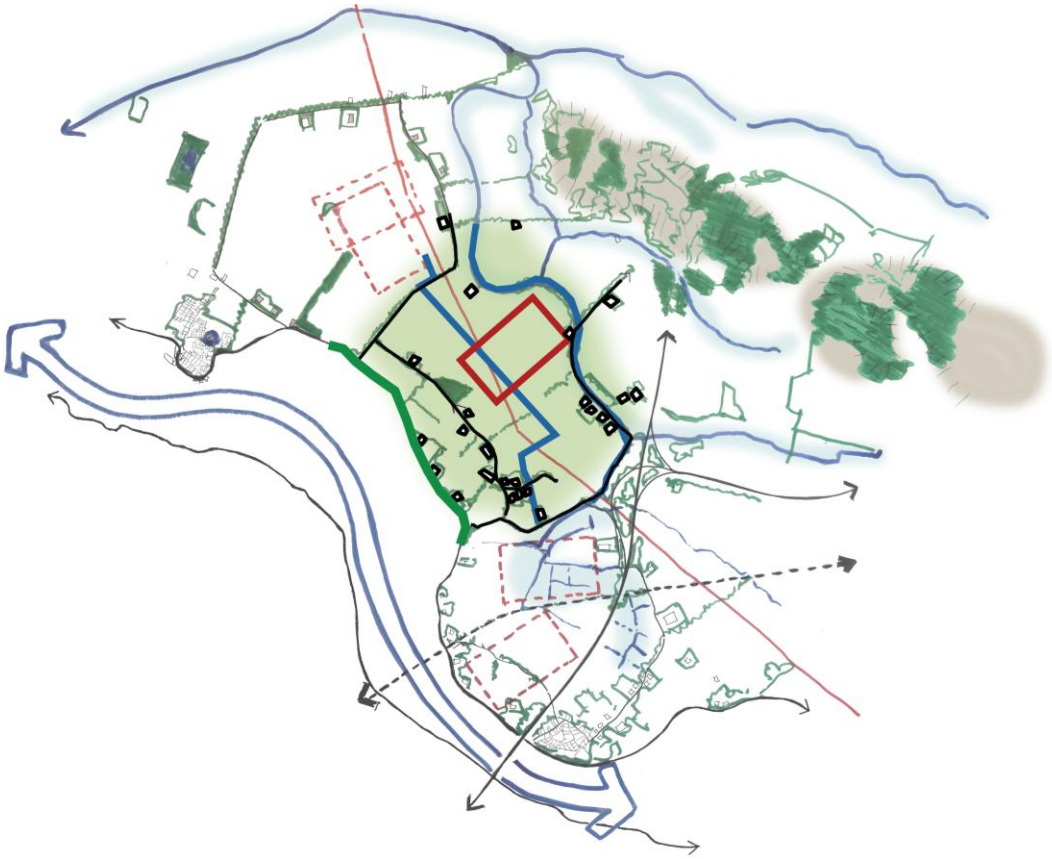

Voor locatie-alternatief 2 geldt dat het vanuit een breder ruimtelijk perspectief mogelijk is om de gesuggereerde ruimtelijke en landschappelijke bouwstenen (agrarisch, water, natuur, recreatie en leefbaarheid) te combineren met de inpassing van het hoogspanningsstation en hiermee een impuls te geven aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Kansrijke bouwstenen voor ontwikkeling die wij zien in relatie tot de inpassing van het hoogspanningsstation zijn:

- Toevoegen van landschapselementen, wandelpaden, verblijfsplekken en/of informatiepunten in en rond het dorp Hernen, het buurtschap Lienden en omliggende woningen om de negatieve effecten van het hoogspanningsstation te voorkomen of beperken en de relatie met het omliggende landschap te versterken;
- In afstemming met betrokken belanghebbenden onderzoeken hoe de kavelstructuur en waterhuishouding van de agrarische percelen aangepast kan worden om de functionele kavelstructuur voor het agrarisch landgebruik te behouden of de situatie mogelijk te verbeteren;
- In afstemming met betrokken belanghebbende onderzoeken in hoeverre de wegstructuur van de wegen Gordenaars, Flerdeweg en Liendenstraat i.c.m. de aangepaste kavelstructuur kan worden aangepast om de verkeersveiligheid te verbeteren;

- Integreren van de ontwikkeling van de natuur langs de watergang ten noorden van het hoogspanningsstation met de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. Hier een combinatie zoeken met ruimtelijke bouwstenen voor water, natuur en recreatie;
- Verbinding maken tussen bestaande landschappelijke structuren en elementen in het gebied door landschapselementen toe te voegen op agrarische percelen of langs wegen, watergang of kavelranden in combinatie met de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. Hierbij afspraken te maken met belanghebbenden over de mogelijkheid van agrarisch natuurbeheer;
- Toevoegen van aanvullende fiets- en wandelvoorzieningen aan bestaande wegen Gordenaars, Flerdeweg en Liendenstraat of het aanvullen van ontbrekende schakels in wandelpaden in en rond het dorp Hernen en het buurtschap Lienden.

De verwachte impact van locatie-alternatief 2 op het gebied is zeer groot. Voor de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation is een integrale gebiedsontwikkeling met een breed pakket aan maatregelen nodig zoals hierboven beschreven die bijdragen aan de gebiedsbrede opgaven en zorgen voor meerwaarde en in het gebied.

4.3 Locatie 3

Locatie-alternatief 3 ligt direct ten noorden van de spoorweg en ten westen van de rijksweg A58. De locatie is een engizins open ruimte van de komgronden met hoofdzakelijk agrarische functie. De ‘openheid’ wordt hier tegengegaan door de aanwezige infrastructuur in het landschap. Het agrarisch gebruik betreft een combinatie van bouwland en grasland. Het gebied wordt ontsloten door de Maasbandijk en de Ruffelseweg/Nieuwe Lagestraat. De wegen worden gebruikt voor bestemmingsverkeer en als recreatieve fiets- en wandelroutes, maar hebben ook hier een belangrijke functie voor het landbouwverkeer in het gebied. Langs de wegen staan bomen en struwelen die bepalend zijn voor landschappelijke structuur van het gebied. Langs de wegen liggen een aantal boerderijen en langs de dijk een aantal dijkwoningen. Ten noorden van het gebied ligt het buurtschap Lienden op geringe afstand. Ook het gebied van locatie-alternatief 3 heeft een watersysteem met sloten voor de afwatering voor het gebied die aansluiten op de Niftrikse Wetering. Bij de Niftrikse Wetering ligt een natuurzone (Gelders Natuurnetwerk). Ook aan de noordkant van het gebied ligt een natuurzone bij knooppunt Bankhoef. De hoogspanningsverbinding Dodewaard-Boxmeer ligt op ca. 400 meter van dit gebied, hierop zal het nieuwe hoogspanningsstation aangesloten worden. Tot slot ligt het gebied in één van de zoekgebieden voor de toekomstige realisatie van een windpark.

Uit de gebiedsanalyse en de in de werksessies geïnventariseerde kansen en knelpunten ontstaat het volgende beeld voor locatie-alternatief 3:

- De ruimtelijke inpassing van een hoogspanningsstation van ruim 30 hectare zorgt voor een afname van waardevol landbouwareaal en aantasting van de functionele kavelstructuur voor de agrarisch functie op deze locatie;
- Vanwege de beperkte ruimte op deze plek is het de vraag in hoeverre de agrarische functie hier behouden blijft. Bij aanpassing van de kavelstructuur als gevolg van de inpassing van het hoogspanningsstation zal in ieder geval ook hier gebiedsbreed bekeken moeten worden wat de aanpassing inhoudt en of kavelruil of ruilverkaveling mogelijk is, zodat voor meerdere partijen een betere situatie kan ontstaan;
- Hoewel de ruimtelijke inpassing van het hoogspanningsstation op deze locatie zorgt voor een aantasting van het karakteristieke en herkenbare landschap van de komgronden, wordt het te verwachten effect beperkt vanwege de insluitende werking van de bestaande infrastructuur;
- De structuur van het huidige watersysteem dat zorgt voor de afwatering van de landbouwpercelen moet grootschalig worden aangepast;

- Vanuit een landschappelijk perspectief betekent de inpassing van een hoogspanningsstation met dergelijke maat en schaal in verhouding tot de ruimte, een grootschalige transformatie van de ruimte;
- De aanpassing van de hoogspanningsverbinding Dodewaard-Boxmeer voor de aansluiting van het hoogspanningsstation zal naar verwachting een zeer grote ruimtelijke en landschappelijke impact hebben voor het gebied door het verplaatsen van de hoogspanningsmasten;
- Bij de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation en aangepaste hoogspaningsverbinding dient rekening worden gehouden met het buurschap Lienden dat op relatief kleine afstand van het hoogspanningsstation ligt;
- Voor locatie-alternatief 3 worden vanwege de aanwezige landschappelijke structuren en elementen aan de noord- en oostzijde van het hoogspanningsstation aankopingspunten gezien voor landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation;
- De ruimtelijke en landschappelijke inpassing van locatie-alternatief 3 heeft een raakvlak met de blauw-groene opgaven rondom de watergangen (water, natuur en recreatie).

Figuur 9: gebiedsanalyse locatie 3

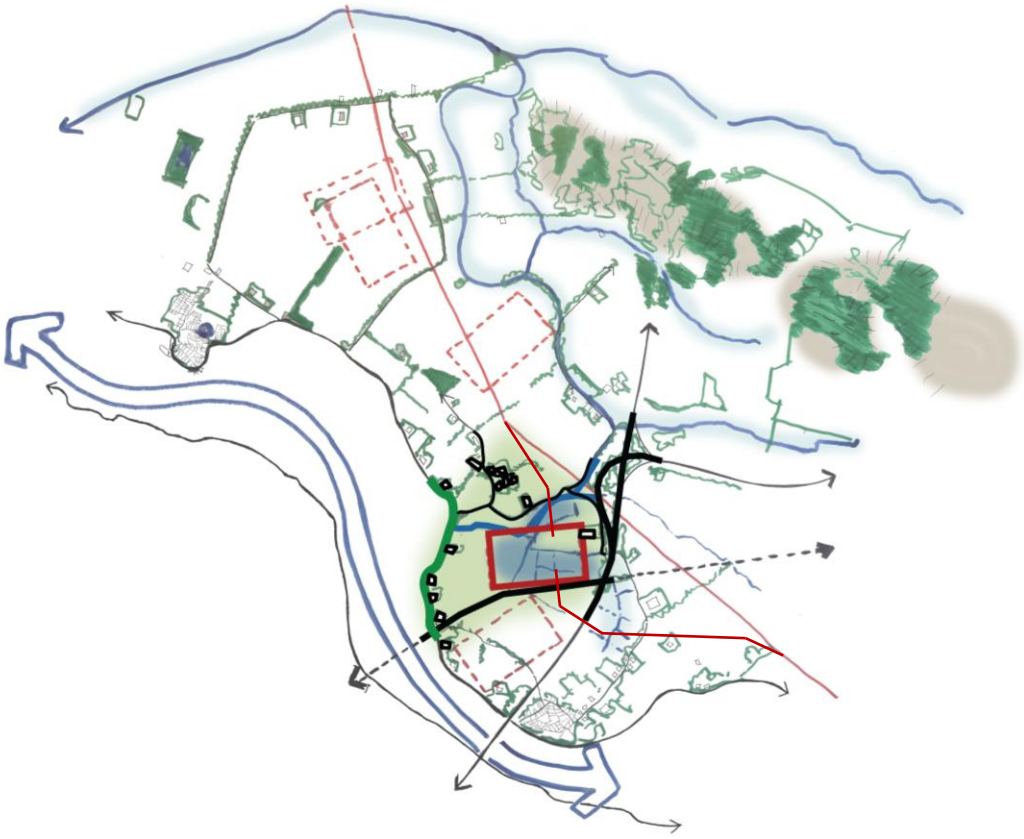

Hoewel er bij locatie-alternatief 3 een aantal landschappelijk aanknopingspunten zijn voor de landschappelijke inpassing geldt dat hier in mindere mate mogelijkheden zijn om vanuit een breder ruimtelijk perspectief de gesuggereerde ruimtelijke en landschappelijke bouwstenen (agrarisch, water, natuur, recreatie en leefbaarheid) te combineren met de inpassing van het hoogspanningsstation en hiermee een impuls te geven aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Kansrijke bouwstenen voor ontwikkeling die wij zien in relatie tot de inpassing van het hoogspanningsstation zijn:

- Toevoegen van landschapselementen, wandelpaden, verblijfsplekken en/of informatiepunten in en rond het buurtschap Lienden en omliggende woningen om de negatieve effecten van het hoogspanningsstation en aangepaste hoogspaningsverbinding te voorkomen of beperken en de relatie met het omliggende landschap te versterken;
- In afstemming met betrokken belanghebbende onderzoeken in hoeverre de wegstructuur van de wegen Ruffelseweg en Nieuwe Langstraat i.c.m. de aangepaste kavelstructuur kan worden aangepast om de verkeersveiligheid te verbeteren;
- Verbinding maken tussen bestaande landschappelijke structuren en elementen in het gebied door landschapselementen toe te voegen langs wegen, watergangen of kavelranden in combinatie met de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation;
- Toevoegen van aanvullende fiets- en wandelvoorzieningen aan bestaande wegen Ruffelseweg en Nieuwe Langstraat of het aanvullen van ontbrekende schakels in wandelpaden in en rond het buurtschap Lienden.

De verwachte impact van locatie-alternatief 3 op het gebied is zeer groot. Voor de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation zijn maatregelen zoals hierboven beschreven nodig die in zekere mate bijdragen aan de gebiedsbrede opgaven en zorgen voor meerwaarde en in het gebied.

Vanwege de aanwezige infrastructuur en de beschikbare ruimte voor ruimtelijke en landschappelijke inpassing zijn de mogelijkheden om de inpassing van het hoogspanningsstation te combineren met maatregelen die bijdragen aan de gebiedsbrede opgaven beperkt aanwezig. Hiermee blijft de impact van het hoogspanningstation op het gebied zeer groot en zijn aanvullende maatregelen op andere plekken in het gebied nodig om alsnog een impuls te geven aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied.

4.4 Locatie 4

Locatie-alternatief 4 ligt tussen de spoorweg en de rijksweg A50. Het betreft een bijzondere locatie in het gebied vanwege de gesloten ruimte tussen de spoorweg, de rijksweg A50 en de Maasbandijjk. Deze plek heeft een hoofdzakelijk agrarische functie. Het agrarisch gebruik betreft hoofdzakelijk bouwland met enkele percelen grasland. Het gebied wordt ontsloten door de Ekenseweg (landweg). Deze weg wordt gebruikt voor landbouwverkeer, maar heeft ook een recreatieve functie als wandelpad. Langs de weg bevinden zich landschappelijke elementen die een landschappelijke structuur geven aan het gebied. Langs de A50 bevindt zich een groenstrook als natuurlijke barriere voor de A50.Langs de Maasbandijjk liggen boerderijen en dijkwoningen. Direct aan de oostzijde van de A50 ligt de kern Niftrik. In het gebied van locatie-alternatief 4 liggen sloten voor de afwatering voor het gebied. De hoogspanningsverbinding Dodewaard-Boxmeer ligt op ca. 800 meter van dit gebied, hierop zal het nieuwe hoogspanningsstation aangesloten worden.

Uit de gebiedsanalyse en de in de werksessies geïnventariseerde kansen en knelpunten ontstaat het volgende beeld voor locatie-alternatief 4:

- De ruimtelijke inpassing van een hoogspanningsstation van ruim 30 hectare zorgt voor een afname van waardevol landbouwareaal en aantasting van de functionele kavelstructuur voor de agrarisch functie op deze locatie;
- Vanwege de beperkte ruimte op deze plek is het de vraag in hoeverre de agrarische functie hier behouden blijft. Bij aanpassing van de kavelstructuur als gevolg van de inpassing van het hoogspanningsstation zal in ieder geval ook hier gebiedsbreed bekeken moeten worden wat de aanpassing inhoudt en of kavelruil of ruilverkaveling mogelijk is, zodat voor meerdere partijen een betere situatie kan ontstaan;

- Vanuit een landschappelijk perspectief betekent de inpassing van een hoogspanningsstation met dergelijke maat en schaal in verhouding tot de ruimte, een grootschalige transformatie van de ruimte;
- De aanpassing van de hoogspanningsverbinding Dodewaard-Boxmeer voor de aansluiting van het hoogspanningsstation zal naar verwachting een zeer grote ruimtelijke en landschappelijke impact hebben voor het gebied door het verplaatsen van de hoogspanningsmasten;
- Er dient bij de ruimtelijke en landschappelijke inpassing rekening gehouden te worden met de verwachte negatieve effecten op de woningen aan de Maasbandijk;
- De kern Niftrik ligt direct aan de oostzijde van de A50.

Figuur 10: gebiedsanalyse locatie 4

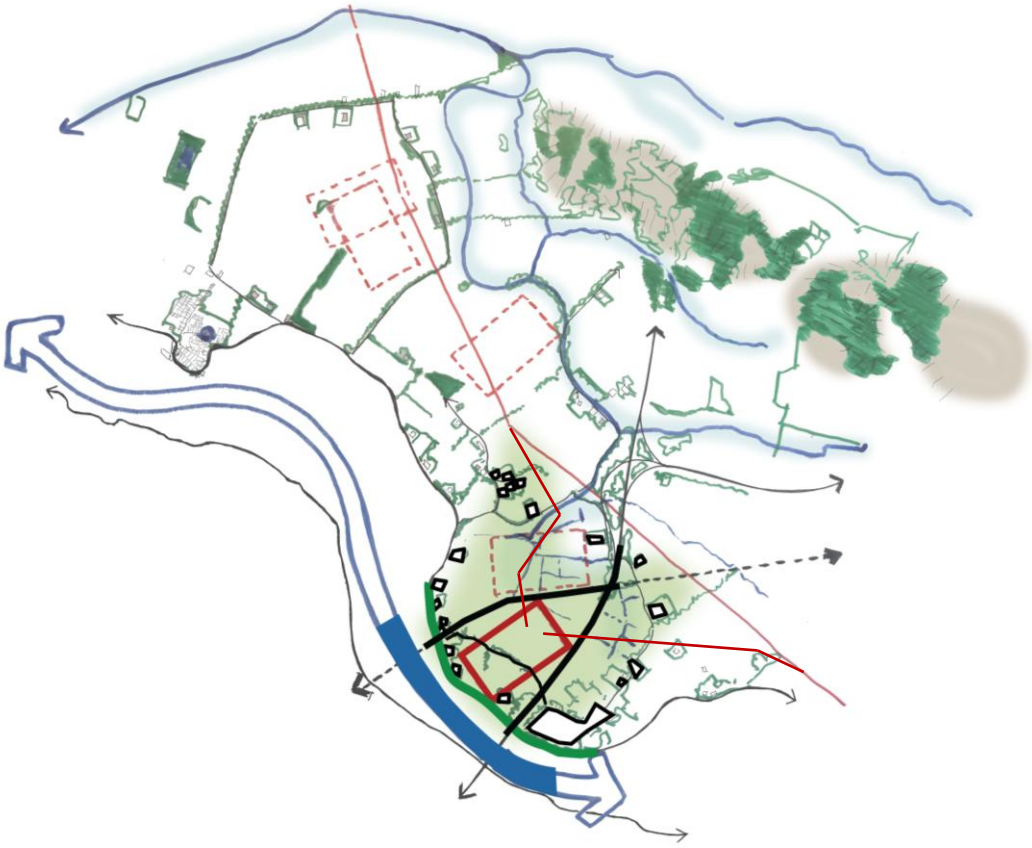

Voor locatie-alternatief 4 is er een beperkte mogelijkheid om vanuit een breder ruimtelijk perspectief de eerder genoemde ruimtelijke en landschappelijke bouwstenen (agrarisch, water, natuur, recreatie en leefbaarheid) te combineren met de inpassing van het hoogspanningsstation en hiermee een impuls te geven aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Kansrijke bouwstenen voor ontwikkeling die wij zien in relatie tot de inpassing van het hoogspanningsstation zijn:

- Toevoegen van landschapselementen, wandelpaden, verblijfsplekken en/of informatiepunten in en rond het dorp Niftrik en omliggende woningen om de negatieve effecten van het hoogspanningsstation en aangepaste hoogspaningsverbinding te voorkomen of beperken en de relatie met het omliggende landschap te versterken;
- Verbinding maken tussen bestaande landschappelijke structuren en elementen in het gebied door landschapselementen toe te voegen langs wegen, watergangen of kavelranden in combinatie met de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation;

- Toevoegen van aanvullende fiets- en wandelvoorzieningen aan bestaande wegen of het aanvullen van ontbrekende schakels in wandelpaden in en rond het dorp Niftrik.

De verwachte impact van locatie-alternatief 4 op het gebied is zeer groot. Het hoogspanningsstation dient ruimtelijke en landschappelijke zo optimaal mogelijk worden ingepast waarbij de directe negatieve effecten maximaal worden voorkomen..

Vanwege de aanwezige infrastructuur en de beschikbare ruimte voor ruimtelijke en landschappelijke inpassing zijn de mogelijkheden om de inpassing te combineren met maatregelen die bijdragen aan de gebiedsbrede opgaven beperkt aanwezig. Hiermee blijft de impact van het hoogspanningstation op het gebied zeer groot en zijn aanvullende maatregelen op andere plekken in het gebied nodig om alsnog een impuls te geven aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied.

Bijlage

Gebiedsraamwerk Buitengebied Batenburg, Niftrik, Hernen, Bergharen, Leur: Strategisch kader om kansen voor meerwaarde HSS Wijchen voor gebied en lokale gemeenschap te maximaliseren (14 november 2025)

Certified

B

Corporation

P2 | REGISSEURS VAN EEN BETERE TOEKOMST

Nijverheidsweg 16G • 3534 AM Utrecht • +31 30 654 00 60 • P2.nl

Bijlage 4 Leidende principes grondeigenaren en direct omwonenden

In de verschillende werksessies hebben we van zowel de grondeigenaren als van de omwonenden een beeld gekregen wat voor hen belangrijk is bij de komst van hoogspanningsstation in hun leefomgeving. We hebben dit 'leidende principes' genoemd. De leidende principes van grondeigenaren zijn ontstaan na een reeks werksessies met grondeigenaren en agrariërs. De leidende principes van direct omwonenden zijn op verzoek ontstaan tijdens de (laatste) bewonersavond van zoeklocatie 3 en 4. Vervolgens hebben we op basis van de opbrengsten van het gesprek met direct omwonenden van zoeklocaties 1 en 2 deze verrijkt tot een gezamenlijk document van leidende principes.

Het verzoek aan TenneT is om bij zowel de keuze van de voorkeurslocatie als ook in de gesprekken die volgen in het verdere participatieproces deze principes te erkennen en verder te verkennen.

Leidende principes grondeigenaren gebiedsproces

1. **Zorg voor een zorgvuldig en continu gebiedsproces**
   Alle grondeigenaren blijven gedurende de gehele projectprocedure van TenneT actief betrokken en aan zet bij keuzes die hun gronden c.q. gronden van de sector raken.
2. **Respecteer en borg de agrarische bedrijfsvoering**
   De ontwikkeling en daarmee samengaande natuur- en watercompensatie mag geen nieuwe beperkingen opleveren voor de huidige en toekomstige bedrijfsvoering.
3. **Beperk het ruimtebeslag en voorkom versnippering**
   Neem zo min mogelijk agrarische grond in beslag en voorkom 'restpercelen' die niet meer agrarisch te bewerken zijn (of betrek deze restpercelen bij de landschappelijke inpassing)
4. **Optimaliseer de ruimtelijke inpassing**
   Positioneer het station en de infrastructuur zodanig dat deze aansluiten op de bestaande kavelstructuur en perceelsgrenzen en zodat de impact op omliggende functies minimaal is.
5. **Waarborg leefbaarheid en gezondheid**
   Voorkom negatieve effecten op omwonenden en vee, met aandacht voor geluid, zicht, elektromagnetische velden en veiligheid.

6. **Minimaliseer hinder tijdens aanleg en gebruik**
   Beperk overlast, verstoringen en veiligheidsrisico's tijdens de bouw- en gebruiksfase tot een minimum.

7. **Hanteer een sobere en functionele landschappelijke inpassing**
   Kies voor een passende, doelmatige inrichting zonder toevoeging van ongewenste functies, met aandacht voor zicht en omgeving.

8. **Organiseer natuurcompensatie zorgvuldig en gebiedsgericht**
   Compenseer natuur op een manier die geen belemmeringen oplevert voor agrarisch gebruik en die bij voorkeur aansluit bij agrarisch beheer op basis van vrijwilligheid en het agrarisch toekomstperspectief van het gebied.

9. **Zorg bij compensatie voor een robuuste en verbeterde waterhuishouding**
   Eventuele aanpassingen aan het watersysteem leiden aantoonbaar tot een verbetering voor agrarisch gebruik

10. **Compenseer effecten eerlijk en gebiedsgericht**
    Negatieve effecten (zoals waardevermindering en verlies aan grond) worden passend gecompenseerd, binnen het gebied en met oog voor de lokale economie en structuur.

Leidende principes direct omwonenden

1. Vergoed de werkelijke schade voor bewoners, niet alleen de wettelijk verplichte vergoeding.
2. TenneT past de best beschikbare technieken toe om de negatieve gezondheidsimpact op inwoners (door o.a. magneetvelden, geluid en calamiteiten) maximaal te beperken. Gemeente Wijchen kan dit vervolgens borgen in de omgevingsvergunning en hierop toezien.
3. Zorg voor een ruime landschappelijke inpassing om het station aan het zicht te onttrekken voor direct omwonenden.
4. Voorkom dat het station een aanzuigende werking veroorzaakt voor andere energieprojecten met verdere verloedering van het landschap als gevolg. We willen geen nieuw Moerdijk worden.
5. Beperk de overlast, in overleg met omwonenden, door bouwverkeer en aanleg van station tot een minimum.

6. Zorg ervoor dat de landschappelijke inpassing en gezondheidsmaatregelen op basis van maximale capaciteit van het station (vooruitlopend op mogelijk toekomstige uitbreidingen).
7. Leg de uittredende ondergrondse kabels (richting Brabant) zo diep en ver mogelijk van woningen en bedrijfspanden.

Locatie 1a

Landschapsbouw

- Locatie 1 ligt grotendeels in een lager gelegen rivierkom tussen twee hoger gelegen stroomruggen;
- De ruimtelijke kwaliteit van rivierkommen kenmerkt zich door het open landschap van akkers en graslanden met lange zichtlijnen;
- Stroomruggen hebben een meer besloten karakter, met houtwallen en bosschages tussen percelen en langs watergangen, hier liggen ook de fruitgaarden;
- De aanwezige bomenlanen langs de wegen omzomen de locatie en geven het gebied als geheel structuur;
- Dorpskernen liggen op hoger gelegen, drogere rivierduinen.

Huidige situatie

- Lange zichtlijnen zorgen voor oriëntatie en zijn kenmerkend voor dit landschap; de openheid van locatie 1 maakt het mogelijk om vanaf Hernen tot aan de Maasdijk te kijken;
- Rondom locatie 1 staat karakteristieke historische bebouwing, waaronder historische erven/boerderijen, een windmolen, kastelen en monumenten;
- Door het gebied lopen diverse fietsroutes vanaf de woonkernen in het oosten naar de woonkernen aan de Maasdijk;
- De bestaande hoogspanningsverbinding maakt midden in locatie 1 een knik;
- Op dit moment wordt er gewerkt aan een toekomstvisie voor Hernen.

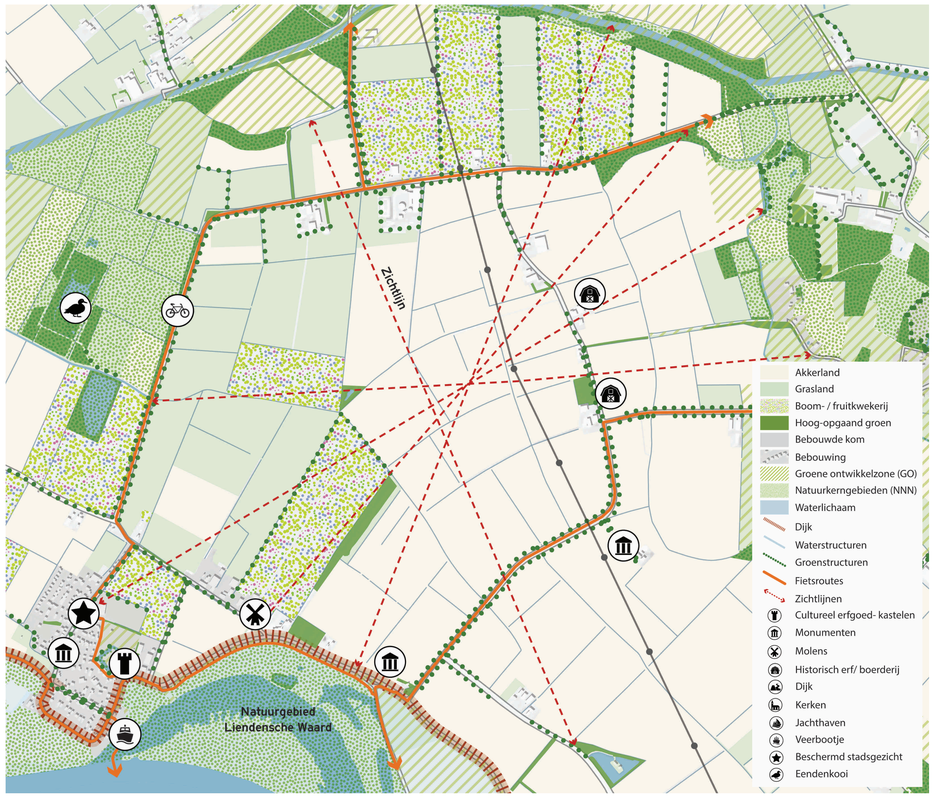

Knelpunten

- Het hoogspanningsstation zorgt voor verlies van waardevolle landbouwgrond;
- Restpercelen kunnen minder bruikbaar worden voor agrarische bedrijven door bijvoorbeeld nieuwe beperkingen en minder makkelijk te bewerken percelen;
- Spanning tussen minimale inpassing om agrarische beperking te voorkomen versus gewenste inpassing voor omwonenden;
- Het watersysteem en aanwezige watergangen worden geraakt door de ontwikkeling. Watercompensatie is noodzakelijk vanwege de toename van verhard oppervlak;
- Omwonenden kunnen hinder ervaren door zicht, geluid en zorgen over gezondheid en veiligheid;
- Het station tast het open karakter van het landschap aan;
- Natuurcompensatie beperkt het gebruik van omliggende landbouwgrond, waardoor de agrarische bedrijfsvoering structureel wordt beperkt.

Kansen

- Kantelen van het hoogspanningsstation beperkt het aantal restpercelen;
- Aanpassing van de waterhuishouding kan het agrarisch gebruik verbeteren;
- Aanpassen van het watersysteem kan bijdragen aan klimaatrobuuste aanpassingen van de wetering;
- Versterken van bestaande landschapselementen draagt bij aan de landschappelijke kwaliteit van het gebied;
- Herinrichting van wegen (Gordenaars, Neerveld) kan de verkeersveiligheid verbeteren;
- Verbeterde fiets- en wandelroutes vergroten de recreatieve mogelijkheden langs de wegen Gordenaars, Neerveld en Bergharensestraat;
- Kansen voor realisatie van ontbrekende schakels in wandelpaden in en rond Batenburg;
- Rustige wandelroutes gekoppeld aan agrarisch natuurbeheer, in afstemming met grondeigenaren.

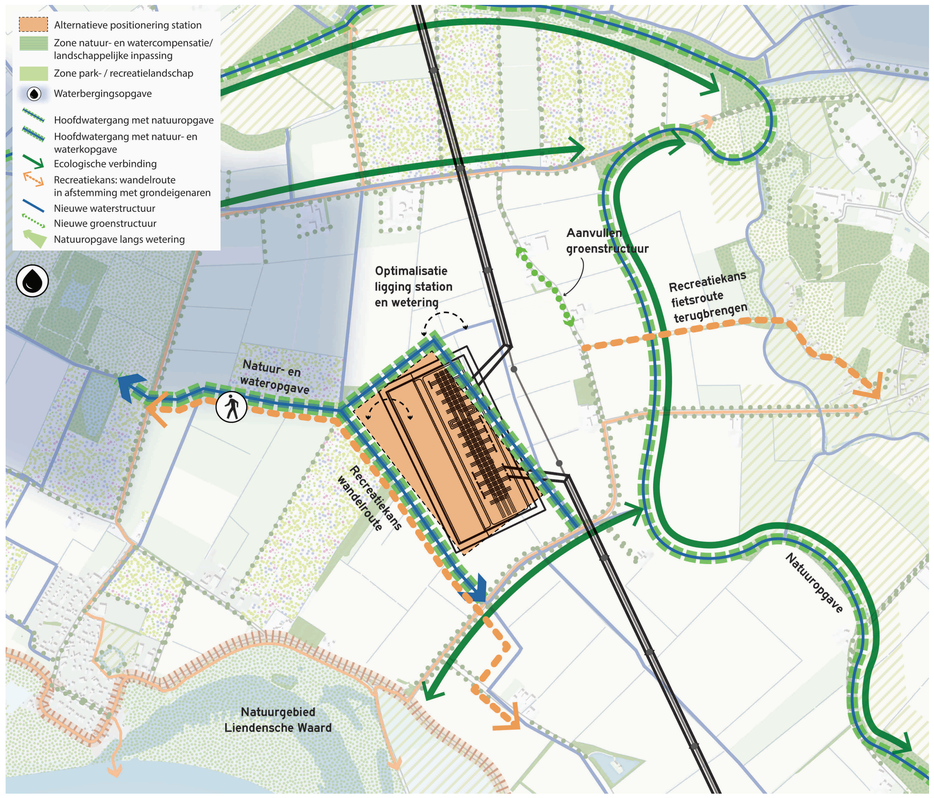

Locatie 1a

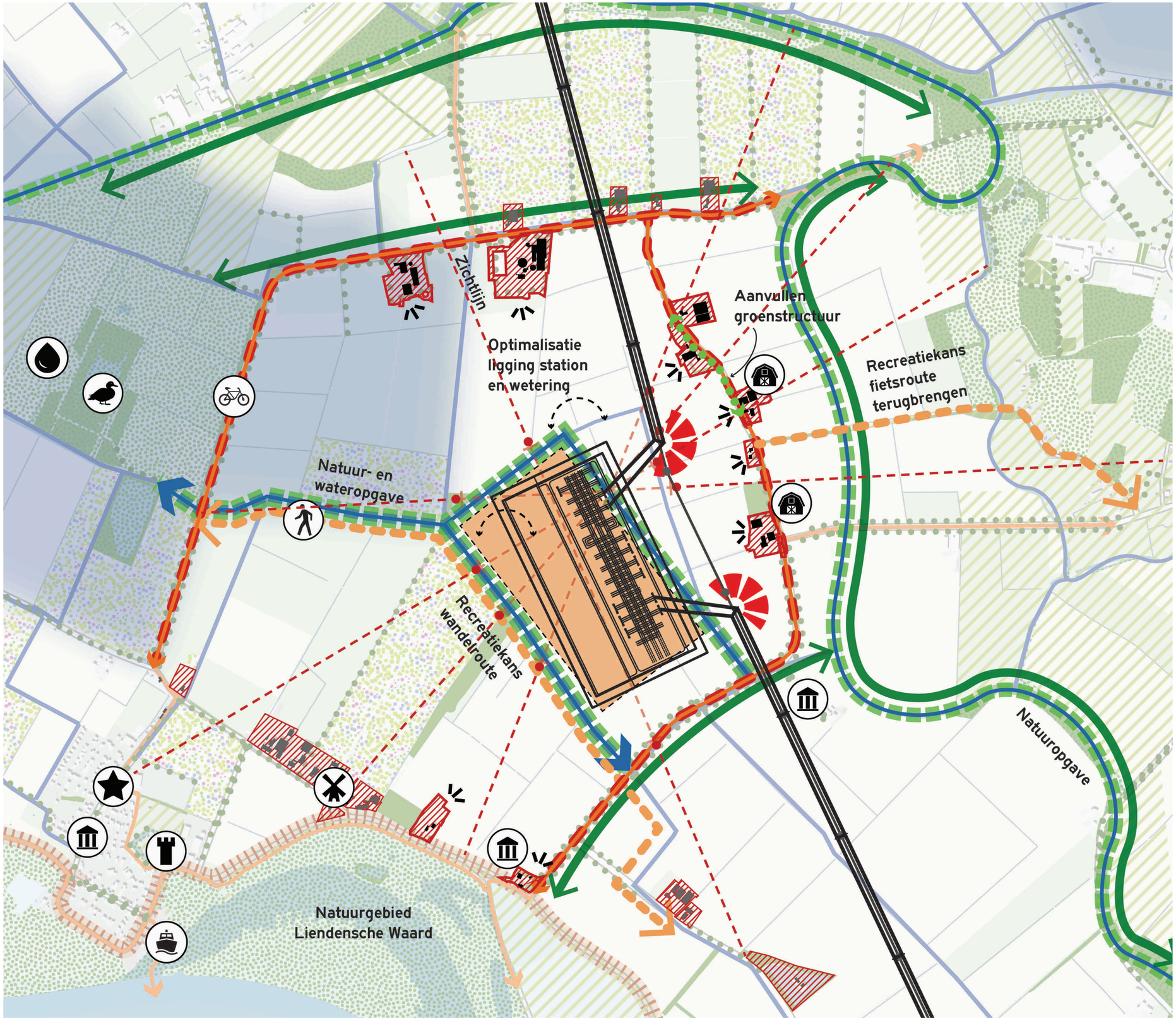

Inpassingsopgave

Toelichting
Op locatie 1a is de opgave om de impact op met name **de agrarische kavelstructuur** zo beperkt mogelijk te houden. Dit kan door de ligging van het hoogspanningsstation ten opzichte van de kavelstructuur te optimaliseren (kantelen) en het station zo doelmatig en efficiënt mogelijk in te passen.

Natuurcompensatie dient buiten het gebied plaats te vinden, bij voorkeur in de groene ontwikkelingszone (ten noorden en oosten). Het voorkomen van versnippering en behoud van goed bewerkbare percelen is essentieel om hier in de toekomst te kunnen blijven boeren. De **watercompensatie** vindt plaats in de buurt van het station.

Op deze locatie hebben **meerdere huishoudens** straks direct zicht op het station vanuit de woning en/of tuin. Voor omwonenden ligt de nadruk op het verzachten van de impact qua zicht en beleving. Dit kan door onder andere het benutten en versterken van bestaande groenstructuren. Volledige afscherming in dit landschap is vanuit ruimtelijke kwaliteit niet wenselijk, omdat het kommenlandschap van oudsher een open karakter heeft.

Samenvatting

Leefbaarheid
- Meerdere huishoudens krijgen direct zicht op het station;
- Verzachten van zicht en beleving door middel van (bestaande) groenstructuren en adequate maatregelen tegen geluidshinder.

Agrarisch landgebruik
- Behoud van een robuuste kavelstructuur staat centraal;
- Open landschap vraagt om een sobere en efficiënte inpassing;
- Ligging optimaliseren ten opzichte van de kavelstructuur;
- Voorkomen van versnippering en restpercelen.

Water & natuur
- Natuurcompensatie bij voorkeur niet in de directe nabijheid, maar in de Groene Ontwikkelingszone;
- Er zijn kansen om de waterhuishouding te verbeteren en optimaliseren.

Recreatie
- Beperkte recreatieve potentie direct aansluitend op het station;
- Versterken van bestaande routes en structuren nabij.

Legenda
- Akkerland
- Grasland
- Boom- / fruitkwekerij
- Hoog-opgaand groen
- Bebouwde kom
- Bebouwing
- Groene ontwikkelzone (GO)
- Natuurkerngebieden (NNN)
- Waterlichaam
- Dijk
- Waterstructuren
- Groenstructuren
- Fietsroutes
- Zichtlijnen
- Cultureel erfgoed- kastelen
- Monumenten
- Molens
- Historisch erf/ boerderij
- Dijk
- Kerken
- Jachthaven
- Veerbootje
- Beschermd stadsgezicht
- Eendenkooi

Knelpunten
- Bebouwing met zicht op station
- Bebouwing met zicht op station op afstand
- Restkavels
- Zichtlijnen
- Verkeersonveilige route
- Doorbraak groenstructuur
- Knikken in nieuwe tracé
- Ligging woning dicht op station
- 100 Afstand perceelgrens tot hekwerk station in meter

Kansen
- Alternatieve positionering station
- Zone natuur- en watercompensatie/ landschappelijke inpassing
- Zone park- / recreatielandschap
- Waterbergingsopgave
- Hoofdwatergang met natuuropgave
- Hoofdwatergang met natuur- en waterkopgave
- Ecologische verbinding
- Recreatiekans: wandelroute in afstemming met grondeigenaren
- Nieuwe waterstructuur
- Nieuwe groenstructuur
- Natuuropgave langs wetering

Locatie 1b

Landschapsbouw

- Locatie 1 ligt grotendeels in een lager gelegen rivierkom tussen twee hoger gelegen stroomruggen;
- De ruimtelijke kwaliteit van rivierkommen kenmerkt zich door het open landschap van akkers en graslanden met lange zichtlijnen;
- Stroomruggen hebben een meer besloten karakter, met houtwallen en bosschages tussen percelen en langs watergangen, hier liggen ook de fruitgaarden;
- De aanwezige bomenlanen langs de wegen omzomen de locatie en geven het gebied als geheel structuur;
- Dorpskernen liggen op hoger gelegen, drogere rivierduinen.

Huidige situatie

- Lange zichtlijnen zorgen voor oriëntatie en zijn kenmerkend voor dit landschap; de openheid van locatie 1 maakt het mogelijk om vanaf Hernen tot aan de Maasdijk te kijken;
- Rondom locatie 1 staat karakteristieke historische bebouwing, waaronder historische erven/boerderijen, een windmolen, kastelen en monumenten;
- Door het gebied lopen diverse fietsroutes vanaf de woonkernen in het oosten naar de woonkernen aan de Maasdijk;
- De bestaande hoogspanningsverbinding maakt midden in locatie 1 een knik;
- Op dit moment wordt er gewerkt aan een toekomstvisie voor Hernen.

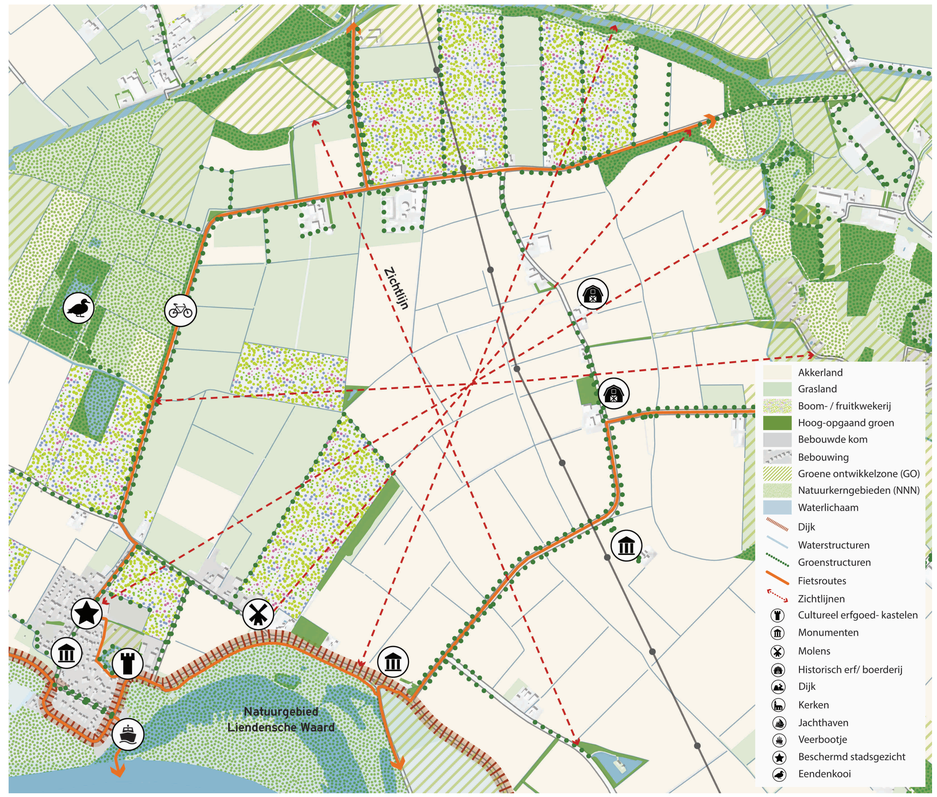

Knelpunten

- Het hoogspanningsstation zorgt voor verlies van waardevolle landbouwgrond;
- Locatie 1b raakt veel percelen waardoor ook veel restpercelen ontstaan die minder bruikbaar zijn voor agrarische bedrijven;
- Spanning tussen minimale inpassing om agrarische beperking te voorkomen versus gewenste inpassing voor omwonenden;
- Omwonenden kunnen hinder ervaren door zicht, geluid en zorgen over gezondheid en veiligheid;
- Primaire watergangen worden geraakt en moeten worden verlegd. Watercompensatie is noodzakelijk vanwege de toename van verhard oppervlak;
- Locatie 1b ligt dichter bij woningen dan locatie 1a. Door de korte afstand tot woonhuizen kunnen omwonenden extra hinder ervaren door zicht, geluid en gezondheidszorgen;
- Het station tast het open karakter van het landschap aan;
- Natuurcompensatie beperkt het gebruik van omliggende landbouwgrond, waardoor de agrarische bedrijfsvoering structureel wordt beperkt.

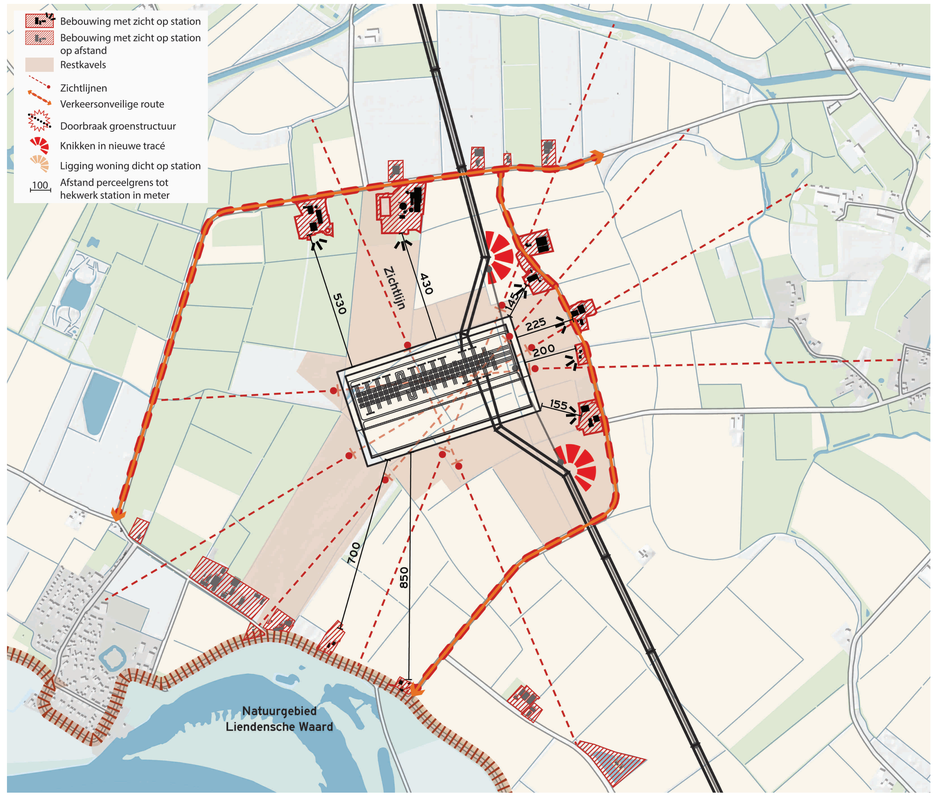

Kansen

- Aanpassing van de waterhuishouding als gevolg van watercompensatie kan het agrarisch gebruik verbeteren;
- Aanpassingen aan het watersysteem kunnen bijdragen aan klimaatrobuuste aanpassingen van de wetering;
- Versterken van bestaande landschapselementen draagt bij aan de landschappelijke kwaliteit van het gebied;
- Herinrichting van wegen (Gordenaars, Neerveld) kan de verkeersveiligheid verbeteren;
- Extra fiets- en wandelroutes vergroten de recreatieve mogelijkheden;
- Kansen voor realisatie van ontbrekende schakels in wandelpaden in en rond Batenburg;
- Rustige wandelroutes gekoppeld aan agrarisch natuurbeheer, in afstemming met grondeigenaren.

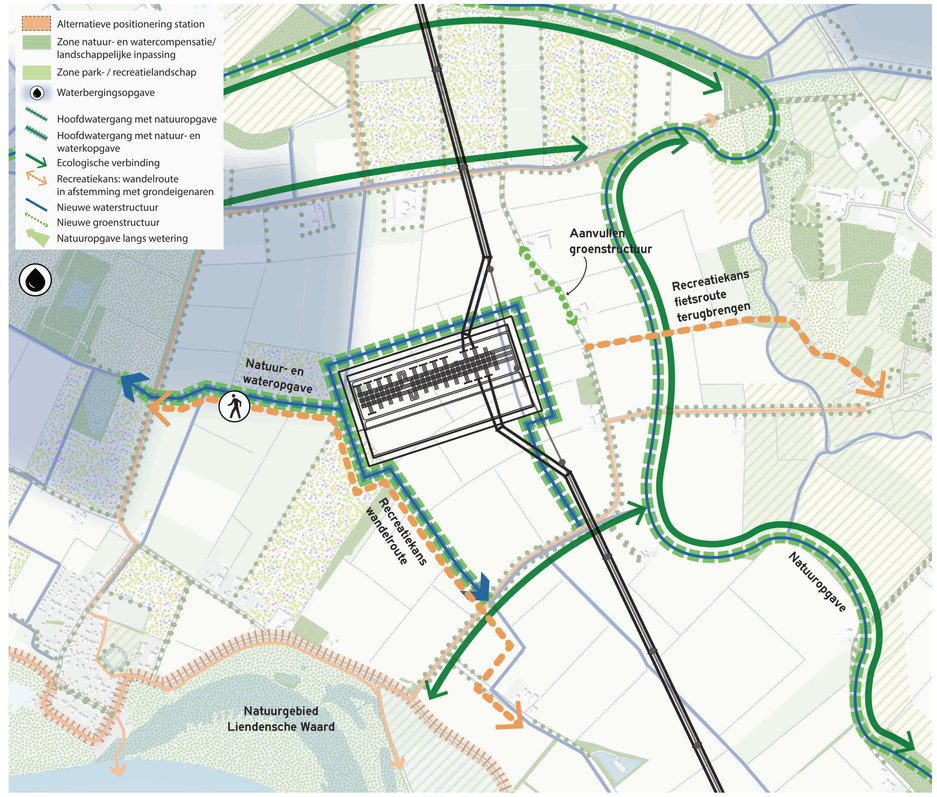

Locatie 1b

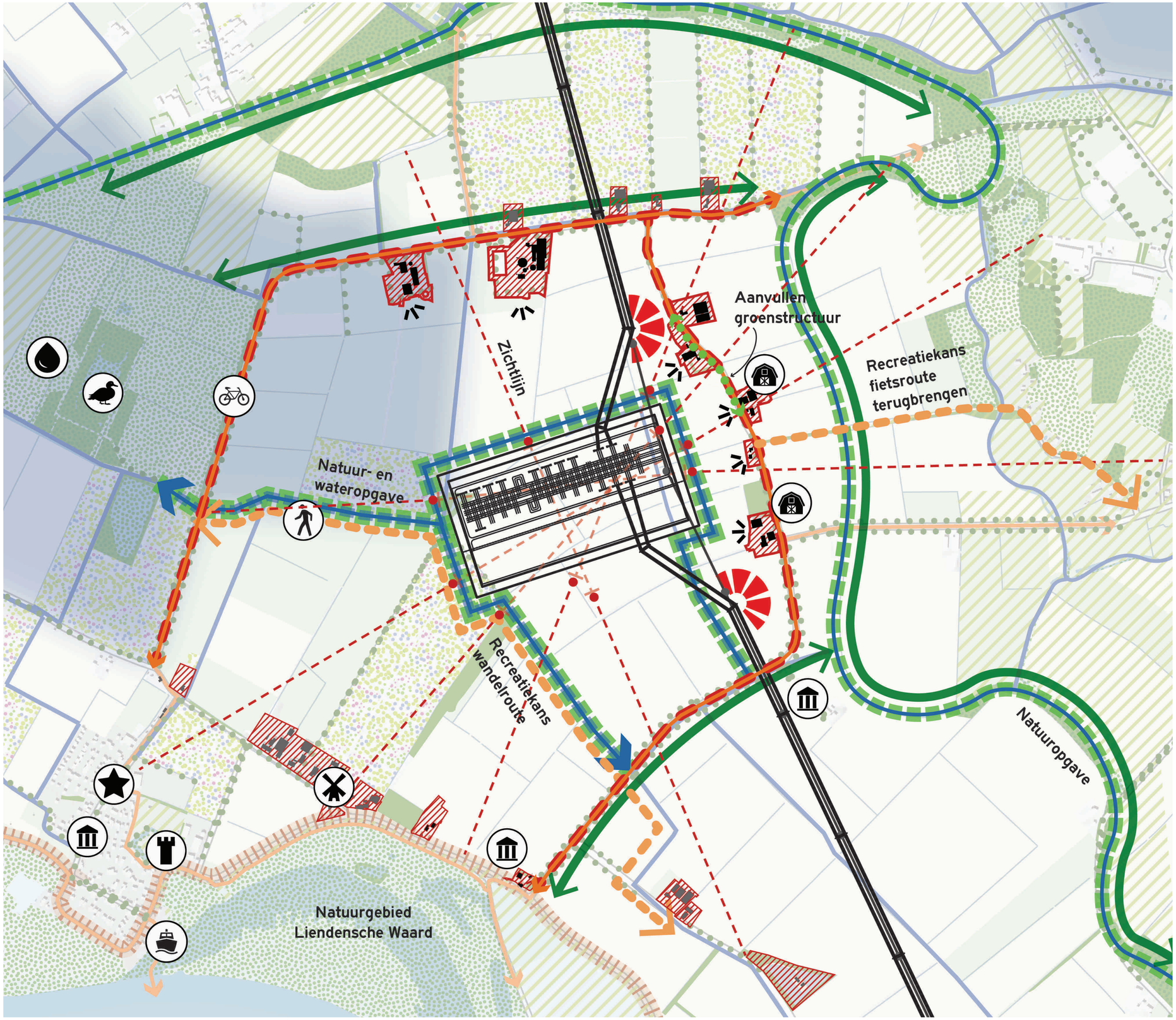

Inpassingsopgave

Toelichting
Ook op locatie 1b is de opgave om de impact op **de agrarische kavelstructuur** zo beperkt mogelijk te houden. Op deze locatie worden veel percelen en daarmee eigenaren geraakt, wat de druk op de kavelstructuur en bedrijfsvoering vergroot. Het voorkomen van versnippering en het behouden van goed bewerkbare percelen is essentieel.

Daarnaast ligt deze locatie dichterbij de direct omliggende zeven woningen, waardoor de impact op **leefbaarheid** groter is. De zichtbaarheid en afstand tot bewoners vragen hier om extra aandacht, terwijl de mogelijkheden voor landschappelijke inpassing/afscherming vergelijkbaar zijn met locatie 1a.

Het station raakt in deze meer horizontale oriëntatie prioritaire **watergangen**. De wens is om natuur- en watercompensatie plaats te laten vinden langs bestaande structuren en te koppelen aan de wateropgave van het waterschap.

Samenvatting

Leefbaarheid
- Meerdere huishoudens krijgen direct zicht op het station
- Station ligt dichter bij woningen dan bij locatie 1a
- Extra aandacht nodig voor zicht en beleving van omwonenden

Agrarisch landgebruik
- Veel percelen en grondeigenaren worden geraakt
- Behoud van werkbare landbouwpercelen is een belangrijke opgave

Water & natuur
- Prioritaire watergangen worden geraakt
- Koppelkansen met water- en natuurontwikkeling langs bestaande structuren
- Natuurcompensatie bij voorkeur niet in de directe nabijheid, maar in de Groene Ontwikkelingszone

Recreatie
- Kansen vooral gekoppeld aan water- en natuurmaatregelen
- Recreatie volgt bestaande structuren in het landschap

Legenda
- Akkerland
- Grasland
- Boom- / fruitkwekerij
- Hoog-opgaand groen
- Bebouwde kom
- Bebouwing
- Groene ontwikkelzone (GO)
- Natuurkerngebieden (NNN)
- Waterlichaam
- Dijk
- Waterstructuren
- Groenstructuren
- Fietsroutes
- Zichtlijnen
- Cultureel erfgoed- kastelen
- Monumenten
- Molens
- Historisch erf/ boerderij
- Dijk
- Kerken
- Jachthaven
- Veerbootje
- Beschermd stadsgezicht
- Eendenkooi

Knelpunten
- Bebouwing met zicht op station
- Bebouwing met zicht op station op afstand
- Restkavels
- Zichtlijnen
- Verkeersonveilige route
- Doorbraak groenstructuur
- Knikken in nieuwe tracé
- Ligging woning dicht op station
- 100 Afstand perceelgrens tot hekwerk station in meter

Kansen
- Alternatieve positionering station
- Zone natuur- en watercompensatie/ landschappelijke inpassing
- Zone park- / recreatielandschap
- Waterbergingsopgave
- Hoofdwatergang met natuuropgave
- Hoofdwatergang met natuur- en waterkopgave
- Ecologische verbinding
- Recreatiekans: wandelroute in afstemming met grondeigenaren
- Nieuwe waterstructuur
- Nieuwe groenstructuur
- Natuuropgave langs wetering

Locatie 2a

Landschapsbouw

- Locatie 2 ligt deels in een smalle, lager gelegen rivierkom tussen twee hoger gelegen stroomruggen;
- Rivierkommen kenmerken zich door een open landschap van akkers en graslanden met lange zichtlijnen;
- Stroomruggen hebben een meer besloten karakter, met karakteristieke houtwallen en bosschages tussen percelen en langs watergangen;
- De wegen worden begeleid door structuurgevende bomenrijen en lanen;
- Dorpskernen liggen op hoger gelegen, drogere rivierduinen;
- Aan de oostzijde van de kronkelende wetering ligt een groene ontwikkelzone met een natuuropgave.

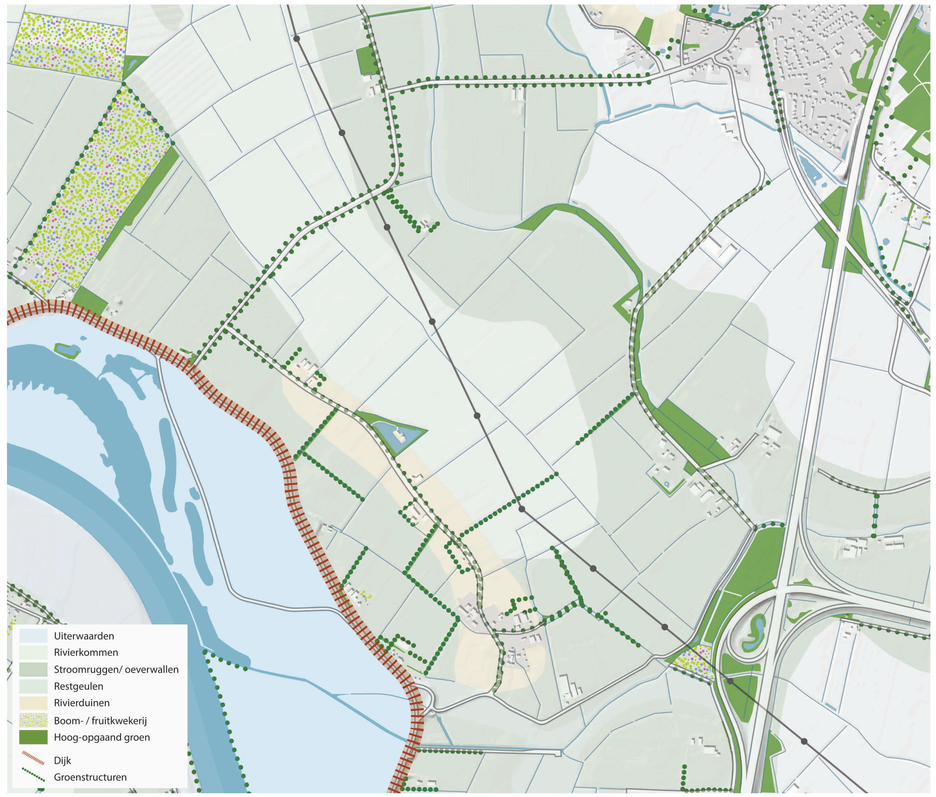

Huidige situatie

- Ondanks de aanwezige, semitransparante groenstructuren zijn binnen locatie 2 nog altijd lange zichtlijnen aanwezig;
- Rondom locatie 2 staat karakteristieke historische bebouwing, waaronder historische erven/boerderijen, een windmolen, kastelen en monumenten;
- Door het gebied lopen diverse fietsroutes vanaf de woonkernen in het oosten naar de woonkernen aan de Maasdijk;
- Vanaf de Maasdijk is locatie 2 goed zichtbaar;
- De bestaande hoogspanningsverbinding maakt ten zuiden van locatie 2 een knik;
- Op dit moment wordt er gewerkt aan een toekomstvisie voor Hernen.

Knelpunten

- Het hoogspanningsstation zorgt voor verlies van waardevolle landbouwgrond;
- Er ontstaan restpercelen die minder bruikbaar zijn voor agrarische doeleinden;
- Omwonenden kunnen hinder ervaren door zicht, geluid en zorgen over gezondheid en veiligheid;
- De woning aan de Fledderweg 9 in zeer directe nabijheid van het station;
- Een bestaande watergang moet worden omgelegd. Een watergang die cruciaal is voor de huidige afwatering van de landbouwpercelen;
- Omwonenden kunnen hinder ervaren doordat het station dicht bij woningen ligt;
- Het station beïnvloedt de openheid van het landschap.

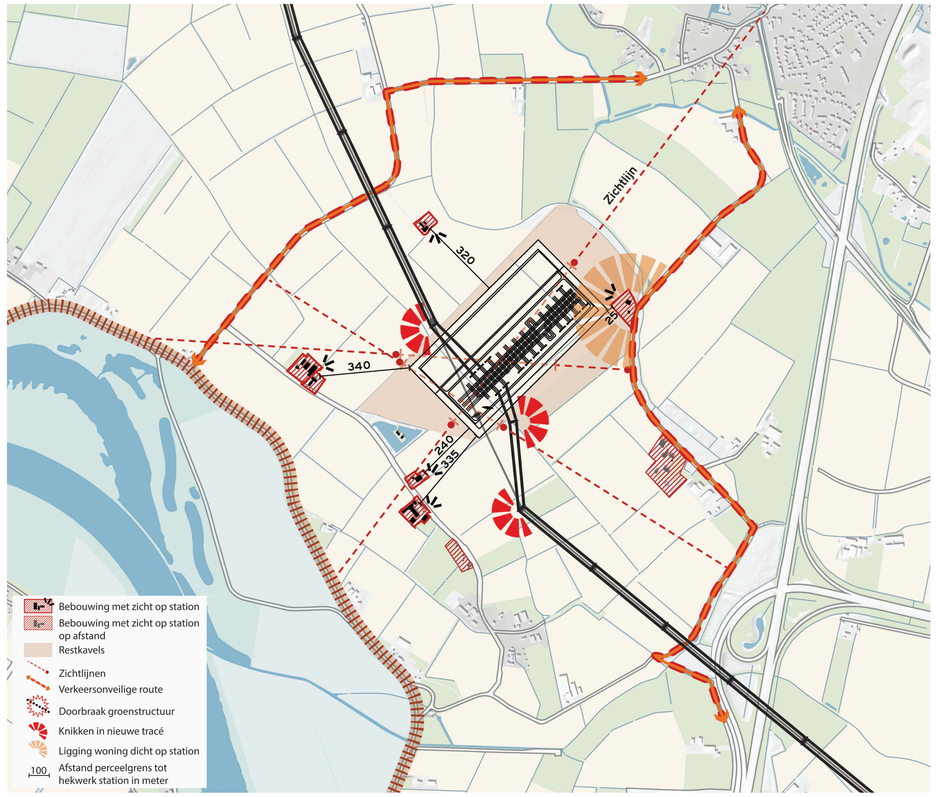

Kansen

- Bestaande groenstructuren biedenmeerdere aanknopingspunten voor een goede landschappelijke inpassing;
- De locatie sluit aan op de bestaande agrarische structuur
- Het omleggen van de watergang biedt kansen voor verbetering van het watersysteem;
- Natuurcompensatie kan mogelijk worden gecombineerd met de bestaande groene ontwikkelzone en wateropgaven;
- De locatie biedt kansen voor nieuwe wandel- en recreatieve routes;
- Bestaande recreatieve routes kunnen veiliger en beter georganiseerd worden;
- Rustige wandelroutes gekoppeld aan agrarisch natuurbeheer, in afstemming met grondeigenaren.

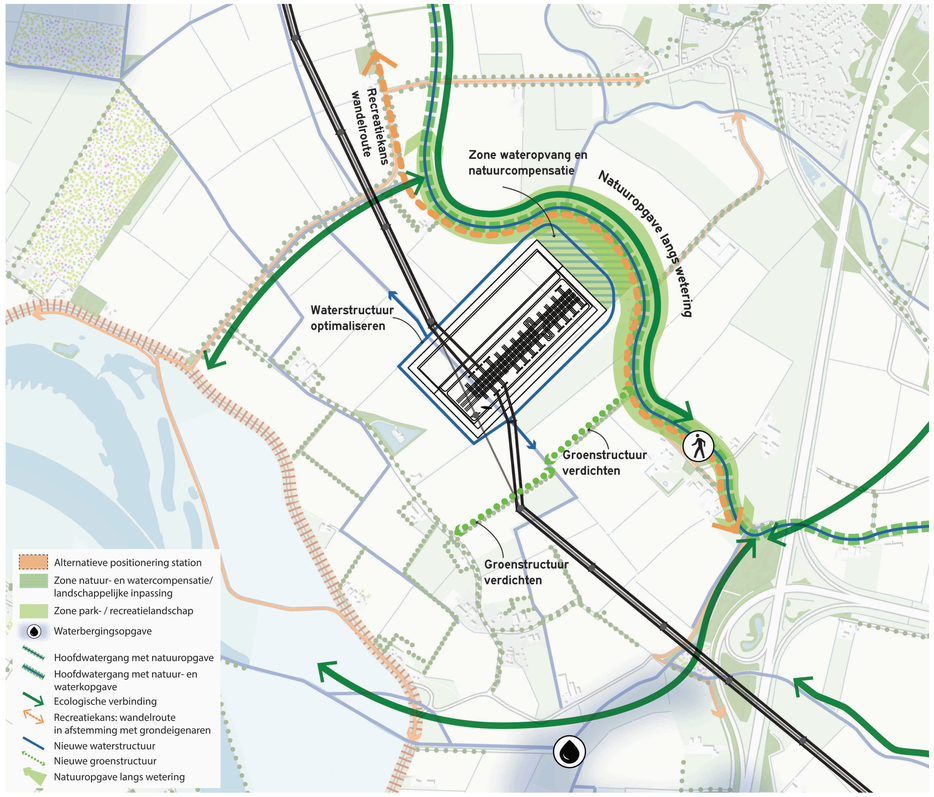

Locatie 2a

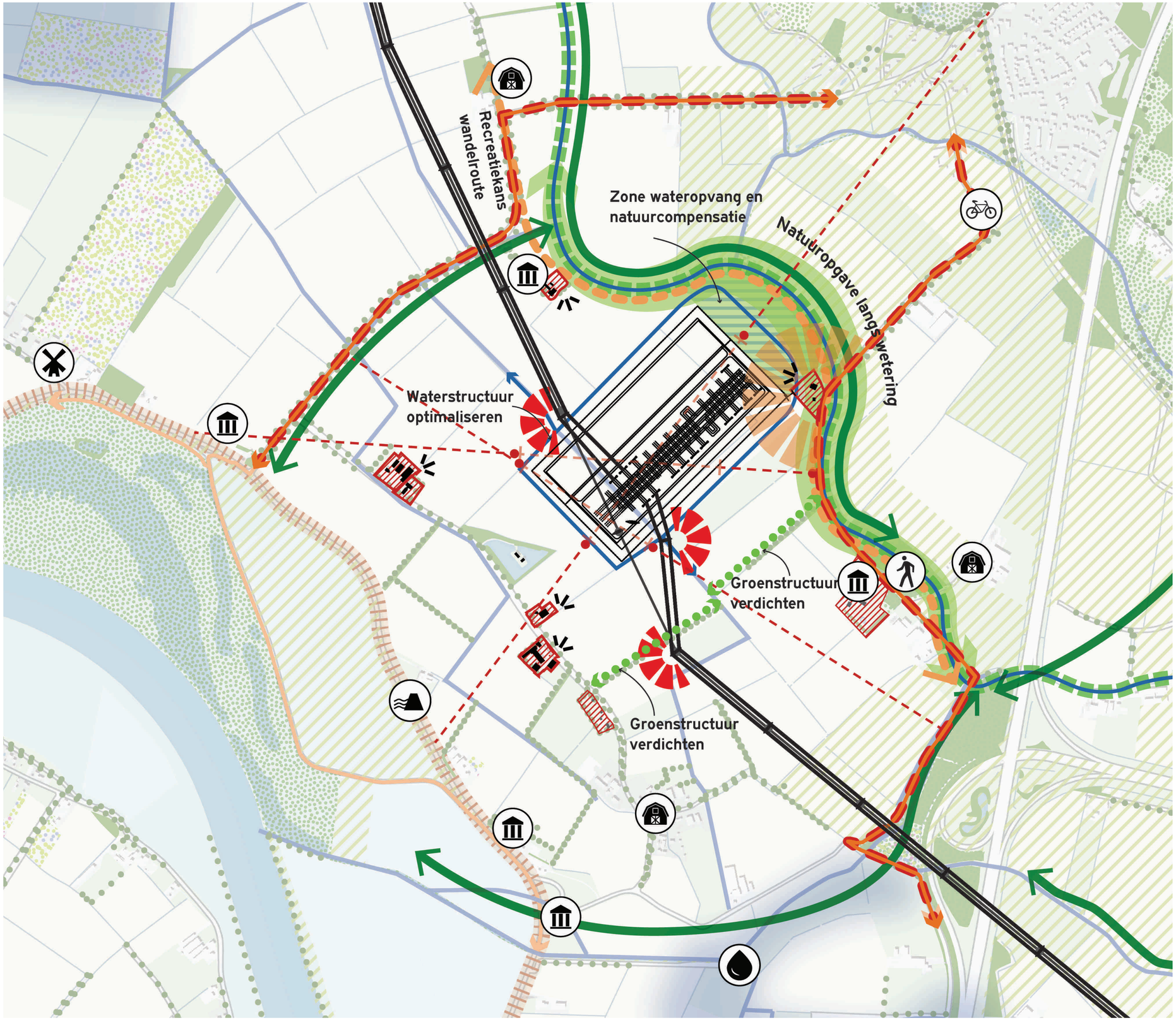

Inpassingsopgave

Toelichting

De ligging van deze locatie sluit beter dan locatie 1b aan op de bestaande agrarische structuur, maar raakt desondanks een aantal percelen. Voor de direct omwonenden is er aandacht nodig aan met name de korte zijdes van het station, waar de afstand tot het station kleiner is. Tegelijkertijd bieden bestaande groenstructuren tussen percelen kansen voor landschappelijke inpassing zonder grote ingrepen.

Deze locatie doorsnijdt een watergang die zal moeten worden omgelegd. Deze ingreep kan in combinatie met natuur worden gecompenseerd bij en gecombineerd met de opgave van het waterschap langs de wetering. Passend is hier om de water- en natuurcompensatie plaats te laten vinden in de nabije groene ontwikkelzone en extensieve recreatiemogelijkheden te versterken en veiliger te maken.

Samenvatting

Leefbaarheid
- Impact concentreert zich rond de korte zijden van het station;
- Bestaande groenstructuren bieden kansen voor natuurlijke inpassing;
- Woning Flerdeweg 9 ligt zeer nabij en dient extra aandacht te krijgen.

Agrarisch landgebruik
- Sluit relatief goed aan op de bestaande agrarische structuur;
- Effecten op percelen vragen zorgvuldige inrichting.

Water & natuur
- Watergang moet worden omgelegd;
- Compensatie mogelijk op ecologische verbindingszone en bestaande wateropgaven.

Recreatie
- Recreatie (struinen, wandelen, fietsen) kan worden gecombineerd met water- en natuurontwikkeling.

Legenda
- Akkerland
- Grasland
- Boom- / fruitkwekerij
- Hoog-opgaand groen
- Bebouwde kom
- Bebouwing
- Groene ontwikkelzone (GO)
- Natuurkerngebieden (NNN)
- Waterlichaam
- Dijk
- Waterstructuren
- Groenstructuren
- Fietsroutes
- Zichtlijnen
- Cultureel erfgoed- kastelen
- Monumenten
- Molens
- Historisch erf/ boerderij
- Dijk
- Kerken
- Jachthaven
- Veerbootje
- Beschermd stadsgezicht
- Eendenkooi

Knelpunten
- Bebouwing met zicht op station
- Bebouwing met zicht op station op afstand
- Restkavels
- Zichtlijnen
- Verkeersonveilige route
- Doorbraak groenstructuur
- Knikken in nieuwe tracé
- Ligging woning dicht op station
- 100 Afstand perceelgrens tot hekwerk station in meter

Kansen
- Alternatieve positionering station
- Zone natuur- en watercompensatie/ landschappelijke inpassing
- Zone park- / recreatielandschap
- Waterbergingsopgave
- Hoofdwatergang met natuuropgave
- Hoofdwatergang met natuur- en waterkopgave
- Ecologische verbinding
- Recreatiekans: wandelroute in afstemming met grondeigenaren
- Nieuwe waterstructuur
- Nieuwe groenstructuur
- Natuuropgave langs wetering

Locatie 2b

Landschapsbouw

- Locatie 2 ligt deels in een smalle, lager gelegen rivierkom tussen twee hoger gelegen stroomruggen;
- Rivierkommen kenmerken zich door een open landschap van akkers en graslanden met lange zichtlijnen;
- Stroomruggen hebben een meer besloten karakter, met karakteristieke houtwallen en bosschages tussen percelen en langs watergangen;
- De wegen worden begeleid door structuurgevende bomenrijen en lanen;
- Dorpskernen liggen op hoger gelegen, drogere rivierduinen;
- Aan de oostzijde van de kronkelende wetering ligt een groene ontwikkelzone met een natuuropgave.

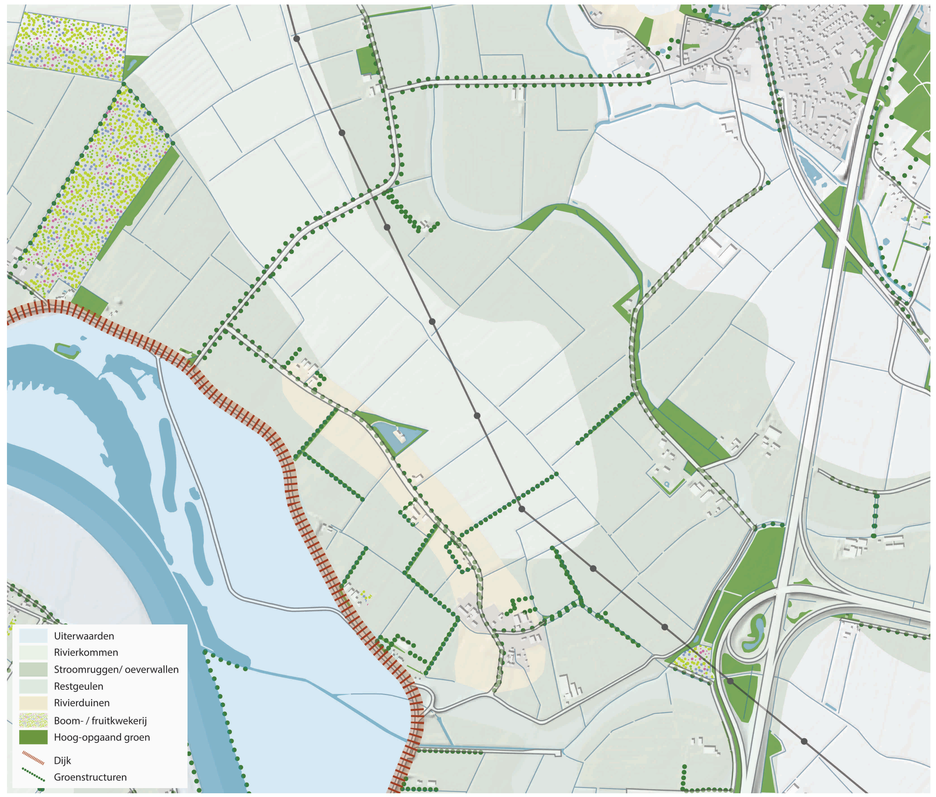

Huidige situatie

- Ondanks de aanwezige, semitransparante groenstructuren zijn binnen locatie 2 nog altijd lange zichtlijnen aanwezig;
- Rondom locatie 2 staat karakteristieke historische bebouwing, waaronder historische erven/boerderijen, een windmolen, kastelen en monumenten;
- Door het gebied lopen diverse fietsroutes vanaf de woonkernen in het oosten naar de woonkernen aan de Maasdijk;
- Vanaf de Maasdijk is locatie 2 goed zichtbaar;
- De bestaande hoogspanningsverbinding maakt ten zuiden van locatie 2 een knik;
- Op dit moment wordt er gewerkt aan een toekomstvisie voor Hernen.

Knelpunten

- Omwonenden kunnen hinder ervaren door zicht, geluid en zorgen over gezondheid en veiligheid;
- Het station heeft een grote impact op de leefomgeving van omwonenden;
- Er komt een grote knik voor de inlussing met extra ruimtelijke impact;
- De landbouwstructuur wordt sterker aangetast dan bij de andere locaties. Het station raakt meer landbouwpercelen dan locatie 2a en er ontstaan meer restpercelen dan bij locatie 2a;
- Variant biedt mogelijkheden tot extra natuurcompenstatie. Dit gaat waarschijnlijk ten koste van landbouwgrond;
- Het watersysteem en aanwezige watergangen worden geraakt door de ontwikkeling;
- Watercompensatie is noodzakelijk vanwege de toename van verhard oppervlak.

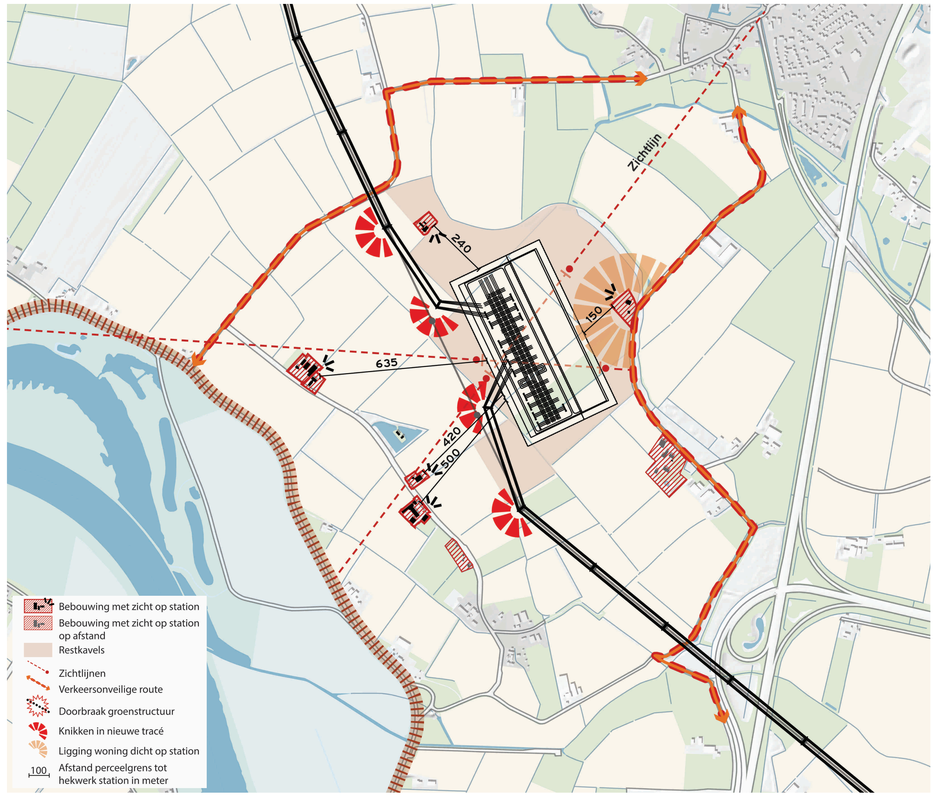

Kansen

- Ruimte voor water- en natuurontwikkeling richting de oude Maasarm;
- Er zijn mogelijkheden om bij landschappelijke inpassing aan te sluiten op bestaande groenstructuren;
- Restpercelen kunnen worden ingezet voor natuurontwikkeling;
- De locatie biedt kansen voor waterberging en natuurontwikkeling;
- De ligging van het station heeft minder impact op het watersysteem dan locatie 2a;
- Er zijn mogelijkheden om het recreatieve netwerk te versterken;
- Rustige wandelroutes gekoppeld aan agrarisch natuurbeheer, in afstemming met grondeigenaren.

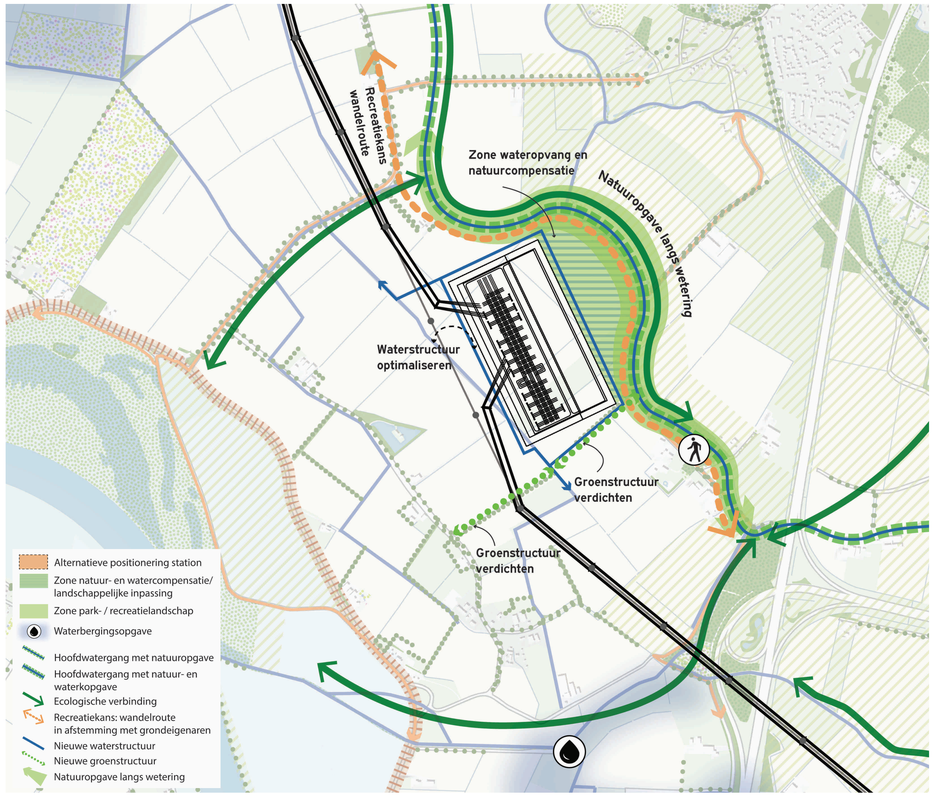

Locatie 2b

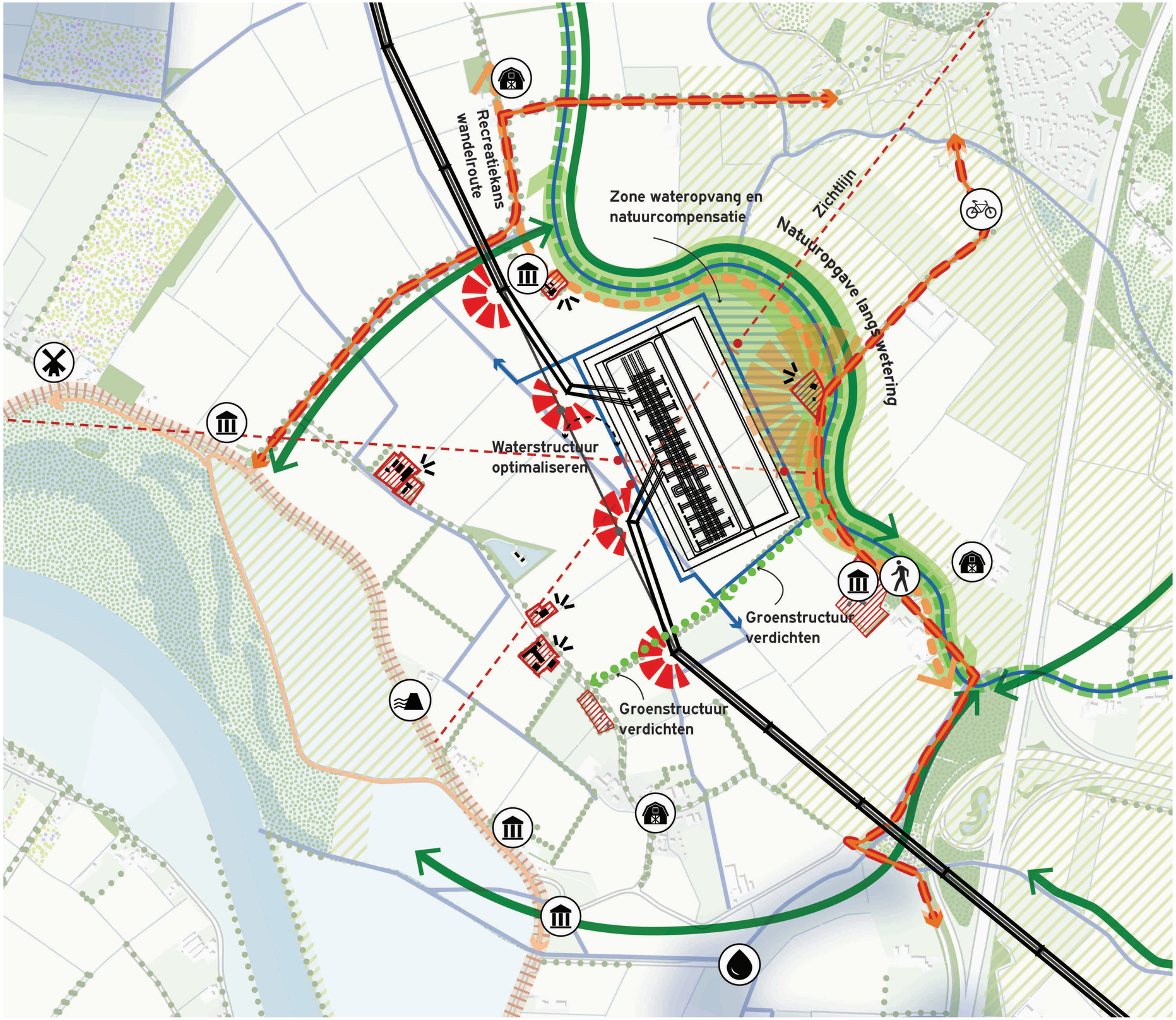

Inpassingsopgave

Toelichting

Locatie 2b ligt nabij 2a, maar ligt anders georiënteerd. Hierdoor neemt de impact op de directe leefomgeving toe, doordat de lange zijde van het station naar de woningen is gericht en de inlussing door een sterkere knik zichtbaarder zal zijn. Voor de landbouw is de impact aanzienlijk. Er worden meer percelen geraakt dan bij 2a, er ontstaan meer en kleinere restpercelen en dit leidt tot een sterke aantasting van de bestaande kavelstructuur.

In het watersysteem is de impact beperkter dan bij 2a. Wel zijn er op het restperceel aan de oostzijde mogelijk kansen voor water- en natuurcompensatie in combinatie met de natuuropgave langs de wetering, maar dit gaat ten koste van landbouwgrond.

Voor recreatie gelden vergelijkbare kansen als bij 2a, vooral langs bestaande water- en natuurstructuren.

Samenvatting

Leefbaarheid
- Lange zijde van het station is gericht op woningen;
- Inlussing en verbindingen zijn nadrukkelijk zichtbaar.

Agrarisch landgebruik
- Sterke aantasting van de bestaande kavelstructuur;
- Meer restpercelen en grotere gevolgen voor de bedrijfsvoering.

Water & natuur
- Minder impact op het watersysteem dan bij locatie 2a;
- Meer ruimte voor natuur- en waterontwikkeling richting oude Maasarm.

Recreatie
- Vergelijkbare kansen als bij locatie 2a;
- Versterking mogelijk langs groenblauwe structuren.

Legenda
- Akkerland
- Grasland
- Boom- / fruitkwekerij
- Hoog-opgaand groen
- Bebouwde kom
- Bebouwing
- Groene ontwikkelzone (GO)
- Natuurkerngebieden (NNN)
- Waterlichaam
- Dijk
- Waterstructuren
- Groenstructuren
- Fietsroutes
- Zichtlijnen
- Cultureel erfgoed- kastelen
- Monumenten
- Molens
- Historisch erf/ boerderij
- Dijk
- Kerken
- Jachthaven
- Veerbootje
- Beschermd stadsgezicht
- Eendenkooi

Knelpunten
- Bebouwing met zicht op station
- Bebouwing met zicht op station op afstand
- Restkavels
- Zichtlijnen
- Verkeersonveilige route
- Doorbraak groenstructuur
- Knikken in nieuwe tracé
- Ligging woning dicht op station
- 100 Afstand perceelgrens tot hekwerk station in meter

Kansen
- Alternatieve positionering station
- Zone natuur- en watercompensatie/ landschappelijke inpassing
- Zone park- / recreatielandschap
- Waterbergingsopgave
- Hoofdwatergang met natuuropgave
- Hoofdwatergang met natuur- en waterkopgave
- Ecologische verbinding
- Recreatiekans: wandelroute in afstemming met grondeigenaren
- Nieuwe waterstructuur
- Nieuwe groenstructuur
- Natuuropgave langs wetering

Locatie 3

Landschapsbouw

- Locatie 3 ligt op een hoger gelegen stroomrug; de laagtes in het landschap zijn oude restgeulen van de Maas;
- In vergelijking met locatie 2 heeft locatie 3 een vrij open karakter, met uitzondering van enkele houtwallen en bomenrijen langs de erven;
- Deze locatie is relatief droog; de sloten vallen hier regelmatig droog;
- Ten noorden van locatie 3 ligt de Niftrikse Wetering;
- Aan de oostzijde van locatie 3 ligt een groene ontwikkelzone met een natuuropgave.

Huidige situatie

- Locatie 3 heeft een sterk open karakter; de aanwezige groenstructuren liggen vooral aan de randen, waardoor het centrale deel open blijft;
- De spoorlijn ten zuiden van het gebied ligt laag in het landschap, waardoor, met name vanaf de hoger gelegen delen, zicht blijft op het landschap aan de overzijde;
- Rondom locatie 3 staat karakteristieke historische bebouwing, waaronder historische erven/boerderijen en monumenten;
- Aan de oostzijde van het gebied loopt een fietsroute tussen de woonkernen in het oosten en Niftrik;
- Vanaf de Maasdijk is locatie 3 goed zichtbaar;
- De bestaande hoogspanningsverbinding maakt ten noorden van locatie 3 een knik en loopt vervolgens aan de oostzijde langs de locatie.

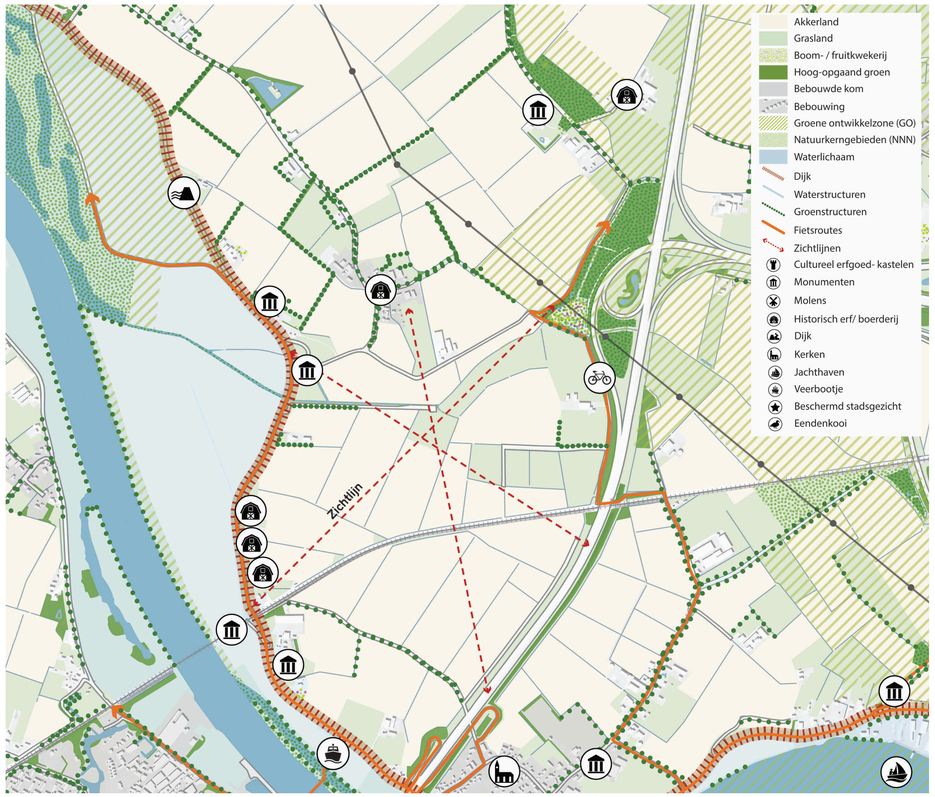

Knelpunten

- Er is weinig ruimte om de ligging van het station te optimaliseren;
- Veel omwonenden kijken uit op het station;
- Spanning tussen minimale inpassing om agrarische beperking te voorkomen versus gewenste inpassing voor omwonenden;
- Omwonenden kunnen hinder ervaren door zicht, geluid en zorgen over gezondheid en veiligheid;
- De inpassing van het station heeft een grote impact op het open landschap;
- Voor de inlussing van het station zijn er veel extra ‘knikken’ nodig in de verbinding, deze ‘knikken‘ hebben een grote ruimtelijke impact op de horizonbeleving;
- De nieuwe verbinding gaat dwars door een aantal beeldbepalende groenstructuren;
- Het station leidt tot groot verlies van landbouwgrond;
- Het watersysteem en aanwezige watergangen worden geraakt door de ontwikkeling. De bestaande wateropgaven in het gebied nemen toe;
- Er zijn weinig bestaande groenstructuren om op aan te sluiten voor inpassing en/of compensatie;
- Watercompensatie is noodzakelijk vanwege de toename van verhard oppervlak.

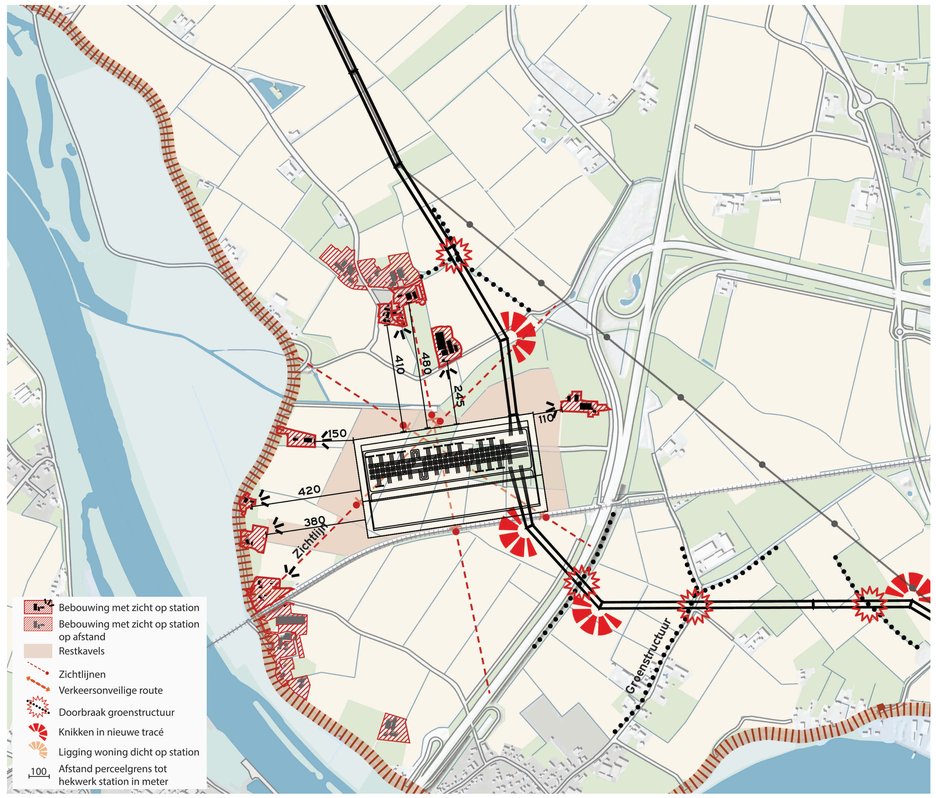

Kansen

- Het station kan op grotere afstand van woningen worden geplaatst door het naar het oosten te verschuiven, dit gaat wel ten koste van het agrarisch bedrijf dat zich hier bevindt;
- Het verschuiven van het station naar het oosten kan leiden tot grotere en beter bruikbare landbouwpercelen;
- Natuur- en watercompensatie-mogelijkheden liggen vooral bij/ richting de Niftrikse Wetering. Mogelijk in combinatie met een nieuwe wandelroute;
- Rustige wandelroutes gekoppeld aan agrarisch natuurbeheer, in afstemming met grondeigenaren.

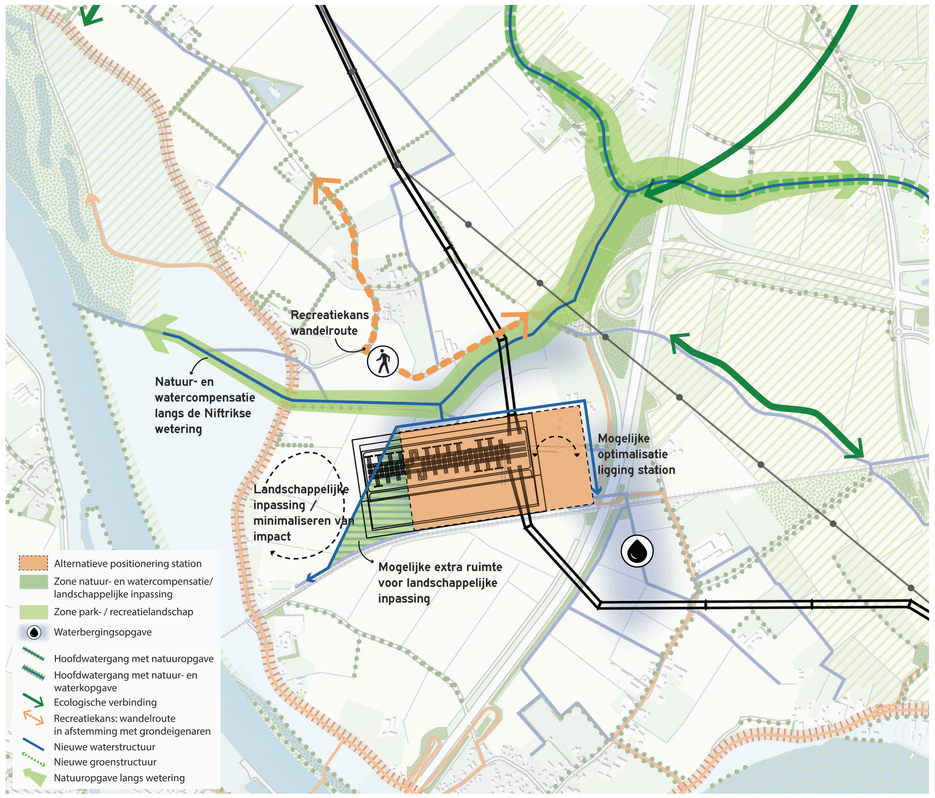

Locatie 3

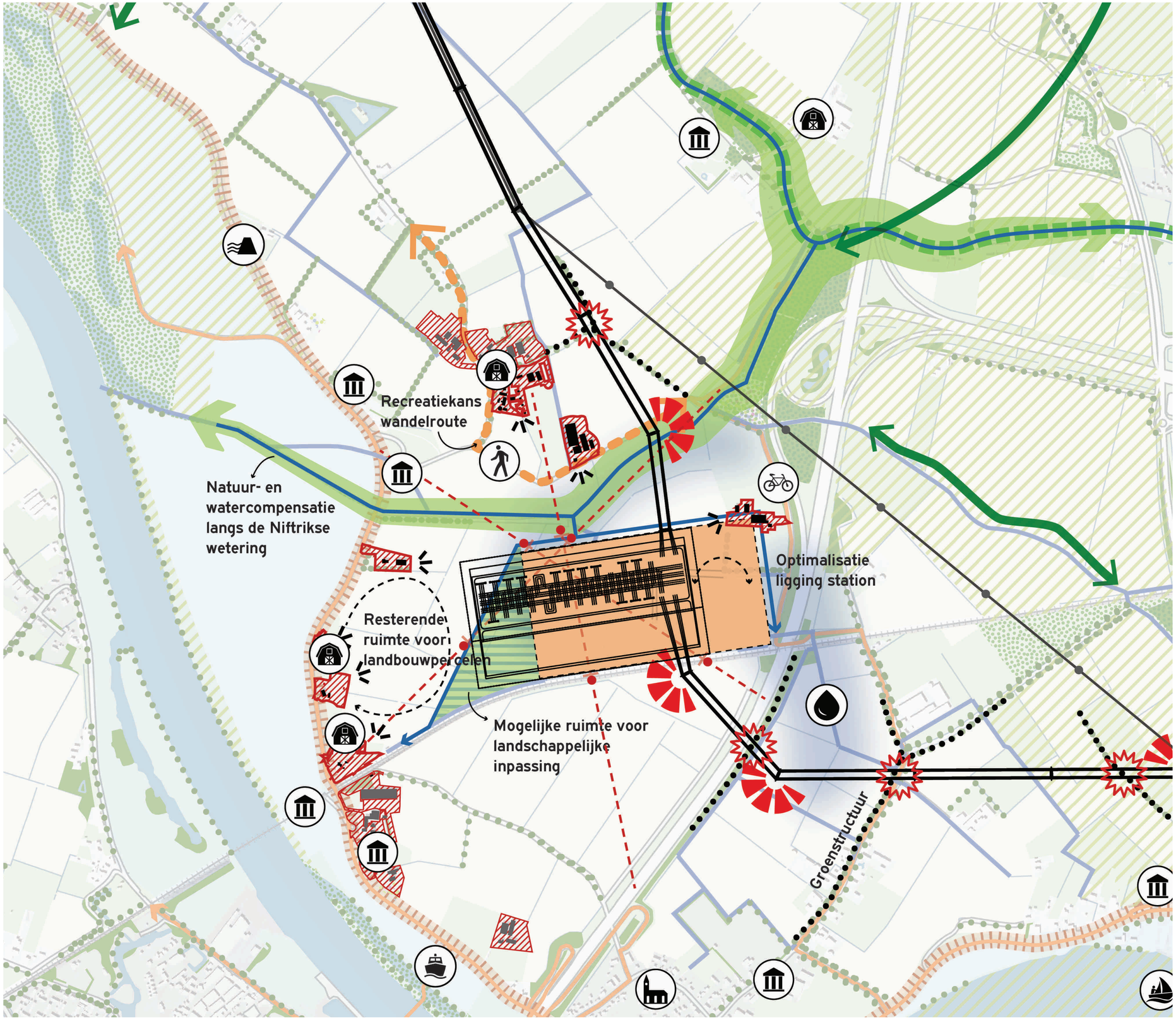

Inpassingsopgave

Toelichting
Op locatie 3 komt het station te liggen in een kleinschaliger landschap ingeklemd tussen infrastructuur. Vanuit de Maas heb je in deze situatie echter open zicht op het station. Benodigde inpassing aan de A50-zijde is mogelijk beperkt, maar richting de woningen en het open gebied aan de westzijde aanzienlijk. De impact op de leefbaarheid van omwonenden aan die zijde is daarmee groot.

De mogelijkheden om het landbouwareaal op deze locatie robuust te houden zijn zeer beperkt. Er zijn mogelijk kansen om de ligging iets te optimaliseren naar het oosten, waardoor het station verder van de woningen af komt te liggen en grotere landbouwpercelen behouden kunnen blijven. In het watersysteem is nu al sprake van droogte. De inpassing vergroot deze opgave. Kansen voor compensatie liggen buiten de zoeklocatie, vooral bij de Niftrikse Wetering, waar water-, natuur- en recreatieve maatregelen gecombineerd kunnen worden.

Samenvatting

Leefbaarheid
- Een aantal woningen hebben direct zicht op het station;
- Grote impact qua zicht en mogelijk geluid aan de westzijde;
- Landschappelijke inpassing vooral nodig aan de westzijde van het gebied.

Agrarisch landgebruik
- Beperkte mogelijkheden om landbouwstructuur te behouden;
- Optimalisatie mogelijk door verschuiving van het station naar het oosten.

Water & natuur
- Bestaande wateropgaven worden vergroot;
- Compensatiekansen liggen vooral bij de Niftrikse Wetering.

Recreatie
- Kansen liggen buiten de zoeklocatie;
- Combinatie mogelijk met natuur- en watermaatregelen langs de wetering.

Legenda
- Akkerland
- Grasland
- Boom- / fruitkwekerij
- Hoog-opgaand groen
- Bebouwde kom
- Bebouwing
- Groene ontwikkelzone (GO)
- Natuurkerngebieden (NNN)
- Waterlichaam
- Dijk
- Waterstructuren
- Groenstructuren
- Fietsroutes
- Zichtlijnen
- Cultureel erfgoed- kastelen
- Monumenten
- Molens
- Historisch erf/ boerderij
- Dijk
- Kerken
- Jachthaven
- Veerbootje
- Beschermd stadsgezicht
- Eendenkooi

Knelpunten
- Bebouwing met zicht op station
- Bebouwing met zicht op station op afstand
- Restkavels
- Zichtlijnen
- Verkeersonveilige route
- Doorbraak groenstructuur
- Knikken in nieuwe tracé
- Ligging woning dicht op station
- 100 Afstand perceelgrens tot hekwerk station in meter

Kansen
- Alternatieve positionering station
- Zone natuur- en watercompensatie/ landschappelijke inpassing
- Zone park- / recreatielandschap
- Waterbergingsopgave
- Hoofdwatergang met natuuropgave
- Hoofdwatergang met natuur- en waterkopgave
- Ecologische verbinding
- Recreatiekans: wandelroute in afstemming met grondeigenaren
- Nieuwe waterstructuur
- Nieuwe groenstructuur
- Natuuropgave langs wetering

Locatie 4

Landschapsbouw

- Locatie 4 ligt op een hoger gelegen stroomrug; de laagtes in het landschap zijn oude restgeulen van de Maas;
- In vergelijking met andere stroomrugzones heeft locatie 4 een vrij open karakter, met uitzondering van de bomenrij langs de Ekenseweg;
- Deze locatie is relatief droog; de sloten vallen hier regelmatig droog;
- Ten zuiden van locatie 4 ligt de verhoogde A50.

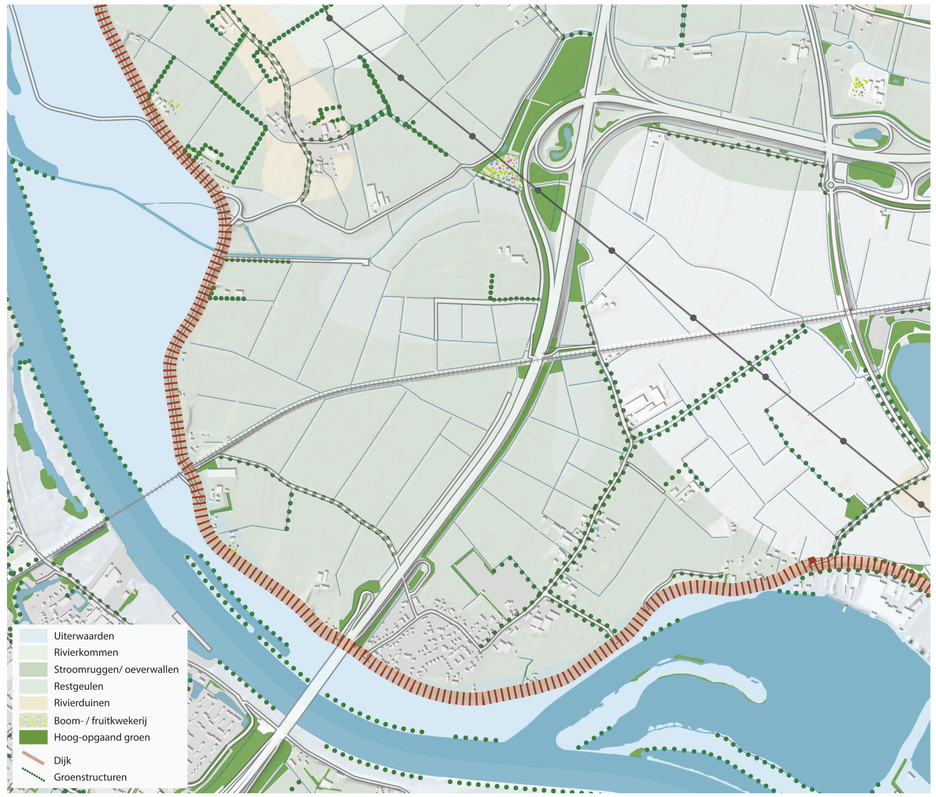

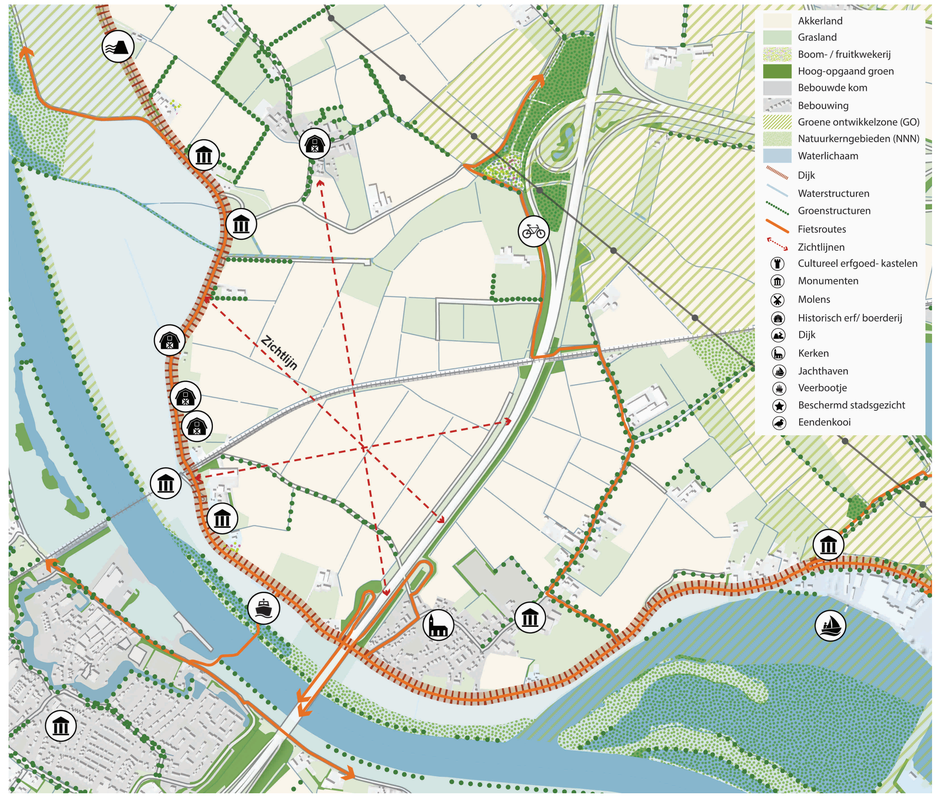

Huidige situatie

- Locatie 4 heeft een open karakter; de aanwezige groenstructuren liggen vooral aan de randen of zijn niet volledig gesloten, waardoor het centrale deel open blijft;
- De spoorlijn ten noorden van het gebied ligt laag in het landschap, waardoor, met name vanaf de hoger gelegen delen, zicht blijft op het landschap aan de overzijde;
- Rondom locatie 4 staat karakteristieke historische bebouwing, waaronder historische erven/boerderijen en monumenten;
- De fietsroute tussen de woonkernen in het oosten en Niftrik raakt het gebied in het noordoosten;
- Vanaf de Maasdijk is locatie 4 goed zichtbaar;
- De bestaande hoogspanningsverbinding bevindt zich aan de oostzijde van de locatie.

Knelpunten

- Op deze locatie ontstaat een grote hoeveelheid restpercelen;
- Er is weinig ruimte om de ligging van het station te optimaliseren;
- Het station heeft grote negatieve gevolgen voor veel omwonenden;
- Het uitloopgebied van Niftrik gaat verloren;
- Omwonenden kunnen hinder ervaren door zicht, geluid en zorgen over gezondheid en veiligheid;
- Vrijwel alle landbouwpercelen in het gebied tussen A50, spoorlijn en dijk worden geraakt. De agrarische functie van het gebied verdwijnt daarmee vrijwel volledig;
- De mogelijke verbreding van de A50 vraagt ook extra ruimte;
- De ontwikkeling van nieuwe woningen wordt mogelijk beperkt;
- Voor de inlussing van het station zijn er veel extra ‘knikken’ nodig in de verbinding, deze ‘knikken‘ hebben een grote ruimtelijke impact op de horizonbeleving;
- De nieuwe verbinding gaat dwars door een aantal beeldbepalende groenstructuren;
- De verbinding met andere natuurgebieden is beperkt waardoor water- en natuurcompensatie op deze plek niet logisch is;
- Het watersysteem en aanwezige watergangen worden geraakt door de ontwikkeling;
- Watercompensatie is noodzakelijk vanwege de toename van verhard oppervlak.

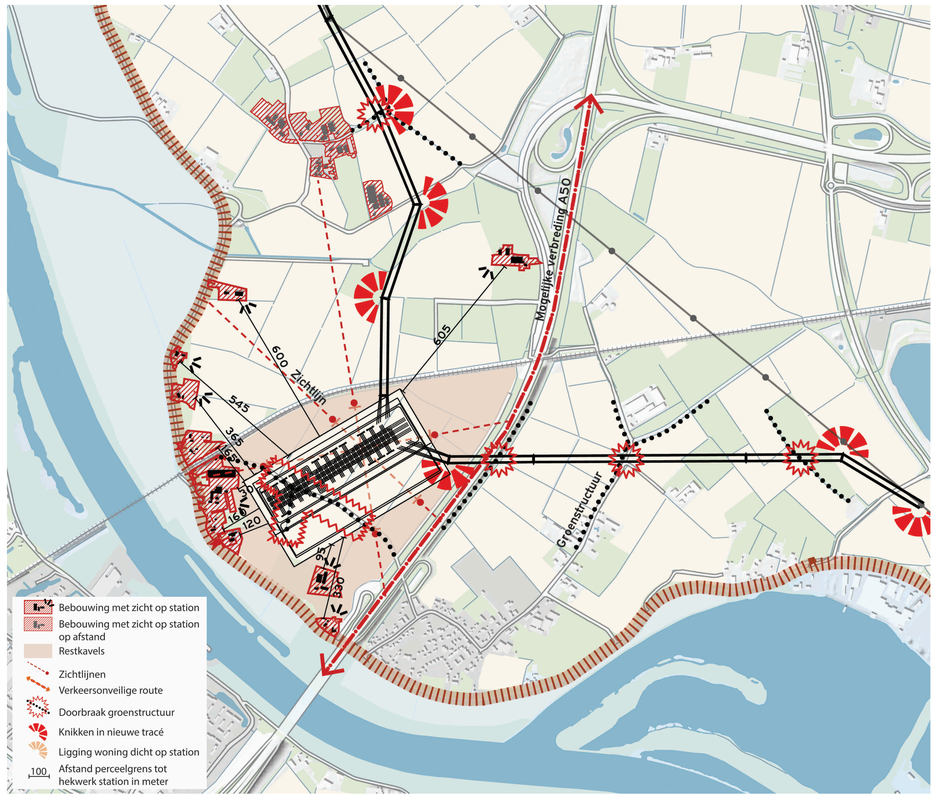

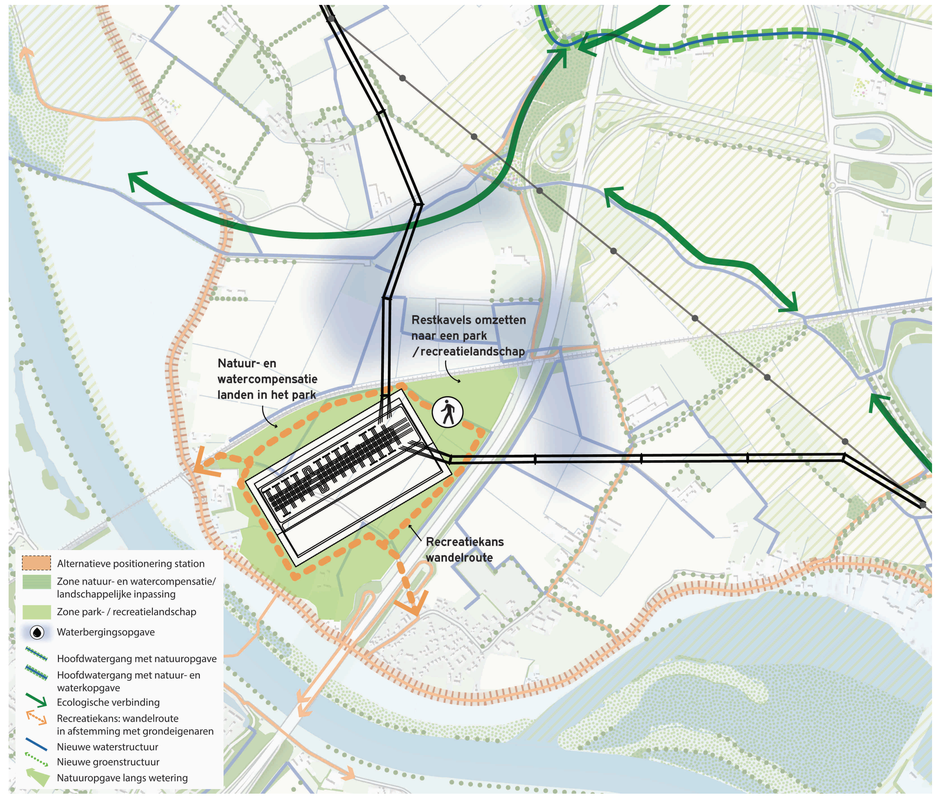

Kansen

- De restpercelen kunnen verder worden ontwikkeld tot een landschapspark waarin kan worden gerecreëerd, maar de recreatieve waarde van wandelpaden rondom het station is zeer beperkt.

Locatie 4

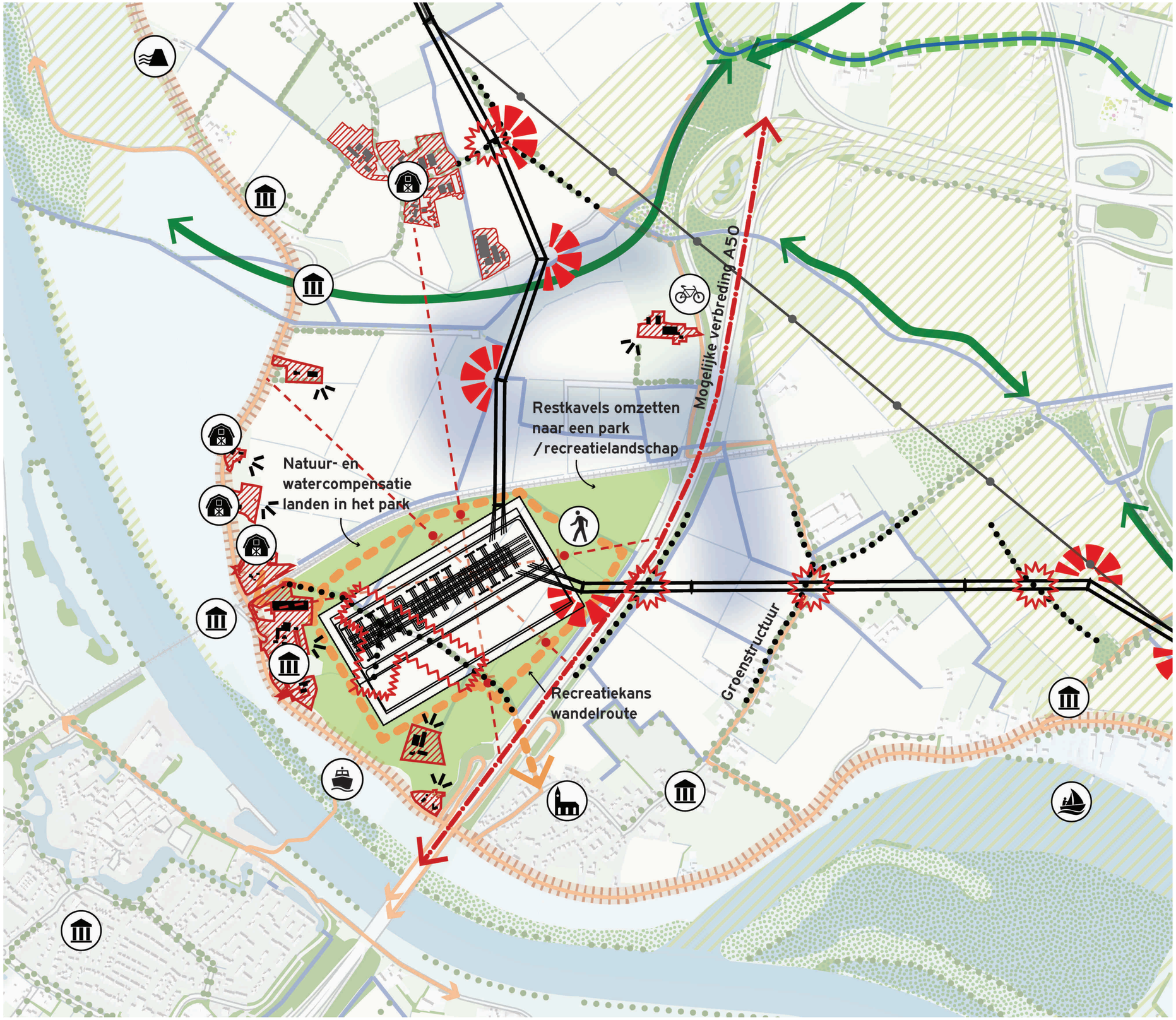

Inpassingsopgave

Toelichting

Locatie 4 ligt ingeklemd tussen het spoor, de A50 en nabij de kern Niftrik. De inpassing van een hoogspanningsstation betekent hier een ingrijpende transformatie van het gehele gebied, waarbij zowel de agrarische functie als de huidige beleving van het landschap grotendeels verdwijnen. Voor de leefbaarheid is de impact groot: het station ligt direct nabij woningen, de benodigde inpassing van verbindingen en masten (met meerdere knikken) doorsnijdt bestaande groenstructuren en zichtlijnen. Het huidige uitloopgebied van Niftrik komt in zijn huidige vorm te vervallen.

De agrarische functie verdwijnt vrijwel volledig; alle percelen in het gebied worden geraakt en resterende landbouwmogelijkheden zijn zeer beperkt.

Samenvatting

Leefbaarheid
- Grote impact op woningen en het uitloopgebied van Niftrik;
- Uitloopgebied komt te vervallen en zichtlijnen worden doorsneden.

Agrarisch landgebruik
- Vrijwel alle landbouwgrond in het gebied tussen A50, spoorlijn en dijk wordt geraakt;
- Agrarische functie verdwijnt grotendeels, resterende landbouwmogelijkheden zijn zeer beperkt.

Water & natuur
- Wateropgave is beperkt;
- Alleen kansen voor natuur bij ingrijpende landschappelijke herinrichting.

Recreatie
- Huidige recreatieve gebruikswaarde verandert ingrijpend.

Legenda
- Akkerland
- Grasland
- Boom- / fruitkwekerij
- Hoog-opgaand groen
- Bebouwde kom
- Bebouwing
- Groene ontwikkelzone (GO)
- Natuurkerngebieden (NNN)
- Waterlichaam
- Dijk
- Waterstructuren
- Groenstructuren
- Fietsroutes
- Zichtlijnen
- Cultureel erfgoed- kastelen
- Monumenten
- Molens
- Historisch erf/ boerderij
- Dijk
- Kerken
- Jachthaven
- Veerbootje
- Beschermd stadsgezicht
- Eendenkooi

Knelpunten
- Bebouwing met zicht op station
- Bebouwing met zicht op station op afstand
- Restkavels
- Zichtlijnen
- Verkeersonveilige route
- Doorbraak groenstructuur
- Knikken in nieuwe tracé
- Ligging woning dicht op station
- 100 Afstand perceelgrens tot hekwerk station in meter

Kansen
- Alternatieve positionering station
- Zone natuur- en watercompensatie/ landschappelijke inpassing
- Zone park- / recreatielandschap
- Waterbergingsopgave
- Hoofdwatergang met natuuropgave
- Hoofdwatergang met natuur- en waterkopgave
- Ecologische verbinding
- Recreatiekans: wandelroute in afstemming met grondeigenaren
- Nieuwe waterstructuur
- Nieuwe groenstructuur
- Natuuropgave langs wetering

Overzichtskaart stationslocaties - landschapsbouw

Toelichting
Het zoekgebied voor een stationslocatie valt grotendeels buiten de bebouwde kom en wordt gekenmerkt door agrarisch landgebruik. Het gebied wordt van oudsher gebruikt voor landbouwactiviteiten en grote delen van het gebied gelden als waardevolle landbouwgrond vanwege de vruchtbare rivierklei in de bodem, geschikte waterhuishouding en efficiënte naoorlogse verkaveling.
Bewoners en omwonenden beleven ruimte en rust in het gebied dat voor een groot deel opvallend open en stil is. Delen van het gebied worden actief gebruikt als recreatiegebied voor wandelaars en fietsers.

Uiterwaarden
Rivierkommen
Stroomruggen/ oeverwallen
Restgeulen
Rivierduinen
Boom- / fruitkwekerij
Hoog-opgaand groen
Dijk
Groenstructuren

Het landschap waarin de zes stationslocaties liggen, maakt deel uit van het rivierenlandschap. Dit landschap is opgebouwd uit komgronden, stroomruggen en rivierduinen.

Komgronden zijn ontstaan in de lager gelegen delen van het landschap, waar tijdens overstromingen vooral fijne klei- en slibdeeltjes werden afgezet. Door inklinking liggen deze gronden relatief laag. Komgronden zijn vlak, nat en vruchtbaar en worden veel gebruikt als grasland en akkerland. Het landschap is hier open, met grote kavels gescheiden door sloten.

Stroomruggen zijn gevormd langs voormalige rivierlopen, waar de rivier grover materiaal afzette, vooral zand. Doordat de omliggende komgronden sterker inklinkten, zijn deze oude oevers en beddingafzettingen nu herkenbaar als iets hogere delen in het landschap. De bodem is er steviger en droger, waardoor stroomruggen van oudsher aantrekkelijke plekken waren voor bewoning, wegen en boomgaarden. Het landschap is hier meer besloten, met houtwallen, boombeplanting en erfbeplanting.

Rivierduinen zijn ontstaan in droge perioden, toen zand uit de rivierbedding en de riviervlakte door de wind werd opgeblazen en afgezet in langgerekte, lage duinen. Deze zandige ruggen liggen licht verhoogd in het landschap en zijn droog en relatief voedselarm. Net als de stroomruggen hebben rivierduinen vaak een meer besloten karakter dan de open komgronden.

- **Stationslocaties 1a en 1b** bevinden zich in de komgronden: een zeer open, lager gelegen gebied.
- **Stationslocaties 2a en 2b** liggen op de overgang tussen (smalle) komgronden en stroomruggen in een meer besloten gebied met bomenrijen, houtwallen en bosschages.
- **Stationslocaties 3 en 4** bevinden zich volledig op een stroomrug, efficiëntieslagen in het verkavelingspatroon hebben ervoor gezorgd dat houtwallen en bosschages verdwenen zijn uit dit deel van het landschap.

Overzichtskaarten per thema

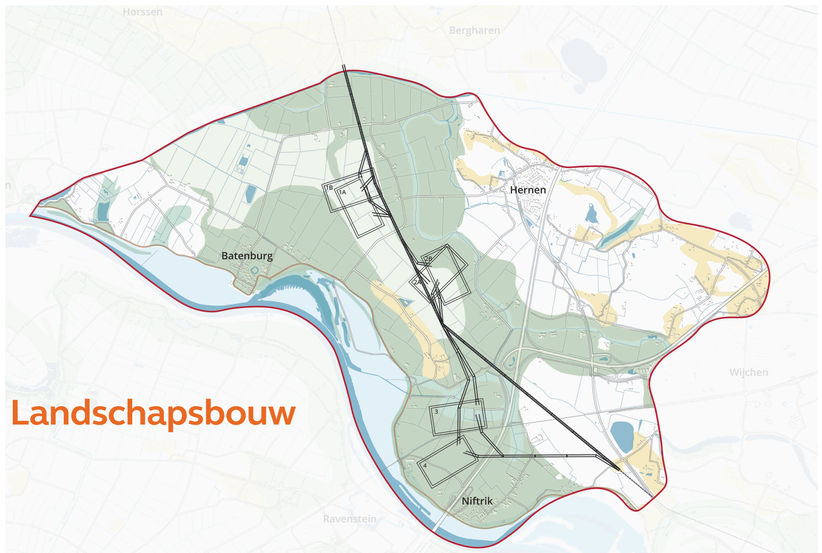

Landschapsbouw

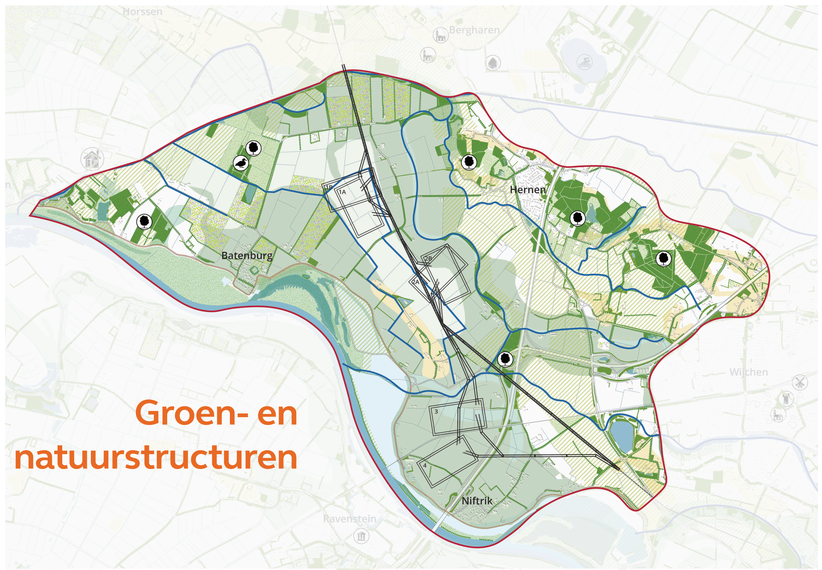

Groen- en natuurstructuren

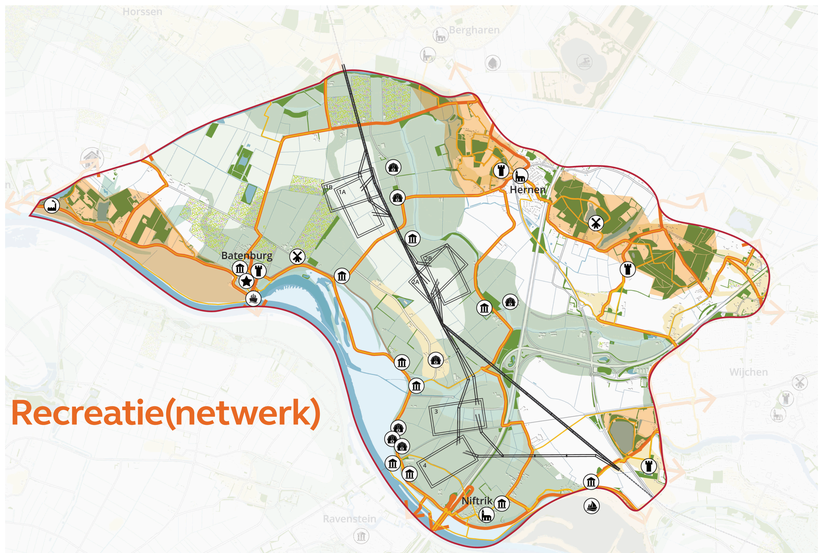

Recreatie(netwerk)

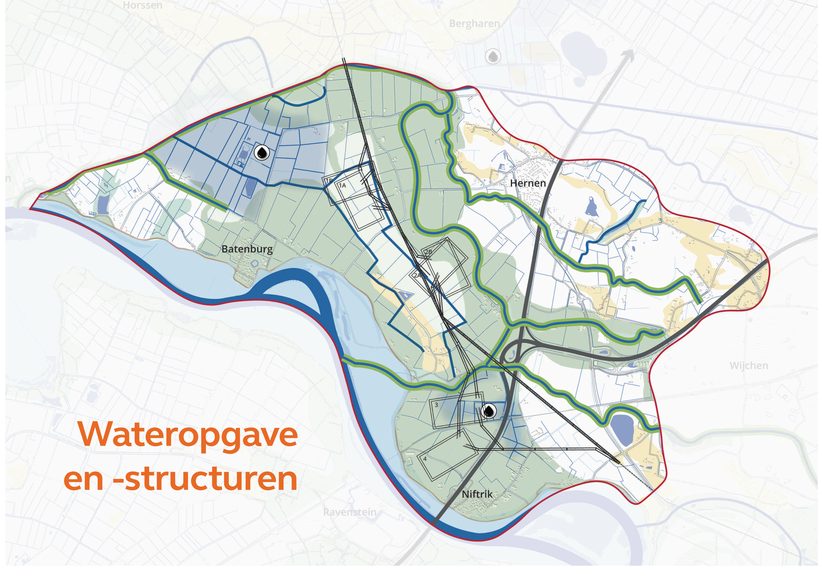

Wateropgave en -structuren

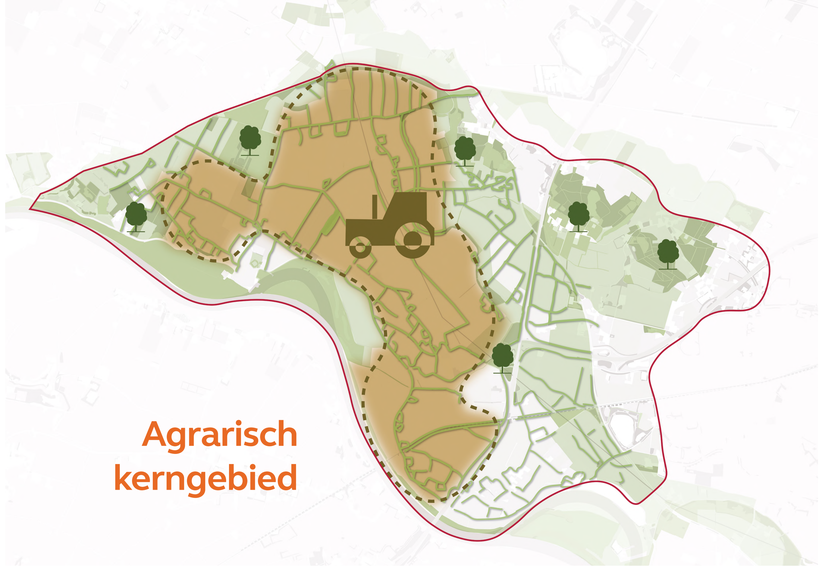

Agrarisch kerngebied

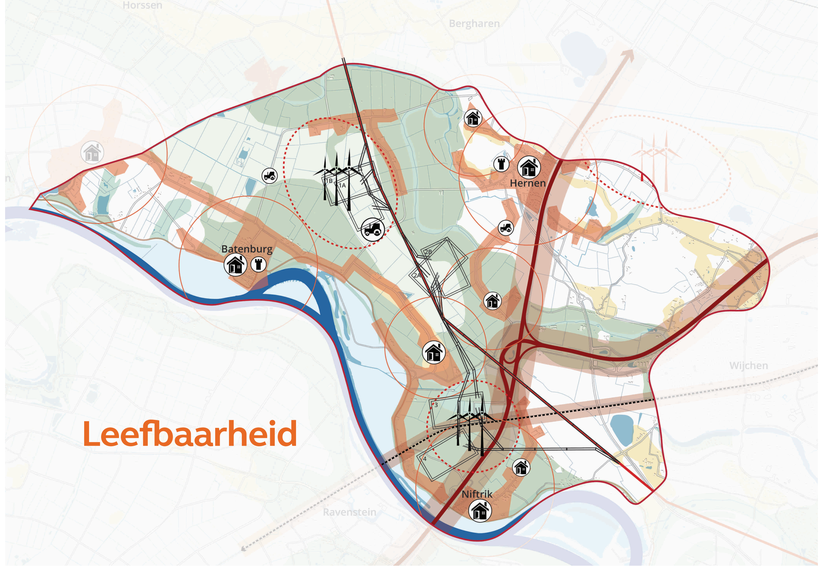

Leefbaarheid

Overzichtskaart

ARCADIS

Horssen
Bergharen
Appeltern
Batenburg
Hernen
Wijchen
Ravenstein
Niftrik
1A
1B
2A
2B
3
4

- Stationsalternatief
- Studiegebied
- Akkerland
- Grasland
- Boom- / fruitkwekerij
- Hoog-opgaand groen
- Groene ontwikkelzone (GO)
- Natuurkerngebieden (NNN)
- Hoofdwatergang
- Ecologische verbinding
- Landschapselementen
- Dijk
- Recreatief kerngebied
- Wandelknooppuntennetwerk
- Fietsknooppuntennetwerk
- Waterbergingopgave
- Opgave waterkwaliteit (KRW)
- Dorpen en buurtschappen
- Zoekgebieden wind
- Snelweg
- Spoor
- Agrarisch kerngebied
- Cultureel erfgoed- kastelen
- Monumenten
- Molens
- Historische erf/ boerderij
- Stoomgemaal
- Historische kerken
- Recreatieplas
- Jachthaven
- Veerpont
- Beschermd stadsgezicht
- Eendenkooi

Gemeente Wijchen

Gemeente Wijchen
Kasteellaan 27
Postbus 9000
6600 HA Wijchen

t 088 432 70 00
e gemeente@wijchen.nl

contactpersoon
Luçan Boon van Ostade
t +31641507931
ons kenmerk
Z/26/349951

Ministerie van EZK
t.a.v. de minister van het ministerie van
Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. Mevrouw Dorothe Albers
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

datum 8 september 2026
onderwerp Bestuurlijke brief - inpassingsopgave Hoogspanningsstation Wijchen
verzonden

Geachte mevrouw Herbert, geachte mevrouw Albers,

In onze rol als partner, in het proces om te komen tot een Hoogspanningsstation op het grondgebied van de gemeente Wijchen, delen wij hierbij de volgende stap in het gebiedsproces: 'Inpassingsopgave per zoeklocatie' (bijlage 1). De gemeente Wijchen, werkt samen met de Groene Metropoolregio, provincie Gelderland en het Waterschap Rivierenland om ervoor te zorgen dat gebieds- en regiobelangen integraal worden meegewogen. Deze inpassingsopgave per zoeklocatie is opgesteld als input bij de locatiekeuze én de ruimtelijke inpassing van het hoogspanningsstation.

Doel
Ons doel is om, gegeven het feit dat de gemeente Wijchen een enorm hoogspanningsstation krijgt dat primair functioneert voor een andere regio, een maximale meerwaarde te creëren voor onze regio, het gebied en de lokale gemeenschap. Dit is een gebied waar mensen wonen, werken en recreëren. Een gebied waarbij de kernkwaliteiten ernstig verstoord worden, door de komst van het hoogspanningsstation.

Die kernkwaliteiten hebben wij eerder met u gedeeld in het 'Gebiedsraamwerk Buitengebied Batenburg, Niftrik, Hernen, Bergharen, Leur', dat door onze gemeenteraad is vastgesteld op 16 december 2025. Deze kernkwaliteiten staan tevens centraal in de inpassingsopgave per zoeklocatie.

Proces
Om te komen tot de inpassingsopgave is er een achttal werksessies georganiseerd. Het doel van de werksessies is om de eerder in kaart gebrachte opgaven, knelpunten en kansen per zoeklocatie verder uit te werken ten behoeve van de locatiekeuze én de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. Daarbij is gezocht naar mogelijkheden om de negatieve effecten van de komst van het station te minimaliseren en in beeld te brengen welke meerwaarde voor het gebied mogelijk is door gebiedsbrede opgaven te verbinden aan de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van het station. De resultaten van de eerste twee producten (zie bijlagen, u tevens

toegezonden als input voor de IEA) dienden als basis. Er zijn sessies georganiseerd met omwonenden, grondeigenaren, leefbaarheidsgroepen, ZLTO en Natuur Wijchen.

Inhoud
In de 'Inpassingsopgave per zoeklocatie' zijn de belangrijkste knelpunten en kansen vertaald naar mogelijke maatregelen voor de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. Deze knelpunten en kansen zijn langs de kernkwaliteiten van het gebied gelegd; leefbaarheid, agrarisch landgebruik, water, natuur en recreatie.

Want dit is een gebied waar mensen wonen, iedere dag werken op het land, tussen de fruitbomen of het vee en waar mensen recreëren. En die leefbaarheid moeten we beschermen. Daarom willen we dat er optimaal rekening wordt gehouden met de nabije omgeving van het toekomstige station. Door er bijvoorbeeld alles aan te doen om de overlast door geluid tegen te gaan.

Vanuit de omwonenden en grondeigenaren hebben we opgehaald wat voor hen van groot belang is, ongeacht de keuze van de locatie. Dit hebben we opgenomen in inpassingsopgave, maar ook in de leidende principes voor beide groepen. Die ondanks de mogelijk enorme impact van de komst van het hoogspanningsstation, zich hebben ingezet om gebiedsbreed te kijken.

Dit heeft geleid tot een gebiedsbrede opgavekaart die de basis vormt voor het vervolgproces. Denk hierbij aan de opgaven op het gebied van water en natuur. Die willen we zo veel mogelijk laten landen in robuuste structuren, zoals het Gelders Natuurnetwerk en de groene ontwikkelingszone. Om zo ook onze waardevolle landbouwgebieden optimaal in te blijven zetten. Tevens toont de gebiedsbrede opgavekaart de ontwikkelrichtingen voor verbetering van het recreatieve wandel- en fietsnetwerk in het gebied.

Verzoek
De gemeente Wijchen maakt geen keuze voor een voorkeurslocatie. De gemeente Wijchen kiest hier bewust voor. TenneT voert op dit moment uitgebreid onderzoek uit naar de verschillende locaties. Wij gaan als gemeente dat onderzoek niet over doen, vooral omdat wij geen zicht hebben op alle relevante factoren. Wel hebben wij als gemeente in het bestuurlijk overleg van 16 juli 2026 opgeroepen rekening te houden met de voor ons zwaarwegende gebiedsfactoren en lokale belangen en hebben met de eerdere notities input gegeven op het onderzoek. Daarom hebben wij ingezet op een uitgebreid gebiedsproces en het nadrukkelijke verzoek de nu voorliggende inpassingsopgave zwaar mee te laten wegen in de locatiekeuze van TenneT.

Wij verzoeken u daarom nadrukkelijk bij de locatiekeuze én in het vervolgproces voor de ruimtelijke inpassing van het hoogspanningsstation de volgende punten mee te nemen. Deze punten zijn ook tijdens het bestuurlijk overleg van 16 juli 2026 aan de orde gekomen.

1. In te zetten op de realisatie van meerwaarde op basis van de gebiedsbrede opgavekaart ongeacht de locatiekeuze. En dit in het vervolgproces, afgestemd op

het proces van TenneT en het ministerie, verder uit te werken, inclusief een meerjarig gebiedsperspectief.

2. De inpassing van het hoogspanningsstation, zowel inhoudelijk als procesmatig onderdeel te maken van de gebiedsbrede opgave. Dit houdt concreet in dat de inpassing aansluit bij de inpassingsopgave en de brede opgaven dit in het gebiedsproces gedefinieerd zijn.

3. In het vervolgproces te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor de Regio Nijmegen om mee te kunnen profiteren van de grote hoeveelheid energie die dit gebied binnenkomt, ten behoeve van de regionale energiebehoefte. En dit ook terug te koppelen aan de gemeente Wijchen en de gebiedspartners, voor mogelijke vervolgstappen hierop.

4. Het standpunt van de gemeente Wijchen over te nemen dat zoeklocatie 4, op basis van alle input opgehaald bij grondeigenaren, omwonenden en gebiedspartners, door een ondergrens gaat als het gaat om het behouden van de kernkwaliteiten van het gebied.

Tot slot: De komst van het hoogspanningsstation heeft vooralsnog geen enkele meerwaarde voor onze regio, het gebied en de lokale gemeenschap. Wij onderschrijven het belang van de komst van het station voor Nederland en meer specifiek de ontwikkeling van de regio Eindhoven. Met onze bijgaande inbreng willen we er, samen met het ministerie van EZK en TenneT, voor zorgen dat we een maximale meerwaarde creëren. Voor de lokale gemeenschap, het gebied en voor de regio.

Deze bestuurlijke brief wordt onderschreven door de bestuurders van het Waterschap Rivierenland, de provincie Gelderland en de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.

Namens het college van Burgemeester en Wethouders van Wijchen,

De Burgemeester,

R. Helmer-Englebert

De Secretaris,

J. Hendrix

Bijlage 1: Inpassingsopgave per zoeklocatie, inclusief bijlagen
Bijlage 2: Gebiedsraamwerk Buitengebied Batenburg, Niftrik, Hernen, Bergharen, Leur
Bijlage 3: Gebiedsinput IEA

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8112
Extern Zaak ID	Z/26/368162
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	5.b
Titel	368162 Informatienota Schriftelijke vraag over financiële positie van jongvolwassenen in Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team WMO, jeugd en gezondheid
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P6 Sociaal domein
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Oomen, P. (Pepijn)

Bijlagen
368162 Informatienota Schriftelijke vraag over financiële positie van jongvolwassenen in Wijchen
Bijlage : Schriftelijke vraag PRO Wijchen - Financiële positie jongvolwassenen - vraag

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	1 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	18 september 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Openbaar Zaaknummer: 368162

Informatienota voor de Gemeenteraad

Antwoord op schriftelijke vragen PRO: Financiële positie jongvolwassenen in Wijchen

Collegedatum: 1 september 2026

Kernboodschap
Uit beschikbare monitorgegevens blijkt dat jongvolwassenen in Wijchen gemiddeld minder financiële problemen ervaren dan leeftijdsgenoten in de regio Gelderland-Zuid. Tegelijkertijd blijft aandacht voor financiële weerbaarheid, schuldpreventie en toegankelijke ondersteuning nodig, gezien de druk op de financiële positie van jongvolwassenen.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**

Antwoord van het college
In navolgende tekst beantwoorden wij de gestelde vragen.

1. Heeft de gemeente inzicht in de financiële situatie van jongvolwassenen (18–30 jaar) in Wijchen?
De gemeente heeft via bijvoorbeeld de GGD Gezondheidsmonitor en via aanvragen schuldhulpverlening bij de gemeente enig inzicht in de financiële situatie van jongvolwassenen.

2. Zo ja, wat is het beeld: hoeveel jongvolwassenen hebben moeite met rondkomen, schulden of betalingsproblemen?
Er is twee jaar geleden een GGD-monitor afgenomen onder jongvolwassenen (16-25 jaar). De resultaten voor Wijchen zijn gunstig in vergelijking met de regio Gelderland-Zuid.
In Wijchen hebben minder jongvolwassenen een studieschuld, minders stress over geldzaken of schulden en minder moeite om alles te betalen wat moet in vergelijking met de regio Gelderland Zuid.
Ook in vergelijking met Berg en Dal en Beuningen, in grootte/populatie min of meer vergelijkbare gemeenten, liggen de schulden in Wijchen lager en hebben jongvolwassenen minder moeite om alles te betalen wat moet. Wel ligt het percentage

stress op het gebied van geldzaken/schulden iets hoger dan in Beuningen, maar lager dan in Berg en dal.

Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 16-25 jarigen - 2024 - Wijchen

	Wijchen	Berg en Dal	Beuningen	Regio Gelderland-Zuid
Heeft schulden (excl. studieschuld of hypotheek)	7%	11%	8%	9%
Heeft een studieschuld	24%	25%	25%	32%
Ervaart stress op het gebied van: geldzaken/schulden	10%	18%	8%	15%
Heeft moeite om alles te betalen wat moet	20%	23%	23%	26%

Bron: Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2024

Er wordt ook elke vier jaar een GGD monitor afgenomen onder volwassenen en ouderen (18+). Het is mogelijk hier de resultaten weer te geven voor de groep 18-34 jarigen in Wijchen en dit beeld te vergelijken met de regio Gelderland Zuid. Deze vergelijking is gunstig voor Wijchen. De groep 18-34 jarigen die enige of grote moeite heeft met rondkomen is kleiner in Wijchen dan in de regio.
Ook in vergelijking met Berg en Dal en Beuningen lijkt het beeld voor Wijchen vergelijkbaar of gunstiger.

Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen - 18-34 jarigen in 2024

Rondkomen in 3 groepen:	Wijchen	Berg en Dal	Beuningen	Regio Gelderland-Zuid
Ja, enige of grote moeite	8%	18%	14%	15%
Geen moeite, maar wel opletten op uitgaven	28%	25%	43%	29%
Nee, geen enkele moeite	65%	57%	44%	60%
Wil hulp of ondersteuning bij schulden / moeite met rondkomen	1%	5%	0%	5%
Heeft financiële problemen	3%	8%	6%	6%

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2024

Er melden zich relatief weinig jongvolwassenen met problematische schulden bij onze afdeling Schuldhulpverlening. Jongvolwassenen die zich wel melden, haken vaker af. De jongeren met problematische schulden hebben vaker dusdanig psychische klachten (zoals depressiviteit) dat budgetbeheer of bewindvoering noodzakelijk is. Als dat geregeld is passen we met succes een schuldregeling toe.

3. In hoeverre wijkt dit beeld af van andere leeftijdsgroepen binnen de gemeente?

Hiervoor kunnen we de vergelijking maken tussen de groep 18-34 jarigen en de andere leeftijdsgroepen uit de Volwassenen en Ouderenmonitor. Op basis van deze monitor kunnen we concluderen dat het beeld van 18-34 jarigen vergelijkbaar is met bijvoorbeeld 35-49 jarigen. Het beeld voor inwoners boven de 50 jaar lijkt gemiddeld genomen iets gunstiger.

Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen - 5 leeftijdsgroepen in gemeente Wijchen in 2024

Rondkomen in 3 groepen:	18-34 jaar	35-49 jaar	50-64 jaar	65-74 jaar	75 en ouder
Ja, enige of grote moeite	8%	9%	8%	5%	4%
Geen moeite, maar wel opletten op uitgaven	29%	32%	24%	25%	33%
Nee, geen enkele moeite	63%	59%	68%	70%	63%
Wil hulp of ondersteuning bij schulden / moeite met rondkomen	1%	2%	1%	0%	1%
Heeft financiële problemen	3%	4%	1%	1%	1%

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2024

4. Herkent het college het beeld dat met name variabele kosten zoals boodschappen, vervoer en zorg tot knelpunten leiden bij huishoudens?
Het Nibud concludeert in haar rapport "Geldzaken in de praktijk 2026" dat de verslechtering van de financiële positie van jongvolwassenen vooral samenhangt met hoge kosten van levensonderhoud, hoge woonlasten, lage of onzekere inkomens, beperkte buffers en toenemende economische onzekerheid. Daardoor hebben zij vaker moeite met rondkomen, meer betalingsproblemen en meer financiële zorgen dan andere leeftijdsgroepen. We herkennen dit beeld in de praktijk.

5. Welke specifieke maatregelen neemt de gemeente Wijchen momenteel om inwoners, en in het bijzonder jongvolwassenen, te ondersteunen bij financiële problemen?
In het huidige beleid van de gemeente Wijchen is er aandacht voor financiële bewustwording, versterken van basisvaardigheden, ondersteuning bij belangrijke levensgebeurtenissen en voorkomen van schulden.
Het programma 'Hoe word je rijk?' van Moneystart is de afgelopen 2 jaar aangeboden aan alle leerlingen van het Pro College Wijchen. De aangeboden lessen zijn afgestemd op de leeftijd van de leerlingen. De leerlingen die bijna 18 jaar worden krijgen les over zorgverzekering en studiefinanciering, andere leerlingen krijgen andere onderwerpen.
We sturen verjaardagskaarten zodra jeugdigen 18 jaar worden. Zo informeren we ze over alle belangrijke veranderingen waarmee een 18-jarige te maken krijgt. En waar ze terecht kunnen voor ondersteuning.
Maandelijks bieden wij inwoners (ook jongvolwassenen) van wie wij een signaal ontvangen van een betalingsachterstand bij een vaste lastenleverancier hulp aan.
In de individuele ondersteuning van jongeren door de jongerenwerkers van MeerVoormekaar is er aandacht voor de financiële situatie van jongeren.
Het team Schuldhulpverlening van de gemeente biedt ondersteuning bij geldzorgen en schulden en werkt hierbij samen met de vrijwilligers van Schuldhulpmaatje.
Daarnaast heeft de gemeente de nodige minimaregelingen voor extra ondersteuning. Dankzij uw Raadsbesluit d.d. 9 juli worden deze regelingen vanaf dit najaar nog beter inzichtelijk gemaakt via de VoorzieningenWijzer.

6. Is het college van mening dat de huidige gemeentelijke ondersteuning voldoende is gezien de geschetste landelijke ontwikkelingen?
Blijvende aandacht voor financiële bewustwording, versterken van basisvaardigheden, ondersteuning bij belangrijke levensgebeurtenissen en voorkomen van schulden is nodig. In ons coalitieprogramma geven wij onze ambitie voor de toekomst aan. We willen ons

met de Wijchense Armoede Aanpak richten op het bieden van passende ondersteuning en het eenvoudiger en beter toegankelijk maken van regelingen.

De Gemeenteraad van Wijchen

Financiële positie jongvolwassenen in Wijchen

Schriftelijke vraag van PRO Wijchen
Ingediend: 29-6-2026

Aanleiding:
Uit een recent bericht (23-6-2026) van de NOS blijkt dat de financiële situatie van Nederlandse huishoudens verslechtert. Inmiddels geeft **38% van de huishoudens aan moeilijk rond te komen**, en onder jongvolwassenen (18–30 jaar) is dit aandeel opgelopen tot **54%** het Nibud-rapport *Geldzaken in de praktijk 2026.*

Daarnaast nemen betalingsproblemen toe en hebben veel huishoudens onvoldoende buffer om financiële tegenvallers op te vangen. [nos.nl]

Vragen:

1. Heeft de gemeente inzicht in de financiële situatie van jongvolwassenen (18–30 jaar) in Wijchen?
2. Zo ja, wat is het beeld: hoeveel jongvolwassenen hebben moeite met rondkomen, schulden of betalingsproblemen?
3. In hoeverre wijkt dit beeld af van andere leeftijdsgroepen binnen de gemeente?
4. Herkent het college het beeld dat met name variabele kosten zoals boodschappen, vervoer en zorg tot knelpunten leiden bij huishoudens?
5. Welke specifieke maatregelen neemt de gemeente Wijchen momenteel om inwoners, en in het bijzonder jongvolwassenen, te ondersteunen bij financiële problemen?
6. Is het college van mening dat de huidige gemeentelijke ondersteuning voldoende is gezien de geschetste landelijke ontwikkelingen?

Namens de fractie PRO Wijchen,

Suzanne Smeets

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8081
Extern Zaak ID	Z/26/368937
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	5.c
Titel	368937 Informatienota Beantwoording raadsvragen PRO hittebestendige schoolgebouwen
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team Welzijn, Onderwijs en Sport
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P4 Onderwijs
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Bronkhorst, T. (Twan) van

Bijlagen
368937 Informatienota Beantwoording raadsvragen PRO hittebestendige schoolgebouwen

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	8 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	18 september 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Toelichting

De schriftelijke vragen over hittebestendige schoolgebouwen met de bijgevoegde informatienota te beantwoorden.

Voorgesteld besluit

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Gemeente Wijchen

Zaaknummer: 26/368937

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Beantwoording raadsvragen PRO hittebestendige schoolgebouwen

Collegedatum: 8 september 2026

Kernboodschap

Gemeente en schoolbesturen werken samen aan toekomstbestendige onderwijshuisvesting. In het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) zijn afspraken gemaakt over hoe we scholen de komende jaren stap voor stap vernieuwen, renoveren en verduurzamen. Daarbij hebben we een gezamenlijk doel: leerlingen en medewerkers een veilige, gezonde en prettige leer- en werkomgeving bieden. Hittebestendigheid is hierin een belangrijk aandachtspunt. Vanuit hun eigen verantwoordelijkheden blijven gemeente en schoolbesturen hierover met elkaar in gesprek en werken zij samen aan passende oplossingen voor zowel de korte als de lange termijn.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
25-06-2026	26/355599 Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2026-2046

Antwoord van het college

In navolgende tekst worden de vragen over hittebestendige schoolgebouwen beantwoord.

1. **Heeft het college in beeld hoeveel scholen in Wijchen tijdens de recente hittegolf een tropenrooster hebben gehanteerd, (gedeeltelijk) gesloten zijn geweest of andersoortige maatregelen hebben getroffen?**
   Zo ja, hoe ziet dat beeld eruit?
   Zo nee, is het college van plan dit soort situaties in het vervolg te monitoren?

   De dagelijkse organisatie van het onderwijs en het gebruik van schoolgebouwen zijn de verantwoordelijkheid van de scholen. De gemeente houdt daarom geen overzicht bij van tropenroosters of andere tijdelijke maatregelen tijdens warme periodes. Wel hebben de gemeente en de schoolbesturen drie keer per jaar overleg in de stuurgroep IHP. Tijdens deze overleggen bespreken we de voortgang van de onderwijshuisvesting en signalen uit de praktijk. Als blijkt dat er knelpunten zijn in schoolgebouwen, kijken gemeente en schoolbesturen samen welke oplossingen mogelijk zijn. Zo blijven we gezamenlijk werken aan een veilige, gezonde en prettige leer- en werkomgeving voor leerlingen en medewerkers.

2. **Hoe wil het college waarborgen dat schoolgebouwen in Wijchen in de toekomst bestand zijn tegen de vaker voorkomende hittegolven (als gevolg van klimaatverandering)?**

   Bij nieuwbouw, vernieuwbouw en renovaties wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de gevolgen van klimaatverandering. Hittebestendigheid maakt daarbij onderdeel uit van een bredere ambitie om scholen toekomstbestendig te maken. Denk hierbij aan maatregelen op het gebied van ventilatie, zonwering, isolatie, vergroening en een gezond binnenklimaat. Zo werken we aan schoolgebouwen die bestand zijn tegen hitte, maar ook tegen andere weersinvloeden zoals extreme neerslag en droogte.

3. **In het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Wijchen 2026-2046 is te zien dat zo'n driekwart van de scholen in Wijchen een onvoldoende scoren op het binnenmilieu. Op pagina 22 staat: 'Dit wijst op een verbeteropgave op het gebied van ventilatie, klimaatbeheersing en akoestiek.' Wat doet het college om de binnenmilieus te verbeteren en klimaatbeheersing aan te pakken.**

   In het IHP is vastgesteld welke scholen de komende jaren in aanmerking komen voor nieuwbouw, vernieuwbouw of renovatie. Daarbij is er nadrukkelijk aandacht voor zaken zoals ventilatie, klimaatbeheersing en een gezond binnenklimaat. Voor gebouwen die niet direct aan de beurt zijn, blijven gemeente en schoolbesturen met elkaar in gesprek over mogelijke verbeteringen. Zo werken we stap voor stap aan schoolgebouwen waarin leerlingen en medewerkers prettig kunnen leren en werken. De gemeente en de schoolbesturen hebben hierin ieder een eigen rol. De gemeente is verantwoordelijk voor nieuwbouw, verbouw en renovaties van schoolgebouwen. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de gebouwen die in gebruik zijn. De gemeente en de schoolbesturen bespreken de voortgang van het IHP en de kwaliteit van de schoolgebouwen regelmatig in de stuurgroep IHP, die drie keer per jaar bijeenkomt. Daarbij kijken we ook naar mogelijke verbeteringen van het binnenmilieu en het binnenklimaat.

4. **Het college pakt de gemeentelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting planmatig en integraal op. Alle scholen in Wijchen komen in de komende 15 jaar in aanmerking voor nieuwbouw, vernieuwbouw of renovatie zodat ze aan de gestelde eisen voldoen. Hier is een volgordelijkheid voor bepaald. Op basis van de huidige prioritering is te zien dat Het Maaswaal College (Veenseweg), SBO de Bolster en de Paschalisschool pas in 2038 aan de beurt zijn, in de vierde termijn, terwijl deze scholen alle drie een onvoldoende scoren op binnenmilieu. Kan het college garanderen dat deze – en andere scholen die pas op latere termijn aan de beurt zijn – tot die tijd afdoende bestand zijn tegen hittestress?**

   Het IHP bevat een zorgvuldig afgestemde planning waarmee alle scholen in Wijchen de komende jaren in aanmerking komen voor nieuwbouw, vernieuwbouw of renovatie. Tegelijkertijd blijven gemeente en schoolbesturen de situatie van de schoolgebouwen volgen. In de periodieke overleggen tussen gemeente en schoolbesturen worden signalen over onder meer het binnenklimaat en de kwaliteit van gebouwen besproken. Als zich bij een school problemen voordoen die niet kunnen wachten tot het geplande uitvoeringsmoment, bekijken we samen welke maatregelen mogelijk en nodig zijn. Op die manier blijven we werken aan een gezonde, veilige en prettige leer- en werkomgeving voor leerlingen en medewerkers.

5. Ziet het college aanleiding om het IHP aan te passen n.a.v. de recente hittegolf?

Het IHP is vastgesteld op basis van een integrale afweging van de huisvestingsopgave en in nauwe afstemming met de schoolbesturen. Hittebestendigheid is daarbij al een belangrijk aandachtspunt binnen de bredere ambitie van toekomstbestendige onderwijshuisvesting. De recente hittegolf onderstreept het belang van deze aanpak. Bij de uitvoering van geplande projecten blijven we daarom aandacht houden voor maatregelen die bijdragen aan een gezond en comfortabel binnenklimaat.

6. Is het college bereid om (extra) middelen beschikbaar te stellen om scholen te ondersteunen bij maatregelen tegen hitte?

Hittebestendigheid zien wij als onderdeel van een bredere opgave voor kwalitatief goede en toekomstbestendige onderwijshuisvesting. Daarom kiezen we ervoor om de beschikbare middelen integraal in te zetten binnen de afspraken van het IHP. Door maatregelen voor binnenklimaat, duurzaamheid, functionaliteit en onderhoud in samenhang uit te voeren, bereiken we het grootste effect voor leerlingen, medewerkers en de kwaliteit van de schoolgebouwen als geheel.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8162
Extern Zaak ID	Z/26/378653
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	5.d
Titel	378653 Informatienota Volkshuisvestingsprogramma
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Gebiedsontwikkeling
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	

Bijlagen
378653 Informatienota Volkshuisvestingsprogramma

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	15 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	18 september 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/378653

Informatienota voor de gemeenteraad Wijchen

Onderwerp: Volkshuisvestingsprogramma

Collegedatum: 08 september 2026

Kernboodschap
De gemeente Wijchen start met het opstellen van een Volkshuisvestingsprogramma. Dit programma is een verplicht instrument uit de Wet versterking regie op de volkshuisvesting en de Omgevingswet. Deze moet uiterlijk op 1 juli 2027 zijn vastgesteld en gepubliceerd.

Het Volkshuisvestingsprogramma werkt de ambities uit de omgevingsvisie verder uit voor de komende tien jaar. Daarbij brengt het bestaande doelen op het gebied van wonen, wonen en zorg, leefbaarheid, aandachtsgroepen, duurzaamheid en gebiedsontwikkeling samen in één integraal programma. Op basis van deze vastgestelde beleidsdoelen worden vervolgens, samen met inwoners en maatschappelijke partners, de benodigde maatregelen verder uitgewerkt. Door jaarlijkse monitoring en actualisatie blijft het programma flexibel en kan het inspelen op veranderende omstandigheden en nieuwe volkshuisvestelijke opgaven.

Het programma wordt vastgesteld door het college. De betrokkenheid van de raad ligt primair in het vaststellen van de beleidsmatige kaders, waarmee zij richting geeft aan de uitvoering van het volkshuisvestingsprogramma. Daarbij vormt de Omgevingsvisie het belangrijkste uitgangspunt voor het volkshuisvestingsprogramma.

Het Volkshuisvestingsprogramma geeft tevens uitvoering aan de ambities uit het coalitieakkoord Wijchen 2026 -2030 ‘Samen werken aan morgen’ op het gebied van wonen. De in het coalitieakkoord geformuleerde uitgangspunten, zoals voldoende betaalbare woningen voor specifieke doelgroepen, passende huisvesting voor ouderen en het stimuleren van doorstroming, worden in dit programma nader uitgewerkt en geconcretiseerd.

Wij houden de gemeenteraad gedurende het proces op de hoogte van de voortgang.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
Mei 2026	Coalitieakkoord 2026 - 2030
20-01-2026	Omgevingsvisie Wijchen, Z/25/297741
03-12-2025	Woonzorgvisie Wijchen Z/21/063850
11-12-2024	Meerjarige Prestatieafspraken 2025 -2029
08-02-2024	Regionale woondeal (Woondeal 2.1) Z/25/312310
05-09-2024	Afsprakenkader aandachtsgroepen Z/24/259514
19-09-2023	Woonvisie Wijchen 2023, Z/23/133495

Deze documenten vormen samen het inhoudelijke vertrekpunt voor het Volkshuisvestingsprogramma.

Toelichting

Wat is een Volkshuisvestingsprogramma?
Het Volkshuisvestingsprogramma vormt de schakel tussen de strategische keuzes uit de omgevingsvisie en de uitvoering van het woonbeleid. Het bevat de volkshuisvestelijke doelen voor de komende tien jaar en beschrijft welke maatregelen nodig zijn om deze doelen te realiseren. Het programma biedt daarmee zowel een inhoudelijk als uitvoeringsgericht kader voor wonen. De inhoudelijke uitgangspunten, ambities en opgaven uit de woonvisie en de woonzorgvisie worden hierin geïntegreerd, waardoor één integraal en toekomstbestendig beleidskader voor wonen en volkshuisvesting ontstaat. Het programma richt zich niet alleen op woningbouw. Wonen raakt steeds meer andere maatschappelijke opgaven. Daarom worden ook onderwerpen als wonen en zorg, ouderenhuisvesting, leefbaarheid, gezondheid, duurzaamheid, klimaatadaptatie, voorzieningen en de huisvesting van aandachtsgroepen meegenomen.

Integrale aanpak
Wonen staat dus niet op zichzelf, maar hangt nauw samen met diverse maatschappelijke en ruimtelijke opgaven. Daarom zijn er ook twee wethouders bestuurlijk betrokken als opdrachtgever voor dit traject: wethouder Gerrits, vanuit de portefeuille Wonen en Volkshuisvesting, en wethouder Pepijn Oomen, vanuit de portefeuille Sociaal Domein.

Het Volkshuisvestingsprogramma brengt deze opgaven samen in één integrale aanpak.

De belangrijkste thema's zijn:

- Voldoende en betaalbare woningen;
- Wonen en zorg;
- Ouderenhuisvesting;
- Huisvesting van aandachtsgroepen;
- Leefbare en inclusieve wijken;
- Duurzame en toekomstbestendige woonomgevingen;
- Ruimtelijke kwaliteit.

Uitgangspunt: bestaand beleid als basis
Voor de eerste opzet van het Volkshuisvestingsprogramma kiest het college nadrukkelijk voor continuïteit. We bouwen voort op beleid dat eerder door raad en college is vastgesteld. De omgevingsvisie vormt het inhoudelijke vertrekpunt. Daarnaast benutten we onder meer de woonvisie, woonzorgvisie, prestatieafspraken, regionale woonafspraken en relevante beleidskaders uit het sociale en fysieke domein. Op basis van deze bestaande doelen werken we samen met stakeholders de benodigde maatregelen verder uit.

Regionale samenwerking
Wonen stopt niet bij de gemeentegrens. Daarom wordt een groot deel van het Volkshuisvestingsprogramma opgesteld binnen de regionale context van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Momenteel wordt in de regio gewerkt aan een aantal

bouwstenen voor de lokale Volkshuisvestingsprogramma's. Hiermee wordt voorkomen dat iedere gemeente afzonderlijk dezelfde analyses en onderbouwingen moet opstellen. De regionale bouwstenen vormen geen zelfstandig volkshuisvestingsprogramma, maar bieden een gezamenlijke beleidsmatige basis waarop gemeenten hun eigen lokale programma kunnen bouwen.

De regionale bouwstenen bevatten onder andere:

- Een analyse van de bestaande woningvoorraad;
- De woningbehoefte en het aandeel van de gemeente in de regionale woningbouwopgave;
- Informatie over de huisvestingsopgave voor ouderen en aandachtsgroepen;
- De kaders vanuit landelijke en provinciale regelgeving;
- De regionale Woondealafspraken;
- Monitoring van woningbouwproductie en plancapaciteit;
- Bouwstenen voor wonen en zorg;
- Bouwstenen voor leefbaarheid en kwetsbare wijken.

Positie van de gemeenteraad
Via de omgevingsvisie en andere beleidskaders geeft de raad richting aan het volkshuisvestingsbeleid, terwijl de uitvoering en nadere uitwerking bij het college en de betrokken uitvoeringspartners liggen.

Hoewel het Volkshuisvestingsprogramma formeel door het college wordt vastgesteld, heeft de raad dus een kaderstellende positie. De raad stelt de omgevingsvisie vast, bepaalt het beleid in de huisvestingsverordening en geeft richting aan belangrijke keuzes rond wonen, leefbaarheid, betaalbaarheid en ruimtelijke ontwikkeling.
Wij informeren uw raad tijdens het proces over de belangrijkste inhoudelijke keuzes en dilemma's die bij het opstellen van het programma aan de orde komen.

Gevolgen
De invoering van het Volkshuisvestingsprogramma versterkt de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad op het gebied van wonen. De raad stelt de beleidsmatige kaders vast waarbinnen uitvoering wordt gegeven aan de gemeentelijke volkshuisvestingsopgaven. Daarnaast biedt het programma een meer samenhangende basis voor het volgen van de voortgang en het beoordelen van de resultaten op het gebied van woningbouw, betaalbaarheid en huisvesting van aandachtsgroepen.

Communicatie en participatie
Participatie is een verplicht onderdeel van het Volkshuisvestingsprogramma. In de tweede helft van 2026 organiseren wij gesprekken met woningcorporaties, huurdersorganisaties, zorg- en welzijnspartijen, adviesraden en andere betrokkenen. Waar mogelijk sluiten wij aan bij bestaande overlegstructuren.
De opbrengsten van deze gesprekken gebruiken wij om de maatregelen binnen het programma verder uit te werken en te toetsen aan de praktijk.

Planning
De deadline van 1 juli 2027 is wettelijk vastgelegd. Daarmee is de beschikbare tijd

beperkt en moet het programma inclusief participatie, ter inzage legging en vaststelling vóór die datum zijn afgerond. De planning is onder voorbehoud.

Periode	***Actie***
Zomer en najaar 2026	Analyse beleidsdoelen en participatietraject.
Najaar 2026	Uitwerking.
Begin 2027	Concept volkshuisvestingsprogramma.
Voorjaar 2027	Ontwerp ter inzage en verwerking reacties.
Juni 2027	Vaststelling door het college.
Uiterlijk 1 juli 2027	Publicatie volkshuisvestingsprogramma.

Financiën
Het opstellen van het Volkshuisvestingsprogramma vindt plaats binnen de huidige beschikbare capaciteit. Wanneer bij de uitvoering van de maatregelen extra gelden noodzakelijk zijn, dan worden deze opgenomen in de reguliere Planning & Control cyclus.

Uitvoering of Vervolgstappen
De komende maanden werken wij de integrale opgaven verder uit en starten wij met het participatietraject. De opbrengsten van het participatieproces worden met uw raad gedeeld en betrokken bij de verdere uitwerking van het Volkshuisvestingsprogramma.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8174
Extern Zaak ID	Z/26/378821
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	5.e
Titel	378821 Informatienota Voortgang Integrale Gebiedsvisie Hernen
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Gebiedsontwikkeling
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P8 Wonen en bouwen
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Gerrits, G.W.R. (Geert)

Bijlagen
378821 Informatienota Voortgang Integrale Gebiedsvisie Hernen
Analyse Enqueteresultaten Hernen
260907_Sweco_IGV Hernen_posters participatieavond 1

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	15 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	18 september 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Toelichting

Het college van B&W en de Gemeenteraad informeren over de stand van zaken ontwikkeling Integrale Gebiedsvisie Hernen.

Voorgesteld besluit

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/378821

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Voortgang Integrale Gebiedsvisie Hernen

Collegedatum: 15 september 2026

Kernboodschap

De gemeente Wijchen werkt aan de Integrale Gebiedsvisie Hernen. We hebben informatie verzameld en gesprekken gevoerd met inwoners en andere betrokkenen. Deze input gebruiken we voor de verdere uitwerking van de visie. We verwachten de gebiedsvisie rond de jaarwisseling van 2026 aan de raad voor te leggen, inclusief toekomstscenario's en een voorkeursscenario.

Eerdere besluiten

Datum	Beslisnota Incidenteel budget Gebiedsvisie Hernen Dossiernummer: 7523 Extern Zaak ID: Z/25/321079
5 maart 2026	**Besluit** Een incidenteel budget van €60.000,- beschikbaar te stellen voor het opstellen van een integrale gebiedsvisie tot 2035 voor de kern Hernen. 2. Het budget ten laste brengen van de Algemene Reserve.

Toelichting

De ontwikkeling van de Integrale Gebiedsvisie Hernen is in volle gang. In de afgelopen periode is de projectorganisatie ingericht en hebben we de projectpagina Samen werken aan de toekomst van Hernen | Gemeente Wijchen gebouwd. Ook startten we met het participatietraject en hebben we diverse onderzoeken uitgevoerd. Via een online enquête hebben 130 inwoners van Hernen hun input geleverd. Daaruit komen drie centrale aandachtspunten naar voren:

- behoud van de eigen identiteit en het dorpse karakter van Hernen;
- zorgvuldige inpassing van toekomstige ontwikkelingen;
- versterking van voorzieningen, leefbaarheid en ontmoetingsmogelijkheden.

De volledige analyse is als bijlage bij deze nota toegevoegd (bijlage 1).

Daarnaast zijn diverse onderzoeken uitgevoerd, waaronder een gebiedsprofiel van GGD Gelderland-Zuid en onderzoeken naar woonwensen van 55-plussers en een onderzoek naar de mogelijkheden om te sporten in de gemeente Wijchen. De resultaten hiervan worden, waar mogelijk, betrokken bij de verdere uitwerking van de gebiedsvisie.

Voor dit project is een stedenbouwkundige van het bureau Sweco aangetrokken. Hij heeft de kansen en belemmeringen van de verschillende ontwikkellocaties in kaart gebracht. Een samenvatting van deze kaart is als bijlage toegevoegd (bijlage 2).

We hebben samen met de Leefbaarheidsgroep Hernen-Leur een klankbordgroep opgezet. Dit om de bewoners te betrekken bij de plannen. Daarbij vinden we het belangrijk dat er jongeren en ouders met schoolgaande kinderen deelnemen. De eerste bijeenkomst vond eind augustus plaats. We zoeken nog meer bewoners die hun kennis van Hernen willen inbrengen en met ons actief willen meedenken over de toekomst van Hernen.

De komende periode werken we toekomstscenario's uit en bepalen we een voorkeursscenario. Het streven is om de Integrale Gebiedsvisie Hernen rond jaarwisseling 2026 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voor te leggen.

Terugblik eerste inwonersavond Integrale Gebiedsvisie Hernen
Op 8 september 2026 vond in dorpshuis De Mijlpaal in Hernen de eerste inwonersavond over de Integrale Gebiedsvisie Hernen plaats. Er was een zeer grote opkomst (ruim 150 bezoekers) en enorme betrokkenheid vanuit inwoners van Hernen. Tijdens de bijeenkomst zijn inwoners geïnformeerd over het proces, de resultaten van de enquête, het GGD-gebiedsprofiel en de kansen- en belemmeringenanalyse. Vervolgens is aan zes thematafels input opgehaald over zes thema's: wonen, voorzieningen, mobiliteit, leefomgeving, energie en recreatie. Medewerkers van de WDW (beleidsadviseurs) begeleidden de gesprekken en verzamelden wensen, zorgen en aandachtpunten van de inwoners. De bijeenkomst verliep in rustige en gemoedelijke sfeer.

Namens het college was wethouder Ruimtelijke Ordening en Gebiedsontwikkeling, Geert Gerrits, aanwezig. Hij benadrukte dat de integrale gebiedsvisie een strategisch beleidskader vormt voor toekomstige ontwikkelingen in Hernen en niet moet worden gezien als een uitgewerkt woningbouw- of uitvoeringsplan. De visie moet richting geven aan de samenhang tussen woningbouw, voorzieningen, mobiliteit en leefbaarheid. Zo verbindt de visie ruimtelijke en maatschappelijke opgaven binnen één richting voor de toekomst. Met die richting voor de toekomst, kunnen we straks initiatieven en nieuwe ontwikkelingen toetsen.

Omdat we op deze avond veel input hebben verzameld, wordt momenteel nog gewerkt aan een verslag dat gedeeld wordt met alle betrokkenen. Dit verslag gaan we ook digitaal opsturen naar de inwoners die hebben aangegeven dit graag te willen ontvangen. Ook gaan we het verslag op de projectpagina plaatsen.

De belangrijkste opbrengsten van de avond zijn:

- Brede steun voor behoud van het dorpse karakter, de sociale samenhang en de groene omgeving van Hernen.
- Woningbouw is nodig, maar geleidelijk en gefaseerd, passend bij de schaal van het dorp. Kies voor een structurele aanpak waarin opeenvolgende fasen elkaar versterken.
- Behoefte aan woningbouw voor jongeren en ouderen, met aandacht voor doorstroming en behoud van voorzieningen. Voor jongeren is snelle realisatie van woningen gewenst, bijvoorbeeld via flexwoningen of tiny houses.
- Er is weinig behoefte aan een appartementencomplex voor ouderen; onderlinge zorg wordt als kracht van Hernen gezien.

- Het veld tussen de basisschool en het dorpshuis willen de bewoners graag houden. Het is een belangrijke plek om elkaar te ontmoeten en voor kinderen om te spelen.
- Grote waarde die inwoners hechten aan de basisschool, het dorpshuis en het veldje als hart van het dorp.
- Zorgen over verkeersveiligheid, sluipverkeer, zwaar verkeer en te hard rijdend verkeer door het dorpskern.
- Er ontbreken een paar fietsverbindingen (langs de Dorpsstraat en richting Groene Heuvels) en de fietsverbindingen kunnen veiliger (bijvoorbeeld Broekstraat).
- Wens om groen, landschap, zichtlijnen en recreatieve verbindingen te behouden en te versterken.
- Behoefte aan maatregelen tegen geluidsoverlast van de A50 en de Hernenseweg en vraagt om onderzoek naar aanvullende maatregelen, zoals geluidswanden.
- Zorgen over de luchtkwaliteit en mogelijke gevolgen voor de gezondheid, waaronder longklachten.
- Zorgen over energie-infrastructuur, met name een mogelijk hoogspanningsstation, en de wens voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing.

De opbrengsten van de inwonersavond worden meegenomen bij de verdere uitwerking van de toekomstscenario's voor de Integrale Gebiedsvisie Hernen.

Naast de inhoudelijke opbrengsten zijn tijdens de inwonersavond enkele aandachtspunten naar voren gekomen die relevant zijn voor de verdere uitwerking van de Integrale Gebiedsvisie Hernen en voor afstemming binnen de gemeentelijke organisatie:

- **Eenzaamheid** werd door inwoners benoemd als aandachtspunt. Dit onderwerp valt niet direct binnen de reikwijdte van de gebiedsvisie, maar het, raakt wel de leefbaarheid en sociale samenhang. Bewoners willen graag onderzoek naar de aard en omvang van eenzaamheid en de mogelijke rol van voorzieningen, zoals dorpshuis De Mijlpaal.

- **Beheer en programmering van De Mijlpaal** Inwoners zien kansen om het dorpshuis vaker en breder te gebruiken. Zij geven aan dat duidelijke afspraken over het beheer, de openingstijden en de activiteiten kunnen zorgen voor meer ontmoeting en een betere leefbaarheid.

- **Initiatieven vanuit inwoners** verdienen aandacht. Tijdens de bijeenkomst hebben deelnemers ideeën genoemd voor een andere invulling van het dorpshuis en de horeca. We bekijken of deze ideeën passen bij de doelen van de gebiedsvisie. Ook bekijken we of ze een plek kunnen krijgen in het participatieproces.

- **Betrokkenheid van natuur- en landschapsorganisaties** is door inwoners benoemd als aandachtspunt. Zo kunnen we knelpunten later voorkomen en toekomstige plannen beter uitvoeren.

Kanttekeningen
Op dit moment kunnen we nog geen conclusies trekken over mogelijke nieuwbouw van de basisschool. Eerst loopt er een onderzoek naar de toekomst van de scholen in de kerndorpen van Wijchen. We verwachten de resultaten hiervan medio 2027. Daarom

kunnen we in de Integrale Gebiedsvisie Hernen nog geen definitief besluit opnemen over de toekomstige huisvesting van de school. Wel laten we in de gebiedsvisie zien welke ontwikkelscenario's mogelijk zijn. Projecten uit de energietransitie, zoals de aanleg van energie-infrastructuur, vallen niet binnen dit traject. De wensen, zorgen en aandachtspunten van inwoners over deze ontwikkelingen nemen we wel mee. We gebruiken deze als randvoorwaarden en aandachtspunten bij de verdere uitwerking van de Integrale Gebiedsvisie Hernen.

Participatie
We ontwikkelen de Integrale Gebiedsvisie Hernen met een open en duidelijke aanpak in twee fasen. In de eerste fase halen we informatie, lokale kennis, wensen en aandachtspunten op. Samen met de Leefbaarheidsgroep Hernen hebben we ook een klankbordgroep opgezet. In deze groep zitten betrokken inwoners van Hernen. Zij delen hun kennis, ervaring en ideeën. In deze fase informeren en adviseren inwoners ons.

In de tweede fase werken we de opgehaalde inzichten uit tot toekomstscenario's voor Hernen. We breiden de klankbordgroep dan uit met jongeren, ouders van schoolgaande kinderen en andere inwoners die zich aanmelden. Zo betrekken we een bredere groep uit het dorp. In deze fase denken inwoners actief mee in een gezamenlijk proces. Samen werken we aan toekomstscenario's en aan een voorkeursrichting voor de toekomst van Hernen.
De belangrijkste momenten om mee te denken zijn de inwonersavonden op 8 september 2026 en 15 oktober 2026 in dorpshuis De Mijlpaal.

Gevoerde gesprekken

Van februari tot en met augustus 2026 hebben de projectleider en de projectstedenbouwkundige gesprekken gevoerd met belanghebbenden, inwoners, maatschappelijke organisaties en grondeigenaren.

In deze gesprekken hebben zij uitgelegd hoe we werken aan de Integrale Gebiedsvisie Hernen en hoe het proces eruitziet. Ook hebben zij wensen, kansen, knelpunten en ideeën voor de toekomst van het dorp opgehaald. Zij hebben onder meer gesproken met vertegenwoordigers van de Leefbaarheidsgroep Hernen-Leur, de Leefbaarheidsgroep Bergharen, de Kerk Hernen, Stichting De Mijlpaal, sportclub VDS'25 op sportpark Schaarweide, Stichting Kans & Kleur, Geldersch Landschap & Kasteelen, Kasteel Hernen, initiatiefnemers van collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO), Janssen Bouwontwikkeling en WTC Wijtmans Transport.

De gesprekken verliepen open en constructief en gaven waardevolle input voor de verdere uitwerking van de Integrale Gebiedsvisie Hernen. Van alle gesprekken zijn verslagen gemaakt.

Communicatie
We communiceren over de voortgang van de Integrale Gebiedsvisie Hernen via de projectwebsite, de nieuwsbrief en Facebookpagina van de Leefbaarheidsgroep Hernen-Leur en het lokale dorpsblad Op de Hoogte. Daarnaast ontvangen inwoners per brief informatie over de inwonersavonden, de enquête, en worden zij uitgenodigd deel te nemen aan de klankbordgroep Samen werken aan de toekomst van Hernen.
De klankbordgroep van inwoners komt de komende periode bijeen om mee te denken over de ontwikkeling van toekomstscenario's voor Hernen. Deze scenario's worden tijdens de tweede inwonersavond in oktober gepresenteerd en besproken met inwoners en betrokken wethouders.

Vervolgstappen
Op 15 oktober 2026 vindt de tweede inwonersavond over de Integrale Gebiedsvisie Hernen plaats in dorpshuis De Mijlpaal. Tijdens deze bijeenkomst presenteren we samen met de klankbordgroep, de uitgewerkte toekomstscenario's voor Hernen aan inwoners en de betrokken wethouders. De aanwezigen krijgen daarbij de gelegenheid om hun reacties, aanvullingen en aandachtspunten mee te geven.

De opbrengsten van deze bijeenkomst verwerken we in een conceptversie van de Integrale Gebiedsvisie Hernen, die naar verwachting in november 2026 aan de gemeenteraad wordt aangeboden ter bespreking.

Het streven is om de definitieve Integrale Gebiedsvisie Hernen rond jaarwisseling 2026 ter vaststelling aan de gemeenteraad voor te leggen. Gedurende het proces staan zorgvuldigheid, kwaliteit en draagvlak onder de inwoners van Hernen centraal.

Geheimhouding
Niet van toepassing.

26-08-2026

Analyse Enquêteresultaten Hernen

Versie: 1
Auteur: Eef Mengers
Projectnummer: 51040958
Onderwerp: Participatie gebiedsvisie Hernen
Klant: Gemeente Wijchen
Projectleider: Eef Mengers

Figuur 1: Woordenwolk op basis van antwoorden om Hernen in 3 woorden te beschrijven

Op 8 september houden we een bewonersbijeenkomst in en over Hernen. Er is een enquête uitgezet. Deze heeft Sweco geanalyseerd om zo gedurende de bewonersavond een terugkoppeling te geven. Deze terugkoppeling is thematisch, terwijl de vragen en antwoorden niet op die wijze zijn ingericht. Daarom hebben we eerst bepaald welke vragen bij welk thema passen en op basis daarvan geanalyseerd welke hoofdlijnen eruit zijn te extraheren. Niet iedere vraag is daarbij exclusief aan één thema toegewezen: vooral de open vragen bevatten antwoorden die over meerdere thema's gaan.

Op basis van deze analyse van de antwoorden in de vragenlijst zien we per thema een aantal duidelijke hoofdlijnen. Hierbij hebben we vooral gekeken naar terugkerende onderwerpen in de open antwoorden.

Hieronder een overzicht van de hoofdpunten per thema. Daarbij hanteren we de indeling wat inwoners

- waarderen en willen behouden
- missen of als knelpunt ervaren
- voor de toekomst wensen

Algemeen beeld

Over de zes thema's heen keren drie uitgangspunten terug. Inwoners willen de eigenheid van Hernen behouden, ontwikkelingen zorgvuldig laten aansluiten op de bestaande schaal en kwaliteiten, en voorzieningen en verbindingen versterken waar die bijdragen aan leefbaarheid en ontmoeting. De belangrijkste opgave voor de participatiebijeenkomst is daarom niet alleen bepalen wat er mogelijk is, maar ook onder welke voorwaarden veranderingen passen bij Hernen.

Wonen

De antwoorden laten zien dat wonen in Hernen sterk verbonden is met de schaal, de groene omgeving en de sociale structuur van het dorp.

Kernbeeld: Inwoners zien ruimte voor woningbouw, mits deze gericht is op lokale behoeften en zorgvuldig wordt ingepast. Groei wordt vooral aanvaardbaar gevonden wanneer het dorpse karakter, het groen en de onderlinge verbondenheid herkenbaar blijven.

Wat inwoners waarderen en willen behouden

- Het dorpse en kleinschalige karakter van Hernen.
- De rust, ruimte en groene woonomgeving.
- De sociale samenhang en herkenbaarheid van het dorp.
- De nabijheid van natuur en landschap.

Wat inwoners missen of als knelpunt ervaren

- Beperkt woningaanbod voor starters en jongeren.
- Weinig mogelijkheden voor senioren om binnen het dorp door te stromen.
- Behoefte aan betaalbare woningen.
- Zorg dat nieuwbouw het dorpse karakter aantast of onvoldoende aansluit op het bestaande dorp.

Wat inwoners voor de toekomst wensen

- Meer woningen voor starters, jonge gezinnen en senioren.
- Levensloopbestendige en betaalbare woonvormen.
- Nieuwbouw die qua schaal en uitstraling bij Hernen past.
- Een groene inpassing en betere aansluiting van uitbreidingen op het bestaande dorp.

Sociale voorzieningen

Sociale voorzieningen worden niet alleen gewaardeerd om hun praktische functie, maar vooral als dragers van ontmoeting, vrijwilligerswerk en dorpsgemeenschap.

Kernbeeld: De sociale kracht van Hernen ligt in bestaande ontmoetingsplekken, activiteiten en vrijwillige inzet. De toekomstwens is vooral gericht op behoud en versterking: voorzieningen moeten toegankelijk blijven en ruimte bieden aan ontmoeting tussen verschillende generaties.

Wat inwoners waarderen en willen behouden

- De Mijlpaal als centrale ontmoetingsplek.
- Het actieve verenigingsleven en de dorpsactiviteiten.
- De basisschool als belangrijke voorziening in het dorp.
- De inzet en betrokkenheid van vrijwilligers.

Wat inwoners missen of als knelpunt ervaren

- Voor sommige groepen zijn de ontmoetingsmogelijkheden beperkt.
- Het horeca- en voorzieningenaanbod in Hernen is beperkt.
- Voor verschillende dagelijkse voorzieningen zijn inwoners aangewezen op omliggende kernen.
- Er zijn zorgen over het op peil houden van voorzieningen bij veranderingen in de bevolkingssamenstelling.

Wat inwoners voor de toekomst wensen

- Behoud van de school en De Mijlpaal.
- Meer laagdrempelige plekken voor ontmoeting.
- Een activiteitenaanbod dat verschillende leeftijden aanspreekt.
- Voortzetting en ondersteuning van het verenigingsleven en vrijwilligersnetwerk.

Groen, water & leefomgeving

De natuurlijke en landschappelijke omgeving vormt een belangrijk onderdeel van de dagelijkse leefkwaliteit en van de identiteit van Hernen.

Kernbeeld: Inwoners beschouwen groen, natuur, rust en landschap als kernkwaliteiten die bij toekomstige keuzes als randvoorwaarde moeten gelden. Verbeteringen worden vooral gezocht in onderhoud, verbindingen en het beperken van hinder. Water is niet als afzonderlijk onderwerp uitgevraagd en komt daardoor minder zelfstandig naar voren.

Wat inwoners waarderen en willen behouden

- Het groene karakter van het dorp.
- Rust en stilte.
- Het landschap, de bossen en de natuur rondom Hernen.
- De kwaliteit en kleinschaligheid van de woonomgeving.

Wat inwoners missen of als knelpunt ervaren

- Geluidsoverlast van de A50.
- Aandachtspunten rond onderhoud van groen en openbare ruimte.
- Zorgen over aantasting van natuur, openheid en landschap door nieuwe ontwikkelingen.
- Druk op de leefomgeving door infrastructuur en andere ruimtelijke ingrepen.

Wat inwoners voor de toekomst wensen

- Behoud van groen, natuur en open ruimte.
- Betere verbindingen tussen groen, wandelroutes en fietsroutes.
- Een verzorgde en kwalitatieve openbare ruimte.
- Een zorgvuldige balans tussen woningbouw, landschap, rust en leefkwaliteit.

Cultuurhistorie, archeologie & recreatie

De herkenbaarheid van Hernen wordt sterk bepaald door het kasteel, de molen, de kerk en het omliggende cultuurlandschap.

Kernbeeld Cultuurhistorie en recreatie versterken elkaar in de beleving van Hernen. Inwoners willen de herkenbare historische kwaliteiten behouden en zien kansen voor kleinschalige recreatie en betere routes. Archeologie is niet rechtstreeks uitgevraagd; hierover kan daarom geen afzonderlijke rode draad worden vastgesteld.

Wat inwoners waarderen en willen behouden

- Kasteel Hernen als beeldbepalend icoon.
- De molen, kerk en historische omgeving.
- Het onderscheidende dorpskarakter, tradities en evenementen.
- Wandelen en fietsen in het landschap rondom het dorp.

Wat inwoners missen of als knelpunt ervaren

- Beperkte recreatieve ontmoetingspunten.
- Aandacht voor de toegankelijkheid van enkele recreatieve gebieden.
- Zorgen dat nieuwe ontwikkelingen afbreuk doen aan historische of landschappelijke waarden.

Wat inwoners voor de toekomst wensen

- Behoud van het kasteel en het historische karakter.
- Sterkere recreatieve verbindingen en routes.
- Kleinschalige recreatieve voorzieningen die bij het dorp passen.
- Meer benutting van erfgoed als plek voor ontmoeting, cultuur en recreatie.

Verkeer & mobiliteit

De antwoorden laten een spanning zien tussen bereikbaarheid enerzijds en rust, veiligheid en leefbaarheid anderzijds.

Kernbeeld Inwoners willen Hernen bereikbaar houden, maar niet ten koste van de kwaliteit van de woonomgeving. De nadruk ligt op verkeersveiligheid, goede fiets- en loopverbindingen en het terugdringen van doorgaand verkeer op plekken waar dit de leefbaarheid beïnvloedt.

Wat inwoners waarderen en willen behouden

- De relatief rustige straten.
- De bereikbaarheid per auto en fiets.
- De mogelijkheid om vanuit het dorp snel de omgeving te bereiken.

Wat inwoners missen of als knelpunt ervaren

- Verkeersonveilige situaties op verschillende locaties.
- Doorgaand verkeer en sluipverkeer.

- Onveilige of oncomfortabele situaties voor fietsers en voetgangers.
- Aandachtspunten rond parkeren en oversteken.

Wat inwoners voor de toekomst wensen

- Veilige en samenhangende fietsroutes.
- Betere oversteekvoorzieningen en aandacht voor voetgangers.
- Minder doorgaand verkeer door het dorp.
- Goede bereikbaarheid met behoud van rust en leefbaarheid.

Sport & bewegen

Sport en bewegen worden zowel verbonden aan verenigingen en accommodaties als aan wandelen, fietsen en bewegen in de groene omgeving.

Kernbeeld Sport en bewegen dragen volgens de antwoorden bij aan gezondheid, recreatie en ontmoeting. De belangrijkste lijn is het behouden van het bestaande aanbod en het versterken van laagdrempelige beweegmogelijkheden. Voor grotere of aanvullende faciliteiten ligt samenwerking met omliggende kernen voor de hand als te bespreken richting, niet als vastgesteld besluit.

Wat inwoners waarderen en willen behouden

- Sportverenigingen en bestaande sportactiviteiten.
- Wandel- en fietsmogelijkheden in en rond Hernen.
- De natuur en openbare ruimte als plek om te bewegen.
- De sociale functie van sport en evenementen.

Wat inwoners missen of als knelpunt ervaren

- Het sportaanbod en de faciliteiten binnen het dorp zijn beperkt.
- Er zijn wensen voor aanvullende of verbeterde sportvoorzieningen.
- Voor bepaalde sporten en accommodaties zijn inwoners aangewezen op omliggende dorpen.

Wat inwoners voor de toekomst wensen

- Behoud van bestaande sportvoorzieningen en activiteiten.
- Goede wandel- en fietsverbindingen.
- Voldoende ruimte voor bewegen en spelen in het groen.
- Onderzoek naar aanvullende sportfaciliteiten, eventueel in samenwerking met omliggende kernen.

Energie en netcongestie

Energievoorzieningen en maatregelen rond netcongestie zijn alleen acceptabel zijn wanneer deze zorgvuldig worden ingepast en de kernkwaliteiten van Hernen behouden blijven.

Kernbeeld: Energie en netcongestie komen in de antwoorden vooral naar voren als een ruimtelijk vraagstuk. Inwoners erkennen het belang van de energietransitie, maar plaatsen daarbij nadrukkelijk voorwaarden. De belangrijkste rode draad is dat nieuwe energievoorzieningen niet ten koste

mogen gaan van de kwaliteiten die Hernen kenmerken: het open landschap, de natuur, de rust en het dorpse karakter. Met name de mogelijke gevolgen van een hoogspanningsstation, elektriciteitsleidingen, windturbines en zonneparken roepen zorgen op. Deze zorgen sluiten aan bij een bredere wens om nieuwe ontwikkelingen zorgvuldig in te passen in de leefomgeving.

Wat inwoners waarderen en willen behouden

- Het open en groene landschap rondom Hernen.
- De rust, stilte en kwaliteit van de leefomgeving.
- De natuur, bossen en recreatieve waarde van het buitengebied.
- Het kleinschalige en dorpse karakter van Hernen.

Wat inwoners missen of als knelpunt ervaren

- Zorgen over de aantasting van landschap, natuur en openheid door energieprojecten.
- Onrust over de mogelijke komst van grootschalige energie-infrastructuur, zoals een hoogspanningsstation, hoogspanningsleidingen, windturbines en zonnevelden. Deze onderwerpen worden door inwoners expliciet genoemd in hun toekomstzorgen.
- De stapeling van ruimtelijke ontwikkelingen waardoor de druk op de leefomgeving toeneemt.
- Het gevoel dat de lasten van de energietransitie mogelijk onevenredig op het landschap van Hernen terechtkomen. Gebaseerd op de terugkerende zorgen over aantasting van landschap en leefkwaliteit.

Wat inwoners voor de toekomst wensen

- Een zorgvuldige afweging tussen energietransitie en behoud van landschap, natuur en leefkwaliteit.
- Energieoplossingen die passen bij de schaal en identiteit van het dorp.
- Behoud van rust, groen en open ruimte als belangrijke randvoorwaarde voor toekomstige ontwikkelingen.
- Nieuwe woningbouw en voorzieningen die duurzaam zijn, maar zonder dat dit leidt tot een aantasting van de karakteristieke kwaliteiten van Hernen.

Bijlage 1: De vragenlijst

26-08-2026

Versie 1

Projectnummer: 51040958

Onderwerp: Participatie gebiedsvisie Hernen

De volledige vragenlijst:

1. Wat maakt Hernen voor u bijzonder als plek om te wonen?

2. U vertelt over Hernen aan iemand die hier nog nooit is geweest. Welke drie woorden gebruikt u dan?

3. Wat wilt u bewaren in Hernen, ook voor de generaties na u?

4. Wat mist u nu in Hernen?

5. U wil prettig wonen. Wat ziet u dan graag terug in de omgeving van uw woning?

6. We weten dat er behoefte is aan meer woningen. Voor wie moeten er woningen bijkomen?

7. Welke voorwaarden zijn voor u belangrijk als het gaat om nieuwe woningbouw in of aan de rand van het dorp?

8. Welke plekken in of om Hernen zijn voor u waardevol? En waarom?

9. Waar ontmoet u vooral andere mensen?

10. Wat vindt u van de openbare ruimte in Hernen – wat werkt goed en wat kan beter?

11. Wat vindt u het belangrijkst in uw directe leefomgeving?

12. Maakt u gebruik van voorzieningen in Hernen en omliggende kernen? Zo ja welke en waarom?

13. Wat vindt u veilig en niet veilig in het verkeer in Hernen?

14. Wanneer u Hernen uitgaat, welk vervoer gebruikt u?

15. Wat wil u graag verbeterd zien aan de bereikbaarheid van en binnen Hernen?

16. Wat vindt u belangrijk als het gaat om mobiliteit in het dorp?

17. Welke rollen spelen sport, natuur en/of cultuur in uw dagelijks leven in of rondom Hernen?

18. Wat vindt u fijn aan het landschap en de natuur rondom Hernen?

19. We willen graag dat Hernen een dorp is waar je prettig woont en leeft. Welke sport-, culturele- en sociale activiteiten vindt u belangrijk? Wat kan beter en wat moet zo blijven?

20. Als u aan Hernen over 15 jaar denkt – hoe ziet het er dan ideaal uit voor u?

21. Waar maakt u zich zorgen over als het gaat om de toekomst van Hernen?

22. Is er iets wat u kwijt wilt over Hernen wat u in deze vragenlijst nog niet kwijt kon?

23. Wij organiseren ook gesprekken met inwoners over de toekomst van Hernen. Wilt u hieraan deelnemen?

Bijlage 2: Verantwoording enquêtevragen per thema

Thema wonen

Achtergrondvragen: deze vragen geven context bij de woonwensen. Zo kun je bijvoorbeeld bekijken of starters, gezinnen, senioren, huurders en woningeigenaren verschillende behoeften noemen.

- Hoe lang woont u in Hernen?
- Bent u eigenaar of huurder van uw woning?
- Wat is uw leeftijd?
- Hoe woont u?

Kernvragen

- Vraag 1. Wat maakt Hernen voor u bijzonder als plek om te wonen? Deze vraag geeft inzicht in de huidige woonkwaliteit en de kenmerken die inwoners waarderen.
- Vraag 4. Wat mist u nu in Hernen? In deze vraag kunnen ontbrekende woningtypen, woonmogelijkheden of voorzieningen worden genoemd.
- Vraag 5. U wil prettig wonen. Wat ziet u dan graag terug in de omgeving van uw woning? Dit gaat over de voorwaarden voor een aantrekkelijke woonomgeving. Antwoorden over groen, verkeer of voorzieningen kunnen ook bij andere thema's worden gebruikt.
- Vraag 6. Voor wie moeten er woningen bijkomen? Dit is de meest directe vraag over de doelgroepen voor woningbouw.
- Vraag 7. Welke voorwaarden zijn belangrijk bij nieuwe woningbouw in of aan de rand van het dorp? Het geeft inzicht in omvang, locatie, vormgeving en inpassing van woningbouw.
- Vraag 20. Hoe ziet Hernen er over 15 jaar idealiter uit? De antwoorden bevatten het gewenste toekomstbeeld voor wonen en dorpsontwikkeling.
- Vraag 21. Waar maakt u zich zorgen over als het gaat om de toekomst van Hernen? Antwoord op deze vraag kan zorgen zichtbaar maken over woningbouw, groei, betaalbaarheid of aantasting van het dorpse karakter.

Aanvullend

- Vraag 3 over wat behouden moet blijven.
- Vraag 8 over waardevolle plekken.

Deze vragen helpen vooral om woningbouw te verbinden met identiteit, landschap en bestaande kwaliteiten.

Thema sociale voorzieningen

Kernvragen

- Vraag 4. Wat mist u nu in Hernen? Inwoners kunnen hier ontbrekende winkels, zorg, onderwijs, horeca of ontmoetingsmogelijkheden noemen.
- Vraag 9. Waar ontmoet u vooral andere mensen? Dit maakt duidelijk welke formele en informele ontmoetingsplekken belangrijk zijn.

- Vraag 12. Maakt u gebruik van voorzieningen in Hernen en omliggende kernen? Zo ja, welke en waarom? De antwoorden geven direct inzicht in het gebruik, de spreiding en het belang van voorzieningen.
- Vraag 19. Welke sport-, culturele- en sociale activiteiten vindt u belangrijk? Wat kan beter en wat moet zo blijven? Het laat zien welke activiteiten bijdragen aan ontmoeting, sociale samenhang en het verenigingsleven.

bij vraag 19 moeten de antwoorden worden gesplitst. Sportieve opmerkingen horen bij Sport & bewegen, culturele opmerkingen bij Cultuurhistorie, archeologie & recreatie en sociale of ontmoetingsgerichte opmerkingen bij Sociale voorzieningen.

Aanvullend

- Vraag 10, voor antwoorden over inrichting en bruikbaarheid van ontmoetingsplekken.
- Vraag 11, voor antwoorden over nabijheid van voorzieningen en sociale veiligheid.
- Vraag 20, voor het gewenste toekomstige voorzieningenniveau.
- Vraag 22, voor voorzieningen of sociale onderwerpen die elders niet aan bod kwamen.

Thema groen, water & leefomgeving

Kernvragen

- Vraag 5. Wat ziet u graag terug in de omgeving van uw woning? De antwoorden kunnen wensen bevatten over groen, bomen, water, rust, uitzicht en geluid.
- Vraag 10. Wat vindt u van de openbare ruimte in Hernen, wat werkt goed en wat kan beter? De vraag gaat over de kwaliteit en inrichting van de openbare leefomgeving.
- Vraag 11. Wat vindt u het belangrijkst in uw directe leefomgeving? Het antwoord zichtbaar welk gewicht inwoners geven aan groen, rust, veiligheid, ruimte en omgevingskwaliteit.
- Vraag 18. Wat vindt u fijn aan het landschap en de natuur rondom Hernen?
  Dit is de meest directe vraag over landschap en natuur.
- Vraag 21. Waar maakt u zich zorgen over als het gaat om de toekomst van Hernen? De antwoorden kunnen zorgen bevatten over landschap, natuur, geluid, infrastructuur, energievoorzieningen of aantasting van de leefomgeving.

Aanvullend

- Vraag 3, voor natuur, landschap of rust die behouden moet blijven.
- Vraag 8, voor waardevolle groene, landschappelijke of waterrijke plekken.
- Vraag 17, voor de dagelijkse betekenis van natuur.
- Vraag 20, voor het gewenste toekomstige landschap en leefmilieu.
- Vraag 22, voor aanvullende opmerkingen over geluid of milieuhinder.

Belangrijk aandachtspunt: in de vragenlijst staat geen afzonderlijke, expliciete vraag over water of geluid. Deze onderwerpen moeten daarom uit de open antwoorden worden gehaald, bijvoorbeeld uit vragen 5, 10, 11, 21 en 22.

Thema cultuurhistorie, archeologie & recreatie

Kernvragen

- Vraag 1. Wat maakt Hernen bijzonder als plek om te wonen? De antwoorden kunnen verwijzen naar dorpskarakter, historische bebouwing, landschap en identiteit.
- Vraag 2. Welke drie woorden gebruikt u om Hernen te beschrijven? Dit geeft een compact beeld van de identiteit en het karakter van het dorp.
- Vraag 3. Wat wilt u bewaren in Hernen, ook voor de generaties na u? Deze vraag is zeer geschikt om erfgoed, historische structuren, tradities en karakteristieke plekken te identificeren.
- Vraag 8. Welke plekken in of om Hernen zijn voor u waardevol? En waarom?
  In de antwoorden kunnen kan monumenten, historische plekken, het cultuurlandschap en recreatieve locaties zichtbaar maken.
- Vraag 17. Welke rollen spelen sport, natuur en/of cultuur in uw dagelijks leven?
  Deze vraag gaat over culturele en recreatieve beleving.
- Vraag 19. Welke sport-, culturele- en sociale activiteiten vindt u belangrijk? Het geeft inzicht in culturele activiteiten, evenementen en tradities die behouden of verbeterd moeten worden.

Aanvullend

- Vraag 18, voor recreatieve waardering van landschap en natuur.
- Vraag 20, voor de gewenste toekomstige identiteit.
- Vraag 22, voor aanvullende opmerkingen over erfgoed of recreatie.

Belangrijk aandachtspunt: archeologie wordt niet rechtstreeks uitgevraagd. Uitspraken hierover kunnen alleen worden gevonden wanneer respondenten zelf archeologische, historische of landschappelijke waarden noemen.

Thema verkeer & mobiliteit

Kernvragen

- Vraag 13. Wat vindt u veilig en niet veilig in het verkeer in Hernen? Dit geeft directe informatie over verkeersveiligheid en concrete knelpunten.
- Vraag 14. Wanneer u Hernen uitgaat, welk vervoer gebruikt u? op basis hiervan krijgen we inzicht in vervoerswijzen, zoals auto, fiets en openbaar vervoer.
- Vraag 15. Wat wilt u verbeterd zien aan de bereikbaarheid van en binnen Hernen?
  Deze vraag richt zich rechtstreeks op bereikbaarheid en ontbrekende verbindingen.
- Vraag 16. Wat vindt u belangrijk als het gaat om mobiliteit in het dorp?
  Deze vraag brengt prioriteiten voor mobiliteit samen, bijvoorbeeld

verkeersveiligheid, parkeren, fietsverbindingen, openbaar vervoer en doorgaand verkeer.

Aanvullend

- Vraag 5, voor verkeerskwaliteit rond de woning.
- Vraag 10, voor de inrichting van straten en openbare ruimte.
- Vraag 11, voor bereikbaarheid en veiligheid in de directe leefomgeving.
- Vraag 20, voor het gewenste toekomstige mobiliteitsbeeld.
- Vraag 21, voor zorgen over verkeersdrukte of bereikbaarheid.
- Vraag 22, voor concrete knelpunten die niet door de mobiliteitsvragen zijn afgedekt.

Thema sport & bewegen

Kernvragen

- Vraag 17. Welke rollen spelen sport, natuur en/of cultuur in uw dagelijks leven in of rondom Hernen? De antwoorden geven inzicht in de betekenis van sport en bewegen in het dagelijks leven. Splits antwoorden over wandelen en fietsen als recreatieve beweging ook uit.
- Vraag 19. Welke sport-, culturele- en sociale activiteiten vindt u belangrijk? Wat kan beter en wat moet zo blijven? Dit bevat concrete informatie over sportactiviteiten, verenigingen, accommodaties en verbeterwensen.

Aanvullend

- Vraag 4, voor ontbrekende sport- of speelvoorzieningen.
- Vraag 5, voor wandelmogelijkheden, speelruimte en beweegvriendelijke woonomgevingen.
- Vraag 8, voor belangrijke wandel-, fiets-, speel- of sportplekken.
- Vraag 9, wanneer sportlocaties ook ontmoetingsplekken zijn.
- Vraag 10, voor de kwaliteit van speelplekken, routes en sportieve openbare ruimte.
- Vraag 12, voor het gebruik van sportvoorzieningen in Hernen en omliggende kernen.
- Vraag 15 en 16, voor veilige wandel- en fietsverbindingen.
- Vraag 20, voor het toekomstige sport- en beweegaanbod.

Aandachtspunt: “sport” en “bewegen” zijn niet helemaal hetzelfde. Georganiseerde sport komt vooral uit vraag 19. Informeel bewegen, zoals wandelen, fietsen en spelen, zal ook uit vragen 5, 8, 10, 15, 16, 17 en 18 moeten worden gehaald.

Energie en Netcongestie

Kernvraag:

- Vraag 21: Waar maakt u zich zorgen over als het gaat om de toekomst van Hernen?

Aanvullend

- Vraag 7 voor voorwaarden voor wonen.
- Vraag 8 voor waardevolle plekken in Hernen.
- Vraag 18 voor landschappelijke voorwaarden.
- Vraag 20 voor een gewenst toekomstbeeld.

ONDERWEG IN HET DORP

Wegen

Online enquête

Wat inwoners willen behouden

- De relatief rusige straten
- De bereikbaarheid per auto en fiets
- De mogelijkheid om vanuit het dorp snel de omgeving te bereiken

Wat inwoners als knelpunt ervaren

- Verkeersonveilige situaties op verschillende locaties
- Doorgaand verkeer en sluipverkeer
- Onveilige of oncomfortabele situaties voor fietsers en voetgangers
- Aandachtspunten rond parkeren en oversteken

Wat inwoners voor de toekomst wensen

- Veilige en samenhangende fietsroutes
- Betere oversteekvoorzieningen en aandacht voor voetgangers
- Minder doorgaand verkeer door het dorp
- Goede bereikbaarheid met behoud van rust en leefbaarheid

ONTMOETEN EN VOORZIENINGEN

Voorzieningen

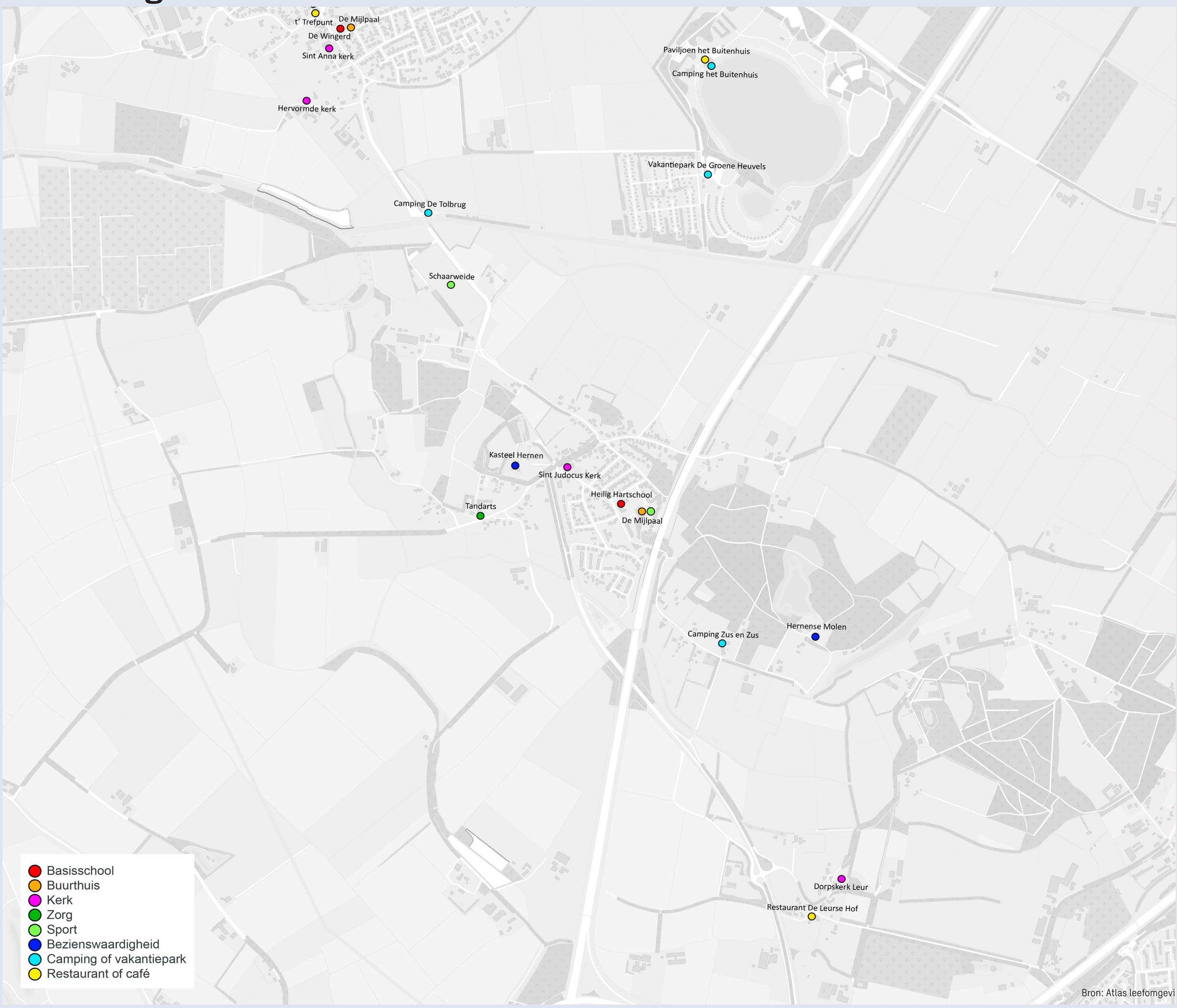

Online enquête

Wat inwoners willen behouden

- De Mijlpaal als centrale ontmoetingsplek
- Het actieve verenigingsleven en de dorpsactiviteiten
- De basisschool als belangrijke voorziening in het dorp
- De inzet en betrokkenheid van vrijwilligers

Wat inwoners als knelpunt ervaren

- Voor sommige groepen zijn de ontmoetingsmogelijkheden beperkt
- Het horeca- en voorzieningenaanbod in Hernen is beperkt
- Voor verschillende dagelijkse voorzieningen zijn inwoners aangewezen op omliggende kernen
- Er zijn zorgen over het op peil houden van voorzieningen bij veranderingen in de bevolkingssamenstelling

Wat inwoners voor de toekomst wensen

- Behoud van de school en De Mijlpaal
- Meer laagdrempelige plekken voor ontmoeting
- Een activiteitenaanbod dat verschillende leeftijden aanspreekt
- Voortzetting en ondersteuning van het verenigingsleven en vrijwilligersnetwerk

SPORT, SPELEN EN BEWEGEN

Langzaamverkeersroutes en speel- en sportplekken

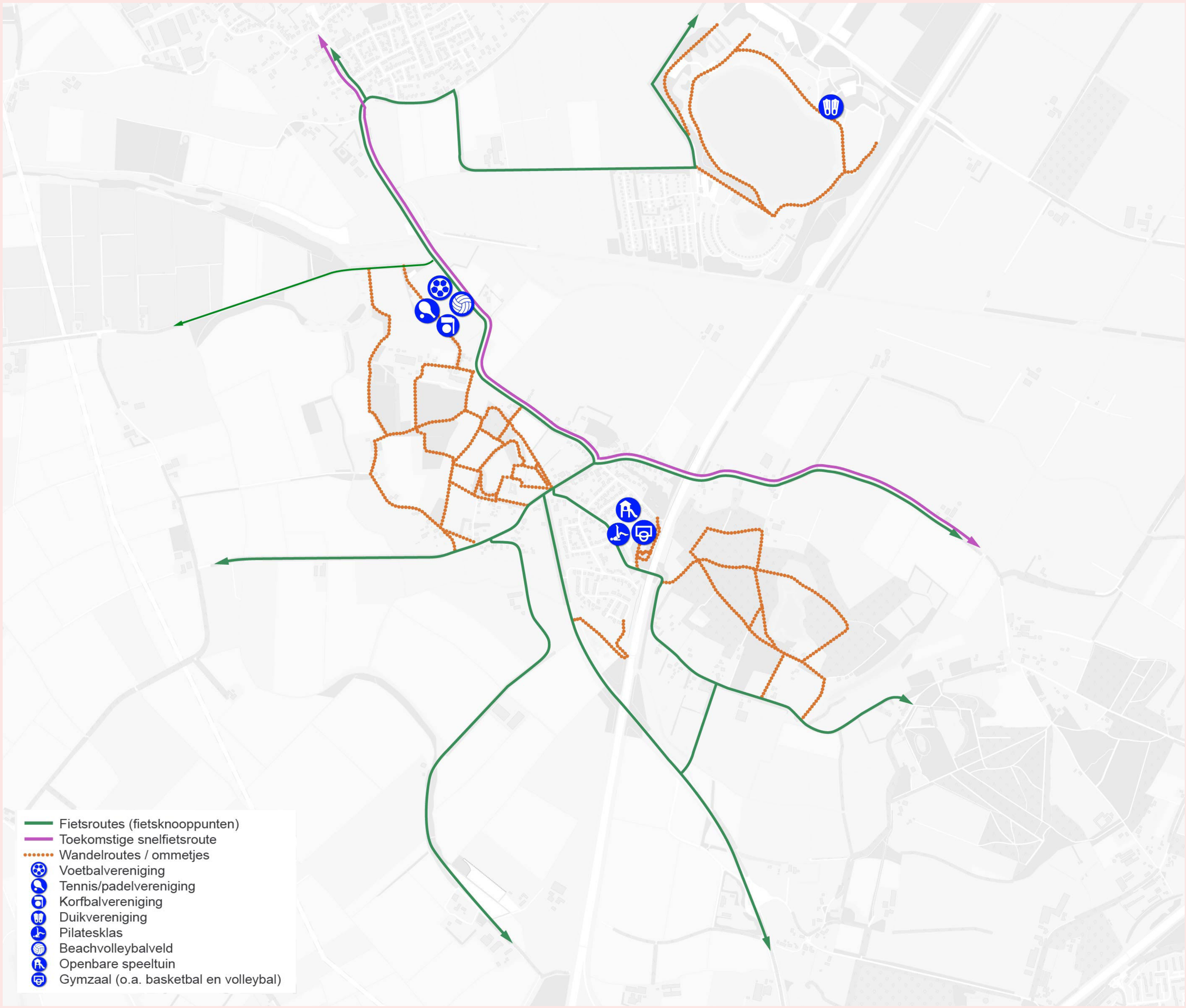

Online enquête

Wat inwoners willen behouden

- Sportverenigingen en bestaande sportactiviteiten
- Wandel- en fietsmogelijkheden in en rond Hernen
- De natuur en openbare ruimte als plek om te bewegen
- De sociale functie van sport en evenementen

Wat inwoners als knelpunt ervaren

- Het sportaanbod en de faciliteiten binnen het dorp zijn beperkt
- Er zijn wensen voor aanvullende of verbeterde sportvoorzieningen
- Voor bepaalde sporten en accommodaties zijn inwoners aangewezen op omliggende dorpen

Wat inwoners voor de toekomst wensen

- Behoud van bestaande sportvoorzieningen en activiteiten
- Goede wandel- en fietsverbindingen
- Voldoende ruimte voor bewegen en spelen in het groen
- Onderzoek naar aanvullende sportfaciliteiten, eventueel in samenwerking met omliggende kernen

WONEN EN LEVEN IN DE BUURT

Wonen

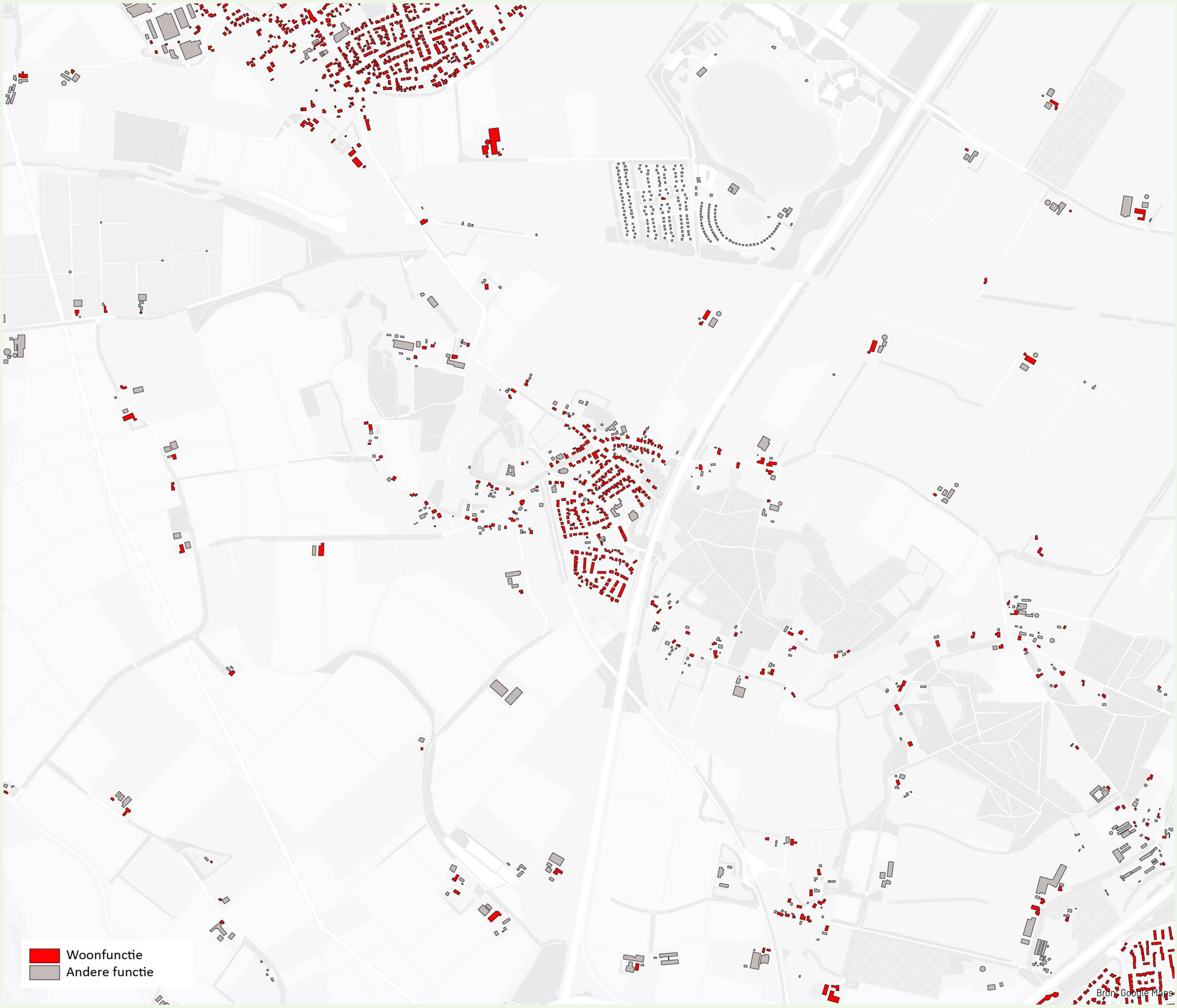

Online enquête

Wat inwoners willen behouden

- Het dorpse en kleinschalige karakter van Hernen
- De rust, ruimte en groene woonomgeving
- De sociale samenhang en herkenbaarheid van het dorp
- De nabijheid van natuur en landschap

Wat inwoners als knelpunt ervaren

- Beperkt woningaanbod voor starters en jongeren
- Weinig mogelijkheden voor senioren om binnen het dorp door te stromen
- Behoefte aan betaalbare woningen
- Zorg dat nieuwbouw het dorpse karakter aantast of onvoldoende aansluit op het bestaande dorp

Wat inwoners voor de toekomst wensen

- Meer woningen voor starters, jonge gezinnen en senioren
- Levensloopbestendige en betaalbare woonvormen
- Nieuwbouw die qua schaal en uitstraling bij Hernen past
- Een groene inpassing en betere aansluiting van uitbreidingen op het bestaande dorp

GROEN, WATER, LEEFOMGEVING EN GELUID

Landschap

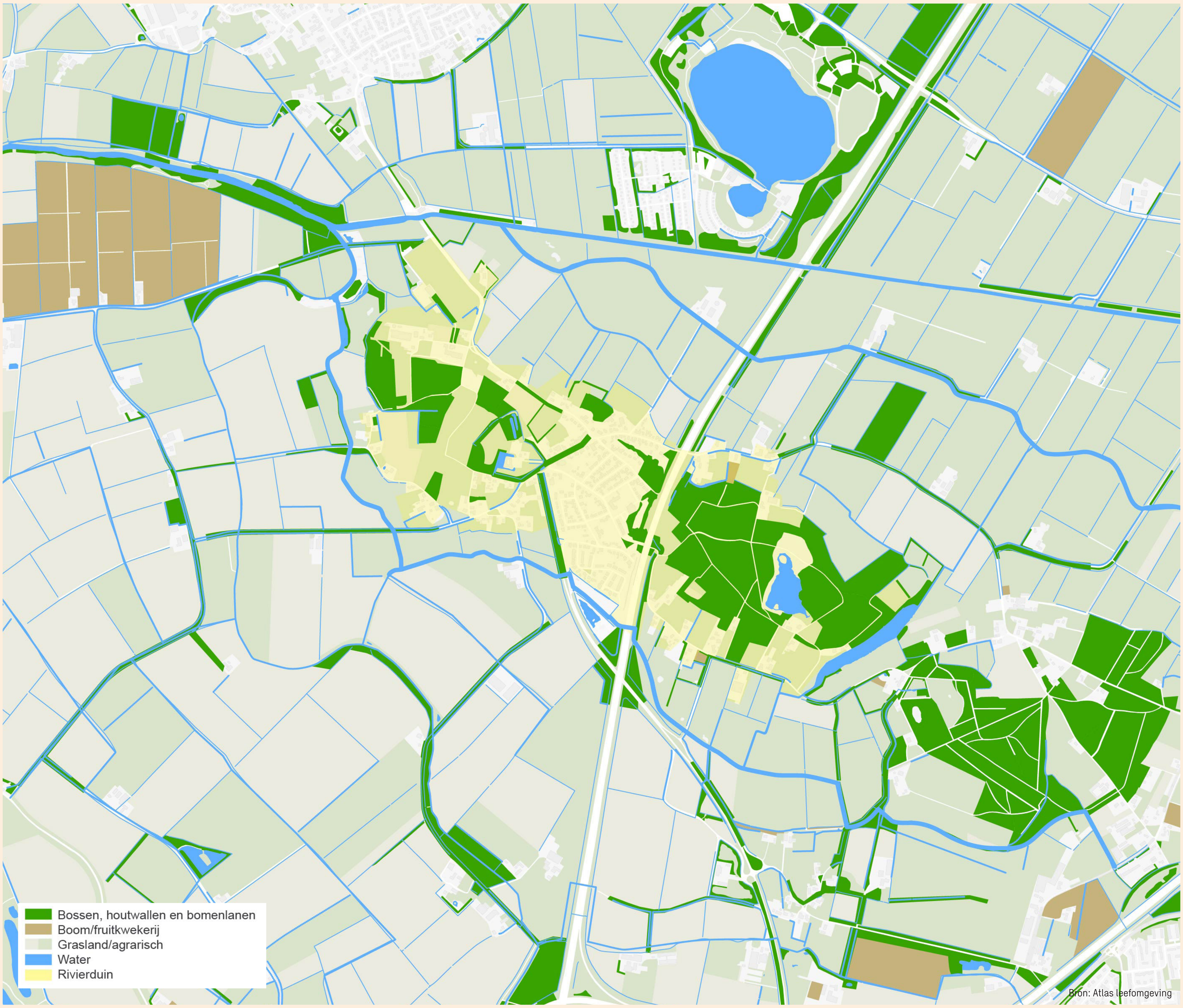

Bron: Atlas leefomgeving

Online enquête

Wat inwoners willen behouden

- Het groene karakter van het dorp
- Rust en stilte
- Het landschap, de bossen en de natuur rondom Hernen
- De kwaliteit en kleinschaligheid van de woonomgeving

Wat inwoners als knelpunt ervaren

- Geluidsoverlast van de A50
- Aandachtspunten rond onderhoud van groen en openbare ruimte
- Zorgen over aantasting van natuur, openheid en landschap door nieuwe ontwikkelingen
- Druk op de leefomgeving door infrastructuur en andere ruimtelijke ingrepen

Wat inwoners voor de toekomst wensen

- Behoud van groen, natuur en open ruimte
- Betere verbindingen tussen groen, wandelroutes en fietsroutes
- Een verzorgde en kwalitatieve openbare ruimte
- Een zorgvuldige balans tussen woningbouw, landschap, rust en leefkwaliteit

Energie en Netcongestie

Archeologische waarden

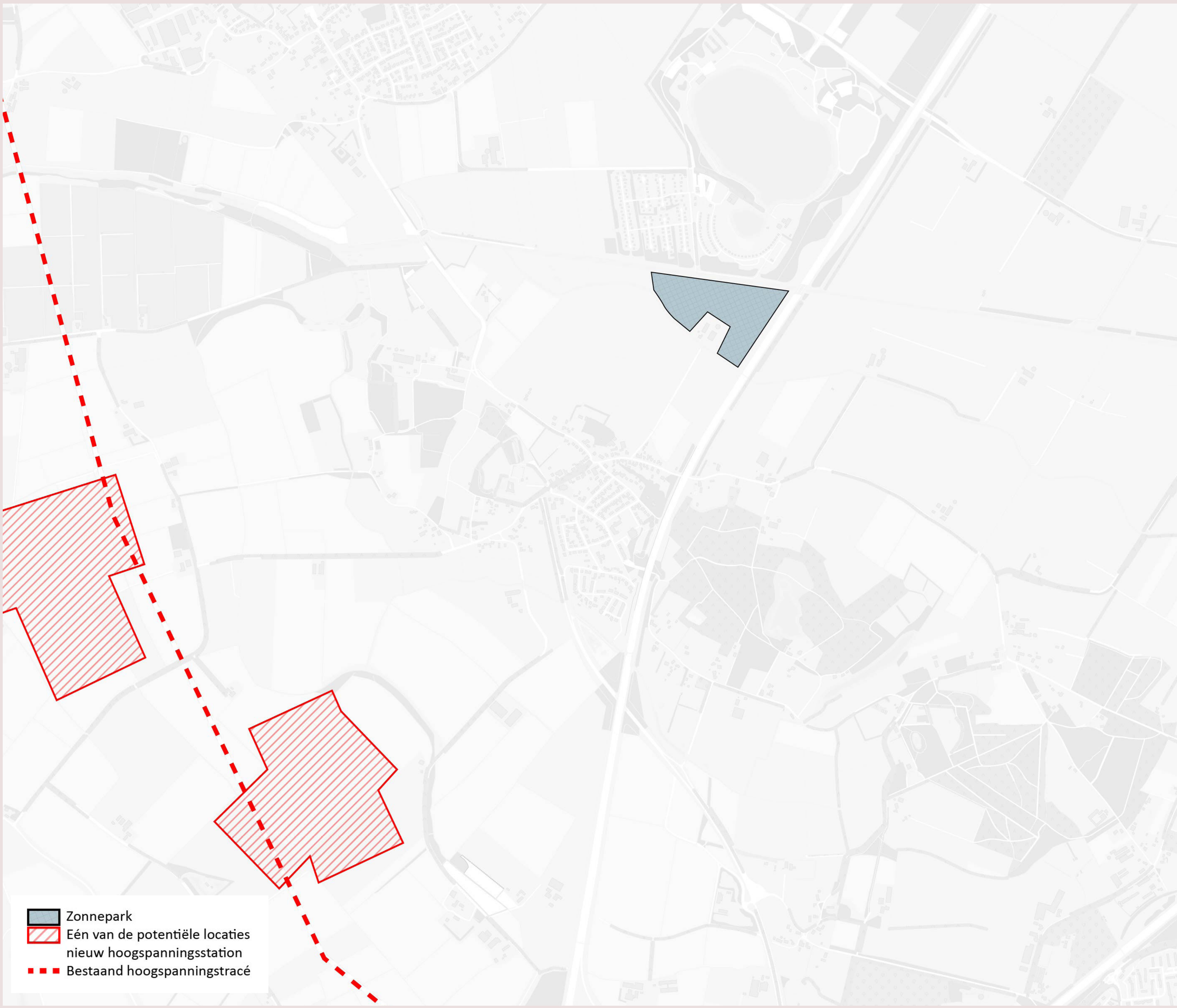

Online enquête

Wat inwoners willen behouden

- Het open en groene landschap rondom Hernen
- De rust, ruimte en groene woonomgeving
- De natuur, bossen en recreatieve waarde van het buitengebied
- Het kleinschalige en dorpse karakter van Hernen

Wat Inwoners als knelpunt ervaren

- Zorgen over de aantasting van landschap, natuur en openheid door energieprojecten
- Onrust over de mogelijke komst van grootschalige energie-infrastructuur, zoals een hoogspanningsstation, hoogspanningsleidingen, windturbines en zonnevelden. Deze onderwerpen worden door inwoners expliciet genoemd in hun toekomstzorgen
- De stapeling van ruimtelijke ontwikkelingen waardoor de druk op de leefomgeving toeneemt
- Het gevoel dat de lasten van de energietransitie mogelijk onevenredig op het landschap van Hernen terechtkomen. Gebaseerd op de terugkerende zorgen over aantasting van landschap en leefkwaliteit

Wat inwoners voor de toekomst wensen

- Een zorgvuldige afweging tussen energietransitie en behoud van landschap, natuur en leefkwaliteit
- Energieoplossingen die passen bij de schaal en identiteit van het dorp
- Behoud van rust, groen en open ruimte als belangrijke randvoorwaarde voor toekomstige ontwikkelingen
- Nieuwe woningbouw en voorzieningen die duurzaam zijn, maar zonder dat dit leidt tot een aantasting van de karakteristieke kwaliteiten van Hernen

Proces

We werken samen met inwoners aan een toekomstvisie voor Hernen. In deze visie staat hoe Hernen zich tot 2035 kan ontwikkelen.

Er is behoefte aan nieuwe, betaalbare woningen voor starters, gezinnen en ouderen. Ook is er aandacht nodig voor de toekomst van de basisschool en het dorpshuis. In de visie kijken we naar verschillende onderwerpen, zoals wonen, voorzieningen, verkeer, groen, sport, natuur, cultuur en leefbaarheid. We bekijken deze onderwerpen in samenhang.

Samen zoeken we antwoorden op vragen als:

- Hoe ziet Hernen er over tien jaar uit?
- Welke voorzieningen vinden we belangrijk?
- Hoe houden we Hernen leefbaar voor jong en oud?
- Waar is ruimte voor woningbouw en ontmoeting?

De visie geeft uitgangspunten en voorwaarden voor toekomstige plannen en initiatieven in Hernen. Zo ontstaat een duidelijk beeld van de ontwikkeling van Hernen voor inwoners, ondernemers, verenigingen en de gemeente.

Waar staan we nu?

Hieronder kunt u lezen wat we per maand gaan doen in dit project.

Juni - augustus 2026 - Start vragenlijst

Juni 2026 - Augustus 2026

We brengen in kaart wat er leeft onder inwoners: hun wensen, behoeften, zorgen en aandachtspunten.

8 september 2026 - Eerste inwonersavond

September 2026

Tijdens deze bijeenkomst halen we ideeën, wensen en aandachtspunten op bij inwoners van Hernen.

Medio-eind september 2026 - Toekomstscenario’s

September 2026

We informeren de gemeenteraad over mogelijke toekomstscenario’s voor Hernen.

Oktober 2026 - Tweede inwonersavond

Oktober 2026

We gaan met inwoners in gesprek over de verschillende toekomstscenario’s.

November 2026 - concept Intergrale Gebiedsvisie naar gemeenteraad

November 2026

Een concept van de toekomstvisie inclusief voorkeurscenario wordt besproken in de gemeenteraad.

December 2026 - Vaststelling Intergrale Gebiedsvisie

December 2026

We verwerken de reacties in de toekomstvisie. Daarna stelt de gemeenteraad de toekomstvisie vast.

KANSEN EN BELEMMERINGEN

Kansenkaart

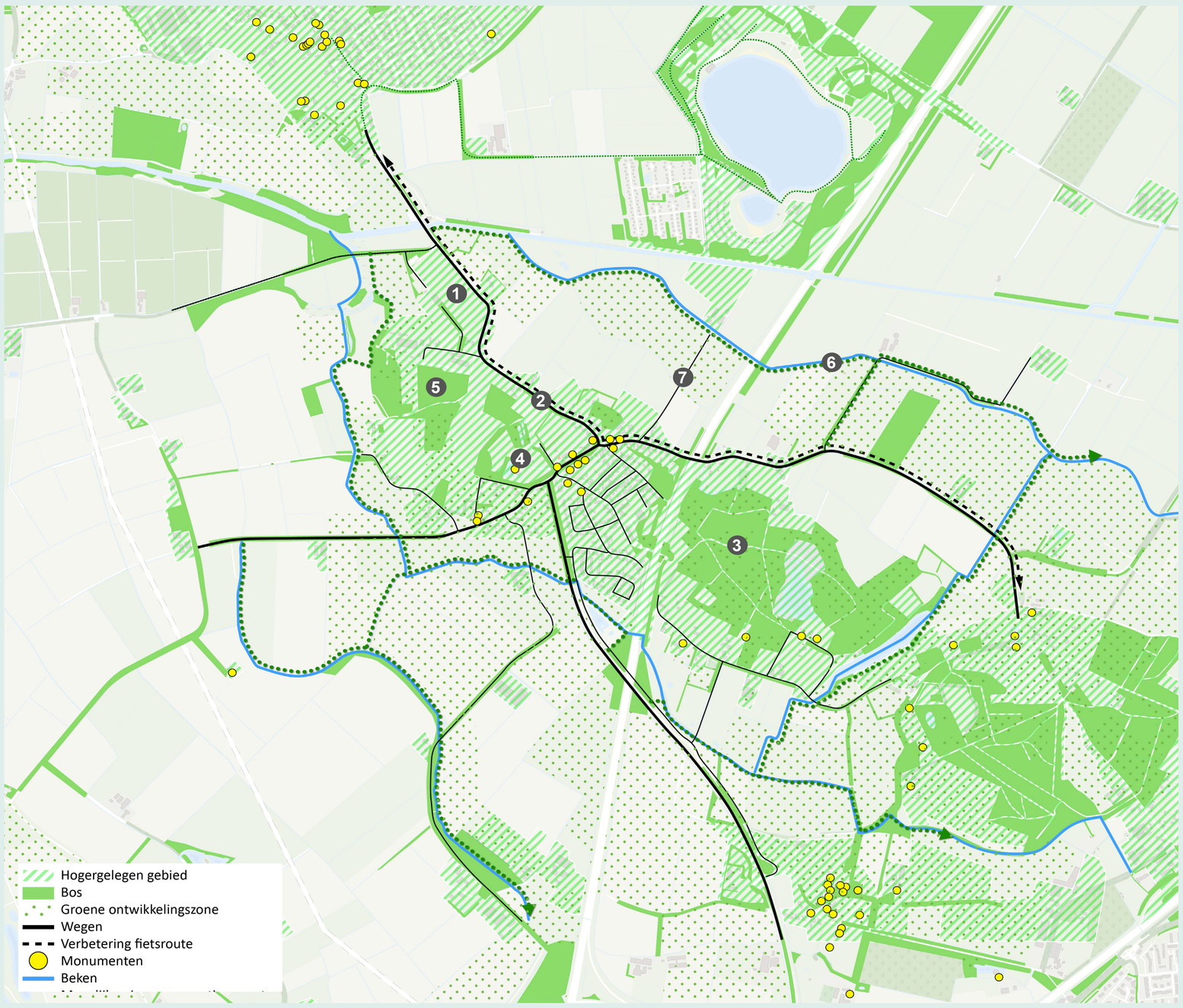

1 Hogergelegen gebied
Hogergelegen gebieden, waaronder de rivierduin waarop Hernen gebouwd is, bieden kansen voor bouwontwikkelingen.

2 Bestaande wegen
Bestaande wegen kunnen ontsluitingsmogelijkheden bieden voor toekomstige ontwikkelingen.

3 Bestaande wandelpaden
Het bestaande netwerk aan wandelpaden zorgt voor recreatiemogelijkheden en beleving van het gebied.

4 Monumenten
Bestaande monumenten worden gehandhaafd, en indien mogelijk wordt de belevingswaarde van monumenten versterkt.

5 Bestaande bomen
Bestaande bomen zorgen onder andere voor natuurwaarden, recreatiemogelijkheden, cultuurhistorische waarden en geven identiteit aan het gebied

6 Beleving beken
De beken bieden kansen om groenstructuren te versterken en recreatieve waardes te vergroten.

7 Verbinding De Groene Heuvels
Een directe verbinding met de recreatieplas is wenselijk.

Belemmeringenkaart

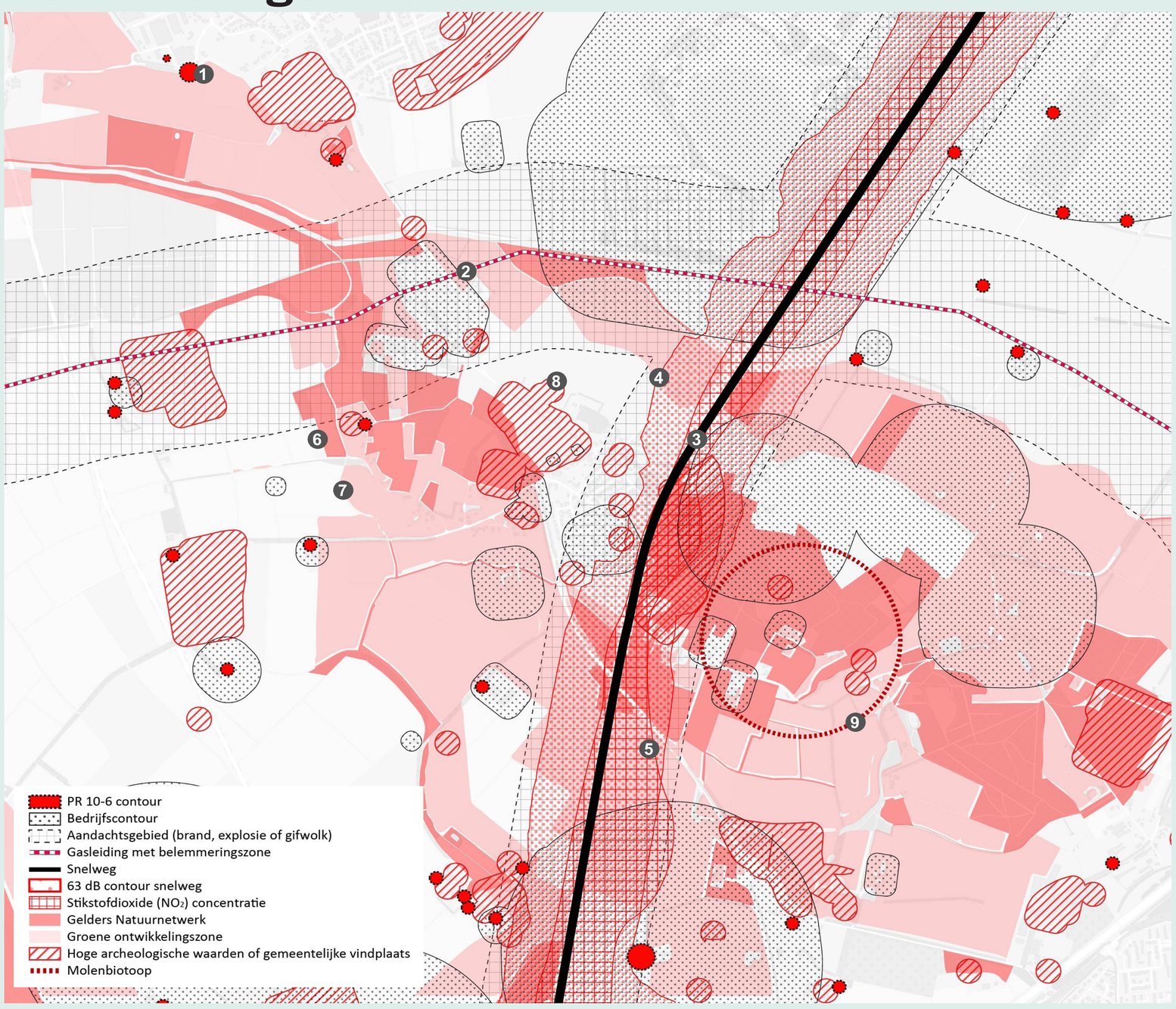

1 PR 10-6 contour
Binnen de contouren is ontwikkeling van woningen of andere gebouwgevoelige functies niet toegestaan.

2 Belemmeringengebied gasbuisleiding
Binnen de belemmeringszone mogen geen bouwontwikkelingen plaatsvinden.

3 Snelweg
De A50 vormt een fysieke barrière. De snelweg ligt ten hoogte van Hernen op een talud van ca. 3 meter hoog.

4 Geluid
De 55dB contour is weergeven op de kaart: de contour vanaf waar de geluidskwaliteit als matig wordt ervaren.

5 Stikstofdioxide (NO2) concentratie
Het gebied in de kaart bedraagt een waarde van 20 µg/m³ of hoger: de grenswaarde vanuit de EU.

6 Gelders Natuurnetwerk
Bouwontwikkelingen binnen deze gebieden zijn onwenselijk.

7 Groene Ontwikkelingszone
Ontwikkelen in het GO is mogelijk, echter dienen de kernkwaliteiten van natuur- en landschap versterkt te worden.

8 Archeologische waarde
Deze gebieden worden hebben een archeologische waarde van 1, of vormen een gemeentelijke vindplaats.

9 Molenbiotoop
Binnen de contour geldt een beperking met betrekking tot bouwhoogtes.

Opmerkingen:

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8183
Extern Zaak ID	Z/26/379767
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	5.f
Titel	379767 Informatienota Rapportage september 2026 Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Bedrijfsvoering - team Financieel beleid
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	§7 Bedrijfsvoering
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Gerrits, G.W.R. (Geert)

Bijlagen
379767 Informatienota Rapportage september 2026 Wijchen
3e Rapportage 2026-09 September

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	15 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	18 september 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

Kennis te nemen van de Rapportage Wijchen september 2026.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

Kennis te nemen van de Rapportage Wijchen september 2026.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/379767

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Rapportage september 2026 Wijchen

Collegedatum: 15 september 2026

Kernboodschap
Gedurende het jaar rapporteren we vier keer over de financiële stand van zaken. In maart en september doen we dat op hoofdlijnen. In mei en november doen we dat uitgebreid door middel van een programmarapportage. In deze rapportage op hoofdlijnen gaan we eerst in op een aantal thema's binnen de exploitatie en geven we vervolgens inzicht in de projecten van grote omvang of politieke betekenis. Met de gerapporteerde afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting verwachten we op een positief resultaat van € 184k uit te komen, op een begroting van € 160 miljoen.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit**
6 nov 2025	Begroting 2026
28 mei 2026	Rapportage maart 2026
9 jul 2026	Perspectiefnota en Programmarapportage mei

Toelichting
In de begroting houden we rekening met een resultaat van € 20k op een totale begroting van €160 miljoen. Op dit moment zien we op de grote thema's de volgende afwijkingen t.o.v. de actuele begroting, op basis van de huidige inschatting waar we over geheel 2026 op uitkomen (jaareindeverwachting):

Bedragen x € 1.000	
Actueel begrotingssaldo 2026	**20**
Afwijkingen rapportage	
BUIG 2026	0
Bijzondere bijstand	0
Jeugd	-237
Jeugd inzet egalisatiereserve	237
WMO	522
Vluchtelingen, Internationale	0
Bouwleges	0
Bouwgrondexploitaties	-543
Bijdrage Munitax	185
Huidige jaareindeverwachting	**184**

Gevolgen
We zien binnen BUIG het aantal bijstandsuitkeringen dalen. Voor het begrotingsresultaat heeft dat geen effect, omdat de uitkeringen vanwege index hoger uitvallen dan aangenomen in de begroting 2026. Binnenkort ontvangen we nieuwe informatie over de

hoogte van de rijksbijdrage en actualiseren we ook de aantallen in de bijstand bij de Programmarapportage van november.
Voor Jeugd en WMO is het zorggebruik tot en met juni afgezet tegen de nulmeting uit de Perspectiefnota.

Voor WMO leidt tot een positieve bijstelling van € 522k, vanwege een lager aantal in te zetten uren huishoudelijke hulp, lager aantal uur specialistische begeleiding en minder omvangrijke woningaanpassingen.

Op het gebied van de jeugdzorg zien we vooral een toename in de kosten jeugd GGZ. We starten een onderzoek naar deze regionale trend een gaan daarbij in gesprek met huisartsen die veelal de verwijzingen afgeven. Hier tegenover staat een voordeel op het Landelijk Transitie Arrangement (LTA). Per saldo verwachten we een nadeel t.o.v. de begroting van € 237k, wat we dekken uit de egalisatiereserve jeugd.

In de tweede kwartaalrapportage van Munitax is opgenomen dat de Wijchense bijdrage in 2026 € 185k lager uitvalt, dan opgenomen in de begroting. Dit komt vanwege het lager aantal ingediende bezwaren, waardoor de afhandelkosten aanmerkelijk lager zijn.

In hoofdstuk 4 laten we een overzicht zien van de verwachte eindwaarden van de vastgestelde bouwgrondexploitaties. Prijsstijgingen hebben een negatief effect op de verwachte eindwaarden. Voor Kraanvogel 1b vormen we volgens besluitvorming in januari een verliesvoorziening voor het verwachte tekort.

De projecten opgenomen in hoofdstuk 5 liggen over het algemeen op schema. Westwijzer en verduurzaming Mozaïek zijn technisch opgeleverd, maar moet financieel nog worden afgewikkeld.

Uitvoering of Vervolgstappen
In de Programmarapportage van november beoordelen we alle budgetten van 2026 integraal, waarmee we de jaareindeverwachting verder kunnen concretiseren.

Geheimhouding:
N.v.t.

Rapportage September 2026

P&C cyclus 2026:

Maart: Rapportage op hoofdlijnen ✓

Mei: Programmarapportage ✓

Juli: Perspectiefnota en jaarrekening ✓

September: Rapportage op hoofdlijnen

November: Programmarapportage en Begroting

December: Budgetoverhevelingen

Inhoudsopgave:

1. Inleiding 3
2. Totaalbeeld 2026 3
3. Thema's exploitatie 2026 4
   - 3.1 BUIG 4
   - 3.2 Bijzondere bijstand 4
   - 3.3 Jeugd 5
   - 3.4 Wmo 7
   - 3.5 Vluchtelingen arbeidsmigranten en huisvesting 8
   - 3.6 Bouwleges 9
   - 3.7 Klimaatmiddelen 10
   - 3.8 Overig 11
4. Bouwgrondexploitaties 13
5. Projecten 14
   - 5.1 Wijchen West 14
   - 5.2 MFA Westwijzer 15
   - 5.3 Hart van Zuid 16
   - 5.4 Tussen kasteel en Wijchens Meer 17
   - 5.5 Verduurzaming Mozaïek 17
   - 5.6 Havenweg - Leemweg 18

1. Inleiding

Voor u ligt de rapportage van september 2026. We rapporteren de jaareindeverwachting ten opzichte van de geactualiseerde begroting. Het doel van de rapportage is om snel inzicht te krijgen in de stand van zaken voor het lopende jaar, met de financiën als uitgangspunt. De geactualiseerde begroting is daarbij leidend. In 2026 rapporteren we vier keer aan het college en de raad. Twee (Programma)rapportages zijn uitgebreider qua vorm en inhoud, waarin we alle budgetten integraal doornemen en ook de verantwoording op de beleidsvoornemens 2026 opnemen. In deze rapportage op hoofdlijnen gaan we eerst in op een aantal thema's binnen de exploitatie en geven we vervolgens inzicht in de projecten van grote omvang of politieke betekenis.

2. Totaalbeeld 2026

In de begroting houden we rekening met een resultaat van € 20k op een totale begroting van €160 miljoen. Op dit moment zien we op de grote thema's de volgende afwijkingen t.o.v. de actuele begroting, op basis van de huidige inschatting waar we over geheel 2026 op uitkomen (jaareindeverwachting):

Bedragen x € 1.000	
Actuele begroting 2026	**20**
Afwijkingen rapportage	
BUIG 2026	0
Bijzondere bijstand	0
Jeugd	-237
Jeugd inzet egalisatiereserve	237
WMO	522
Vluchtelingen, Internationale werknemers	0
Bouwleges	0
Bouwgrondexploitaties	-543
Bijdrage Munitax	185
Huidige jaareindeverwachting	**184**

Conclusie:

In deze rapportage beoordelen we de grote thema's op afwijkingen ten opzichte van de begroting. We zien binnen BUIG het aantal bijstandsuitkeringen dalen. Voor het begrotingsresultaat heeft dat geen effect, omdat de uitkeringen vanwege index hoger uitvallen dan aangenomen in de begroting 2026. Binnenkort ontvangen we nieuwe informatie over de hoogte van de rijksbijdrage en actualiseren we ook de aantallen in de bijstand bij de Programmarapportage van november.

Voor Jeugd en WMO is het zorggebruik tot en met juni afgezet tegen de nulmeting uit de Perspectiefnota.

Voor WMO leidt tot een positieve bijstelling van € 522k, vanwege een lager aantal in te zetten uren huishoudelijke hulp, lager aantal uur specialistische begeleiding en minder omvangrijke woningaanpassingen.

Op het gebied van de jeugdzorg zien we vooral een toename in de kosten jeugd GGZ. We starten een onderzoek naar deze regionale trend een gaan daarbij in gesprek met huisartsen die veelal de verwijzingen afgeven. Hier tegenover staat een voordeel op het Landelijk Transitie Arrangement (LTA). Per saldo verwachten we een nadeel t.o.v. de begroting van € 237k, wat we dekken uit de egalisatiereserve jeugd.

In hoofdstuk 4 laten we een overzicht zien van de verwachte eindwaarden van de vastgestelde bouwgrondexploitaties. Prijsstijgingen hebben een negatief effect op de verwachte eindwaarden. Voor Kraanvogel 1b vormen we conform besluitvorming in januari een verliesvoorziening voor het verwachte tekort.

De projecten opgenomen in hoofdstuk 5 liggen over het algemeen op schema. Westwijzer en verduurzaming Mozaïek zijn technisch opgeleverd, maar moet financieel nog worden afgewikkeld.

3. Thema's exploitatie 2026

3.1 BUIG

In de primitieve begroting van 2026 is rekening gehouden met een gemiddeld aantal van 735 bijstandontvangers. We zijn gestart in 2026 met 746 bijstandsgerechtigden. In de Perspectiefnota hebben we de verwachting bijgesteld naar gemiddeld 751 bijstandsontvangers, uitgaande van een stijging van het aantal bijstandsontvangers gedurende het jaar. Begin mei 2026 is het bestand echter gedaald naar 736. Deze dalende lijn lijkt zich door te zetten in het derde kwartaal.

In 2025 is een tekort gerealiseerd van 19,4%, zijnde € 2,4 miljoen. Hiervoor heeft het college een vangnetuitkering ter hoogte van €1,45 miljoen aangevraagd. Naar verwachting wordt deze begin 2027 uitbetaald.

Wat is de verwachte afwijking t.o.v. begroting?
Voor 2026 werd vanaf de Perspectiefnota uitgegaan van gemiddeld 751 uitkeringsgerechtigden. Door de daling van het aantal uitkeringsgerechtigden kan dit aantal worden bijgesteld naar 735.

De lagere uitgaven vanwege minder uitkeringen leidt naar verwachting niet direct tot een lager kostenniveau, omdat de kosten per uitkering hoger liggen dan aangenomen in de begroting. Dit is per saldo budget neutraal.

De voorlopige rijksbijdrage en de ontvangsten uit verhaal uitkeringen zijn begroot op € 13,389 miljoen. In oktober publiceert het Rijk het definitieve budget voor 2026 en het voorlopige budget voor 2027.

Grafiek ontwikkeling bijstandsgerechtigden 2026

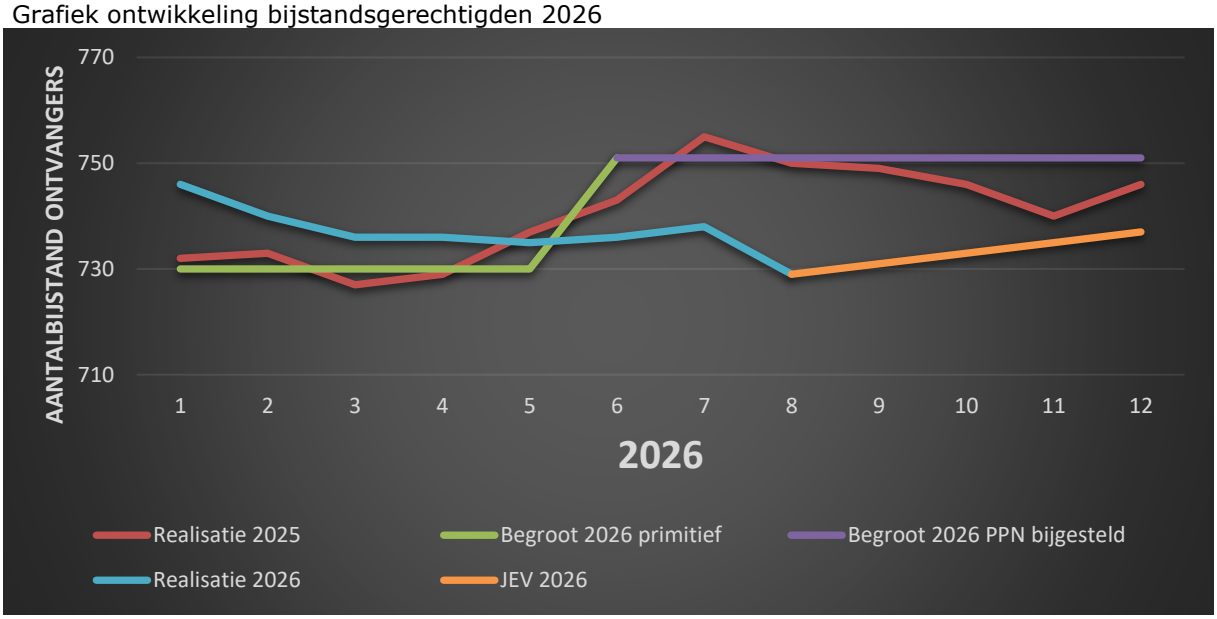

3.2 Bijzondere bijstand

De voorgaande jaren kenmerkten zich vooral door een stijging van de uitgaven aan incidentele kosten, de individuele inkomenstoeslag en studietoeslag. Ook de uitgaven aan bewindvoeringskosten stegen in 2025.
De stijging van deze kosten kunnen we grotendeels toeschrijven aan een toename van aanvragen van statushouders. Wat de uitgaven op deze budgetten in 2026 gaan doen was aanvankelijk onzeker. Veel hing af van de inhoud van het Migratiepact dat in de zomer van 2026 bekend zou worden gemaakt. Inmiddels is dit bekend. We verwachten de komende jaren een matiging van de groei van statushouders door afspraken die met het COA zijn gemaakt. In de Perspectiefnota hebben we deze matiging al verwerkt.
De overige uitgaven vertonen geen bijzonderheden. Op dit moment verwachten we ook geen andere dan bovengenoemde ontwikkelingen die directe aanzienlijke gevolgen hebben voor de overige budgetten bijzondere bijstand.

3.3 Jeugd

In Q1 van 2026 is de jaarlijkse Nulmeting Jeugd en WMO uitgevoerd. Tijdens meerdere inhoudelijke duiding sessies is op basis van de actuele zorgpopulatie, te verwachten trends in zorggebruik, definitieve tarieven 2026 en ontwikkelingen het geactualiseerde beeld 2026 (en verder) bepaald. Dit hebben we in de Perspectiefnota verwerkt, waarmee de actuele begroting is bijgesteld.
In dit thema komt het onderdeel Jeugd aan de orde. In voorliggende rapportage brengen we de laatste ontwikkelingen in het zorggebruik en de daaraan gerelateerde kosten in beeld (zorggebruik stand t/m juni 2026).
We bekijken deze ontwikkelingen in samenhang met de Hervormingsagenda Jeugd. De afspraken uit de Hervormingsagenda worden opgenomen in de Jeugdwet. Hierdoor worden deze afspraken wettelijk verplicht. Gemeenten moeten vanaf 2028 aan deze wettelijke eisen voldoen.

Wat is de verwachte afwijking t.o.v. de begroting?
Voor het lopende jaar 2026 verwachten we een nadeel ad € 237k ten opzichte van de actuele begroting. Dit verwachte resultaat leidt tot een onttrekking uit de egalisatiereserve Jeugd. Deze reserve is bedoeld voor het egaliseren van (verwachte) jaarresultaten Jeugd.
In onderstaande tabel (bedragen x € 1.000) de opbouw per onderdeel:

	2026
Dagbehandeling	80
Verblijf	30
Ambulant	-38
GGZ zorg	-721
Bescherming/reclassering	107
PGB	0
Overig	305
Totaal	**-237**

Hieronder per categorie, waar bijstelling plaatsvindt, de inhoudelijke toelichting:

Dagbehandeling
Bij een aantal vormen van dagbehandeling zien we een financieel voordeel. Dit geldt vooral voor de naschoolse dagbehandeling. Deze vorm van ondersteuning is in 2026 voor minder jeugdigen ingezet dan verwacht.

Verblijf
Het aantal jeugdigen dat gebruikmaakt van verblijf is stabiel. Wel zien we een verschuiving van het Landelijk Transitiearrangement (LTA) naar de Essentiële Functies (EF). EF-verblijf valt binnen de categorie verblijf. We zien dat minder jeugdigen gebruikmaken van verblijf dan in eerdere jaren. Tegelijkertijd worden de zorgvragen van deze jeugdigen zwaarder. Hierdoor is per jeugdige meer en intensievere zorg nodig. Dit zorgt voor hogere kosten per jeugdige.
Ondanks de toename van EF-verblijf is er een financieel voordeel. Dit komt vooral door de uitstroom van jeugdigen. Een aantal jeugdigen is 18 jaar geworden of doorgestroomd naar de Wet langdurige zorg (Wlz).
We blijven actief betrokken bij deze trajecten en denken mee over de afbouw van jeugdhulp. Hierdoor hebben we beter zicht op wanneer zorg start en stopt. We hebben niet altijd invloed op het gebruik van jeugdhulp. Wel kunnen we de verwachte kosten hierdoor beter voorspellen.

Ambulant
Bij ambulante hulp is de inzet van reguliere en specialistische begeleiding gelijk gebleven. Toch zien we binnen deze categorie een financieel nadeel. Dit komt door de inzet van één-op-één begeleiding vanuit de Essentiële Functies (EF). Ook hier is sprake van een verschuiving van het Landelijk Transitiearrangement (LTA) naar EF.

GGZ
Binnen de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) zien we een stijging bij zowel de basis-GGZ als de specialistische GGZ. Behandelingen duren langer en zijn intensiever. Ook worden behandeltrajecten steeds vaker verlengd.
Deze ontwikkeling zien we ook in andere gemeenten in de regio. We starten een onderzoek naar de oorzaken van deze stijging. Hierbij gaan we onder andere in gesprek met huisartsen om de ontwikkeling beter te begrijpen. Daarnaast bespreken we de stijging regionaal met contractmanagement, beleidsadviseurs en zorgaanbieders.

Bescherming/ reclassering
Bij de ondertoezichtstellingen (OTS) zien we een financieel voordeel. Dit komt onder andere door personeelstekorten en het verlagen van de caseload bij de jeugdbescherming.

PGB
Bij het persoonsgebonden budget (PGB) zijn geen bijzonderheden. De inzet blijft ongewijzigd.

Overig
Het financiële voordeel binnen deze categorie komt door het Landelijk Transitiearrangement (LTA). In 2026 hebben we geen jeugdigen meer binnen LTA-verblijf. Deze ondersteuning is verschoven naar de Essentiële Functies (EF) en valt nu onder de categorie verblijf.
De kosten voor LTA-ambulant zijn twee keer zo hoog als begroot. De stijging komt vooral door de inzet van zeer specialistische GGZ. Deze zorg valt onder LTA-ambulant. Ondanks deze stijging is er binnen het totale LTA-budget nog steeds sprake van een financieel voordeel.

Lokale aanpak Hervormingsagenda Jeugd
Voor de lokale uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd investeren we in sterke sociale teams en een sterke sociale basis. In 2025 besloot de Raad via de begroting om te investeren in de verdere ontwikkeling van de sociale teams. In 2026 zijn verschillende onderdelen gestart of verder ontwikkeld:

- Buurtgezinnen**:** is in januari 2026 gestart. Buurtgezinnen koppelt gezinnen die ondersteuning nodig hebben aan vrijwillige steungezinnen.
- POH-Jeugd: begin 2026 zijn twee praktijkondersteuners jeugd (POH-Jeugd) in dienst genomen en hebben we hierdoor meer uren toegevoegd. Hiervoor hadden we jaren de SOJ (specialistische ondersteuner Jeugd via Karakter). De POH-Jeugd ondersteunen huisartsen en inwoners. Het doel is om eerder passende ondersteuning te bieden en zwaardere en duurdere zorg waar mogelijk te voorkomen.
- Ecosysteem Mentale Gezondheid (GEM): in Wijchen zijn we gestart met een lokale aanpak voor de mentale gezondheid van jongeren. In 2026 is een bouwplaats georganiseerd. Jongeren hebben hierbij zelf aangegeven wat zij nodig hebben. Deze opbrengsten werken we nu verder uit.
- Sociaal Team: in 2026 hebben we samen met het Sociaal Team uitgewerkt welke ambulante begeleiding het team zelf kan bieden. Ook is de inzet van de gedragsdeskundige uitgebreid. In september 2026 is daarnaast het algemeen maatschappelijk werk gestart.

Bij de begroting 2027 wordt een bestedingsplan voor 2027 en volgende jaren voorgelegd. Hierin staat welke inzet nodig is voor de verdere uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd. Deze inzet is ook nodig om invulling te geven aan de bezuinigingsopgave die het Rijk aan de Hervormingsagenda Jeugd heeft gekoppeld.

Vervolg
In november 2026 ontvangt de gemeenteraad een tweede informatienota over het Sociaal Domein. Hierin informeren we de raad over nieuwe ontwikkelingen en eventuele bijzonderheden.

3.4 Wmo

In Q1 van 2026 is de jaarlijkse Nulmeting Jeugd en WMO uitgevoerd. Tijdens meerdere inhoudelijke duiding sessies is op basis van de actuele zorgpopulatie, te verwachten trends in zorggebruik, definitieve tarieven 2026 en ontwikkelingen het geactualiseerde beeld 2026 (en verder) bepaald. Dit hebben we in de Perspectiefnota verwerkt, waarmee de actuele begroting is bijgesteld.
In dit thema komt het onderdeel WMO aan de orde. In voorliggende rapportage brengen we de laatste ontwikkelingen in het zorggebruik en de daaraan gerelateerde kosten in beeld (zorggebruik stand t/m juni 2026).

Wat is de verwachte afwijking t.o.v. de begroting?
Voor het lopende jaar 2026 verwachten we een voordeel van € 522k ten opzichte van de actuele begroting. Dit verwachte resultaat leidt normaliter tot een storting in de egalisatiereserve WMO. Deze reserve is bedoeld voor het egaliseren van (verwachte) jaarresultaten WMO. Omdat deze reserve al op het maximale plafond zit, vervalt de storting en valt het saldo vrij in het resultaat.
In onderstaande tabel (bedragen x € 1.000) de opbouw per onderdeel:

	2026
Huishoudelijke hulp	251
Begeleiding	142
Hulpmiddelen	0
Dagbesteding	37
Woonvoorzieningen	100
PGB	0
Overig	-8
Totaal	**522**

Hieronder per categorie, waar bijstelling plaatsvindt, de inhoudelijke toelichting:

Huishoudelijke verzorging
Bij huishoudelijke verzorging is begin 2025, tegen de verwachting in, een lichte daling van het aantal cliënten zichtbaar geweest. Deze ontwikkeling werd voornamelijk veroorzaakt door een hogere uitstroom. In de eerste helft van 2026 blijft het aantal cliënten stabiel op het niveau van eind 2025, met gemiddeld 1.328 cliënten.
Daarnaast constateren we een afname van het aantal geïndiceerde uren. Dit hangt onder meer samen met de toepassing van het Indicatieprotocol Huishoudelijke Hulp (HH) bij nieuwe aanvragen en herbeoordelingen van aflopende indicaties. Dit protocol gaat uit van een lagere normering van de benodigde ondersteuning.
De verzilveringsgraad van de indicaties blijft met 86% gelijk aan die van 2025. Op basis van de huidige ontwikkelingen verwachten wij in 2026 op jaarbasis circa 5.000 uur minder huishoudelijke verzorging in te zetten dan oorspronkelijk geraamd.
Bij het opstellen van de begroting is uitgegaan van een jaarlijkse groei van het aantal in te zetten uren. De actuele ontwikkelingen geven aanleiding om de raming van de benodigde uren neerwaarts bij te stellen.

Begeleiding
Het aantal klanten dat begeleiding ontvangt zien we licht stijgen, niet het aantal uren. Dit duidt op een gemiddelde lagere inzet van de begeleiding per inwoner. Eind 2025 hebben wij structureel extra uren bijgeraamd voor de specialistische begeleiding. Deze extra uren lijken we niet nodig te hebben. Daarom stellen we de raming van de benodigde uren neerwaarts bij.

Hulpmiddelen
In 2025 hebben wij samen met de regio Nijmegen de hulpmiddelen opnieuw Europees aanbesteed. Vanaf 1 juni 2026 hebben wij nieuwe raamovereenkomsten met twee leveranciers die beide de gehele regio bedienen: Meyra en Medipoint. Nieuwe aanvragen gaan naar de nieuwe leveranciers. Het uitstaande bestand aan hulpmiddelen blijft in onderhoud bij Welzorg. Met deze firma hebben we een sterfhuisconstructie voor de komende 3 jaar.
We zien in de eerste helft van 2026 een lichte stijging van het aantal uitstaande hulpmiddelen. Vergrijzing, het beleid langer thuis wonen en meer inwoners met meer dan één chronische aandoening veroorzaken dit. Vooralsnog is er geen reden om het budget aan te passen.

Dagbesteding
Binnen de dagbesteding voor ouderen zien we het gebruik niet stijgen. Hoewel dat wel verwacht was in verband met het langer thuis wonen van ouderen en de aangescherpte toegang tot de Wet

langdurige zorg, waardoor cliënten met een zwaardere ondersteuningsbehoefte langer binnen de Wmo blijven. Het uitblijven van de stijging lijdt tot een neerwaartse druk op de kosten.
Bij de dagbesteding voor volwassenen (niet zijnde mensen met een geriatrische problematiek) zien we de 1e helft 2026 een opvallende daling van het gebruik.

Woonvoorzieningen
De uitgaven voor woonvoorzieningen kennen een open-eindkarakter, waardoor de kostenontwikkeling beperkt voorspelbaar is. In de eerste helft van 2026 hebben zich geen omvangrijke woningaanpassingen voorgedaan. Op basis van de huidige realisatie en verwachtingen voor de rest van het jaar stellen wij daarom de raming neerwaarts bij.

Vervolg
In november 2026 volgt nog een tweede informatienota Sociaal Domein 2026 aan de gemeenteraad met eventuele opvallendheden.

3.5 Vluchtelingen arbeidsmigranten en huisvesting

Continueren opvang ontheemden Oekraïne
Er is een vast team van locatie leiders en beveiliging beschikbaar op de locatie. Daarnaast hebben we maatschappelijk werkers beschikbaar in spreekuren en is er een mogelijkheid om een afspraak met vluchtelingenwerk Nederland te maken. Voor overlast gevende ontheemden met psychische problematiek werken wij binnen het Rijk van Nijmegen samen met de locatie de nul-vleugel (opvang met zorg). Dit alles maakt dat de ontheemden op een passende wijze kunnen verblijven in de noodopvang. Samen met het Rijk van Nijmegen zijn we de opties aan het uitwerken voor na de RTB (Richtlijn Tijdelijke Bescherming). Dit zal een gefaseerde uitstroom worden vanuit de noodopvang terug naar huis of een andere vorm van tijdelijk verblijf in Nederland. De ontheemden betalen een eigen bijdrage voor de opvang. Het merendeel is aan het werk of gaat naar school. Een aantal kinderen ontvangen zorg met verblijf. Met het ministerie zijn we in overleg over de vergoeding van deze kosten tot nu toe betalen we dit uit de bekostiging voor noodopvang.

Gerealiseerd:
We hebben een vaste bezetting van locatieleiding, beveiliging en maatschappelijk werk beschikbaar op de noodopvang locaties. Ook werken we nog steeds samen met Nijmegen inzake de zorgvleugel als er sprake is van overlast en middelen gebruik wat niet hanteerbaar is op de noodopvang locatie. Met Talis hebben we de huur verlengd tot eind RTB en we hebben 4 appartementen vrijgespeeld voor reguliere sociale huur. Dit doordat we een aantal ontheemden hebben overgeplaatst naar het TussenThuis aan de Graafseweg. We verwachten dat er ook na 2028 nog behoefte zal zijn aan noodopvang. We denken dat het een uitfasering zal gaan worden waarbij terug huiswaarts keren als de oorlog beëindigd mocht zijn de eerste insteek is. Dit zal niet afgedwongen worden door de overheid waardoor er ook ontheemden zullen kiezen voor een terug val optie. Hoe deze terugval optie precies gaat verlopen weten we nog niet. Omdat de vraag naar opvang langer gaat duren zoeken we naar alternatieven voor het verblijf aan de Piusstraat. Dit onderzoek zit nog in een oriënterende fase. We wachten tevens nog steeds op een definitieve uitwerking van het rijk over het vervolg van de noodopvang voor ontheemden na verlopen van de RTB. Inmiddels is al wel bekend dat de RTB met een jaar verlengd gaat worden naar maart 2028. De meeste ontheemden zijn nog steeds aan het werk of gaan naar school. De zorgkosten betalen we uit het tarief voor noodopvang.

Continueren Tussenthuis
In september 2024 opende het Tussenthuis voor statushouders.
We zetten in op het goed landen van de statushouders in onze gemeenschap door extra aandacht te besteden aan het samenleven in de buurt en het begrijpen van de normen en waarden in Nederland. Ook starten we direct de inburgering op zodat statushouders zo goed mogelijk voorbereid uit kunnen stromen naar hun uiteindelijke woning of appartement. We werken intensief samen met Talis voor doorstroom naar definitieve huisvesting en met de huismeesters voor sociale samenhang in het TussenThuis en de buurt. We gaan uitwerken wat het aangekondigde verbod op voorrang verlenen van statushouders bij sociale huur voor een effect gaat hebben op het tussenthuis. Hier komen we op terug als we duidelijkheid hebben over of deze wet wordt aangepast en per wanneer.

Gerealiseerd:
In december hebben we besloten het TussenThuis uit te faseren omdat we door de grote stroom na-reizigers al voldoende statushouder opvangen binnen Wijchen om te kunnen voldoen aan de

taakstelling. De plekken die we vrij spelen vullen we op met ontheemden uit Oekraïne die wonen aan de Piusstraat. Hierdoor kunnen we reguliere appartementen en studio's teruggeven aan Talis voor de sociale verhuur.
We hebben inmiddels de locatie leiding en beveiliging gecontracteerd bij dezelfde ondernemers als van de opvang ontheemden aan de Pius straat. Dit brengt samenhang in de verschillende opvang locaties in uitvoering en piket. Voor de statushouders hebben we de positieve ervaringen van het verblijf in het TussenThuis als voorbeeld meegenomen in het door ontwikkelen van het beleid gericht op integratie en participatie van nieuwkomers.

Realiseren AZC
We gaan verder met de ontwikkeling van een AZC. We zijn bezig met het voorbereiden van de BOPA procedure. Omdat er dassen zijn aangetroffen in de directe omgeving zijn we aan het bezien wat de compenserende maatregelen moeten zijn in dit gebied. Dit heeft een effect op de planning en het kunnen opstarten van de aanbesteding. We verwachten meer duidelijkheid te kunnen geven in het tweede deel Q4 van 2025. We weten inmiddels dat het openen van het AZC hierdoor niet voor 2027 zal gaan plaats vinden. Deze vertraging hebben we gemeld bij de provincie en het ministerie.
We hebben de klankbordgroepen bijgepraat over bovenstaande ontwikkelingen en afgesproken dat we ze blijven informeren als er weer een voortgang te melden is. Dit doen we zowel via mail als in gesprekken met de klankbordgroepen.

Gerealiseerd:
We hebben het plan geactualiseerd op basis van de maatregelen die nodig zijn om de das te beschermen. Het COA heeft dit plan positief beoordeeld. We zijn nu bezig met de verdere uitvoering van de aanpassingen onder andere door grondaankoop. Inmiddels heeft het college de raad gevraagd om een positief advies voor het afgeven van een tijdelijke vergunning via een BOPA-procedure. We hebben de klankbordgroep hierover in september bijgepraat. Zodra de raad bindend advies heeft gegeven, kunnen we verder met het vervolg van de realisatie en planning van het azc. Het betrekken van de klankbordgroep is hierin een vast onderdeel. Verwachte opening van het azc staat nu in de planning op eind 2027.

Beleidskader huisvesting internationale medewerkers
In 2026 is er een beleidskader Internationale Werknemers. Dit kader geeft duidelijkheid over welke vormen van huisvesting mogelijk zijn en onder welke voorwaarden. Het beleidskader sluit aan bij het eerder opgestelde regionale beleidskader.
Gerealiseerd:
Het beleidskader Huisvesting Internationale Werknemers is vastgesteld door de gemeenteraad. In september zal het college de beleidsregels behorende bij dit plan vaststellen. Door het vaststellen van het kader en de beleidsregels kunnen we particuliere initiatieven beoordelen zodra ze worden ingediend.

Statushouders
We spannen ons gezamenlijk met Talis in om te voldoen aan de taakstelling. Dit doen we onder andere door de inzet van het TussenThuis.
Gerealiseerd:
We hebben met het COA afgesproken in 2026 geen nieuwe koppelingen statushouders voor de taakstelling te krijgen in verband met de komst van veel nareizigers. De volledige taakstelling 2026 Wijchen is vastgesteld op 73 personen. Op peildatum 1 september hebben we in 2026 al 80 personen gehuisvest.

3.6 Bouwleges
In de begroting 2026 gaan we uit van legesinkomsten voor bouwvergunningen ter hoogte van 892K. Tot en met september is voor een bedrag van € 411k aan leges in rekening gebracht. In de actieve werkvoorraad zit voor € 196k (exclusief AZC en 1e fase Wijchen West) aan verwachte leges. Of we de begrote inkomsten gaan halen in 2026 is afhankelijk van het moment waarop vergunningen worden aangevraagd op de grote projecten, zoals het AZC en Wijchen West. De huidige verwachting is dat de legesinkomsten m.b.t. het AZC en de 1e fase van Wijchen West pas in 2027 kunnen worden geïnd. Mogelijk blijven we hierdoor onder de raming en schuiven de betreffende inkomsten door naar 2027. We monitoren dit in het verloop van het jaar en stellen de begroting bij waar nodig.

3.7 Klimaatmiddelen

De klimaatmiddelen besteden we voornamelijk aan de energietransitie. De kosten verdelen we over vier thema's: energietransitie overkoepelend, duurzame elektriciteit, duurzame warmte en ontzorging.

CDOKE en programmagelden

De klimaatmiddelen bestaan uit de gemeentelijke programmagelden en rijksgelden die we ontvangen via de regeling voor capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Daarnaast ontvangt de gemeente ook specifieke uitkeringen (SPUKS) om energiebesparende maatregelen bij inwoners te stimuleren.

Hieronder volgt per onderdeel van de klimaatmiddelen een toelichting op de verwachte uitgaven:

- **Overkoepelend**: deze post bevat voornamelijk de inzet van personeel, zowel vaste medewerkers als inhuur. Een andere grote kostenpost is de ondersteuning van bedrijven bij verduurzaming. Hiervoor is ook een subsidie van € 50.000 euro ontvangen. Dankzij deze subsidie en omdat het meer tijd kost extra personeel aan te trekken, vallen de kosten naar verwachting 200.000 lager uit.
- **Duurzame elektriciteit:** op dit onderdeel verwachten we vooral juridische kosten rond opwekprojecten, zoals windpark Bijsterhuizen. Vooralsnog is de verwachting dat we de begrote kosten zullen realiseren.
- **Duurzame warmte:** dit betreft kosten voor de ontwikkeling van een warmteprogramma, procesbegeleiding voor een warmtenet en ondersteuning van warmte-initiatieven zoals in Batenburg. Vooralsnog zijn er vooral kosten gemaakt voor een second opinion op de haalbaarheidsstudie van het warmtenet. Omdat de besluitvorming over onderzoek naar het warmtenet is vertraagd, is daarvoor nu geen procesbegeleiding nodig. Ook de middelen die begroot waren voor een participatie-traject voor warmteprogramma zijn hierdoor vooralsnog niet nodig. Daarom is de verwachting dat de kosten slechts € 26.000 zullen bedragen.
- **Ontzorging:** hieronder vallen de kosten voor het energieloket, de coaches, de isolatieaanpak en het opstellen van het soortenmanagementplan. Voor het opstellen van een soortenmanagementplan hadden we € 210.000 begroot, maar deze kosten schuiven grote door naar 2027 en verder. Voor een verkenning van een mogelijk Energiehuis konden we de kosten delen met andere gemeentes, waardoor deze lager uitvallen. De gedragscampagne 'Pak Jouw Moment' hadden we uitbesteed, maar gaan we in huis verder brengen. Daarom nemen de kosten af. We verwachten dit jaar zo'n € 175.000 te besteden.

Thema	Begroot 2026	Verwachting 2026
Energietransitie	€ 1.122.670	€ 802.000
Duurzame electriciteit	€ 33.000	€ 35.000
Duurzame warmte	€ 168.000	€ 26.000
Ontzorging	€ 495.000	€ 175.000
Totaal	**€ 1.818.670**	**€ 1.038.000**

SPUK LAI en energiearmoede

Van het Rijk ontvangen we specifieke middelen voor het verduurzamen van woningen. Met de SPUK Lokale Aanpak Isolatie (LAI) ondersteunen we eigenaren en VVE's met slecht geïsoleerde woningen door middel van adviezen en subsidies. Met de SPUK Energiearmoede helpen we kwetsbare huishoudens.

Onder-deel	Beschikbare middelen	Realisatie t/m heden	Subsidie aanvragen in behandeling
SPUK LAI	**Beschikkingen historie** € 658.216 (2023) € 1.769.052 (2024) € 1.108.008 (2025)	**Realisatie historie** € 5.920 (2023) € 84.592 (2024) € 115.972 (2025)	€ 121.600 (76 aanvragen)

Onder-deel	Beschikbare middelen	Realisatie t/m heden	Subsidie aanvragen in behandeling
	Totaal beschikkingen-€3.535.276 **Balans 31 december 2025 € 3.332.776**	**Realisatie 2026** € 151.267,83 (2026)	
SPUK Energie-armoede	**Beschikkingen historie** € 292.883 (2022-1) € 399.958 (2022-2) € 268.564 (2023) **Beschikking 2026** € 75.879 (2026) Totaal beschikkingen € 1.037.284 **Balans 31 december 2025 € 544.068**	**Realisatie historie** € 198.693 (2023) € 89.594 (2024) € 10.062 (2025) **Realisatie 2026** € 88.076 (2026)	€ 12.000 (3 aanvragen)

Voor de SPUK LAI zijn in 2026 tot nu toe (peildatum 8-9-2026) 145 isolatiesubsidies verleend, waarvan er 68 zijn vastgesteld. Er zijn nog inwoners die hun subsidieaanvraag moeten verantwoorden, bijvoorbeeld door bewijsmateriaal in te leveren van de uitvoering van de isolatiemaatregelen. Daarnaast zijn er nog 76 aanvragen die nog openstaan. Daar is een maximale reservering van € 121.600 voor nodig.

De eerste tranche van de SPUK LAI (à € 452.000) zou oorspronkelijk eind 2026 vervallen. Inmiddels heeft het Rijk aangegeven dat de vervaldatum van de eerste tranche gelijkgetrokken wordt met de vervaldatum van de tweede en derde tranche, op 31 december 2028.

We ontwikkelen momenteel meerdere aanpakken om het aantal subsidieaanvragen voor de SPUK LAI te laten stijgen. Daarnaast zijn er verschillende commerciële partijen in Wijchen actief die inwoners actief naar deze subsidie verwijzen. Het aantal aanvragen gaat in het najaar van 2026 naar verwachting nog aanzienlijk stijgen.

De SPUK Energiearmoede zetten we in zodat woningeigenaren met een smalle beurs een hogere subsidie voor isolatiemaatregelen kunnen aanvragen. Er zijn tot nu toe (peildatum 8-9-2026) 22 subsidies vastgesteld. Inwoners vragen deze subsidie aan nadat zij een energieadvies van Groene Groei hebben ontvangen. De subsidiegelden worden gebruikt om de uitvoer van de maatregelen op voorhand te bekostigen. Groene Groei levert na de uitvoer van de maatregelen verantwoording bij de gemeente aan.

Er staan op dit moment nog drie aanvragen voor een smalle beurssubsidie open. We verwachten dat we daar nog €12.000 voor moeten verstrekken. De resterende middelen kunnen we tot en met december 2029 benutten. We ontwikkelen op dit moment een aanpak om ook huurders beter te kunnen ondersteunen.

3.8 Overig

Munitax
In de tweede kwartaalrapportage van Munitax is opgenomen dat de Wijchense bijdrage in 2026 € 185k lager uitvalt, dan opgenomen in de begroting. Dit komt vanwege het lager aantal ingediende bezwaren, waardoor de afhandelkosten aanmerkelijk lager zijn.

Plan van aanpak investeren in Diepvoorde, Huissteden, Hoogmeer en Estland
Het plan is gebaseerd op een integrale benadering van de wijk, waarin zowel fysieke als sociale opgaven worden meegenomen. We willen de volgende 3 projecten realiseren:

1. “Buiten-gewoon – plezier begint hier”: Dit deelproject betreft de ontwikkeling van het centrale grasveld in Zuid tot een parkachtig verblijfsgebied waar ontmoeten en bewegen centraal staat. Hierbij is een landschapsarchitect betrokken en zijn we met verschillende stakeholders (o.a. Talis en MeerVoormekaar) aan het nadenken over deze opgaven. We bereiden de participatie gezamenlijk voor.
2. “Gewoon doen – ontmoeten in het groen”: In samenwerking met professionals en overige stakeholders zijn er "hotspots" in de wijk in kaart gebracht voor verbetering van de openbare ruimte op het gebied van parkeren, sociale veiligheid en groen. Momenteel bekijken we welke locaties we als eerste gaan oppakken. Daarbij betrekken we de betrokken bewoners.
3. “Samen maken we de wijk”: Binnen dit deelproject zetten we een structuur op in de wijk waar vanuit we initiatieven en projecten in de wijk kunnen gaan organiseren. MeerVoormekaar heeft de opdracht gekregen om dit op te zetten.

4. Bouwgrondexploitaties

In de onderstaande tabel zijn de eindwaarden van de laatste door de raad vastgestelde grondexploitaties van de gemeente Wijchen opgenomen:

Bedragen x € 1.000

	Complex	Totaal	2026	2027	2028	2029	>2029
1	TKWM	313	0	0	0	0	313
2	CPO Bergharen "de Steenuil"	94	94	0	0	0	0
3	Wijchen-West*	3.310	0	0	0	0	3.310
4	CPO Hoogbroek Alverna	101	0	0	0	0	101
5	Kraanvogel 1b	-604	0	0	0	-604	0
6	Batenburg fase 1	305	0	0	0	0	305
7	Havenweg Leemweg**	11.652	0	0	0	0	11.652
	Totaal exploitaties	**15.171**	**94**	**0**	**0**	**-604**	**15.076**

* Dit betreft een bedrag van € 12.691k aan opbrengst grondexploitatie minus € 9.381k voor bovenplanse infrastructuur en dotatie aan het fonds bestaande wijken.

** Tegenover het positieve resultaat op de grondexploitatie staan investeringen in sportvelden en sportaccommodaties.

Tussentijdse doorrekeningen per 1 juli 2026.
Alle vastgestelde grondexploitaties zijn opnieuw doorgerekend met als peildatum 1 juli 2026. Hierbij zijn naast de onderstaande kosten en opbrengstenstijgingen geen significante verschillen geconstateerd. Daarom worden de grondexploitaties niet tussentijds door de raad vastgesteld maar worden de aanpassingen meegenomen bij de vaststelling van de jaarrekening 2026 in de MPG (Meerjaren Prognose Bouwgrondexploitaties).

Kosten- en opbrengstenstijging
Bij de vaststelling van de MPG per 1 januari van dit jaar is voor het jaar 2026 uitgegaan van een kostenstijging van 3% voor Civieltechnische kosten en 4% voor plankosten en onderzoeken. Voor de opbrengsten werd voor de vrije sector 4,5% en sociaal 2,5% gehanteerd. Als gevolg van de actuele economische ontwikkelingen als gevolg van de oorlog tussen de Verenigde Staten en Iran, heeft er in de eerste helft van 2026 met name ten aanzien van de civiele kosten een significant hogere prijsstijging plaatsgevonden. De verwachting is dat deze over geheel 2026 ca. 9,0% zal bedragen in plaats van de eerder gehanteerde 3,0%. Deze extra prijsstijging is bij deze tussentijdse actualisatie tot 1 juli 2026 doorgerekend.

	Complex	Totaal	2026	2027	2028	2029	>2029
1	TKWM	95	0	0	0	0	95
2	CPO Bergharen "de Steenuil"	96	96	0	0	0	0
3	Wijchen-West	2.411	0	0	0	0	2.411
4	CPO Hoogbroek Alverna	98	0	0	0	0	98
5	Kraanvogel 1b	-543	0	0	0	-543	0
6	Batenburg fase 1	200	0	0	0	0	200
7	Havenweg Leemweg	11.042	0	0	0	0	11.042
	Totaal exploitaties	**13.399**	**96**	**0**	**0**	**-543**	**13.846**

In 2026 treffen we een verliesvoorziening voor het verwachte exploitatietekort Kraanvogel 1b. In de begroting 2026 gingen we ervan uit dat we de voorziening in 2025 zouden vormen. Omdat de grondexploitatie pas in januari 2026 is vastgesteld door de gemeenteraad, konden we dit verslaggeving technisch gezien niet verantwoorden in boekjaar 2025 en schuift het vormen van de voorziening door naar 2026.

De lager verwachte opbrengst op Havenweg Leemweg leidt potentieel tot een hogere onttrekking uit onze reserves voor de totstandkoming van de sportvelden en sportaccommodaties. De winst op de bouwgrondexploitatie wordt immers ingezet ter dekking op de sportvoorzieningen.

5. Projecten

In dit hoofdstuk worden enkel de grote projecten, of projecten met actuele financiële of bestuurlijke risico's toegelicht. Dit betreffen investeringsprojecten en voorbereidingskredieten op de majeure bouwgrondexploitaties.
Bij ieder project geven we een algemene toelichting, stand van zaken financieel en toelichting po de risico's. Voor de risico's hanteren we onderstaande indeling. Als iets aandacht behoeft of kritisch is, lichten we dat specifiek toe.

G	= Loopt
!	= Behoeft aandacht
x	= Kritisch

5.1 Wijchen West

Algemeen

Wijchen-West is een versnellingslocatie voor 1.300 woningen. De benodigde gronden zijn in bezit van de gemeente en de samenwerkende marktpartijen. Zomer 2023 is een anterieure overeenkomst getekend met de marktpartijen voor de ontwikkeling van het noordelijke deel, de Groene Geest. Hier kunnen 764 woningen worden gerealiseerd. In het zuidelijke deel, De Vormers, kunnen onder regie van de gemeente 536 woningen worden gerealiseerd. In oktober 2023 zijn door de gemeenteraad het Voorlopig Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (VOSP) en de grondexploitatie vastgesteld. Hiermee is de start gegeven voor de verdere uitwerking van het project om tot de realisatie te komen.

Het ontwerp bestemmingsplan heeft van december 2023 tot eind januari 2024 ter inzage gelegen, we hebben 10 zienswijzen ontvangen. Het bestemmingsplan is in de raadsvergadering van 22 mei 2025 vastgesteld. Het bestemmingsplan is op 23 december 2025 onherroepelijk geworden.
Gelijktijdig met de publicatie van het ontwerp bestemmingsplan is ook de ontheffing Wet natuurbescherming (Wnb) aangevraagd. Over de inzet van compensatiegronden ten behoeve van de ontheffing Wnb hebben we (ambtelijk) overeenstemming bereikt met de marktpartijen en BVOB. Op basis hiervan is de ontheffingsaanvraag aangepast. De ontheffing Wnb is eind januari 2026 on herroepelijk geworden

Momenteel werken we aan de uitwerking van de zone rondom het spoor (geluidsschermen, tunnel tussen noord en zuid, en verkeersmaatregelen rondom de spoorwegovergang Westerdreef), uitwerking van de schoollocatie en verkeersonderzoeken voor de hoofdontsluiting van het project. De verkeersonderzoeken voor de hoofdontsluiting doorlopen we samen met de provincie, omdat de aansluiting van het project voornamelijk plaatsvindt op provinciale wegen. De studiefase rondom alle spoormaatregelen is zomer 2026 afgerond. Met ProRail is een overeenkomst gesloten. ProRail voert de verdere uitwerking en realisatie.

We zijn gestart met het uitwerken van het VOSP naar een DOSP. In het DOSP worden de ontwerpvragen en opmerkingen nader uitgewerkt en werken we ook het beeldkwaliteitsplan verder uit. Het DOSP zal na vaststelling door het college dienen als uitgangspunt voor de verdere uitwerking van het inrichtingsplan en de woningen. In september 2026 wordt de uitwerking aangeboden voor vaststelling.

(x € 1.000)	Begroot eindsaldo	Verwachting eindsaldo	Verschil
Financiën	€ -3.310	€ -2.411	-€ 899
Oplevering	Eind 2035	eind 2036	

De grondexploitatie voor Wijchen-West is eind oktober 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. Daarmee is de gemeentelijke cofinanciering voor de reeds ontvangen WBI-subsidie geregeld. Naast cofinanciering door de gemeente heeft ook de provincie een bijdrage in de cofinanciering beschikt. Met de vaststelling van de grondexploitatie en VOSP is de start gegeven voor de verdere uitwerking van het project en het hiervoor benodigde budget beschikbaar gesteld. In eerdere stukken heeft een inhoudelijke toelichting plaatsgevonden op de grondexploitatieberekening zoals deze is opgesteld voor de WBI-subsidie, met een positief saldo van € 61k. Aangezien de presentatie van de cijfers voor de WBI-aanvraag afwijkt van de geldende regels (BBV) van de gemeente, heeft er een vertaalslag plaatsgevonden. Vanaf heden zullen we rapporteren op de BBV voorschriften. De kosten zijn geknipt in een actieve grondexploitatie, een faciliterend deel en overige posten. Het betreft dus slechts een andere presentatiewijze. De grondexploitatie wordt jaarlijks geactualiseerd. Na verrekening van de

overige posten resteert in de vastgestelde grondexploitatie een positief projectsaldo van € 3,3 mln. Dit saldo is vooralsnog nodig om de gewogen risico's uit deze projectfase te kunnen afdekken. Voor een nadere detaillering verwijzen we u naar de nota MPG. Met de huidige verwachting resteert een saldo van € 2,4 miljoen.

Risico's

Technische oplevering	G	
Financiën	!	De GREX is in oktober 2023 op basis van het VOSP met een proefverkaveling vastgesteld en wordt jaarlijks geactualiseerd. De uitwerking van het VOSP vraagt nog steeds om rekenen en tekenen, dit zal gezamenlijk op gaan. Zodra de ontwerpen voor de infra maatregelen langs het spoor zijn uitgewerkt, maken we daarvoor ook ramingen, om deze te kunnen vergelijken met de GREX. De ministeries hebben positief besloten over ons subsidieaanvragen 4e tranche WBI (€ 3.623K excl. btw) en de MIRT-Versnelling (€ 3.900K excl. btw). Subsidiebeschikking van beiden is ontvangen. Voor de MIRT-Versnelling is een gewijzigde beschikking ontvangen, zodat we de gelden kunnen inzetten t.b.v. de oostelijk spoortunnel. Voor de WBI hebben we een gewijzigde beschikking ontvangen i.v.m. de vertraging die is opgelopen als gevolg van de bestemmingsplanprocedure en ontheffing Wnb. Provincie heeft €1,3 mln cofinanciering toegekend voor de WBI subsidie, die wordt gefaseerd uitbetaald. Er zijn nog veel onduidelijkheden en schuivende elementen die van invloed zijn op het resultaat van de grex, we denken hierbij onder andere aan de volgende onderdelen: haalbaarheid woonprogramma (past het?), hogere kosten voor de tunnels en ontsluiting van het plan, hogere kosten voor natuurcompensatie, onder druk staande opbrengsten. Hiermee staat de grex onder druk en blijft het een uitdaging om de grex positief te houden. Naarmate het project vordert komt hierin meer duidelijkheid en neemt de onzekerheid van de getallen af.
Organisatie	G	
Tijd	!	Er zijn op dit moment nog veel afhankelijkheden van derden ten aanzien van de start van de werkzaamheden, te denken aan de uitwerking van de noordelijke ontsluiting en de uitwerking van spoorzone (ProRail). Deze procedures zullen voor een groot deel bepalen hoe snel we kunnen gaan bouwen. Ook de doorlooptijd van de aanleg van de nutsvoorzieningen (elektriciteit) is een aandachtspunt. Doorlooptijd voor nieuwe aanleg van het hoofdnet is momenteel 1 tot 1,5 jaar. Wat de eventuele consequenties zijn n.a.v. de berichtgeving van Tennet is nog niet duidelijk.
Informatie	G	

5.2 MFA Westwijzer

Het project MFA Westwijzer omvat het realiseren van vervangende nieuwbouw voor school, opvang, sport en wijkcentrum Wijchen West. De vervangende nieuwbouw wordt gerealiseerd op dezelfde plek waar MFA Westwijzer nu gehuisvest is, zowel het hoofdgebouw als de dependance. Tijdelijk zijn de leerlingen naar Kraaijenberg verhuist, zodat de huidige locatie gesloopt kan worden en het nieuwe gebouw kan worden gerealiseerd. In 2023 is, samen met de gebruikers en de gemeente een ruimtelijk, functioneel en technisch Programma van Eisen opgesteld. Op basis daarvan is een stichtingskostenraming opgesteld, zijn er financiële afspraken gemaakt met kinderopvang De Eerste Stap over de dekking/ investering voor het kinderopvangdeel. Begin 2024 is een ontwerpteam van architecten en adviseurs geselecteerd en de ontwerpfase doorlopen tot en met het een uitgewerkt bestek. Inmiddels is de aanbesteding afgerond met een gunstig resultaat binnen de geraamde budgetten. In de begroting is rekening gehouden met een investeringsbedrag van €13.750.000, waarvan circa € 3 miljoen bijgedragen wordt door Kans en Kleur en de Eerste Stap.

(x € 1.000)	Begroot	Huidig	Verwachting	Saldo
Financiën	€ 10.750	€ 6.864	€ 10.750	€ 0
Oplevering	juli-26		juli-26	

Op basis van het kwaliteitsniveau, zoals omschreven in het Programma van Eisen, is een bouwkostenraming gemaakt en vervolgens vertaald in een stichtingskostenraming. De stichtingskostenraming bestaat uit afzonderlijke kosten posten, zoals grondkosten, bouwkosten, bijkomende kosten, Losse inventaris, directiekosten, reserveringen en startkosten. Deze zijn ook weer onderverdeeld in subposten. Tijdens de ontwerp- en realisatiefase worden de kosten per post nauwlettend gevolgd, ter toetsing en financiële projectbeheersing. Aandachtspunt is het

tijdschrijven (interne kosten), het nieuwe beleid dat alle interne kosten moeten worden doorbelast op het project is niet meegenomen bij het opstellen van het stichtingskostenbudget. Op basis van vastgestelde voorlopig ontwerp is een bouwkostenraming opgesteld, deze valt binnen het budget. In november is het definitief ontwerp vastgesteld, op basis van dit DO is een nieuwe raming gemaakt. Hierop is een second opinion uitgevoerd en beoordeeld als marktconform, zowel installatietechnisch als bouwkundig. Inmiddels is het technisch ontwerp vastgesteld. De omgevingsvergunning is verleend en de aanbesteding van uitvoerende partijen is afgerond met een gunstig resultaat binnen de begroting.

Risico's

Haalbaarheid	G	
Financiën	G	
Organisatie	G	
Tijd	G	
Informatie	G	
Kwaliteit	G	

5.3 Hart van Zuid

Algemeen

De raad heeft op 26 september 2019 ingestemd met een routekaart 'Toekomst Hart van Zuid'. In de routekaart worden '5 opgaven' voorgesteld voor een integrale wijkaanpak om Wijchen Zuid toekomstbestendig te maken. Een van de 5 opgaven is 'Vitaal en bruisend voorzieningenhart' waarbij we het wijkhart bij het Zuiderpoort met alle maatschappelijke voorzieningen, woningen, winkels, gezondheidzorg en buitenruimte toekomstbestendig willen maken. Voor deze fysieke opgave is apart op 26 september 2019 een aanvullend werkkrediet verleend om een verdiepingsslag te maken voor de gebiedsvisie met de shareholders Talis en eigenaar van Winkelcentrum Rialto. Voor deze verdiepingsslag is subsidie voor de procesbegeleiding ontvangen van de Provincie. Op 21 oktober 2021 heeft de raad de gebiedsvisie vastgesteld. Op 30 mei 2024 heeft de raad een aantal uitgangspunten vastgesteld voor het opstellen van het masterplan. Na een participatietraject heeft de raad op 25 september 2025 het Masterplan voor het Voorzieningenhart Hart van Zuid vastgesteld. In deze projectrapportage beperken we ons tot de opgave voor het voorzieningenhart.

	Begroot	Huidig	Verwachting	Saldo
Financiën	€ 1.322	€ 1.038	€ 1.322	€ 0
Oplevering	4e kwartaal 2026		4e kwartaal 2026	

Indien de raad in latere fase opdracht verleent voor de fysieke herstructurering in het Voorzieningenhart zal er t.z.t. een grondexploitatie worden geopend waarin het voorbereidingskrediet wordt opgenomen.

Er worden samenwerkingsmogelijkheden onderzocht met externe partijen om gezamenlijk tot een kwalitatief optimale en financieel efficiënte transformatie te komen van het Voorzieningengebied. Voor de Masterplanfase is een werkkrediet van € 450.000 beschikbaar gesteld. Aanvullend is op 30 mei 2024 € 490.000 aanvullend krediet door de raad beschikbaar gesteld. Met het vaststellen van het Masterplan heeft de raad een (aanvullend) voorbereidingskrediet van € 382.000 vastgesteld voor de uitwerking van het Masterplan en opstellen van de grondexploitatie.

Risico's

Haalbaarheid	G	
Financiën	G	
Organisatie	G	
Tijd	G	
Informatie	G	
Kwaliteit	G	

5.4 *Tussen kasteel en Wijchens Meer*

Algemeen
Tussen kasteel en Wijchens Meer is een ontwikkelproject. Het gaat om een gebiedsontwikkeling in de Oostzijde van het centrum. Zoals de naam al doet vermoeden omslaat het project het gebied tussen het Wijchens Meer en het Kasteel. In het gebied zullen woningen en andere voorzieningen worden gerealiseerd. Daarnaast is er veel aandacht voor de openbare ruimte. De gemeente heeft de omgevingsvergunning verstrekt. Het beroep op de omgevingsvergunning is ingetrokken. Hiermee is de omgevingsvergunning onherroepelijk. Er is gestart met de bouwwerkzaamheden voor de toekomstige parkeergarage. Deze werkzaamheden verlopen volgens planning.

(x € 1.000)	Begroot eindsaldo	Verwachting eindsaldo	Verschil
Financiën	€ 313	€ 95	-€ 218
Oplevering	eind 2030		eind 2030

De geactualiseerde grondexploitatie per 1-1-2026 laat een positief resultaat zien van circa € 313.000. Voor de resterende looptijd van het project wordt rekening gehouden met gewijzigde marktomstandigheden als gevolg van de oorlog met Iran. De financiële effecten hiervan zijn in de tussentijdse rapportage geraamd op circa € 218.000 negatief. Hierdoor wordt momenteel een positief resultaat op eindwaarde van circa € 95.000 verwacht.

De aangepaste ramingen worden meegenomen bij de eerstvolgende herziening van de grondexploitatie en vervolgens ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd. Een gedetailleerde uitwerking van de kosten, opbrengsten en risico’s wordt opgenomen in het vertrouwelijke Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG).

Risico's

Haalbaarheid	**G**	
Financiën	**G**	
Organisatie	**G**	
Tijd	**!**	Er is beroep ingediend op de omgevingsvergunning. Momenteel is deze in behandeling.
Informatie	**G**	

5.5 *Verduurzaming Mozaïek*

Algemeen
De gemeente heeft de oplevering van het werk op 5 februari formeel aanvaard. BINX heeft op 26 februari 2026 het opleverdossier ingediend (As-built-gegevens). Sindsdien worden (verborgen) gebreken, klachten en restpunten afgewerkt. Onze adviseur Bouwnext controleert of BINX conform de Vraagspecificatie aan alle installatietechnische eisen heeft voldaan en levert een regelinstructie voor de eindgebruiker: Stichting 't Mozaïek. Gelet op discussie tussen Bouwnext en BINX over de opgeleverde en ingeregelde installatie is BINX op 21 april 2026 formeel door gemeente in gebreke gesteld met als doel om de rechten als opdrachtgever te waarborgen. Hierop volgend zijn op 1 mei door partijen ter plaatse testen uitgevoerd.

(x € 1.000)	Begroot	Huidig	Verwachting	Saldo
Financiën	€ 7.754	€ 8.023	€ 7.754	€ 0
Oplevering	april-26		Opgeleverd	

Op 20 juni 2024 besloot de raad, vanwege een hoog uitgevallen aanbestedingsresultaat en dus voorzienbare overschrijding, het krediet op te hogen met € 1.073.619. Het verhoogde investeringskrediet bedraagt nu € 9.451.933. Hiervan wordt € 1.273.569 uit subsidies gedekt, € 328.610 uit het onderhoudsfonds, € 96.000 via bestaande btw-afspraak met de belastingdienst. De kapitaalslasten worden deels gedekt door vrijvallende huurbedragen aan de huidige GGD-locatie.

Risico's

Technische oplevering	!	Het project is opgeleverd. Maar er bestaat nog discussie over de installatie.
Haalbaarheid	G	
Financiën	G	
Organisatie	G	
Tijd	G	
Informatie	G	
Kwaliteit	G	

5.6 Havenweg - Leemweg

Algemeen
De raad heeft op 29 januari 2026 ingestemd met de gebiedsvisie en grondexploitatie Havenweg - Leemweg. Met de aankoop van het terrein aan de Havenweg ontstond de kans om een maatschappelijke meerwaarde voor Wijchen te creëren. Door het verplaatsen en concentreren van de nabijgelegen sportverenigingen is de realisatie van een nieuw en toekomstbestendig sportpark mogelijk. Dat in combinatie met de realisatie van zo'n 300 nieuwe woningen op de vrijkomende locaties van de sport in het gebied.
In het gebied zitten vier sportverenigingen: de voetbalverenigingen sv AWC en sc Alverna, Atletiekvereniging Wijchen en tennisvereniging tpv Grootven. In de afgelopen periode is intensief gesproken en samengewerkt met deze vier verenigingen. Dit heeft geleid tot een breed gedragen plan om gezamenlijk te verhuizen naar de nieuwe locatie aan de Havenweg-Leemweg. Eén sportpark voor vier sportverenigingen. Zo kunnen de sportverenigingen zich, met behoud van de eigen identiteit, verder ontwikkelen in een toekomstbestendige accommodatie. Bovendien ontstaat er ruimte om ambities te realiseren en kansen te benutten door goede samenwerking. Gemeente en verenigingen hebben samengewerkt aan een ontwerp voor het sportpark en de bijbehorende gebouwen.

(x € 1.000)	Begroot	Huidig	Verwachting	Saldo
Financiën Grex	€ -11.652	€ 260	-€ 11.042	€ -610
Investeringen sport	€ 15.582	€ 5	€ 15.582	€ 0
Oplevering	2031		2031	

De grondexploitatie voor het project Havenweg-Leemweg is door de raad vastgesteld op 26 januari 2026. De grondexploitatie betreft enkel de herontwikkeling naar woningbouw van drie vrijkomende sportterreinen. Deze grondexploitatie kent een aanzienlijk positief resultaat van ca. € 11,65 miljoen op Eindwaarde. Dit resultaat zal worden aangewend voor de investeringskosten van het nieuw te realiseren sportcomplex, velden plus gebouwen, voor de 4 in het gebied aanwezige sportverenigingen. Deze aanvullende investeringen bedragen ca. € 15,58 miljoen. Dit resulteert per saldo voor de integrale ontwikkeling in een negatief resultaat van ca. € 3,93 miljoen.

Risico's

Haalbaarheid	!	De vastgestelde exploitatie is gebaseerd op een gebiedsvisie welke nog verder dient te worden uitgewerkt naar een meer gedetailleerd definitief ontwerp. Hierbij zal dus gestuurd moeten worden op de vastgestelde financiële kaders. De gebiedsvisie is mede tot stand gekomen in goede samenspraak met de vier sportverenigingen. Het aan boord houden van deze verenigingen tijdens de uitwerking naar een definitief ontwerp en de te maken (financiële) afspraken met de verenigingen zal de nodige aandacht behoeven.
Financiën	!	De vastgestelde exploitatie is gebaseerd op een gebiedsvisie welke nog verder dient te worden uitgewerkt naar een meer gedetailleerd definitief ontwerp. Hierbij zal dus gestuurd moeten worden op de vastgestelde financiële kaders
Organisatie	G	
Tijd	G	
Informatie	G	
Kwaliteit	G	

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8200
Extern Zaak ID	Z/26/380725
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	5.g
Titel	380725 Informatienota Bestedingsplan Sociaal Team 2027-2030
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team WMO, jeugd en gezondheid
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P6 Sociaal domein
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Oomen, P. (Pepijn)

Bijlagen
380725 Informatienota Bestedingsplan Sociaal Team 2027-2030

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	22 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	2 oktober 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/380725

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Bestedingsplan Sociaal Team 2027-2030

Collegedatum: 22 september 2026

Kernboodschap
Met het bestedingsplan 2027-2030 versterken we het Sociaal Team. Dit zodat het vanaf 2028 voldoet aan landelijke afspraken en inwoners sneller passende hulp dicht bij huis krijgen. Dit vraagt in de eerste jaren extra investering, gedekt uit de Reserve Jeugd, maar leidt vanaf 2029 naar verwachting tot een financieel voordeel.

Toelichting
Gemeenten, het Rijk en jeugdzorgorganisaties maakten op 23 maart afspraken om lokale teams in het sociaal domein te versterken. Met deze afspraken werken zij aan meer eenduidige ondersteuning voor inwoners. Om hieraan te voldoen, is een groeipad nodig. Daarom investeren we vanaf 2027 verder in het Sociaal Team.

Met het bestedingsplan 2027-2030 versterken we het Sociaal Team, zodat het team vanaf 2028 voldoet aan de afspraken uit het convenant en de Hervormingsagenda Jeugd. Het Sociaal Team bepaalt dan niet alleen welke ondersteuning een inwoner nodig heeft, maar biedt ook zelf lichte hulp en begeleiding.

In 2025 besloot uw raad via de begroting al te investeren in de doorontwikkeling van de sociale teams. Het nieuwe bestedingsplan bouwt daarop voort. We investeren onder andere in extra begeleiding voor jeugdigen en volwassenen, in meer kennis en vaardigheden binnen het Sociaal Team, in ondersteuning van huisartsen en in betere samenwerking bij onveilige situaties. Daardoor kunnen inwoners sneller passende hulp krijgen, dicht bij huis. We verwachten ook dat hierdoor minder vaak dure specialistische hulp nodig is.

De kosten voor het versterken van het Sociaal Team lopen op van € 663.262 in 2027 naar € 983.421 in 2030. In deze bedragen is rekening gehouden met de verwachte stijging van de loonkosten. In de eerste jaren zijn de verwachte besparingen lager dan de extra kosten. Het verschil bedraagt € 66.251 in 2027 en € 333.107 in 2028. Vanaf 2029 verwachten we dat de besparingen hoger zijn dan de extra kosten. Het verwachte voordeel bedraagt € 19.794 in 2029 en € 10.760 in 2030.

We dekken het tekort in de eerste jaren uit de Reserve Jeugd en bestaand budget. Deze reserve is eerder aangevuld met extra geld voor jeugdzorg dat de gemeente heeft ontvangen voor de Hervormingsagenda Jeugd. We verwerken de financiële gevolgen in de Begroting 2027.

Het bestedingsplan 2027-2030 heeft op dit moment nog een voorlopig karakter. De definitieve organisatievorm van het Sociaal Team is namelijk nog niet vastgesteld. Daarom zijn de geraamde bedragen gebaseerd op de huidige inrichting binnen de Werkorganisatie Druten Wijchen. De uiteindelijke financiële gevolgen hangen mede af van de organisatievorm die wordt gekozen. Op dit moment onderzoeken we verschillende scenario’s. Daarbij kijken we onder andere naar voortzetting van de huidige in-house

constructie, een (quasi-)aanbesteding en andere mogelijke varianten. Naar verwachting leggen we medio 2027 een voorstel voor de toekomstige inrichting van het Sociaal Team voor aan het college en de raad.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
20-05-2025	Collegevoorstel Robuuste toegang (Z/25/299103)
09-09-2025	Stevige sociale teams en solide sociale basis (Z/25/313087)

Onderdelen bestedingsplan 2027 e.v.

1. Projectleiding Hervormingsagenda Jeugd
Voor de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd is extra projectleiding nodig. De projectleider bewaakt de samenhang tussen de verschillende deelprojecten en samenwerkingspartners.

Projectleiding	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
	65.972	68.743	-	-

2. Kwaliteitsmedewerker/contractbeheer
De vragen over jeugdzorg en Wmo worden ingewikkelder. Ook zijn vaker maatwerkovereenkomsten nodig. De kwaliteitsmedewerker toetst aanbieders, beheert contracten en ondersteunt het Sociaal Team en de backoffice.

Kwaliteitsmedewerker /contractbeheer	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
	19.066	19.867	20.761	21.695

3. Begeleiders jeugd
Het Sociaal Team gaat zelf meer lichte hulp en begeleiding bieden aan gezinnen. De begeleider kijkt naar het hele gezin, versterkt het netwerk en neemt waar nodig het casemanagement over. We starten in 2027 met 2 fte en vanaf 2028 zetten we 4 fte in.

Begeleiders Jeugd	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
	216.995	452.217	472.566	493.832

4. Begeleiders volwassenen
De begeleider ondersteunt volwassenen die tijdelijk hulp nodig hebben om hun situatie te stabiliseren en weer zelf regie te krijgen. De begeleiding is praktisch en gericht op wat de inwoner en het netwerk zelf kunnen.

Begeleiders Volwassenen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
	108.497	226.108	236.283	246.916

5. Gedragsdeskundige en gedragswetenschapper
Deze deskundigen ondersteunen het Sociaal Team bij ingewikkelde vragen, mogelijke psychische of psychiatrische problemen en de kwaliteit van de hulp.

Gedragsdeskundige	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
	60.000	62.520	65.333	68.273

6. POH-Jeugd
De praktijkondersteuners jeugd helpen huisartsen en bieden kortdurende ondersteuning. De huidige uren zijn niet genoeg. Daarom breiden we de inzet uit met 24 uur.

POH-Jeugd	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
	72.332	75.369	78.761	82.305

7. Regionale veiligheidsteams
Bij onveiligheid thuis is goede samenwerking tussen hulpverleners nodig. Regionale veiligheidsteams ondersteunen lokale teams bij complexe situaties. Hiervoor is jaarlijks € 67.900 nodig.

8. ZorgDomein
Met ZorgDomein kunnen het Sociaal Team, de POH's en huisartsen veilig en snel verwijzingen en terugmeldingen uitwisselen. Hiervoor is jaarlijks € 2.500 nodig.

9. Juridische ondersteuning en P&O
Voor het onderzoeken en uitwerken van verschillende organisatievormen is externe juridische en organisatorische kennis nodig. Hiervoor is in 2027 € 50.000 opgenomen.

Gevolgen
Met dit plan:
- biedt het Sociaal Team zelf meer lichte hulp en begeleiding aan jeugdigen, gezinnen volwassenen;
- krijgen inwoners sneller passende ondersteuning, dichter bij huis;
- wordt de kwaliteit van ondersteuning en contractbeheer versterkt;
- willen we de inzet van duurdere specialistische ondersteuning verminderen;
- kunnen we de toekomstige organisatie van het Sociaal Team zorgvuldig uitwerken.

De totale uitgaven en het verwachte terugverdieneffect zijn:

	2027	**2028**	**2029**	**2030**
Totale uitgaven	€ 663.262	€ 975.224	€ 944.104	€ 983.421
Terugverdieneffect	€ -579.011	€ -642.117	€ -963.898	€ -994.181
Dekking bestaand budget	€ 115.972	€ 68.743	€ 0	€ 0
Resterend bedrag	€ 49.721	€ 0	€ -19.794	€ -10.760

Het terugverdieneffect ontstaat doordat het Sociaal Team steeds meer ondersteuning zelf biedt en hiervoor minder vaak externe aanbieders nodig zijn. Het succes van deze aanpak hangt niet alleen af van voldoende capaciteit en kwaliteit, maar ook van het vertrouwen dat inwoners, huisartsen en andere verwijzers in het Sociaal Team hebben. Daarom blijven we hierover met hen in gesprek. Als dat vertrouwen onvoldoende aanwezig is, kunnen verwijzingen naar specialistische hulp relatief hoog blijven.

In de eerste jaren zijn de kosten hoger dan de opbrengsten. De resterende kosten in 2027 en 2028 worden dekken we vanuit bestaand budget en Reserve Jeugd. Vanaf 2029 verwachten we structurele besparingen. We verwerken de financiële gevolgen in de Begroting 2027.

Communicatie
Bij de verdere uitwerking betrekken we inwoners, medewerkers van het Sociaal Team en relevante partners, zoals huisartsen, zorgaanbieders en organisaties op het gebied van veiligheid. Wanneer veranderingen gevolgen hebben voor de ondersteuning die inwoners ontvangen, informeren we hen tijdig via de gebruikelijke gemeentelijke communicatiekanalen.

Uitvoering of Vervolgstappen
Na conforme besluitvorming Begroting 2027 op dit onderdeel worden de maatregelen uit het bestedingsplan vanaf 2027 uitgevoerd. De gemeente onderzoekt tegelijk verschillende scenario's voor een toekomstbestendige organisatie van het sociaal team. De verwachting is dat de keuze hierover medio 2027 aan het college en de raad wordt voorgelegd.

Geheimhouding:
Niet van toepassing

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8194
Extern Zaak ID	Z/26/380239
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	5.h
Titel	380239 Informatienota Verlenging Regioaanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Gelderland Zuid 2021-2025 Samen voor een thuis zonder geweld
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team WMO, jeugd en gezondheid
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Oomen, P. (Pepijn)

Bijlagen
380239 Informatienota Verlenging Regioaanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Gelderland Zuid 2021-2025 Samen voor een thuis zonder geweld

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	22 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	2 oktober 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/380239

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Verlenging Regioaanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Gelderland Zuid 2021-2025 Samen voor een thuis zonder geweld.

Collegedatum: 22 september 2026

Kernboodschap
De Regioaanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Gelderland Zuid 2021-2025 Samen voor een thuis zonder geweld is verlengd tot en met 2027. De huidige aanpak volstond en de actualisatie start daarom volgend jaar. U bent nog niet eerder geïnformeerd over de verlenging van de Regioaanpak; dat had wel moeten gebeuren. In deze nota leest u ook dat we aan de slag zijn met de uitvoering van de motie van 9 juli 2026 over huiselijk geweld en femicide.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
30 – 9 - 2021	Z/21/063285 Beslisnota Raad openbaar Wijchen, Regionale aanpak Samen voor een thuis zonder geweld 2021-2025
20 – 4 - 2023	Z/23/108482 Informatienota voor de Gemeenteraad, Lokaal plan Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2022-2025 Wijchen

Toelichting
In uw vergadering van 30 september 2021 heeft u besloten kennis te nemen van de informatienota over de Regionale aanpak Samen voor een thuis zonder geweld 2021-2025. Aanvullend hierop is voor gemeente Wijchen een lokale aanpak opgesteld. In de lokale aanpak zijn regionale doelen vertaald naar de lokale situatie. Over deze lokale aanpak bent u geïnformeerd met een raadsinformatiebrief van 20 april 2023.

Uw motie van 9 juli 2026 over huiselijk geweld en femicide wordt uitgevoerd. Zo zorgen we dat kennis over huiselijk geweld breed in de organisatie bekend is en passende hulp wordt geboden na signalen van huiselijk geweld. We bereiden de expositie FEMICIDE van stichting Open Mind voor, om het publieke bewustzijn over huiselijk geweld en de signalen daarvan te vergroten en victim blaming tegen te gaan.

Gevolgen
De evaluatie van het Regioplan en de lokale aanpak ontvangt u in 2027. De evaluatie ontvangt u samen met het concept van de nieuwe Regioaanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Gelderland Zuid 2028-2032.

In uw motie van 9 juli 2026 over huiselijk geweld en femicide vraagt u aandacht voor de aanpak van psychisch geweld, dwingende controle, intieme terreur, stalking en femicide. Daarbij legt u nadruk op vroegsignalering, (h)erkenning van patronen en de veiligheid van slachtoffers. Deze onderwerpen worden betrokken bij de actualisatie van de nieuwe Regioaanpak.

Communicatie
Van 30 maart tot en met 20 april 2027 wordt de tentoonstelling *FEMICIDE* van Stichting Open Mind in de gemeente geplaatst. De tentoonstelling draagt bij aan bewustwording over geweld tegen vrouwen en femicide. De expositie willen we aangrijpen om het maatschappelijk gesprek te voeren. Daarover informeren we tijdig via de Gemeentepagina, social media, de inwonersnieuwsbrief en onze website. Ook wordt er een officiële opening gepland waarvoor media-aandacht wordt gevraagd.

Uitvoering of Vervolgstappen
Professionals in het sociale domein geven gezamenlijk uitvoering aan de Regioaanpak en lokale aanpak. Dit gaat hand in hand met de evaluatie: Wat is al bereikt en wat heeft nog (méér) aandacht nodig?

Overeenkomstig uw vraag wordt bij de aandacht voor huiselijk geweld en kindermishandeling ook nu al uitdrukkelijk aandacht besteed aan psychisch geweld, dwingende controle, intieme terreur, stalking en femicide.

We doen al veel op basis van de Regioaanpak. Zo is voor professionals een kennisbank Huiselijk Geweld en Kindermishandeling[1] ontwikkeld. Jaarlijks wordt een symposium over het onderwerp georganiseerd en worden trainingen georganiseerd over dwingende controle en eer gerelateerd geweld. Trainingen voor een groter publiek (bijv. receptionisten en BOA's) worden voorbereid.

In Oost-Nederland wordt het slachtofferdevice gebruikt. Dit is een discrete GPS-alarmsleutelhanger met noodknop die is gekoppeld aan de elektronische enkelband van een verdachte of veroordeelde. Nadert die persoon een verboden zone, dan krijgen het slachtoffer en de meldkamer van de Reclassering automatisch een waarschuwing. Dit zijn voorbeelden van wat wordt gedaan.

Geheimhouding:
n.v.t.

[1] https://www.nijmegen.nl/kennisbank-hgkm

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8198
Extern Zaak ID	Z/26/375238
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	5.i
Titel	375238 Informatienota bereikbaarheid Bijsterhuizen en omgeving.
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Gebiedsinrichting
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P2 Verkeer en vervoer
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Bronkhorst, T. (Twan) van

Bijlagen
375238 Informatienota bereikbaarheid Bijsterhuizen en omgeving.
Bijlage 1: Brief aan provincie CC: gemeenten Nijmegen en Wijchen - Ontsluitingen Wijchen_7 juli 2026
Bijlage 2: Antwoordbrief provincie Gelderland aan bedrijvenvereniging Bijsterhuizen 9 sept 2026

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	22 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	2 oktober 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/375238

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Informatienota bereikbaarheid Bijsterhuizen en omgeving.

Collegedatum: 22 september 2026

Kernboodschap
De bedrijvenvereniging Bijsterhuizen heeft op 7 juli 2026 een brief aan de provincie Gelderland gestuurd waarin aandacht gevraagd wordt voor de bereikbaarheid en mobiliteit rondom het bedrijventerrein Bijsterhuizen. De provincie Gelderland heeft op 9 september 2026 op deze brief gereageerd.
Er wordt door de provincie Gelderland en de gemeenten Nijmegen en Wijchen constructief samengewerkt bij het onderzoeken van de regionale verkeerssituatie en mogelijke oplossingsrichtingen. Het college is van mening dat deze reactie een goede voorstelling is van het proces en de werkelijke stand van zaken.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**

Toelichting
De bedrijvenvereniging Bijsterhuizen heeft op 7 juli 2026 een brief (bijlage 1) aan de provincie Gelderland gestuurd waarin opnieuw zorgen worden geuit en aandacht wordt gevraagd voor de bereikbaarheid en mobiliteit van het bedrijventerrein Bijsterhuizen. Daarbij wordt verwezen naar de eerdere brief van juni 2025 en het antwoord van de provincie op 30 oktober 2025. Tevens wordt gevraagd om een update van de actuele stand van zaken.

Provincie Gelderland heeft op 9 september 2026 op deze brief gereageerd (bijlage 2). In deze reactie beschrijft de provincie het gevolgde proces en geeft een duidelijke beschrijving van de actuele stand van zaken.
De provincie Gelderland en de gemeenten Nijmegen en Wijchen werken constructief samen aan het onderzoeken van de regionale verkeerssituatie en het verkennen van mogelijke oplossingsrichtingen. Ook de regio's Noord-Oost Brabant en de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen zijn hierbij betrokken.

Gevolgen
De bereikbaarheid van onze regio staat al langere tijd en in toenemende mate onder druk. De verkeersafwikkeling op en rond de N847/Schoenaker, de aansluitingen op de A326, Palkerplein en de verbinding richting de A50 bereiken de maximale capaciteit. Dat het Rijk de verbreding van de A50 on hold heeft gezet helpt ook niet om de bereikbaarheid in stand te houden. De dagelijkse filevorming belemmert de bereikbaarheid van de regio en het bedrijventerrein en dat heeft directe gevolgen voor de bedrijfsvoering van de ondernemers.

Communicatie
Deze briefwisseling is niet de enige communicatie met de bedrijvenkring Bijsterhuizen. Onze WDW adviseur Economie/accountmanager Bedrijven heeft namelijk periodiek overleg met de bedrijvenkring. En dan wordt er zo mogelijk ook actuele informatie gedeeld over het regionaal mobiliteitsoverleg.

Uitvoering of Vervolgstappen
De regio's Noord Brabant en de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen zijn een lobby gestart om een doorstart van de verbreding van de A50 te bewerkstelligen. De beide regio's en de betrokken gemeenten streven naar een integrale aanpak. Er is namelijk een breed pakket aan mobiliteitsmaatregelen nodig. Zoals het investeren in betere treinverbindingen, hoogwaardig openbaar vervoer, veilige fietsroutes, P&R locaties, stadrandhubs. Het is niet óf de weg, óf het spoor, óf de fiets. Het gehele systeem moet kloppen.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland

t.a.v. de heer K. Ruitenberg
Markt 11
6811 CG Arnhem

CC: Provincie Gelderland, t.a.v. de heer C. Bieker

CC: College van B&W, gemeente Wijchen, t.a.v. mevrouw R. Helmer-Englebert
t.a.v. mevrouw A. van Dam
t.a.v. de heer T. van Bronkhorst

CC: College van B&W, gemeente Nijmegen, t.a.v. de heer H. Bruls
t.a.v. de heer T. van Elferen
t.a.v. mevrouw C. Daemen

Datum: 7 juli 2026

Betreft: Stand van zaken bereikbaarheid en mobiliteit Bijsterhuizen – verzoek om concrete informatie

Geachte heer Ruitenberg,

Namens het bestuur van Bedrijvenvereniging Bijsterhuizen richten wij ons tot u met betrekking tot de bereikbaarheid en mobiliteit rondom bedrijventerrein Bijsterhuizen.

In uw brief van 30 oktober 2024 en in uw reactie op onze brief van 19 juni 2025 heeft de provincie Gelderland aangegeven dat eind 2025 een definitief besluit zou worden genomen over de concrete verbetermaatregelen, de beschikbare middelen en de doorlooptijd van de verschillende projecten. Inmiddels is deze termijn verstreken. Wij verzoeken u daarom om ons te informeren over de actuele stand van zaken.

De bereikbaarheid van Bijsterhuizen staat al lange tijd ernstig onder druk. De verkeersafwikkeling op en rond de N847/Schoenaker, de aansluitingen op de A326 en de verbinding richting de A50 is op dit moment ontoereikend. Dagelijkse filevorming belemmert de bereikbaarheid van het bedrijventerrein en heeft directe gevolgen voor de bedrijfsvoering van onze leden.

Het bestuur maakt zich daarnaast grote zorgen over de gevolgen van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen in dit gebied. Daarbij doelen wij specifiek op de uitbreiding van bedrijventerrein Bijsterhuizen West, de woningbouwontwikkeling Wijchen-West en de toenemende verkeersdruk op de ontsluitingsroutes via de N847/Schoenaker, A326 en A50.

Zonder tijdige en structurele maatregelen zal de verkeerssituatie verder verslechteren. Naar ons oordeel is de grens van een aanvaardbare verkeerssituatie inmiddels bereikt.

Het bestuur is van mening dat verdere ruimtelijke ontwikkeling in dit gebied niet verantwoord kan worden voortgezet zolang er geen vastgesteld, gedragen en financieel geborgd plan ligt voor de bereikbaarheid en mobiliteit. Uitbreiding van wonen en werken is alleen verantwoord wanneer vooraf aantoonbaar is geborgd dat de ontsluitingsinfrastructuur op orde is en de verkeersafwikkeling voldoet aan redelijke eisen.

Daarnaast ervaren wij een gebrek aan regionale samenwerking tussen de Provincie en de gemeente Nijmegen en Wijchen. Met andere woorden; wie heeft de regie en is project/eind verantwoordelijke?

Wij verzoeken u daarom om ons uiterlijk binnen vier weken na dagtekening van deze brief schriftelijk te informeren over de volgende punten:

1. Wat is de huidige stand van zaken van het aangekondigde definitieve besluit over de verbetermaatregelen dat eind 2025 zou worden genomen?
2. Welke concrete maatregelen zijn inmiddels besloten of in voorbereiding voor de volgende locaties:
    - op- en afritten A326/N845 Bergharen;
    - Hernenseweg;
    - op- en afritten A326/N847 Bijsterhuizen;
    - op- en afrit A326/A50;
    - oprit A326/A73. Dit is een belangrijke oprit die de verbinding legt met Zuid-Nederland en Duitsland
    - de verkeersafwikkeling op en rond de N847/Schoenaker.
    - De brug bij Ravenstein (A50)
3. Wat is de stand van zaken van de aanvullende financiering vanuit het Rijk?
4. Welke financiële bijdragen worden verwacht van de provincie Gelderland, gemeente Wijchen en gemeente Nijmegen?
5. Welke partij neemt de regie in de besluitvorming, financiering en uitvoering van de maatregelen en is hiervoor eindverantwoordelijk?
6. Wat is de verwachte planning voor besluitvorming, voorbereiding en realisatie van de maatregelen? Wij ontvangen deze planning graag zo concreet mogelijk.

7. Op welk moment en op welke wijze komen de betrokken overheden tot een gezamenlijk en gedragen mobiliteitsplan voor het gebied Bijsterhuizen, Wijchen-West, N847/Schoenaker, A326 en A50?

Het bestuur hecht eraan te benadrukken dat wij een constructieve samenwerking nastreven en de noodzaak van woningbouw en uitbreiding van werkgelegenheid in de regio onderschrijven. Zodra er een concreet en gedragen plan ligt voor de bereikbaarheid, zullen wij de geplande ruimtelijke ontwikkelingen positief tegemoet treden.

Echter, indien de gevraagde duidelijkheid uitblijft of de voortgang van de besluitvorming onvoldoende blijkt, behoudt het bestuur van de vereniging zich het recht voor om alle mogelijke vervolgstappen te zetten, waaronder het aanvechten van ruimtelijke plannen langs juridische weg.

Wij vertrouwen erop u voldoende te hebben geïnformeerd over onze positie en zien uit naar uw spoedige reactie.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur:

Roy Janssen – Holland Foodservice

Ferdi Louvet – Van der Velden

Wout Swinkels - DHL

Michiel van Dalen – Bol Adviseurs

Maikel Berendsen – KickSmart

Marcel Budding - 100% zonnig

Pieter Bergshoeff, voorzitter Bedrijvenvereniging Bijsterhuizen

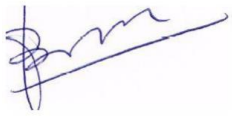

Datum
9 september 2026

Zaaknummer
2024-013097

Onderwerp
Bereikbaarheid Bijsterhuizen

Inlichtingen bij
C. Bieker
06-52802165
post@gelderland.nl

Bedrijvenvereniging Bijsterhuizen
T.a.v. het bestuur
Postbus 7018
6503 GM NIJMEGEN

Geachte bestuur

Bij brief van 7 juli 2026 beschrijft u uw zorgen over de huidige afwikkeling van verkeer in het gebied rondom Bijsterhuizen. U vreest dat de toevoeging van nieuwe woon- en werklocaties in de omgeving – zonder extra mobiliteitsmaatregelen – leidt tot verdere bereikbaarheidsproblemen. U geeft aan meer informatie te willen ontvangen over maatregelen die bij gaan dragen aan de verbetering van de bereikbaarheid van het gebied rondom Bijsterhuizen. U vraagt tevens naar de wijze waarop gemeenten en provincie hierop de regie nemen en maatregelen afstemmen.

Met de gemeenten Nijmegen, Wijchen en de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is er frequent overleg over de noodzaak van te nemen maatregelen om de bereikbaarheid rondom Nijmegen-Wijchen te verbeteren, ook met het oog op toekomstige ontwikkelingen.
Genoemde partijen hebben zich – samen met een aantal buurgemeenten - verenigd in een project- en stuurgroep Zuidflank Nijmegen waarin we gezamenlijk werken aan een mobiliteitsprogramma voor het gehele gebied. Via de mail heeft u reeds het door partijen vastgestelde koersdocument ontvangen, dat de basis is voor een dergelijk programma.
Via de Stuurgroep A50, waarin naast Gelderse partijen ook Brabantse partijen zitten, maken we ons verder sterk voor de verbreding van de A50 (van 2 naar 3 rijstroken) tussen Paalgraven – Bankhoef-Ewijk. Zoals bekend is dit project echter door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I en W) on hold gezet en wachten we op meer duidelijkheid in het najaar. Als regio hebben we ook zorgen over de capaciteit van de A73 rond aansluitingen Wijchen en Dukenburg in relatie tot toekomstige uitbreidingen van woon en werklocaties. Ook hierover willen we het gesprek aangaan met het Ministerie van I en W. Met Rijkswaterstaat (als uitvoeringsorganisatie van het Ministerie I en W) is overigens frequent overleg over de bereikbaarheidsproblematiek en over de verschillende projecten die in dit gebied worden voorbereid.

Op basis van bestaand onderzoek en bestaande middelen kunnen we een aantal knelpunten binnen enkele jaren aanpakken. Bij de aanpak daarvan zijn we uitgegaan van de toekomstige situatie waarbij woon- en werklocaties in de nabije omgeving worden uitgebreid. Het betreft de volgende locaties in het wegennet in uw omgeving waar verbeteringen worden aangebracht:

Wijchen

Aanleg rotonde met bypass op de N845 en op- en afrit A326: gelet op te verwachten intensiteiten vanaf de A326 richting Wijchen en vanaf Wijchen richting oprit A326 geeft dit een betere doorstroming.

Aanleg bypass bij de rotonde Hernenseweg en N845. Gelet op te verwachten intensiteiten vanaf A326 richting Wijchen en vanaf Wijchen richting oprit A326 geeft dit eveneens een betere doorstroming. De bestaande carpool wordt verplaatst naar de overzijde van de provinciale weg.

Aanleg kruispunt met verkeerregelinstallatie bij de Hernenseweg en op- afrit A326: de afstand tussen de afrit en knooppunt Bankhoef is te kort. In het ontwerp verbreding A50 is dit ook geconstateerd en voorwaarde is de maximum snelheid op de A326 terug te brengen naar 100 km/u. De maatregelen zijn nodig voor de ontsluiting van de woonwijk Wijchen West.

Bijsterhuizen
Aanleg kruising met verkeersregelinstallatie bij de N847 en de op- en afrit van de A326. In de maatregel is daarbij rekening gehouden met één aansluiting op Bijsterhuizen ter hoogte van de Wilhelminastraat.

Bovengenoemde maatregelen zijn goedgekeurd door de Stuurgroep A50. We hebben in totaal voor de uitvoering van deze maatregelen EUR 8,8 mio gereserveerd. De gemeente Wijchen legt haar bijdrage aan deze maatregelen vast bij Begroting 2027 (november 2026). Realisatie van deze maatregelen is voorzien in 2029.

U heeft eerder aandacht gevraagd voor de doorstroming van het Palkerplein. We zijn het met u eens dat gelet op de toekomst maatregelen nodig gaan zijn. De gemeente Nijmegen heeft de verkeerslichten al tot het uiterste geoptimaliseerd. Binnen de huidige vormgeving zijn geen verdere optimalisaties mogelijk. We hebben in afgelopen jaren al een aantal exercities uitgevoerd naar mogelijkheden voor een betere doorstroming, deze lijken haalbaar maar zijn zeer kostbaar. Er zijn op dit moment echter geen middelen voor. We agenderen daarom Palkerplein als opgave voor in de komende jaren.

Met de gemeente Beuningen hebben we in voorbereiding het verbeteren van de aansluiting Elsenpas op de N847 (uitbreiding van de huidige verkeersregelinstallatie). Deze aansluiting ontsluit de toekomstige woningbouw bij Ewijk. We bekijken in de aanpak tevens de effecten op de doorstroming op de gehele N847 (mede in relatie tot de op/afritten van de A73).

Naast deze infrastructurele oplossingen is er voor de A50 corridor MIRT-budget beschikbaar voor een aanpak van duurzame mobiliteit. Provincies Gelderland en Noord Brabant werken samen met de regio's aan een maatregelenpakket om het autogebruik in zijn algemeenheid en specifiek in de spitsuren te verminderen, zodat de bereikbaarheid op peil kan blijven. Dit gebeurt via de inzet van het programma Slim en Schoon Onderweg voor de zuidflank van de regio Nijmegen. Dit programma richt zich vooral op de bedrijventerreinen Bijsterhuizen, Wijchen Oost, BNZ, Schoenaker, TPN West en Winkelsteeg. De mobiliteitsmakelaar (van dit programma Slim en Schoon Onderweg) adviseert en begeleidt werkgevers bij het optimaliseren van de mobiliteit van hun werknemers, Het doel hiervan is duurzame en efficiënte reisoplossingen te

bevorderen, zoals fietsstimulering, en gebruik van openbaar vervoer en deelvervoer. Deze werkzaamheden dragen bij aan een betere bereikbaarheid van werklocaties, vermindering van files en CO2-uitstoot, en levert een positieve bijdrage aan de duurzaamheid van de regio. Op korte termijn betreft het vooral in kaart brengen van verdere potenties voor vervoer per fiets, OV (bus, trein) en deelmobiliteit en/of het minder of op een ander moment reizen door zoveel mogelijk scans uit te voeren. Waar mogelijk zet de mobiliteitsmakelaar ook bedrijfsterrein-brede scans in. In samenwerking met het Parkmanagement van Bijsterhuizen-Wijchen Oost is deze scan reeds opgestart.

Als bedrijvenvereniging kunt u ook het nodige doen ten behoeve van een betere bereikbaarheid. Allereerst kunt u uw leden vragen om vooral mee te werken aan de bovengenoemde mobiliteitsscan en om gezamenlijk te bezien of er mogelijkheden zijn voor een duurzamere mobiliteit (fiets, OV, carpoolen, op een later tijdstip reizen etc). Daarnaast kunt u via de brancheorganisaties voor het bedrijfsleven bij de landelijke politiek aandacht vragen voor de noodzakelijke verbreding van de A50.

We zijn, zoals eerder telefonisch afgesproken, graag bereid om in een gesprek met uw bestuur nadere informatie over de aanpak van de bereikbaarheid in omgeving Bijsterhuizen te geven.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Edwin Küpers
Teammanager Mobiliteit

kopie:
-RWS tav afdeling Netwerkontwikkeling en Visie tav mevr M. Mossel, Postbus 2232 3500 GE Utrecht
- College B en W van Nijmegen, postbus 9105 6500 HG Nijmegen
- College B en W van Wijchen, postbus 9000 6600 HA Wijchen
- ECN/IKN Hollandiaweg 3c 6541 BL Nijmegen
- VNO-NCW tav mevr. K. Rutten, Boogschutterstraat 1c 7324 AE Apeldoorn

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8207
Extern Zaak ID	Z/26/380582
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	5.j
Titel	380582 Informatienota Advies Stuurgroep Ruimte voor de Rivier 2.0
Organisatieonderdeel	domein Bestuur, Strategie en Projecten - team Strategische projecten en advies
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Bronkhorst, T. (Twan) van

Bijlagen
380582 Informatienota Advies Stuurgroep Ruimte voor de Rivier 2.0
BIjlage 1 Brief college programma RvdR2.0
Bijlage 2 Achtergrondinformatiepakket RvdR 2.0
Bijlage 3 RvdR2.0 Factsheet Overasselt-Niftrik
Bijlage 4 Overzichtskaart globale locaties
Bijlage 5 Reactie gemeente Wijchen bij Ruimte voor de Rivier 2.0

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Stukken Agendacommissie Wijchen	2 oktober 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/380582

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Advies Stuurgroep Ruimte voor de Rivier 2.0

Collegedatum: 22 september 2026

Kernboodschap
De stuurgroep Ruimte voor de Rivier 2.0 heeft onderzoek laten doen naar waar in de toekomst extra ruimt voor de rivier nodig is. Dit onderzoek is nu afgerond. De stuurgroep heeft op 17 september ingestemd met de adviezen aan de minister met betrekking tot de benodigde binnendijkse ruimte. Met betrekking tot het bestaande reserveringsgebied Overasselt (Wijchen) stelt de stuurgroep aan de minister voordat deze ruimte behouden én uitgebreid dient te worden. Deze uitbreiding zal zijn in de vorm van een bypass richting Niftrik (zie bijlage 3). De minister neemt naar verwachting in december 2026 een besluit. Het gaat op dit moment alleen nog om een globale locatie en de oplossingsrichting en niet de begrenzing van het nieuwe reserveringsgebied.

Samen met de gemeente Heumen, het Waterschap, de Provincie Gelderland en de Groene Metropoolregio starten we een gebiedsproces om de belangen van de gebiedspartners, onze inwoners en de regio in het proces van het ministerie borgen.

Op 23 september 2026 maakt het ministerie de stukken uit het onderzoek en de adviezen richting de minister openbaar.

Op 29 september 2026 vindt op verzoek van de gemeenten Wijchen en Heumen een radenbijeenkomst plaats over het advies van de stuurgroep Ruimte voor de Rivier 2.0. Het initiatief voor het organiseren van één bijeenkomst voor beide gemeenten komt van het ministerie. De stukken bij deze informatienota dienen ter voorbereiding op de gezamenlijke radenbijeenkomst.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
26-5-2026	(Z/26/342782) Stand van zaken proces Ruimte voor de Rivier 2.0 (inclusief bijlagen vanuit het ministerie)
2-2-2026	(Z/26/336952) Brief van het college Wijchen aan de minister van I&W in reactie op het proces RvR2.0

Toelichting

Aanleiding
In het verleden (2006) zijn in het kader van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) reserveringsgebieden aangewezen voor waterretentie. Deze gebieden

zijn gereserveerd voor toekomstige opvang van water uit de rivieren, in het geval van hoogwater. In de gebieden gelden beperkingen ten aanzien van grootschalige en kapitaalintensieve ontwikkeling om het gebied beschikbaar te houden voor toekomstige wateropvang.

Eén van die gebieden ligt op het grondgebied van de gemeente Heumen en Wijchen; retentiegebied Overasselt (Wijchen). De bestaande reservering Overasselt (Wijchen) was ontworpen als berging voor water. Nederland krijgt door klimaatverandering vaker te maken met extreem hoogwater. Daarom heeft het programma Ruimte voor de Rivier 2.0 (RvdR2.0) onderzocht waar in de toekomst extra ruimte voor de rivier nodig is. Het gaat op dit moment om het reserveren van mogelijk extra ruimte, nog niet om de uitvoering.

Gelet op de maatschappelijke impact van mogelijke toekomstige rivierverruimende maatregelen, maar óók de impact van de beperkingen in het geval van een aanvullende reservering, heeft het college van Wijchen eerder aan het ministerie nadrukkelijk gevraagd om een zorgvuldig proces én tijdige en heldere communicatie met de omgeving. Wij hebben dit onder meer verwoord in de bestuurlijke brief van het College van B&W aan de minister van I&W (bijlage 5).

Op 26 mei 2026 heeft het college uw gemeenteraad geïnformeerd over de stand van zaken rondom het proces RvdR2.0. Dit bestond uit een informatiepakket van het ministerie van I&W, met daarbij een vertrouwelijke bijlage.

Genomen besluit
Op 17 september 2026 heeft de Stuurgroep RvdR2.0 het besluit genomen in te stemmen met de adviezen aan de minister met betrekking tot de benodigde binnendijkse ruimte.

Voor het reserveringsgebied Overasselt (Wijchen) wordt voorgesteld om de reservering uit te breiden. In de factsheet van het ministerie (bijlage 3) wordt beschreven waar het programma Ruimte voor de Rivier 2.0 nu aan denkt om ervoor te zorgen dat het water zakt in de Maas ten tijde van hoogwater. Dit om onder andere de historische kern van Grave te beschermen.

Er moet meer ruimte gecreëerd worden, specifiek bij ons deel van de Maas omdat de Maas bij Overasselt- Niftrik smal is. Dat kan met de aanleg van een omleiding, ook wel een bypass genoemd. Dit is een extra geul waar water doorheen kan stromen als het water in de rivier hoog staat. Deze bypass leidt dan een deel van het water om Overasselt heen. Om de aanleg van een bypass in de toekomst mogelijk te maken, moet de huidige reservering bij Overasselt doorgetrokken worden naar Niftrik.

Voor de andere reserveringsgebieden aan de Bedijkte Maas, het deel van de Maas waar Wijchen aan ligt, stelt de stuurgroep Ruimte voor de Rivier 2.0 voor een deel te laten vervallen (Keent, Hedel en Drongelen) en een deel te behouden (Kraaijenbergse Plassen-West, Dijkverlegging Kraaijenbergse Plassen, Dijkteruglegging Overasselt, Alem, Moordhuizen en Bokhoven).

Dit betekent dat de meeste impact van dit besluit aan de Maas bij de gemeenten Wijchen en Heumen komt te liggen.

Gevolgen
Het betreft op dit moment een voorstel voor uitbreiding van het reserveringsgebied Overasselt (Wijchen). Wat de precies gevolgen zullen zijn, is op dit moment nog niet bekend. In de komende periode moet steeds meer inzichtelijk worden wat de gevolgen zullen zijn. Daarbij wordt gekeken naar de grenzen van de nieuwe reservering, de

(on)mogelijkheden van het gebied ten tijde van de reservering en de uiteindelijke ontwikkeling en fasering van de uitvoering van de maatregelen.

Met de publicatie van deze documenten op 23 september, om 14:00u, is de informatie openbaar en daarmee is de geheimhouding die lag op de informatie uit de besloten raadsvergadering van 29 januari 2026 opgeheven. Dit geldt ook voor de geheimhouding die is gelegd op Bijlage 3 Informatiepakket deel 2 Riviergemeenten Bedijkte Maas – Ruimte voor de Rivier 2.0 bij de informatienota Stand van Zaken proces RvdR2 van 26 mei 2026. Uw gemeenteraad heeft hier al een besluit over genomen.

Communicatie
Het ministerie plaatst een nieuwsbericht op de website van Ruimte voor de Rivier 2.0 op 23 september om 14:00u. Daar zijn op dat moment ook alle documenten te vinden.

Op 1 oktober 2026 van 10:00u – 12:30u organiseert het ministerie een openbaar webinar voor alle geïnteresseerden. Aanmelden voor de webinar kan hier.

Als gemeente zijn we geen opdrachtgever van het onderzoek en nemen wij hierover geen besluit. Wij zijn geen afzender van de informatie die nu toegestuurd is. Wel zullen we onze communicatiekanalen inzetten, om ervoor te zorgen dat de informatie onze inwoners bereikt. Dit doen we door:

- De pagina op onze website (Ruimte voor de Rivier 2.0 | Gemeente Wijchen) te actualiseren met daarop de recente informatie, inclusief de factsheet, en doorverwijzing naar de site van RvdR2.0
- Op de gemeentepagina in de Wegwijs van 30 september een bericht te plaatsen over dit project en de online webinar van 1 oktober.

Uitvoering of Vervolgstappen
Het besluit dat op 17 september 2026 is genomen, geeft een eerste richting: waar moet de rivier op termijn meer ruimte krijgen om water op de lange termijn goed te kunnen blijven afvoeren? In de factsheet (bijlage 3) is te lezen dat vanaf 2027, na besluit van de minister eind 2026, in overleg met gemeenten, provincies en waterschappen de precieze begrenzing van de aangepaste en nieuwe reserveringsgebieden bepaald wordt.

Samen met de gemeente Heumen, het Waterschap, Provincie Gelderland en de Groene Metropoolregio starten we op korte termijn met een gebiedsproces om de verdere uitwerking in samenhang met de ruimtelijke opgaven van het gebied en de regio te bezien en te onderzoeken. De belangen van de gebiedspartners, onze inwoners en de regio willen we daarmee in het proces van het ministerie borgen.

Geheimhouding:
n.v.t.

Bijlagen:
Bijlage 1: Brief college programma Ruimte voor de Rivier 2.0
Bijlage 2: Achtergrondinformatiepakket Ruimte voor de Rivier 2.0
Bijlage 3: RvdR2.0 Factsheet Overasselt-Niftrik
Bijlage 4: Overzichtskaart globale locaties
Bijlage 5: Reactie gemeente Wijchen bij Ruimte voor de Rivier 2.0

Brief

Datum	18 september 2026
Betreft	Voorstel programma Ruimte voor de Rivier 2.0
Aan	College van Burgemeester en Wethouders
Contactpersoon	Marieke Hofstra Programmamanager

Geacht college,

De afgelopen anderhalf jaar heeft het programma Ruimte voor de Rivier 2.0 (RvdR 2.0) samen met regionale partijen gewerkt aan een voorstel voor de inrichting van het rivierengebied voor hoog- en laagwater en voor alle functies die de rivier heeft.

Voor hoogwater is onderzocht welke gebieden op lange termijn nodig kunnen zijn om de rivieren toekomstbestendig in te richten. Een consortium van partijen onderzocht hoeveel ruimte de rivier op lange termijn nodig heeft voor een toekomstbestendige inrichting voor waterveiligheid. Daarbij is ook gekeken naar natuur en ecologische waterkwaliteit, bodemligging, ruimtelijke kwaliteit en ruimtelijke ontwikkelingen. Dit heeft geleid tot een voorstel voor te reserveren gebieden. Met deze brief informeer ik u over dit voorstel. U kunt met deze brief, inclusief bijlagen, uw raad informeren.

Ik wil u vragen dit niet voor 23 september 2026 14.00 uur te doen. Op die manier zorgen we ervoor dat alle betrokken gemeenteraden tegelijkertijd worden geïnformeerd. Vanaf dat moment zal het programma het voorstel ook openbaar maken via haar website.

Tot nu toe heeft het programma RvdR 2.0 niet over de gebieden gecommuniceerd, omdat de onderzoeken nog niet stabiel en afgerond waren. Nu dat wel het geval is, communiceert het programma open en transparant over de onderzoeksuitkomsten en het voorstel voor het behouden, laten vervallen en aanpassen van bestaande reserveringen en voor globale locaties voor nieuwe reserveringen. Dit is in lijn met de wens van gemeenten. Deze brief en het bijgevoegde informatiepakket geven daar invulling aan. Ook in het verdere besluitvormingsproces nemen wij gemeenten zo goed mogelijk mee.

Wat betekent dit voorstel voor uw gemeente?

Binnen RvdR 2.0 is onderzocht op welke plekken de rivier op lange termijn mogelijk meer ruimte nodig heeft. Dit doen we niet voor het eerst. Ook het eerdere programma Ruimte voor de Rivier heeft reserveringen aangewezen en vastgelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Deze bestaande ruimtelijke reserveringen zijn meegenomen in het onderzoek.

Het voorstel gaat over het behouden, laten vervallen of aanpassen van bestaande reserveringen en over globale locaties voor nieuwe reserveringen voor de lange termijn. Deze locaties zijn in beeld gekomen om het afwentelen op toekomstige generaties te voorkomen. Daarom is in beeld gebracht waar de rivier op termijn meer ruimte nodig heeft om water veilig te blijven afvoeren. Eén van deze locaties ligt (deels) in uw gemeente.

In een gereserveerd gebied kan het normale gebruik in principe voorlopig doorgaan. Mensen kunnen er blijven wonen en bestaande agrarische en bedrijfsmatige activiteiten kunnen worden voortgezet. Ook onderhoud en kleinere of tijdelijke ontwikkelingen blijven mogelijk.

In een gereserveerd gebied gelden wél beperkingen voor nieuwe grootschalige of kapitaalintensieve ontwikkelingen die rivierverruiming belemmeren, zoals een appartementencomplex, woonwijk of grote bedrijfsuitbreiding. Het voorstel betekent niet dat nu al riviermaatregelen worden uitgevoerd: er wordt nu geen grond aangekocht en er gaat niet direct een schop de grond in. Het gebied gaat dus niet op slot.

De ministerraad moet nog besluiten

Het gaat nu om een voorstel en geen besluit. De ministerraad weegt het voorstel van het programma en beslist naar verwachting in december 2026 over de globale locaties. Dit wordt opgenomen in het ontwerp Nationaal Waterprogramma 2028-2033. Dit ontwerp Nationaal Waterprogramma ligt volgens planning vanaf 22 december 2026 zes maanden ter inzage. Inwoners en organisaties kunnen daarop een zienswijze indienen.

Vanaf 2027 wordt in overleg met gemeenten, provincies en waterschappen de precieze begrenzing van nieuwe en aangepaste reserveringsgebieden bepaald en vastgelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving en de Omgevingsregeling. Hierbij streeft het Rijk naar een inwerkingtreding in de eerste helft van 2029, of zoveel sneller als mogelijk. Voor bestaande reserveringen die behouden blijven, wijzigt de begrenzing niet.

Waarom RvdR 2.0?

Al eeuwenlang leven we in Nederland met water. Rivieren hebben het landschap gevormd waarin we wonen, werken en recreëren. De bedrijvigheid langs onze rivieren is sterk toegenomen. Waar rond 1900 de bebouwing beperkt was, zijn inmiddels op veel plekken woonwijken en bedrijventerreinen gebouwd in vroegere overstromingsvlakten.

Om dit allemaal mogelijk te maken, hebben we veel moeten sleutelen aan de rivieren. We legden dijken aan zodat we droge voeten hielden. We ontwierpen de rivier zo, dat hoogwater zo snel mogelijk werd afgevoerd. En kribben, stuwen en sluizen bevorderden de scheepvaart en zorgden ervoor dat we water slim konden verdelen en vasthouden. Ook wegen en bruggen hebben op diverse plekken geleid tot versmallingen in de rivier.

Daar hebben we van geprofiteerd. Tegelijk namen we ruimte af van de rivier en legden we haar vast in een krap keurslijf, waardoor zij zich minder natuurlijk kan gedragen. De ruimte voor de rivier is in het stroomgebied van Rijn en Maas in Nederland door menselijk ingrijpen sinds 1850 meer dan gehalveerd. Dit begint nu te wringen.

Problematiek rivierbodem

Water wordt zo snel afgevoerd dat de bodem op veel plekken steeds verder uitschuurt. Het sediment, zoals zand en grind, krijgt door de hoge stroomsnelheid weinig kans om naar de bodem te zakken. Hierdoor komt de rivier steeds dieper in het landschap te liggen. Dit noemen we bodemerosie. Vooral bij droogte en laagwater veroorzaakt dat problemen. Dat zagen we dit jaar en bijvoorbeeld ook in 2018. Door klimaatverandering krijgen we vaker te maken met droogte en laagwater. De gevolgen zijn nu al merkbaar voor onder anderen schippers, natuur, boeren, drinkwaterbedrijven, ondernemers en bewoners. Daarom heeft de ministerraad voor de zomer besloten maatregelen te treffen om de rivierbodem te stabiliseren.

Problematiek (ruimte voor) afvoer

Ook moeten we ons blijven beschermen tegen hoogwater. Klimaatverandering zorgt voor extremere situaties, ook in perioden waarin geen hoogwater wordt verwacht, zoals in Limburg in juli 2021. In het verleden hebben we onze rivieren meer ruimte gegeven en onze dijken bieden nu veiligheid. Richting 2100 moeten de rivieren mogelijk nog meer water kunnen afvoeren. Daar zijn ze nu niet op berekend. Daarom heeft het programma

RvdR2.0 onderzocht waar in de toekomst ruimte voor de rivier nodig is.

Waarom nu?

Het is nodig om meer ruimte voor de rivier te reserveren dan nu het geval is. Daarmee voorkomen we dat toekomstige rivierverruiming onmogelijk of onnodig duur wordt door nieuwe bebouwing of ander landgebruik. Dit doen we om niet af te wentelen naar toekomstige generaties zodat er keuzeopties in de toekomst open blijven. De onderzoeken geven aan waar meer ruimte nodig is. Door nu voldoende ruimte aan te wijzen en in het Nationaal Waterprogramma en vervolgens het Bkl op te nemen, bereiden we ons voor op de toekomst. Zo blijven we ook na 2050 wendbaar om grotere hoeveelheden water veilig af te voeren.

Hoe is het voorstel tot stand gekomen?

Een onafhankelijk consortium van ingenieursbureaus en kennisinstellingen heeft onderzocht waar bij hoge afvoeren de grootste knelpunten liggen en waar de rivier in de toekomst meer ruimte nodig heeft. Dat zijn bijvoorbeeld plaatsen waar de rivier smaller is of waar verdere dijkverhoging door stedelijke bebouwing moeilijk of onwenselijk is. Vervolgens is onderzocht waar binnendijkse ruimte moet worden gereserveerd voor mogelijke maatregelen die zulke knelpunten in de toekomst kunnen oplossen. Die ruimte ligt niet noodzakelijk op de plek van het knelpunt zelf.

De onderzoeken brengen ook onzekerheden in beeld. We weten nog niet welk klimaatscenario over vijftig jaar werkelijkheid is en welke effecten er zijn van maatregelen die Duitsland mogelijk nog neemt. Bij het bepalen van de benodigde binnendijkse ruimte is uitgegaan van zoveel mogelijk buitendijkse rivierverruiming, zodat zo min mogelijk binnendijkse ruimte nodig is. Als blijkt dat minder buitendijkse rivierverruiming gerealiseerd kan worden dan nu is meegerekend, kan op de lange termijn meer binnendijkse ruimte nodig zijn om hetzelfde doel te bereiken. Op basis van dit onderzoek is het programma tot een redeneerlijn gekomen voor het reserveren van binnendijkse ruimte. Dit heeft tot dit voorstel geleid waarover de ministerraad in december 2026 een besluit neemt.

Samenwerking met verschillende betrokken overheden

Binnen het programma Ruimte voor de Rivier 2.0 werkt het Rijk samen met provincies, waterschappen en gemeenten en de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten via de Deltaprogramma's Rijn en Maas. Het programma doet op basis van de onderzoeken een voorstel. De ministerraad neemt het uiteindelijke besluit.

In deze fase zitten medeoverheden en maatschappelijke organisaties aan tafel. Regionale partijen zijn betrokken via de bestaande netwerken en overlegstructuren van de Deltaprogramma's Rijn en Maas en de onderliggende riviertakoverleggen, waarin gemeenten zijn vertegenwoordigd. Eind 2025 organiseerde het programma voor ambtenaren van regionale overheden bijeenkomsten over de Waal-Merwedes, IJssel, Nederrijn-Lek, Bedijkte Maas en Maasvallei. In januari en februari 2026 volgde naar aanleiding van de onderzoeksresultaten een gespreksronde met een aantal gemeenten.

Maatschappelijke organisaties zijn in deze fase op nationaal niveau betrokken in samenwerking met het Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL). Het OFL organiseerde twee consultatiebijeenkomsten. Regionale maatschappelijke organisaties waren daarvoor via de Deltaprogramma's Rijn en Maas uitgenodigd.

Na de besluitvorming in 2026 werken we de inrichting en rolverdeling voor het vervolg van het programma uit.

Overzichtskaart globale locaties afvoer en ruimte
Hieronder vindt u een overzichtskaart van het voorstel van het programma Ruimte voor de Rivier 2.0.

Vragen
Meer informatie over de afzonderlijke locaties vindt u in de factsheet in de bijlage. Ook is aanvullende achtergrondinformatie beschikbaar, incl. een grotere versie van de overzichtskaart. Op 1 oktober organiseert het programma een openbaar webinar. U kunt zich hiervoor aanmelden via onze website. Mocht u nog vragen hebben, neem dan contact op via info@ruimtevoorderivier.nl. Wij zijn graag bereid u vragen te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

Marieke Hofstra
Programmamanager Ruimte voor de Rivier 2.0

Bijlagen:

- Een factsheet met publieksinformatie over de specifieke reservering in uw gebied.
- Een achtergrondinformatiepakket Ruimte voor de Rivier 2.0
- Overzichtskaart

Achtergrondinformatie over het voorstel van Ruimte voor de Rivier 2.0

Ruimte voor mogelijke rivierverruiming bij extreem hoogwater

Dit informatiepakket legt uit waarom het programma Ruimte voor de Rivier 2.0 ruimte langs de rivieren wil openhouden. Ook leest u wat de ministerraad naar verwachting in december 2026 besluit. De precieze uitwerking volgt later.

Het voorstel gaat over bestaande reserveringen en globale locaties voor mogelijke nieuwe reserveringen. Van nieuwe en aangepaste reserveringen zijn de precieze grenzen nog niet bekend. Later wordt ook bepaald of en wanneer een riviermaatregel nodig is.

Ruimte voor de Rivier 2.0

Nederland leeft al eeuwen met rivieren. Dijken, kribben, stuwen en sluizen hebben ons beschermd en de scheepvaart geholpen. Deze ingrepen hebben de rivieren ook smaller en minder natuurlijk gemaakt. Tegelijk verandert het klimaat. Daardoor krijgen we vaker te maken met extreem hoogwater en met lange perioden van droogte en laagwater.

Binnen Ruimte voor de Rivier 2.0 werken het Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten samen. De Vereniging van Nederlandse Riviergemeenten is via de Deltaprogramma's Rijn en Maas betrokken. Het programma werkt aan twee onderwerpen die met elkaar samenhangen, maar elk een eigen besluit en vervolg hebben:

1. De manier waarop de rivieren extreem hoogwater in de toekomst veilig kunnen afvoeren en de binnendijkse ruimte die daarvoor mogelijk nodig is.
2. De maatregelen die nodig zijn om verdere daling van de rivierbodem te stoppen en de bodem waar nodig te verhogen.

Dit informatiepakket gaat vooral over het eerste onderwerp: ruimte openhouden voor mogelijke rivierverruiming bij extreem hoogwater.

Twee onderwerpen binnen het programma

Bij extreem hoogwater moeten de rivieren grote hoeveelheden water veilig kunnen afvoeren. Dijkversterking blijft nodig. Op sommige plekken kan daarnaast meer ruimte voor de rivier nodig zijn. Ruimte voor de Rivier 2.0 kijkt tot 2100 en verder vooruit. Eventuele nieuwe riviermaatregelen zijn bedoeld voor de langere termijn na 2050. Bij de verdere uitwerking van eventuele riviermaatregelen wordt bekeken of deze ook kunnen bijdragen aan het vasthouden van water in droge perioden. Voorwaarde is dat dit de veilige afvoer van hoogwater niet belemmert.

Bij droogte en laagwater speelt een ander probleem. Door erosie slijt de rivierbodem uit en komt de rivier steeds dieper in het landschap te liggen. Dit heeft gevolgen voor de verdeling van zoetwater, de bevaarbaarheid en de natuur in de uiterwaarden en het achterland. De ministerraad heeft in juli 2026 besloten maatregelen te treffen om de rivierbodem te stabiliseren. Daarbij zijn onder meer het aanvullen van zand en grind en een meergeulensysteem onderzocht. De verdere uitwerking daarvan staat grotendeels los van het voorstel over binnendijkse ruimte bij extreem hoogwater.

Het voorstel voor ruimte bij extreem hoogwater

Het programma stelt voor om bestaande reserveringen te behouden, aan te passen of te laten vervallen. Daarnaast stelt het programma globale locaties voor waar in de toekomst mogelijk een nieuwe reservering nodig is. Een globale locatie laat ongeveer zien om welk gebied het gaat. Het is nog geen precieze grens op perceelniveau.

Om welke rivieren het gaat

Het voorstel gaat over gebieden langs de Waal, de Merwede, de IJssel en de Maas. Langs de Waal, de Merwede en de IJssel gaat het om bestaande reserveringen en om globale locaties voor nieuwe reserveringen. Langs de Maas worden geen nieuwe binnendijkse reserveringen voorgesteld. Daar gaat het alleen om bestaande reserveringen die kunnen blijven, worden uitgebreid of vervallen. Voor de Maasvallei loopt een apart gezamenlijk traject, samen met de regio, om de opgaven voor waterveiligheid en wateroverlast in samenhang te bekijken.

Het voorstel hangt ook samen met de verdeling van water over de Waal, de IJssel en de Nederrijn-Lek bij extreem hoogwater. Die verdeling heeft invloed op de ruimte die per riviertak nodig kan zijn.

De overzichtskaart aan het eind van dit hoofdstuk laat globaal zien waar de voorgestelde locaties liggen. De cirkels op de kaart zijn geen precieze grenzen. In de factsheets staat per locatie meer informatie.

Waarom nu ruimte openhouden

De ruimte langs de rivieren is schaars. Zij wordt gebruikt voor wonen, landbouw, natuur, bedrijven, energie en infrastructuur. Nieuwe grote gebouwen of andere blijvende ontwikkelingen kunnen toekomstige rivierverruiming moeilijker of veel duurder maken. Het programma wil de benodigde ruimte daarom openhouden.

Het is nog niet zeker hoeveel extra ruimte uiteindelijk nodig is. Ook de plaats en het moment staan nog niet vast. Dit hangt onder meer af van de snelheid van klimaatverandering, maatregelen in Duitsland en de mogelijkheden om maatregelen in de uiterwaarden te nemen. Daarom kijkt het programma ver vooruit.

Ook het advies van de deltacommissaris om tijdig ruimte te reserveren voor toekomstige wateropgaven is bij het voorstel betrokken. Zo houden volgende generaties ruimte om keuzes te maken. Welke riviermaatregel waar nodig is, wordt nu nog niet bepaald.

Overzichtskaart

Toelichting bij de kaart: een Bkl-reservering is een reservering die nu al in de landelijke regels staat, in het Besluit kwaliteit leefomgeving. De cirkels tonen waar een locatie ongeveer ligt. Het zijn geen grenzen van gebieden. Per locatie staat meer informatie in de factsheets op de website. Daar staat ook een grotere versie van de kaart.

Hoe het voorstel is voorbereid

Onderzoeken en afwegingen

Een onafhankelijk team van ingenieursbureaus en kennisinstellingen heeft onderzocht waar de rivieren in de toekomst mogelijk extra ruimte nodig hebben. Het team keek naar knelpunten bij extreem hoogwater, de verdeling van rivierwater en mogelijke maatregelen. Ook keek het naar natuur, waterkwaliteit voor planten en dieren, de ligging van de rivierbodem, de kwaliteit van landschap en leefomgeving en geplande ruimtelijke ontwikkelingen. Een knelpunt kan bijvoorbeeld ontstaan waar de rivier smal is of waar verdere dijkverhoging door bebouwing moeilijk of onwenselijk is. De ruimte voor een mogelijke maatregel ligt niet altijd op dezelfde plek als het knelpunt.

Bij het onderzoek is eerst gekeken hoeveel ruimte de rivier buitendijks kan krijgen. Zo hoeft zo min mogelijk land achter de dijk te worden gereserveerd. Als later blijkt dat buitendijks minder ruimte kan worden gemaakt dan nu is aangenomen, kan op lange termijn alsnog meer binnendijkse ruimte nodig zijn.

De onderzoeken vormen een belangrijke basis voor het voorstel. Het programma heeft daarnaast de inbreng van regionale overheden en maatschappelijke organisaties meegewogen.

Inbreng van overheden en organisaties

Regionale overheden zijn betrokken via de bestaande overleggen van de Deltaprogramma's Rijn en Maas. Eind 2025 organiseerde het programma bijeenkomsten voor ambtenaren over de Waal-Merwedes, de IJssel, de Nederrijn-Lek, de Bedijkte Maas en de Maasvallei. In januari en februari 2026 volgden gesprekken met een aantal gemeenten.

Maatschappelijke organisaties zijn in deze fase op landelijk niveau betrokken in samenwerking met het Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving. Dit overlegorgaan organiseerde twee bijeenkomsten en bracht daarna een advies uit. Regionale maatschappelijke organisaties waren via de Deltaprogramma's Rijn en Maas uitgenodigd.

Naar aanleiding van de gesprekken is onder andere meer tijd genomen voor de voorbereiding van het voorstel. Ook zijn gemeenten intensiever betrokken.

Wat een reservering betekent

Met een reservering blijft een gebied beschikbaar voor een mogelijke riviermaatregel in de toekomst. Denk aan een dijkverlegging, een nevengeul of een route waar water tijdelijk om een knelpunt heen kan stromen. Een reservering betekent niet dat zo'n maatregel nu wordt aangelegd. Er wordt nu geen grond gekocht en er gaat niet direct een schop de grond in.

Voor bestaande reserveringsgebieden blijven de huidige regels gelden. Als een nieuw of aangepast gebied officieel wordt gereserveerd, gaan daar regels gelden voor nieuwe ontwikkelingen. Die regels moeten voorkomen dat nieuwe grootschalige of kapitaalintensieve ontwikkelingen toekomstige rivierverruiming blokkeren. Denk bijvoorbeeld aan een nieuwe woonwijk, een appartementencomplex of een grote uitbreiding van een bedrijf.

Het normale gebruik kan in principe doorgaan. Mensen kunnen blijven wonen en bestaande agrarische en bedrijfsmatige activiteiten kunnen worden voortgezet. Onderhoud en kleinere of tijdelijke ontwikkelingen blijven in principe mogelijk. Een gebied gaat dus niet op slot.

In het vervolg wordt beter uitgelegd wat onder grootschalige en kapitaalintensieve ontwikkelingen valt, bijvoorbeeld met voorbeelden van wat wel en niet kan. Het uitgangspunt is dat niet meer wordt beperkt dan nodig is. Daarmee wordt duidelijker wat in een gebied wel en niet kan.

Als later een concreet rivierproject start, volgen daarvoor de gebruikelijke procedures. De omgeving wordt dan betrokken bij de plannen en het ontwerp.

Wat de ministerraad wel en niet beslist

Een voorstel, nog geen besluit

Het gaat nu om een voorstel van het programma, niet om een besluit. De ministerraad beslist naar verwachting in december 2026 over de globale locaties en over welke bestaande reserveringen blijven, worden aangepast of vervallen. Pas daarna staat vast met welke globale locaties de ministerraad instemt.

Wat dan nog niet vaststaat

Met het verwachte besluit van de ministerraad in december 2026 staat nog niet vast:

- wat de precieze grenzen van nieuwe en aangepaste reserveringen zijn.
- welke concrete riviermaatregel op een bepaalde locatie nodig is.
- wanneer een reservering of riviermaatregel nodig is.

Waar en wanneer een maatregel nodig is, verschilt per riviertak. Eventuele maatregelen zijn bedoeld voor de langere termijn na 2050. Als er aanleiding is om eerder maatregelen te nemen, kan daarover worden gesproken. Voor die maatregelen is op dit moment nog geen geld gereserveerd. Over de financiering wordt later besloten.

Van voorstel naar landelijke regels

Na het besluit van de ministerraad volgen nog verschillende stappen. De tabel laat zien welke stappen nu worden verwacht.

Moment	Stap
23 september 2026	Vanaf deze datum zijn het voorstel, de onderzoeken, de overzichtskaart en de informatie per locatie openbaar.
December 2026	De ministerraad beslist naar verwachting over de globale locaties en over bestaande reserveringen.
Volgens planning december 2026	De globale locaties waarmee de ministerraad instemt, worden opgenomen in het ontwerp-Nationaal Waterprogramma 2028-2033. Dit ontwerp verschijnt naar verwachting begin december. Vanaf eind december ligt het zes maanden ter inzage.
Tijdens de terinzagelegging	Iedereen kan een zienswijze indienen. Het Rijk beoordeelt alle reacties.
Vanaf 2027	Het Rijk werkt in afstemming met gemeenten, provincies en waterschappen de precieze grenzen van nieuwe en aangepaste reserveringen uit. De grenzen van bestaande reserveringen die behouden blijven, veranderen niet.
Eind 2027	Het definitieve Nationaal Waterprogramma wordt naar verwachting vastgesteld en gepubliceerd, samen met een reactienota. Daarin staat wat met de reacties is gedaan.
Daarna	Via de procedure om de reserveringen juridisch vast te leggen in het Besluit kwaliteit leefomgeving en de Omgevingsregeling aan te passen, worden de reserveringen vastgelegd. Het Rijk streeft ernaar dat de nieuwe regels in de eerste helft van 2029 ingaan, of eerder als dat zorgvuldig kan. Het exacte moment staat nog niet vast.

Van globale locatie naar precieze begrenzing

Als de ministerraad met een globale locatie instemt, werkt het Rijk vanaf 2027 in afstemming met gemeenten, provincies en waterschappen de precieze begrenzing van de reserveringsgebieden uit. Het Rijk vraagt gemeenten daarbij ook om bestaande plannen in de gebieden in beeld te brengen. Voor bestaande reserveringen die behouden blijven, verandert de grens niet.

De reserveringen worden vastgelegd via de procedure om het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en de Omgevingsregeling aan te passen. Onderdeel van deze procedure is een internetconsultatie over het voorstel voor de begrenzing van de gebieden. Het Rijk streeft ernaar dat deze regels in de eerste helft van 2029 ingaan, of eerder als dat zorgvuldig kan. Het exacte moment staat nog niet vast. Deze stap staat los van een later besluit om een concrete riviermaatregel uit te voeren.

Reageren op het ontwerp-Nationaal Waterprogramma

De globale locaties waarmee de ministerraad instemt, worden opgenomen in het ontwerp-Nationaal Waterprogramma 2028-2033. Volgens de huidige planning ligt dit ontwerp vanaf eind december 2026 zes maanden ter inzage. In die periode kan iedereen een zienswijze indienen. Dat is een formele reactie op het ontwerp. Het Rijk beoordeelt alle zienswijzen en past het programma waar nodig aan. Het definitieve Nationaal Waterprogramma wordt naar verwachting eind 2027 vastgesteld en gepubliceerd, samen met een reactienota. Daarin staat wat met de reacties is gedaan.

Samenwerking en betrokkenheid

Rol van gemeenten

Gemeenten blijven betrokken via de overleggen en werkprocessen van de Deltaprogramma's Rijn en Maas. Op bestuurlijk niveau gaat het onder meer om het Bestuurlijk Platform Rijn, de Stuurgroep Deltaprogramma Maas en de overleggen voor Waal-Merwedes, IJssel enBedijkte Maas.

Ook de Vereniging van Nederlandse Riviergemeenten (VNR) is betrokken. Deze vereniging is vertegenwoordigd in de overleggen van de Deltaprogramma's Rijn en Maas. Via de regionale taakgroepen worden gemeentebestuurders op de hoogte gehouden. De VNR is ook aanspreekpunt van het programma bij vragen die de verschillende gemeenten aangaan.

Het programma werkt de inrichting en de verdeling van taken voor het vervolg verder uit. Een eerste opzet van het vervolgproces is besproken in de verschillende hierboven genoemde overleggen. Het Rijk vraagt gemeenten om input bij het uitwerken van de precieze grenzen, onder meer over bestaande plannen in de gebieden. Later volgt ook een internetconsultatie over het voorstel voor de begrenzing, als onderdeel van de procedure om de reserveringen juridisch vast te leggen. Daarin kunnen inwoners, ondernemers, grondeigenaren en andere betrokkenen een reactie geven.

Informatie en reageren

Vanaf 23 september 2026 zijn het voorstel, de onderzoeken, de overzichtskaart en de informatie per locatie openbaar. Het programma deelt deze informatie online en via een openbaar webinar.

Op 1 oktober 2026 organiseert het programma een openbaar webinar over het besluit over de rivierbodem, het voorstel voor ruimte bij extreem hoogwater en het vervolg. Bij het besluit van de ministerraad en bij de terinzagelegging volgt nieuwe uitleg over wat er is besloten en hoe mensen kunnen reageren. Vragen kunnen worden gesteld via info@ruimtevoorderivier.nl.

Hoe het rivierbeleid zich heeft ontwikkeld

Na de hoge waterstanden op de Maas en de Rijntakken in 1993 en 1995 groeide het besef dat alleen hogere dijken niet genoeg zijn. De rivier moet op sommige plekken ook meer ruimte krijgen. Het eerdere programma Ruimte voor de Rivier liep van 2006 tot 2019. Op verschillende plekken langs de grote rivieren zijn dijken verlegd, nevengeulen aangelegd en uiterwaarden verlaagd. Dat programma reserveerde ook ruimte voor mogelijke toekomstige maatregelen.

Deze reserveringen zijn in 2006 aangewezen. Tegenwoordig staan ze in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Een latere studie uit 2008 naar de Rijn en Maas liet zien dat aan het eind van deze eeuw veel beschikbare en gereserveerde binnendijkse ruimte nodig kan zijn om hogere rivierafvoeren veilig af te voeren. En ook dat wonen, landbouw, natuur, scheepvaart, bedrijven en infrastructuur steeds meer ruimte vragen.

In 2019 startte het Programma Integraal Riviermanagement. Daarin werkten overheden aan één aanpak voor de grote rivieren. Het programma onder de Omgevingswet voor Integraal Riviermanagement is in april 2025 vastgesteld. Daarna is Ruimte voor de Rivier 2.0 officieel gestart om twee onderdelen verder uit te werken: een stabielere rivierbodem en voldoende ruimte om water veilig af te voeren.

Meer informatie

Website Ruimte voor de Rivier 2.0: https://www.ruimtevoorderivier.nl/

Besluitvorming en actuele planning: https://www.ruimtevoorderivier.nl/besluiten-2026

Achtergrond over ruimte voor afvoer: https://www.ruimtevoorderivier.nl/besluiten-2026/besluit-afvoer-en-ruimte

Uitleg over het bepalen van reserveringsgebieden: https://www.ruimtevoorderivier.nl/besluiten-2026/hoe-bepalen-we-reserveringsgebieden

Achtergrond over de rivierbodem: https://www.ruimtevoorderivier.nl/actueel/nieuws/2025/12/08/ruimte-voor-de-rivierbodem

Programma Ruimte voor de Rivier 2.0

Factsheet Overasselt-Niftrik

Ruimte voor de Rivier 2.0

Door klimaatverandering krijgen we steeds vaker te maken met extreem weer, zoals heftige regenbuien. Rivieren moeten dan in korte tijd veel water afvoeren. De kans op overstromingen neemt toe. Ook dan willen we droge voeten houden. Zeker omdat de ruimtedruk in Nederland groot is. Daarom heeft de rivier op sommige plekken meer ruimte nodig. Waar straks te weinig ruimte is, reserveren we nu ruimte voor de rivier.

Wat gebeurt er?

Het programma Ruimte voor de Rivier 2.0 heeft onderzocht waar in de toekomst knelpunten in het rivierengebied ontstaan. Ook zijn er gesprekken gevoerd met onder andere gemeenten en maatschappelijke organisaties. Op basis hiervan heeft het programma in september 2026 een voorstel uitgebracht aan het kabinet. Daarin staat op welke locaties ruimte gereserveerd kan worden om aan de rivier te geven. Begin december 2026 neemt het kabinet een besluit op basis van het voorstel. Tot die tijd is er nog niets besloten.

Het besluit gaat over het laten vervallen of behouden van reserveringen en het aanwijzen van globale locaties om nieuwe ruimte te reserveren. Dit betekent dat voor de aan te passen bestaande reserveringen en de globale locaties de precieze grenzen van de reserveringsgebieden nog niet vaststaan. Ook nemen we nu nog geen maatregelen. We houden nu alleen de ruimte beschikbaar om in de toekomst maatregelen te kunnen nemen. Vanaf 2027 stellen we het precieze gebied van een reservering vast in afstemming met de omgeving. Tegelijkertijd zoeken we naar kansen voor bijvoorbeeld natuurherstel, de scheepvaart of recreatie. Medeoverheden, zoals gemeenten, waterschappen en provincies, hebben inspraak in dit proces. Ook inwoners kunnen op dit besluit reageren.

Wat betekent dit voor gemeenten en inwoners?

Bij het reserveren van locaties kijkt het programma altijd naar het huidige gebruik en ontwikkelingen op deze locaties. Zo voorkomen we zoveel mogelijk dat plannen elkaar in de weg zitten. Als een eenmaal gebied gereserveerd wordt, gelden er extra regels. Kleinschalige of tijdelijke ontwikkelingen zijn vaak nog toegestaan, maar grootschalige projecten zijn niet zomaar meer mogelijk. Denk aan een nieuwe woonwijk, de bouw van een appartementencomplex of een grote bedrijfsuitbreiding. De komende tijd werken we uit wat dit concreet betekent. Ook bepalen we of en op welke manier er compensatie komt voor mensen die hierdoor geraakt worden.

Een reservering van ruimte voor de rivier kan lokaal impact hebben. Bijvoorbeeld op gemeenten, inwoners en ondernemers die de ruimte nu gebruiken. Of die hier plannen hebben voor in de toekomst. We begrijpen dat deze gebruikers zich zorgen kunnen maken over een reservering van het gebied. En dat zij zo snel mogelijk duidelijkheid willen. We werken aan de antwoorden op deze vragen.

Wat staat er in dit document?

In dit document lees je specifieke informatie uit het voorstel over de reservering in Overasselt-Niftrik. We leggen uit waarom het voorstel is juist deze locatie te reserveren, wat het knelpunt in de rivier is en welke maatregelen in de toekomst passend kunnen zijn.

Hoe nu verder?

De besluiten vanuit het programma Ruimte voor de Rivier 2.0 maken deel uit van het Ontwerp Nationaal Waterprogramma 2028-2033 (NWP). Daarin staat al het beleid over de Nederlandse rivieren. Het NWP wordt eind december 2026 gepubliceerd. Vanaf dat moment kan iedereen hier een half jaar lang op reageren. Op het Platform Participatie lees je hoe dat werkt. Het programma Ruimte voor de Rivier 2.0 communiceert zelf ook over dit proces. Alle reacties worden door het Rijk beoordeeld en verwerkt in een openbare reactienota.

Meer informatie

Op onze website vind je meer informatie. Je kunt je hier ook abonneren op onze nieuwsbrief of aanmelden voor de webinars waarin we geïnteresseerden elk kwartaal bijpraten.

Figuur 1 Globale locatie Overasselt-Niftrik. De cirkel geeft de geadviseerde uitbreiding aan.

Overasselt-Niftrik

In Overasselt is al ruimte gereserveerd. Het gaat om ongeveer 800 tot 900 hectare grond. Het voorstel is om deze ruimte uit te breiden voor de toekomst. Zie de kaart voor de globale locatie die daarvoor is aangewezen.

Waarom is hier ruimte nodig?

Door klimaatverandering neemt de hoeveelheid water toe en stijgen de waterstanden. Daarom moeten we iets doen om het risico op overstromingen te beperken. Er zijn twee opties: de dijken verder verhogen, of de rivier meer ruimte geven zodat de waterstanden verlagen.

Er is een versmalling van de Maas bij Overasselt-Niftrik. De Maas bij Overasselt-Niftrik is smal. Door klimaatverandering neemt de hoeveelheid water toe en stijgen de waterstanden. Daarom moeten we iets doen om het risico op overstromingen te beperken. Er zijn dan twee opties: de dijken verder verhogen, of de rivier meer ruimte geven waardoor de waterstanden verlagen.

De dijken bij Grave kunnen niet verder verhoogd worden. Dijkverhoging bij Grave is lastig. De historische kern van Grave ligt direct aan de rivier. De kademuur kan niet veel meer verhoogd worden zonder dat het zicht van de stad op de rivier verloren gaat. Dat zou ten koste gaan van de relatie tussen stad en rivier. Ook technisch is een verhoging van de kademuur moeilijk. Daarom willen we andere opties hebben om overstromingen bij hoge waterstanden te voorkomen. Door meer ruimte te geven aan de Maas verlagen de waterstanden.

Om de versmalling van de Maas op lange termijn te kunnen oplossen, moet er nu meer ruimte gereserveerd worden. Als we de versmalling in de toekomst willen oplossen, moeten we zorgen dat de rivier meer ruimte krijgt om het water af te voeren. Daarom adviseren we de huidige reservering uit te breiden. De bestaande reservering Overasselt was ontworpen als berging voor extra water.

Om ervoor te zorgen dat het water ook zakt bij Grave, moet er meer ruimte gecreëerd worden. Dan kan met de aanleg van een omleiding, ook wel een bypass genoemd. Dit is een extra geul waar water doorheen kan stromen als het water in de rivier hoog staat. Deze bypass leidt dan een deel van het water om Overasselt heen. Zo kunnen we het water in de Maas bij Grave laten zakken. Een bijkomend voordeel is dat we met de bypass ook de waterstand bij Mook en Cuijk kunnen verlagen. Om de aanleg van een bypass in de toekomst mogelijk te maken, moet de huidige reservering bij Overasselt doorgetrokken worden naar Niftrik.

Onvoldoende ruimte in de uiterwaarden. Je kunt ook buitendijks meer ruimte voor de rivier creëren. Daardoor zullen de waterstanden ook zakken. Daarom stelt het programma dit ook voor als onderdeel van de oplossing. Maar de Maas bij Overasselt-Niftrik is smal. De maatregelen die hier nu nog mogelijk zijn, laten de waterstanden niet genoeg zakken als de hoeveelheid water in de toekomst verder toeneemt.

Figuur 2 Dijkverhoging in Grave is lastig.

Waarom hebben jullie gekozen voor deze locatie? En niet verderop langs de rivier of aan de overkant?

De stadskern van Grave ligt aan de zuidkant van de rivier tegen de kade aan. Daarom is hier geen ruimte voor een maatregel. En er is ook geen ruimte meer buitendijks. Daarom moet de omleiding binnendijks lopen.

Huidig gebruik en ontwikkelingen in het gebied

Bij het reserveren van de ruimte in Overasselt is destijds gekeken naar het huidige gebruik en ontwikkelingen op deze locatie.

In Overasselt is landbouw en natuur in de omgeving van de gereserveerde locatie. Daarnaast is zijn er woningen en bedrijfspanden. En er is een energieopgave in het gebied. Vanaf 2027 zal het programma in goed overleg met gemeenten de precieze grenzen van de reservering bepalen.

Deze factsheet is een uitgave van:
Programma Ruimte voor de Rivier 2.0

Vragen over reserveringsgebieden?
Neem contact met ons op via
info@ruimtevoorderivier.nl.

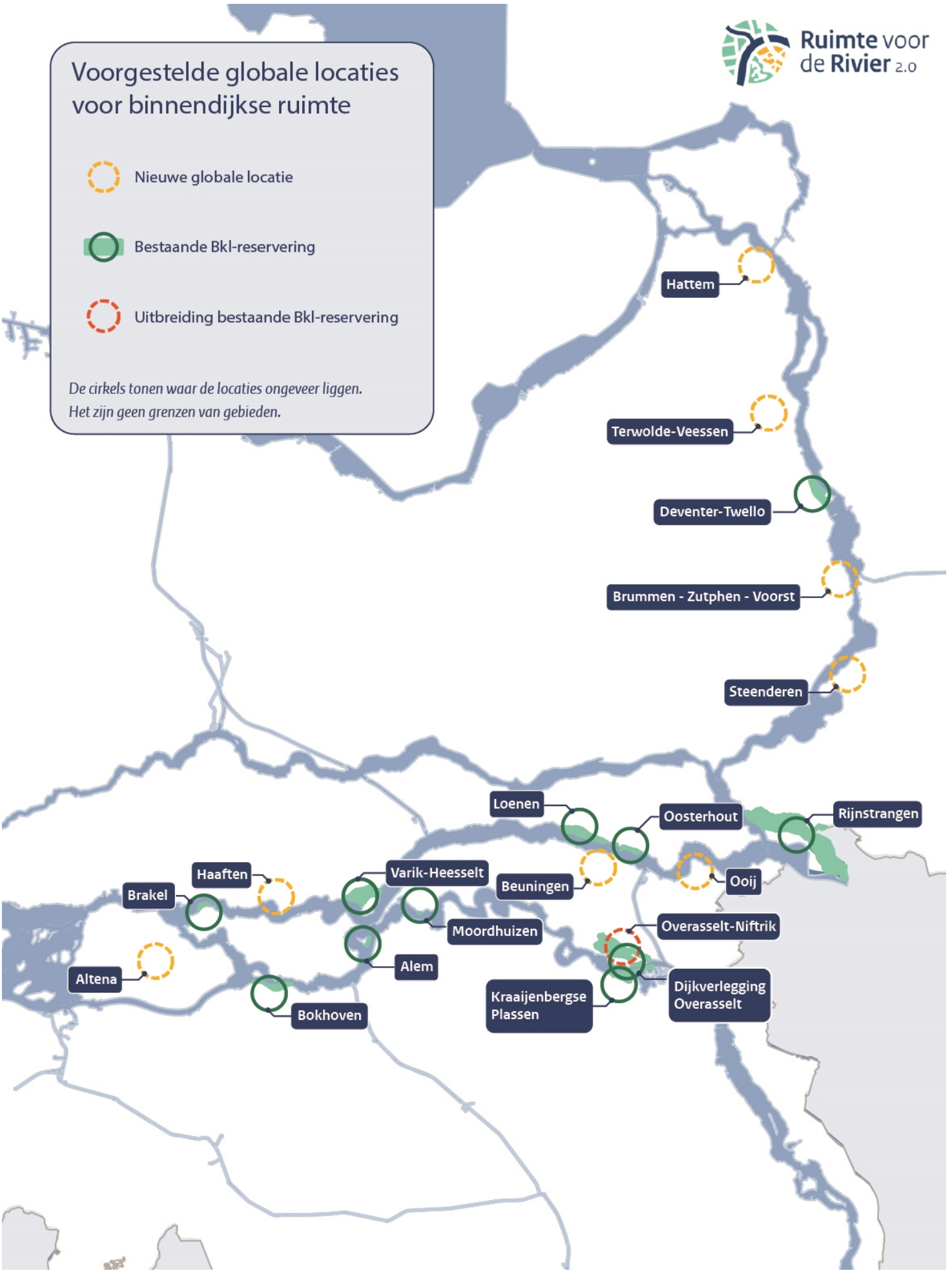
Ruimte voor de Rivier 2.0
Voorgestelde globale locaties voor binnendijkse ruimte
Nieuwe globale locatie
Bestaande Bkl-reservering
Uitbreiding bestaande Bkl-reservering
De cirkels tonen waar de locaties ongeveer liggen.
Het zijn geen grenzen van gebieden.
Hattem
Terwolde-Veessen
Deventer-Twello
Brummen - Zutphen - Voorst
Steenderen
Loenen
Oosterhout
Rijnstrangen
Haaften
Varik-Heesselt
Beuningen
Ooij
Brakel
Moordhuizen
Overasselt-Niftrik
Alem
Altena
Kraaijenbergse Plassen
Dijkverlegging Overasselt
Bokhoven

Gemeente Wijchen

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
t.a.v. minister R. Tieman
dhr. K.F. van Bezu / programmateam RvR2.0
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Afschrift: postbusrvdr2.0@minienw.nl.

Gemeente Wijchen
Kasteellaan 27
Postbus 9000
6600 HA Wijchen

t 088 432 70 00
e gemeente@wijchen.nl

contactpersoon
L. Nagelhout
t 06-46 82 41 60
ons kenmerk
Z/26/336952
bijlagen
geen

datum 27 januari 2026
onderwerp Reactie gemeente Wijchen bij Ruimte voor de Rivier 2.0
verzonden .... 02 FEB 2026

Geachte Minister,

Bijgaand de reactie van het College van B&W van de gemeente Wijchen op de onderzoeksresultaten in het kader van Ruimte voor de rivier 2.0 (RvR 2.0). Dit in aanloop op behandeling in de stuurgroep RvR 2.0. In het bijzonder reageren wij op uw voornemen om binnen de gemeenten Wijchen en Heumen de bestaande gebiedsreservering in het kader van het Besluit kwaliteit leefomgeving (BKL 5.42) te handhaven én uit te breiden (retentie Overasselt klimaatscenario 2100). Dit voornemen vinden we onacceptabel en verzoeken u om af te zien van zowel de voorgenomen handhaving als de uitbreiding van de gebiedsreservering.

Samengevat

Het college onderschrijft de noodzaak van hoogwaterveiligheid. Tegelijkertijd vindt het college de geschetste gebiedsreservering voor rivierverruiming onacceptabel, gelet op de enorme ruimtelijke en maatschappelijke impact. Bovendien is er een onbalans van maatregelen tussen het voornemen bij Wijchen en Heumen enerzijds en de maatregelen aan de Brabantse zijde en het overige stroomgebied anderzijds. Het gemak waarmee over alternatieven is heen gestapt staat wat betreft het college niet in verhouding tot de enorme impact die dit project wederom heeft voor onze leefbaarheid.

De projectie van de voorgenomen gebiedsreservering is louter beredeneerd vanuit de rivierhydrauliek. Hierbij is geen rekening gehouden met actuele grote ruimtelijke en maatschappelijke opgaven die gepaard gaan met de noodzakelijke stedelijke groei en ontwikkeling van de regio Rijk van Nijmegen en andere rijksopgaven, zoals het hoogspanningsstation (HSS), die op de gemeente Wijchen afkomen.

Wij verzoeken het ministerie nadrukkelijk om de verderop in de brief genoemde bedenkingen van de gemeente Wijchen mee te nemen in de besluitvorming in het kader van RvR 2.0. De besluitvorming over klimaatscenario, zichtjaar en gebiedsreserveringen raakt de belangen van onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties en de gemeente zelf.

Proces

In 2025 heeft het ministerie onderzoek gedaan naar rivierbodemligging, afvoercapaciteit en ruimtebeslag voor de hoogwateropgave. Op 28 oktober en 13 november 2025 zijn de resultaten ambtelijk en bestuurlijk gepresenteerd. Voorafgaand aan de presentatie heeft geen inhoudelijke afstemming plaatsgevonden met de gemeenten Wijchen en Heumen over de mogelijke uitbreiding van de BKL-gebiedsreservering.

Op 8 januari 2026 heeft op verzoek van de gemeenten Wijchen en Heumen een bestuurlijk overleg plaatsgevonden met de vertegenwoordigers van het programmateam RvR 2.0. Hierbij hebben wij onze reactie op hoofdlijnen mondeling meegegeven. In aanvulling daarop en ter bevestiging deze brief van het college.

Op 12 februari 2026 (oordeelsvormend) en 16 april (besluitvormend) bespreekt de stuurgroep RvR 2.0 de resultaten. Hier neemt de stuurgroep een besluit over het te hanteren klimaatscenario (gematigd of hoog) en zichtjaar (2100 of 2200) en de gebiedsreservering (uitbreiden of niet). Wij verzoeken u nadrukkelijk om onze reactie hierin mee te nemen, af te zien van de voorgenomen handhaving en uitbreiding en transparant te zijn over de afweging.

Verder willen wij opmerken in het verleden herhaaldelijk formeel te hebben geageerd tegen de gebiedsreservering Overasselt.

- 2024: zienswijze Ontwerpprogramma Integraal riviermanagement (IRM).
- 2021: zienswijze Nationaal waterprogramma 2022-2027.
- 2019: reactie via Regioproces Bedijkte Maas.[1]
- 2015: zienswijze Nationaal waterplan 2016-2021.
- 2014: tussentijdse wijziging Nationaal waterplan 2009-2015.

Inhoudelijk

Algemeen

1. **Onbalans tussen Gelderland en Brabant:** met behoud en uitbreiding van de gebiedsreservering Overasselt vervallen reserveringen aan de Brabantse zijde. Hiermee worden de belangen van de gemeente Wijchen onevenredig aangetast. Het ruimtebeslag en daarmee de maatschappelijke, economische en ruimtelijke gevolgen zijn niet eerlijk verdeeld. Deze onbalans in ruimtebeslag is overigens het "overall" beeld langs de Maas en geldt niet alleen voor hoogwaterveiligheid. Ook bij de energietransitie wordt op dit moment een hoogspanningsstation met een enorm ruimtebeslag en mede ter facilitering van Brabant in de gemeente Wijchen geprojecteerd (zie ook punt 11).

2. **Inzet vervallen gebieden Brabant ter beperking ruimtebeslag Overasselt:** wij vragen u te onderzoeken welk effect het alsnog inzetten van vervallen reserveringen heeft op het ruimtebeslag van de reservering Overasselt. In bijzonder de reserveringen aan de Brabantse zijde (nu aangemerkt als minder effectief en daarom vervallen) en de Beerse overlaat (niet meegenomen in oplossing hoogwateropgave). Wij constateerden tijdens het gesprek van 8 januari 2026 dat deze gebieden zijn ontzien en de uitwisselbaarheid niet in de onderzoeksopzet is meegenomen. Onduidelijk is welke normatieve beslissingen

[1] De regio heeft op verzoek van het ministerie een regionaal bestuurlijk vastgestelde Adaptieve uitvoeringsstrategie (AUM) aangeboden als bouwsteen voor het IRM-programma. Hierin is de retentie Overasselt onderbouwd komen te vervallen.

zijn gemaakt over de insteek van de onderzoeksopzet.

3. **Lokale en regionale maatschappelijke vervolgkosten en baten**: wij verzoeken u om alle potentiële maatschappelijke gevolgkosten voor wonen, bedrijvigheid, landbouw en infrastructuur (zoals vergoeding van wijziging ruimtegebruik, door alle benadeelden te treffen maatregelen, schaduwschade, planschade en inkomstenderving door niet meer te realiseren woningbouw) nadrukkelijk mee te wegen in de besluitvorming over de gebiedsreservering.

   Verder zien wij op dit moment geen enkele maatschappelijk meerwaarde (baten) van de BKL-reservering voor Wijchense inwoners, bedrijven, agrariërs, gebied of regio. De gebiedsreservering versterkt bestaande gebiedskwaliteiten niet en is geen motor om nieuwe kwaliteiten toe te voegen.

4. **Onrealistische maatregelen niet opnieuw ter discussie stellen:** wij begrijpen niet waarom u deze maatregel nu alsnog opvoert. In het regioproces Bedijkte Maas is de retentie Overasselt al sinds 2013 op basis van onderzoek aangemerkt als onrealistisch en onacceptabel. Dit vanwege de aantasting van bijzondere ecologische en landschappelijke gebiedskwaliteiten, complexe inpasbaarheid, beperkte kosteneffectiviteit en het gebrek aan bestuurlijk draagvlak. Overigens is ook het Wijchens Maasje (onderdeel klimaatscenario 2200) indertijd al komen te vervallen.

   Wij verwijzen hierbij naar de Potentiële Voorkeursstrategie Bedijkte Maas 2013[2]. Dit is in 2019 bekrachtigd in de Adaptieve uitvoeringsstrategie Maas 2020-2050, een regionaal bestuurlijk vastgesteld document dat desgevraagd aan het ministerie is aangeboden als bouwsteen voor het programma Integraal riviermanagement (IRM) en waarop het RvR 2.0 een vervolg is.

5. **Communicatie en consultatie streek en gemeenteraad (omgevings-dialoog)**: ongeacht welk besluit u neemt zien wij een nadrukkelijke rol van het ministerie bij het informeren en betrekken van Wijchense inwoners, bedrijven, organisaties en gemeenteraad. De gebiedsreservering heeft een enorme maat-schappelijk impact. Wij verzoeken u om een concrete en heldere communicatie voor ingezetenen. Wij verzoeken u deze vooraf met ons af te stemmen.

   In het gesprek van 8 januari jl. gaf u aan in aanloop op de besluitvorming over de gebiedsreservering in de stuurgroep RvR2.0 geen contact te zoeken met de streek en gemeenteraad. Wij willen u erop attenderen dat de Omgevingswet u verplicht tot een omgevingsdialoog met direct betrokkenen (o.a. omwonenden) voorafgaand aan besluitvorming over een plan die de leefomgeving raakt.

6. **Informatie ondanks vertrouwelijkheid al gedeeltelijk openbaar gesteld:** wat ons opvalt is dat informatie ondanks de vertrouwelijkheid al wordt gedeeld in verschillende presentaties, maar door het ministerie nog niet volledig openbaar wordt gecommuniceerd. Wij verzoeken u nadrukkelijk zo snel mogelijk en bij voorkeur rond de stuurgroepvergadering van 12 februari 2026 openbaar te communiceren over deze gebiedsreservering.

[2] Potentiële Voorkeursstrategie Bedijkte Maas 17-12-2013, o.a. hoofdocument blz. 7 en bijlage Gebiedsvisie, bijlage 5.3 Retentie Overasselt.

7. **Afweging kosten van wel of niet treffen van maatregelen:** ongetwijfeld heeft u overwogen of de kosten van hoogwatermaatregelen opwegen tegen het risico (kosten) van schade en letsel bij het nalaten van de maatregelen. Ofwel is het investeren in hoogwatermaatregelen goedkoper dan het uitkeren van schadevergoeding bij overstroming. Wij ontvangen hierover graag duidelijkheid en meer informatie.

8. **Behoefte aan duidelijkheid zeggenschap gemeenten:** in aanloop op besluitvorming door de stuurgroep RvR 2.0 kunnen gemeenten inbreng leveren. Wij hebben behoefte aan duidelijkheid over de weging van het gemeentelijk belang. Wat is de waarde van onze inbreng in de afweging van klimaatscenario, zichtjaar en gebiedsreservering? Voorts willen we u nadrukkelijk verzoeken rekening te houden met de dynamiek van lokale besluitvormingsprocessen en specifiek de aankomende gemeenteraadsverkiezingen.

Specifiek

9. **Impact op leefomgevingskwaliteit en ontwikkelmogelijkheden**: wij verzoeken u de voorgenomen handhaving en uitbreiding van de gebiedsreservering te heroverwegen. De invulling van de gebiedsreservering heeft een enorme impact op onze leefomgeving. Het incidentele gebruik van de gebiedsreservering staat wat ons betreft niet in verhouding tot een structurele aantasting van de omgevingskwaliteit en ontwikkelingsmogelijkheden (zie volgende punten).

10. **Onduidelijkheid over functioneren gebiedsreservering**: het is ons niet duidelijk hoe de gebiedsreservering wordt ingevuld. Enerzijds wordt gesproken van een retentiegebied en anderzijds van een groene rivier of stroomvoerend rivierbed. Het laatste heeft een grotere impact op de leefomgeving. Overigens is in het gesprek van 8 januari jl. al wel bevestigd dat het gereserveerde gebied zal worden voorzien van een waterkering.

    Verder is zeer relevant maar niet duidelijk op welk moment, met welke frequentie en tijdsduur het gebied zal vullen en ledigen in geval van een groene rivier of stroomvoerend rivierbed. Dit regime bepaalt mede de impact op de leefomgeving. Wij verzoeken u hierover helderheid te geven en ook deze gevolgen mee te nemen in de besluitvorming.

11. **Conflict met andere europese, nationale en provinciale ruimteclaims**: de gemeente heeft vele ruimtevragende opgaven om aan (inter)nationale en provinciale afspraken te voldoen, zoals de woningbouw, werklocaties, extra uitloop- en recreatiegebieden, landbouw, energietransitie, klimaatadaptatie binnendijks (!) en ecologische hoofdstructuur.

    Met de hoogwateropgave komt een onevenredig zware claim op de toch al schaarse ruimte en een rem op woningbouw en andere opgaven in het gebied (zie Novex). Ter illustratie is voor de woningbouwopgave in de regio voor 100.000 woningen aan ruimte nodig voor het realiseren van uitloopgebieden buiten het stedelijk gebied, terwijl deze locatie ook in beeld is voor realisatie van de Groene mantel. Voor de landelijke energieopgave is op Wijchens grondgebied een ruimtebeslag van tenminste 31 hectare nodig voor de aanleg van een hoogspanningsstation ten behoeve van de netcongestie in Brabant.

12. **Conflict met karakteristieke landschappelijke kwaliteiten** (zie ook onderbouwing in Potentiële voorkeursstrategie 2013): met de gebiedsreservering wordt een wissel getrokken op het natuurlijk reliëf met waardevolle geleidelijke overgangen (rivierduin-komgronden) en de karakteristiek van een open landschap tussen bos- en vennengebied en Maas. Het gemeentelijk beleid is gericht op behoud van deze waardevolle karakteristieken. Met de effectuering van de gebiedsreservering wordt het gebied getransformeerd in een geheel ander gebied.

13. **Conflict met karakteristieke ecologische kwaliteiten:** de gebiedsreservering betekent een aantasting van natuurwaarden, zoals door versnippering van leefgebieden in de Ecologische hoofdstructuur. In het gebied zitten veel dassenburchten die kenmerkend zijn voor het gebied en wettelijk beschermd. Het gemeentelijk beleid is gericht op versteviging van deze bijzondere corridor, welke bovendien randvoorwaardelijk lijkt voor andere noodzakelijke ontwikkelingen.

    Verder ligt in en nabij het reserveringsgebied waterhuishoudkundig kwetsbare natuur. Het Hatertse en Overasseltse vennengebied wordt gekenmerkt door herstelde bijzondere natte landnatuur. Deze natte parel heeft een belangrijke lokale en regionale belevingswaarde. Wij verzoeken u deze niet aan te tasten. Wij verwachten dat een groene rivier of stroomvoerend rivierbed juist een negatief effect heeft op het vennengebied. Tot slot merken wij op dat ook de Balgoijse wetering en Zeedijkse leigraaf een bijzondere ecologische waarde hebben.

14. **Onderzoek neveneffecten vereist**: wij verzoeken u de neveneffecten van de gebiedsreservering, het maatregelenpakket RvR 2.0 en in bijzonder de inrichting van het reserveringsgebied in volle breedte inzichtelijk te maken. Het gaat om effecten op waterhuishouding, natuur, wonen, bedrijvigheid, recreatie, verkeer en andere ruimtelijke functies binnen de gemeente.

Tot slot

De gemeente Wijchen onderschrijft de noodzaak van de nationale hoogwaterveiligheid. Echter het voornemen tot handhaving en uitbreiding van de BKL-gebiedsreservering Overasselt acht het college onacceptabel vanwege de ruimtelijke en maatschappelijke impact en onevenredigheid. We roepen het ministerie op om oog te hebben voor deze gevolgen, rekening te houden met de enorme (cumulatieve) impact van meerdere landelijke opgaven en deze nu al mee te nemen in de besluitvorming. Tot slot benadrukken we nogmaals het belang om zo snel mogelijk openbaar te communiceren over de gebiedsreservering.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders,

de secretaris de burgemeester

J.M. Hendrix R.D. Helmer-Englebert

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8229
Extern Zaak ID	Z/26/381837
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	5.k
Titel	366711 Informatienota reactie op verslag archief- en informatiebeheer en verbetermaatregelen gemeente Wijchen 2026
Organisatieonderdeel	domein Bedrijfsvoering - team Informatiebeheer
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	§7 Bedrijfsvoering
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Helmer-Englebert, R. (Renske)

Bijlagen
366711 Informatienota reactie op verslag archief- en informatiebeheer en verbetermaatregelen gemeente Wijchen 2026
Verslag archief- en informatiebeheer WDW Wijchen mei 2026 - verslag

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Stukken Agendacommissie Wijchen	2 oktober 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Toelichting

In de afgelopen drie jaar heeft team Informatiebeheer diverse acties uitgevoerd om de informatiehuishouding van de gemeente Wijchen te verbeteren. Daarmee zijn belangrijke stappen gezet. Deze inspanningen hebben echter nog niet in de hele organisatie tot het gewenste resultaat geleid. Structurele verbetering vraagt meer dan de inzet van team informatiebeheer alleen. Hiervoor zijn duidelijke verantwoordelijkheden, gerichte sturing en voldoende prioriteit binnen de organisatie nodig. Daarom start team Informatiebeheer in 2026 met gerichte maatregelen en wordt eind 2026 een integraal jaarplan opgesteld. Dit jaarplan wordt uiterlijk februari 2027 door de raad behandeld.

Voorgesteld besluit

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/366711

Informatienota voor de gemeenteraad

Onderwerp: Informatienota reactie op verslag archief- en informatiebeheer en verbetermaatregelen gemeente Wijchen 2026

Kernboodschap
In de afgelopen drie jaar heeft team Informatiebeheer diverse acties uitgevoerd om de informatiehuishouding van de gemeente Wijchen te verbeteren. Daarmee zijn belangrijke stappen gezet. Deze inspanningen hebben echter nog niet in de hele organisatie tot het gewenste resultaat geleid. Structurele verbetering vraagt meer dan de inzet van team informatiebeheer alleen. Hiervoor zijn duidelijke verantwoordelijkheden, gerichte sturing en voldoende prioriteit binnen de organisatie nodig. Daarom start team Informatiebeheer in 2026 met gerichte maatregelen en wordt eind 2026 een integraal jaarplan opgesteld. Dit jaarplan wordt uiterlijk in het eerste kwartaal van 2027 aangeboden aan de gemeenteraad.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
02-03-2022	Verslag archivaris informatiebeheer Wijchen en verbetermaatregelen (Z/22/091585)

Toelichting

Het college van B&W moet volgens de Archiefwet verantwoording afleggen over het archief- en informatiebeheer aan de gemeenteraad en de provincie. De gemeentearchivaris maakt elke drie tot vier jaar een verslag over de staat van het archief- en informatiebeheer. Dit verslag is de basis voor deze verantwoording.

Het archiefverslag van 2026 laat zien dat het archief- en informatiebeheer binnen de gemeente Wijchen nog niet op alle punten voldoet aan de eisen. Ook is er sinds het vorige archiefverslag maar beperkt vooruitgang geboekt. Dat betekent dat de situatie nog niet duidelijk is verbeterd. Tegelijk is er de afgelopen jaren wel gewerkt aan verbetering en zijn op meerdere punten stappen gezet.

Er is een overkoepelend beleid voor informatiebeheer vastgesteld. Daarmee is een gezamenlijke basis gelegd voor het beheren van informatie binnen de organisatie. Team Informatiebeheer heeft ook een jaarlijkse zelfscan ontwikkeld en deze twee keer uitgevoerd. Deze scan laat zien hoe het staat met de naleving en de ontwikkeling van de informatiehuishouding. Ook helpt de scan bij het kiezen van gerichte verbeteracties. Daarnaast is een richtlijn opgesteld en ingevoerd voor het vernietigen van digitale informatie. Daardoor kan digitale informatie gecontroleerd en volgens de regels worden vernietigd.

Ook is de samenwerking tussen Informatiebeheer, Informatiemanagement en Informatiebeveiliging verbeterd. Team Informatiebeheer wordt nu eerder betrokken bij de aanschaf van nieuwe applicaties en bij veranderingen in het bestaande

applicatielandschap. Met de Functionaris Gegevensbescherming zijn afspraken gemaakt om maandelijks te overleggen. Met Informatiemanagement vindt tweewekelijks een afstemmingsoverleg plaats. Daardoor kunnen eisen voor informatiebeheer eerder worden meegenomen en beter worden vastgelegd. Deze ontwikkelingen hebben de basis versterkt, maar hebben er nog niet voor gezorgd dat het informatiebeheer in alle werkprocessen en organisatieonderdelen aantoonbaar op orde is.

De huidige situatie hangt samen met verschillende ontwikkelingen binnen de organisatie, zoals de ambtelijke fusie, de invoering van digitaal werken en het op elkaar afstemmen van werkprocessen. Deze ontwikkelingen hebben de afgelopen jaren veel gevraagd van de organisatie en hadden ook invloed op de kwaliteit van de informatiehuishouding. Daarnaast wordt zorgvuldig omgaan met informatie binnen de organisatie nog te vaak gezien als iets dat niet altijd nodig is. Tot nu toe was zaakgericht werken (in het zaaksysteem) nog geen duidelijke lijn voor de hele organisatie. Daardoor zijn verschillende werkwijzen en verspreide vormen van informatieopslag ontstaan. Hierdoor is informatie soms lastiger terug te vinden, te lezen en te vertrouwen.

De uitkomsten van het verslag laten zien dat extra inzet en duidelijkere sturing nodig zijn. De aanpak richt zich op maatregelen van team Informatiebeheer, én op eigenaarschap, naleving en sturing in de hele organisatie. Het verbeteren van de informatiehuishouding is een taak van de hele organisatie.

In de rest van 2026 voert team Informatiebeheer concreet het volgende uit:
- het vaststellen van een richtlijn voor informatiebeheer bij gemeenschappelijke regelingen;
- het opstellen van mogelijkheden voor e-mailarchivering;
- het wegwerken van digitale achterstanden in het zaaksysteem JOIN, als voorbereiding op de overgang naar het nieuwe zaaksysteem Djuma;
- het opstellen van een richtlijn voor de vernietiging van analoge archieven;
- het in beeld brengen en prioriteren van bestaande achterstanden in het fysieke archief;
- het vaststellen van procesmatige vervanging.

Deze maatregelen staan niet op zichzelf. Binnen het programma Informatie op orde wordt ook gewerkt aan de invoering van het nieuwe zaaksysteem, de inrichting van procesgericht werken, het actief openbaar maken van informatie op grond van de Wet open overheid en de overgang naar Microsoft 365. Als onderdeel van die overgang wordt ook een opruimactie op de netwerkschijven uitgevoerd. Deze ontwikkelingen moeten zorgen voor meer eenheid in werkwijzen en systemen en voor een betere plek van informatiebeheer in het dagelijks werk.

Voor het slagen van deze aanpak zijn duidelijke keuzes en zichtbaar voorbeeldgedrag van het management nodig. Het gaat daarbij om het duidelijk toewijzen van eigenaarschap voor werkprocessen, het geven van prioriteit aan informatiehuishouding, het sturen op naleving en resultaten en het beschikbaar stellen van voldoende tijd en capaciteit. Ook zijn duidelijke keuzes nodig in werkwijzen en systemen, zodat meer volgens één lijn kan worden gewerkt.

Gevolgen

De huidige situatie brengt risico’s met zich mee voor de naleving van wet- en regelgeving, de betrouwbaarheid van de informatievoorziening en de kwaliteit van de dienstverlening. De verbetering van de afgelopen jaren hebben een noodzakelijke basis

gelegd, maar aanvullende maatregelen zijn nodig om het informatiebeheer ook in de dagelijkse werkpraktijk structureel te borgen.

Communicatie

De gemeenteraad wordt via deze informatienota geïnformeerd. Daarnaast worden het archiefverslag en de bestuurlijke reactie gedeeld met het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) van de provincie Gelderland. Via de gebruikelijke communicatiekanalen informeren wij betrokken medewerkers.

Uitvoering of Vervolgstappen

Na kennisname van de gemeenteraad zal het archiefverslag en de bestuurlijke reactie gedeeld worden met het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) van de provincie Gelderland.

In 2026 worden de concrete verbetermaatregelen uitgevoerd en wordt binnen het programma Informatie op Orde gewerkt aan de overgang naar Microsoft 365, de implementatie van het nieuwe zaaksysteem en de verdere invoering van procesgericht werken.

Eind 2026 wordt door team Informatiebeheer een integraal jaarplan opgesteld waarin de bevindingen uit het archiefverslag en de jaarlijkse verantwoording aan het Interbestuurlijk Toezicht van de provincie Gelderland worden gebundeld. In dit jaarplan worden de maatregelen, planning, benodigde inzet, verantwoordelijkheden en beoogde resultaten vastgelegd. Dit jaarplan wordt begin Q1 2027 in routing gebracht. De voortgang kan vervolgens aan de hand van dit plan periodiek worden gevolg en bestuurlijk worden verantwoord.

Verslag archief- en informatiebeheer Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) gemeente Wijchen mei 2026

Archieftoezicht en toetsingskader

Wijchen en regeling van het informatie- en archiefbeheer
De gemeenten Druten en Wijchen zijn per 1 januari 2018 een ambtelijke fusie aangegaan. De uitvoerende taken en de bedrijfsvoering van beide gemeenten zijn ondergebracht in de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW). Alle medewerkers zijn in dienst van de WDW en werken voor beide gemeenten. De werkorganisatie is gemandateerd om het informatiebeheer voor de gemeentelijke taken uit te voeren. Druten en Wijchen blijven zorgdrager (bestuurlijk verantwoordelijk) voor de archiefinformatie die voortkomt uit de gemeentelijke taken. Beide gemeenten en de werkorganisatie hebben elk een archiefverordening en besluit informatiebeheer vastgesteld en de archiefbewaarplaats van Nijmegen aangewezen als de eigen bewaarplaats. De archivaris van Nijmegen is ook de gemeentearchivaris van Druten, Wijchen en de WDW.

Beheer van de archiefbewaarplaats
Een archiefbewaarplaats is naast een ‘archiefruimte’ ook een begrip uit de Archiefwet. Een gemeente moet haar archieven binnen 20 jaar overbrengen naar een archiefbewaarplaats. Overheidsinformatie wordt dan openbaar en is gratis in te zien door burgers en onderzoekers. De gemeentearchivaris is de beheerder van de archiefbewaarplaats.
Het Regionaal Archief Nijmegen (RAN, onderdeel van gemeente Nijmegen) beheert de gemeentelijke archiefbewaarplaats inclusief een studiezaal en een website met informatie uit de archieven.

Toezicht op het informatiebeheer en de archieven
Archieftoezicht is een vorm van interne handhaving, waarbij de archiefinspecteur controles uitvoert op de kwaliteit van de archieven en op de mate waarin de gemeente voldoet aan de eisen uit de Archiefwet. Een goede omgang met informatie is belangrijk, zodat

- de gemeente verantwoording kan afleggen aan de burger
- het beheer van informatie de bedrijfsvoering voldoende en juist ondersteunt
- informatie met historische erfgoedwaarde wordt herkend en bewaard blijft

De informatiehuishouding moet op orde zijn om te kunnen voldoen aan de eisen voor duurzame bewaring (Archiefwet), openbaarheid (Wet Open Overheid), afscherming (informatieveiligheid) en bescherming van persoonsgegevens (AVG). Informatiehuishouding op orde versterkt de betrouwbare overheid.

Voor het uitvoeren van archieftoezicht hanteert de archiefinspecteur de door VNG ontwikkelde Kritische Prestatie Indicatoren archiefbeheer (archief KPI’s).
In de praktijk heeft de archiefinspecteur te maken met de werkorganisatie; archiefwettelijk is sprake van drie archiefzorgdragers en gescheiden archieven. Bij de inspectiebezoeken komen zowel Wijchen, Druten, als de WDW ter sprake.

Algemeen beeld van het archief- en informatiebeheer

Verschillen in de basis: wat geldt voor Wijchen is deels de praktijk binnen WDW
In het afgelopen half jaar is een audit gedaan naar het archief- en informatiebeheer van de gemeente Wijchen, gemeente Druten en de WDW. Op basis van deze audit is een Verslag gemaakt. Met dit Verslag wordt het College van de gemeente Wijchen geïnformeerd over het informatiebeheer van zowel de gemeente als de WDW. Het Verslag kan gebruikt worden voor het afleggen van horizontale verantwoording over het informatiebeheer door het College aan de Raad. Omdat de gemeenten Wijchen en Druten elk verantwoordelijk blijven (zorg blijven dragen) voor hun archieven, worden door de inspecteur aparte Verslagen gemaakt.
Dit Verslag gaat op de eerste plaats over het informatiebeheer van de gemeente Wijchen, maar geldt grotendeels voor de praktijk binnen de werkorganisatie. Waar dit van toepassing is, wordt hier gesproken van Wijchen (WDW). Tegelijkertijd met dit Verslag is een Verslag over het toezicht op het informatiebeheer van de gemeente Druten (binnen de WDW) uitgebracht.

De resultaten van de archief KPI's voor Wijchen kunnen niet zonder meer worden toegeschreven aan Druten en andersom. De archiefinspecteur constateert verschillen in de mate waarin het informatiebeheer van Wijchen en van Druten op orde is.
Voor gemeente Wijchen geldt dat oude problemen doorwerken in de huidige situatie. De ambtelijke fusie per 1 januari 2018 was voorafgegaan door een versnelde invoering van het archiefsysteem Join en een verhuizing naar een nieuw gemeentehuis, wat grote impact had op het informatiebeheer.
Het digitaal werken vanaf 2016 werd de dagelijkse praktijk zonder te voldoen aan belangrijke voorwaarden voor het digitaal informatiebeheer. De achterstanden in de dossiervorming, kwaliteitszorg, vernietiging en overbrenging van de archieven zijn voor Wijchen groter dan in Druten het geval is.

Beeld mei 2026
Het archief- en informatiebeheer van de gemeente Wijchen en de WDW is niet op orde.
Sinds de audit in 2022 zijn er te weinig verbeteringen geweest of voortgang te zien in de archief KPI's voor zowel de gemeente als de WDW. Maatregelen zijn niet opgepakt en verbeteringen die wel zijn ingezet duren lang of hebben onvoldoende effect.

Het team Informatiebeheer heeft zich doorontwikkeld tot een hecht team en werkt hard. De verbeteropgave was echter groot en de winkel moest openblijven. Veel van de ontwikkelingen de afgelopen jaren zijn feitelijk organisatieontwikkelingen en geen verbeteracties op het informatiebeheer sec. Wijchen (WDW) werkte de afgelopen jaren aan harmonisatie en optimalisatie van de bedrijfsvoering en de werkprocessen. Dat gaf kansen om het informatiebeheer geïntegreerd in de werkprocessen en -systemen in te bedden (archivering by design). Nieuwe informatiesystemen zijn ingevoerd en soms ook ingericht met een archieffunctie. Digitaal werken maakt dat archiefhandelingen verschuiven naar medewerkers. Medewerkers blijven het werken met het zaaksysteem en het vinden van informatie ingewikkeld vinden. Het is intensief maar noodzakelijk om iedereen te leren waar en hoe informatie opgeslagen moet worden. Dit vraagt blijvende aandacht voor inrichting en procedures, voor training en begeleiding in digitaal werken en archiveren.
Medewerkers in het primair proces ervaren een zekere vrijblijvendheid en managers sturen niet goed op archivering. Archiefinformatie die buiten Join of de procesapplicaties staat, valt buiten de afspraken over scheiding per bevoegd gezag, registratie en archivering, kwaliteitszorg, duurzame toegankelijkheid, privacy en vernietiging.
Digitale informatie is kwetsbaar vanwege de techniek. Duurzaam archiveren betekent extra maatregelen te nemen om digitale bestanden door de tijd heen leesbaar en bruikbaar te houden. De

digitale bewaaromstandigheden binnen de in gebruik zijnde systemen zijn binnen Wijchen (WDW) niet in beeld of dienen te worden verbeterd volgens het landelijke raamwerk DUTO.

De basis op orde krijgen

Team Informatiebeheer kan het niet alleen. Het team kan het informatiebeheer wel faciliteren, maar verbeteringen zijn alleen te realiseren als iedereen in de organisatie zich bewust is van de noodzaak en urgentie van goed informatiebeheer. De digitale transformatie, nieuwe wetgeving en de veranderingen in de organisatie en bedrijfsvoering vereisen voortdurend dat de organisatie zich aanpast in de werkprocessen en in het informatiebeheer. Het moet een samenspel zijn tussen de verantwoordelijk proceseigenaren, informatiemanagement en informatiebeheer. Het verbeterplan is niet van team Informatiebeheer, maar van de managers, proceseigenaren en ondersteunende teams gezamenlijk. Informatie is van iedereen en daarmee een organisatieprobleem.

Uit het verslag zijn verbetermaatregelen te halen. De basis is het hebben van overzicht, verkrijgen van inzicht, het zorgen voor digitaal duurzaam archiveren, het wegwerken van achterstanden en het opstellen van een verbeterplan hiervoor.

De basis op orde houdt in:

- ✓ Overzicht opstellen van wat er in de organisatie aan archiefinformatie (bronnen, systemen, applicaties, opslaglocaties, netwerkschijven, oude serverbestanden en archief) aanwezig is
- ✓ Inzicht krijgen in de archiefinformatie in bovengenoemde omgevingen en analyseren wat er mee moet worden gedaan: saneren of repareren, bewaren of vernietigen
- ✓ Systematisch toetsen of systemen waar archiefinformatie staat voldoen aan de eisen voor digitaal duurzame toegankelijkheid. Vervolgens bepalen of bewaarmaatregelen moeten worden aangescherpt om informatie duurzaam over te kunnen dragen naar het digitaal depot
- ✓ Achterstanden wegwerken in de wettelijk verplichte werkzaamheden, zoals het controleren en repareren van afgesloten zaken uit de jaren 2016-2025, het vernietigen van digitale archiefinformatie en het verwerken (selecteren, afvoeren, overbrengen of vernietigen) van de papieren archieven.
- ✓ Bovenstaande punten samenbrengen in een Verbeterplan.

Uitwerking kritische prestatie indicatoren archiefbeheer

In de Archiefwet staan de eisen waaraan de gemeente moet voldoen. De archief KPI's bestaan uit 8 hoofdvragen en bestrijken daarmee alle onderdelen van het informatiebeheer.
De kleuren verbeelden een bepaalde bandbreedte.
De kleur groen betekent dat de KPI voldoet. Oranje betekent dat de KPI deels voldoet aan de eisen of de organisatie is er mee bezig. Rood geeft aan dat nauwelijks of voor een te groot deel niet wordt voldaan aan de eisen en voorgenomen maatregelen/verbeteringen blijven uit.
Totaalscore kpi's: Gemeente Wijchen-WDW scoort 3 rood, 4 oranje en 1 groen

Governance & Organisatie

1. Lokale regelingen Voldoen de gemeentelijke regelingen aan de wettelijke eisen?	Oordeel

Lokale regelingen
Verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor het informatiebeheer zijn belegd in de lokale regelingen.
De gemeente Wijchen heeft een Archiefverordening in 2018 vastgesteld waarin de regels staan over de zorg voor de archieven. Zorg voor de archieven houdt in dat er voldoende mensen, middelen en regels zijn voor het beheren van de niet-overgebrachte archieven en een plaats voor het bewaren van de overgebrachte (historische) archieven geregeld is. In de Beheerregeling informatiebeheer, die ook in 2018 is vastgesteld, staan de regels voor de uitvoering van het beheer van de archiefinformatie. Beide regelingen zijn actueel. Er is geen SIO (Strategisch Informatie Overleg) ingesteld.

De WDW voert het informatiebeheer uit namens de gemeente Wijchen en beschikt als organisatie over een archiefreglement en een beheerregeling voor het informatiebeheer, eveneens uit 2018. Tussen de gemeenten Druten, Wijchen en de WDW is afstemming geweest over de lokale regelingen. Actualisatie van verordening en besluit wacht op het in werking treden van de nieuwe Archiefwet (in 2027).

Binnen het geheel van de werkorganisatie en de twee gemeenten is de verantwoordelijkheid van het beheer van informatie niet overal duidelijk. De lokale regelingen en beleidsdocumenten noemen managers en medewerkers als verantwoordelijk voor de archivering van informatie die voortkomt uit hun werkprocessen. Het team Informatiebeheer faciliteert en ondersteunt alle medewerkers en managers van de organisatie hierin. De praktijk is voor een deel anders. Het beheren van informatie wordt veelal gezien als een verantwoordelijkheid en taak van team Informatiebeheer.

Archiefbewaarplaats
Voor het beheer van de historische archieven heeft Wijchen (WDW) een archiefbewaarplaats aangewezen. Dit beheer vindt plaats bij het Regionaal Archief Nijmegen (RAN), onderdeel van de gemeente Nijmegen. De gemeentearchivaris is beheerder is van de archiefbewaarplaats en houdt toezicht op de jonge archieven.
De dienstverleningsovereenkomst met Nijmegen is voor het laatst in 2022 vernieuwd. Het aanwijzingsbesluit van de gemeentearchivaris moet aandacht krijgen van de juristen WDW omdat het besluit van 2020 niet meer lijkt te gelden.

Samenwerking en uitbesteding taken met archiefcomponent
Bij samenwerking en uitbesteding van gemeentelijke taken dient aandacht te zijn voor de gevolgen die uitbesteding heeft voor de informatiestromen en informatieverantwoordelijkheid. Welke samenwerkingen met een archiefcomponent er zijn en welke archiefafspraken daarbij gelden, is niet in beeld (geen overzicht) en er wordt niet actief op gehandhaafd.

Op IT-gebied werkt Wijchen (WDW) samen met iRvN. In nieuwe contracten met leveranciers van cloud-software wordt het archiefbeheer, het eigendom van data, duurzame opslag en een exitstrategie op afdoende wijze geregeld.

2. Middelen en mensen Kan de gemeente beredeneerd aangeven, gelet op de wettelijke taken voor archiefzorg en archiefbeheer, hoeveel middelen en mensen zij hiervoor ter beschikking stelt en hun kwaliteitsniveau?	Oordeel

Middelen

Met het digitaal werken in Join als zaaksysteem en in procesapplicaties zijn medewerkers meer zelf gaan doen en raakt het beheren van informatie verder ingebed in de primaire processen. Handelingen zoals registratie en kwaliteitsbewaking verschuiven naar de uitvoerende medewerkers. Dat maakt het lastig om aan te geven hoeveel middelen de gemeente aan informatiebeheer uitgeeft.
Het College van B&W zorgt dat voor de informatievoorziening voldoende middelen worden vrijgemaakt om de wettelijke en noodzakelijke taken te kunnen uitvoeren. In vervolg op vorige Verslagen zijn gelden vrijgemaakt voor de bewerking van de papieren archieven en versterking van het team Informatiebeheer.

Mensen

De WDW heeft een team Informatiebeheer (IB), dat belast is met het bijhouden en agenderen van verbeteracties ten behoeve van het informatiebeheer en het actief beheren en bewaken van de kwaliteit van archiefinformatie. Het team is verantwoordelijk voor de papieren en gedigitaliseerde archieven, geeft advies en instructie, initieert vernietiging en ondersteunt de collega's in de organisatie in de omgang met informatie. Team Informatiebeheer bestaat uit medewerkers informatiebeheer, kwaliteitsmedewerkers en adviseurs Informatiebeheer, in totaal 9,84 FTE. Het is een hecht team, wat ondanks ziekteverzuim en personeelsuitval weerbaar is. In 2026 wordt het team versterkt met een extra adviseur informatiebeheer.

Team Informatiemanagement (IM) is verantwoordelijk voor de informatisering. Samen met team Informatiebeheer zorgen ze voor de informatieketen en zijn daarmee afhankelijk van elkaar. De informatiebeheerders worden door de informatiemanagers steeds beter betrokken bij ontwikkelingen. Het team Informatiebeheer is daarnaast de afgelopen jaren van een dienende naar een meer ondersteunende en adviserende rol gegaan.
De inzet van informatiespecialisten en informatiemanagers blijft nodig voor facilitering en ondersteuning in de omgang met informatie. Het blijft ook van belang dat proceseigenaren de informatiemanagers en informatiebeheerders tijdig betrekken bij ontwikkelingen in de primaire processen die impact kunnen hebben op het informatiebeheer en waarop 'archivering-by-design' nodig is. De formatie van de i-functies is op sterkte, het werk moet wel worden geprioriteerd. Ondanks de versterking van het team Informatiebeheer zijn de achterstanden in kwaliteitsmonitoring, overbrenging en verbetering van het informatiebeheer niet opgelost.

Informatiedriehoek

Incidenteel vindt afstemming plaats van informatiebeheer en informatiemanagement met informatieveiligheid en privacybescherming over hoe om te gaan met informatie in het kader van verschillende wet- en regelgeving.

Bewaaromgeving & Voorzieningen

3. Archiefruimten, applicaties, archiefbewaarplaats en e-depot Zijn de fysieke en digitale bewaaromstandigheden op orde?	Oordeel

De gemeente bewaart zowel papieren als digitaal archief.

Archiefruimten

Binnen WDW hebben zowel de locaties Druten als Wijchen ruimten waar papieren archieven worden bewaard. In het gemeentehuis in Druten zijn dat twee ruimten in de kelder: een archiefruimte en een archiefopslag met te vernietigen archief en kasten in de werkruimte van team Informatiebeheer. In Wijchen zijn dit drie ruimten waar de Wijchense archieven worden bewaard: een kluis met te bewaren archief, een ruimte in de kelder met nog uit te zoeken papieren dossiers en de ruimte naast de kluis met te vernietigen archief. Daarnaast staat er archief bij twee externe bedrijven en op een kazerne van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ). De grote kluis in Wijchen voldoet redelijk, Alle andere ruimten waar archief wordt bewaard voldoen niet aan wet- en regelgeving en zijn daarmee niet veilig voor langere bewaring.

Archiefsysteem en applicaties

Het applicatielandschap is te overzien. Wijchen (WDW) gebruikt het archief- en zaaksysteem Join waarmee de digitale informatiebeheertaken wordt uitgevoerd. Er zijn meerdere procesapplicaties in gebruik. Deze applicaties zijn in beeld. In hoeverre deze applicaties voorzien zijn van een duurzame archieffunctie kan niet worden aangetoond.

Netwerkschijven, mailboxen en MS 365
Er staat veel archiefinformatie opgeslagen op netwerkschijven, mailboxen en Alfresco-server. Een overzicht van wat er aan informatie op staat en inzicht daarin (bijvoorbeeld kopie of origineel, te bewaren of vernietigen informatie) is er niet. Het voornemen is om de netwerkschijven uit te faseren en MS365 als digitale samenwerkomgeving met documentopslag te gaan gebruiken.

Archiefbewaarplaats en e-depot
Het RAN beheert de historische archieven tot en met 1983 van Wijchen in de archiefbewaarplaats.
De archiefbewaarplaats voldoet aan de eisen uit de Archiefwet. Het beheer van het depot, waaronder gebruiksregels, veiligheid, calamiteitenzorg, klimaatmonitoring, inrichting en schoonmaak, is op orde.

Wijchen (WDW) heeft nog geen digitale archieven overgebracht. De gemeente kan daartoe gebruik maken van het e-depot van het RAN. Het e-depot heeft een koppeling met het collectiebeheersysteem Atlantis voor beschikbaarstelling via de digitale studiezaal. Het e-depot van het RAN is gecertificeerd volgens het CoreTrustSeal. Met dit keurmerk voldoet de voorziening aantoonbaar aan de eisen voor een veilige en duurzaam bestendige bewaarplaats.

Archiefcalamiteitenplan
In 2025 heeft de WDW het archiefcalamiteitenplan voor de papieren archieven van de gemeenten geactualiseerd. Dit als hulpmiddel om, in geval van een incident waarbij de papieren archieven schade lopen, adequaat actie te ondernemen. Wijchen (WDW) is via het RAN aangesloten bij VANWAARDE/Polygongroup voor calamiteitenondersteuning.

Kwaliteitszorg & Inrichting

4. Interne kwaliteitszorg en toezicht Werkt de gemeente structureel aan de kwaliteit(sverbetering) van de informatiehuishouding?	Oordeel

Beleid en kwaliteitszorg

Binnen team Informatiebeheer is kennis aanwezig van de Archiefwet en de ontwikkelingen in het vakgebied.
Wijchen (WDW) beschikt over meerdere beleids- en kaderdocumenten, zoals een Informatiebeleidsplan, een Beleid informatie- en archiefbeheer, Visie op zaakgericht werken, Richtlijn vernietigen en een Handboek Kwaliteit informatie en archiefbeheer. De documenten beschrijven de wijze waarop met informatie wordt omgegaan, waar verantwoordelijkheden liggen en hoe de kwaliteit van informatie- en archiefbeheer wordt gewaarborgd. Waar van toepassing in de projecten is het informatiebeheer verweven of gebeurt dat bij de uitvoering.
De verantwoordelijkheid voor het opslaan van de informatie ligt volgens de geldende uitgangpunten bij de uitvoerende teams (zelforganiserende teams). Voor nieuwe medewerkers is er een verplicht onboardingsprogramma waarin de omgang met informatie onderdeel is.

De praktijk is weerbarstiger. In de uitvoering wordt afgeweken van wat er in de beleids- en kaderdocumenten staat beschreven. Binnen het geheel van de werkorganisatie en de twee gemeenten is de verantwoordelijkheid van het beheer van informatie niet duidelijk. De managers en medewerkers in het primaire proces gaan er vanuit dat team Informatiebeheer als beheerder van het archiefsysteem Join volledig verantwoordelijk is voor de kwaliteit en volledigheid van de archiefinformatie ín Join. Medewerkers zijn zich onvoldoende bewust van hun rol en verantwoordelijkheid hierin. Managers moeten hun medewerkers beter sturen en motiveren op naleving van de regels rondom registratie, opslaan en archivering. De belangen van bedrijfsvoering en techniek tellen zwaar en gaan soms ten koste van (later) informatiebeheer.

Periodieke toetsing WDW
Team Informatiebeheer doet jaarlijks een toetsing, een zelfevaluatie, over de kwaliteit van het informatiebeheer van de organisatie WDW. Het advies dat uit de zelfevaluatie komt wordt mondjesmaat door de organisatie opgevolgd.

Toezicht door het RAN
De archiefinspecteur van het RAN heeft gedurende het jaar overleggen met de adviseurs informatiebeheer, waarin wordt gesproken over actuele ontwikkelingen die van invloed zijn op het informatiebeheer. Periodiek vindt een audit plaats. Daarnaast zijn er de contacten in verband met kennisdeling, kaderstelling en interpretatie van archiefwetgeving.

5. Ordening, authenticiteit, context, toegankelijkheid en duurzaamheid archieven Geschiedt de ordening planmatig, waarborgen het systeem en de materialen de authenticiteit, context en toegankelijkheid en de duurzaamheid van de archieven?	Oordeel

Digitaal archief

Wijchen (WDW) heeft geen logisch en samenhangend overzicht van digitaal archief en waar deze informatie staat opgeslagen. Dat geldt niet alleen voor archief maar ook voor data. Er is niet vastgelegd wie de eigenaar is voor bepaalde informatie of wat de mate van beheer zou moeten zijn, rekening houdend met de digitale duurzaamheid, de kritische waarde of de aanwezigheid van persoonsgegevens. Wijchen (WDW) heeft wel overzicht van in gebruik zijnde applicaties en waar deze voor worden gebruikt.

Naast het archiefsysteem Join en Alfresco zijn er procesapplicaties waarin digitale documenten worden opgeslagen. Procesapplicaties met een archieffunctie zijn onder andere Zorgned en Motion. Er zijn bestanden afkomstig uit Alfresco op de server die aandacht behoeven. Vervolgens zijn er netwerkschijven, mailboxen en MS365 die niet geschikt zijn als archiefomgeving maar wel door medewerkers worden gebruikt om archiefinformatie op te slaan.

Archiefsysteem JOIN

Join is in 2016 door Wijchen in gebruik genomen. In Join worden vanaf de ambtelijke fusie de archieven van Wijchen, Druten en WDW beheerd. Omdat van elke zaak het bevoegd gezag wordt aangeduid is het mogelijk dossiers per archiefvormer te scheiden en vernietiging, overbrenging en een eventuele ontvlechting rechtmatig te laten verlopen.

Join voorziet als archiefsysteem in duurzaam beheer. De inrichting en werking van Join is voldoende gedocumenteerd en daarmee te beheren en onderhouden.
Wijchen (WDW) heeft geen metadataschema vastgesteld. In JOIN en de procesapplicaties wordt wel op een gestructureerde wijze met metadata gewerkt. Voor actuele zaaktypen in Join wordt de hulpapplicatie Zaaktype.nl gebruikt. Er is de afgelopen jaren vaker gesleuteld aan de zaaktype-structuur.
De ordening, metadata, toegang en bewaartermijnen in Join zijn geregeld, maar door de jaren heen niet consequent toegepast en op kwaliteit gecontroleerd. De vindbaarheid van informatie in Join is wisselend omdat de zaakdossiers vanaf het begin heel basaal zijn ingericht. Omdat er geen vervangingsbesluit is genomen, bestaan de digitale dossiers uit digitale kopieën en papieren originelen (= hybride). Hoewel er hard aan gewerkt is, is achterstand in het controleren, repareren en afsluiten van zaakdossiers in JOIN niet ingehaald. Daarnaast kampt Wijchen (WDW) met een achterstand van ongeveer 12.000 zaken die wel zijn afgehandeld, maar waarvan het niet duidelijk is of dossiers compleet zijn. Dit is een zorg.

Wijchen (WDW) wil het huidige archiefsysteem vervangen door een nieuw zaaksysteem. Het saneren van de inhoud van Join gebeurt bij voorkeur in Join zelf wat betekent dat de achterstanden in het controleren en sluiten van dossiers zijn weggewerkt en vernietiging zoveel mogelijk uitgevoerd. Dit voorkomt onnodige migratie van gegevens. Sanering van ‘oude’ gegevens in een nieuw zaaksysteem is complex. Het saneren van Join heeft urgentie.

Duurzame Toegankelijkheid Overheidsinformatie (DUTO)

De gemeente moet de duurzame toegankelijkheid van archiefinformatie waarborgen zodat overheidsinformatie vindbaar, beschikbaar, leesbaar, interpreteerbaar, betrouwbaar en toekomstbestendig is. Wijchen (WDW) heeft geen digitale bewaarstrategie opgesteld, maar neemt wel maatregelen om digitale bestanden door de tijd heen leesbaar en bruikbaar te houden, zoals voor metadata, structuur van bestanden, migratie en bestandsformaten.
Bij de aanbesteding van applicaties wordt beter rekening gehouden met de eisen van het landelijk vastgestelde raamwerk DUTO. Op de huidige procesapplicaties heeft geen DUTO-toets plaatsgevonden.

Papieren archief

Voor de papieren archieven op de verschillende plekken geldt dat dat pas na bewerking duidelijk zal zijn welke informatie zich daarin precies bevindt en hoeveel daarvan permanent te bewaren is. Dat is een flinke klus.
De bewerking van de papieren archieven 1984-1999 door een extern bedrijf bevindt zich in een eindstadium.
Ook de bouwvergunningen van Wijchen en voorgangers zijn nog niet overgebracht. Het plan is om deze vergunningen te vervangen en digitaal over te brengen. De toegang op de (gedigitaliseerde) bouwvergunningen moet verbeterd worden.

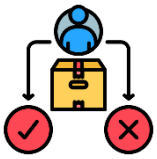

Selectie & Overbrenging

6. Vernietiging, vervanging, conversie/migratie en vervreemding van archieven Weegt de gemeente zorgvuldig af wanneer het bezit van bescheiden niet meer van belang is voor bedrijfsvoering, democratische controle en cultuurhistorie?	Oordeel

Vernietiging

De Archiefwet verplicht alle overheidsorganisaties om hun (digitale) archiefinformatie, waarvan de bewaartermijn is verstreken, tijdig te vernietigen. Dit geldt voor zowel originelen als kopieën.
De WDW volgt voor de vernietiging van archiefinformatie de geldende Selectielijsten met de wettelijke bewaartermijnen. Voor het vernietigen van digitaal archief heeft de WDW in 2023 een richtlijn opgesteld. Er is geen richtlijn voor het vernietigen van papieren archief maar dat gebeurt wel volgens vaste routines.
Verklaringen van vernietiging van papieren archief zijn opgesteld waarmee kan worden aangetoond dat de vernietiging op de juiste wijze en grondslag gebeurt. Wijchen (WDW) heeft een achterstand in het ordenen en toegankelijk maken van de papieren en digitale archieven en daarmee ook een achterstand in vernietiging. Het is niet duidelijk op welke wijze informatie wordt vernietigd buiten Join om. Digitale vernietiging uit de procesapplicaties met een archieffunctie is in gang gezet.

Vervanging

Vervanging is een begrip uit de Archiefwet. Het houdt in dat archiefstukken (meestal papier) vervangen worden door digitale scans en vernietigd. De digitale versies krijgen de status van origineel. Het is een onomkeerbaar proces.
Vervanging van archiefinformatie heeft niet plaatsgevonden. Wijchen (WDW) is bezig met een handboek voor het routinematig vervangen van archiefinformatie. Het regelen van vervanging met terugwerkende kracht tot november 2016 voor Join is problematisch. Er is niet volgens protocol gescand, de digitaliseringsprocedures zijn beperkt gedocumenteerd en de kwaliteitscontrole is op onderdelen achterwege gebleven. Voor de bouwvergunningen geldt dat het scanbedrijf bij de digitalisering beter rekening heeft gehouden met het voornemen tot vervanging.

Conversie en migratie

Wanneer sprake is van conversie of migratie is het van belang dat verklaringen worden opgesteld om verantwoording af te leggen en te bewijzen dat de gegevens in de nieuwe applicatie correct en volledig zijn overgezet.
Conversie en migratie wordt in de afgelopen 5 jaar toegepast en vastgelegd. Niet altijd zijn verklaringen opgesteld waarmee kan worden aangetoond dat de gegevens in de nieuwe omgeving de originelen zijn.

Vervreemding

Van vervreemding van archieven was de afgelopen 5 jaar geen sprake.

7. Overbrenging van archieven Brengt de gemeente het principe van de archiefwet 'te bewaren archieven na bij wet vastgestelde termijn overbrengen, tenzij met redenen omkleed' correct in de praktijk?	Oordeel

De Archiefwet noemt een overbrengingstermijn van uiterlijk 20 jaar. In de nieuwe Archiefwet (vanaf 2027) wordt de overbrengingstermijn verkort naar 10 jaar.

De huidige gemeente Wijchen is in 1984 ontstaan na de samenvoeging met Batenburg en Bergharen. Balgoij, dat vanaf 1923 tot de gemeente Overasselt behoorde, kwam in 1980 bij de gemeente Wijchen. De gemeente Wijchen omvat de plaatsen Balgoij, Batenburg, Niftrik, Bergharen, Hernen en Leur en Wijchen.
De archieven (particulier en overheid) van de gemeente Wijchen en rechtsvoorgangers tot en met 1983 worden beheerd in de archiefbewaarplaats in Nijmegen. Omvang 316,93 m1.
Wijchen (WDW) heeft een flinke achterstand in overbrenging. De gemeente is geruime tijd bezig met het overbrengingsklaar maken van de jaarblokken vanaf 1984, de archieven Loonse Waard en Bijsterhuizen (gemeenschappelijke regelingen) en de gedigitaliseerde bouwvergunningen. Ook de persoons- en woningkaarten 1810-1983 moeten nog worden overgebracht.
Voor de registers van de burgerlijke stand gelden de afwijkende termijnen uit het Burgerlijk Wetboek. De gemeente heeft alle registers die daarvoor in aanmerking komen, overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

8. Terbeschikkingstelling van naar archiefbewaarplaats overgebrachte archieven Voldoet de gemeente in de praktijk aan openbaarheidseisen van de archiefwet?	Oordeel

Wijchen (WDW) voldoet aan de openbaarheidseisen volgens de Archiefwet. De historische archieven, voor zover overgebracht, zijn vindbaar voor geïnteresseerden en beschikbaar voor raadpleging in de studiezaal aan de Mariënburg in Nijmegen. Het gaat om overheidsarchieven en enkele particuliere archieven en collecties.

Met overbrenging gaat de informatie over van het regime van de Wet Open Overheid naar dat van de Archiefwet. Alle dossiers zijn vrij en gratis in te zien. Alleen overgebrachte dossiers met gevoelige informatie zijn beperkt openbaar.

De toegangen op deze archieven zijn online beschikbaar via de Digitale studiezaal, een website met een zoekportaal. De archiefstukken zelf kunnen in de studiezaal worden geraadpleegd. Veelgevraagde archiefstukken en bijzondere documenten worden digitaal gemaakt en op de website geplaatst. Dossiers kunnen op verzoek worden gescand en toegestuurd. De historische archieven over Wijchen welke zich bij het Regionaal Archief Nijmegen bevinden zijn te vinden via: Wijchen - Regionaal Archief Nijmegen

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8213
Extern Zaak ID	Z/26/381021
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	5.I
Titel	381021 Informatienota fietsroute Oss-Wijchen-Nijmegen
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Gebiedsinrichting
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P2 Verkeer en vervoer
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Bronkhorst, T. (Twan) van

Bijlagen
381021 Informatienota fietsroute Oss-Wijchen-Nijmegen

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	28 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	2 oktober 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/381021

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Fietsroute Oss-Wijchen-Nijmegen

Collegedatum: 28 september 2026

Kernboodschap
De provincies Noord-Brabant en Gelderland en de gemeenten Oss, Wijchen en Nijmegen werken samen aan de realisatie van een hoogwaardige fietsroute tussen Oss, Wijchen en Nijmegen. De route verbetert de verkeersveiligheid en het fietscomfort en zorgt voor een betere aansluiting tussen de Brabantse en Gelderse fietsnetwerken.

De stuurgroep A50 heeft op 25 juni 2026 ingestemd met het beschikbaar stellen van middelen van de provincies voor de fietsroute. De afspraken over de samenwerking, routeonderdelen en financiering worden vastgelegd in een bestuursovereenkomst. Het streven is deze overeenkomst eind 2026 te ondertekenen.

Voor het Wijchens aandeel in de fietsroute is een investering van € 700.000 voorzien. Ruim driekwart van de totale benodigde middelen voor de route wordt door de andere betrokken partijen gefinancierd. Dit is opgenomen in de begroting 2027.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit**
25 juni 2026	Stuurgroep A50 - Besluitpunten Mobiliteitsaanpak

Toelichting
De fietsroute Oss-Wijchen-Nijmegen is onderdeel van de bredere mobiliteitsaanpak rondom de A50. De provincies Noord-Brabant en Gelderland en de gemeenten Oss, Wijchen en Nijmegen willen gezamenlijk investeren in deze fietsverbinding. Hiervoor wordt een bestuursovereenkomst voorbereid. Daarin worden afspraken vastgelegd over de samenwerking, de te realiseren routeonderdelen, de planning en de financiering.

Er is al veel voorbereidend werk gedaan. Voor een groot deel van de route ligt een ontwerp met een kostenraming. Niet alle routeonderdelen op Wijchens grondgebied zijn echter al volledig ontworpen en doorgerekend. Deze onderdelen worden in oktober nog verder uitgewerkt.

Richting Nijmegen loopt de route vanaf station Wijchen via de Stationslaan, Nieuweweg, Teersdijk en Van Rosenburgweg richting station Nijmegen Dukenburg. Richting Oss loopt de route vanaf station Wijchen via de Stationslaan, de Beemd, Lagestraat en Ekenseweg richting de Maasbrug. Vanaf daar sluit de route aan op het Brabantse fietsnetwerk. De route loopt via Ravenstein, Herpen, Koolwijk en Berghem richting Oss.

Op verschillende plaatsen wordt het comfort en de verkeersveiligheid voor fietsers verbeterd. Dit gebeurt onder andere door fietspaden te verbreden en maatregelen te nemen bij kruispunten, bijvoorbeeld op de Beemd en bij verschillende kruisingen op de Nieuweweg. Ook is het de bedoeling de fietsveiligheid bij de Maasbrug bij Ravenstein te verbeteren door landbouwverkeer en fietsverkeer van elkaar te scheiden. Door

landbouwverkeer met een om-en-om regeling aan de noordwestzijde te regelen komt er ook geen landbouwverkeer meer via de Maasbrug door Niftrik.

Met de fietsroute wordt uitvoering gegeven aan het coalitieakkoord, waarin is opgenomen dat samen met buurgemeenten wordt gewerkt aan de snelfietspaden Nijmegen-Oss. De fietsroute draagt daarnaast bij aan doelstellingen uit de Mobiliteitsvisie, waaronder het stimuleren van fietsgebruik en het verbeteren van de verkeersveiligheid.

Door de opkomst van de e-bike en speed-pedelec worden langere afstanden voor meer mensen per fiets bereikbaar. Een aantrekkelijke, veilige en comfortabele fietsroute draagt daarmee bij aan het gebruik van de fiets voor langere verplaatsingen. De route lost de fileproblematiek op de A50 niet op, maar levert als onderdeel van een breder pakket aan mobiliteitsmaatregelen een bijdrage aan de duurzame bereikbaarheid en leefkwaliteit van het gebied tussen Oss, Wijchen en Nijmegen.

Toelichting op het ontwerp
Het ontwerp is de ambitie voor de fietsroute en is verdeeld in de routedelen Oss-Wijchen en Wijchen-Nijmegen.

Het routedeel Oss-Wijchen gaat uit van de verbreding van de A50. Hierdoor zou er een nieuwe langzaamverkeersbrug gerealiseerd moeten worden waardoor de route Maasbandijk – Ravensteinseweg – Westerdreef voor de hand ligt.

Echter is vanwege het pauzeren van de A50 geen zicht meer op financiering van de brug. Hoewel de oorspronkelijke route de ambitie van de stuurgroep blijft, wordt ingezet op de realistische variant. Deze loopt zoals eerder beschreven via de Stationslaan, de Beemd, Lagestraat en Ekenseweg richting de Maasbrug. Hier zijn echter nog geen schetsen van beschikbaar.

Voor het routedeel Wijchen-Oss is op de Teersdijk – Van Rosenburgweg een fietsstraat ingetekend. Met de werkzaamheden rondom het hoogspanningsstation op grondgebied van gemeente Nijmegen wordt deze fietsstraat niet op korte termijn gerealiseerd. De weg moet daar met regelmaat opengebroken worden.

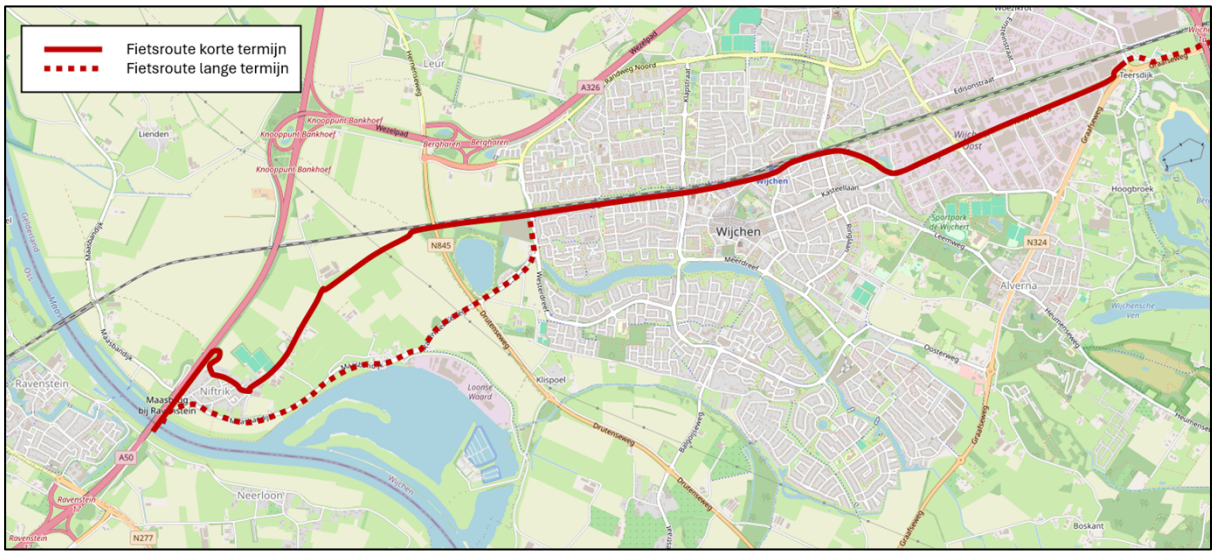

Figuur 1: Globaal overzicht van de fietsroute en beide opties tussen Wijchen en Ravenstein.

Communicatie en participatie
Participatie met omwonenden, ondernemers, leefbaarheidsgroepen en andere betrokkenen heeft nog niet plaatsgevonden. Deze participatie wordt gestart zodra de afzonderlijke deelprojecten verder worden voorbereid. De vorm en intensiteit van de participatie worden afgestemd op de aard en impact van het betreffende routeonderdeel.

Bij routeonderdelen waar de feitelijke situatie beperkt verandert, kan informeren voldoende zijn. Zo wordt bij de rotonde Vijverweg de bestaande fietsinfrastructuur voornamelijk verbeterd met het oog op de verkeersveiligheid. Bewoners worden hierover geïnformeerd. Bij routeonderdelen met een grotere impact kan een intensiever participatietraject nodig zijn. Zoals bijvoorbeeld rondom Niftrik.

Uitvoering of Vervolgstappen
- Er wordt momenteel gewerkt aan de totstandkoming van een bestuursovereenkomst (BOK) tussen de provincies Noord-Brabant en Gelderland en de gemeenten Oss, Wijchen en Nijmegen.
- Bij de begroting 2027 wordt aan de gemeenteraad voorgesteld een krediet van € 700.000, beschikbaar te stellen voor het Wijchense aandeel in de fietsroute.
- De BOK wordt in november voorgelegd aan het college.
- De BOK wordt begin december ondertekend door de gedeputeerde van beide provincies en wethouders van de drie gemeenten.
- In een later stadium starten Oss en Wijchen afzonderlijk met projectteams die aan de slag gaan met de uitvoeringsvoorbereiding. Voor Wijchen wordt gekoerst op een start medio 2027. Dat zal op de gebruikelijke manier worden aangepakt met de vaststelling van een startnotitie.
    - Niet alle routeonderdelen kunnen tegelijkertijd aangepakt worden. Hier worden onder andere afspraken over gemaakt in de BOK.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8215
Extern Zaak ID	Z/26/381187
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	5.m
Titel	381187 Informatienota Pilot Doorstroomcoach op locatie
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team Welzijn, Onderwijs en Sport
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P4 Onderwijs
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Oomen, P. (Pepijn)

Bijlagen
381187 Informatienota Pilot Doorstroomcoach op locatie

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	28 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	2 oktober 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/381187

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Pilot Doorstroomcoach op locatie

Collegedatum: 28 september 2026

Kernboodschap
De gemeente Wijchen start een proef van drie maanden waarbij een doorstroomcoach van het regionale Doorstroompunt aanwezig is in ’t Mozaïek. Jongvolwassenen van 18 tot 27 jaar zonder startkwalificatie kunnen daar terecht voor ondersteuning bij de stap naar onderwijs of werk. Met deze pilot onderzoeken we of begeleiding dichter bij huis de ondersteuning van jongeren kan versterken.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
07-04-2026	Regionaal programma Jongeren naar school of werk 2026-2029 (Z/26/341834)

Toelichting
Vorig jaar is regionaal een nieuw meerjarig programma overeengekomen om jongeren zonder startkwalificatie te ondersteunen bij de stap naar onderwijs, werk of een andere passende ontwikkelroute. Daarbij wordt ingezet op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten, het begeleiden van jongeren die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten en het versterken van hun duurzame deelname aan onderwijs, werk en samenleving. Gemeenten, onderwijsinstellingen en WerkBedrijf Rijk van Nijmegen werken daarin samen voor jongeren tot 27 jaar zonder startkwalificatie. In Nederland geldt minimaal een mbo-niveau 2-, havo- of vwo-diploma als startkwalificatie. Het programma voor de periode 2026-2029 bouwt voort op de langdurige samenwerking en is geactualiseerd op basis van ervaring uit de vorige periode en naar aanleiding van wetswijzigingen. U heeft eerder dit jaar het nieuwe regionaal programma ter informatie ontvangen.

Pilot Doorstroompunt op locatie
Het regionaal Doorstroompunt vormt bij de uitvoering van dit programma de verbindende schakel tussen onderwijs, gemeenten en arbeidsmarkt. Het college zette zich samen met de gemeente Druten in om het regionaal Doorstroompunt ook gedecentraliseerd te laten werken door het Doorstroompunt te laten aansluiten op de bestaande lokale infrastructuur. We denken dat hiermee de begeleiding en ondersteuning aan jongeren uit onze gemeenten nog verder verbeterd kan worden.
Samen met de doorstroomcoördinator Rijk van Nijmegen is de afgelopen maanden gewerkt aan een pilot om te testen of een vorm van begeleiding binnen de regiogemeente in plaats van op school of in Nijmegen de samenwerking versterkt en de drempel voor jongeren en jongvolwassenen verlaagt. Vanaf maandag 6 september jongstleden is op maandagmiddag een vaste doorstroomcoach aanwezig in ’t Mozaïek bij het Sociaal Team Wijchen. Jongvolwassenen uit Wijchen kunnen daar vrij binnenlopen of op afspraak komen voor een vrijblijvend gesprek. Het gaat voorlopig om een

proefperiode van drie maanden. De inzichten kunnen leiden tot een soortgelijke opzet in andere regiogemeenten.

Wat doet het regionaal Doorstroompunt?
Het regionaal Doorstroompunt ondersteunt jongvolwassenen van 18 tot 27 jaar zonder startkwalificatie die ondersteuning nodig hebben bij het volgen van onderwijs, het hervatten van een opleiding, het vinden van werk of het zetten van andere stappen richting duurzame maatschappelijke participatie. Het Doorstroompunt werkt samen met onderwijsinstellingen, gemeenten en maatschappelijke partners om jongvolwassenen te begeleiden naar een passende en duurzame plek in onderwijs, op de arbeidsmarkt of een combinatie daarvan. Jongeren tot 18 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten vallen onder de Leerplichtwet 1969 en worden via een ander traject begeleid.

Wat doet een Doorstroomcoach?
Een Doorstroomcoach begeleidt jongvolwassenen van 18 tot 27 jaar bij het zetten van stappen richting onderwijs, werk of een andere passende ontwikkelroute. De coach biedt persoonlijke ondersteuning, helpt bij het wegnemen van belemmeringen en verbindt waar nodig verschillende organisaties en voorzieningen. Denk daarbij aan bijvoorbeeld het WerkBedrijf, het sociaal team, schuldhulpverlening, MeerVoormekaar en het DigiTaalhuis. Door maatwerk en een praktische aanpak vergroot de doorstroomcoach de kans op een succesvolle en duurzame deelname aan onderwijs, werk en samenleving.

Gevolgen
Deze werkwijze draagt naar verwachting bij aan een meer toegankelijke en effectieve begeleiding van jongeren binnen onze gemeente. De aansluiting van het regionaal Doorstroompunt op de bestaande lokale infrastructuur maakt het mogelijk om ondersteuning in een vertrouwde, thuisnabije omgeving beter af te stemmen op de behoeften van jongeren.

Communicatie
We versturen een persbericht naar lokale en regionale media.
We plaatsen informatie over de pilot en het werk van de doorstroomcoach op de gemeentelijke website. En we plaatsen een bericht in digitale nieuwsbrief van de gemeente Wijchen.
We informeren gemeentelijke afdelingen waar jongvolwassenen met hulpvragen terecht kunnen en we organiseren eventueel een ontmoeting tussen de Doorstroomcoach en ambtenaren bij deze gemeentelijke afdelingen.
We informeren welzijn- en zorgpartners over de pilot en het werk van de doorstroomcoach. Denk aan jongerenwerkers en huisartsen.

Uitvoering of Vervolgstappen
Gedurende de pilotperiode monitoren we samen met de doorstroomcoördinator en de doorstroomcoach de ontwikkelingen. Aan het eind vindt een korte evaluatie plaats.
We informeren de andere regiogemeenten over de bevindingen na afloop van de pilotperiode via de daarvoor bestaande regionale overlegstructuren, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

Geheimhouding
Niet van toepassing.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8223
Extern Zaak ID	Z/26/378864
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	5.n
Titel	378864 Informatienota Regionaal Plan Opvang en Huisvesting Vluchtelingen 2026-2028 (actualisering van het plan 2024-2026)
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team WMO, jeugd en gezondheid
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	

Bijlagen
378864 Informatienota Regionaal Plan Opvang en Huisvesting Vluchtelingen 2026-2028 (actualisering van het plan 2024-2026)
Bijlage 1 - Regionaal plan
Bijlage 1a - Uitvraag Provincie actuele stand van zaken Subregionaal Plan RvN

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	28 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	2 oktober 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/378864

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Regionaal Plan Opvang en Huisvesting Vluchtelingen 2026-2028 (actualisering van het plan 2024-2026)

Collegedatum: 28 september 2026

Kernboodschap

Het college heeft het Regionaal Plan Opvang en Huisvesting Vluchtelingen 2026-2028 vastgesteld. Dit plan is een actualisatie van het regionale plan 2024-2026 en biedt een actueel en gezamenlijk beeld van de regionale opgaven voor de opvang van asielzoekers, opvang van Oekraïense ontheemden en de huisvesting van statushouders. Actualisatie van het plan is noodzakelijk vanwege gewijzigde taakstellingen, ontwikkelingen binnen de regio en de nieuwe cyclus van de Spreidingswet. Het plan geeft inzicht in de taakstellingen, voortgang, opvangcapaciteit en ontwikkelingen binnen het Rijk van Nijmegen en vormt een gezamenlijk kader voor regionale samenwerking in de periode 2026-2028.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
10-10-2023	Z/23/141271 Beslisnota Deelplan Rijk van Nijmegen opvang vluchtelingen, ontheemden en huisvesting statushouders
09-04-2024	Z/24/236141 Beslisnota actualisatie gezamenlijke opgave asielzoekers Wijchen
26-09-2024	Z/24/261193 Beslisnota Regionaal Plan Opvang en Huisvesting Vluchtelingen Rijk van Nijmegen (2024)

Toelichting

De gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen en Wijchen werken binnen het Rijk van Nijmegen samen aan de opvang van asielzoekers en Oekraïense ontheemden en aan de huisvesting van statushouders. Deze opgaven vloeien voort uit landelijke wet- en regelgeving en vragen om afstemming en samenwerking binnen de regio.

In oktober 2024 is het Regionaal Plan Opvang en Huisvesting Vluchtelingen 2024-2026 aangeboden aan de commissaris van de Koning. Vanwege gewijzigde taakstellingen en ontwikkelingen op het gebied van de opvang van asielzoekers, opvang van Oekraïense ontheemden en de huisvesting van statushouders is het plan geactualiseerd voor de periode 2026-2028. Daarnaast is actualisatie nodig vanwege de nieuwe cyclus van de

Spreidingswet, die gemeenten verplicht periodiek inzicht te geven in de opvangopgave en de voortgang daarvan. De gegevens in het voorliggende plan hebben als peildatum mei 2026. Het geactualiseerde plan is op 18 juni 2026 inhoudelijk vastgesteld in het regionaal bestuurlijk overleg.

Bij deze informatienota zijn twee documenten gevoegd. Het eerste document betreft het Regionaal Plan Opvang en Huisvesting Vluchtelingen 2026-2028, zoals dat op 18 juni 2026 inhoudelijk is vastgesteld door het regionaal bestuurlijk overleg. Het tweede document betreft een bijlage in het door de provincie voorgeschreven format. Deze provinciale bijlage bevat dezelfde informatie, maar in een andere indeling die aansluit bij de provinciale rapportagevereisten. Daarnaast zijn enkele beperkte actualisaties verwerkt, waaronder de meest recente gegevens over opvanglocaties en opvangcapaciteit. De inhoudelijke uitgangspunten en regionale afspraken zijn ongewijzigd.

Het regionale plan bevat:

- een actueel overzicht van de regionale taakstellingen en opgaven voor asielopvang, opvang van Oekraïense ontheemden en huisvesting van statushouders;
- inzicht in de gerealiseerde en geplande opvangcapaciteit binnen de regio;
- een overzicht van de voortgang van de huisvesting van statushouders;
- een toelichting op de ontwikkelingen en bijdrage van de afzonderlijke gemeenten aan de gezamenlijke regionale opgave.

Het plan ondersteunt gemeenten bij het monitoren van de voortgang van de wettelijke opgaven en biedt een basis voor regionale afstemming en samenwerking. Uit het plan blijkt dat de gemeenten gezamenlijk blijven werken aan voldoende opvang- en huisvestingscapaciteit en waar nodig aanvullende maatregelen treffen om aan de landelijke opgaven te voldoen.

Het plan heeft voornamelijk een informerend en monitorend karakter. Met de vaststelling van het regionale plan worden geen nieuwe opvanglocaties of andere lokale voorzieningen vastgesteld. Eventuele toekomstige besluiten hierover worden afzonderlijk ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd of via een separate informatienota aan uw raad gemeld.

Gevolgen

Door de actualisatie van het regionale plan blijft inzichtelijk welke opgaven binnen het Rijk van Nijmegen bestaan op het gebied van asielopvang, opvang van Oekraïense ontheemden en huisvesting van statushouders. Het plan biedt een actueel en gezamenlijk beeld van de regionale opgaven, ondersteunt de regionale samenwerking en helpt gemeenten bij het monitoren van de voortgang van hun wettelijke opgaven.

Communicatie

Het Regionaal Plan Opvang en Huisvesting Vluchtelingen 2026-2028 wordt samen met de provinciale bijlage bij deze informatienota aan de Gemeenteraad aangeboden. Daarnaast worden deze documenten gedeeld met de commissaris van de Koning als onderdeel van de regionale verantwoording over de opvang- en huisvestingsopgaven.

Uitvoering of Vervolgstappen

Na vaststelling door de deelnemende colleges wordt het regionaal plan gebruikt als gezamenlijk kader voor de uitvoering en monitoring van de opvang- en huisvestingsopgaven binnen het Rijk van Nijmegen. Het plan vormt daarnaast de basis voor het provinciale plan dat door de provincie wordt opgesteld. Op basis van dit provinciale plan stelt het Rijk vervolgens een verdeelbesluit vast, waarin de definitieve opvangopgave per gemeente wordt opgenomen.

De voortgang van de opgaven wordt binnen de regionale samenwerking gemonitord. Indien ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, kan het plan opnieuw worden geactualiseerd.

Geheimhouding

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Regionaal Plan Opvang en Huisvesting Vluchtelingen Plan Opvang en Huisvesting Vluchtelingen 2026-2028 (actualisering van het plan 2024-2026), zoals vastgesteld in het regionaal bestuurlijk overleg op 18 juni 2026;
    - Provinciaal format Actuele stand van zaken - Subregionaal Plan PRT Rijk van Nijmegen, Peildatum: 15 september 2026.

Definitieve versie september 2026

Regionaal Plan Opvang en Huisvesting Vluchtelingen 2026-2028

(actualisering van het plan 2024-2026)

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE **1**

1. INLEIDING **2**

2. TOTAALOVERZICHT VAN TAAKSTELLINGEN EN OPGAVEN **4**

3. TAAKSTELLING EN REALISATIE PLEKKEN ASIELOPVANG EN AMV **7**

3.1. PROJECT AMV 9

4. OPGAVE EN REALISATIE OPVANG ONTHEEMDEN OEKRAÏNE **10**

4.1. LANGETERMIJNBELEID 13

5. TAAKSTELLING EN REALISATIE HUISVESTING STATUSHOUDERS **15**

5.1. BED, BAD EN BROOD 18

1. Inleiding

Op 7 oktober 2024 heeft de voorzitter van de sub-regio Rijk van Nijmegen het regionaal plan Opvang en Huisvesting Vluchtelingen aangeboden aan de commissaris van de Koning. Dat plan gaf invulling aan de taakstellingen en opgaven opvang en huisvesting van het Rijk per uiterlijk 1 juli 2025 en is nog voornamelijk lokaal ontwikkeld. Reden daarvan was dat snelheid geboden was om te kunnen voldoen aan de planning van de Provinciale Regietafel (PRT). Om de lokale bestuurlijke processen tijdig te kunnen doorlopen was het niet haalbaar om een verdergaande geïntegreerde regionale insteek te kiezen bij het ontwikkelen van alle opvangsoorten.
Het was wel de nadrukkelijke wens om vanaf 2024 toe te werken naar een meer regionale invulling van de opgaven. Daaraan is in 2025 invulling gegeven door gezamenlijk een integraal beleid te ontwikkelen voor de aanpak van de doelgroep alleenreizende minderjarige vluchtelingen (AMV).
Voor deze doelgroep is gekozen omdat een aantal gemeenten deze doelgroep gaat opvangen en juist voor hen een integrale benadering en het voorkomen van onnodige overdrachtsmomenten en verhuizingen noodzakelijk is voor het verbeteren van integratie en participatie. Hierin wordt nauw samengewerkt met het COA en Nidos.

Daarnaast wordt hier een actualisatie gegeven van de realisatie van de taak- en doelstellingen voor de drie onderscheiden opdrachten:
- opvang van vluchtelingen (asielmigranten);
- opvang van ontheemden uit Oekraïne;
- het huisvesten van statushouders.

De insteek blijft om als regio Rijk van Nijmegen te voldoen aan de landelijke taakstellingen en opdrachten voor opvang en huisvesting van vluchtelingen. Deze opgaven zijn, na de nodige discussie en (bezwaar)procedures, gelijk gebleven aan de initiële opgaven.

Het nieuwe kabinet maakt nu ook werk van de uitvoering van de Spreidingswet en waar het vorige kabinet had besloten om de voorrang voor statushouders bij huisvesting in te trekken, is dit niet overgenomen door het nieuwe kabinet. Vooralsnog blijft de bestaande voorrangsregeling voor het huisvesten van statushouders van kracht.

De twijfel die het vorige kabinet veroorzaakte over de uitvoering van wet- en regelgeving op dit vlak leidde bij besluitvorming over locaties tot meer onrust onder omwonenden en inwoners van onze gemeenten, vaak versterkt door landelijk oproepen tot ‘verzet’.

Nu de Spreidingswet in stand blijft, komt een volgende cyclus van twee jaar, waarvoor de taakstelling licht naar beneden bijgesteld. Ook is op 12 juni 2026 het Europese Migratiepact in werking getreden. De effecten daarvan zijn nog niet bekend.

Tenslotte wordt landelijk beleid ontwikkeld voor de periode na het vervallen van de Europese Regeling Tijdelijke Bescherming voor Oekraïense ontheemden (RTB).
Inmiddels is echter de verwachting (duidelijk) dat de RTB met een jaar zal worden verlengd tot 4 maart 2028. Dat geeft meer tijd om dit goed voor te bereiden. Op wat dit voor onze regio gaat betekenen en hoe wij hieraan gezamenlijk invullen willen geven, wordt in hoofdstuk vier van dit plan ingegaan.

Proces
Een ambtelijke werkgroep heeft het regioplan 2024 geactualiseerd.
Daarbij is de benodigde informatie in de organisaties opgevraagd.
Een concept van dit regionale plan 2026-2028 is inhoudelijk besproken en vastgesteld in een bestuurlijk overleg van 18 juni 2026.
De peildatum van de gepresenteerde gegevens is mei 2026.

Opbouw
In hoofdstuk 2 geven we de totale regionale taakstellingen en opgave per gemeente en de realisatie daarvan weer.
In hoofdstuk 3 gaan we nader in op de taakstelling opvangplekken voor asielmigranten op grond van de Spreidingswet. Onderdeel daarvan zijn de opvangplekken (en huisvesting) van alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV'ers) en de regionale aanpak.
In hoofdstuk 4 gaan we in op de opgave opvang ontheemden uit Oekraïne en de voorgestane landelijke aanpak voor de langere termijn (tot begin 2030) voor Oekraïense ontheemden en wat dit voor onze sub-regio betekent.
Ten slotte behandelen we in hoofdstuk 5 de taakstelling huisvesting statushouders inclusief alle tijdelijke maatregelen om de asielketen te ontlasten.

2. Totaaloverzicht van taakstellingen en opgaven

Onderstaande tabel 2.1 geeft de taakstellingen en opgaven voor het Rijk van Nijmegen en de gemeenten in de regio voor 2026 weer. Per onderdeel is er een andere grondslag.

- De taakstelling Asielopvang is gebaseerd op artikel 6 van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvang (2024) ook wel de Spreidingswet. Daarbinnen is een opgave meegegeven voor opvang van alleenreizende minderjarige vluchtelingen (AMV)
- De taakstelling huisvesting asielzoekers is gebaseerd op artikel 28 van de Huisvestingswet (2014)
- De opgave opvang ontheemden Oekraïne is gebaseerd op de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne (2024)

Tabel 2.1

Provincie Gelderland	**a. Taakstelling asielopvang inclusief AMV 2026**				**b. Opgave opvang Ontheemden Oekraïne**	**c. Huisvestingstaakstelling Statushouders 2026-I**		
	totaal	waarvan regulier	waarvan AMV	waarvan vaste voorraad	**totaal**	**totaal**	waarvan regulier	waarvan AMV
Rijk van Nijmegen	**1509**	**1.296**	**213**	**400**	**2158**[1]	**319**	**274**	**45**
Berg en Dal	192	0	192 (90%)		234	36	30	6
Beuningen	80[2]	80	0		176	22	22	0
Druten	57	57	0		129	16	16	0
Heumen	105	96	9		111	14	14	0
Nijmegen	832 (55%)	820	12	400[3]	1.234	189	157	32
Wijchen	243	243	0		274	42	35	7

Opmerkingen

(1) Opgave opvang Oekraïners per 01-07-2025 (gegevens PRT mei 2026).
(2) De taakstelling van Beuningen is in het verdeelbesluit 2024 gehalveerd van 160 naar 80
(3) Dit betreft de locatie Dommer van Poldersveldtweg in Nijmegen.

Herziene capaciteitsraming.

Op 27 februari 2026 is de capaciteitsraming aangepast en een herziene indicatieve verdeling per gemeente gemaakt. Dit betreft het aantal opvangplaatsen voor asielzoekers waaraan in de volgende twee jaren (2027 en 2028) naar verwachting behoefte zal zijn. Landelijk bedraagt dit in totaal 88.000 opvangplaatsen (was 96.000).

Tabel 2.2

Provincie Gelderland	**a. Taakstelling asielopvang inclusief AMV vanaf 2027**			
	totaal	waarvan regulier	waarvan AMV	waarvan vaste voorraad
Rijk van Nijmegen	**1511**	**1.415**	**96**	**400**
Berg en Dal	174	163	11	
Beuningen	147[1]	138	9	
Druten	104	97	7	
Heumen	95	89	6	
Nijmegen	769	720	49	400
Wijchen	222	208	14	

Opmerkingen

(1) Bij Beuningen wordt weer uitgegaan van de oorspronkelijke verdeling en dan is er sprake van een verlaging van 160 naar 147. Dit vertekent dus ook het totaalbeeld voor de regio RvN. Er lijkt sprake van een verhoging van 1.509 naar 1.511, maar oorspronkelijk was het regionale aandeel dus 1.589.

3. Taakstelling en realisatie plekken asielopvang en AMV

Tabel 3.1: Asiel- en AMV-opvang duurzaam (5 jaar of langer) en Noodopvang asiel, tijdelijke voorziening (korter dan 5 jaar) volgens de Spreidingswet 2024.
Dit is dus exclusief tijdelijke gemeentelijke opvang (TGO) of crisisnoodopvang (CNO).

Tabel 3.1

Rijk van Nijmegen	Taakstelling 2026	Realisatie vóór 1-7-2026	Verschil taakstelling & realisatie 1-7-2026	Verwachte realisatie op 31-12-2026	Bij tekort: aangeven op welke wijze wordt voorzien in de realisatie van de taakstelling
Asielopvang	1.296	749	- 547	1.049 (81%)	Nijmegen komt najaar 2026 een nieuwe opvanglocatie van 300 plekken.
AMV	213	122	- 91	177 (83%)	Beuningen is bezig met de realisatie van een AMV-locatie. De verwachting is dat daar eind dit jaar 55 plaatsen zijn gerealiseerd. Uiteindelijk kunnen er 80 jongeren geplaatst worden.

Tabel 3.2

Gemeente	Taakstelling Asiel/AMV 2026		Gerealiseerd per 1 mei 2026	
	Regulier	AMV	Regulier	AMV
Berg en Dal	0	192	64	110
Beuningen	80	0	0	0
Druten	57	0	100	0
Heumen	96	9	0	0
Nijmegen	820	12	585	12
Wijchen	243	0	0	0
Totaal	**1.296**	**213**	**749**	**122**
Tekort			**547**	**91**

Toelichting per gemeente

Berg en Dal
De gemeente Berg en Dal heeft voor een focus op de opvang van AMV'ers gekozen. In de dorpen Berg en Dal en Groesbeek zijn in totaal 110 opvangplekken voor AMV'ers ingericht. Daarnaast is er een noodopvang in het Fletcher Hotel in Ooij met 64 plekken. Daarmee voldoet de gemeente Berg en Dal aan taakstelling van de Spreidingswet. Het Fletcher Hotel in Ooij is voor maximaal één jaar een noodopvanglocatie. In de tussentijd zoekt de gemeente Berg en Dal naar een meer permanente optie om ook ná de noodopvang in Ooij te kunnen voldoen aan de Spreidingswet.

Beuningen
Een locatie van maximaal 55 plekken voor 10 jaar is in voorbereiding met het COA. Deze zal naar verwachting in november 2026 geopend kunnen worden. Er loopt nog een verkennend onderzoek naar een naastgelegen locatie. Als dit haalbaar blijkt te zijn, wordt de AMV-locatie na evaluatie uitgebreid van 55 naar 80. Ook zou hier dan een kleinschalige opvang komen met 80 plekken.

Druten en Wijchen
De gemeenten Druten en Wijchen pakken de opvangopgave gezamenlijk op.

Druten is in april 2024 gestart met een opvanglocatie van 100 plekken voor twee jaar. Het contract is in januari 2026 verlengd met drie jaar, waarmee de opvang doorgaat tot 1 mei 2029.
Daarnaast heeft zij sinds 2024 2 AMV huizen voor in totaal 8 AMV-ers met een verblijfstatus sinds 2025.

Wijchen werkt aan de realisatie van een asielzoekerscentrum met 300 plaatsen voor 10 jaar. Door onder andere een complexe ruimtelijke procedure en aanvullende eisen vanuit flora- en faunaonderzoek loopt de planning vertraging op. De verwachting is dat de locatie eind 2027 in gebruik kan worden genomen. In de tussentijd wordt met het COA verkend of tijdelijke (nood)opvang mogelijk is.

Heumen
De gemeente Heumen heeft zich gecommitteerd aan de opgave uit de Spreidingswet om 105 vluchtelingen (inclusief 9 AMV'ers) op te vangen.
Op dit moment is de gemeente Heumen, in gesprek met het COA over het opzetten van de opvangvoorziening op locatie de Meerpaal.

Nijmegen
In Nijmegen heeft het COA momenteel 520 plekken: 400 structureel (Dommer van Poldersveldtweg) en 120 in een tijdelijk AZC (Stieltjesstraat). Deze sluit per september 2027. Tijdelijk zijn door het COA 65 statushouders met een koppeling aan de regio RvN ondergebracht in hotel Nimma.
In het najaar 2026 zal een nieuwe locatie openen aan de Heyendaalseweg met 300 plekken. Daarnaast zijn er 12 opvangplekken gerealiseerd (Schependomlaan) voor AMV-ers die extra begeleiding nodig hebben. Dit is een experiment. Mocht dat niet worden gecontinueerd, dan kunnen er 40 reguliere AMV-plekken worden gerealiseerd in deze locatie.

Ontwikkeling

Zoals hiervoor aangegeven, zal de indicatieve taakstelling worden aangepast op basis van de nieuwe capaciteitsraming.
Uitgaande van vastgestelde besluiten en/of realisatie geeft dat per 1 januari 2028 een verwacht tekort van 146 reguliere opvangplekken (een realisatie van bijna 90%) en ruim het dubbele aantal gerealiseerde plekken AMV ten opzichte van de taakstelling (210%). Alles bijeengenomen worden 1.477 plekken gerealiseerd van de 1.511 noodzakelijke plekken op basis van de regionale taakstelling. Dat is bijna 98%.

Tabel 3.3

Rijk van Nijmegen	Taakstelling 2027-2028	Realisatie per 1-1-2027	Verschil taakstelling & realisatie 1-1-2027	Verwachte realisatie op 31-12-2027	Bij tekort: aangeven op welke wijze wordt voorzien in de realisatie van de taakstelling
Asielopvang	1.415	1.049	- 366	1.189 (84%)	In Nijmegen sluit de locatie Stieltjesstraat per eind september 2027
AMV	96	177	81	208 (210%)	In de bestuursovereenkomst voor de IBA-locatie Schependomlaan in Nijmegen is opgenomen, dat deze ook voortgezet kan worden als reguliere AMV-locatie met 40 plekken

Tabel 3.4

Gemeente	Taakstelling Asiel/AMV 2027-2028		Gerealiseerd per 1 januari 2027		Gerealiseerd per 1 januari 2028	
	Regulier	AMV	Regulier	AMV	Regulier	AMV
Berg en Dal	163	11	64	110	0	110
Beuningen	138	9	0	55	80	80
Druten	97	7	100	0	100	0
Heumen	89	6	0	0	89	6
Nijmegen	720	49	885	12	700	12/40
Wijchen	208	14	0	0	300	0
Totaal	**1.415**	**96**	**1.049**	**177**	**1.269**	**208/236**
Tekort			**366**	**-81**	**146**	**-112**

3.1. Project AMV

In het Rijk van Nijmegen worden relatief veel alleenreizende minderjarige vluchtelingen (AMV'ers) opgevangen. Dit aantal neemt naar verwachting de komende jaren nog verder toe. Met de gemeenten in de regio Rijk van Nijmegen streven wij ernaar om deze jonge vluchtelingen niet louter als een 'zorgvraag' te zien, maar als jongeren met potentie die een menswaardig perspectief verdienen.

Alleenstaande minderjarige vreemdelingen worden vaak verplaatst, gemiddeld zo'n zes keer. Dit heeft veel impact op hen. We streven ernaar dat deze jongeren zoveel mogelijk in onze regio in de opvang kunnen blijven. En (voor zover haalbaar en wenselijk) ook hier kunnen blijven wonen zodra ze een verblijfsstatus hebben verkregen, achttien zijn geworden en/of gezinshereniging plaatsvindt. Dit is belangrijk voor de jongeren; als zij stabiel en duurzaam in de regio kunnen blijven wonen, kunnen ze hier vanaf de start investeren in het opbouwen van hun toekomst. En het is belangrijk voor de omgeving en gemeenten. Op deze manier blijft de investering die we als gemeenten in deze doelgroep doen op het gebied van onder andere zorg en onderwijs binnen de gemeenten.

Het zal niet haalbaar zijn om alle AMV'ers die in de asielopvang in onze regio komen ook in onze regio te huisvesten. Daarvoor zijn de aantallen te groot. We zullen hierin keuzes moeten maken.

Er zijn veel verschillende partijen in het Rijk van Nijmegen die met de doelgroep alleenstaande minderjarige vreemdelingen werken. We gaan deze partijen verenigen in een ***Coalitie van Perspectief***. Hierbij haken we aan bij een landelijk initiatief van COA.

Daarbij kijken we integraal naar de problematiek rondom deze jongeren om gezamenlijk tot duurzame oplossingen komen. Deze samenwerking bekrachtigen we door de ondertekening van een Intentieverklaring.

Binnen de beoogde Coalitie van Perspectief werken we met een uitvoeringsagenda en werkgroepen op verschillende domeinen (huisvesting, onderwijs, zorg/welzijn, participatie/werk). Daarnaast halen we ervaringen in den lande op. Op deze manier gaan we vanuit de praktijk de dienstverlening aan AMV'ers in het Rijk van Nijmegen verbeteren, met als doel om te komen tot een geïntegreerde en ononderbroken lijn van opvang naar huisvesting in de regio, met goede aansluiting op onderwijs, zorg, welzijn, participatie en werk. Om zo de jongeren een goede en stabiele basis in onze samenleving te bieden.

Planning

Op 29 juni 2026 is de intentieverklaring ondertekend met alle regionale partners in het netwerk rond AMV-jongeren. Dit zijn:

- De woningcorporaties (Platform Nijmeegse Woningcorporaties)
- Het COA
- Nidos
- Het Pontem College
- Bindkracht10 (jongerenwerk)
- Werkbedrijf Rijk van Nijmegen

Burgemeester Slinkman heeft de intentieverklaring namens de regiogemeenten ondertekend. De samenwerking onder de titel coalitie van perspectief is hiermee formeel van start gegaan.
Er is tot eind dit jaar (2026) een projectleider hiervoor aangesteld voor 16 uur per week, ten laste van de regionale subsidie van de provincie Gelderland.
Tenminste halfjaarlijks zullen het bestuurlijk overleg en de gemeenteraden geïnformeerd worden over de voortgang van het project.

4. Opgave en realisatie opvang ontheemden Oekraïne

Tabel 4.1

Rijk van Nijmegen	Opgave	Realisatie (capaciteit GOO)	Verschil	Aantal ontheemden in POO op 1 mei 2026 (Registratie BPR)
Opvang ontheemden Oekraïne	2158	1730	- 428	475

Algemeen

De focus ligt regionaal op de taakstelling voor asielopvang. Om die reden wordt geen bovenmatige inspanning geleverd voor de ontwikkeling van meer opvangplekken voor ontheemden uit Oekraïne. De inzet is gericht op het langer openhouden van bestaande opvanglocaties en het vervangen van locaties waarvan het gebruik niet verlengd kan worden. Dat vraagt al veel van gemeenten.
Hoewel -landelijk- de druk op de opvang al maanden hoog is en de bezetting boven de 98% heeft dit nog niet geleid tot onhoudbare situaties. De bezetting van de CNO-Westervoort, die voor Gelderland-Zuid en Gelderland-Midden als toegangs-HUB functioneert, fluctueert. Meestal is sprake van volledige bezetting en wordt een wachtlijst gehanteerd waarop, door het deurbeleid, in principe alleen alleenreizende mannen staan. Omdat er geen centrale registratie is, is onduidelijk of mensen (mannen) zich op meerdere plekken melden en inschrijven.

In alle regiogemeenten verblijven ook Oekraïense ontheemden in de particuliere opvang. Indien deze worden meegerekend, voldoet de regio RvN aan de indicatieve opgave.

Tabel 4.2

Gemeente	Realisatie POO op 01-05-2026
Berg en Dal	26
Beuningen	55
Druten	28
Heumen	95
Nijmegen	222
Wijchen	49
Totaal	**475**

Mede op initiatief van het Rijk van Nijmegen zijn aanpassingen gerealiseerd in de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO). Daarmee zijn eigen bijdragen voor nutsvoorzieningen en catering ingevoerd voor ontheemden die inkomen hebben uit werk. Momenteel is landelijk beleid in ontwikkeling om het verblijf van ontheemden uit Oekraïne in Nederland verder te normaliseren en terugkeer te faciliteren zodra dit mogelijk wordt. Daarover meer in hoofdstuk 4.1.

Tabel 4.3

Gemeente	Opgave GOO 01-07-2025	Capaciteit GOO 01-05-2026	Verschil	Realisatie POO 01-05-2026	Geplande GOO tot 04-03-2027	Geplande GOO na 04-03-2027
Berg en Dal	234	274	+40	26	274	274
Beuningen	176	230	+54	55	230	203
Druten	129	133	+4	28	133	0
Heumen	111	115	+4	95	115	115
Nijmegen	1234	778	- 456	222	778	778
Wijchen	274	200	-74	49	200	0
Totaal	**2158**	**1730**	**-428**	**475**	**1730**	**1370**

Toelichting per gemeente

Berg en Dal
Begin 2024 zijn de twee opvanglocaties op de Muntberg en in Leuth gesloten. Hier verbleven in totaal ongeveer 22 Oekraïners. Tegelijkertijd is er op de grote opvang (de Kentering) een vleugel verbouwd en zijn er 42 extra plekken gerealiseerd. In totaal zijn er nu 274 plekken in de GOO in deze gemeente. Doelstelling is deze zo lang open te houden als de ontheemdenregeling van toepassing is.

Beuningen
De gemeente Beuningen heeft 230 plekken voor opvang van ontheemden uit Oekraïne. Deze locatie is beschikbaar tot medio 2027. Er is een transitieplan in voorbereiding voor de doorstroom na deze periode.

Druten
De gemeente Druten vangt sinds mei 2022 Oekraïense ontheemden op. Dit gebeurt op een cruiseschip dat in de haven aan de Veerdam ligt. Het schip biedt plaats aan 136 ontheemden. Het huurcontract voor het schip loopt tot 4 maart 2027 en is gekoppeld aan het einde van de RTB. De looptijd van de overeenkomst kan nog maximaal één keer met één jaar worden verlengd. Daarnaast verblijven er nog 28 ontheemden in particuliere opvang.

Heumen
De gemeente Heumen heeft in het voormalig gemeentehuis te Malden opvang gerealiseerd voor 115 ontheemden. Het contract kan jaarlijks worden verlengd zolang de tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne van kracht blijft.

Nijmegen
Nijmegen heeft vijf opvanglocaties, waarvan er slechts twee geschikt zijn voor langdurig verblijf. Daarvan is Prins Hendrikstraat 7 al in gebruik en de nieuwe locatie Oranjesingel wordt vanaf september 2026 in gebruik genomen.
Er wordt gezocht naar vervangende verblijfsmogelijkheden, omdat locatie Tarweweg na bijna vier jaar de grens van verantwoord gebruik nadert en bovendien het gebruikscontract afloopt. Ook de twee schepen in de Waalhaven bieden onvoldoende verblijfskwaliteit voor langere duur (geen mogelijkheid tot zelf koken). Met aanpassingen en ‘verdunning’ zou de locatie Tweede Walstraat ook geschikt gemaakt kunnen worden.

Op de locatie Tarweweg worden 35 plekken bezet door maximaal 15 vluchtelingen met ernstig problematisch woongedrag. Zij worden in een vleugel van het pand (de zogenaamde nul-vleugel) ambulant begeleid door Iriszorg (intensieve woonbegeleiding). Ook daarvoor zal per persoon op maat een structurele oplossing gezocht moeten worden. Zoveel mogelijk binnen regulier aanbod MO/Wmo/Zvw/Wlz.

Wijchen
Gemeente Wijchen heeft een opvanglocatie aan de Pius XII-straat 100 en aan de Graafseweg 296-302.
De locatie aan de Pius XII straat-100 bestaat uit flexwoningen. Het gebouw is eigendom van woningbouwcoöperatie Talis. De gemeente heeft een huurovereenkomst met Talis die loopt tot 4 maart 2027 (einde RTB). Op peildatum 1 mei 2026 verbleven 184 Oekraïense ontheemden aan de Pius XII-straat 100..

De locatie aan de Graafseweg 296-302 betreft van oorsprong een doorstroomlocatie voor statushouders. Sinds 1 april 2026 worden hier ook Oekraïense ontheemden opgevangen. Op peildatum 1 mei 2026 verbleven er 14 Oekraïense ontheemden. Dit pand heeft de gemeente tot en met 31 augustus 2027 gehuurd van een particulier met de mogelijkheid tot verlenging. Ook verblijven er 49 ontheemden uit Oekraïne in de particuliere opvang.

Kanttekeningen
1. We zijn van mening dat de aantallen opgevangen ontheemden uit Oekraïne in de particuliere opvang meegewogen moeten worden in de opgave per gemeente. Dit omdat ook zij gebruik maken van voorzieningen en ondersteuning vanuit gemeente. Om aan de landelijke opgave te voldoen zijn in het Rijk van Nijmegen in totaal 2.158 plekken nodig. In de gemeentelijke opvang zijn 1730 opvangplaatsen gerealiseerd en in de particuliere opvang verblijven ook nog 475 ontheemden.
2. Wij zien de opvang van ontheemden uit Oekraïne als een zware opgave, vooral omdat de exploitatie van de opvang locaties een gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Wellicht zijn er nog locaties te vinden die geschikt zijn of zijn te maken, maar het ontbreekt de gemeenten aan capaciteit en expertise om die te kunnen ontwikkelen en exploiteren. Tevens zien we dat voorzieningen onder druk staan, denk hierbij aan onderwijs, maatschappelijke ondersteuning en medische zorg.
3. Apart willen we nog de -weliswaar relatief kleine- groep ernstig overlastgevende ontheemden benoemen. We zien verslavingsproblematiek al dan niet in combinatie met psychische problematiek ook toenemen. De overlast op locaties neemt toe. Ook is de druk op het personeel van de nul-vleugel op de locatie Tarweweg Nijmegen onverminderd hoog evenals de kosten van het instandhouden van deze voorziening.

De hier benoemde kanttekeningen zijn natuurlijk ook van invloed op het langeretermijnbeleid en worden daarom meegenomen in de hiernavolgende paragraaf.

4.1. Langetermijnbeleid

Veel Oekraïense ontheemden zijn sinds maart 2022 naar Europa gevlucht en opgevangen op basis van de RTB. In Nederland is de uitvoering en verantwoordelijkheid daarvoor neergelegd bij gemeenten. In het Rijk van Nijmegen zijn daartoe elf locaties gerealiseerd met in totaal 1.730 plekken.
Deze nationale opgave staat toenemend onder druk. In grote lijnen zijn daarvoor de volgende niet (direct) door gemeenten beïnvloedbare oorzaken voor aan te geven.
1. De oorlog in Oekraïne is nog steeds gaande en kan nog lange tijd voortduren.

2. Delen van Oekraïne zijn door bezetting of vernietiging (of beide) niet meer toegankelijk voor terugkeer van ontheemden. Een groot deel (69%) van de ontheemden in onze gemeenten is afkomstig uit deze oostelijke regio's van Oekraïne.
3. De RTB eindigt per 4 maart 2027, of mogelijk 2028 en voorzien is dat in Nederland ontheemden tijdelijk (voor drie jaar) een humanitaire status zal worden verleend. Dat betekent dat gemeenten nog tot 2030/2031 verantwoordelijk blijven voor Oekraïense ontheemden.

Gemeenten hebben maar beperkt mogelijkheden om te anticiperen op deze ontwikkelingen en veel is nog onduidelijk. Daarbij zijn gemeenten bovendien grotendeels afhankelijk zijn van landelijk beleid, regelgeving en bekostiging. Deze zijn nog in ontwikkeling.

Vanuit het Rijk wordt gewerkt aan een nationaal alternatief. Voor ontheemden uit
Oekraïne is het ingezette beleid, zoals vermeld in de Kamerbrief van 28 november 2025, door het nieuwe kabinet bekrachtigd. Het Rijk creëert een nieuwe tijdelijke verblijfsstatus, mede met het oog op de Europese discussie. De inzet is om voor deze groep te werken aan terugkeer en om het deel dat niet terugkeert zoveel mogelijk onder te brengen in de reguliere systemen en vergunningen, zodat er perspectief ontstaat voor zowel medeoverheden als ontheemden.

Regionaal volgen we het landelijk beleid en anticiperen hierop. Het uitgangspunt is om ontheemden te ondersteunen met perspectief, maar dit perspectief ligt als eerste in Oekraïne. In de periode dat Oekraïense ontheemden nog in onze regio zijn, ondersteunen we hen om zo volwaardig als mogelijk mee te kunnen doen in de samenleving.

Er bestaat op dit moment nog onzekerheid over de verdere invulling van wet- en regelgeving. De verwachting is dat de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) met een jaar wordt verlengd tot maart 2028. Dit geeft meer tijd voor de voorbereiding van nieuw beleid.
Wel is duidelijk dat:

A. Een groot deel van de Oekraïense ontheemden nog langere tijd in het Rijk van Nijmegen zal (moeten) verblijven, dan wel zich op termijn hier permanent willen vestigen. Dit blijkt uit eigen onderzoek onder ontheemden in de regio. Daarin geeft 52% aan niet terug te willen keren naar Oekraïne en 31% geeft aan misschien terug te keren als het weer veilig is. Dit komt in grote lijnen overeen met landelijk onderzoek van de WOCD[1].
B. Landelijk wordt beleid voorbereid gericht op terugkeer. Dit mede op uitdrukkelijke wens van de Oekraïense regering. Hoe effectief dit is, zal -gezien de bestaande wensen van ontheemden zelf- nog moeten blijken.
C. De huidige locaties voor opvang zijn niet berekend op langdurig verblijf en daartoe ook niet bedoeld bij eerste ingebruikname. Contracten en vergunningen hebben een tijdelijk karakter en verlopen op korte termijn.
D. Ook voor andere prioritaire doelgroepen (o.a. dak- en thuislozen, ex-gedetineerden) zijn huisvestings- en opvangmogelijkheden noodzakelijk.
E. Een tijdige huisvesting van Oekraïense ontheemden met een humanitaire status vanaf maart 2027 dan wel 2028 moet als onhaalbaar worden beschouwd. Het telt op bij de landelijke taakstelling voor de huisvesting van (reguliere) statushouders en bestaande wachtlijsten voor woningzoekenden.
F. De realisatie van nieuwe woonvoorraad in het bereikbare segment zal nog vele jaren in beslag nemen, ook als dit tijdelijke verplaatsbare wooneenheden betreft.

[1] zie: https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/3416

Regionale opdracht
Er is regionaal opdracht gegeven om de uitfasering van de Regeling Tijdelijke Bescherming (RTB) en het langetermijnbeleid gezamenlijk op te pakken. Daarbij volgen en delen we onderling de landelijke beleidsontwikkelingen en werken we zo veel mogelijk regionaal samen met ruimte voor lokale kleuring.
We verkennen gezamenlijk scenario's voor huisvesting van Oekraïense ontheemden op lange termijn (maart 2027 tot maart 2030) en werken deze uit.
Ook verkennen we gezamenlijk de gevolgen van een eventuele normalisering van de positie van Oekraïense ontheemden.

Er is noodzaak en urgentie om de huidige opvanglocaties voor Oekraïense ontheemden te verduurzamen of te vervangen, maar ook deels af te bouwen mocht er een einde komen aan de oorlog.
Bij de verduurzaming kan waar mogelijk rekening worden gehouden met de opvang van andere doelgroepen, gelijktijdig of aansluitend. Het Rijk komt hiertoe met een doelgroep flexibele regeling als opvolging van de BooO (Bekostigingsregeling opvang ontheemde Oekraïne).
Beoogd is om te komen tot een regionaal plan, waarin de inzet en bezetting van beschikbare locaties regionaal kan worden afgestemd om onnodige (gedeeltelijke) leegstand te voorkomen. Ook is gezamenlijke aanbesteding van beveiliging en inzet van locatiemanagement te overwegen.

We werken uit op welke onderdelen van het langetermijnbeleid we een geharmoniseerd beleid kunnen opstellen en uitvoeren.
Hiertoe wordt een regionale werkgroep gevormd en een projectleider aangesteld. Het gaat om afstemming over onder andere beleid, organisatie, kennisdeling en inzet van capaciteit, om de efficiëntie te vergroten en samenhang te bevorderen. Daarbij is beoogd om te komen tot eenduidige uitvoering van te nemen maatregelen.

5. Taakstelling en realisatie huisvesting statushouders

Tabel 5.1

Rijk van Nijmegen	Taakstelling Asiel	Taakstelling AMV	Realisatie op 01-05-2026	Verschil
Huisvesting statushouders 2026-I	274	45	160	159
Huisvesting statushouders 2026-II	298	45		
Totaal 2026	**572**	**90**		

.

Algemeen
Alle gemeenten in onze regio, met uitzondering van Heumen, hebben ruimschoots kunnen voldoen aan de taakstelling huisvesting statushouders in 2025. Daarbij hebben drie gemeenten zelfs een overschot gerealiseerd, dat afgetrokken kan worden van de taakstelling 2026 I. Nijmegen loopt ook dit jaar weer in op de achterstand van 100 in 2024 (79 in 2025), naar nu nog een achterstand van 66.
Grotendeels komt dit goede resultaat door de huisvesting van nareizende gezinnen, waarvoor in de regel slechts één (gezins-)woning beschikbaar hoeft te worden gesteld. In de regio als geheel is zo een overschot van 40 plaatsingen gerealiseerd.

Wel zien we daarbij een toename van nareizende gezinnen en daarbij ook een toename in de grootte van deze gezinnen, vier-zes kinderen tot veertien personen aan toe. Voor echt grote gezinnen zijn vaak moeilijk passende woningen te vinden. De integratie van deze nareizende gezinnen vraagt naast inzet van het onderwijs en een beroep op inburgering ook om betere aansluiting in de buurt en wijk en om ondersteuning bij het voorkomen van schulden.

Tabel 5.2

Gemeente	Achterstand taakstelling 2025	Taakstelling asiel 2026 -I	Taakstelling AMV 2026-I	Realisatie Asiel/AMV 01-05-2026	Nog te plaatsen 01-05-2026	Taakstelling asiel 2026-II	Taakstelling AMV 2026-II
Berg en Dal	-45	30	6	14	-23	32	6
Beuningen	-17	22	0	17	-12	24	0
Druten	-11	16	0	11	-6	18	0
Heumen	6	14	0	12	8	15	0
Nijmegen	64	157	32	98	155	171	32
Wijchen	-44	35	7	8	-10	38	7
Totaal	**-47**	**274**	**45**	**160**	**112**	**298**	**45**

Toelichting per gemeente

Berg en Dal
De gemeente Berg en Dal heeft de taakstelling voor 2025 ruimschoots gerealiseerd en daarnaast de achterstand uit 2024 (11 personen) volledig ingelopen. 2025 is daarmee geëindigd met een positief saldo van 45 personen.
De taakstelling voor 2026 bedraagt voor de gemeente Berg en Dal 62 personen. In 2026 zijn er tot en met heden (eind mei 2026) 17 statushouders gehuisvest. Daarmee voldoet de gemeente Berg en Dal precies aan de taakstelling van 2026. De gemeente gaat de komende maanden in een rustig tempo verder met het huisvesten van statushouders, ondanks dat de taakstelling al gerealiseerd is. Dit doet de gemeente om de taakstelling van 2026 uit te spreiden over 1,5 jaar.

Beuningen
De groepsopvang AMV aan de Wolfsbossingel loopt goed. Daar wonen 14 jongeren. De gemeente Beuningen voldoet aan de taakstelling en heeft een overschot. Wel wordt, mede door de groepsopvang, een toename van nareizende gezinnen verwacht.

Druten
In de gemeente Druten wordt naar verwachting vóór of net na de zomer van 2026, de volledige taakstelling van 2026 gerealiseerd. Door de huisvesting van nareizigers die al in Nederland zijn, of een Machtiging voorlopig verblijf hebben ontvangen, zal het jaar worden afgesloten met een plus op de taakstelling.
Met het COA is de afspraak gemaakt dat er in 2026 geen nieuwe statushouders meer aan Druten worden gekoppeld in het kader van de taakstelling.
Daarnaast heeft Druten 2 AMV-huizen voor maximaal 8 AMV'ers met een status: zij tellen mee in de taakstelling.

Heumen
Gemeente Heumen heeft de taakstelling in 2025-II behaald, maar de achterstand van 2024 van niet ingelopen. De totale taakstelling van 2026 is 29, maar bestaat inclusief achterstand uit 35 personen. Er zijn in 2026-I tot nu toe 12 personen gehuisvest, en twee personen zullen op zeer korte termijn hun huurovereenkomst tekenen. We blijven ons ook in 2026-II inspannen om de taakstelling te behalen en de achterstand in te halen.
Begin 2026 is de HAR+ regeling ingezet voor nareizigers voor wie op moment van aankomst geen opvangcapaciteit meer was bij het COA. Zij stromen binnenkort uit de HAR+ regeling en worden samen met hun referent gehuisvest in een eengezinswoning.

Nijmegen
Er is binnen de gemeente veel aandacht geweest in het professionaliseren en stroomlijnen van taken en verantwoordelijkheden met samenwerkingspartners (COA, VWN en corporaties) rondom de huisvesting van statushouders. Dit jaar zal tevens een dashboard in werking gaan die de gemeente kan raadplegen om de monitoring en sturing op de realisatie van de huisvestingstaaktelling te verbeteren. Daarnaast zijn we continu bezig met het bedenken en inzetten van (innovatieve) oplossingen om versnelling te realiseren en achterstanden in te lopen. Er wordt gewerkt aan een doorstroomlocatie voor statushouders en hun nareizende gezinnen.

Wijchen
In de gemeente Wijchen wordt de taakstelling voor heel 2026 al ruim vóór de zomer gerealiseerd. Door de komst van nareizigers die al in Nederland zijn of, een Machtiging voorlopig verblijf hebben gekregen, zal het jaar naar verwachting worden afgesloten met een plus op de taakstelling.
Met het COA is de afspraak gemaakt dat er in 2026 geen nieuwe statushouders meer aan Wijchen worden gekoppeld in het kader van de taakstelling.

5.1. Bed, bad en brood

In Nijmegen is een er zogenaamde Bed-bad- & brood-voorzieningen (BBB-opvang) beschikbaar, die door de Stichting Noodopvang Vluchtelingen (SNOV) wordt georganiseerd. Daarnaast zijn er particuliere organisaties waaronder Stichting Gast, het Wereldvrouwenhuis Miriam van Nijmegen en Vluchtelingenwerk Oost-Nederland die opvang en begeleiding voor mensen zonder documenten organiseren. Nijmegen ondersteunt deze voorzieningen met een subsidie. Voor toegang tot de BBB-voorziening moet er aan een aantal toelatingscriteria zijn voldaan, waaronder regiobinding met de gemeente Nijmegen. Alle vreemdelingen zonder recht op verblijf of Rijksopvang kunnen zich bij lokale organisaties of overheden melden. Uitgezonderd van toelating zijn vreemdelingen met een zwaar inreisverbod van 10 jaar en hoger, ongewenst verklaarden, EU-burgers en Dublinclaimanten.
Deze toelatingscriteria worden getoetst door de stichting Inlia.

Hoeveel mensen zonder documenten er in totaal in Nijmegen verblijven is niet met zekerheid te zeggen doordat zij niet geregistreerd staan in de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA). Belangrijk is dat de bed-bad-broodopvang zich richt op uitgeprocedeerde asielzoekers. Hoeveel mensen er in Nijmegen verblijven die om andere redenen ongedocumenteerd zijn en buiten de bed-bad-broodopvang of begeleiding verblijven is onduidelijk. We weten dat ongeveer 80 tot 100 uitgeprocedeerde asielzoekers gebruik maken van de BBB-voorziening. Ondanks dat de aantallen stabiel blijven, wisselt de groep regelmatig van samenstelling doordat er personen vertrekken of alsnog een verblijfsvergunning krijgen. In 2026 worden er 25 mensen opgevangen in de Bed, Bad en Brood-opvang van het SNOV, 8 in de vrouwenopvang van het Wereldvrouwenhuis en 50 via Stichting Gast.
2026 is het eerste jaar waarin gemeenten geen Rijksbijdrage meer krijgen voor het organiseren van een BBB-voorziening.

Bijlage 1

Opvanglocaties per doelgroep/per gemeente (onder embargo)

Per gemeente wordt gemeld:

- Adressen opvanglocaties (indien openbaar)
- Per opvanglocatie wordt aangeven:
  - het soort locatie: AZC met voorzieningen, satelliet met uitsluitend woonvoorziening, noodopvanglocatie, AMV-opvang etc.
  - het aantal opvangplekken
  - per wanneer de locatie is geopend
  - hoe lang de locatie beschikbaar is

Berg en Dal

Soort locatie: AZC - AMV opvang
Adres: Kasteelhof 2-4, 6561 BX, Groesbeek
Aantal plekken: 50
Per wanneer: 22-09-22
Voor hoe lang: 5 jaar

Soort locatie: Noodopvanglocatie - AMV opvang
Adres: Zevenheuvelenweg 54, 6571 CK, Berg en Dal
Aantal plekken: 60
Per wanneer: 01-03-2024
Voor hoe lang: 3 jaar

Soort locatie: Noodopvanglocatie - Asielzoekers
Adres:
Aantal plekken: 64
Per wanneer: 24-04-2026
Voor hoe lang: 1 jaar

Soort locatie: Noodopvanglocatie - Oekraïne opvang
Adres: De Kentering (locatie Dekkerswald), 6561 KE, Heilig Landstichting
Aantal plekken: 270
Per wanneer: 03-2022
Voor hoe lang: n.n.b.

Beuningen

Soort locatie: Noodopvanglocatie - opvang Oekraïne
Adres: Asdonck-terrein, Van Heemstraweg Beuningen
Aantal plekken: 230
Per wanneer: 03-2022
Voor hoe lang: tot medio 2027

Soort locatie: Groepsopvang AMV
Adres: Wolfsbossingel 107, 6642 CM Beuningen
Aantal plekken: 14
Per wanneer: najaar 2024
Voor hoe lang: geen einddatum

Druten

Soort locatie: Noodopvang asielzoekers
Adres: Scharenburg 8a, 6651 KJ Druten
Aantal plekken: 100
Per wanneer: 01-05-2024
Voor hoe lang: 01-05-2029

Soort locatie: Noodopvanglocatie – Noodopvang Oekraïne
Adres: De Veerdam, 6651 KB Druten
Aantal plekken: 131
Per wanneer: 2022
Voor hoe lang: 04-03- 2027 (met mogelijkheid tot verlenging met een jaar)

Soort locatie: Opvang AMV
Aantal plekken: 8
Per wanneer: 2024
Voor hoe lang: n.n.b.

Heumen
Soort locatie: Noodopvanglocatie- Noodopvang Oekraïne
Adres: Rijksweg 112
Aantal plekken: 115
Per wanneer: 2022
Voor hoe lang: kan jaarlijks worden verlengd.

Soort locatie: Vluchtelingenopvang
Adres: Locatie Meerpaal, Heumen
Aantal plekken: 105 (waarvan 9 AMV)
Per wanneer: n.n.b.
Voor hoe lang: 5 jaar

Nijmegen
Soort locatie: AZC
Adres: Dommer van Poldersveldtweg 112, 6523DC Nijmegen
Aantal plekken: 400
Per wanneer: 1994
Voor hoe lang: Onbepaalde tiid

Soort locatie: Tijdelijk AZC
Adres: Stieltjesstraat 2, 6511 AC Nijmegen
Aantal plekken: 120
Per wanneer: 2022
Voor hoe lang: september 2027

Soort locatie: Opvang AMV (Individuele begeleiding)
Adres: Schependomlaan 83, 6543 XV Nijmegen
Aantal plekken: 12
Per wanneer: begin 2025
Voor hoe lang: max 2 jaar

Soort locatie: Tijdelijk AZC
Adres: Heyendaalseweg 117, 6525 AH Nijmegen
Aantal plekken: 300
Per wanneer: eind 2026
Voor hoe lang: 10 jaar

Soort locatie: Tijdelijke gemeentelijke opvang (TGO)
Adres: Koudenhoek, Lent
Aantal plekken: 400
Per wanneer: juni 2024
Voor hoe lang: juni 2025

Soort locatie: Noodopvang Tarweweg
Adres: Tarweweg 2, 6534 AM Nijmegen
Aantal plekken: 280
Per wanneer: augustus 2022
Voor hoe lang: 31-12-2025

Soort locatie: Noodopvang CWZ
Adres: Antoinette van Pinxterenlaan 6, 6532 CW Nijmegen
Aantal plekken: 30
Per wanneer: mei 2022
Voor hoe lang: jaarlijks verlengen

Soort locatie: Noodopvang Waalhaven
Adres: Waalhaven 3, 6541 AG Nijmegen
Aantal plekken: 270
Per wanneer: maart/april 2022
Voor hoe lang: maart 2025 (verlengbaar)

Soort locatie: Noodopvang Tweede Walstraat
Adres: Tweede Walstraat 14, 6511LV Nijmegen
Aantal plekken: 70
Per wanneer: mei 2022
Voor hoe lang: onbepaalde tijd

Soort locatie: Noodopvang PH7
Adres: Prins Hendrikstraat 7, 6521AV Nijmegen
Aantal plekken: 110
Per wanneer: november 2023
Voor hoe lang: onbepaalde tijd

Wijchen

Soort locatie: Noodopvanglocatie – Noodopvang Oekraïne
Adres: Pius XII Straat 100, 6602 BD Wijchen
Aantal plekken: 200
Per wanneer: 2022
Voor hoe lang: 04-03-2027

Soort locatie: Noodopvanglocatie – Noodopvang Oekraïne
Adres: Graafseweg 296-302, 6603 CJ Wijchen
Aantal plekken: max. 30
Per wanneer: 01-04-2026
Voor hoe lang: 31-08-2027

Soort locatie: AZC
Adres: Teersdijk, Wijchen
Aantal plekken: 300
Per wanneer: eind 2027
Voor hoe lang: eind 2037

Soort locatie: Doorstroomlocatie
Adres: Graafseweg 296-302, 6603 CJ Wijchen
Aantal plekken: max. 30, deze locatie zijn we aan het uitfaseren en om aan het bouwen naar Oekraïne opvang
Per wanneer: 01-09-2024
Voor hoe lang: 31-08-2027

Bijlage

Actuele stand van zaken Subregionaal Plan PRT Rijk van Nijmegen

Peildatum: 15 september 2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
2. Terugblik eerste cyclus 4
3. Inzet tweede cyclus: reguliere opvang en AMV 6
4. Opgave en realisatie opvang ontheemden Oekraïne* 9
5. Taakstelling en realisatie huisvesting statushouders* 14
6. Aanvullende informatie/opmerkingen/relevante ontwikkelingen* 17

* Optioneel

1. Inleiding

Met de publicatie van de nieuwe capaciteitsraming op 27 februari 2026 is de tweede cyclus van de Spreidingswet gestart. De indicatieve opgave voor de provincie Gelderland bedraagt 10.749 opvangplaatsen (10.066 reguliere opvangplekken en 683 AMV opvangplekken). Om te komen tot een provinciale verdeling die optelt tot deze opgave, worden alle subregio's gevraagd onderstaande informatie aan te leveren, resulterend in een sluitende verdeling.

Proces

Het concept-subregionale plan wordt aangeboden in de PRT Migratie en Integratie van 1 oktober 2026. Het subregionale plan is inhoudelijk besproken en vastgesteld in het bestuurlijk subregionaal overleg van 18 juni 2026. Het Subregionaal Plan PRT op het format van de provincie is in september 2026 door de colleges van de regiogemeenten vastgesteld.

Op basis van de zeven subregionale plannen wordt één provinciaal plan opgesteld en op 1 december 2026 aangeboden aan de minister van Asiel en Migratie.

2. Terugblik eerste cyclus

In deze sectie vragen we u terug te blikken op de eerste cyclus (2024–2026).

2.1. Realisatie eerste cyclus

Gemeente	Regulier			AMV		
	Verdeelbesluit	**Gerealiseerd op 01-07-2026**	**Verschil**	**Verdeelbesluit**	**Gerealiseerd op 01-07-2026**	**Verschil**
Berg en Dal	0	64	+64	192	110	-82
Beuningen	80	0	-80	0	0	0
Druten	57	100	+43	0	0	0
Heumen	96	0	-96	9	0	-9
Nijmegen	820	585	-235	12	12	0
Wijchen	243	0	-243	0	0	0
Totaal Regio	**1296**	**749**	**-547**	**213**	**122**	**-91**

Tabel 1: Taakstelling en gerealiseerde plekken asielopvang en AMV.

2.2. Plannen uit eerste ronde die nog niet gerealiseerd zijn

Berg en Dal
Berg en Dal voldoet met de opening van de noodopvanglocatie van 64 plaatsen in Ooij aan de Spreidingswet. De locatie in april 2026 voor de duur van 1 jaar geopend. Berg en Dal zoekt verder naar meer permanente plek voor asielopvang om aan de Spreidingswet te kunnen blijven voldoen.

Beuningen
Beuningen opent naar verwachting in november een nieuwe AMV-locatie met 50 opvangpplaatsen aan de Schoenaker. De bestuursovereenkomst voor de asielopvanglocatie met 110 plaatsen aan de Koningstraat is getekend.

Heumen
De gemeente Heumen is in gesprek met COA over het opzetten van een asielopvanglocatie aan de Meerpaal. Het betreft een locatie met 105 opvangplaatsen, waaronder 9 plaatsen voor AMV'ers.

Nijmegen
De opening van de nieuwe AZC-locatie aan de Heyendaalseweg met 300 opvangplaatsen is naar verwachting in januari 2027. Dit is het gevolg van vertraging bij de verbouwing van de locatie door COA en de locatie-eigenaar.

Vanaf 16 september 2026 openbaar: De gemeente Nijmegen opent in november 2026 een tijdelijke gemeentelijke opvanglocatie met 430 opvangplekken voor een periode van 2,5 jaar, tot 31 maart 2029.

Wijchen
De verwachting is dat Wijchen de nieuwe AZC-locatie voor 300 personen eind 2027 zal openen. De locatie is voor duur van 10 jaar beschikbaar.

2.3. Overeenkomsten en afspraken eerste cyclus die doorlopen in de tweede cyclus

De gemeenten binnen het Rijk van Nijmegen hebben afgesproken dat iedere gemeente zelfstandig invulling geeft aan haar eigen taakstelling. Er is geen sprake van compensatie of uitruil tussen gemeenten. Alle gemeenten hebben uitgesproken de taakstelling uit te voeren volgens de uitgangspunten van de Spreidingswet.

Binnen de regio vindt wel een herverdeling plaats van de verschillende vormen van opvang. Voor de reguliere asielopvang en de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's) zijn onderlinge afspraken gemaakt. De gemeenten Berg en Dal en Beuningen richten zich daarbij voornamelijk op de opvang van AMV's, terwijl de overige gemeenten zich vooral richten op reguliere asielopvang.

Daarnaast hebben de gemeenten Druten en Wijchen afgesproken om hun asielopgave gezamenlijk op te pakken. In dat kader verzorgt de gemeente Druten al twee jaar de noodopvang van 100 asielzoekers. Deze opvang is recent verlengd met nog eens drie jaar. De gemeente Wijchen realiseert een asielzoekerscentrum (AZC) met een capaciteit van 300 opvangplaatsen voor een periode van tien jaar. De verwachting is dat deze locatie eind 2027 in gebruik wordt genomen. Deze regionale afspraken doen echter niets af aan het uitgangspunt dat zowel Druten en Wijchen als de overige gemeenten binnen het Rijk van Nijmegen de indicatieve opgave als leidend kader hanteren en zich committeren aan het realiseren van hun eigen taakstelling.

De gemeente Nijmegen heeft de volgende bestuursovereenkomsten met het COA:
Dommer van Poldersveldtweg: het betreft reguliere asielopvang van 400 plekken voor onbepaalde tijd.
Heyendaalseweg start bij ingebruikname: het betreft reguliere opvang van 300 plekken voor de duur van 10 jaar.

3. Inzet tweede cyclus: reguliere opvang en AMV

Het gaat om plekken die operationeel zijn tijdens de maatgevende periode van de tweede cyclus (1 juli 2027 tot 31 december 2028).

3.1. Algemeen

Gemeente	Regulier			AMV		
	IV	Stelt beschikbaar	Uitruil	IV	Stelt beschikbaar	Uitruil
Berg en Dal	163	0	0	11	110	0
Beuningen	138	110	0	9	50	0
Druten	97	100	0	7	0	0
Heumen	89	89	0	6	6	0
Nijmegen	720	1130	0	49	12/40*	0
Wijchen	208	300 (vanaf najaar 2027)	0	14	0	0
Totaal Subregio	**1415**	**1729**	**0**	**96**	**178/206**	**0**

Tabel 2: Taakstelling asielopvang en AMV en realisatie plekken in de maatgevende periode 01-07-2027 t/m 31-12-2028.

IV = indicatieve verdeling. Eventuele uitruil wordt toegelicht bij toelichting per gemeente.

Toelichting op tabel:
Asiel- en AMV-opvang duurzaam (5 jaar of langer) en Noodopvang asiel, tijdelijke voorziening (korter dan 5 jaar) volgens de Spreidingswet 2024.
Dit is dus exclusief tijdelijke gemeentelijke opvang (TGO) of crisisnoodopvang (CNO).
* Aan de Schependomlaan in Nijmegen zijn opvangplekken gerealiseerd voor AMV'ers die extra begeleiding nodig hebben. Dit is een experiment. Mocht dat niet worden gecontinueerd, kunnen 40 reguliere AMV-plekken worden gerealiseerd in deze locatie.

3.2. Toelichting per gemeente

Berg en Dal
De gemeente Berg en Dal heeft voor een focus op de opvang van AMV'ers gekozen. In de dorpen Berg en Dal en Groesbeek zijn in totaal 110 opvangplekken voor AMV'ers ingericht. Daarnaast is er een noodopvang in het Fletcher Hotel in Ooij met 64 plekken. Daarmee voldoet de gemeente Berg en Dal aan taakstelling van de Spreidingswet. Het Fletcher Hotel in Ooij is voor maximaal één jaar een noodopvanglocatie.
In de tussentijd zoekt de gemeente Berg en Dal naar een meer permanente optie om ook ná de noodopvang in Ooij te kunnen voldoen aan de Spreidingswet.

Beuningen
Een locatie van maximaal 50 AMV-plekken voor 10 jaar is in voorbereiding met het COA. Deze zal naar verwachting in januari 2027 geopend kunnen worden. Daarnaast is er ook een bestuursovereenkomst getekend voor een kleinschalige opvanglocatie voor maximaal 110 zelfredzame asielzoekers op het naastgelegen perceel. Ook deze locatie is in voorbereiding met het COA. Daarmee voldoet gemeente Beuningen aan de taakstelling van de spreidingswet.

Druten en Wijchen
Druten is in april 2024 gestart met een opvanglocatie van 100 plekken voor twee jaar. Het contract is in januari 2026 verlengd met drie jaar, waarmee de opvang doorgaat tot 1 mei 2029.

Daarnaast heeft Druten sinds 2024 2 AMV huizen voor in totaal 8 AMV'ers met een verblijfstatus sinds 2025.

Heumen
De gemeente Heumen heeft zich gecommitteerd aan de opgave uit de Spreidingswet om 105 vluchtelingen (inclusief 9 AMV'ers) op te vangen.
Op dit moment is de gemeente Heumen, in gesprek met het COA over het opzetten van de opvangvoorziening op locatie de Meerpaal.

Nijmegen
In Nijmegen heeft het COA momenteel 520 plekken: 400 structureel (Dommer van Poldersveldtweg) en 120 in een tijdelijk AZC (Stieltjesstraat). Deze sluit per september 2027. Tijdelijk zijn door het COA 65 statushouders met een koppeling aan de regio RvN ondergebracht in hotel Nimma.
De gemeente Nijmegen opent daarnaast in november 2026 een tijdelijke gemeentelijke opvanglocatie met 430 opvangplekken voor een periode van 2,5 jaar, tot 31 maart 2029.
Januari 2027 wordt er een tijdelijk AZC geopend aan de Heyendaalseweg met 300 plekken.

Daarnaast zijn er 12 opvangplekken gerealiseerd (Schependomlaan) voor AMV'ers die extra begeleiding nodig hebben. Dit is een experiment. Mocht dat niet worden gecontinueerd, kunnen 40 reguliere AMV-plekken worden gerealiseerd in deze locatie.

Wijchen
Wijchen werkt aan de realisatie van een asielzoekerscentrum met 300 plaatsen voor 10 jaar. Door onder andere een complexe ruimtelijke procedure en aanvullende eisen vanuit flora- en faunaonderzoek loopt de planning vertraging op. De verwachting is dat de locatie eind 2027 in gebruik kan worden genomen. In de tussentijd wordt met het COA verkend of tijdelijke (nood)opvang mogelijk is.

Compensatie en uitruil
De gemeenten binnen het Rijk van Nijmegen hebben afgesproken dat iedere gemeente zelfstandig invulling geeft aan haar eigen taakstelling. Er is geen sprake van compensatie of uitruil tussen gemeenten. Alle gemeenten hebben uitgesproken de taakstelling uit te voeren volgens de uitgangspunten van de Spreidingswet. Binnen de regio vindt wel een herverdeling plaats van de verschillende vormen van opvang. Voor de reguliere asielopvang en de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's) zijn onderlinge afspraken gemaakt. De gemeenten Berg en Dal en Beuningen richten zich daarbij voornamelijk op de opvang van AMV's, terwijl de overige gemeenten zich vooral richten op reguliere asielopvang.

Daarnaast hebben de gemeenten Druten en Wijchen afgesproken om hun asielopgave gezamenlijk op te pakken. In dat kader verzorgt de gemeente Druten al twee jaar de noodopvang van 100 asielzoekers. Deze opvang is recent verlengd met nog eens drie jaar. De gemeente Wijchen realiseert een asielzoekerscentrum (AZC) met een capaciteit van 300 opvangplaatsen voor een periode van tien jaar. De verwachting is dat deze locatie eind 2027 in gebruik wordt genomen. Deze regionale afspraken doen echter niets af aan het uitgangspunt dat zowel Druten en Wijchen als de overige gemeenten binnen het Rijk van Nijmegen de indicatieve opgave als leidend kader hanteren en zich committeren aan het realiseren van hun eigen taakstelling.

Wat is er nodig om nieuwe plekken te realiseren?
De gemeenten moeten eerst hun plannen voorleggen aan de gemeenteraad en bij goedkeuring van de plannen de vergunningen aanvragen. De bouw moet uiteraard binnen de geldende wet- en regelgeving worden gerealiseerd. Dit zijn langdurige processen.

Gemeentenaam

Berg en Dal

Soort locatie: AZC - AMV opvang
Adres: Kasteelhof 2-4, 6561 BX, Groesbeek
Aantal plekken: 50
Per wanneer: 22-09-22
Voor hoe lang: 5 jaar
Exploitatie: COA

Soort locatie: Noodopvanglocatie - AMV opvang
Adres: Zevenheuvelenweg 54, 6571 CK, Berg en Dal
Aantal plekken: 60
Per wanneer: 01-03-2024
Voor hoe lang: 3 jaar
Exploitatie: COA

Soort locatie: Noodopvanglocatie - Asielzoekers
Adres: Koningin Julianalaan 32, 6576 AS Ooij
Aantal plekken: 64
Per wanneer: 24-04-2026
Voor hoe lang: 1 jaar
Exploitatie: COA

Beuningen

Soort locatie: Asielopvang AMV
Adres: Schoenaker 6, 6641 SZ Beuningen
Aantal plekken: 50
Per wanneer: januari 2027
Voor hoe lang: 10 jaar
Exploitatie: COA

Soort locatie: Kleinschalige Opvanglocatie (KSO) zelfredzame asielzoekers
Adres: Schoenaker 6, 6641 SZ Beuningen
Aantal plekken: 110
Per wanneer: n.n.b.
Voor hoe lang: Maximaal één jaar langer dan Schoenaker 6
Exploitatie: COA

Druten

Soort locatie: Noodopvang asielzoekers
Adres: Scharenburg 8a, 6651 KJ Druten
Aantal plekken: 100
Per wanneer: 01-05-2024
Voor hoe lang: 01-05-2029
Exploitatie: COA

Heumen

Soort locatie: Vluchtelingenopvang
Adres: Locatie Meerpaal, Heumen
Aantal plekken: 105 (waarvan 9 AMV)
Per wanneer: n.n.b.
Voor hoe lang: 5 jaar
Exploitatie: COA

Nijmegen

Soort locatie:	AZC
Adres:	Dommer van Poldersveldtweg 112
Aantal plekken:	400
Per wanneer:	1994
Voor hoe lang:	Onbepaalde tiid
Exploitatie:	COA

Soort locatie:	Tijdelijk AZC
Adres:	Stieltjesstraat 2
Aantal plekken:	120
Per wanneer:	2022
Voor hoe lang:	september 2027
Exploitatie:	COA

Soort locatie:	Opvang AMV (Individuele begeleiding)
Adres:	Van Schependomlaan 83, 6543 XV Nijmegen
Aantal plekken:	12
Per wanneer:	begin 2025
Voor hoe lang:	max 2 jaar
Exploitatie:	COA

Soort locatie:	Tijdelijk AZC
Adres:	Heyendaalseweg 117, 6525 AH Nijmegen
Aantal plekken:	300
Per wanneer:	begin 2027
Voor hoe lang:	10 jaar
Exploitatie:	COA

Wijchen

Soort locatie:	AZC
Adres:	Teersdijk, Wijchen
Aantal plekken:	300
Per wanneer:	eind 2027
Voor hoe lang:	eind 2037
Exploitatie:	COA

4. Opgave en realisatie opvang ontheemden Oekraïne*

4.1. Algemeen

De focus ligt regionaal op de taakstelling voor asielopvang. Om die reden wordt geen bovenmatige inspanning geleverd voor de ontwikkeling van meer opvangplekken voor ontheemden uit Oekraïne. De inzet is gericht op het langer openhouden van bestaande opvanglocaties en het vervangen van locaties waarvan het gebruik niet verlengd kan worden. Dat vraagt al veel van gemeenten.
Hoewel -landelijk- de druk op de opvang al maanden hoog is en de bezetting boven de 98% heeft dit nog niet geleid tot onhoudbare situaties. De bezetting van de CNO-Westervoort, die voor Gelderland-Zuid en Gelderland-Midden als toegangs-HUB functioneert, fluctueert. Meestal is sprake van volledige bezetting en wordt een wachtlijst gehanteerd waarop, door het deurbeleid, in principe alleen alleenreizende mannen staan. Omdat er geen centrale registratie is, is onduidelijk of mensen (mannen) zich op meerdere plekken melden en inschrijven.

In alle regiogemeenten verblijven ook Oekraïense ontheemden in de particuliere opvang. Indien deze worden meegerekend, voldoet de regio RvN aan de indicatieve opgave.

Gemeente	GOO			POO
	Opgave	Realisatie	Verschil	Realisatie
Berg en Dal	234	274	40	26
Beuningen	176	230	54	55
Druten	129	133	4	28
Heumen	111	115	4	95
Nijmegen	1234	778	-456	222
Wijchen	274	200	-74	49
Totaal Subregio	**2158**	**1730**	**-428**	**475**

Tabel 3: Opvang ontheemden Oekraïne. Peildatum mei 2026.

4.2. Toelichting per gemeente

Berg en Dal
Begin 2024 zijn de twee opvanglocaties op de Muntberg en in Leuth gesloten. Hier verbleven in totaal ongeveer 22 Oekraïners. Tegelijkertijd is er op de grote opvang (de Kentering) een vleugel verbouwd en zijn er 42 extra plekken gerealiseerd. In totaal zijn er nu 274 plekken in de GOO in deze gemeente. Doelstelling is deze zo lang open te houden als de ontheemdenregeling van toepassing is.

Beuningen
De gemeente Beuningen heeft 230 plekken voor opvang van ontheemden uit Oekraïne. Deze locatie is beschikbaar tot medio 2027. Er is een transitieplan in voorbereiding voor de doorstroom na deze periode.

Druten
De gemeente Druten vangt sinds mei 2022 Oekraïense ontheemden op. Dit gebeurt op een cruiseschip dat in de haven aan de Veerdam ligt. Het schip biedt plaats aan 136 ontheemden. Het huurcontract voor het schip loopt tot 4 maart 2027 en is gekoppeld aan het einde van de RTB. De looptijd van de overeenkomst kan nog maximaal één keer met één jaar worden verlengd. Daarnaast verblijven er nog 28 ontheemden in particuliere opvang.

Heumen
De gemeente Heumen heeft in het voormalig gemeentehuis te Malden opvang gerealiseerd voor 115 ontheemden. Het contract kan jaarlijks worden verlengd zolang de tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne van kracht blijft.

Nijmegen
Nijmegen heeft vijf opvanglocaties, waarvan er slechts twee geschikt zijn voor langdurig verblijf. Daarvan is Prins Hendrikstraat 7 al in gebruik en de nieuwe locatie Oranjesingel wordt vanaf september 2026 in gebruik genomen.
Er wordt gezocht naar vervangende verblijfsmogelijkheden, omdat locatie Tarweweg na bijna vier jaar de grens van verantwoord gebruik nadert en bovendien het gebruikscontract afloopt. Ook de twee schepen in de Waalhaven en locatie CWZ bieden onvoldoende verblijfskwaliteit voor langere duur. Met aanpassingen en ‘verdunning’ zou de locatie Tweede Walstraat ook geschikt gemaakt kunnen worden.

Op de locatie Tarweweg worden 35 plekken bezet door maximaal 15 vluchtelingen met ernstig problematisch woongedrag. Zij worden in een vleugel van het pand (de zogenaamde nul-vleugel) ambulant begeleid door Iriszorg (intensieve woonbegeleiding). Ook daarvoor zal per persoon op maat

een structurele oplossing gezocht moeten worden. Zoveel mogelijk binnen regulier aanbod MO/Wmo/Zvw/Wlz.

Wijchen
Gemeente Wijchen heeft een opvanglocatie aan de Pius XII-straat 100 en aan de Graafseweg 296-302. De locatie aan de Pius XII straat-100 bestaat uit flexwoningen. Het gebouw is eigendom van woningbouwcoöperatie Talis. De gemeente heeft een huurovereenkomst met Talis dat loopt tot 4 maart 2028. Op peildatum 1 mei 2026 verbleven 184 Oekraïense ontheemden aan de Pius XII-straat.

De locatie aan de Graafseweg 296-302 betreft van oorsprong een doorstroomlocatie voor statushouders. Sinds 1 april 2026 worden hier ook Oekraïense ontheemden opgevangen. Op peildatum 1 mei 2026 verbleven er 14 Oekraïense ontheemden. Dit pand heeft de gemeente tot en met 31 augustus 2027 gehuurd van een particulier met de mogelijkheid tot verlenging. Ook verblijven er 49 ontheemden uit Oekraïne in de particuliere opvang.

Kanttekeningen
1. We zijn van mening dat de aantallen opgevangen ontheemden uit Oekraïne in de particuliere opvang meegewogen moeten worden in de opgave per gemeente. Dit omdat ook zij gebruik maken van voorzieningen en ondersteuning vanuit gemeente. Om aan de landelijke opgave te voldoen zijn in het Rijk van Nijmegen in totaal 2.158 plekken nodig. In de gemeentelijke opvang zijn 1730 opvangplaatsen gerealiseerd en in de particuliere opvang verblijven ook nog 475 ontheemden.
2. Wij zien de opvang van ontheemden uit Oekraïne als een zware opgave, vooral omdat de exploitatie van de opvang locaties een gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Wellicht zijn er nog locaties te vinden die geschikt zijn of zijn te maken, maar het ontbreekt de gemeenten aan capaciteit en expertise om die te kunnen ontwikkelen en exploiteren. Tevens zien we dat voorzieningen onder druk staan, denk hierbij aan onderwijs, maatschappelijke ondersteuning en medische zorg.
3. Apart willen we nog de -weliswaar relatief kleine- groep ernstig overlastgevende ontheemden benoemen. We zien verslavingsproblematiek al dan niet in combinatie met psychische problematiek ook toenemen. De overlast op locaties neemt toe. Ook is de druk op het personeel van de nul-vleugel op de locatie Tarweweg Nijmegen onverminderd hoog evenals de kosten van het instandhouden van deze voorziening.

Compensatie en uitruil
De gemeenten van het Rijk van Nijmegen hebben onderling afgesproken dat elke gemeente voldoet aan zijn eigen taakstellingen. Er is geen sprake van compensatie of uitruil.

Wat is er nodig om nieuwe plekken te realiseren?
De regiogemeenten zijn niet voornemens om de opvang voor Oekraïense ontheemden uit te breiden. Nieuwe opvanglocaties die worden gerealiseerd zullen bestaande opvanglocaties vervangen.

Gemeentenaam

Berg en Dal

Soort locatie:	Noodopvanglocatie - Oekraïne opvang
Adres:	De Kentering (locatie Dekkerswald), 6561 KE, Heilig Landstichting
Aantal plekken:	274
Per wanneer:	03-2022
Voor hoe lang:	n.n.b.

Beuningen

Soort locatie: Noodopvanglocatie - opvang Oekraïne
Adres: Asdonck-terrein, Van Heemstraweg Beuningen
Aantal plekken: 230
Per wanneer: 03-2022
Voor hoe lang: tot medio 2027

Druten

Soort locatie: Noodopvanglocatie – Noodopvang Oekraïne
Adres: De Veerdam, 6651 KB Druten
Aantal plekken: 131
Per wanneer: 2022
Voor hoe lang: 04-03-2027 (met mogelijkheid tot verlenging met een jaar)

Heumen

Soort locatie: Noodopvanglocatie- Noodopvang Oekraïne
Adres: Rijksweg 112
Aantal plekken: 115
Per wanneer: 2022
Voor hoe lang: kan jaarlijks worden verlengd

Nijmegen

Soort locatie: Noodopvang Tarweweg
Adres: Tarweweg 2, 6534 AM Nijmegen
Aantal plekken: 278
Per wanneer: augustus 2022
Voor hoe lang: 31-12-2025

Soort locatie: Noodopvang CWZ
Adres: Antoinette van Pinxterenlaan 6, 6532 CW Nijmegen
Aantal plekken: 30
Per wanneer: mei 2022
Voor hoe lang: 31-12-2027

Soort locatie: Noodopvang Waalhaven
Adres: Waalhaven 3, 6541 AG Nijmegen
Aantal plekken: 278
Per wanneer: maart/april 2022
Voor hoe lang: maart 2027 (verlengbaar)

Soort locatie: Noodopvang Tweede Walstraat
Adres: Tweede Walstraat 14 6511LV Nijmegen
Aantal plekken: 70
Per wanneer: mei 2022
Voor hoe lang: 31-12-2032

Soort locatie: Noodopvang PH7
Adres: Prins Hendrikstraat 7 6521AV Nijmegen
Aantal plekken: 119
Per wanneer: november 2023
Voor hoe lang: onbepaalde tijd

Wijchen

Soort locatie: Noodopvanglocatie – Noodopvang Oekraïne
Adres: Pius XII Straat 100, 6602 BD Wijchen
Aantal plekken: 200
Per wanneer: 2022
Voor hoe lang: 04-03-2027

Soort locatie:	Noodopvanglocatie – Noodopvang Oekraïne
Adres:	Graafseweg 296-302, 6603 CJ Wijchen
Aantal plekken:	max. 30
Per wanneer:	01-04-2026
Voor hoe lang:	31-08-2027

5. Taakstelling en realisatie huisvesting statushouders*

5.1. Algemeen

Gemeente	Saldo 1-1-2026	Taakstelling 2026-I	Realisatie op 01-07-2026	Saldo 1-7-2026	Taakstelling 2026-II
Berg en Dal	+45	36	14	+23	38
Beuningen	+17	22	18	+13	24
Druten	+11	16	11	+6	18
Heumen	-6	14	12	-8	15
Nijmegen	-64	189	158	-95	203
Wijchen	+44	42	8	+10	45
Totaal Subregio	**+47**	**319**	**221**	**-51**	**343**

Tabel 4: Taakstelling en realisatie huisvesting statushouders (Asiel en AMV). Peildatum 1 juli 2026.

Algemeen
Alle gemeenten in onze regio, met uitzondering van Heumen, hebben ruimschoots kunnen voldoen aan de taakstelling huisvesting statushouders in 2025. Daarbij hebben drie gemeenten zelfs een overschot gerealiseerd, dat afgetrokken kan worden van de taakstelling 2026 I. Nijmegen loopt in op de eerdere achterstand.
Grotendeels komt dit goede resultaat door de huisvesting van nareizende gezinnen, waarvoor in de regel slechts één (gezins-)woning beschikbaar hoeft te worden gesteld.

Wel zien we daarbij een toename van nareizende gezinnen en daarbij ook een toename in de grootte van deze gezinnen, vier-zes kinderen tot veertien personen aan toe. Voor echt grote gezinnen zijn vaak moeilijk passende woningen te vinden. De integratie van deze nareizende gezinnen vraagt naast inzet van het onderwijs en een beroep op inburgering ook om betere aansluiting in de buurt en wijk en om ondersteuning bij het voorkomen van schulden.

5.2. Toelichting per gemeente

Berg en Dal
De gemeente Berg en Dal heeft de taakstelling voor 2025 ruimschoots gerealiseerd en daarnaast de achterstand uit 2024 (11 personen) volledig ingelopen. 2025 is daarmee geëindigd met een positief saldo van 45 personen.
De taakstelling voor 2026 bedraagt voor de gemeente Berg en Dal 62 personen. Van januari 2026 tot eind mei 2026 waren 17 statushouders gehuisvest. Daarmee voldeed de gemeente Berg en Dal precies aan de taakstelling van 2026. De gemeente gaat de komende maanden in een rustig tempo verder met het huisvesten van statushouders. Dit doet de gemeente om de taakstelling van 2026 uit te spreiden over 1,5 jaar.

Beuningen
De groepsopvang AMV aan de Wolfsbossingel loopt goed. Daar wonen 14 jongeren. De gemeente Beuningen voldoet aan de taakstelling en heeft een overschot. Wel wordt, mede door de groepsopvang, een toename van nareizende gezinnen verwacht.

Druten
In de gemeente Druten wordt naar verwachting net na de zomer van 2026 de volledige taakstelling van 2026 te hebben gerealiseerd. Door de huisvesting van nareizigers die al in Nederland zijn, of een Machtiging voorlopig verblijf hebben ontvangen, zal het jaar worden afgesloten met een plus op de taakstelling.
Met het COA is de afspraak gemaakt dat er in 2026 geen nieuwe statushouders meer aan Druten worden gekoppeld in het kader van de taakstelling.
Daarnaast heeft Druten 2 AMV-huizen voor maximaal 8 AMV'ers met een status: zij tellen mee in de taakstelling.

Heumen
Gemeente Heumen heeft de taakstelling in 2025-II behaald, maar de achterstand van 2024 van niet ingelopen. De totale taakstelling van 2026 is 29, maar bestaat inclusief achterstand uit 35 personen. Er zijn in 2026-I tot nu toe 12 personen gehuisvest, en twee personen zullen op zeer korte termijn hun huurovereenkomst tekenen. De gemeente Heumen blijft zich ook in 2026-II inspannen om de taakstelling te behalen en de achterstand in te halen.
Begin 2026 is de HAR+ regeling ingezet voor nareizigers voor wie op moment van aankomst geen opvangcapaciteit meer was bij het COA. Zij stromen binnenkort uit de HAR+ regeling en worden samen met hun referent gehuisvest in een eengezinswoning.

Nijmegen
Er is binnen de gemeente veel aandacht geweest in het professionaliseren en stroomlijnen van taken en verantwoordelijkheden met samenwerkingspartners (COA, VWN en corporaties) rondom de huisvesting van statushouders. Dit jaar zal tevens een dashboard in werking gaan die de gemeente kan raadplegen om de monitoring en sturing op de realisatie van de huisvestingstaaktelling te verbeteren. Daarnaast zijn is de gemeente Nijmegen continu bezig met het bedenken en inzetten van (innovatieve) oplossingen om versnelling te realiseren en achterstanden in te lopen. Er wordt gewerkt aan een doorstroomlocatie voor statushouders en hun nareizende gezinnen.

Wijchen
In de gemeente Wijchen wordt de taakstelling voor heel 2026 al ruim vóór de zomer gerealiseerd. Door de komst van nareizigers die al in Nederland zijn of, een Machtiging voorlopig verblijf hebben gekregen, zal het jaar naar verwachting worden afgesloten met een plus op de taakstelling.
Met het COA is de afspraak gemaakt dat er in 2026 geen nieuwe statushouders meer aan Wijchen worden gekoppeld in het kader van de taakstelling.

Compensatie en uitruil
De gemeenten van het Rijk van Nijmegen hebben onderling afgesproken dat elke gemeente voldoet aan zijn eigen taakstellingen. Er is geen sprake van compensatie of uitruil.

Wat is er nodig om nieuwe plekken te realiseren?
De mogelijkheid van gemeenten om statushouders te plaatsen is afhankelijk van de beschikbaarheid van passende huisvesting.

Welke concrete plannen zijn er voor het realiseren van extra huisvesting?
De regiogemeenten proberen in principe niet vooruit te lopen op hun taakstelling. Nijmegen en Heumen voldoen op dit moment nog niet aan de taakstelling voor de huisvesting van statushouders. Gemeenten zijn afhankelijk van de beschikbaarheid van passende huisvesting wanneer zij statushouders willen plaatsen.

Gemeentenaam

Beuningen

Soort locatie:	Groepsopvang AMV
Adres:	Wolfsbossingel 107, 6642 CM Beuningen
Aantal plekken:	14
Per wanneer:	najaar 2024
Voor hoe lang:	geen einddatum
Exploitatie:	NAAST

Druten

Soort locatie:	Opvang AMV
Aantal plekken:	8
Per wanneer:	2024
Voor hoe lang:	n.n.b.
Exploitatie:	NAAST

Wijchen

Soort locatie:	Doorstroomlocatie
Adres:	Graafseweg 296-302, 6603 CJ Wijchen
Aantal plekken:	max. 30, deze locatie zijn we aan het uitfaseren en om aan het bouwen naar Oekraïne opvang
Per wanneer:	01-09-2024
Voor hoe lang:	31-08-2027

6. Aanvullende informatie/opmerkingen/relevante ontwikkelingen*

Het realiseren van asielopvanglocaties binnen de gestelde termijn is uiterst moeilijk, omdat gemeenten zich aan wet-en regelgeving moeten houden. Door verminderd draagvlak bij bevolking betekent dit dat met regelmaat bezwaar- en beroepsprocedures moeten worden doorlopen. Ook de flora- en fauna regelgeving (denk aan de das of stikstof) zorgt er regelmatig voor dat het opzetten van opvanglocaties vertraging oploopt.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8209
Extern Zaak ID	Z/26/379676
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	5.o
Titel	379676 Informatienota Wijchen, woonwensenonderzoek 55+ 2026
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Gebiedsontwikkeling
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P8 Wonen en bouwen
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Gerrits, G.W.R. (Geert);Oomen, P. (Pepijn)

Bijlagen
379676 Informatienota Wijchen, woonwensenonderzoek 55+ 2026
definitieve rapportage Wijchen

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	28 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	2 oktober 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/379676

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Wijchen, woonwensenonderzoek 55+ 2026

Collegedatum: 29 september 2026

Kernboodschap

Bij de vaststelling van de Woonzorgvisie in november 2025 heeft de gemeenteraad aandacht gevraagd voor de woonwensen- en ondersteuningsbehoeften van oudere inwoners. Daarnaast zijn moties aangenomen die oproepen om inwoners bewust te maken van toekomstige woonkeuzes en om te onderzoeken of behoefte bestaat aan informatie over langer zelfstandig thuis wonen en verhuizen, ook voordat een zorgvraag ontstaat.

Wijchen staat, net als veel andere gemeenten, voor een opgave door de toenemende vergrijzing. Om de juiste woningen te kunnen realiseren is niet alleen inzicht nodig in aantallen woningen, maar ook in de woonwensen en verhuisbereidheid van inwoners. Daarom heeft de gemeente een woonwensenonderzoek uitgevoerd onder inwoners van 55 jaar en ouder. Aan het onderzoek hebben 1.588 inwoners deelgenomen. De resultaten zijn vastgelegd in de rapportage.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
19-10-2021	Woonzorgvisie Wijchen 2021 – 2025 (Z/21/063850)
30-05-2024	Woonvisie 2024 - 2028 gemeente Wijchen (Z/23/147079)
13-11-2025	Toezegging 451 inzichtelijk maken woonzorgbehoefte per kern
27-11-2025	Motie ID 657 Langer zelfstandig wonen, op de toekomst voorbereid?

Toelichting

De belangrijkste uitkomsten zijn:

- De verhuiswens is wordt vaak uitgesteld: veel inwoners denken al na over verhuizen, maar stellen dit uit tot een later moment.
- 77% Van de respondenten denkt op enig moment wel te willen verhuizen, meestal pas wanneer gezondheid of mobiliteit daar aanleiding toe geven.
- Inwoners die willen verhuizen zoeken vooral een betaalbare woning met twee slaapkamers. Ongeveer 85% geeft deze voorkeur aan.

- Appartementen worden door veel respondenten als passend gezien, mits deze voldoende ruimte, een balkon en twee slaapkamers hebben.
- Ongeveer de helft van de respondenten hecht daarnaast waarde aan een eigen tuin.
- De grootste zorg is niet het verhuizen zelf, maar het vinden van een passende en betaalbare woning. Ongeveer 70% maakt zich daar zorgen over.
- Veel inwoners willen binnen hun huidige kern of binnen de gemeente Wijchen blijven wonen.
- Er bestaat een duidelijke behoefte aan informatie over beschikbare woningen, verhuizen en langer zelfstandig wonen. 57% heeft behoefte aan een gemeentelijke website met dergelijke informatie en 41% ziet meerwaarde in een fysiek loket.

Uitleg op hoofdflijnen

Veel oudere inwoners van Wijchen staan open voor een verhuizing, maar willen die stap meestal pas later zetten, wanneer gezondheid of mobiliteit hen aanleiding geeft te verhuizen. Vaak zijn zij wel bereid om op termijn een verhuisstap te maken, maar alleen wanneer er een woning beschikbaar komt die aansluit bij hun wensen op het gebied van betaalbaarheid, woonkwaliteit en ruimte. Dat betekent dat veel mensen pas relatief laat nadenken over een andere woning. Hierdoor bestaat het risico dat inwoners op een moment waarop een verhuizing wenselijk wordt, onvoldoende voorbereid zijn of geen passend aanbod kunnen vinden.

Het onderzoek laat daarnaast zien dat inwoners niet uitsluitend behoefte hebben aan woningen, maar ook aan informatie en ondersteuning. Opvallend is dat een meerderheid van de respondenten aangeeft behoefte te hebben aan informatie over langer zelfstandig wonen en verhuizen. Daarmee geeft het onderzoek ook nadrukkelijk antwoord op de motie van de gemeenteraad om te onderzoeken of inwoners behoefte hebben aan informatie over langer zelfstandig thuis wonen en verhuizen voordat een zorgvraag ontstaat. De uitkomsten bevestigen dat deze behoefte aanwezig is.

Verschillen tussen de kern Wijchen en de overige kernen

Het onderzoek laat zien dat de woonwensen van inwoners uit de kern Wijchen en de kleinere kernen grotendeels overeenkomen. In beide gebieden geven inwoners bijvoorbeeld een duidelijke voorkeur aan woningen met twee slaapkamers en willen de meeste mensen binnen de gemeente Wijchen blijven wonen.

Er zijn echter ook enkele verschillen zichtbaar. Inwoners van de kern Wijchen hechten meer waarde aan de nabijheid van voorzieningen zoals winkels, zorgvoorzieningen en openbaar vervoer. Ook staan zij iets meer open voor appartementen, mits het appartement voldoende ruimte biedt, beschikt over twee slaapkamers en een balkon of buitenruimte heeft.

Inwoners van de kleinere kernen hechten ook meer waarde aan een rustige en groene woonomgeving. Daarnaast geven zij vaker aan bij voorkeur in een koopwoning te willen

wonen. Bewoners van de kleinere kernen zijn wel bereid om, wanneer dat nodig is, naar een andere kern binnen de gemeente te verhuizen, terwijl inwoners van de kern Wijchen vaker binnen hun eigen kern willen blijven wonen.

De verschillen zijn daarmee vooral terug te zien in de gewenste woonomgeving en voorzieningen. De behoefte aan passende, betaalbare woningen en goede informatie over wonen en verhuizen is in zowel de kern Wijchen als de overige kernen duidelijk aanwezig.

Gevolgen

De gemeente gaat de uitkomsten van het woonwensenonderzoek op verschillende manieren benutten.

1. Input voor het Volkshuisvestingsprogramma
De resultaten worden verwerkt in het op te stellen Volkshuisvestingsprogramma. De uitkomsten helpen bij het maken van keuzes over het gewenste woningaanbod voor senioren, de programmering van nieuwbouw en de ontwikkeling van passende woonvormen. Daarbij geven de resultaten onder andere richting aan de behoefte aan betaalbare woningen, appartementen met voldoende ruimte en woningen met twee slaapkamers.

2. Handvat voor ontwikkelaars en bouwers
De onderzoeksresultaten worden gedeeld met woningcorporaties, ontwikkelaars en andere bouwende partijen. Bij nieuwe woningbouwinitiatieven kunnen de uitkomsten worden gebruikt om plannen beter aan te laten sluiten bij de woonwensen van de doelgroep. Daarmee vergroten we de kans dat nieuw gerealiseerde woningen daadwerkelijk voorzien in de vraag van inwoners van Wijchen.

3. Input voor de campagne Bewust Wonen
Bij de vaststelling van de Woonzorgvisie heeft de gemeenteraad een motie aangenomen om inwoners bewust te maken van toekomstige woonkeuzes. De onderzoeksresultaten vormen een belangrijke basis voor deze campagne. De uitkomsten laten zien dat veel inwoners pas willen verhuizen wanneer hun gezondheid daarom vraagt, terwijl juist tijdige oriëntatie op woonmogelijkheden van belang is. De campagne zal inwoners stimuleren om eerder na te denken over hun toekomstige woonsituatie, mogelijke woningaanpassingen en eventuele vervolgstappen. Dit draagt niet alleen bij aan langer passend wonen, maar kan ook de doorstroming op de woningmarkt bevorderen. Wanneer inwoners tijdig de stap zetten naar een woning die beter past bij hun levensfase, komen woningen vrij voor andere doelgroepen, zoals gezinnen en starters. Daarmee levert de campagne ook een bijdrage aan een beter functionerende woningmarkt in Wijchen.

4. Uitvoering van de Woon(zorg)visie
Het onderzoek bevestigt dat er behoefte bestaat aan toegankelijke informatie over langer zelfstandig thuis wonen, woningaanpassingen, verhuizen en beschikbare ondersteuning. Hiermee geeft het onderzoek invulling aan de motie uit november 2025 om te onderzoeken of inwoners behoefte hebben aan dergelijke informatie voordat een zorgvraag ontstaat. De uitkomsten

nemen wij mee in de uitvoering van de uitvoeringsagenda van de Woon(zorg)visie. Hierbij onderzoeken wij onder meer hoe inwoners beter kunnen worden geïnformeerd over woonmogelijkheden, woningaanpassingen en voorzieningen die bijdragen aan langer zelfstandig wonen.

Communicatie

De rapportage wordt ter kennisname aangeboden aan de gemeenteraad.
De belangrijkste uitkomsten van het onderzoek worden gedeeld met woningcorporaties, zorgorganisaties, ontwikkelaars en andere betrokken partners. Daarnaast worden de resultaten gepubliceerd via de gemeentelijke communicatiekanalen zodat inwoners kennis kunnen nemen van de uitkomsten van het onderzoek.

Uitvoering of Vervolgstappen

De resultaten worden verwerkt in het op te stellen Volkshuisvestingsprogramma dat het college voor 1 juli 2027 gaat vaststellen.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

Rapport

Woonwensenonderzoek Wijchen

Werkorganisatie Druten Wijchen

Woonwensenonderzoek Wijchen

Werkorganisatie Druten Wijchen

Datum	11 september 2026
Opdrachtgever	Werkorganisatie Druten Wijchen
Contactpersoon	Wendy Thissen van Ham
Nadere inlichtingen	Kyri Janssen: kyri.janssen@rigo.nl - [020 522 11 11]
Projectnummer	P51680

RIGO is lid van de Vereniging voor Beleidsonderzoek (VBO) en gecertificeerd volgens ISO 9001:2015

WWW.RIGO.NL
INFO@RIGO.NL
DE RUIJTERKADE 112-C AMSTERDAM
POSTBUS 2805 1000 CV AMSTERDAM
IBAN NL 14 INGB 0002903851
BTW NR NL 0092.84.461.B.01
T 020 522 11 11
KVK 33227618

Inhoudsopgave

Bevindingen **1**

Inleiding **2**
Aanleiding 2
Relevantie 3
Onderzoeksopzet 3

1. Hoofdstuk – Onderzoeksopzet **5**
1.1 De vragenlijst 5
1.2 De respons 5
1.3 Kenmerken van de responsgroep 6
1.4 Verhuiswens 9

2. Hoofdstuk – Langer zelfstandig wonen in de huidige woning **11**
2.1 Waarom inwoners niet willen verhuizen 11
2.2 Levensloopgeschiktheid van de woning 12

3. Hoofdstuk – Wensen en behoeften van inwoners die willen verhuizen **14**
3.1 Eigenschappen van de nieuwe woning 14
3.2 Woonconcepten 17
3.3 Woonvoorkeuren 20
3.4 Het verhuisproces 23

4 Hoofdstuk – Ondersteuning en informatie vanuit de gemeente **24**
4.1 Ondersteuning vanuit de gemeente 24
4.2 Ondersteuning vanuit de omgeving 25

5 Hoofdstuk – Conclusie **27**

Bijlage 1 - Woonconcepten **29**
Beschrijving woonconcepten 29

Bijlage 2 – Resultaten per kern **33**

Bevindingen

Veel inwoners overwegen een toekomstige verhuizing, maar vaak pas op langere termijn.
De meeste respondenten willen niet op korte termijn verhuizen, maar geven aan een verhuizing te overwegen wanneer hun gezondheid of fysieke mogelijkheden daarom vragen.

Veel inwoners zonder verhuiswens wonen al levensloopgeschikt.
Respondenten die niet willen verhuizen geven doorgaans aan dat hun woning al geschikt is voor het ouder worden of met beperkte aanpassingen levensloopgeschikt kan worden gemaakt, bijvoorbeeld met een traplift.

Een woning met twee slaapkamers is de belangrijkste woonwens.
Voor merendeel van de respondenten moet een nieuwe woning twee slaapkamers hebben.

Veel inwoners staan open voor een appartement.
Een appartement wordt door veel respondenten als een acceptabel alternatief gezien, mits het voldoende opbergruimte biedt en ten minste twee slaapkamers heeft.

De wens voor een eigen tuin blijft groot.
Ongeveer de helft van de respondenten geeft aan waarde te hechten aan een woning met een eigen tuin.

Gedeelde voorzieningen spelen een beperkte rol.
Het delen van voorzieningen met andere bewoners wordt door de meeste respondenten niet als een belangrijke factor gezien bij de keuze voor een woning.

De grootste zorg is het vinden van een passende woning.
De grootste zorg onder respondenten betreft niet het verhuizen zelf, maar het vinden van een woning die past bij hun woonwensen en budget.

Er is behoefte aan informatie en ondersteuning.
Een groot deel van de respondenten heeft behoefte aan meer informatie over beschikbare woningen, ondersteuning bij het vinden van passend aanbod en informatie over langer zelfstandig wonen.

De opgave ligt zowel in woningaanbod als in informatievoorziening.
De resultaten wijzen erop dat niet alleen voldoende passende en betaalbare woningen nodig zijn, maar ook goede informatie en ondersteuning om inwoners te helpen bij het maken van toekomstige woonkeuzes.

Volledige samenvatting in conclusie

Inleiding

Aanleiding

De gemeenten Wijchen en Druten staan voor een omvangrijke opgave op het gebied van wonen en zorg voor ouderen. Als gevolg van de vergrijzing neemt de vraag naar passende huisvesting voor senioren toe, terwijl tegelijkertijd sprake is van een krappe woningmarkt. In landelijke berekeningen is voor beide gemeenten vastgesteld dat er de komende jaren behoefte bestaat aan extra levensloopgeschikte, geclusterde en zorggeschikte woningen. De gemeenten willen deze kwantitatieve opgave vertalen naar concrete woonconcepten en bouwplannen die aansluiten bij de lokale situatie en de wensen van hun inwoners. Hiervoor is niet alleen inzicht nodig in de omvang van de opgave, maar ook in **de woonwensen, verhuisbereidheid en behoeften van huidige en toekomstige senioren.** Dit onderzoek is voor beide gemeenten gelijk uitgevoerd. In de voorliggende rapportage staan de resultaten voor de gemeente Wijchen centraal.

De noodzaak van dit onderzoek wordt versterkt door de demografische ontwikkeling in Wijchen. De gemeente krijgt de komende jaren te maken met een sterke **dubbele vergrijzing**: zowel het aantal ouderen als het aantal oudere ouderen neemt toe. Tegelijkertijd groeit het aantal jongere huishoudens relatief beperkt, waardoor de vergrijzing minder wordt opgevangen dan gemiddeld in Nederland (zie Figuur 1).

Figuur 1 Bevolkingssamenstelling naar leeftijd; bron CBS 2026

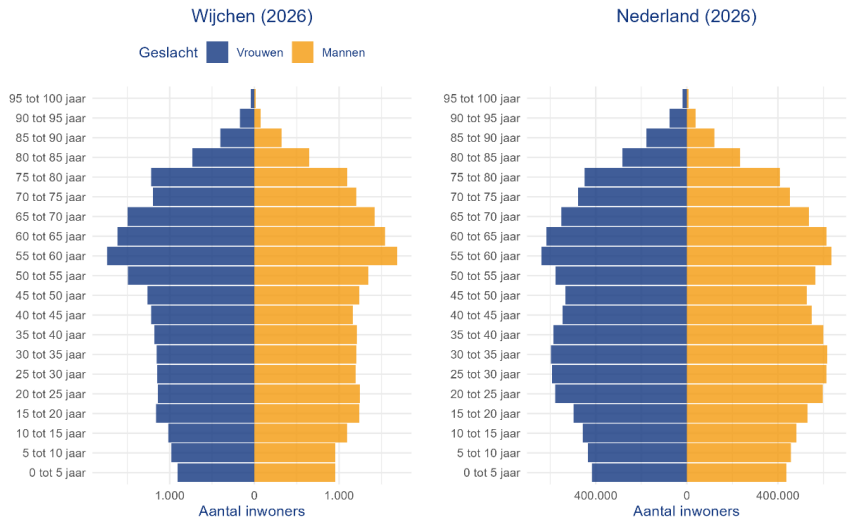

Ook de huidige woningvoorraad en bewoningssituatie geven aanleiding voor nader onderzoek (zie Figuur 2). Relatief **veel ouderen evenals toekomstige senioren wonen in eengezinswoningen**, terwijl het aandeel ouderen dat in appartementen woont beperkt is. Tegelijkertijd blijkt dat huishoudens van 75 jaar en ouder, vergeleken met jongere leeftijdsgroepen, relatief vaak in appartementen wonen. En andersom bezien: de appartementen die er zijn worden veelal door 75-plussers bewoond. Dit kan erop wijzen dat de woonbehoefte van een deel van de ouderen verandert naarmate zij ouder worden en dat zij op enig moment alsnog een verhuisstap maken. Daar staat tegenover dat een aanzienlijke groep senioren ook op hogere leeftijd in een eengezinswoning blijft wonen. Deze uiteenlopende woonpatronen onderstrepen het belang van een beter inzicht in de huidige én toekomstige woningbehoefte van senioren in de gemeente Wijchen.

Figuur 2 Bewoning van woningen naar leeftijd en type woningen

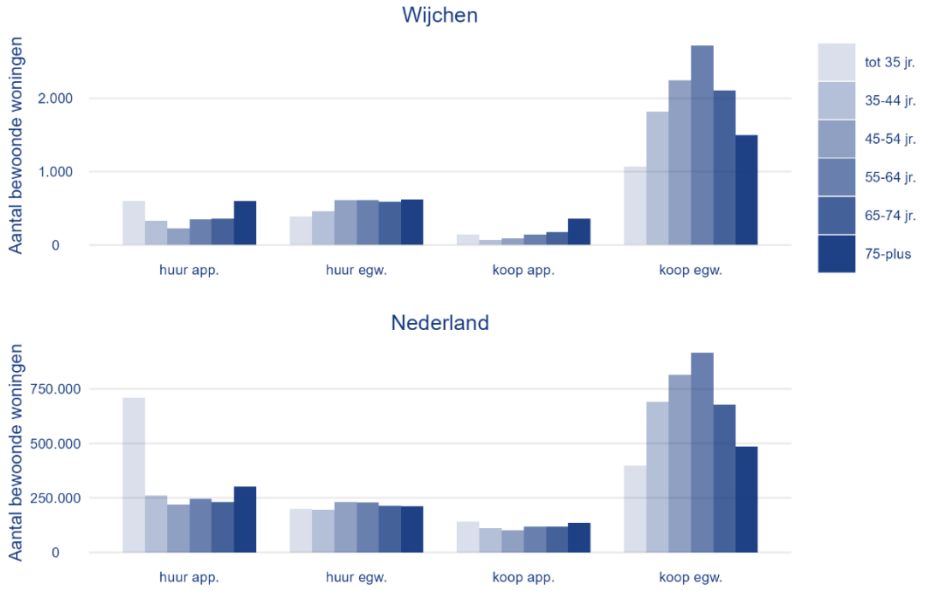

Egw staat voor eengezinswoning

Relevantie

Om de behoefte aan voor ouderen geschikte woningen te kunnen vertalen naar passende woningen en woonconcepten, is inzicht nodig in de voorkeuren en behoeften van senioren zelf. Dit onderzoek brengt daarom in beeld hoe 55-plussers momenteel wonen, welke woonwensen zij hebben, in hoeverre zij bereid zijn te verhuizen en welke rol aspecten als woningtype, woonomgeving, woningkenmerken, en voorzieningen daarbij spelen. De resultaten bieden een onderbouwde basis voor het gemeentelijk woonbeleid, de programmering van woningbouw en de ontwikkeling van woonzorgconcepten. Daarnaast bieden zij handvatten om initiatieven van corporaties, ontwikkelaars en zorgpartijen te stimuleren en te beoordelen. In dit onderzoek staat dan ook de volgende onderzoeksvraag centraal:

Welke woonwensen, verhuisbereidheid en ondersteuningsbehoeften hebben (toekomstige) senioren in de gemeenten Wijchen, en hoe kunnen deze inzichten worden vertaald naar passende seniorenwoonconcepten binnen de lokale woningmarkt?

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestaat uit twee samenhangende onderdelen. Allereerst is een vragenlijst ontwikkeld op basis van bestaande bronnen, de resultaten van de woningmarktscan en de input van betrokken partijen. Deze input is verzameld tijdens een klankbordsessie met onder meer een woningcorporatie, projectontwikkelaars, zorgpartijen en een makelaar, aangevuld met een schriftelijke feedbackronde. Vervolgens is met behulp van een enquête onder 55-plussers de woonbehoefte in kaart gebracht. Daarbij is in de grotere kernen gewerkt met een steekproef, terwijl in de kleinere kernen alle inwoners van 55 jaar en ouder zijn benaderd.

Leeswijzer

Dit rapport is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1 beschrijft de onderzoeksopzet. Daarbij wordt aandacht besteed aan de onderzoeksmethode, de respons en de kenmerken van de respondenten, waaronder hun bereidheid om al dan niet te verhuizen.

Hoofdstuk 2 gaat in op de woonsituatie van de respondenten die hebben aangegeven niet te willen verhuizen en op de levensloopgeschiktheid van hun huidige woning.

Hoofdstuk 3 behandelt de woonwensen en behoeften van inwoners die hebben aangegeven op termijn te willen verhuizen. Daarbij wordt aandacht besteed aan de gewenste kenmerken van een nieuwe woning en aan de zorgen die zij ervaren rondom het verhuisproces.

Hoofdstuk 4 gaat in op de informatiebehoeften van inwoners en op de ondersteuning die zij van de gemeente nodig achten.

Hoofdstuk 5 bevat de belangrijkste conclusies van het onderzoek.

In de bijlage zijn aanvullende tabellen en resultaten opgenomen.

1. Hoofdstuk – Onderzoeksopzet

1.1 De vragenlijst

De onderzoeksmethodiek van dit onderzoek bestaat uit het afnemen van een vragenlijst onder inwoners van 55 jaar en ouder. Om de inhoudelijke kwaliteit en relevantie van de vragenlijst te waarborgen, is eerst een conceptversie opgesteld op basis van bestaande bronnen en de resultaten van een woningmarktscan. Deze conceptvragenlijst is vervolgens besproken tijdens een klankbordsessie met verschillende betrokken partijen. Aan deze sessie namen vertegenwoordigers deel van zorgorganisaties, projectontwikkelaars, de makelaardij, een woningcorporatie en de werkorganisatie Druten Wijchen. Hoewel ook de werkorganisatie de bijeenkomst faciliteerde, lag de nadruk vooral op het verzamelen van inzichten en feedback vanuit de deelnemende organisaties.

Op basis van de resultaten van de klankbordsessie en een aanvullende schriftelijke feedbackronde is de definitieve vragenlijst opgesteld. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen twee respondentgroepen: mensen met een verhuiswens en mensen die niet willen verhuizen. Door middel van een routingmechanisme krijgen respondenten uitsluitend vragen voorgelegd die aansluiten bij hun persoonlijke situatie.

Respondenten die aangeven op termijn te willen verhuizen, beantwoorden vragen over hun toekomstige woonwensen, woonvoorkeuren en het gewenste woonconcept. Daarbij is voor een aantal vragen onderscheid gemaakt tussen huishoudens die zijn aangewezen op het sociale huursegment en huishoudens die op de vrije woningmarkt kunnen zoeken. Tijdens de klankbordsessie bleek namelijk dat de voorgestelde woonconcepten niet aansluiten bij de mogelijkheden binnen het beschikbare woningaanbod in het sociale segment. De vragenlijst is hierop aangepast.

Respondenten die aangeven niet te willen verhuizen, krijgen vragen over de geschiktheid van hun huidige woning om ook op latere leeftijd zelfstandig te kunnen blijven wonen. Daarnaast is gevraagd welke aanpassingen eventueel nodig zijn om de woning in de toekomst beter aan te laten sluiten bij hun behoeften.

1.2 De respons

De vragenlijst is uitgezet onder een aselect getrokken steekproef van inwoners van de kernen van de gemeente Wijchen van 55 jaar en ouder. Omdat het onderzoek zich richtte op een relatief oudere doelgroep, kregen deelnemers de mogelijkheid de vragenlijst zowel online als op papier in te vullen. Daarnaast konden inwoners voor ondersteuning bij het invullen van de vragenlijst contact opnemen met de gemeente.

Voor dit onderzoek zijn in totaal 5.997 inwoners van 55 jaar en ouder in de gemeente Wijchen aangeschreven. Een overzicht van het aantal aangeschreven inwoners per kern is opgenomen in Tabel 1. Daarnaast toont deze tabel het aantal ingevulde vragenlijsten en het responspercentage per kern.

Tabel 1 Respons per kern

Kern	Aanschreven personen	Respons	Respons %
Wijchen	4.000	1.170	29%
Bergharen	775	154	20%
Balgoij	315	85	26%
Hernen	387	79	20%
Batenburg	287	68	24%
Niftrik	173	25	14%
Leur	60	7	11%

De kern Wijchen kent met 1.120 respondenten een voldoende hoge respons om representatieve uitspraken te kunnen doen. In de overige kernen is het aantal respondenten per kern echter te beperkt om betrouwbare uitspraken op kernniveau mogelijk te maken. Daarom zijn de resultaten uitgesplitst naar twee gebiedstypen: de kern Wijchen enerzijds en de overige kernen gezamenlijk anderzijds (zie Figuur 3). Deze indeling sluit aan bij het meer stedelijke karakter van de kern Wijchen ten opzichte van de omliggende, kleinere kernen.

Hoewel de overige kernen voor de analyse zijn samengenomen, verschillen zij onderling uiteraard van elkaar. Om die reden is in de bijlage een overzicht opgenomen van de resultaten per kern, voor zover de respons dit toelaat. Gezien de beperkte aantallen respondenten dienen deze uitkomsten echter uitsluitend als indicatief te worden beschouwd.

Figuur 3 Gebiedsindeling

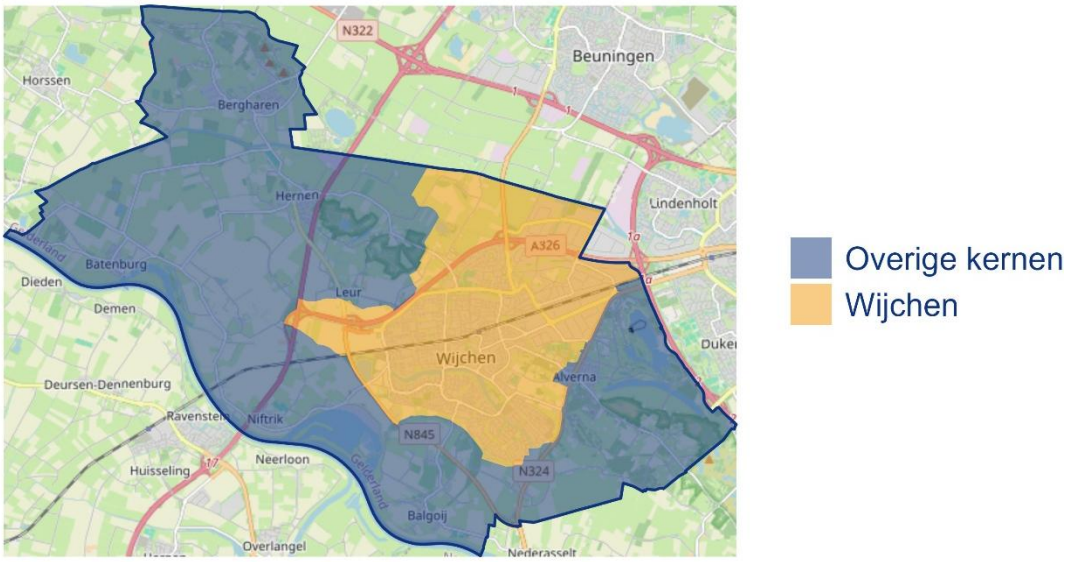

1.3 Kenmerken van de responsgroep

Om meer inzicht te kunnen bieden in de kenmerken van de 1.588 respondenten die de vragenlijst hebben ingevuld, is gekeken naar de huishoudenssamenstelling, leeftijd en huidige bewoning van de respondenten.

Van de 1.588 respondenten is 39% tussen de 55 en 64 jaar, 36% tussen de 65 en 74 jaar, 22% tussen de 75 en 84 jaar en slechts 3% 85 jaar of ouder. Om inzicht te krijgen in de samenhang

tussen leeftijd en huishoudenssamenstelling is vervolgens gekeken naar de verdeling van huishoudtypen binnen de verschillende leeftijdsgroepen (zie Figuur 4). Hieruit blijkt dat de responsgroep grotendeels bestaat uit paren zonder thuiswonende kinderen. Daarnaast neemt het aandeel huishoudens met thuiswonende kinderen af naarmate de leeftijd toeneemt. Onder respondenten van 75 jaar en ouder komen dergelijke huishoudens met kinderen vrijwel niet meer voor. De hogere leeftijdscategorieën worden daardoor voornamelijk gevormd door alleenstaanden en paren zonder thuiswonende kinderen.

Figuur 4 – Aantal respondenten naar leeftijdscategorie en huishoudenssamenstelling

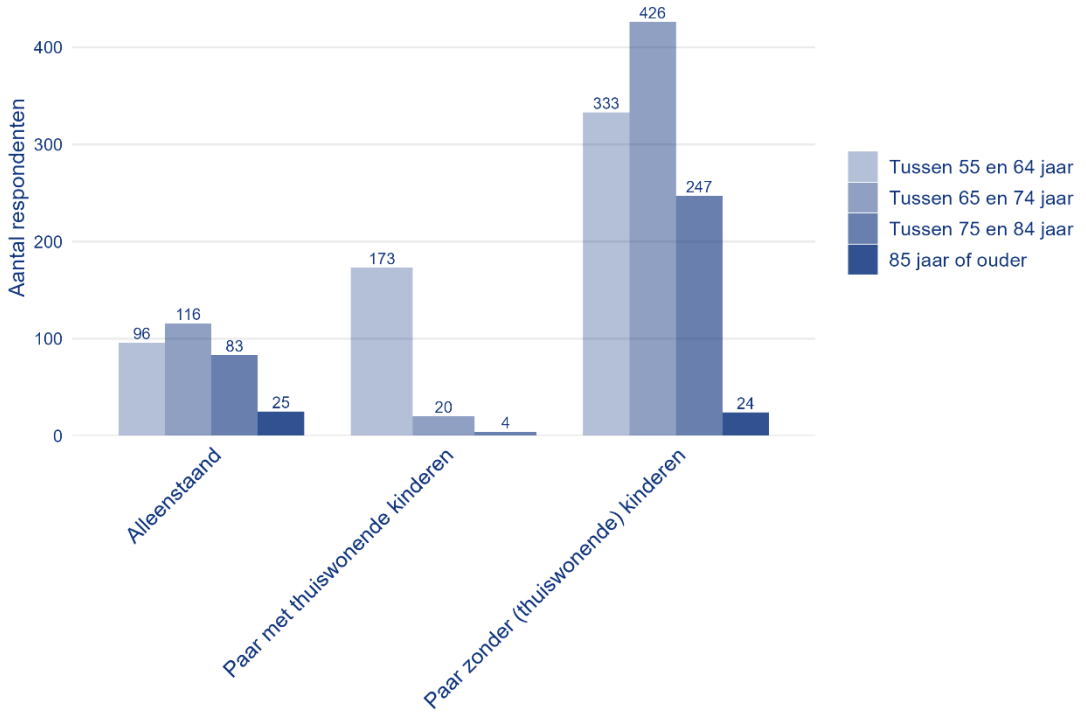

Wanneer we dit uitsplitsen naar de kern Wijchen en de overige kernen, zoals weergegeven in Figuur 5, ontstaat een vergelijkbaar beeld[1]. Zowel in de kern Wijchen als in de overige kernen bestaan huishoudens met thuiswonende kinderen voornamelijk uit huishoudens waarvan de respondent tussen de 55 en 64 jaar oud is. In de hogere leeftijdscategorieën neemt het aandeel huishoudens met thuiswonende kinderen af en bestaat de responsgroep vooral uit paren zonder thuiswonende kinderen en alleenstaanden. Grote verschillen tussen de kern Wijchen en de overige kernen zijn daarbij niet zichtbaar; de patronen in de huishoudenssamenstelling naar leeftijd komen in beide gebieden grotendeels overeen.

[1] Waarden gebaseerd op minder dan 10 respondenten (n < 10) zijn in de figuren niet gevisualiseerd vanwege de beperkte betrouwbaarheid en interpretatiemogelijkheden van deze resultaten.

Figuur 5 – aandeel respondenten naar kernindeling, leeftijdscategorie en huishoudenssamenstelling

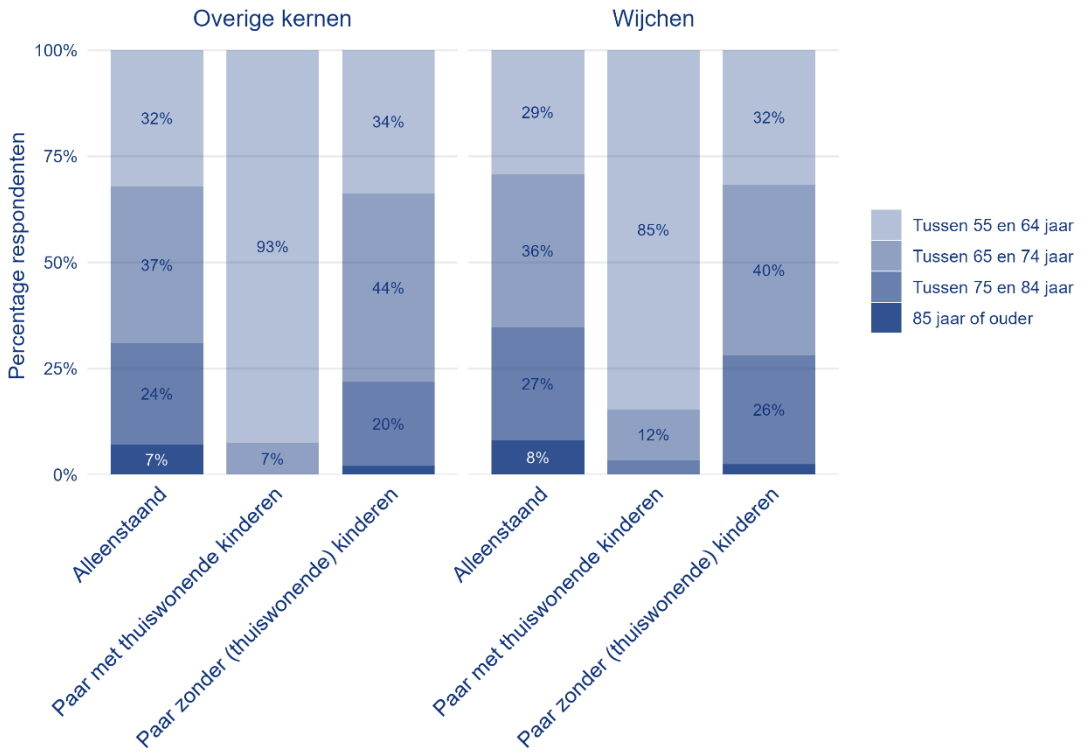

Naast de huishoudenssamenstelling is ook gekeken naar de huidige woonsituatie van de respondenten. Tabel 2 laat zien dat het merendeel van de respondenten zowel in de kern Wijchen als in de overige kernen in een koopwoning woont. In de overige kernen is dit aandeel met 89% hoger dan in de kern Wijchen (79%). Daar staat tegenover dat het aandeel respondenten dat een huurwoning van een woningcorporatie bewoont in de kern Wijchen (18%) twee keer zo groot is als in de overige kernen (9%). Het aandeel respondenten dat in een particuliere huurwoning woont is in beide gebieden beperkt en bedraagt respectievelijk 2% in de overige kernen en 3% in de kern Wijchen.

De responsgroep bestaat daarmee voornamelijk uit eigenaar-bewoners. Inwoners uit de overige kernen wonen relatief vaker in een koopwoning, terwijl corporatiehuurders in de kern Wijchen sterker vertegenwoordigd zijn. Vergeleken met de woningvoorraad van de gemeente Wijchen lijkt sprake van een lichte oververtegenwoordiging van respondenten die in een koopwoning wonen. Volgens CBS-cijfers bestaat de woningvoorraad voor 68% uit koopwoningen, 25% uit corporatiewoningen en 7% uit woningen van overige verhuurders. Bij de interpretatie van de resultaten moet daarom rekening worden gehouden met het feit dat eigenaar-bewoners enigszins sterker zijn vertegenwoordigd in de respons dan op basis van de woningvoorraad van de gemeente verwacht zou mogen worden.

Tabel 2 Respondenten naar eigendom van de huidige woning

Woning type huidige woning	Overige kernen	Wijchen
Huurwoning van woningcorporatie	9%	18%
Koopwoning	89%	79%
Particuliere huurwoning	2%	3%

1.4 Verhuiswens

Een belangrijk onderdeel van dit onderzoek is het onderscheid tussen respondenten die op termijn een verhuiswens hebben en respondenten die aangeven nooit te willen verhuizen. Figuur 6 toont de uitkomsten van de vraag of respondenten willen verhuizen en, zo ja, op welke termijn.

Uit de resultaten blijkt dat 77% van de respondenten op enig moment een verhuiswens heeft, terwijl 23% aangeeft nooit te willen verhuizen. Daarbij valt op dat het grootste deel van de verhuisgeneigde respondenten pas wil verhuizen wanneer hun gezondheid daar aanleiding toe geeft. De verhuiswens is daarmee voor veel respondenten niet direct actueel, maar vooral gericht op een toekomstige situatie waarin zelfstandig wonen mogelijk minder vanzelfsprekend wordt. **Slechts 20% van de respondenten geeft aan op betrekkelijk korte termijn (binnen vijf jaar) te willen verhuizen.** Hierdoor lijkt de verhuisdruk onder de onderzochte groep momenteel beperkt, ondanks het grote aandeel respondenten met een latente verhuiswens.

Figuur 6 Verhuiswens naar termijn

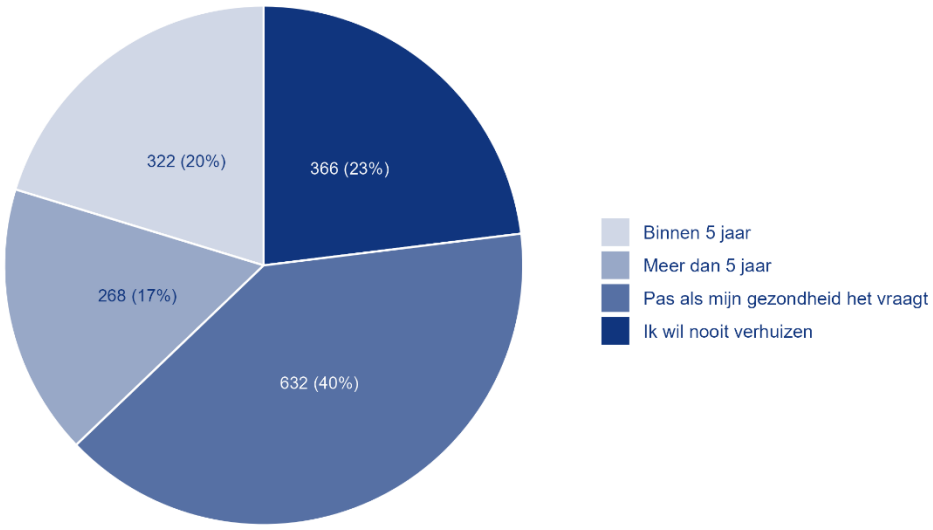

Wanneer we deze resultaten uitsplitsen naar leeftijd en kern, zoals weergegeven in Figuur 7, valt op dat in de kern Wijchen met name de jongere respondenten vaker een verhuiswens hebben. **In alle kernen zijn de jongere respondenten bovendien vaker bereid om al vóórdat hun gezondheid daartoe aanleiding geeft te verhuizen.** Naarmate de leeftijd van respondenten toeneemt, groeit het aandeel dat aangeeft uitsluitend te willen verhuizen wanneer de gezondheid daarom vraagt, dan wel helemaal niet te willen verhuizen.

Daarnaast valt op dat in de kern Wijchen het aandeel respondenten van 85 jaar en ouder dat aangeeft nooit te willen verhuizen relatief groot is. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat een deel van deze respondenten in het verleden al een verhuizing heeft gemaakt naar een woning die beter aansluit bij hun huidige levensfase en woonbehoeften. Hierdoor ervaren zij mogelijk geen noodzaak meer om in de toekomst te verhuizen.

Figuur 7 - Verhuiswens naar termijn naar leeftijd en kerntype

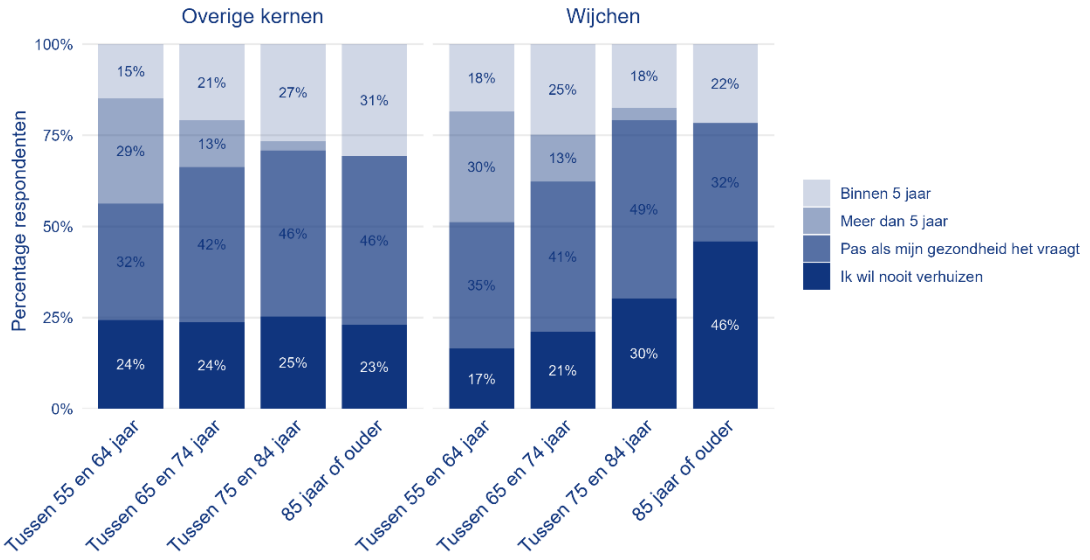

Het vervolg van dit rapport is als volgt opgebouwd. Eerst wordt ingegaan op de redenen waarom respondenten aangeven niet te willen verhuizen. Daarbij wordt tevens gekeken naar de levensloopgeschiktheid van de huidige woning en naar eventuele aanpassingen die nodig zijn om deze woning (verder) levensloopgeschikt te maken.

Hoofdstuk 3 richt zich vervolgens op de respondenten die op termijn wél een verhuiswens hebben. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de gewenste kenmerken van een toekomstige woning, de voorkeuren voor verschillende woonconcepten en de zorgen en behoeften die respondenten ervaren rondom een mogelijke verhuizing.

Tot slot wordt in hoofdstuk 4 aandacht besteed aan de informatie- en ondersteuningsbehoefte van respondenten rondom verhuizen en langer zelfstandig wonen. Ook wordt ingegaan op de rol die zij daarbij voor de gemeente zien. Het rapport sluit af met een algemene conclusie waarin de belangrijkste bevindingen worden samengevat.

De wel- en niet-verhuizers

In dit rapport wordt onderscheid gemaakt tussen respondenten met en zonder verhuiswens. Daarom zijn de analyses in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 gebaseerd op verschillende respondentgroepen. Samen geven deze hoofdstukken inzicht in de behoeften van inwoners die in hun huidige woning willen blijven wonen én van inwoners die een verhuizing overwegen.

2. Hoofdstuk – Langer zelfstandig wonen in de huidige woning

Dit hoofdstuk gaat over langer zelfstandig wonen in de huidige woning. Ook worden de resultaten gepresenteerd van de respondenten zonder verhuiswens. Dit hoofdstuk gaat in op de levensloopgeschiktheid van de huidige woning en aan de eventuele woningaanpassingen die nodig zijn om ook in de toekomst zelfstandig te kunnen blijven wonen in de huidige woning.

2.1 Waarom inwoners niet willen verhuizen

Figuur 8 – Reden om niet te verhuizen

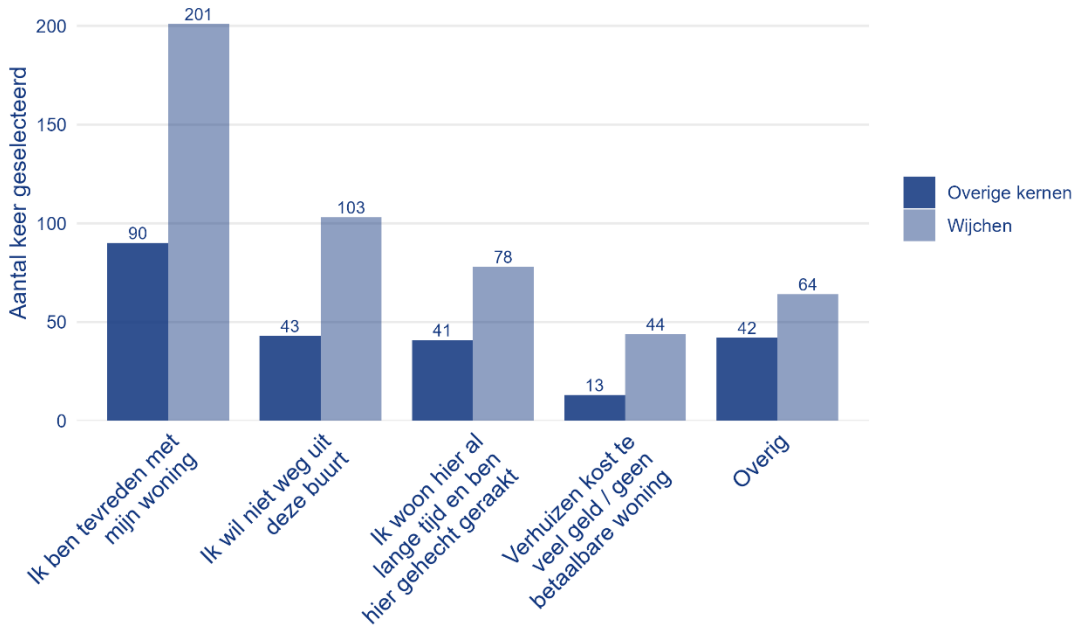

Figuur 8 geeft inzicht in de redenen waarom respondenten aangeven niet te willen verhuizen. Hierbij konden respondenten meerdere antwoorden selecteren. **Uit de resultaten blijkt dat tevredenheid met de huidige woning veruit de belangrijkste reden is om geen verhuiswens te hebben.** Een groot deel van de respondenten geeft aan dat de huidige woning goed aansluit bij hun wensen.

Daarnaast speelt de binding met de huidige woonomgeving een belangrijke rol. Veel respondenten geven aan graag in hun huidige woning te blijven wonen omdat zij daar al lange tijd wonen. Ook het niet willen vertrekken uit de buurt wordt regelmatig genoemd als reden om niet te willen verhuizen. De resultaten laten daarmee zien dat zowel de waardering voor de woning zelf als de sociale en emotionele binding met de woonomgeving belangrijke factoren zijn in de keuze om niet te verhuizen.

2.2 Levensloopgeschiktheid van de woning

Wanneer we vervolgens kijken naar de levensloopgeschiktheid van de woningen van respondenten die hebben aangegeven nooit te willen verhuizen, blijkt dat **ruim de helft van de respondenten, zowel in de kern Wijchen als in de overige kernen, de eigen woning al als levensloopgeschikt beschouwt** (zie Figuur 9). Ongeveer een kwart van de respondenten geeft aan dat de woning met enkele aanpassingen levensloopgeschikt kan worden gemaakt. Een kleiner aandeel stelt dat hiervoor ingrijpende aanpassingen noodzakelijk zijn. Slechts een beperkt aantal respondenten geeft aan dat de woning niet levensloopgeschikt kan worden gemaakt.

Deze resultaten suggereren dat veel respondenten die geen verhuiswens hebben verwachten ook op latere leeftijd in hun huidige woning te kunnen blijven wonen, al dan niet na het treffen van enkele woningaanpassingen. Grote verschillen tussen de kern Wijchen en de overige kernen zijn daarbij niet zichtbaar.

Figuur 9 – levensloopgeschiktheid van de woning

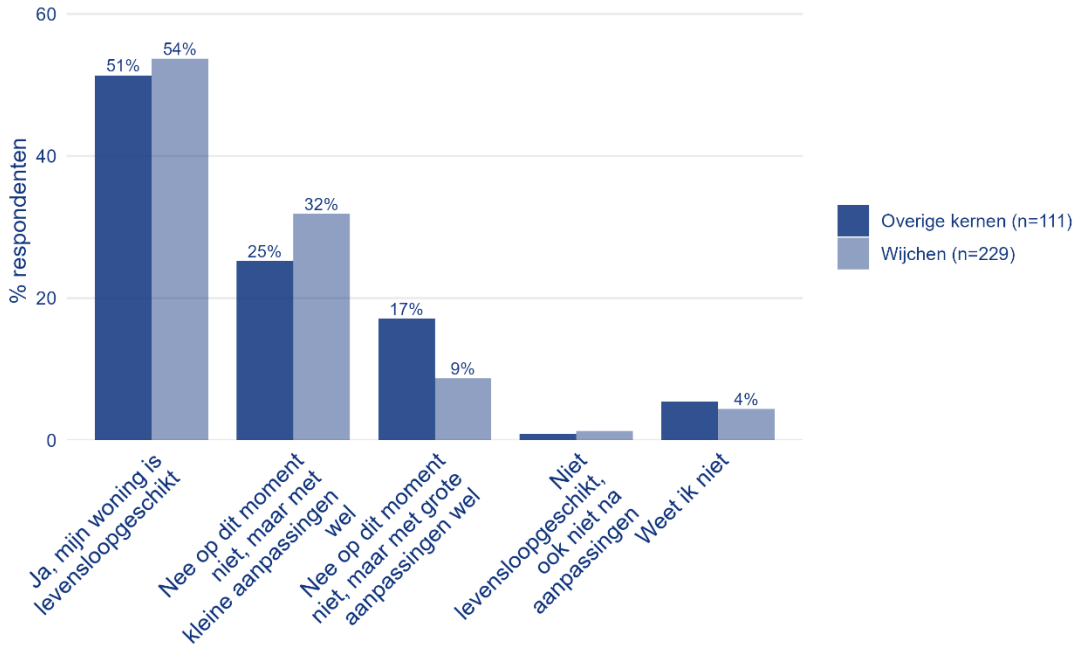

Tabel 3 laat echter zien dat slechts 21% van de senioren zonder verhuiswens in een gelijkvloerse woning woont. Het merendeel woont daarmee in een woning met meerdere verdiepingen. Dat is opvallend, aangezien eerder in het onderzoek +50% van deze groep aangaf dat de huidige woning levensloopgeschikt is. Een gelijkvloerse indeling wordt doorgaans gezien als een belangrijk onderdeel van levensloopgeschiktheid, omdat deze de toegankelijkheid van de woning ook bij afnemende mobiliteit vergroot. **Dit verschil suggereert dat de wijze waarop bewoners hun woning beoordelen niet altijd één op één overeenkomt met de fysieke kenmerken van de woning.**

Tabel 3 Aantal verdiepingen van de huidige woning (huishoudens zonder verhuiswens)

Verdiepingen van de huidige woning	Gemeente Wijchen
Gelijkvloerse woning	21%
Eén verdieping	36%
Meer dan één verdieping	43%

Beleving van levensloopgeschiktheid

Verschillende factoren kunnen verklaren waarom bewoners hun woning als levensloopgeschikt beschouwen, terwijl deze wellicht niet voldoet aan criteria voor levensloopgeschiktheid. Zo kunnen woningen zijn voorzien van aanpassingen, zoals een traplift, of kan het grootste deel van de leefruimte, waaronder de slaapkamer en badkamer, zich op de begane grond bevinden. Hierdoor kunnen bewoners de woning als geschikt ervaren om ook op latere leeftijd te blijven wonen.

Tevens leert de ervaring dat het begrip levensloopgeschiktheid door bewoners breed kan worden geïnterpreteerd en sterk samenhangt met de huidige gezondheid en mobiliteit. Een woning die vandaag als passend wordt ervaren, hoeft niet noodzakelijk te voldoen aan criteria die worden gehanteerd voor levensloopgeschiktheid, zoals een gelijkvloerse of drempelloze woning, of voldoende ruimte in de badkamer en slaapkamer. Op basis van dit onderzoek is daarom niet vast te stellen in hoeverre de woningen daadwerkelijk aan deze criteria voldoen, of vooral als levensloopgeschikt worden ervaren door de bewoners zelf.

Figuur 10 – Benodigde woningaanpassingen om de woning levensloopgeschikt te maken

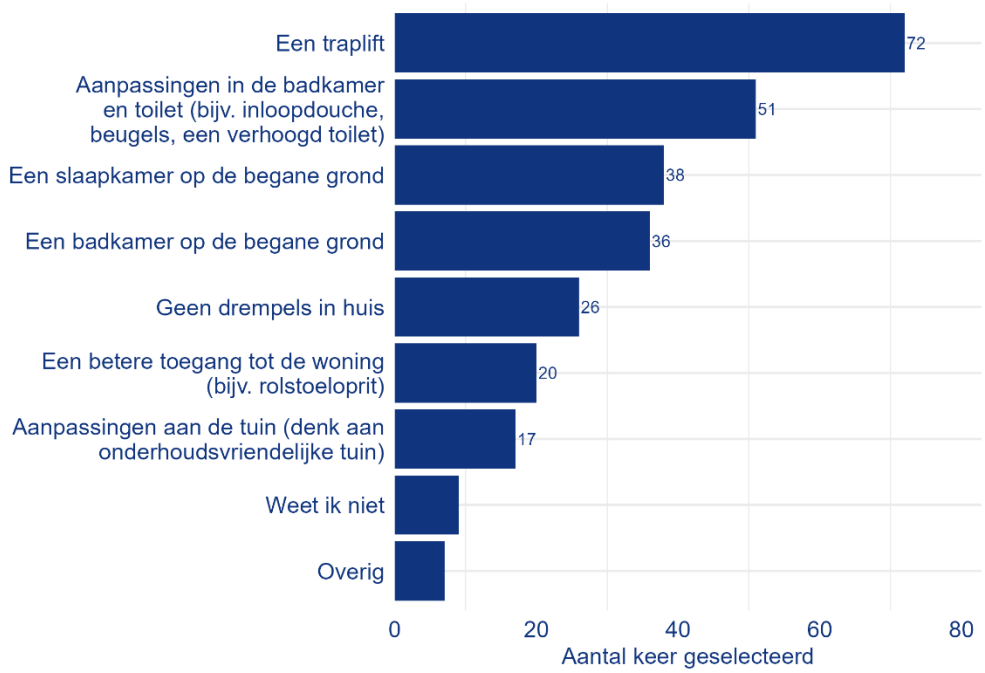

Van de respondenten die aangeven dat hun woning momenteel nog niet levensloopgeschikt is, geeft het merendeel aan dat hiervoor aanpassingen nodig zijn aan de woning (zie Figuur 10). **Het vaakst worden een traplift en aanpassingen aan de badkamer of slaapkamer genoemd.** De resultaten zijn niet uitgesplitst naar kerntype, omdat het aantal respondenten dat deze vraag heeft beantwoord beperkt is. Dit komt doordat het merendeel van de respondenten al in een levensloopgeschikte woning woont óf een verhuiswens heeft.

3. Hoofdstuk – Wensen en behoeften van inwoners die willen verhuizen

Waar het vorige hoofdstuk zich richtte op respondenten zonder verhuiswens, staat in dit hoofdstuk de groep centraal die aangeeft op termijn wel te willen verhuizen. Voor de gemeente Wijchen als geheel betreft dit circa 1.200 respondenten. Aan bod komen achtereenvolgens de gewenste kenmerken van een toekomstige woning, de voorkeuren voor verschillende woonvormen en woonconcepten en de locatievoorkeuren van potentiële verhuizers.

3.1 Eigenschappen van de nieuwe woning

In Figuur 11 worden de resultaten weergegeven van de vraag waar respondenten het liefst zouden willen wonen wanneer zij verhuizen. Ongeveer twee derde van de respondenten uit de overige kernen heeft een voorkeur om binnen de gemeente Wijchen te verhuizen. Hiervan wil 40% het liefst binnen de eigen kern blijven wonen. Van de respondenten uit de kern Wijchen wil ruim driekwart het liefst binnen de gemeente verhuizen, waarbij bijna 60% het liefst binnen de kern Wijchen zelf blijft. **Opvallend is dat slechts een klein aandeel van de respondenten aangeeft dat ze buiten de regio willen verhuizen[2].**

De sterke voorkeur om binnen de eigen kern of gemeente te blijven wonen, wijst op een verbondenheid met de huidige woonomgeving. Respondenten hebben vaak een sociaal netwerk opgebouwd in de buurt en zijn vertrouwd met de aanwezige voorzieningen. De voorkeur van inwoners van de kern Wijchen om binnen de eigen kern te verhuizen kan daarnaast samenhangen met het grotere aanbod aan voorzieningen, winkels, zorgvoorzieningen en geschikte woningen. Hierdoor is het voor inwoners van de kern Wijchen mogelijk makkelijker om binnen de eigen kern een passende woning te vinden dan voor inwoners van de kleinere kernen. Bewoners van de overige kernen lijken vaker bereid om naar een andere kern binnen de gemeente te verhuizen, mogelijk omdat het woningaanbod en het voorzieningenniveau in de kleinere kernen beperkter zijn.

Figuur 11 – Gewenste verhuislocatie

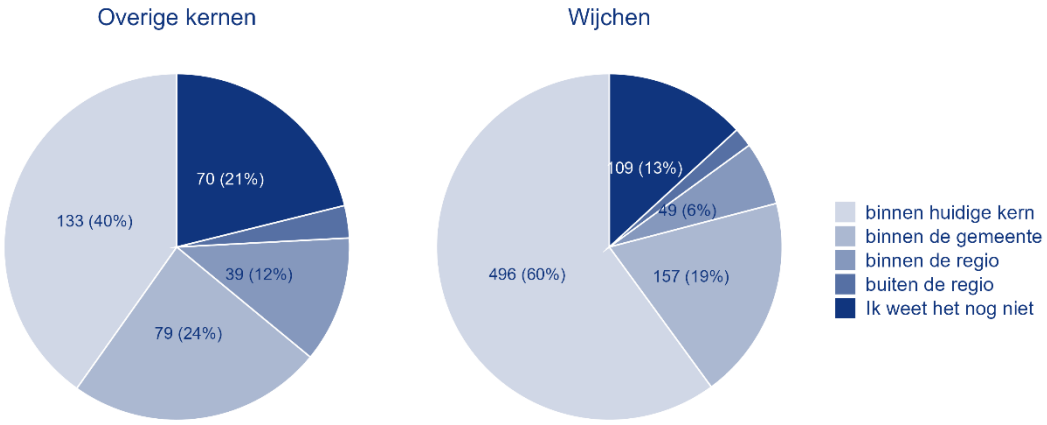

Vervolgens is onderzocht of respondenten voor hun toekomstige woning een voorkeur hebben voor kopen of huren. De resultaten hiervan zijn weergegeven in Figuur 12. In de overige kernen

[2] In dit rapport verwijst de term *regio* naar het Rijk van Nijmegen.

geeft bijna de helft van de respondenten de voorkeur aan het kopen van een toekomstige woning. In de kern Wijchen is deze verdeling iets evenwichtiger: daar geeft 36% van de respondenten de voorkeur aan het huren van hun volgende woning.

Figuur 12 - Gewenste eigendomsvorm van de toekomstige woning

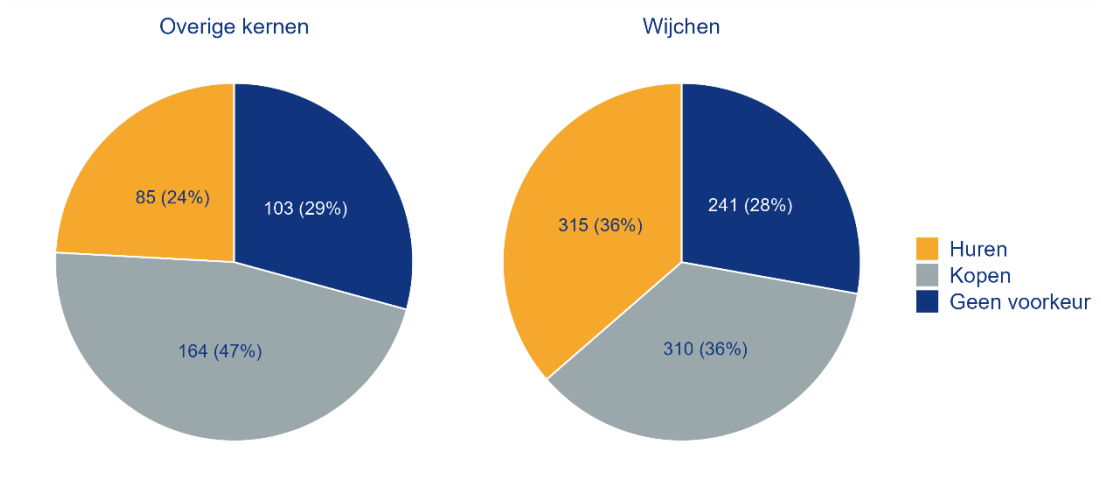

Huidig en toekomstig eigendom

De keuze tussen huren en kopen hangt sterk samen met de huidige woonsituatie. Op gemeentelijk niveau geeft bijvoorbeeld 97% van de respondenten die momenteel een corporatiehuurwoning bewonen aan ook in de toekomst te willen huren. Voor respondenten die momenteel particulier huren ligt dit aandeel op 86%.

Voor inwoners die momenteel in een koopwoning wonen, is deze voorkeur minder eenduidig. Van deze groep geeft 47% aan de volgende woning te willen kopen, terwijl 20% de voorkeur heeft voor een huurwoning. Daarnaast staat 34% open voor zowel een koop- als huurwoning.

Kortom, huurders kiezen doorgaans opnieuw voor een huurwoning, terwijl eigenaar-bewoners vaker openstaan voor verschillende eigendomsvormen. Voor woningeigenaren lijkt de keuze voor een toekomstige woning daardoor minder afhankelijk van het eigendomstype en meer van de kwaliteit, geschiktheid en beschikbaarheid van het woningaanbod.

Figuur 13 toont de gewenste prijsklasse van de toekomstige koopwoning. **Het merendeel van de respondenten is op zoek naar een koopwoning in de prijsklasse tussen €250.000 en €600.000**. Respondenten uit de kern Wijchen oriënteren zich daarbij over het algemeen op een lagere prijsklasse dan respondenten uit de overige kernen.

Zowel in de kern Wijchen als in de overige kernen geeft iets meer dan 10% van de respondenten aan op zoek te zijn naar een koopwoning met een prijs boven de €600.000. Relatief weinig respondenten zoeken een woning met een koopprijs van minder dan €250.000. Hiervan zoekt net iets minder dan de helft van de respondenten een woning tussen de €250.000 en €450.000. Er zijn geen grote verschillen zichtbaar tussen de kern Wijchen en de overige kernen.

Figuur 13 – prijsklasse gewenste koopwoning

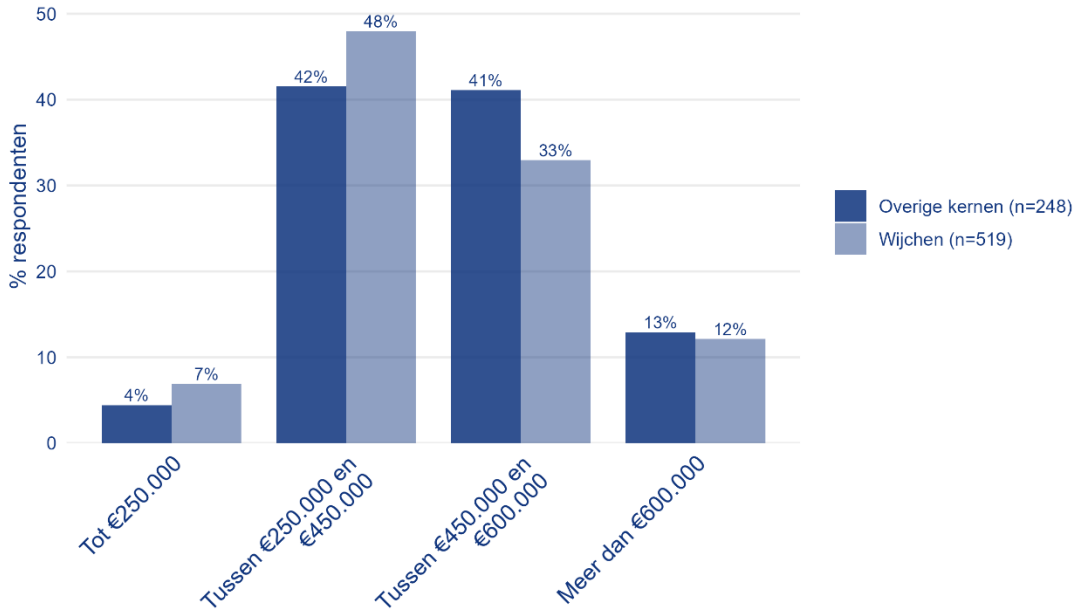

Figuur 14 geeft weer hoeveel respondenten die in de toekomst eventueel zouden willen huren, bereid zijn te betalen voor een huurwoning. Opvallend is dat meer dan de helft van deze respondenten aangeeft maximaal €900 per maand aan kale huur te willen betalen. Uitgaande van de maximale huurprijs van €932,93 per maand voor een sociale huurwoning in 2026, **blijkt dat meer dan de helft van de respondenten die op zoek is naar een huurwoning, een woning zoekt binnen het sociale huursegment**.

Figuur 14 – prijsklasse gewenste huurwoning

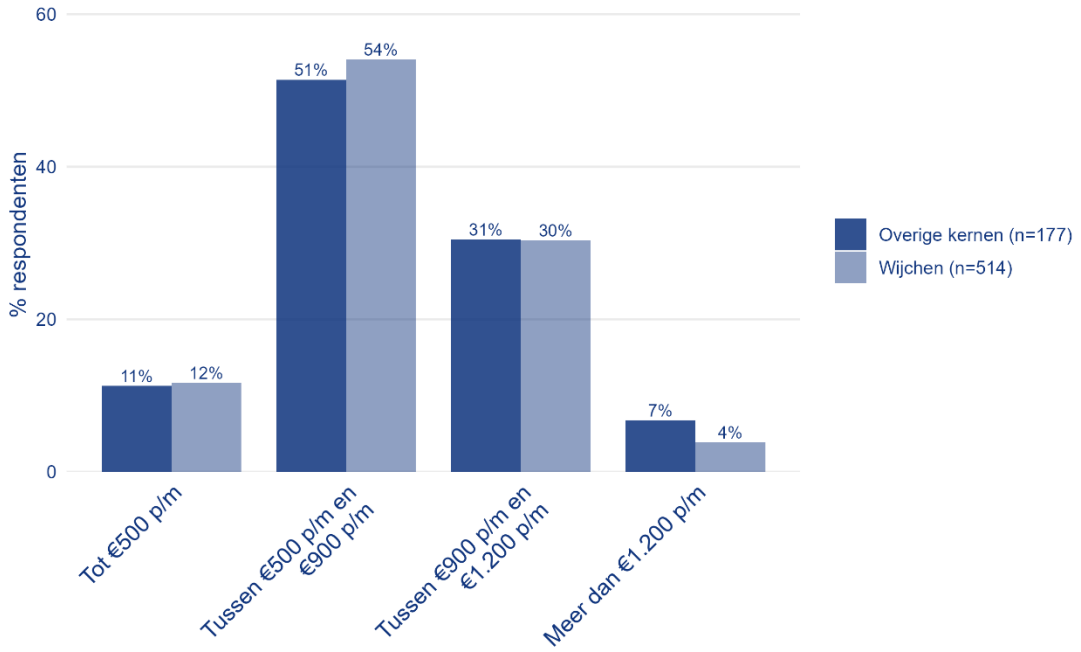

Daarnaast blijkt dat minder dan 10% van de respondenten, zowel in de kern Wijchen als in de overige kernen, op zoek is naar een huurwoning boven de liberalisatiegrens van €1.228,07 per maand (prijspeil 2026). De vraag naar woningen in dit prijssegment is daarmee relatief beperkt.

Wanneer de antwoorden met betrekking tot de gewenste toekomstige huurprijs worden uitgesplitst naar de huidige eigendomssituatie van de respondent (huur- of koopwoning), valt op dat huurders vaker een huurprijs binnen het sociale segment prefereren dan eigenaar-bewoners (Tabel 4). **Toch geeft ook meer dan de helft van de respondenten die momenteel een koopwoning bezitten aan op zoek te zijn naar een huurwoning binnen het sociale segment.**

Daarnaast blijkt dat 39% van de huidige eigenaar-bewoners een voorkeur heeft voor een woning in het middenhuursegment, tegenover slechts 10% van de huidige huurders. **Dit wijst erop dat eigenaar-bewoners die overwegen de stap naar een huurwoning te maken, gemiddeld genomen bereid zijn een hogere huurprijs te betalen dan huidige huurders**.

Tabel 4 Gewenste huurprijs

Prijsklasse toekomstige huurwoning → Huidige woning ↓	Tot €500 p/m	Tussen €500 p/m en €900 p/m	Tussen €900 p/m en €1.200 p/m	Meer dan €1.200 p/m
Huurwoning	12%	78%	10%	Ø*
Koopwoning	11%	44%	39%	6%

* Aantal respondenten kleiner dan 10

3.2 Woonconcepten

Om beter inzicht te krijgen in de woonwensen van potentiële verhuizers, is ook onderzocht hoe respondenten verschillende woonconcepten waarderen. Hiervoor is gebruikgemaakt van een keuze-experiment waarbij telkens twee woningen met uiteenlopende kenmerken aan elkaar werden voorgelegd. De uitkomsten laten zien welke afwegingen respondenten maken tussen woningtype, woningkenmerken en gedeelde voorzieningen.

Respondenten kregen steeds twee woningen voorgelegd. Het woningtype varieerde daarbij tussen een twee-onder-een-kapwoning, een hofjeswoning en een appartement. Daarnaast verschilden de woningen op een aantal kenmerken, namelijk het aantal slaapkamers, de schaalgrootte van het complex en de aanwezigheid van gedeelde voorzieningen. Respondenten werd gevraagd een keuze te maken tussen beide woningen en vervolgens aan te geven hoe tevreden zij waren met hun keuze. Hierdoor ontstaat niet alleen inzicht in welke woning de voorkeur heeft, maar ook in de sterkte van deze voorkeur.

Een uitzondering hierop vormden respondenten die aangaven op zoek te zijn naar een sociale huurwoning. Zij kregen het keuze-experiment niet voorgelegd. Deze keuze is gemaakt naar aanleiding van de klankbordsessie bij de ontwikkeling van de enquête. De vertegenwoordiger van de woningcorporatie gaf aan dat de voorgelegde woonconcepten niet realistisch zijn binnen het aanbod van de corporatie. Om te voorkomen dat bij sociale huurders onrealistische verwachtingen zouden worden gewekt, is ervoor gekozen deze vragen niet aan deze groep voor te leggen.

Toelichting onderzoeksmethode

Voor dit onderzoek is bewust gekozen voor een keuze-experiment. Het merendeel van de respondenten heeft op dit moment geen concrete verhuiswens. Daardoor bestaat het risico dat antwoorden op algemene vragen over woonvoorkeuren niet volledig overeenkomen met de keuzes die mensen in een daadwerkelijke verhuissituatie zouden maken. Dit verschijnsel staat bekend als hypothetische bias.

Een verhuizing gaat in de praktijk namelijk vrijwel altijd gepaard met afwegingen. Mensen kiezen niet voor afzonderlijke woningkenmerken, maar wegen verschillende kenmerken tegen elkaar af. Zo kan iemand een voorkeur hebben voor een grondgebonden woning, maar tegelijkertijd waarde hechten aan gedeelde voorzieningen of bereid zijn een kleinere woning te accepteren in ruil voor een tuin. Door respondenten te laten kiezen tussen twee concrete woningalternatieven worden dergelijke afruilen zichtbaar.

Na iedere keuze werd respondenten bovendien gevraagd hoe tevreden zij waren met de gekozen woning. Hierdoor wordt niet alleen inzicht verkregen in welk woningalternatief de voorkeur heeft, maar ook in de mate van enthousiasme over die keuze. Dit onderscheid is relevant, omdat een woning weliswaar vaker gekozen kan worden dan een alternatief, maar tegelijkertijd slechts beperkt aantrekkelijk wordt gevonden.

Deze aanpak levert een realistischer beeld op van woonvoorkeuren dan afzonderlijke vragen naar gewenste woningkenmerken. De methode maakt inzichtelijk welke kenmerken het zwaarst wegen in de keuze voor een woning en welke concessies mensen bereid zijn daarbij te doen.

De gebruikte woningafbeeldingen zijn met behulp van AI gegenereerd. Een overzicht van alle voorgelegde woningcombinaties, inclusief afbeelding, is opgenomen in de bijlage. In Tabel 5 staan de unieke kenmerken van iedere woning per vraag beschreven.

Tabel 5 Aangeboden woonvormen

Keuze 1	Type woning	Aantal slaapkamers	Schaalgrootte	Gedeelde voorzieningen
Woning 1	Twee-onder-één-kap woning (tuin)	1 slaapkamer	2 woningen	Géén gedeelde voorzieningen
Woning 2	Hofjeswoning (tuin)	2 slaapkamers	16 woningen	Gedeelde tuin
Keuze 2				
Woning 3	Hofjeswoning (tuin)	1 slaapkamer	16 woningen	Gedeelde tuin
Woning 4	Appartement (balkon)	2 slaapkamers	26 appartementen	Gedeelde tuin en ontmoetingsruimte
Keuze 3				
Woning 5	Appartement (balkon)	2 slaapkamers	26 appartementen	Gedeelde tuin en ontmoetingsruimte
Woning 6	Appartement (balkon)	1 slaapkamer	12 appartementen	Gedeelde tuin en ontmoetingsruimte
Keuze 4				
Woning 7	Appartement (balkon)	1 slaapkamer	12 appartementen	Gedeelde tuin en ontmoetingsruimte
Woning 8	Appartement (balkon)	2 slaapkamers	26 appartementen	Géén gedeelde voorzieningen

In Figuur 15 zijn de resultaten van het keuze-experiment weergegeven. Op de y-as staat het absolute aantal keer dat een woning is gekozen. Boven iedere staaf is de gemiddelde waardering weergegeven die respondenten aan de gekozen woning hebben toegekend.

Figuur 15 Voorkeuren en waardering voor alternatieve woonvormen

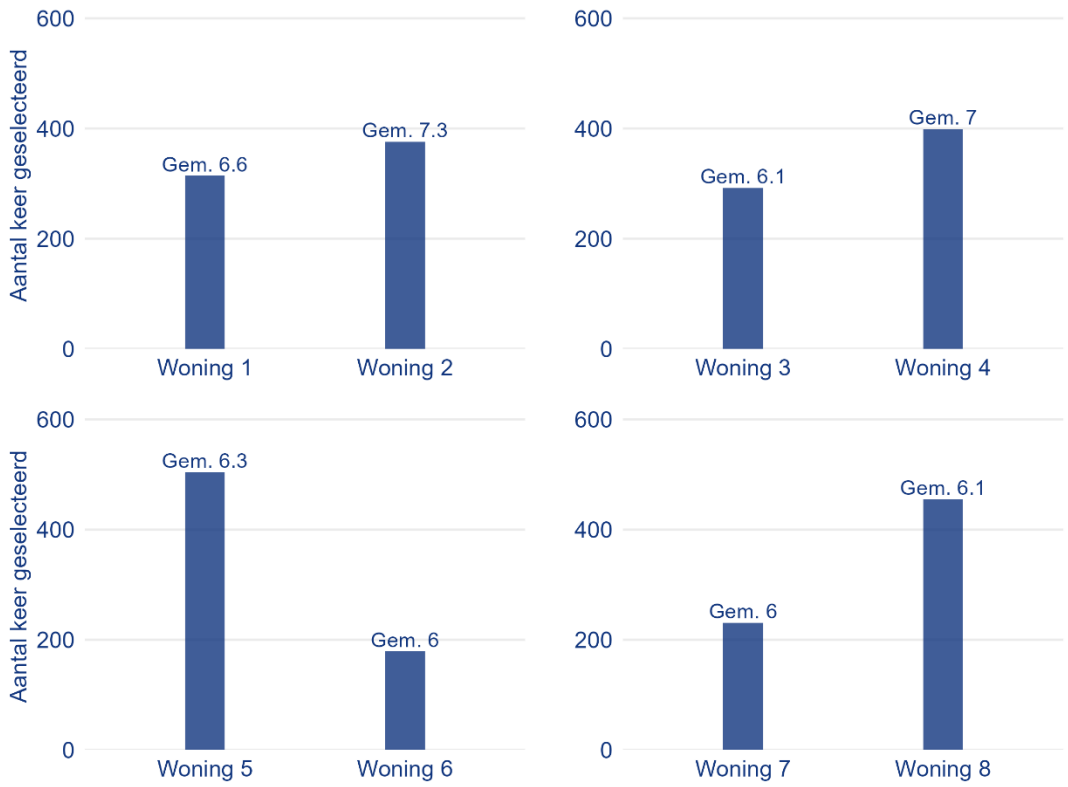

Uit het keuze-experiment komen enkele patronen naar voren. Allereerst blijkt dat woningen met twee slaapkamers aanzienlijk vaker worden gekozen dan woningen met één slaapkamer. Daarnaast ontvangen woningen met één slaapkamer gemiddeld lagere waarderingen. **Dit wijst erop dat het aantal slaapkamers een belangrijke rol speelt in de voorkeuren van respondenten.**

Het verschil in waardering en het aantal keer dat een woning is gekozen, is het kleinst tussen woning 1 en woning 2. Opvallend daarbij is dat woning 1, een twee-onder-een-kapwoning met slechts één slaapkamer, relatief vaak wordt gekozen. Woning 2, een hofjeswoning met twee slaapkamers en een gedeelde tuin, behaalt met een gemiddelde waardering van 7,3 de hoogste score binnen de gemeente Wijchen.

Een interessante vergelijking kan worden gemaakt tussen woning 2 en woning 3. Beide betreffen een hofjeswoning met een gedeelde tuin, maar woning 3 beschikt over één slaapkamer in plaats van twee. De gemiddelde waardering daalt daardoor van 7,3 naar 6,1. Tegelijkertijd wordt woning 4, een appartement met balkon en twee slaapkamers, vaker gekozen dan woning 3, én gemiddeld met een 7,0 beoordeeld. **Dit suggereert dat het aantal slaapkamers voor respondenten zwaarder weegt dan het specifieke woonconcept of de aanwezigheid van een eigen tuin.**

Tegelijkertijd laten de resultaten zien dat de overige appartementen (woningen 5 tot en met 8) minder populair zijn. Geen van deze appartementen behaalt een gemiddelde score hoger dan 6,3. Ook binnen deze groep lijkt het aantal slaapkamers een belangrijke onderscheidende factor te zijn, aangezien de varianten met twee slaapkamers, woning 5 en woning 8, duidelijk vaker worden gekozen dan de vergelijkbare varianten met één slaapkamer.

Tot slot lijken de aanwezigheid van gedeelde voorzieningen en de schaalgrootte van het complex een beperktere invloed te hebben op de gemaakte keuzes. In vergelijking met het woningtype en vooral het aantal slaapkamers is de impact van deze kenmerken relatief klein. **Hierdoor ontstaat het beeld dat respondenten hun voorkeuren in de eerste plaats baseren op de beschikbare woonruimte, terwijl gedeelde voorzieningen en de omvang van het complex minder bepalend zijn voor de uiteindelijke keuze.**

3.3 Woonvoorkeuren

Naast het keuze-experiment is respondenten ook gevraagd naar hun meer algemene woonwensen. Figuur 16 laat zien welk aandeel van de respondenten de verschillende woningkenmerken belangrijk vindt bij een toekomstige woning.

Opvallend is dat het beschikken over een balkon en een berging door vrijwel alle respondenten als belangrijk wordt gezien. Een eigen tuin en een woning op de begane grond worden minder vaak genoemd, maar nog altijd door 45% (kern Wijchen) en 59% (overige kernen) van de respondenten als belangrijk beschouwd. **Dit laat zien dat veel respondenten waarde hechten aan een eigen buitenruimte, maar dat deze niet per se in de vorm van een tuin hoeft te worden aangeboden.** Een balkon lijkt voor veel respondenten een aantrekkelijk alternatief.

De resultaten suggereren daarmee dat een deel van de doelgroep openstaat voor appartementbewoning, mits de woning beschikt over voldoende buitenruimte en bergruimte. **Tegelijkertijd blijft er een substantiële groep die de voorkeur geeft aan een woning met een eigen tuin.** Daarbij zijn verschillen zichtbaar tussen de kern Wijchen en de overige kernen. In de kern Wijchen lijken respondenten meer open te staan voor appartementbewoning dan in de overige kernen.

Figuur 16 – Kenmerken van de toekomstige woning

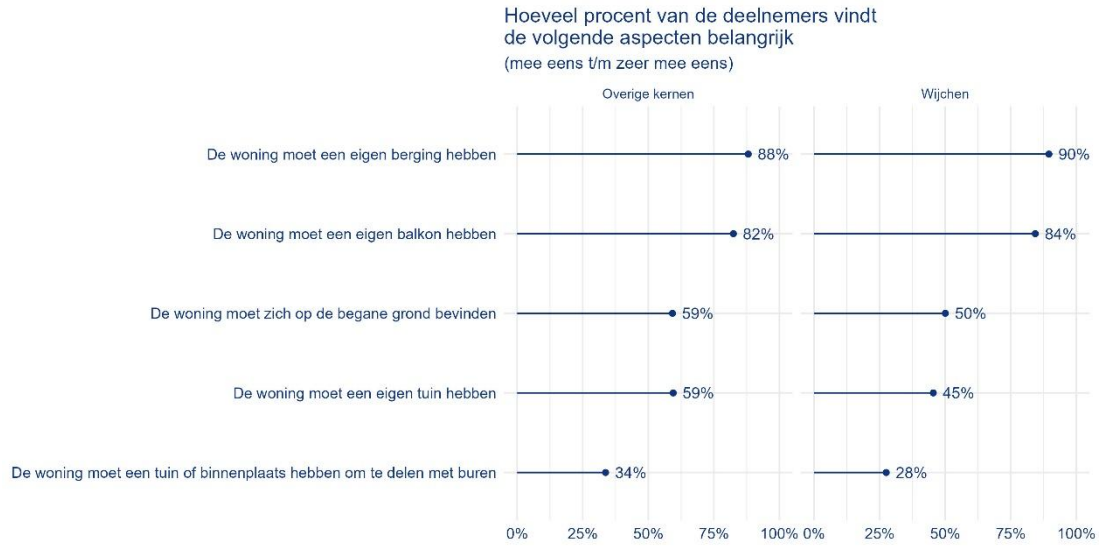

Het delen van een tuin of binnenplaats met medebewoners wordt door ongeveer 30% van de respondenten als belangrijk beschouwd. Dit sluit aan bij de resultaten uit paragraaf 3.2, waaruit bleek dat gedeelde voorzieningen voor de meeste respondenten geen doorslaggevende rol lijkt te spelen bij de keuze voor een woning.

Omdat woonwensen kunnen verschillen tussen huurders en woningeigenaren, maakt Tabel 6 onderscheid tussen respondenten die momenteel in een huurwoning wonen en respondenten die een koopwoning bezitten. De resultaten komen grotendeels overeen met de bevindingen uit Figuur 16. Hoewel woningeigenaren op enkele aspecten iets hogere eisen lijken te stellen aan hun toekomstige woning dan huurders, zijn de verschillen beperkt. Over het algemeen laten de resultaten zien dat de woonwensen van beide groepen overeenkomen.

Tabel 6 - Kenmerken van de toekomstige woning naar huur en koop

	Huur	Koop
De woning moet een eigen berging hebben	86%	90%
De woning moet een eigen balkon hebben	73%	86%
De woning moet zich op de begane grond bevinden	54%	53%
De woning moet een eigen tuin hebben	48%	50%
De woning moet een tuin of binnenplaats hebben om te delen met buren	22%	31%

Figuur 17 en Tabel 7 geven de woonwensen van respondenten ten aanzien van het aantal slaapkamers weer. **Hieruit komt een duidelijke voorkeur voor woningen met twee slaapkamers naar voren.** In zowel de overige kernen als de kern Wijchen geeft 85% van de respondenten de voorkeur aan een woning met twee slaapkamers. Een vergelijkbaar beeld is zichtbaar wanneer onderscheid wordt gemaakt naar huidige woonsituatie: 82% van de huurders en 86% van de woningeigenaren geeft de voorkeur aan twee slaapkamers.

Figuur 17 – Gewenst aantal slaapkamers in de toekomstige woning

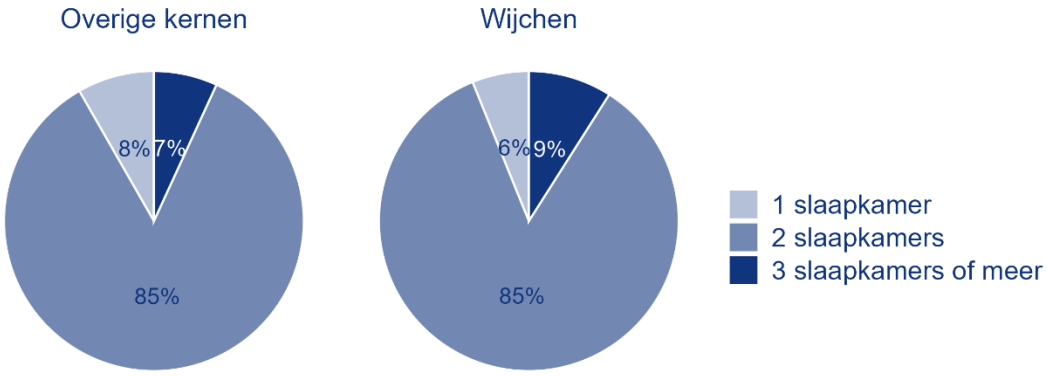

Tabel 7 – Gewenst aantal slaapkamers in de toekomstige woning naar huur en koop

	Huur	Koop
1 slaapkamer	12%	5%
2 slaapkamers	82%	86%
3 slaapkamers of meer	6%	9%

Tot slot is respondenten gevraagd naar de gewenste locatiekenmerken van een toekomstige woning. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de voorkeur voor wonen dicht bij de natuur en wonen dichtbij voorzieningen (Figuur 18).

Respondenten kregen allereerst de vraag hoe belangrijk zij het vinden om op een rustige locatie, op loopafstand van de natuur, te wonen, ook wanneer dit betekent dat voorzieningen zoals winkels en openbaar vervoer verder weg liggen. Daarnaast is gevraagd hoe belangrijk zij het vinden om juist op loopafstand van voorzieningen, zoals supermarkten, de huisarts, buurthuizen en bushaltes, te wonen.

Figuur 18 – Gewenste locatiekenmerken van de nieuwe woning

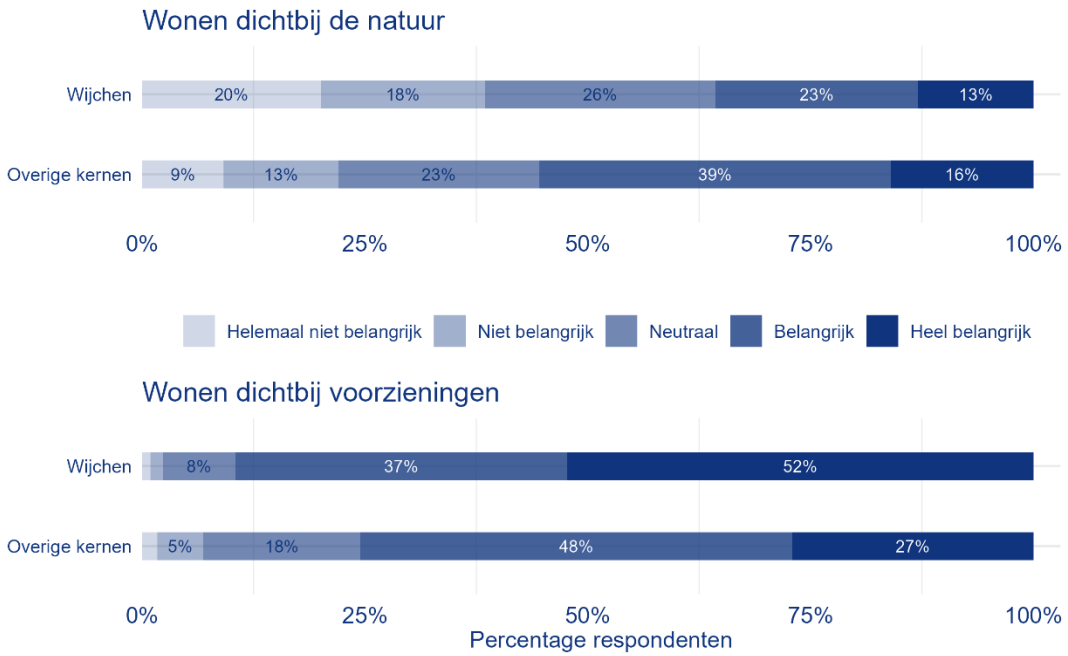

De resultaten laten duidelijke verschillen zien tussen de kern Wijchen en de overige kernen. Van de respondenten uit de overige kernen geeft 55% aan het belangrijk te vinden om dicht bij de natuur te wonen, ook als voorzieningen daardoor minder goed bereikbaar zijn. In de kern Wijchen geldt dit voor 36% van de respondenten. Tegelijkertijd geeft bijna 90% van de respondenten uit de kern Wijchen aan het belangrijk te vinden om op loopafstand van voorzieningen te wonen, tegenover 75% van de respondenten uit de overige kernen.

Deze resultaten suggereren dat inwoners van de overige kernen relatief meer waarde hechten aan een groene en rustige woonomgeving, terwijl inwoners van de kern Wijchen sterker gericht zijn op de nabijheid van voorzieningen. Hoewel voor beide groepen zowel natuur als voorzieningen belangrijk zijn, lijkt de afweging tussen deze kwaliteiten verschillend uit te vallen. De voorkeur voor wonen nabij voorzieningen is in de kern Wijchen duidelijk sterker, terwijl in de overige kernen de nabijheid van natuur een grotere rol speelt.

3.4 Het verhuisproces

Naast inzicht in de woonwensen van inwoners van 55 jaar en ouder is het van belang te begrijpen welke belemmeringen zij ervaren bij een mogelijke verhuizing. Figuur 19 laat zien welk aandeel van de respondenten zich zorgen maakt over verschillende aspecten van het verhuisproces.

Veruit de grootste zorg, zowel onder inwoners van de kern Wijchen als van de overige kernen, is het vinden van een passende woning. Ongeveer 70% van de respondenten geeft aan zich hierover zorgen te maken. **De meer praktische en mentale belasting van een verhuizing wordt door een kleiner deel van de respondenten als zorg ervaren.** Ongeveer 30% maakt zich zorgen over het regelen van de verhuizing of over de stress die een verhuizing met zich mee kan brengen. De zorg dat de eigen gezondheid een verhuizing kan bemoeilijken ligt iets hoger, rond de 35%.

Een andere veelgenoemde zorg betreft de woonlasten na een verhuizing. Ongeveer de helft van de respondenten maakt zich zorgen over hogere maandelijkse kosten. Tegelijkertijd maakt minder dan 30% zich zorgen over het feit dat een toekomstige woning kleiner kan zijn dan de huidige woning.

Figuur 19 - Zorgen rondom een verhuizing

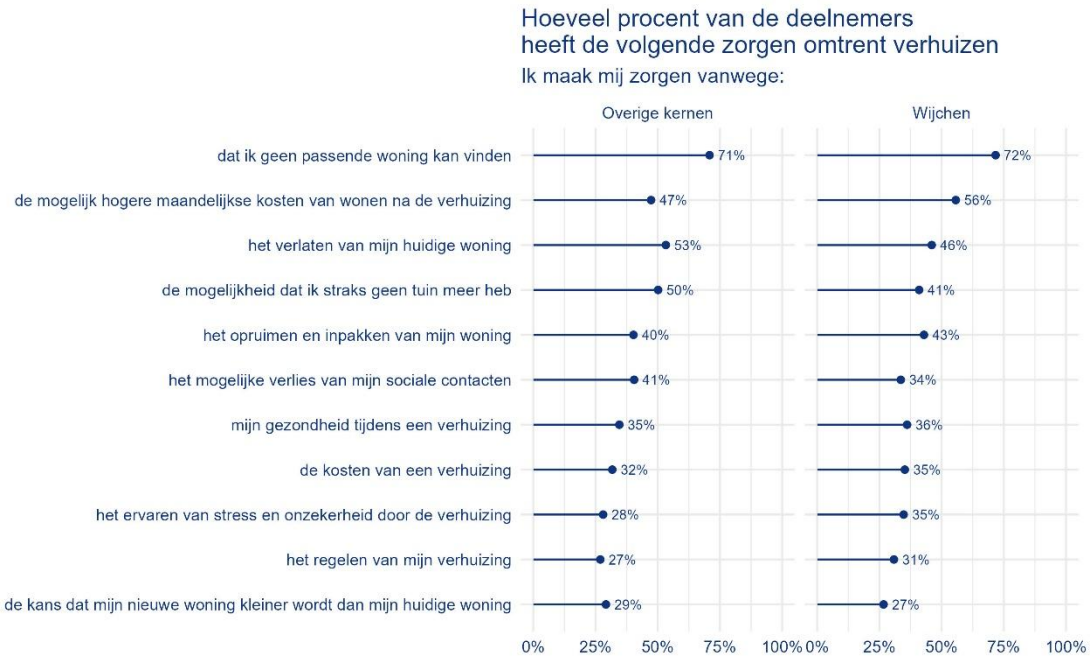

4 Hoofdstuk – Ondersteuning en informatie vanuit de gemeente

Tot slot is onderzocht in hoeverre inwoners van 55 jaar en ouder behoefte hebben aan informatie en ondersteuning bij wonen, verhuizen en langer zelfstandig thuis wonen, en welke rol zij daarbij voor de gemeente zien weggelegd.

4.1 Ondersteuning vanuit de gemeente

Figuur 20 geeft weer hoe vaak de verschillende antwoordopties zijn geselecteerd. De grafiek heeft betrekking op de vraag: *"Welke vormen van ondersteuning vanuit de gemeente of overheid zouden u kunnen helpen bij het verhuizen naar een nieuwe woning?"*

Uit de resultaten blijkt dat respondenten vooral behoefte hebben aan informatie over beschikbare woningen binnen de gemeente, zoals nieuwbouwprojecten. Daarnaast geeft een relatief groot aantal respondenten aan ondersteuning te kunnen gebruiken bij het vinden van een geschikte woning. Deze resultaten sluiten aan bij de bevindingen uit Figuur 19, waar eveneens naar voren kwam dat het vinden van passend woningaanbod voor veel respondenten een zorg vormt.

Tegelijkertijd geeft een groep van 191 respondenten aan geen ondersteuning van de gemeente nodig te hebben bij een eventuele verhuizing.

Figuur 20 - Ondersteuning die kan helpen bij een toekomstige verhuizing

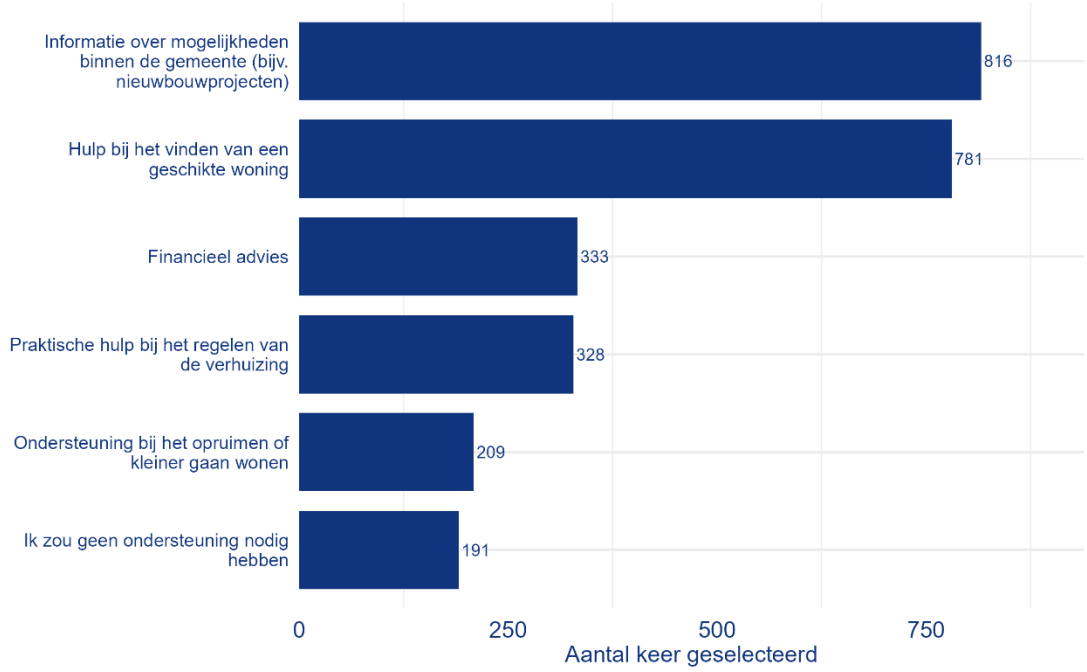

Vervolgens is gevraagd of er behoefte bestaat aan een website of een loket van de gemeente dat informatie biedt over langer zelfstandig wonen op latere leeftijd. Figuur 21 laat zien dat 57% van de respondenten behoefte heeft aan een gemeentelijke website met informatie over langer zelfstandig thuis wonen en verhuizen. Daarnaast geeft 41% van de respondenten aan behoefte te hebben aan een fysiek loket waar zij terechtkunnen met vragen over langer zelfstandig wonen en verhuizen. **Deze resultaten wijzen erop dat er onder een deel van de**

respondenten behoefte bestaat aan laagdrempelige informatie en ondersteuning bij woonvraagstukken op latere leeftijd.

Figuur 21 – Behoefte aan informatie vanuit de gemeente

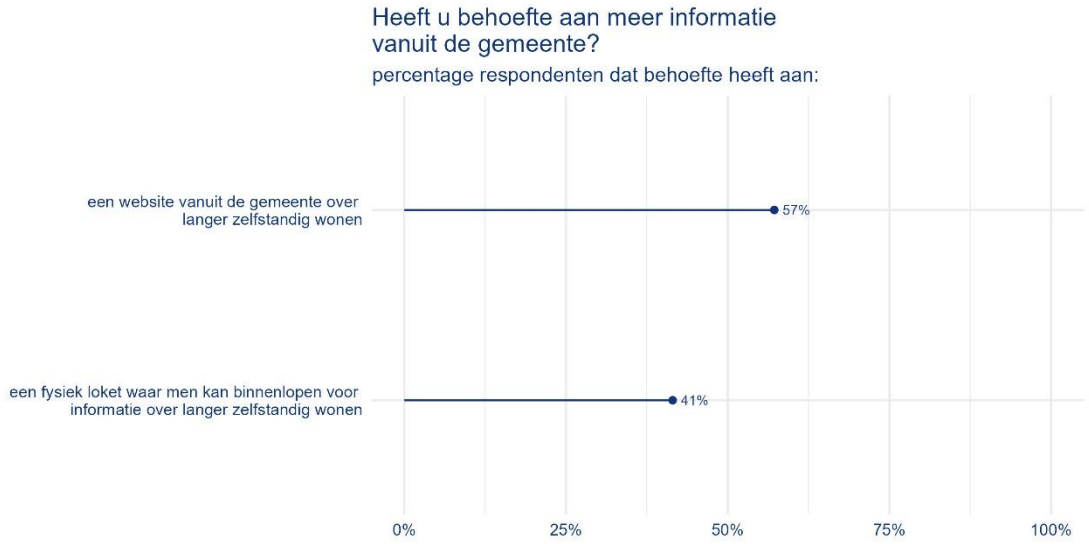

4.2 Ondersteuning vanuit de omgeving

Tot slot is gevraagd in hoeverre respondenten verwachten in de toekomst ondersteuning te kunnen ontvangen van mensen uit hun eigen omgeving bij dagelijkse bezigheden (zie Figuur 22). In de overige kernen verwacht 63% van de respondenten op latere leeftijd ondersteuning te kunnen krijgen vanuit hun sociale omgeving. Daarnaast geeft 27% aan dit niet te weten, terwijl ruim 8% verwacht geen hulp uit de eigen omgeving te zullen ontvangen.

In de kern Wijchen ligt dit net anders: daar verwacht 52% van de respondenten ondersteuning te kunnen krijgen vanuit hun sociale omgeving. Tegelijkertijd verwacht 24% waarschijnlijk geen ondersteuning vanuit de eigen omgeving te ontvangen.

Figuur 22 - Verwachte beschikbaarheid van hulp uit de omgeving

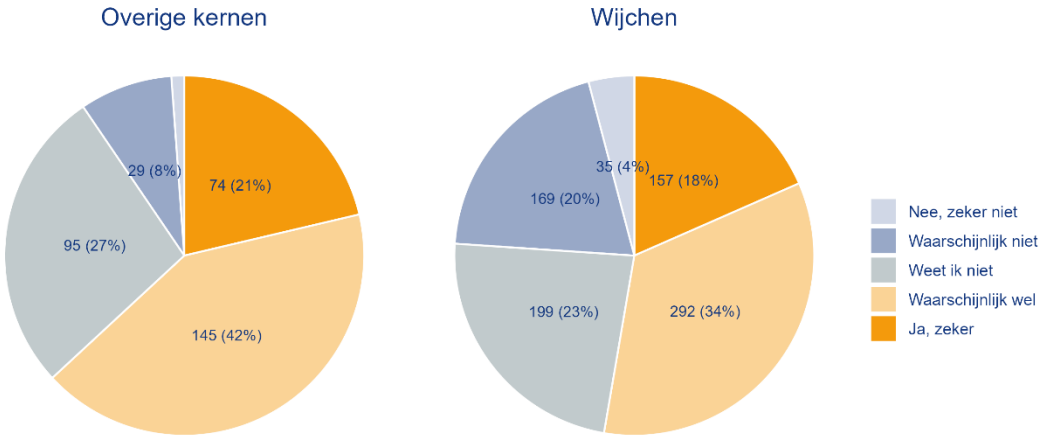

Daarnaast is in de vragenlijst via een open vraag geïnventariseerd of respondenten knelpunten ervaren op het gebied van professionele ondersteuning en zorg. Veel respondenten, met name

in de jongere leeftijdscategorieën, gaven aan dat dit thema op dit moment nog niet relevant voor hen is. Tegelijkertijd kwam uit de reacties een aantal terugkerende aandachtspunten naar voren.

Een veelgenoemd punt betreft de zorgen over toekomstige ondersteuning bij het ouder worden, vooral onder respondenten die niet kunnen terugvallen op kinderen of andere naasten. Voor deze groep vormt niet alleen de zorg zelf een aandachtspunt, maar ook de praktische ondersteuning die nodig kan zijn bij een eventuele verhuizing. Een respondent verwoordde dit als volgt: "*We hebben 1 kind dat ons niet kan helpen bij een verhuizing. Hulp hiervoor zou zeer wenselijk zijn*."

Daarnaast werd het belang van sociale netwerken en informele zorg regelmatig benadrukt. **Verschillende respondenten gaven aan veel waarde te hechten aan de aanwezigheid van buurtzorg, betrokken buren en een hechte gemeenschap.** Tegelijkertijd werd opgemerkt dat dergelijke sociale netwerken vaak zijn opgebouwd door jarenlang in dezelfde omgeving te wonen, waardoor het voor nieuwkomers lastiger kan zijn om hier onderdeel van te worden. Een respondent schreef hierover: "*Ik hoor goede verhalen van de zorg die door Buurtzorg en ZZG geleverd wordt in thuissituaties. Ook zie ik dat er hier nog sprake is van hulp aan bekenden en buren. Meestal wel een resultaat van al jarenlang bekend zijn met elkaar. Voor nieuwe ouderen die hier komen wonen zal dit vermoedelijk lastiger zijn op te bouwen.*"

Verder blijkt dat niet voor alle respondenten duidelijk is waar zij terechtkunnen voor informatie over zorg, ondersteuning of verhuismogelijkheden. Sommige respondenten ervaren drempels bij het vinden van de juiste informatie en geven aan behoefte te hebben aan een laagdrempig fysiek aanspreekpunt. Zo stelde een respondent: "*We weten niet waar we enige hulp of zorg kunnen aanvragen.*" Een andere respondent gaf aan: "*Soms is het lastig om te vinden waar ik moet zijn om iets te regelen. Internet is niet mijn sterkste kant. Een loket waar ik binnen kan lopen zou ik zeer waarderen.*"

Tot slot werd ook gewezen op het belang van digitale vaardigheden. **Volgens enkele respondenten kan het versterken van digitale zelfredzaamheid ouderen helpen om langer zelfstandig te blijven wonen en gebruik te maken van beschikbare voorzieningen en diensten.** Daarbij werd bijvoorbeeld gewezen op de mogelijkheden van online boodschappen doen en thuisbezorgdiensten, waardoor de afhankelijkheid van nabijgelegen voorzieningen afneemt.

Concluderend laten de reacties zien dat de ervaren knelpunten niet zozeer liggen in de beschikbaarheid van zorg alleen, maar vooral in de toegankelijkheid van ondersteuning, informatie en sociale netwerken. Met name voor ouderen zonder direct sociaal vangnet bestaat behoefte aan praktische hulp en duidelijke informatie over de beschikbare mogelijkheden. Het versterken van lokale netwerken, het bieden van laagdrempelige informatievoorziening en het bevorderen van digitale vaardigheden lijken daarom belangrijke aandachtspunten om ouderen in staat te stellen langer zelfstandig en prettig te blijven wonen.

5 Hoofdstuk – Conclusie

De resultaten laten zien dat inwoners van 55 jaar en ouder in de gemeente Wijchen nadenken over hun toekomstige woonsituatie. Echter, uit het onderzoek blijkt dat het merendeel van de respondenten niet op korte termijn wil verhuizen. Tegelijkertijd geeft een groot deel aan op termijn wel bereid te zijn een verhuisstap te maken, maar meestal pas wanneer de gezondheid of fysieke beperkingen daar aanleiding toe geven. Dit roept de vraag op in hoeverre er momenteel sprake is van een daadwerkelijke verhuisbereidheid, of dat de verhuiswens vooral een overweging voor de langere termijn blijft.

Aan inwoners die hebben aangegeven niet te willen verhuizen, is gevraagd in hoeverre hun huidige woning levensloopgeschikt is en aansluit bij hun behoeften op latere leeftijd. Het merendeel van deze groep geeft aan dat de woning al levensloopgeschikt is of met relatief beperkte aanpassingen levensloopgeschikt kan worden gemaakt. Of dit echt zo is kan op basis van deze enquête niet worden beoordeeld. Een traplift en aanpassingen aan de slaapkamer of badkamer worden daarbij relatief vaak genoemd als aanpassingen die nodig zijn om langer zelfstandig in de woning te kunnen blijven wonen.

Voor inwoners met een verhuiswens ligt de nadruk vooral op betaalbare woningen met twee slaapkamers. Binnen de koopsector ligt de gewenste prijsklasse voornamelijk tussen € 250.000 en € 600.000. Slechts een beperkt deel van de respondenten geeft aan bereid te zijn meer dan € 600.000 te betalen voor een volgende woning. Binnen het huursegment valt op dat veel respondenten op zoek zijn naar een sociale huurwoning. Deze voorkeur komt ook voor onder inwoners die momenteel een koopwoning bezitten, wat erop wijst dat betaalbaarheid voor een deel van deze doelgroep een belangrijke randvoorwaarde vormt bij een eventuele verhuizing.

Uit de resultaten komt duidelijk naar voren dat het aantal slaapkamers een van de belangrijkste woonwensen is. Voor de meeste respondenten moet een nieuwe woning minimaal over twee slaapkamers beschikken. Tegen deze achtergrond is ook onderzocht in hoeverre inwoners bereid zijn te verhuizen naar een appartement. Hieruit blijkt dat een appartement voor veel respondenten een acceptabel alternatief vormt, mits de woning beschikt over ten minste twee slaapkamers. Tegelijkertijd blijft de wens voor een woning met een eigen tuin bij ongeveer de helft van de inwoners bestaan, wat erop wijst dat een deel van de respondenten weliswaar openstaat voor een appartement, maar waarde blijft hechten aan privébuitenruimte. Daarnaast blijkt dat het delen van voorzieningen met andere bewoners voor de meeste respondenten geen doorslaggevende factor is bij hun woonkeuzes.

Tot slot is onderzocht in hoeverre inwoners zorgen hebben over een eventuele verhuizing naar een nieuwe woning. Uit de resultaten blijkt dat deze zorgen niet zozeer betrekking hebben op het verhuisproces zelf, maar vooral op de beschikbaarheid van passende woningen die aansluiten bij hun woonwensen en financiële mogelijkheden. Deze bevinding sluit aan bij de geconstateerde behoefte aan meer informatie over beschikbare woningen en ondersteuning bij het vinden van passend woningaanbod. Daarnaast geeft ongeveer de helft van de respondenten aan behoefte te hebben aan aanvullende informatie vanuit de gemeente over langer zelfstandig wonen

De resultaten laten zien dat er onder 55-plussers in de gemeente Wijchen sprake is van een duidelijke potentiële verhuisvraag.

- ✓ Veel inwoners denken na over een toekomstige verhuizing en staan hier in principe voor open, maar alleen wanneer een woning beschikbaar is die aansluit bij hun wensen ten aanzien van betaalbaarheid, ruimte en woonkwaliteit. De opgave lijkt daarmee vooral te liggen in het realiseren van voldoende passend woningaanbod voor het moment waarop inwoners de stap naar een andere woning daadwerkelijk willen of moeten zetten.
- ✓ Tegelijkertijd laten de resultaten zien dat er behoefte bestaat aan informatie en ondersteuning bij het oriënteren op toekomstige woonmogelijkheden. Naast een passend woningaanbod kan daarom ook een goede informatievoorziening vanuit de gemeente bijdragen aan het tijdig voorbereiden van inwoners op hun toekomstige woon- en ondersteuningsbehoefte.

Bijlage 1 - Woonconcepten

Beschrijving woonconcepten

Woning 1:

Een gelijkvloerse twee-onder-een-kap woning met één slaapkamer. Deze woning heeft géén verdieping op zolder. De woning heeft een privétuin.

Unieke kenmerken:
- de woning heeft **één slaapkamer**
- de woning is een **twee-onder-een-kap woning** en heeft **geen gedeelde tuin**

Woning 2:

Een gelijkvloerse hofjeswoning met twee slaapkamers in een hofje bestaand uit 16 woningen in totaal. Deze woning heeft géén verdieping op zolder. De woning heeft een privétuin en een gedeelde tuin.

Unieke kenmerken:
- de woning heeft **twee slaapkamers**
- de woning is een hofjeswoning **bestaand uit 16 woningen** in totaal en heeft **een gedeelde tuin**

Woning 3:

Een gelijkvloerse hofjeswoning met één slaapkamer in een hofje bestaand uit 16 woningen in totaal. Deze woning heeft géén verdieping op zolder. De woning beschikt over een privétuin en een gedeelde tuin.

Unieke kenmerken:
- de woning heeft **één slaapkamer**
- de woning is een **hofjeswoning** met **eigen tuin** en een **gedeelde tuin**
- de woning zit in een hofje **bestaand uit 16 woningen** in totaal

Woning 4:

Een gelijkvloers appartement met twee slaapkamers en een ruim balkon, gelegen i een complex met in totaal 26 appartementen, voorzien van een lift en ee gedeelde tuin en ontmoetingsruimte.

Unieke kenmerken:
- de woning heeft **twee slaapkamers**
- de woning is een **appartement** met **eige balkon**
- de woning zit in een complex **bestaand ui 26 appartementen** in totaal
- de woning zit in een complex met een **ontmoetingsruimte** en een **tuin** gedeeld onder bewoners

Woning 5:

Een gelijkvloers appartement met twee slaapkamers en een ruim balkon, gelegen in een complex met in totaal 26 appartementen, voorzien van een lift en een gedeelde tuin en ontmoetingsruimte.

Unieke kenmerken:
- de woning heeft **twee slaapkamers**
- de woning zit in een complex **bestaand uit 26 appartementen** in totaal

Woning 6:

Een gelijkvloers appartement met één slaapkamer en een ruim balkon, gelegen i een complex met 12 appartementen, voorzien van een lift en een gedeelde tuin e ontmoetingsruimte.

Unieke kenmerken:
- de woning heeft **één slaapkamer**
- de woning zit in een complex **bestaand u 12 appartementen** in totaal

Woning 7:

Een gelijkvloers appartement met één slaapkamer en een ruim balkon, gelegen in een complex met in totaal 12 appartementen, voorzien van een lift en een gedeelde tuin, ontmoetingsruimte én een logeerkamer die u deelt met medebewoners.

Unieke kenmerken
- de woning heeft **één slaapkamer**
- de woning zit in een complex **bestaand uit 12 appartementen** in totaal
- de woning zit in een complex met een **ontmoetingsruimte** en **tuin gedeeld onder bewoners**

Woning 8:

Een gelijkvloers appartement met twee slaapkamers en een ruim balkon, gelegen in een complex met in totaal 26 appartementen, voorzien van een lift maar zonder gedeelde voorzieningen, zoals een gedeelde tuin of ontmoetingsruimte, die u deelt met medebewoners.

Unieke kenmerken
- de woning heeft **twee slaapkamers**
- de woning zit in een complex **bestaand uit 26 appartementen** in totaal
- de woning zit in een complex waar **geen voorzieningen worden gedeeld** met medebewoners

Bijlage 2 – Resultaten per kern

		Wijchen	Balgoij	Batenburg	Bergharen	Hernen	Leur	Niftrik
Wanneer wilt u verhuizen?								
	Binnen 2 jaar	104	<10	<10	15	<10	<10	<10
	Binnen 5 jaar	126	<10	<10	14	13	<10	<10
	Binnen 10 jaar	124	10	<10	17	11	<10	<10
	Pas over meer dan 10 jaar	62	<10	<10	15	<10	<10	<10
	Pas als mijn gezondheid het vraagt	453	33	34	52	26	<10	<10
	Ik wil nooit verhuizen	255	19	13	41	18	<10	<10
Is uw woning levensloopgeschikt?								
	Ja, mijn woning is levensloopgeschikt	123	<10	<10	26	<10	<10	<10
	Nee op dit moment niet, maar met grote aanpassingen wel	20	<10	<10	<10	<10	<10	<10
	Nee op dit moment niet, maar met kleine aanpassingen wel	73	<10	<10	<10	<10	<10	<10
	Nee, mijn woning is ook na aanpassingen niet levensloopgeschikt	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10
	Ik weet niet goed wat hiervoor nodig is	10	<10	<10	<10	<10	<10	<10
Waar zou u eventueel willen wonen?								
	in de kern waar ik nu woon	496	26	23	47	22	<10	<10
	In een kern binnen de gemeente Wijchen	157	13	<10	21	14	<10	<10
	In een kern binnen het Rijk van Nijmegen	49	<10	<10	16	<10	<10	<10
	Elders in Nederland, buiten de regio het Rijk van Nijmegen	15	<10	<10	<10	<10	<10	<10
	Ik weet het nog niet	107	13	15	17	12	<10	<10
Wilt u kopen of huren								
	Kopen	310	32	22	54	35	<10	<10
	Huren	315	14	17	19	11	<10	<10
	Geen voorkeur	241	19	16	39	15	<10	<10
Hoeveel wilt u maximaal betalen voor een koopwoning?								
	Tot 250.000	36	<10	<10	<10	<10	<10	<10
	Tussen 250.000 en 450.000	249	20	17	35	18	<10	<10
	Tussen 450.000 en 600.000	171	24	13	35	19	<10	<10
	Meer dan 600.000	63	<10	<10	14	<10	<10	<10
Hoeveel wilt u maximaal betalen voor een huurwoning?								
	Tot 500 p/m	60	<10	<10	<10	<10	<10	<10

	Tussen 500 p/m en 900 p/m	278	17	16	27	16	<10	<10
	Tussen 900 p/m en 1.200 p/m	156	13	<10	18	<10	<10	<10
	Meer dan 1.200 p/m	20	<10	<10	<10	<10	<10	<10
welke woning heeft uw voorkeur?								
	Woning 1	199	28	16	43	20	<10	<10
	Woning 2	283	15	15	32	20	<10	<10
	Woning 3	187	22	16	35	18	<10	<10
	Woning 4	297	21	15	41	22	<10	<10
	Woning 5	380	26	18	46	28	<10	<10
	Woning 6	101	17	12	29	12	<10	<10
	Woning 7	148	17	16	31	12	<10	<10
	Woning 8	331	26	15	44	27	<10	10
Hoeveel slaapkamers wenst u in uw nieuw woning?								
	1 slaapkamer	53	<10	<10	<10	<10	<10	<10
	2 slaapkamers	734	54	44	98	50	<10	15
	3 slaapkamers	78	<10	<10	10	<10	<10	<10
	4 of meer slaapkamers	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10
Verwacht u in de toekomst ondersteuning te krijgen van mensen in uw omgeving?								
	Ja, zeker	212	18	16	34	20	<10	<10
	Waarschijnlijk wel	372	35	29	58	28	<10	12
	Waarschijnlijk niet	199	<10	<10	19	<10	<10	<10
	Nee, zeker niet	49	<10	<10	<10	<10	<10	<10
	Weet ik niet	263	19	17	38	26	<10	<10
Heeft u behoefte aan een website?								
	Ja	633	42	24	76	31	<10	10
	Nee	274	26	20	46	29	<10	<10
	Weet ik niet	185	15	22	29	17	<10	<10
Heeft u behoefte aan een fysiek loket?								
	Ja	458	40	25	54	27	<10	<10
	Nee	392	31	25	64	29	<10	12
	Weet ik niet	241	12	16	34	22	<10	<10

Overzichtstabel met resultaten per kern, als er tenminste 10 respondenten in de antwoordoptie zitten

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8122
Extern Zaak ID	Z/26/376786
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	5.p
Titel	376786 Informatienota Evaluatie StartUp
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Gebiedsontwikkeling
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P3 Economie
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Dam, A (Anouk) van

Bijlagen
376786 Informatienota Evaluatie StartUp

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	1 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	2 oktober 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Toelichting

Besluitvorming voor het aangaan van een nieuwe overeenkomst met StartUp Nijmegen.
Beslisnota voor de begroting.
Informatienota voor de raad ter evaluatie.

Voorgesteld besluit

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De raad neemt de nota ter kennisname aan.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/376786

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Evaluatie StartUp

Collegedatum:

Kernboodschap

De samenwerking tussen de gemeente Wijchen en Stichting StartUp Nijmegen is geëvalueerd. Uit deze evaluatie blijkt dat de samenwerking een positieve bijdrage heeft geleverd aan de ondersteuning van startende ondernemers en zzp'ers uit Wijchen. Deelnemers hebben gebruikgemaakt van workshops, evenementen, bedrijfsbezoeken en sparsessies met ervaren ondernemers. Gemeente Wijchen en Stichting StartUp Nijmegen continueren de samenwerking voor een periode van 5 jaar (2027-2031).

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
29-10-2020	Economische Visie Wijchen 2030 (Z/20/051642)
26-09-2023	Beslisnota voor het college van B&W. Samenwerking met Stichting StartUp Nijmegen. (Z/23/138984) Het college besloot een samenwerking aan te gaan met Stichting StartUp Nijmegen ter ondersteuning van zzp'ers en starters in de gemeente Wijchen. Daarbij is een jaarlijkse bijdrage beschikbaar gesteld voor de jaren 2024 – 2025 - 2026 en is afgesproken de samenwerking in 2026 te evalueren en op basis daarvan het vervolg te bepalen.

Toelichting

De samenwerking met Stichting StartUp Nijmegen is in 2024 gestart met als doel startende ondernemers en zzp'ers uit Wijchen beter te ondersteunen bij de ontwikkeling van hun onderneming. Daarbij konden ondernemers gebruikmaken van het regionale aanbod van Stichting StartUp Nijmegen.
In de afgelopen periode namen Wijchense ondernemers deel aan diverse activiteiten die in verschillende deelnemende gemeenten (Nijmegen, Druten, Beuningen, Berg en Dal) zijn georganiseerd. Het ging onder meer om:

- Workshops en kennissessies;
- Netwerk- en inspiratiebijeenkomsten;
- Bedrijfsbezoeken;
- Sparsessies met ervaren ondernemers;

- Activiteiten gericht op het versterken van ondernemersvaardigheden en het uitbreiden van netwerken.

Onderstaande cijfers en percentages zijn een indicatie:
Workshops in Nijmegen: gemiddeld 468 deelnemers waarvan 14% Wijchense ondernemers. Workshops in Wijchen: gemiddeld 23 aanmeldingen van Wijchense ondernemers. Fuck Up Night: gemiddeld 244 deelnemers waarvan 9% Wijchen. StartUpper van het Jaar Nominaties: 30 nominaties waarvan 10% Wijchen. Gemiddeld ligt het percentage tussen de 6 en 14 procent.
Disclaimer; niet alle deelnemers laten hun data/contactgegevens achter.

De evaluatie vond plaats met team Economische Zaken, de portefeuillehouder Economie en vertegenwoordigers van Stichting StartUp Nijmegen. De betrokken partijen beoordelen de samenwerking positief. Het aanbod sluit aan bij de behoefte van startende ondernemers en zzp'ers aan kennis, begeleiding en netwerkvorming. Daarnaast biedt de regionale opzet ondernemers toegang tot een breed netwerk en expertise die lokaal niet altijd beschikbaar zijn. Op basis van de evaluatie adviseert team Economische Zaken om de samenwerking met Stichting StartUp Nijmegen voort te zetten.

Gevolgen

Door de samenwerking kregen startende ondernemers en zzp'ers toegang tot kennis, begeleiding en zakelijke netwerken die bijdragen aan een sterkere ondernemerspositie. Continuering van de samenwerking maakt het mogelijk deze ondersteuning ook de komende jaren aan Wijchense ondernemers te blijven bieden.

Communicatie

Met deze informatienota wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de uitkomsten van de evaluatie van de samenwerking met Stichting StartUp Nijmegen.

Uitvoering of Vervolgstappen

Het advies van team Economische Zaken om de samenwerking te continueren is betrokken bij de besluitvorming. Het college heeft besloten de samenwerking voort te zetten. Hiervoor wordt in de begroting 2027 ter integrale afweging een jaarlijks bedrag van € 5.000 opgenomen voor de periode 2027 tot en met 2031. Na besluitvorming wordt de samenwerkingsovereenkomst geactualiseerd en ondertekend.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

Financiën
Voor de samenwerking is voor de periode 2027 tot en met 2031 een jaarlijkse bijdrage van € 5.000 beschikbaar gesteld.

Geheimhouding
Niet van toepassing.

Geraadpleegde adviseurs
Team economische zaken
Team financieel beleid
Team juridische zaken

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8150
Extern Zaak ID	Z/26/372956
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	6.a
Titel	372956 Beslisnota Herziening budgetsubsidie MeerVoormekaar 2025 onderdeel dagbegeleiding
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team WMO, jeugd en gezondheid
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P6 Sociaal domein
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Oomen, P. (Pepijn)

Bijlagen
372956 Beslisnota Herziening budgetsubsidie MeerVoormekaar 2025 onderdeel dagbegeleiding
Bijlage 2: Herziene beschikking MeerVoormekaar
Bijlage 3: Aanbiedingsbrief MeerVoormekaar jaarrekening jaarverslag 2025
Bijlage 4: Jaarrekening MeerVoormekaar 2025 incl. Accountantsverklaring
Bijlage 5: Jaarverslag MeerVoormekaar 2025_1
Bijlage 6: Verantwoording budgetsubsidie gemeente Wijchen 2025

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	8 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	18 september 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. De eerder verleende budgetsubsidie 2025 aan Stichting MeerVoormekaar te herzien.
2. De subsidie voor 2025 voor het onderdeel dagbegeleiding met € 35.000 te verhogen, waardoor de totale subsidie voor 2025 uitkomt op € 1.583.215.
3. Stichting MeerVoormekaar hierover te informeren door middel van bijgevoegde herziene subsidiebeschikking.

Besluit (Aangenomen)

de Gemeenteraad besluit:

1. De eerder verleende budgetsubsidie 2025 aan Stichting MeerVoormekaar te herzien.
2. De subsidie voor 2025 voor het onderdeel dagbegeleiding met € 35.000 te verhogen, waardoor de totale subsidie voor 2025 uitkomt op € 1.583.215.
3. Stichting MeerVoormekaar hierover te informeren door middel van bijgevoegde herziene subsidiebeschikking.

Zaaknummer: Z/26/372956

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Herziening Budgetsubsidie MeerVoormekaar 2025 onderdeel dagbegeleiding

Collegedatum: 8 september 2026

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. De eerder verleende budgetsubsidie 2025 aan Stichting MeerVoormekaar te herzien.
2. De subsidie voor 2025 voor het onderdeel dagbegeleiding met € 35.000 te verhogen, waardoor de totale subsidie voor 2025 uitkomt op € 1.583.215.
3. Stichting MeerVoormekaar hierover te informeren door middel van bijgevoegde herziene subsidiebeschikking.

Aanleiding
MeerVoormekaar ontvangt van de gemeente een budgetsubsidie voor de uitvoering van activiteiten op het gebied van onder andere samenlevingsopbouw, jongerenwerk, ondersteuning van ouderen, mantelzorg, leefbaarheid, sociale cohesie, dagbegeleiding en vervoer.
Bij de subsidieverlening voor dagbegeleiding is uitgegaan van een financiering van 70% vanuit de Wmo en 30% vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz). In de subsidiebeschikking is vastgelegd dat bij afwijkingen in deze verhouding bij de subsidieverantwoording aanvullende afspraken worden gemaakt.
Uit de jaarrekening 2025 van MeerVoormekaar blijkt dat de daadwerkelijke Wlz-opbrengsten € 35.605 bedroegen, terwijl bij de subsidieverlening rekening werd gehouden met € 70.604. Hierdoor is een tekort ontstaan van afgerond € 35.000. MeerVoormekaar heeft daarom verzocht de subsidie met dit bedrag te verhogen.

De gemeenteraad gaat over het verstrekken en wijzigen van de budgetsubsidie. Dit is de reden dat de wijziging aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. De voorliggende wijziging heeft alleen betrekking op de subsidieverlening voor dagbegeleiding. De raad geeft hiermee geen oordeel over de volledige verantwoording en loopt niet vooruit op de latere vaststelling door het college.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
30-11-2023	Besluit toekenning subsidie MeerVoormekaar 2024 en 2025 (Z/23/119703)
22-05-2025	Besluit Herziening budgetsubsidie MeerVoormekaar 2025

Gewenst resultaat
De subsidiebeschikking 2025 wordt in overeenstemming gebracht met de afspraken die zijn gemaakt over de financiering van dagbegeleiding. Hierna kan de subsidie over 2025 op een juiste wijze worden vastgesteld door het college.

Argumenten

1.1 De lagere Wlz-inkomsten leiden tot een financieel tekort binnen de dagbegeleiding
Bij de subsidieverlening is uitgegaan van hogere Wlz-opbrengsten dan uiteindelijk zijn gerealiseerd. Het verschil bedraagt € 34.999. Omdat in de subsidiebeschikking is opgenomen dat afwijkingen in de verhouding tussen Wmo- en Wlz-financiering achteraf worden verrekend, is het redelijk om de subsidie met € 35.000 te verhogen.

2.1 De verhoging past binnen eerder gemaakte afspraken
De mogelijkheid om de subsidie aan te passen bij een afwijkende verhouding tussen Wmo- en Wlz-financiering was al opgenomen in de oorspronkelijke subsidieverlening. De Wlz-instroom is afhankelijk van indicatiestelling door het CIZ en daardoor niet volledig door MeerVoormekaar te beïnvloeden. Hierdoor is een nacalculatie-afspraak destijds bewust opgenomen. Met dit besluit wordt uitvoering gegeven aan die afspraak.

2.2 De financiële verantwoording is gecontroleerd
De jaarrekening 2025 van MeerVoormekaar is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring. De lagere Wlz-opbrengsten zijn daarmee objectief vastgesteld.

Tegenargumenten en risico's
n.v.t.

Financiële gevolgen
Met voorliggende verhoging van de subsidie op het onderdeel dagbegeleiding (€ 35.000) is al voor € 23.000 rekening gehouden in de vastgestelde Jaarrekening 2025 van de gemeente Wijchen. Het resterende bedrag van € 12.000 kan worden gedekt vanuit bestaand budget dagbesteding 2026. Voorliggend besluit heeft dan ook geen begrotingswijziging tot gevolg.

Communicatie
Na besluitvorming ontvangt Stichting MeerVoormekaar de in de bijlage opgenomen herziene subsidiebeschikking. De uiteindelijke vaststelling van de subsidie over 2025 is een bevoegdheid van het college en vindt plaats nadat de raad heeft besloten over deze subsidiewijziging.

Geheimhouding: niet van toepassing

Bijlagen

Bijlage 1 – Herziene beschikking 2025 - Stichting MeerVoormekaar 2025 gemeente Wijchen

Bijlage 2 - Jaarverslag 2025 MeerVoormekaar

Bijlage 3 - Jaarrekening 2025 MeerVoormekaar

Gemeente Wijchen
Kasteellaan 27
Postbus 9000
6600 HA Wijchen

t 088 432 70 00
e gemeente@wijchen.nl

contactpersoon
Miranda Thijssen
t 0638076219
ons kenmerk
Z/26/372956

Stichting MeerVoormekaar
t.a.v. de heer H. Janssen
Stationsplein 1
6602 BN Wijchen

datum oktober 2026
onderwerp Herziening budgetsubsidie MeerVoormekaar 2025 onderdeel dagbegeleiding
verzonden

Geachte heer Janssen,

U ontvangt deze brief omdat de gemeenteraad heeft besloten de aan Stichting MeerVoormekaar verleende budgetsubsidie voor het jaar 2025 te herzien. Met deze beschikking informeren wij u over dit besluit en de gevolgen daarvan voor de subsidieverlening.

Wat hebben wij besloten?
Wij hebben besloten de budgetsubsidie die aan Stichting MeerVoormekaar voor het jaar 2025 is verleend voor het onderdeel dagbegeleiding, te verhogen met een bedrag van **€ 35.000**. De totale budgetsubsidie die voor 2025 wordt verleend komt hiermee op **€ 1.583.215**.

Dit besluit wijzigt de subsidiebeschikking van 30 november 2023 en de herziene subsidiebeschikking van 25 maart 2026 voor zover deze betrekking heeft op de hoogte van de subsidie voor het jaar 2025.

De wijziging heeft alleen betrekking op de subsidieverlening voor dagbegeleiding. De raad geeft hiermee geen oordeel over de volledige verantwoording en loopt niet vooruit op de latere vaststelling door het college.

Waarom wijzigen wij de subsidie?
Binnen de budgetsubsidie is een bedrag opgenomen voor de uitvoering van dagbegeleiding. Bij het vaststellen van de subsidie is uitgegaan van een financieringsverdeling van 70% Wmo-middelen en 30% Wlz-middelen.

In de subsidiebeschikking is vastgelegd dat bij de subsidieverantwoording aanvullende afspraken kunnen worden gemaakt wanneer de werkelijke verhouding tussen de Wmo- en Wlz-financiering afwijkt van de vooraf geraamde verhouding.

Uit de door u ingediende jaarrekening over 2025 blijkt dat de gerealiseerde opbrengsten vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) lager zijn uitgekomen dan waarmee bij de

subsidieverlening rekening is gehouden. De ontvangen Wlz-opbrengsten bedroegen € 35.605, terwijl was uitgegaan van € 70.604. Hierdoor is een verschil ontstaan van afgerond **€ 35.000**.

Omdat de mogelijkheid tot verrekening van dergelijke afwijkingen onderdeel uitmaakt van de oorspronkelijke subsidiebeschikking, heeft de gemeenteraad besloten de subsidie met dit bedrag aan te vullen. De Wlz-instroom is afhankelijk van indicatiestelling door het CIZ en daardoor niet volledig door MeerVoormekaar te beïnvloeden. Hierdoor is een nacalculatie-afspraak destijds bewust opgenomen.
Daarnaast blijkt uit de door een accountant gecontroleerde jaarrekening dat de lagere Wlz-opbrengsten daadwerkelijk zijn gerealiseerd. De financiële verantwoording geeft daarmee voldoende grondslag voor deze subsidiewijziging.

Gewijzigde subsidie
Deze beschikking heeft uitsluitend betrekking op de verhoging van de subsidie met € 35.000. Alle overige voorwaarden en verplichtingen uit de oorspronkelijke subsidiebeschikking blijven ongewijzigd van kracht.

Toepasselijke wet- en regelgeving
Op deze subsidiebeschikking zijn de Algemene wet bestuursrecht en de Algemene subsidieverordening Wijchen 2018 van toepassing. U kunt de Algemene subsidieverordening Wijchen 2018 en de daarop gebaseerde regelgeving raadplegen via de website: Subsidies en leningen | Gemeente Wijchen.

Hoe ontvangt u de subsidie?
Het aanvullende subsidiebedrag van **€ 35.000** wordt na onherroepelijk worden van deze beschikking uitbetaald op het bij ons bekende bankrekeningnummer van Stichting MeerVoormekaar.

Heeft u nog vragen?
Heeft u nog vragen over de inhoud van deze beschikking? Neem dan gerust contact op met Miranda Thijssen via telefoonnummer 06 380 76 219 of per e-mail via m.thijssen@drutenwijchen.nl.

Wat moet u doen als u het niet eens bent met dit besluit?
Bent u het niet eens met dit besluit? Neem dan gerust contact op met Miranda Thijssen. Deze medewerker kan het besluit aan u toelichten. Wilt u daarna alsnog bezwaar maken? Dan kunt u binnen zes weken na de verzenddatum van deze brief een bezwaarschrift indienen. De wijze waarop u bezwaar kunt maken staat vermeld onderaan deze beschikking.

Met vriendelijke groet,
gemeenteraad

R.D Helmer-Englebert
Voorzitter

R. Waumans
griffier

Gemeente
Wijchen

STICHTING MEERVOORMEKAAR
TE WIJCHEN

Rapport inzake jaarstukken 2025

INHOUDSOPGAVE

		Pagina
FINANCIEEL VERSLAG		
1	Algemeen en bestuursverslag over 2025	2
2	Resultaat	4
JAARREKENING		
1	Balans per 31 december 2025	6
2	Staat van baten en lasten over 2025	7
3	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	8
4	Toelichting op de balans per 31 december 2025	11
5	Toelichting op de staat van baten en lasten over 2025	15
OVERIGE GEGEVENS		
1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	21

FINANCIEEL VERSLAG

ALGEMEEN EN BESTUURSVERSLAG OVER 2025

Beschrijving van doelstelling

De activiteiten van Stichting MeerVoormekaar, statutair gevestigd te Wijchen, zijn gericht op het bevorderen van het welzijn van de inwoners van de gemeenten Druten en Wijchen, gericht op het volwaardig maatschappelijk participeren. Tevens heeft de stichting tot doel het bevorderen van het welzijn van andere burgers/cliënten in opdracht van andere opdrachtgevers buiten de gemeenten Druten en Wijchen.

Beschrijving van activiteiten

De doelstellingen zijn in 2025 verwezenlijkt door middel van een drietal overkoepelende activiteiten, te weten samenlevingsopbouw & jongerenwerk, WMO-vervoer en dagopvang. Met samenlevingsopbouw & jongerenwerk beogen wij de sociale cohesie te vergroten, zodat het welzijn van inwoners bevorderd wordt. Aan de hand van onze WMO vervoersactiviteiten brengen we inwoners van Wijchen en Druten naar dagbegeleiding en andere activiteiten, zodat zij maatschappelijk kunnen participeren. Tot slot bieden wij dagopvang aan in Druten en Wijchen voor ouderen, zodat zij anderen kunnen ontmoeten en een zinvolle dag (besteding) hebben. Naast dit financiële verslag over het boekjaar 2025 wordt in het inhoudelijk jaarverslag ingegaan op de activiteiten van MeerVoormekaar. Dit jaarverslag wordt separaat uitgebracht.

Bestuur en toezicht

De stichting werkt volgens het Raad van Toezicht model. De Raad van Toezicht van de stichting bestond in 2025 uit:

- Mevrouw Y. Akkermans (voorzitter)
- De heer J. Daalmans (lid)
- De heer R. Jeurissen (lid)

Het bestuur van de stichting bestond in 2025 uit:

- De heer H.E.L. Janssen

Bestuursverslag

In 2025 hebben wij verder geïnvesteerd in onze professionele identiteit. Alle sociaal werkers, jongerenwerkers en het volledige MT hebben de post HBO leergang 'Samenlevingsopbouw' doorlopen en afgerond. Daarmee hebben we gezamenlijk een inhoudelijke basis gelegd om huidige en toekomstige keuzes op te maken, zodat de sociale kwaliteit van de gemeenschappen in Druten en Wijchen verder versterkt wordt. Hiermee tekent het steeds duidelijker af waar MeerVoormekaar van is en waar men de organisatie voor kan vragen.

Onze collectieve oriëntatie en lokale inbedding versterkt het 'sociaal weefsel' in Druten en Wijchen, maar helpt ook om de sociale infrastructuur in stand te houden, deze verder te ontwikkelen of te verdiepen. We kunnen dit doen doordat we vanuit de volle breedte vanuit het sociaal werk actief zijn: van preventieve ondersteuning en participatiebevordering tot gemeenschapsvorming, signalering van maatschappelijke vraagstukken en het bieden van maatwerkoplossingen.

De keuze voor deze inhoudelijke professionaliseringsslag was niet voor iedereen vanzelfsprekend. Een organisatietransitie van deze omvang vroeg een stevige veranderingsbereidheid van medewerkers en organisatie. Dit heeft de nodig aandacht gevraagd in 2025 van bestuur en Raad van Toezicht. Alleen met deze aandacht kon deze transitie en begeleidingsproces goed vorm worden gegeven.
De financiële ruimte blijft zeer beperkt. Loonkosten stijgen harder dan indexaties, en investeringen in de professionaliseringsslag dragen we grotendeels zelf. Dit noodzaakt de organisatie om scherpe keuzes te maken, zeker nu de weerstandsreserve volledig benut is.

Tegenover deze uitdagingen blijft staan dat met de komst van nieuwe collega's, nieuwe kennis en kunde en prachtige inwonersinitiatieven de energie ervan af spat! We zijn verder aan de slag gegaan met versterken van gemeenschappen of ideeën van bewoners. Het jongerencentrum in Druten bruist als nooit tevoren, de StoepSoep als verbindend en laagdrempelige manier om bewoners met elkaar in contact te brengen blijkt een succesnummer te zijn, maar ook de inzet van ervaringsdeskundigen in het jongerenwerk blijkt een schot in de roos. Dit geeft zeer veel vertrouwen voor de breed gedragen en ingeslagen inhoudelijke koers die wij voorzetten in 2026.

Herman Janssen
Directeur-bestuurder
Stichting MeerVoormekaar

2 RESULTAAT

2.1 Vergelijkend overzicht

Het resultaat over 2025 bedraagt negatief € 63.037 tegenover € 39.092 over 2024. De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024	Verschil realisatie-begroting 2025
	€	€	€	€
Baten				
Subsidies gemeenten	2.937.149	2.764.175	2.663.718	172.974
Overige baten	307.644	342.938	381.093	-35.294
Bruto-omzetresultaat	3.244.793	3.107.113	3.044.811	137.680
Lasten				
Activiteitenkosten				
Materiële activiteitenkosten	479.332	408.760	414.275	70.572
Beheerskosten	2.828.498	2.690.452	2.585.416	138.046
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	-63.037	7.901	45.120	-70.938
Baten-lasten voorgaand boekjaar	-	-	-6.028	-
Saldo	-63.037	7.901	39.092	-70.938

JAARREKENING

Balans per 31 december 2025
Staat van baten en lasten over 2025
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
Toelichting op de balans per 31 december 2025
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2025

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2025
(na resultaatbestemming)

		31 december 2025		31 december 2024	
		€	€	€	€
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	(1)		55.887		53.015
			55.887		53.015
Vlottende activa					
Vorderingen	(2)				
Handelsdebiteuren		25.691		45.121	
Overige vorderingen en overlopende activa		103.386		44.845	
			129.077		89.966
Liquide middelen	(3)		484.018		580.621
			613.095		670.587
			668.982		723.602

		31 december 2025		31 december 2024	
		€	€	€	€
PASSIVA					
Reserves en fondsen					
Algemene reserve			23.474		86.511
Kortlopende schulden	(4)				
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		82.306		111.446	
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		148.636		123.773	
Overige schulden en overlopende passiva		414.566		401.872	
			645.508		637.091
			668.982		723.602

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2025

		Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
		€	€	€
Baten				
Subsidies gemeenten	(5)	2.937.149	2.764.175	2.663.718
Overige baten	(6)	307.644	342.938	381.093
Som der baten		3.244.793	3.107.113	3.044.811
Lasten				
Activiteitenkosten				
Materiële activiteitenkosten	(7)	479.332	408.760	414.275
Beheerskosten				
Personeelslasten	(8)	2.455.490	2.314.367	2.152.682
Afschrijvingen	(9)	16.748	14.900	15.029
Huisvestingslasten	(10)	123.823	144.200	167.431
Organisatiekosten	(11)	232.437	216.985	250.274
Totaal beheerskosten		2.828.498	2.690.452	2.585.416
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening		-63.037	7.901	45.120
Baten-lasten voorgaand boekjaar	(12)	-	-	-6.028
Saldo		-63.037	7.901	39.092
Resultaatbestemming				
Algemene reserve		-63.037	7.901	39.092

3 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Meervoormekaar bestaan voornamelijk uit:
Het bevorderen van het welzijn van de inwoners van de gemeenten Druten en Wijchen, gericht op het volwaardig maatschappelijk participeren.
Het bevorderen van het welzijn van andere burgers/cliënten in opdracht van andere opdrachtgevers buiten de gemeenten Druten en Wijchen.

Continuïteit

De directie van de stichting heeft onderkend dat in 2025 door incidenten een negatief resultaat is behaald. Het eigen vermogen is hierdoor per 31 december 2025 beperkt. Voor 2026 is er een sluitende begroting en zijn er voldoende liquiditeiten waardoor er op de korte termijn geen risico is voor de continuïteit.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Meervoormekaar is feitelijk en statutair gevestigd op Stationsplein 1 te Wijchen en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 64755991.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Meervoormekaar zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen in de Richtlijen voor de jaarverslaggeving C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven.
De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders is vermeld, tegen nominale waarde.
Baten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde of vervaardigingslasten verminder met afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte levensduur rekening houdend met een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de aanschaffingswaarde of vervaardigingslasten.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de bedragen waartegen de schuld moet worden afgelost.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat (saldo) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen, dan wel betaald.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden afzonderlijk in de (toelichting op de) staat van baten en lasten verwerkt onder vermelding van de aard van de bestemming; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden gereserveerd in de desbetreffende bestemmingsreserve(s) respectievelijk Bestemmingsfonds(en). Een onttrekking aan bestemmingsreserve respectievelijk -fonds wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten.
Binnen de baten van particulieren is het gehele bedrag opgehaald door donaties en giften.

Indien aan bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en) wordt gedoteerd dan wel daaruit wordt geput wordt deze mutatie op de volgende wijze verwerkt: het saldo van de staat van baten en lasten wordt bepaald inclusief het overschot of tekort dat is ontstaan uit hoofde van de baten en lasten met een bijzondere bestemming. Onder de staat van baten en lasten wordt vervolgens een specificatie opgenomen van de verwerking van dit saldo in de onderscheiden posten van het eigen vermogen.

Subsidies gemeenten

Opbrengsten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de werkzaamheden zijn verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Overige baten

De overige baten bestaan uit de algemene giften en schenkingen van particulieren, eigen bijdragen van particulieren en instellingen om deel te nemen aan de activiteiten en vergoedingen van derden.

Kosten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Bestedingen doelstellingen

De bestedingen in het kader van de doelstellingen worden verantwoord in het jaar dat zij zijn toegezegd of, voor zover dit niet bij toezegging het geval is, in het jaar dat de omvang van de verplichting betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorwaardelijke verplichtingen worden verantwoord in het jaar waarin vast komt te staan dat aan de voorwaarden zal worden voldaan.

Personeelsbeloningen

Algemeen

De aan het personeel verschuldigde beloningen worden op grond van de arbeidsvoorwarden verwerkt in de winst- en verliesrekening.

Pensioenen

Stichting Meervoormekaar heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.
De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde, op basis van de verwachte economische levensduur.

4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2025

ACTIVA

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	Andere vaste bedrijfs-middelen
	€
Boekwaarde per 1 januari 2025	
Aanschaffingswaarde	355.486
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-302.472
	53.014
Mutaties	
Investeringen	19.621
Desinvesteringen	-122.084
Afschrijving desinvesteringen	122.084
Afschrijvingen	-16.748
	2.873
Boekwaarde per 31 december 2025	
Aanschaffingswaarde	253.023
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-197.136
Boekwaarde per 31 december 2025	55.887

Afschrijvingspercentages

	%
Andere vaste bedrijfsmiddelen	10% - 33%

VLOTTENDE ACTIVA

2. Vorderingen

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Handelsdebiteuren		
Debiteuren	25.691	45.121
Overige vorderingen en overlopende activa		
Nog te factureren omzet	53.275	29.424
Personele zaken	9.490	15.292
Nog te ontvangen subsidie dagbesteding	35.000	-
Nog te ontvangen rente	5.607	-
Diversen	14	129
	103.386	44.845

3. Liquide middelen

Rabobank zakelijke rekeningen	77.124	385.155
Rabobank spaarrekening	106.088	192.633
Rabobank spaarslotrekening	300.000	-
Kas centraal bureau/Oase	1	2.312
Kas de Hof	-26	166
Kas service buro Druten	586	271
Kas achterom	245	154
Geld onderweg	-	-70
	484.018	580.621

PASSIVA

	2025	2024
	€	€
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	86.511	47.419
Resultaatbestemming boekjaar	-63.037	39.092
Stand per 31 december	23.474	86.511

4. Kortlopende schulden

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	82.306	111.446
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	2.433	2.066
Loonheffing	142.601	119.459
Pensioenen	3.602	2.248
	148.636	123.773
Overige schulden en overlopende passiva		
Overlopende passiva		
Reservering verlofuren	77.649	79.042
Te betalen accountantskosten	15.246	22.385
Te betalen bankkosten	353	291
Loopbaanbudget	53.930	41.194
Vooruitontvangen projectsubsidies Wijchen	49.825	55.000
Vooruitontvangen projectsubsidies Druten	46.858	-
Middelen onder beheer Lokaal Sportakkoord	110.293	99.075
Terug te betalen subsidies	-	20.653
Overige	60.412	84.232
	414.566	401.872

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Huur

Per 1 april 2025 is een huurovereenkomst aangegaan voor de huur van een kantoorpand op het adres Stationsplein 1, 6602 BN te Wijchen. De huur is aangegaan voor een periode van 21 maanden en de huur bedraagt € 2.000 per maand.

De huur van kantoorruimte in Druten (de Remise) heeft een looptijd van één jaar. Deze verplichting loopt tot 30 november 2026 en heeft een opzegtermijn van 3 maanden. De lasten voor 2026 bedragen € 12.250.

Voor de dagbesteding worden 3 lokaties gehuurd, de weten De Oase te Alverna, 't Achterom te Wijchen en De Ontmoeting te Druten. De jaarlijkse huur en servicekosten bedragen voor 2026 resp. € 17.525, € 11.360 en € 19.843.

Tenslotte bedragen de huur en servicekosten van de ruimte bij Go4Fit Basic in Wijchen jaarlijks € 11.237. Deze huurovereenkomst wordt per jaar verlengd. De verplichting loopt af op 31 december 2026.

Leasing

Voor de elektrische bussen voor Opstap en de Plusbussen is in juni 2024 een operationele leaseovereenkomst gesloten voor een periode van 60 maanden. De verplichting voor het jaar 2026 bedraagt € 144.915.

5 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2025

	Realisatie 2025	Realisatie 2024
	€	€
5. Subsidies gemeenten		
Budgetsubsidie gemeente Wijchen	1.548.215	1.532.536
Budgetsubsidie gemeente Druten	1.059.229	989.230
Projectsubsidies gemeente Wijchen	250.408	91.961
Projectsubsidies gemeente Druten	79.297	29.870
Opdracht dienstverlening Oekraïne	-	20.121
	2.937.149	2.663.718
6. Overige baten		
Opbrengst dagbesteding WLZ PGB	42.617	94.760
Bijdragen organisaties en particulieren Opstap Wijchen	121.115	125.467
Bijdragen organisaties en particulieren Plusbus Druten	5.434	8.412
Eigen bijdragen dagbegeleiding Druten	40.670	35.002
Eigen bijdragen dagbegeleding Wijchen	-	3.654
Eigen bijdragen Meer Bewegen voor Ouderen Wijchen	45.605	49.072
Subsidies/giften buurtbemiddeling	13.250	13.250
Opbrengst eigen bijdragen zwemles	1.289	1.140
Opbrengst kantine Jongerencentrum	367	612
Opbrengst werk voor derden	14.288	35.240
Schenkingen en giften	4.947	3.748
Overige baten	-	10.736
Rentebaten	18.062	-
	307.644	381.093

Activiteitenkosten

	Realisatie 2025	Realisatie 2024
	€	€
7. Materiële activiteitenkosten		
Vrijwilligerskosten	38.242	31.122
Voorlichting pr algemeen	27.649	28.312
Kosten Opstap en Plusbus	228.878	188.914
Meer bewegen voor ouderen (huren en docenten)	43.136	43.697
Collectieve activiteiten	24.377	29.365
Meerdoenertjes en Buurtfonds Druten	12.253	8.050
Jongerenwerk activiteitenbudget	10.768	4.293
Samenlevingsopbouw activiteitenbudget	9.827	2.377
Welzijnsdiensten activiteitenbudget	756	2.597
Week tegen de eenzaamheid	1.435	2.720
Dagbegeleiding activiteitenbudget	50.027	40.626
Herstelgerichte inkoop	2.840	4.492
Overige activitieitenkosten	29.144	27.710
	479.332	414.275
8. Personeelslasten		
Lonen en salarissen	1.654.269	1.522.502
Sociale lasten	493.596	445.590
Overige personeelslasten	307.625	184.590
	2.455.490	2.152.682
Lonen en salarissen		
Bruto lonen	1.462.574	1.412.206
Individueel keuzebudget	264.117	244.141
Loopbaanbudget	19.829	9.589
Mutatie vakantiedagenvoorziening	-1.393	-25.643
Uitkeringen ziektekostenverzuimverzekering	-62.215	-84.028
Uitkeringen zwangerschaps- en ouderschapsverlof	-26.316	-31.147
Tegemoetkomingen loondomein	-2.327	-2.616
	1.654.269	1.522.502
Sociale lasten		
Sociale werkgeverslasten	299.948	268.445
Premies ziektekostenverzuimverzekering	26.542	23.719
Pensioenlasten	167.106	153.426
	493.596	445.590

	Realisatie 2025	Realisatie 2024
	€	€
Overige personeelslasten		
Honoraria en vergoedingen (ZZP-ers)	199.941	130.044
Onkosten vergoeding	153	56
Kosten sociaal beleid	2.795	3.534
Wervingskosten	212	-
Deskundigheidsbevordering	13.255	19.673
Kosten Arbo-dienst	19.516	14.753
Advieskosten extern	64.734	6.507
VOG	372	102
Overige personeelskosten	6.647	9.921
	307.625	184.590

Personeelsleden

Bij de Stichting waren in 2025 gemiddeld 26,8 personeelsleden werkzaam, berekend op fulltimebasis (2024: 25,6).

9. Afschrijvingen

Materiële vaste activa	16.748	15.029

Overige bedrijfslasten

10. *Huisvestingslasten*

Huur onroerende zaak	108.137	153.207
Gas water licht	1.506	2.056
Schoonmaakkosten	4.852	7.457
Onderhoud inventaris	167	129
Kleine aanschaffingen	5.631	814
Overige huisvestingskosten	3.530	3.768
	123.823	167.431

	Realisatie 2025	Realisatie 2024
	€	€
11. *Organisatiekosten*		
Kantoorbenodigdheden	1.001	1.339
Telefoonkosten	15.353	14.894
Porti- en vrachtkosten	2.868	1.188
Kosten drukwerk	-	36
Bankkosten	4.095	3.851
Onderhoud kantoorapparatuur	5.082	8.286
Reis- en verblijfkosten	38.905	38.497
Kosten Raad van Toezicht	6.599	5.602
Administratiekosten van derden	38.707	26.278
Accountantskosten	21.780	46.199
Vergaderkosten	1.829	1.165
Verzekeringen	5.771	4.074
Automatiseringskosten	62.493	63.695
Kosten personeelsvertegenwoordiging	2.049	48
Koffie, thee etc	5.356	3.487
Dotatie voorziening dubieuze debiteuren	-1.077	5.194
Contributies en bijdragen	13.261	11.649
Vakliteratuur en documentatie	15	314
Overige organisatiekosten	8.550	11.891
Activa afstoting resultaat	-200	2.587
	232.437	250.274
12. *Baten-lasten voorgaand boekjaar*		
Baten-lasten voorgaand boekjaar	-	-6.028

Ondertekening Bestuur en Raad van Toezicht voor akkoord

Wijchen, 20 mei 2026

H.E.L. Janssen (bestuurder)

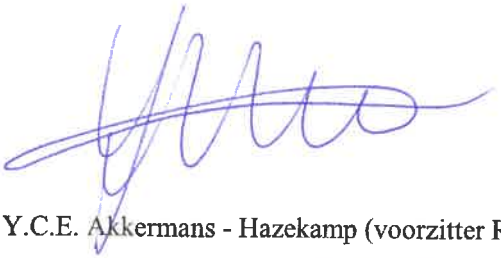

Y.C.E. Akkermans - Hazekamp (voorzitter Raad van Toezicht)

J. Daalmans (lid Raad van Toezicht)

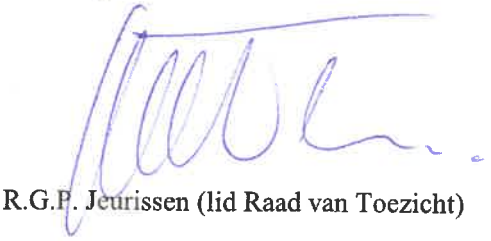

R.G.P. Jeurissen (lid Raad van Toezicht)

OVERIGE GEGEVENS

OVERIGE GEGEVENS

1 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

VANDAAG
accountancy & advies

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en raad van toezicht van Stichting MeervoorMekaar te Wijchen

A. Verklaring over de in het Financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van Stichting MeervoorMekaar te Wijchen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening met een balanstotaal van € 668.982,- en een resultaat van -/- € 63.037,- negatief een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting MeervoorMekaar per 31 december 2025 en van het resultaat over 2025 in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen C1 'Kleine Organisaties-zonder-winststreven' en de bepalingen bij en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:
1. de balans per 31 december 2025;
2. de staat van baten en lasten over 2025;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen

het accountantsrapport is geen onderdeel van onze controle

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting MeervoorMekaar zoals vereist in de verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het Financieel jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het Financieel jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;

- alle informatie bevat die op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen C1 'Kleine Organisaties-zonder-winststreven' vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen C1 'Kleine Organisaties-zonder-winststreven' en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen C1 'Kleine Organisaties-zonder-winststreven'.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen C1 'Kleine Organisaties-zonder-winststreven' en de bepalingen bij en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van het materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heet om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controle-opdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.
Wij hebben deze accountscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in

geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en oever de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Nijmegen, 20 mei 2026

w.g.
E. van Dam AA RB

Stichting MeerVoormekaar te Wijchen

WNT-verantwoording 2025 Stichting MeerVoormekaar

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting MeerVoormekaar te Wijchen. Het voor Stichting MeerVoormekaar toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 262.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1	H.E.L. Janssen
Functiegegevens	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (FTE)	1
dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	127.782
Beloningen betaalbaar op termijn	14.169
Subtotaal	*141.951*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	262.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totale bezoldiging	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	
Gegevens 2024	**H.E.L. Janssen**
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/12 - 31/12
Omvang dienstverband (FTE)	1
Dienstbetrekking	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	115.183
Beloningen betaalbaar op termijn	12.699
Subtotaal	**127.882**
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	262.000
Totale bezoldiging 2023	**127.882**

Gegevens 2025 bedragen x € 1	Ackermann- Hazemann
Functiegegevens	Voorzitter
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 – 31/12
Bezoldiging	
Bezoldiging	2.730
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	39.300
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	*N.v.t.*
Bezoldiging	*2.730*
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2024 bedragen x € 1	Ackermann- Hazemann
Functiegegevens	Voorzitter
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 – 31/12
Bezoldiging	
Bezoldiging	2.374
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	32.400
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	*N.v.t.*
Bezoldiging	*2.374*
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

2. Leden raad van Toezicht

Overige leden van de Raad van Toezicht met een bezoldiging van € 2.100 of minder

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
J. Daalmans	Lid
R.G.P. Jeurissen	Lid

JAARVERSLAG

MEER VOOR MEKAAR

2025

de kracht van samen

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

Over MeerVoormekaar 4

Meedoen & ontmoeten 6

Sterke buurten 18

Jongerenwerk & opvoedondersteuning 26

Ouder worden 29

COLOFON
Jaarverslag 2025 MeerVoormekaar

© 2026 MeerVoormekaar

Tekst:
MeerVoormekaar

Foto's:
Beeldbank MeerVoormekaar

Vormgeving:
Mondtotmond reclame

Voorwoord

DE KRACHT VAN SAMEN

EEN WOORD VOORAF

Voor je ligt het jaarverslag van Stichting MeerVoormekaar. Ik kan je alvast verklappen dat het plezier er vanaf spat! Ik werd in ieder geval helemaal vrolijk en trots als ik zie wat onze professionals, maar bovenal de ontzettend vele en bevlogen vrijwilligers en inwoners in 2025 voor elkaar hebben gekregen.

Het beeld waar wij van zijn en waar we echt goed in zijn, tekent zich steeds duidelijker af. Daar hebben we ook stevig op geïnvesteerd. Door deskundigheidsbevordering, deelname aan diverse professionele netwerken en scholing. We zijn weer zichtbaar (in de wijken, scholen en dorpen) en we worden weer gevonden.

Want als je iets met je gemeenschap wil, met je buurt of je wijk: dan staan onze professionals voor je klaar. Is er inzet nodig vanuit informele netwerken? Onze vrijwilligers, inwoners, mantelzorgers, buren & maatjes luisteren en helpen (en wij ondersteunen ze dat ze dat goed kunnen doen). Is er een spin-in-het-web nodig die niet alleen verbindt (bonding), maar ook overbrugt (bridging) tussen groepen, organisaties of initiatieven, met als vertrekpunt de stem van de inwoner? Bel ons!

Onze collectieve oriëntatie en lokale inbedding versterkt het ‘sociaal weefsel’ in Druten en Wijchen, maar helpt ook om de sociale infrastructuur in stand te houden, deze verder te ontwikkelen of te verdiepen. We kunnen dit doen doordat we vanuit de volle breedte vanuit het sociaal werk actief zijn: van preventieve ondersteuning en participatiebevordering tot gemeenschapsvorming, signalering van maatschappelijke vraagstukken en het bieden van maatwerkoplossingen.

Dit jaarbeeld 2025 geeft je een overzicht van de vele initiatieven en activiteiten die bijdragen aan de sociale kwaliteit binnen Druten en Wijchen. Ik ben trots op de activiteiten die dit jaar zijn ontstaan of juist zijn voortgezet. Zij laten zien wat we samen kunnen bereiken. De samenwerking met onze partners is daarbij onmisbaar. Alleen door samen op te trekken, kunnen we bouwen aan duurzame sterke gemeenschappen.

Dank aan iedereen die hieraan heeft bijgedragen. Samen versterken we de sociale kwaliteit van onze gemeenten en maken we het verschil voor onze inwoners. En als het even kan, doen we dat met heel veel plezier!

Herman Janssen
Directeur-bestuurder
MeerVoormekaar

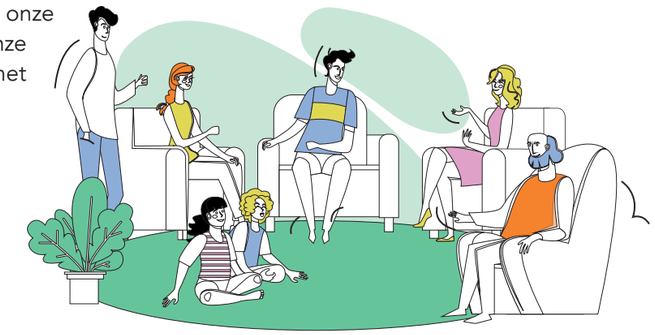

OVER STICHTING MEERVOORMEKAAR

MeerVoormekaar werkt aan krachtige, weerbare buurten waar inwoners zich thuis voelen. In 2025 waren er ruim 400 vrijwilligers en 35 medewerkers actief in de gemeenten Druten en Wijchen.

"Als iedereen meetelt kun je op elkaar rekenen"

>400 vrijwilligers

35 medewerkers

Gedurende het jaar hebben de medewerkers van MeerVoormekaar zich, naast hun werkzaamheden voor de inwoners van beide gemeenten, ingezet voor de verdere ontwikkeling van hun professionele deskundigheid. Zo volgden alle sociaal werkers en jongerenwerkers de 8-daagse post-HBO opleiding Samenlevingsopbouw van de Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN). Tijdens deze opleiding kwamen onderwerpen aan bod zoals sociale kwaliteit, het bouwen aan sterke gemeenschappen en de methoden die daarbij kunnen worden ingezet, evenals de rol van vrijwilligers en samenwerkingspartners. De opleidingsdagen waren leerzaam en inspirerend en boden

Opleidingsdag

Barbecue chauffeurs Druten en Wijchen

ruimte om ervaringen te delen, nieuwe energie op te doen en ideeën te ontwikkelen. Er is een gemeenschappelijke basis gevormd om met elkaar nog scherper te definiëren waar we van zijn/ waar we verschil op maken en waar we impact op genereren. Daarnaast volgden medewerkers trainingen op het gebied van veerkracht en het omgaan met agressie.

Nieuw in 2025 was het aanbod aan alle vrijwilligers om samen met hun team en de professionals een gezamenlijke activiteit te ondernemen. Veel groepen maakten hier gebruik van en gingen samen lunchen, high teaën of uit eten. Deze informele momenten boden een mooie gelegenheid om elkaar in een andere setting te ontmoeten en meer tijd te nemen voor gesprek: over de werkzaamheden, de mensen voor wie zij zich belangeloos inzetten en ook over persoonlijke ervaringen.
De reacties van de vrijwilligers waren zeer positief. Niet alleen over het gebaar, maar vooral over de waarde en kracht van de ontmoeting met elkaar. Naast dit aanbod startten we ook met inloopmomenten in Wijchen en Druten waar vrijwilligers van MeerVoormekaar elkaar ontmoeten, voor het delen van ervaringen, kennis en gezelligheid.

2025 was ook het jaar waarin het kantoor in Wijchen verhuisde naar een nieuwe locatie. Omdat ook wij onze nieuwe buren wilden leren kennen, nodigden we hen uit voor onze eerste 'Stoepsoep'. De buren kwamen in groten getale, met cake, bloemen en kinderen. Het werd een hele gezellige middag.

Inmiddels zijn we een kantoor-hub geworden waar niet alleen vrijwilligers- en/of ontmoetingsgroepen aanschuiven, maar ook medewerkers van andere organisaties even hun boterham eten, vergaderen of een werkplek opzoeken.
We namen afscheid van enkele collega's maar in de loop van 2025 verwelkomden we ook nieuwe medewerkers. Zo startten in het voorjaar een kersverse Cultuurverbinder en een Verenigingsondersteuner Cultuur in Wijchen en de welzijnscoach voor Druten & Wijchen. We zien ook ervaringsdeskundige talenten voorbijkomen die we de kans geven zich binnen onze organisatie te ontwikkelen en we ondersteunen hen hierbij door ze een opleiding aan te bieden en intern te coachen.

MEEDOEN EN ONTMOETEN

MEEDOEN & ONTMOETEN

In 2025 hebben veel inwoners elkaar ontmoet en leerden wij opnieuw nieuwe mensen kennen. Sommigen trekken er zelf op uit, doen mee aan activiteiten of helpen anderen, bijv. hun buurtgenoten, of als vrijwilliger.
Maar dit is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Niet iedereen komt zelf in actie om hulp te vragen bij een buurtgenoot, gaat er zelf op uit om nieuwe mensen te leren kennen of sluit aan bij één van de vele activiteiten die georganiseerd worden in de gemeenten Druten en Wijchen. Daarom zorgen we voor laagdrempelige ontmoetingen en ondersteuning dichtbij, zodat iedereen mee kan doen en zich meer verbonden kan voelen. Dit doen we samen met inwoners, samenwerkingspartners en vrijwilligers. Soms staat ontmoeting centraal, maar ook lotgenotencontact en het geven van informatie & advies hoort bij ons aanbod in de gemeenten Druten en Wijchen. Dit doen we voor iedereen, jong en oud. Die verbondenheid levert veel op: mensen voelen zich gezien en gesteund, krijgen meer vertrouwen in zichzelf en in anderen, en weten elkaar sneller te vinden als er iets speelt. Zo bouwen we samen aan buurten waarin inwoners naar elkaar omkijken en hulp nabij is.

Dagelijks komen er hulp- en ondersteuningsvragen bij ons binnen. Via de inwoners zelf, via een naaste (familielid, buurtgenoot of mantelzorger), maar ook via het Sociaal Team, een huisarts, of een andere betrokkene of organisatie. Soms vraagt iemand om informatie of advies. Een enkele keer gaan we op huisbezoek of bezoekt de inwoner een van de medewerkers op kantoor of in het dorpshuis.
Op deze manier bieden we individuele ondersteuning, verwijzen we door naar collectief aanbod binnen MeerVoormekaar of koppelen we een vrijwilliger aan de inwoner.
Bijna de helft van deze vragen komt rechtstreeks van een inwoner of vanuit het netwerk van de inwoner (mantelzorger, familielid, buurtgenoot etc.).

Welzijn op Recept:
een succesformule tussen zorg en sociaal domein

In 2025 zijn we gestart met Welzijn op Recept in beide gemeenten. Huisartsen en praktijkondersteuners (POH) verwijzen inwoners met psychosociale klachten – zoals gevoelens van eenzaamheid, problemen met re-integratie na uitval op werk of vragen rond zingeving – naar laagdrempelige welzijnsactiviteiten in de buurt. Daarmee zetten we in op preventie, het versterken van eigen regie en het vergroten van sociale netwerken.

> "Ik zie regelmatig patiënten die vooral behoefte hebben aan meer structuur, contact of zingeving. Met Welzijn op Recept kunnen we hen verbinden met activiteiten in de buurt. Dat maakt de ondersteuning duurzamer en verlaagt tegelijkertijd de druk op de huisartsenzorg."
> - Huisarts

De speciaal opgeleide welzijnscoaches startten met kennismakingsbezoeken bij huisartsenpraktijken in Wijchen, Bergharen en Druten, ondersteund door de Gezondheidsmakelaar van de GGD. Al snel volgden de eerste verwijzingen.

Samen met de welzijnscoach verkent de inwoner welke behoeften er zijn en welke ondersteuning daarbij past. Omdat deze begeleiding al in een vroeg stadium wordt aangeboden, kan worden voorkomen dat klachten verergeren en dat mensen verder vastlopen in hun dagelijks leven. In een korte periode loopt de welzijnscoach met de inwoner mee. Dat helpt deelnemers om weer structuur, verbinding en nieuwe energie te ervaren.

> "Ik zat veel thuis en wist niet goed waar ik moest beginnen. Door de welzijnscoach heb ik weer stappen gezet en nieuwe mensen leren kennen."
> - Deelnemer Welzijn op Recept

De aanpak is eenvoudig en krachtig: goed luisteren, mensen hun eigen behoeften en talenten laten ontdekken en hen begeleiden naar activiteiten die bij hen passen.
Vaak ontstaat er al snel voldoende motivatie om deel te nemen aan bestaande initiatieven. Soms brengt de welzijnscoach inwoners ook met elkaar in contact, waardoor nieuwe informele netwerken of groepen ontstaan.
Inwoners sluiten bijvoorbeeld aan bij activiteiten van MeerVoormekaar, zoals *Koffie met Leonie* of *Koffie met Odette*, bij de Open Ateliers in Wijchen, creatieve activiteiten, wandelgroepen, Meer Bewegen voor Ouderen, de buurtsportcoach, rouw- en verliesgroepen of activiteiten in wijkcentra en buurthuizen.

> "Ik kwam eerst alleen voor een kop koffie, maar nu wandel ik elke week mee met de groep. Het geeft me weer iets om naar uit te kijken."

AANTALLEN IN 2025

Een volledig overzicht van vragen en vrij toegankelijk aanbod van MeerVoormekaar in de gemeente Wijchen wordt opgenomen in de monitorrapportage WMO, Jeugd en Vrij Toegankelijk aanbod. Deze rapportage is op te vragen bij de gemeente.

Wat deden we nog meer zodat mensen kunnen meedoen en erbij horen? Enkele voorbeelden:

*Nieuw in 2025!

WIJCHEN

- Koffie met Leonie (inmiddels uitgebreid naar 5 locaties: Wijkcentrum t Achterom, Villa Sterrebosch, 't Kompas, Wijkcentrum Zuid* en Dorpshuis de Oase) (wekelijks, gemiddeld 15-20 voornamelijk ouderen, behalve in 't Kompas op woensdag, gem. 50 bezoekers)
- Brunch met Leonie op 1e Kerstdag (60 deelnemers, 14 vrijwilligers)
- Nieuwjaarsfeest Noodopvang Oekraïners (ruim 100 bezoekers, zowel bewoners als buurtgenoten)
- Bijeenkomsten Geheugenbieb (4x, samenwerking met Bibliotheek, GGD, ZZG Zorggroep)
- High Tea* voor ouderen door leerlingen Maaswaal College (20 ouderen)
- Wijchen Kookt (maandelijks, gem. 30 gasten, 9 vrijwilligers)
- Meidenmiddagen (maandelijks, gem. 5-10 deelnemers)
- Multiculturele vrouwengroep (wekelijks, 10 deelnemers, i.s.m. VluchtelingenWerk)
- Taalcafe's Oekraïners (wekelijks 3 groepen, 5-10 deelnemers)
- Meer Bewegen voor Ouderen
- Cursus voor Ouders van pubers
- Vakantieactiviteiten voor jongeren
- Vrijwilligers bedankt-dag
- Bloemetje bij de Boer (2 groepen, totaal 50 deelnemers)
- Week van de Ontmoeting (verschillende activiteiten)
- Cursus Voluit Leven i.s.m. ProPersona
- Sport- en spel activiteiten voor jongeren
- Bijeenkomsten digitale weerbaarheid in Bergharen, Hernen, Leur

DRUTEN

- Koffie met Odette (tweewekelijks, 12-15 deelnemers)
- Speelmaatjes & Koffiepraatjes (voorheen Pap Mam Café)
- Taalcafé (wekelijks)
- Eetsaam (4x)*
- Connect café*
- Puberpraat
- Spelletjesavond mensen rondom Kasteelhof (wekelijks, met vrijwilligers)
- Multiculturele vrouwengroepen (inmiddels drie groepen, gem. 10 deelnemers, 4 vrijwilligers)
- Cursus ouders van pubers
- Koffieochtenden mantelzorgers (maandelijks, gem 5-10 deelnemers)
- Wandelcafés
- Bijeenkomsten praten over rouw
- Wandelen met bewoners van de Kasteelhof
- Uurtje Klassiek in de bieb
- Vrijwilligersdag
- Scootmobielgroep (maandelijks, gestart in november)
- Burendag bij Asielopvang
- Zaalvoetbalcompetitie jongeren
- Dag van de Mantelzorg
- Tjilhonk Deest
- Zwemgroep voor vrouwen (2 groepen)

"Zwemmen is heel ontspannend en goed voor mij, ik heb minder rugpijn. Ik heb ook nieuwe vriendinnen gemaakt en die vertellen mij waar ik nog meer aan mee kan doen."

Koffie met Leonie in Wijchen-Zuid

Eerste Stoepsoep met onze eigen buren na de verhuizing van kantoor in Wijchen

Geheugen-bieb

Uitje naar de Eijkenhorst met deel-nemers Dag-begeleiding Wijchen

Op pad met de Duo-fiets

Wijchen Kookt

KOKEN BIJ EETSAAM - INTERVIEW MET BASHAR

SAMEN KOKEN EN ETEN VERBINDT

Bashar (28) komt uit Syrië. Hij is ruim anderhalf jaar in Nederland en woont op de Asielopvanglocatie aan de Scharenburg in Druten. Bashar vertelt: "In Syrië was ik kok en patissier. Ik heb al heel jong leren bakken en koken. Het zit in de familie, mijn vader en opa waren ook kok. Hier op de noodopvang kook ik ook veel. Niet alleen voor mijzelf, maar ook voor de andere bewoners of als er een feestje is."

Zijn liefde en talent voor koken zet Bashar inmiddels ook in als vrijwilliger bij EetSaam. EetSaam is een initiatief van 's Heeren Loo, RIBW, de Voedselbank en MeerVoormekaar in Druten. Bij EetSaam koken vrijwilligers voor maximaal 20 personen. Iedereen is welkom. Bijvoorbeeld als je financieel of sociaal geen aansluiting vindt bij de reguliere open eettafels. Bashar zet hier zijn passie in. Als coördinator bedenkt hij wat er gekookt wordt, doet de boodschappen en beheert het budget.

Het koken doet hij samen met andere bewoners van de noodopvang. "In Syrië zijn we gewend om voor meer mensen te koken. Dat kunnen we ook met weinig geld", legt Bashar uit. Bashar kookt met wat er voor handen is. Hij is creatief in de keuken.

Op de vraag waarom Bashar zich heeft aangesloten bij EetSaam zegt hij: "Ik doe graag iets voor anderen. Iedereen kan wel iets doen, al is het nog zo klein. Vrijwilligerswerk doen is voor iedereen belangrijk, ook voor jongeren. Als je iets doet voor een ander word je altijd beloond. Het geeft een goed gevoel en het helpt tegen verveling.

Het hebben van werk of vrijwilligerswerk helpt om nieuwe mensen te ontmoeten. Maar de taal is nog een drempel. Bashar spreekt en verstaat inmiddels eenvoudige zinnen Nederlands. "Ik zou nog wel meer nieuwe mensen willen leren kennen. Maar ik spreek de taal nog niet zo goed. Ik volgde heel actief taallessen en probeer iedere dag een paar uur Nederlands te leren. Maar de onrustige en onzekere situatie in mijn thuisland Syrië geeft mij stress. Ik wacht al lang op het laatste gesprek in mijn asielprocedure. Dat maakt mij onzeker en daardoor vind ik het moeilijk om mij te concentreren. Gelukkig biedt het koken en bakken mij rust in mijn hoofd."

Blue Monday? Niet in Wijchen!

Maandag 20 januari was uitgeroepen tot de de meest deprimerende dag van het jaar. MeerVoormekaar besloot dit om te draaien met een geluksactie! Deelnemers van Odensehuis Animi Vivere hebben speciaal voor ons chocolade bonbonnetjes gemaakt. Want het is bewezen dat chocolade een geluksgevoel geeft.
De mooi ingepakte doosjes chocolade werden volop opgehaald door verschillende inwoners en zo werd Blue Monday omgedoopt tot You Monday!

Aan het eind van de dag was ook de burgemeester Renske Helmer Englebert aan de beurt. Ashley ging op weg met twee doosjes chocolade-bonbonnetjes om de burgemeester te verrassen. Ze deelde de chocolade met haar college, en zo verspreidde het geluk zich verder.

dg.nl ■ e-mail: redactie.nijmegen@gelderlander.nl ■ Telefoon: 088-0121000 ■ zaterdag 18 januari 2025

Maas & Waal

DEPRESSIEFSTE DAG VAN HET JAAR STICHTING MEERVOORMEKAAR WIL DE GEMEENSCHAP VERSTERKEN

Samen genieten van bonbons op Blue Monday

Wijchen kan een klein beetje vrolijker de komende maandag, Blue Monday, doorkomen. Dankzij bonbons gemaakt door mensen met dementie in het Odensehuis.

Menno Pols
Wijchen

Gezamenlijk bezig zijn met een kwartje een laagje oreibare verf aan in de mallen waarin de bonbons gemaakt worden. „Leuk om te doen. Maar het is nog lenker om zo op te zitten", zegt ze met een ondeugende lach.

Mien is bezoeker van het Odensehuis, een plek in Wijchen waar mensen met (al dan niet vroege) dementie samenkomen. Ze ontmoeten elkaar en doen er allerlei activiteiten. Zoals bonbons maken. Komende maandag zijn er in 't Meetalk in Wijchen gratis doosjes bonbons af te halen door Wijchenaren.

Het project werd bedacht door Ashley Lao van Rensenkom, jongerenwerker bij de Wijchens Divisietse welzijnsorganisatie MeerVoormekaar. „We waren aan het brainstormen wat we in januari zouden doen. Na de feestelijke maand december duurt januari voor veel mensen lang. Er zijn geen feestdagen, de eerstvolgende vakantie duurt nog lang en het is grijs en somber weer."

„Blue Monday is de meest depressieve dag van het jaar. Chocola bevat een stofje waar je gelukkig van wordt. Zo kwamen wij op het idee om chocola uit te delen op Blue Monday. Chocolaatjes die mensen met elkaar kunnen delen. Als MeerVoormekaar willen wij de gemeenschap versterken."

De chaos over het gelukkomstje in chocola is niet gebeurd wereldkappelijk onderbouwd. Hetzelfde geldt voor Blue Monday. Het begrip werd twintig jaar geleden bedacht door de Britse psycholoog Cliff Arnall. Hij zou op de derde(lijke) december-maand komt de vaste maand januari. Maandag is wwwinse voor veel mensen de zwaarste dag van de week. Zo kwam hij met het idee om de derde maandag van januari uit te roepen tot Blue Monday, letterlijk vertaald 'droevre maandag'.

Maar wetenschappelijk verantwoord of niet, wie wordt er niet gelukkig van samen bonbons eten? Jazeker, het is de bedoeling dat je er samen van geniet", zegt Lao Rensenkom. „Dat je de bezwrwwne uitmaakt en zegt: ik heb zulke lekkere bonbons, kom je ook?" Ze hoopt dat er veel Wijchenaren langskomen. „Dat is de bedoeling."

TURN blue MONDAY INTO you MONDAY

Zie artikel Gelderlander:
https://www.gelderlander.nl/wijchen/met-bonbons-uit-het-odensehuis-komt-wijchen-door-de-meest-depressieve-dag-van-het-jaar~aff6119e/

CULTUURVERBINDER EN VERENIGINGS-ONDERSTEUNER CULTUUR IN WIJCHEN

In april 2025 startten de cultuurverbinder en verenigingsondersteuner bij MeerVoormekaar in Wijchen. De kern van de opdracht: de culturele sector in Wijchen versterken én cultuur inzetten als krachtig middel voor verbinding, met als doel dat iedereen kan meedoen in de samenleving. Enerzijds versterkt en vernieuwt de cultuurverbinder de samenwerking binnen de culturele sector - met oog voor nieuwe kansen en initiatieven die cultuur in Wijchen zichtbaarder en toegankelijker maken. Veel organisaties kennen elkaar, maar kunnen samen meer impact maken. De cultuurverbinder brengt partijen bij elkaar en faciliteert waar nodig.
Anderzijds is de cultuurverbinder aanjager van verbinding tussen cultuur en het sociaal domein. Kunst en cultuur maken en beleven geeft mensen een stem, stimuleert het zelfvertrouwen, versterkt hun netwerk, persoonlijke ontwikkeling, welbevinden en (mentale) gezondheid. Culturele activiteiten bieden laagdrempelige kansen voor ontmoeting, juist op plekken en onder mensen waar eenzaamheid speelt.
Een van de pijlers van de cultuurnota van de gemeente Wijchen is het bevorderen van kansen tot cultuurparticipatie voor alle inwoners: iedereen die dat wil moet kunnen meedoen aan cultuur. Een belangrijke focus ligt daarbij op jongeren, maar ook bijvoorbeeld ouderen, mensen met dementie, nieuwkomers, inwoners met een klein sociaal netwerk, een beperking, psychische kwetsbaarheid of beperkte financiële middelen worden nadrukkelijk meegenomen. Het uitgangspunt: iedereen hoort erbij en moet zich kunnen ontwikkelen.

De cultuurverbinder vormt samen met de verenigingsondersteuner Cultuur een team. Waar de verenigingsondersteuner zich richt op ondersteuning, verjonging en vernieuwing van culturele verenigingen, richt de cultuurverbinder zich meer op verbinding en maatschappelijke impact. →

Vervolg van vorige pagina 'Cultuurverbinder en Verenigingsondersteuner Cultuur in Wijchen'

Activiteiten en resultaten 2025

NETWERKEN EN VERBINDEN: SAMEN OP PAD

2025 stond in het teken van kennismaken, luisteren en bouwen aan een stevig netwerk van cultuur, zorg, welzijn, onderwijs en gemeente. Welke ideeën leven er? Wie mist een stem? Waar liggen kansen om mensen, organisaties en initiatieven met elkaar te verbinden?
Dit resulteerde in een breed netwerk en een groeiende databank van culturele, creatieve en sociale partners die samen willen bijdragen aan het welzijn van inwoners van Wijchen.
In de gesprekken dacht de cultuurverbinder mee over kansrijke verbindingen, fondsenwerving en duurzame verankering van initiatieven. Uitgangspunt is steeds: lokale makers en organisaties betrekken, zodat samenwerking niet incidenteel is, maar blijvend bijdraagt aan de gemeenschap. Deze gesprekken legden de basis voor nieuwe samenwerkingen en concrete initiatieven. Een deel daarvan kreeg vorm in 2025. Andere ideeën en projectplannen worden in 2026 verder uitgewerkt en gerealiseerd.

Daarnaast gaf de ontdekkingstocht in het culturele veld samen met de cultuurverbinder de verenigingsondersteuner veel mogelijkheid om verenigingen aan elkaar te verbinden als hier behoefte aan was. Denk hierbij aan uitdagingen rondom ledenwerving, ruimte (gebrek) en het stimuleren van vruchtbare samenwerkingen en kruisbestuivingen. Ook werden kansen ontdekt, bijvoorbeeld het (meer) promoten van evenementen, het inspireren en enthousiasmeren van (andere) doelgroepen.

De verenigingsondersteuner heeft achter de schermen een flinke database opgezet met alle culturele instanties die Wijchen rijk is.
Dit resulteerde eind 2025 in een mooi overzicht welke we op WijWijchen.nl doorvoerden. In 2026 zetten we deze koers voort en is het de bedoeling dat de verenigingen, maar ook andere culturele instanties via een speciale 'cultuurknop' op de homepage van WijWijchen te vinden zijn.

ENKELE UITGELICHTE ACTIVITEITEN

Cultuurkracht/Cultuurcafé samen met de verenigingsondersteuner Cultuur
In mei 2025 vond een eerste netwerkbijeenkomst plaats voor de culturele sector. Thema: fondsenwerving en subsidie, met bijdragen van gemeente Wijchen en van Spectrum.

→ Ontmoetingstheater – Over the Moon Producties
Het Wijchense gezelschap Over the Moon ontwikkelde de voorstelling Drempel van de Tijd, bedoeld voor mensen die niet vanzelfsprekend naar het theater gaan en graag nieuwe mensen willen ontmoeten.
De cultuurverbinder ondersteunde de initiatiefnemers met het vinden van locatie, realiseren gratis toegang, bereiken van de verschillende doelgroepen, organiseren van nagesprekken met (vrijwillige) gespreksleiders.
Tijdens de *Week van de Ontmoeting* (op zondag 28 september) werd wijkcentrum OZO omgetoverd tot een sfeervolle theaterzaal. Na de voorstelling ontstonden in de 'foyer' geanimeerde gesprekken over gedeelde interesses. Telefoonnummers werden uitgewisseld, afspraken gemaakt om samen koffie te drinken of naar de film te gaan. Twee bezoekers besloten de week daarna al samen te gaan schilderen. Ruim dertig inwoners van Wijchen namen deel. Deelnemers gaven aan zich gezien en welkom te voelen. Uit de enquête bleek dat financiën vaak een drempel vormen voor cultuurparticipatie.

Voorstelling 'Drempel van de tijd'

Voorstelling 'Een zolder vol verhalen'

De verenigingsondersteuner heeft gewerkt aan een digitaal cultuurplatform (via WijWijchen) waarop verenigingen, makers en organisaties beter zichtbaar en vindbaar worden. In 2026 volgt de lancering, gekoppeld aan een social-media-kanaal over kunst en cultuur in Wijchen. Doel: betere zichtbaarheid van cultuur voor inwoners.

> "Ik voel mij enorm gezien en verwend en heb een prachtige voorstelling mogen zien, zo verrassend mooi gespeeld! Ik hoop dat ik vaker zoiets kan doen, maar ik heb niet altijd geld voor culturele uitjes."
>
> - Een deelnemer

→ Nieuw Talent Orkest
De cultuurverbinder ondersteunt de Samenwerkende Muziekverenigingen Wijchen (SSWM) bij de ontwikkeling van een Nieuw Talent Orkest: een laagdrempelig traject voor volwassenen zonder muzikale ervaring. Doelen zijn talentontwikkeling, ontmoeting en het doorbreken van eenzaamheid.

De cultuurverbinder bracht de initiatiefnemers in contact met MeerVoormekaar, Vluchtelingenwerk, participatiecoaches en de Oekraïne-opvang, adviseerde bij het projectplan en bij fondsenwerving. De subsidieaanvraag volgt in 2026.

→ Culturele activiteiten Week van de Mantelzorg
In samenwerking met de consulent Mantelzorg, de gemeente Wijchen, MusicCare en stichting Appeltaartconcerten werden tijdens de Week van de Mantelzorg culturele activiteiten georganiseerd in Theater 't Mozaïek en in Kasteel Wijchen. Doel was mantelzorgers in het zonnetje te zetten en hen (samen met hun naaste) te laten genieten van een mooie voorstelling als blijk van waardering voor de intensieve zorg die zij bieden aan hun naaste.
In totaal werden 115 mantelzorgers en hun naasten bereikt. Naast ontspanning was er ruimte voor gesprek met professionals over ondersteuning en respijtzorg. De combinatie van kunst, waardering en praktische informatie werd als zeer waardevol ervaren. Enkele reacties:

> "Wat een verwennerij, deze prachtige theaterzaal, zulke geweldige artiesten, zo'n leuke voorstelling, de lekkernijen... Ik heb echt genoten samen met mijn moeder! Geweldig om dit met haar te kunnen beleven."
>
> "Ik vind het prettig dat we nog even kunnen napraten en dat er een luisterend oor is voor mijn situatie. Ik weet nu beter waar ik naartoe kan voor ondersteuning en verwijzende zorg voor mijn autistische zoon. Die appeltaart is wat mij betreft ook een schot in de roos."

→ Jongerenbroedplaats samen met de verenigingsondersteuner
Veel culturele verenigingen en organisaties zoeken aansluiting bij jongeren, terwijl jongeren zelf in de gemeente Wijchen weinig eigen culturele ruimte hebben. Samen met de verenigingsondersteuner Cultuur, jongeren, jongerenwerkers (MeerVoormekaar), scholen, cultuuraanbieders

en gemeente Wijchen onderzoekt de cultuurverbinder hoe een laagdrempelige jongerenbroedplaats kan ontstaan: een plek waar jongeren kunnen experimenteren vanuit hun eigen culturele stijl en behoefte, bijvoorbeeld met muziek, film, Urban art, keramiek, schilderen, gaming of andere artistieke uitingen.
In 2026 wordt dit proces concreter uitgewerkt, in samenwerking met jongeren, scholen, gemeente en partners als GEM en Mozaïek (Take the Stage).

→ **Interactieve theatervoorstelling laaggeletterdheid**
De cultuurverbinder bracht het DigiTaalhuis (onderdeel van de bibliotheek) in contact met een theatermaker voor een interactieve voorstelling over laaggeletterdheid. De voorstelling vergroot bewustzijn en begrip bij inwoners en professionals. Het DigiTaalhuis heeft dit initiatief verder opgepakt.

→ **LEF – mentale weerbaarheid tieners**
Theater Hakoena ontwikkelde een traject voor tieners rond mentale weerbaarheid. De cultuurverbinder ondersteunde bij netwerkverbinding en werving.

Samen delen, samen sterker – lotgenotencontact

Soms gebeurt er iets in je leven dat alles op z'n kop zet. Een verlies, een diagnose, of de intensieve zorg voor een naaste. Momenten waarop je je kwetsbaar en alleen kunt voelen. Juist dan kan het enorm helpen om met anderen te praten die iets soortgelijks meemaken. Mensen die je begrijpen, zonder veel uitleg. Die aan een half woord genoeg hebben.

Bij ons vinden mensen die herkenning. In groepen rondom thema's zoals rouw en verlies, Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH), autisme (ASS), dementie, psychische kwetsbaarheid of mantelzorg ontmoeten deelnemers elkaar in een veilige en warme setting. Bij sommige bijeenkomsten worden de gesprekken begeleid door een professional. Deelnemers delen wat ze meemaken, wat hen raakt en wat hen helpt. Ze delen in de ervaring – en merken dat ze er niet alleen voor staan. Dit soort ontmoetingen dragen bij aan sociale kwaliteit in de gemeenschap. Door mensen met elkaar te verbinden ontstaat wederzijdse steun, begrip en vertrouwen. Deelnemers bouwen nieuwe contacten op, voelen zich gezien en gesteund en vinden vaak weer meer veerkracht om met hun situatie om te gaan. Zo versterken lotgenotengroepen niet alleen het welzijn van individuele deelnemers, maar ook de onderlinge verbondenheid in de samenleving.

> "Hier hoef ik niet uit te leggen waarom dingen soms anders gaan. Mensen begrijpen het meteen. Dat maakt dat ik me minder alleen voel en weer vertrouwen krijg."
>
> — Deelnemer NAH-werkgroep

> "Door met anderen te praten die hetzelfde meemaken, voel ik me begrepen. Dat helpt me om weer kleine stappen vooruit te zetten."
>
> — Deelnemer lotgenotengroep

Een groeiend aantal deelnemers van de verschillende groepen organiseert zélf bijeenkomsten voor andere lotgenoten. In de vorm van werkgroepen bedenken ze welke onderwerpen belangrijk zijn, welke sprekers of thema's ze willen uitnodigen, of welke informatie gedeeld moet worden. De professional van MeerVoormekaar is hierbij ondersteunend en faciliterend, bijvoorbeeld bij het structureren, organiseren, promoten of het vinden van een geschikte locatie. Daarbij worden ook externe partijen uitgenodigd om mee te denken en waar mogelijk actief bij te dragen of onderdelen op te pakken. De regie ligt bij de inwoners.

Dat maakt deze groepen zo krachtig; mensen ervaren dat ze er niet alleen voor staan.
Ze krijgen de ruimte om betekenis te geven aan hun ervaringen én om weer in verbinding te komen met anderen. Dit is wat het oplevert: mensen voelen zich gezien, ervaren verbondenheid, en versterken elkaar in hun veerkracht.
Want het gaat niet over zorgen vóór mensen, maar dat mensen zorgen voor elkaar en dat met elkaar doen. En soms begint dat met iets eenvoudigs als een gedeeld verhaal.

Verschillende lotgenotencontactgroepen in Druten en Wijchen:

→ **Wijchen**
- Autisme-groepen (3x, waarvan 2 jeugd en 1 jongvolwassenen, gem. 10-15 deelnemers)
- Lotgenotengroep voor ouders met kinderen met autisme (vanuit de werkgroep WAUW)
- Werkgroep Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH)
- Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH) café (maandelijks, 15-20 bezoekers)
- Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH) wandelgroepen (2 groepen, wandelen wekelijks) (4-8 deelnemers)
- Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH) dag (eenmalig, 25 deelnemers)
- Samen Sterker (mensen met psychische kwetsbaarheid) (wekelijks, 4-6 deelnemers, 2 vrijwilligers)
- Kindverlies Lotgenotencontact, (maandelijks)
- Ontmoetingsgroep partnerverlies (maandelijks)
- Activiteiten voor jonge mantelzorgers (maandelijks, 6-8 deelnemers)
- Mantelzorg verwen avond in Bergharen, Hernen en Leur

→ **Druten**
- NAH café (4x) (i.s.m. Stichting erNAH, Zorggroep Maas en Waal, MEE, Pluryn)
- Samen praten over ouder worden (1x per maand, 5 deelnemers, i.s.m. Zorggroep Maas en Waal)
- Bijeenkomsten mantelzorgers van partners met (beginnende) dementie (2x per jaar cursus van 5 bijeenkomsten, i.s.m. Zorggroep Maas en Waal), totaal 10 deelnemers
- Mantelzorgochtenden
- Dag van de Mantelzorg

INTERVIEW MET HETTY JANSSEN - “DELEN HELPT BIJ ROUW”

HETTY BEGELEIDT ONTMOETINGS-GROEP NA PARTNERVERLIES

Na het verlies van haar man in 2021 vond Hetty Janssen steun bij de lotgenotengroep Partnerverlies van MeerVoormekaar. De gesprekken met mensen die hetzelfde hadden meegemaakt, gaven haar herkenning en houvast. Inmiddels begeleidt zij zelf een ontmoetingsgroep voor inwoners van de gemeente Wijchen die hun partner hebben verloren; een plek waar mensen elkaar blijven ontmoeten, ervaringen delen en nieuwe contacten opbouwen.

“Tijdens de begeleide reeks, onder leiding van een professional, merkte ik hoe belangrijk het is om ervaringen te delen en erkenning te vinden,” vertelt Hetty. “Sommige deelnemers wilden elkaar ook na afloop blijven zien. Zo is het idee voor een vervolggroep ontstaan, eerst samen met de sociaal werker, later zelfstandig door mij geleid.”

De groep komt maandelijks samen en bestaat uit deelnemers van 50 tot 80 jaar. Door de groei wordt soms in kleinere groepjes gesproken, zodat iedereen voldoende ruimte krijgt om ervaringen uit te wisselen. “Het is een warme, toegankelijke plek waar mensen zich gehoord en gesteund voelen,” zegt Hetty.

De ontmoetingsgroep is bedoeld als tijdelijke ondersteuning na het verlies van een partner. “Rouw blijft altijd, maar de groep helpt mensen beter om te gaan met hun verlies en langzaam weer in hun eigen kracht te komen,” legt Hetty uit. “De begeleide reeks biedt een start, daarna kunnen deelnemers in de vervolggroep contact blijven houden. Zo blijft er ruimte voor nieuwe deelnemers, terwijl oud-deelnemers zelfstandig verder gaan.”

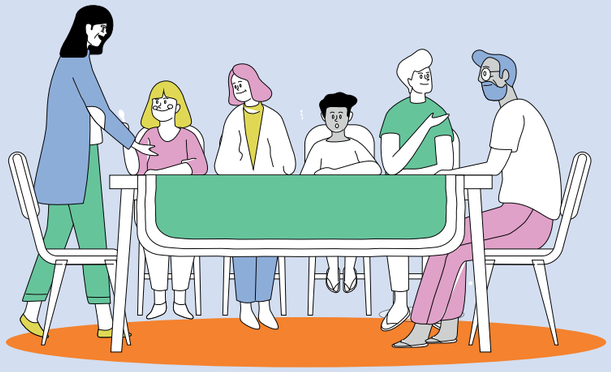

Wanneer blijkt dat iemand extra begeleiding nodig heeft, denkt Hetty, samen met MeerVoormekaar, actief mee over passende vervolgstappen. “Het kan zijn dat iemand aanvullende ondersteuning nodig heeft bij het rouwproces, en dan zoeken we samen naar een oplossing die past bij die persoon,” zegt Hetty.

Voor de deelnemers betekent de groep veel: erkenning, begrip en het gevoel dat ze er niet alleen voor staan. Regelmatig ontstaan er ook ontmoetingen buiten de bijeenkomsten. Voor Hetty zelf is het werk bijzonder waardevol.
“Ik ga altijd met energie naar huis. Mensen leren elkaar kennen, bouwen vertrouwen op en steunen elkaar. Dat laat precies zien wat sociaal werk doet: tijdelijk steun bieden, zodat mensen daarna weer op eigen kracht verder kunnen. En vaak blijven die contacten nog lang bestaan.”

Jonge mantelzorgers

Als mantelzorger lijkt het soms alsof je leven alleen maar draait om zorgen voor of zorgen hebben om een ander. Als jonge mantelzorger is het niet altijd makkelijk om tijd voor jezelf te vinden. Je helpt thuis, houdt continu rekening met een familielid, en vaak blijft er weinig ruimte over voor plezier of ontspanning. Het is dan ook belangrijk om momenten te creëren waarin deze kinderen en jongeren even iets anders kunnen doen.
Een middag kleien kan zo’n moment zijn. Samen met jonge mantelzorgers gaan we een keer in de maand op donderdagmiddag samen bezig met een leuke activiteit. Zo ook afgelopen donderdag; samen aan de slag met klei. Geen druk, geen verplichtingen, gewoon lekker in de weer zijn met je handen. Terwijl we druk bezig zijn, praten we over hoe het thuis gaat, maar ook over wat er op school speelt. De gesprekken komen vanzelf. Sommige kinderen delen wat ze bezighoudt, terwijl anderen gewoon rustig bezig zijn.
De klei biedt een mooie afleiding, maar het is vooral de tijd die we samen doorbrengen die het bijzonder maakt. Het is een moment om even niet in de zorg-rol te zitten, maar gewoon een kind te zijn.
Na afloop gaan de kinderen vaak met een glimlach naar huis. Ze hebben iets gemaakt, maar misschien nog belangrijker: ze hebben een moment voor zichzelf gehad. Ook voor hun ouders en andere familieleden biedt dit uitkomst.

Informatie en advies

Het geven van informatie en advies is ook onderdeel van ons werk. Soms is dit individueel, wanneer iemand een enkelvoudige vraag heeft. Of tijdens een huis- of welzijnsbezoek. Soms is het geven van informatie en advies ook voor een groep of heel duidelijk gericht op een doelgroep of thema. Een voorbeeld uit elke gemeente:

→ Wijchen
- Informatie- en adviespunt Relatie en Scheiding (i.s.m. Sociaal Team Wijchen) , 1-2 bezoekers per keer (1x per maand)
- Inloop Vrijwilligers Informatie Punt (VIP)

→ Druten
- Migrantenspreekuur, wekelijks gem. 8 tot 10 bezoekers
- Inloopspreekuur Vrijwilligers Informatie Punt (VIP), verwijzen van kandidaat vrijwilligers naar andere organisaties (maandelijks)
- Inloopavond jongerencentrum (try-out).

EEN STERKE GEMEENSCHAP

MeerVoormekaar signaleert wat er leeft in de wijk en gaat hierover in gesprek met inwoners. Ook onderhoudt de organisatie nauw contact met andere (zorg)organisaties die actief zijn in de gemeenten. Dit alles met één doel: het versterken van de gemeenschap. Daarbij werken we graag samen met inwoners, want zij zijn onmisbaar en ons vertrekpunt. We ondersteunen initiatieven van buurtbewoners en wanneer het even minder goed loopt in de buurt, staan we klaar met Buurtbemiddeling. Dat is de kracht van samen.

MEE(R)DOENERTJES EN BUURTFONDS

Buurten worden sterk wanneer initiatieven in de buurt de leefbaarheid vergroten. Hiervoor bieden wij praktische ondersteuning. Inwoners kunnen voor financiële steun Mee(r)doenertjes aanvragen of beroep doen op het Buurtfonds. Er zijn wel spelregels voor deze subsidie. Wij verzamelen de aanvragen en vervolgens bepaalt een burgerjury of het verzoek wordt goedgekeurd. Zo verbinden we inwoners met hun woonomgeving.

In cijfers

Druten:
→ 26 goedgekeurde Mee(r)doenertjes
3x subsidie uit Buurtfonds

Wijchen:
→ 12 goedgekeurde Mee(r)Doenertjes (15 aanvragen)
2x subsidie uit Buurtfonds (3 aanvragen, 1 afgewezen)

NIEUWJAARSFEESTJE WIJCHEN

Oleksandra, haar moeder Tetiana en medebewoner Kateryna van de Noodopvang Oekrainers in Wijchen meldden zich enthousiast toen MeerVoormekaar het plan introduceerde om iets te organiseren voor de buurt. Hier voegde zich later ook Oleksandr bij, die net als het drietal deelneemt in de bewonersraad.
Vol ideeën stortten zij zich op de organisatie om er een mooie avond voor alle bewoners en buurtgenoten van de noodopvang te maken. Hierbij ondersteund door de locatieleiding, Ashley van MeerVoormekaar, en niet te vergeten vele helpende handen zoals die van medebewoners, vrijwilligers van het eerste uur en collega's van MeerVoormekaar.
Ze maakten een flyer, gingen met Ashley op pad om samen de buren uit te nodigen, bedachten een heel programma voor de avond en vroegen een Mee(r)doenertje aan om de feestelijke avond aan te kleden.
Dit enthousiasme resulteerde in een hele gezellige avond op het binnenplein van de noodopvang. Met bewoners, buren, en zelfs burgemeester Renske Helmer-Englebert kwam een kijkje nemen. Er was volop eten en drinken: van zelfgemaakte Oekraiense hapjes, warme chocolademelk tot oliebollen en gluhwein. Dat was wel nodig want iedereen trotseerde toch een best wel koude vrijdagavond om te komen kijken naar de dansshow van de kinderen, mee te doen aan de spelletjes, en elkaar te ontmoeten met wat warms.

Een mooi voorbeeld van wat MeerVoormekaar graag doet: ondersteunen, faciliteren en vooral inwoners laten ervaren wat ze zelf kunnen doen om verbondenheid te voelen met de wijk en hierin eigen regie te pakken. De versiering voor het feest regelden ze door een Meerdoenertje aan te vragen.

BUURTBEMIDDELING IN CIJFERS

2025

→ Aantal aanmeldingen **34**

→ **38%** opgelost door inzet Buurtbemiddeling, coaching of onderling opgelost

→ Percentage niet geslaagd **44%**
Dit komt o.a. door niet mee willen werken van een van de partijen, maar ook omdat vaak andere inzet gewenst is, zoals politie, rechtsbijstand of een advocaat.

→ **18%** geschikt of nog lopend

Meest ervaren overlast is geluid van apparatuur, kinderen en dieren. Daarna afval/stank, bejegening/pesten/intimidatie/dreigen.
De problematiek tussen buren onderling wordt complexer, dit is een landelijke trend. Ook zien we landelijk een lichte daling in het aantal aanvragen voor Buurtbemiddeling.

"Wat ik fantastisch en meteen het moeilijkste vind, wij lossen niks op, we kiezen geen partij, geen goed of fout, wij creëren een veilige omgeving en stellen vragen zodat de buren weer echt met elkaar in contact komen. Het is echt leerzaam om zulke gesprekken te begeleiden."

— Vrijwillige buurtbemiddelaar

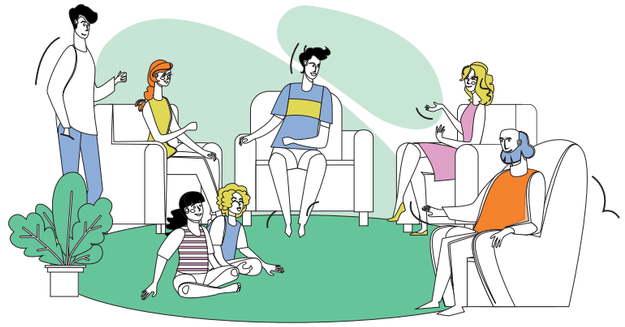

BUURTNETWERKEN EN BUURTPARTICIPATIE

Naast het ondersteunen van bewonersinitiatieven, ondersteunen we wijk- en buurtcentra, gaan bij mensen langs aan de deur of organiseren ontmoeting in een straat of buurt.

Een aantal voorbeelden van Wijchense bewonersinitiatieven die wij ondersteunden:
Frisbeepark/discgolfbaan, Let's Meet, Deelkastjes Wijchen

In Druten: Connect café, Eetsaam, Scootmobielclub, verschillende wandelgroepen, vrouwen groepen, taalondersteuningsactiviteiten

Opening Discgolfpark in Wijchen

Eerste Connect Café in Druten

Stoepsoep: ontmoeting in de wijk

Hoe bouwen we aan sterke gemeenschappen? En met en voor wie doen we dat?
Om goed aan te sluiten bij wat er leeft in de wijk, zoeken we actief het contact met inwoners. We sluiten aan bij bestaande initiatieven, stimuleren ontmoetingen en ondersteunen ideeën van bewoners. Aanwezig zijn in de wijk en goed luisteren naar inwoners vormen daarbij de basis.

"Fijn dat er wordt geluisterd naar onze beleving over hoe het gaat met de buurt. Ik heb nieuwe mensen leren kennen en de saamhorigheid is sinds de Stoepsoep echt toegenomen. Ik ga zeker nog eens met iemand van MeerVoormekaar praten: ik wil me graag actief gaan inzetten voor mijn buurt."

Een van de manieren waarop we dit doen is het organiseren van **Stoepsoep**. In 2025 organiseerden we zeven Stoepsoep-bijeenkomsten in de wijken Wijchen Noord, Diepvoorde en Alverna in Wijchen en 1 op het Middelveld in Druten. Tijdens deze ontmoetingen gingen we met ongeveer 80 inwoners in gesprek en haalden we signalen en behoeften op uit de wijk.
De informele setting – samen een kop soep drinken – zorgt voor laagdrempelig contact. Inwoners ontmoeten elkaar, maken kennis met lokale organisaties en leren de sociaal werkers van MeerVoormekaar kennen. Tegelijkertijd krijgen wij waardevolle inzichten in wat er speelt in de buurt.

In Diepvoorde organiseerden we de Stoepsoep samen met woningcorporatie Talis, gecombineerd met een gerichte opruimactie in de straten.

RESULTATEN
- Meer inzicht in wat er leeft en speelt in de betrokken wijken
- Inwoners voelen zich gehoord en meer betrokken bij hun buurt
- De zichtbaarheid en het vertrouwen in MeerVoormekaar in de wijk zijn versterkt
- Nieuwe verbindingen tussen inwoners en lokale initiatieven, wat samenwerking en ondersteuning in de wijk stimuleert

Wat voorbeelden:
Een dame die anders nooit buiten kwam, ging toch even kijken en bleef zeker een uur lang bij de Stoepsoep.
Een gezin dat het niet breed heeft kwam naar buiten en genoot van de soep met brood.

"De meurouw van Meervoormekaar was de eerste die mij sinds jaren echt zag en normaal met me durfde te praten."

— H. uit Diepvoorde

"Ik vond het spannend om uit huis te gaan sinds mijn vrouw is overleden 2 jaar geleden. Door de Stoepsoep heb ik mijn buurvrouw aan de overkant ontmoet."

— Deelnemer lotgenotengroep

Dorpsondersteuners

DE DORPSONDERSTEUNERS IN BERGHAREN, HERNEN EN LEUR
Onze dorpsondersteuners maken verbinding met en tussen dorpsbewoners. Door meer onderling contact en omzien naar elkaar, gaat de leefbaarheid omhoog en zijn dorpsbewoners minder eenzaam. Daarnaast zijn de dorpsondersteuners een verbindende schakel tussen zorgverleners, de gemeente en andere professionele organisaties.

WAT DEDEN DE DORPSONDERSTEUNERS OM VERBINDING TE MAKEN?
Enkele voorbeelden:
In Bergharen, Hernen en Leur
- Nationale Pannenkoekendag (30 deelnemers), mooie mix van jong en oud die samenwerken en samen praten
- Bijeenkomst 'Mantelzorg informatie en ervaren' (15 deelnemers)
- Smalltalks aan de deur (40 huishoudens verrast met paasattenties)

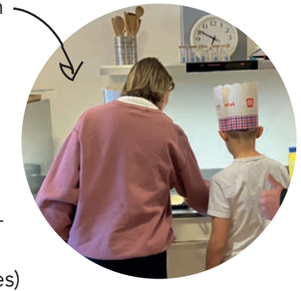

- Bijeenkomst Valpreventie (40 deelnemers)
- Mantelzorg verwenavond (25 deelnemers)
- Startbijeenkomst Kofferatelier (20 deelnemers)
- Koken voor ouderen (30 deelnemers)
- Seizoensmarkt Hernen en Bergharen

Ontmoeting tijdens de Iftar in Wijchen en Druten

Tijdens de Ramadan (de vastenmaand voor moslims) organiseerde de gemeente, politie, moskee, MeerVoormekaar en Dorpshuis De Lier een Iftar. Tijdens de Iftar, na zonsondergang, komen mensen bij elkaar om het vasten te onderbreken en om samen te eten. In Druten werken verschillende organisaties samen om inwoners uit Druten de gelegenheid te geven samen de maaltijd te nuttigen. Want samen eten verbindt en dat is elk jaar weer mooi om te zien. Drutenaren met verschillende culturele achtergronden smulden van een heerlijke maaltijd.

In Wijchen kwam het initiatief vanuit verschillende actieve inwoners. In de Ozo organiseerde verschillende mensen samen de Iftar voor een divers gezelschap. Ze werden hierbij ondersteund door de opbouwwerker van MeerVoormekaar. Onze verbinder in het Noorderlicht deed hetzelfde: samen met de stuurgroep en actieve buurtgenoten werd een Iftar georganiseerd. Ook hier werden naast buurtgenoten ook politie, gemeente, en mensen van moskee en kerk uitgenodigd.

KICK-OFF KOFFER ATELIER

Dorpsondersteuner Niny: Als dorpsondersteuner hebben we een luisterend oor voor inwoners die een steuntje in de rug kunnen gebruiken. Bijvoorbeeld door een gebrek aan netwerk in het dorp, lichamelijke klachten of wegvallen van een partner. Naast individuele ondersteuning organiseren we bijeenkomsten en helpen we initiatieven van inwoners van de grond te krijgen. Zo kwam afgelopen jaar het leuke verzoek om een concept op te zetten waarbij creatieve inwoners elkaar kunnen ontmoeten. Daaruit is onder leiding van een dorpsgenoot het Koffer Atelier ontstaan. Ook de cultuurverbinder dacht met ons mee in de aanloop naar de Kick-off. Elke maand komen mensen samen met een creatieve hobby. Gewoon bij iemand thuis.
Het Koffer Atelier is een mooi concept wat ook breder interesse heeft gewekt.
In mei 2026 gaat het Koffer Atelier van start in Wijchen.

Vrijwilligers en participatie bij de Asielopvang in Druten

Interview met Louise Schat, zij coördineert de inzet van vrijwilligers bij de Asielopvang in Druten. De Asielopvang opende in mei 2024. Bij de noodopvang in Druten ondersteun ik de inzet van vrijwilligers. Ik werf vrijwilligers, verzorg de administratie en zorg dat vrijwilligers goed geïnformeerd zijn over ontwikkelingen, signalering en doorverwijsmogelijkheden. Ook organiseer ik samen met het COA bijeenkomsten om kennis en ervaringen uit te wisselen.

In 2024 lag de nadruk vooral op het werven van vrijwilligers. Inmiddels zijn er ongeveer 30 vrijwilligers actief voor ongeveer 100 bewoners. Volgens het COA is dat bijzonder veel. De vrijwilligers leveren daarmee een belangrijke bijdrage aan de sfeer binnen de opvang. Zij geven onder andere taallessen, zijn taalmaatje en organiseren activiteiten voor bewoners, zoals creatieve activiteiten en activiteiten voor kinderen.

In 2025 verschoof de focus naar participatie en integratie van bewoners. Bewoners worden actief betrokken bij activiteiten in de gemeente. Zo helpen vier bewoners mee als kok bij het project *Eetsaam*, een gezamenlijk eetmoment dat vier keer per jaar wordt georganiseerd door MeerVoormekaar, RIBW, 's Heeren Loo en de Voedselbank. Eén van de bewoners heeft hierbij een coördinerende rol en organiseert het menu, de boodschappen en het budget.
Daarnaast nemen steeds meer bewoners deel aan activiteiten in Druten, zoals het taalcafé en multiculturele vrouwengroepen. Ook is een gespreksgroep gestart met vrouwen uit de opvang en vrouwen uit Druten.
Er is in 2025 ook ingezet op verbinding met lokale organisaties en initiatieven. Zo helpt een bewoner van de opvang inmiddels wekelijks mee bij de Open Eettafel in Deest. Dit soort initiatieven helpen bewoners om een dagstructuur op te bouwen en sociale contacten te ontwikkelen.
Eind 2025 is bovendien de Meedoenbalie opgezet. Vanaf 2026 worden bewoners tijdens hun meldplicht doorverwezen, zodat zij ondersteuning krijgen bij het vinden van passende activiteiten in de gemeente. Daarnaast ondersteunen COA en MeerVoormekaar ook een groep bewoners die graag iets voor de buurt wil organiseren. Ik verwacht dus voor 2026 dat de bewoners van de Asielopvang zich steeds meer op een positieve manier durven laten zien en dat zij ook zelf initiatieven gaan oppakken. Daar ben ik erg trots op.

WijWijchen:

MET ELKAAR IN VERBINDING

Op de website WijWijchen.nl verbinden we mensen met elkaar, met organisaties en met initiatieven in de gemeente. Door het online aanbieden van een agenda, sociale kaart, workshops, informatie en gemeentenieuws brengen we deze verbinding tot stand. In 2025 is, samen met een enthousiaste vrijwilliger, hard gewerkt aan het verder ontwikkelen en verbeteren van de Sociale Kaart. De sociale kaart is een digitale gids met organisaties, verenigingen en voorzieningen op het gebied van zorg, welzijn, wonen en maatschappelijke dienstverlening binnen de gemeente. Deze gids helpt zowel inwoners als professionals om snel en eenvoudig hulp, activiteiten of ondersteuning in de buurt te vinden.

In cijfers

WijWijchen.nl

In 2025 had wijwijchen.nl:
- → 35.947 bezoekers (een stijging van 11% t.o.v. 2024)
- → 2883 berichten
- → 1228 inwoners met een profiel op de website (stijging van 8%)
- → 3334 activiteiten in de agenda (stijging van 9%)

De verbinder in het Noorderlicht

Ook in 2025 was het doel van sociaal werker om verbinding tussen MFA Noorderlicht en de bewoners van Wijchen Noord te initiëren en versterken.

- → Faciliteren van diverse naschoolse activiteiten voor leerlingen van de Paulusschool, maar ook voor kinderen uit de buurt
- → Nieuwe initiatieven, zoals het concept Koffie+ werden verwelkomd. Koffie+ is een plek voor mensen die samen creatief aan de slag willen.
- → Het Noorderlicht Event: een initiatief van buurtbewoners. Een markt door de leerlingen met muzikale omlijsting van popkoor DiCapelli. De opbrengst maakte mogelijk dat het schoolplein wordt opgeknapt.

VRIJWILLIGERSWERK

De vrijwilligerspunten van MeerVoormekaar zijn in zowel Druten als Wijchen plekken voor bemiddeling, ondersteuning en versterking van het lokale vrijwilligerswerk. Mensen kunnen hier terecht als ze graag vrijwilligerswerk willen doen, maar nog niet precies weten wat. Vrijwilligerswerk is naast voldoening, ontwikkeling en sociale contacten een manier om zinvol bezig te zijn voor de samenleving.

De vacaturebank wordt goed bezocht en het Vrijwilligerspunt steeds beter bekend bij o.a. sociale teams en participatiecoaches, maar ook bij andere vrijwilligersorganisaties.

OVER DE INLOOP IN DRUTEN

'Iedereen die vrijwilligerswerk zoekt of op zoek is naar vrijwilligers is welkom. We kijken naar de wensen, mogelijkheden en interesses. Zo kunnen we mensen naar een juiste plek leiden. Deze inloop wordt steeds beter bezocht. Afgelopen jaar hebben we vrijwilligers geworven voor o.a. de bibliotheek, Asielopvang, de Duofiets, de dagbesteding, s Heerenloo, de PlusBus en het Taalcafé. Ook hebben we binnen MeerVoormekaar een flexpool opgestart van vrijwilligers. Een groep van 8 vrijwilligers die zich op verzoek inzet voor allerlei projecten. Denk aan een workshop geven, invallen bij de dagbegeleiding, gastvrouw zijn bij EetSaam of helpen bij de Iftar.

Een voorbeeld van een moderne, flexibele benadering van vrijwilligerswerk is de Flexpool in Druten. Acht vrijwilligers stellen zich flexibel beschikbaar voor verschillende projecten.
Het idee van een Flexpool sluit goed aan bij de veranderende behoeften van vrijwilligers: ze hoeven zich niet langdurig te verbinden, maar kunnen wel op een betekenisvolle manier bijdragen aan de samenleving.

De flexpool-vrijwilligers zetten zich op verzoek in voor allerlei projecten. Denk aan het geven van een workshop, invallen bij de Dagbegeleiding, gastvrouw zijn bij EetSaam of helpen bij de Iftar. Een mooi voorbeeld van modern, betekenisvol vrijwilligerswerk!

Vrijwilliger Druten:
Knaak voor een taak

Vrijwilligers
Kerstborrel
Wijchen

Duo-fiets
Wijchen

Wijchen
Kookt

Deze vrolijke chauffeurs brengen
mensen van hot naar her

Vrijwilliger in actie

Inzameling bij Zuiderpoort voor deelkastjes

Vrijwilligers noodopvang op bezoek bij winterfeest

Bedankmiddag vrijwilligers gemeente Druten

VROEGSIGNALERING EN ARMOEDEBESTRIJDING

Het blijft moeilijk om inwoners te spreken over schulden- en/of armoedeproblematiek. Inwoners schamen zich voor de situatie en daardoor is het moeilijk om met ze in contact te komen.
Er zijn in Wijchen 7 meldingen geweest vanuit de vroegsignalering. Met 5 mensen is er direct contact geweest. De meeste mensen geven aan zelf al stappen te ondernemen, anders verwijzen we naar Schuldhulpmaatje, onze eigen vrijwilligers van het formulierteam of de gemeente. Het blijft moeilijk met deze doelgroep in contact te treden, gemiddeld zijn hiervoor 4 à 5 pogingen nodig om mensen te spreken.

In Druten komen regelmatig mensen via de Voedselbank terecht bij de sociaal werker. Zo werden inwoners daarna verwezen naar Buurtgezinnen, migrantenspreekuur, of geholpen met formulieren en een taalmaatje.

Ook de jongerenwerkers ontvangen via de gemeente meldingen waarmee ze aan de slag gingen. Een klein aantal van de benaderde jongeren is daadwerkelijk door de jongerenwerkers zelf verder geholpen. In de individuele ondersteuning van jongeren is er altijd aandacht voor de financiële situatie, kennis of problemen.

In beide gemeenten zijn werkgroepen actief rondom armoedepreventie, waarin de professionals van MeerVoormekaar actief zijn betrokken.

JONGEREN

Het werk dat onze jongerenwerkers doen is enorm belangrijk. Zij maken verbinding met deze groep en helpen hen bij problemen en vraagstukken. Ze signaleren, overleggen met scholen en de professionals van de sociale teams. Jongerenwerkers weten als geen ander wat er bij de jongeren leeft.

Dit doen ze door aanwezig te zijn in de buurten en wijken van de gemeenten Druten en Wijchen, op scholen (zowel basis- als voortgezet onderwijs) en door openstelling van het jongerencentrum. Ze hebben individuele gesprekken (dit zijn altijd kortdurende contacten), verwijzen door waar nodig of helpen jongeren om zelf aan de slag te gaan. De laatste jaren richten de jongerenwerkers zich ook steeds meer op de jeugdigen van de bovenbouw basisonderwijs. Ook ouders worden ondersteund.

Eind 2025 is in beide gemeenten gestart met Join Us. Vier jongerenwerkers hebben hiervoor speciaal een opleiding gevolgd. Join Us is bedoeld om jongeren die zich regelmatig eenzaam voelen te ondersteunen. Deze jongeren komen bij elkaar, leren elkaar kennen en leren gezamenlijk vaardigheden om hun sociale netwerk te vergroten of vriendschappen te sluiten.

Oliebollenactie i.s.m. gemeente, Politie, BOA en school in Wijchen en Druten

HET JONGERENCENTRUM

Het jongerencentrum Hiernaast in Wijchen is gedurende de dag open en twee vaste avonden. De jongerenwerkers zijn op locatie aanwezig of in de buurt te vinden. Jongeren komen naar het jongerencentrum: om te ontspannen, maar ze kunnen ook terecht bij een ervaren en betrokken team van jongerenwerkers.

Deze hebben een luisterend oor en soms ook een advies over de zorgen, vragen en verhalen die worden gedeeld. In de vakanties zijn er extra activiteiten, o.a. voor speciale doelgroepen, zoals de jongen mantelzorgers of de meidengroepen.

Barbecue jongerenwerk Druten met straatcoaches

In Druten is het jongerencentrum Place2Be twee vaste avonden open. De focus ligt op jongeren van 12 tot en met 21 jaar. Er komen per avond 15-20 jongeren. In 2025 was het doel om het jongerencentrum zichtbaarder te maken, ook in de wijk en op school. Jongeren worden actief betrokken bij laagdrempelige activiteiten in de wijk en op school. Het inzetten van beweeg- en spelactiviteiten werkt hierbij het beste voor de meeste jongeren. Jongeren hebben een uitlaatklep na school, ontmoeten elkaar ook op een andere plek en de jongerenwerkers stimuleren deze sociale verbindingen, zowel onderling als met hun omgeving. Samen met en voor de jongeren hebben we zaalvoetbaldagen georganiseerd (in samenwerking met de Gelenberg), kickboxdagen (in samenwerking met Aaron Loeffen), maar ook gameavonden, een barbecue en Hunted (i.s.m. gemeente, straatcoaches, politie en handhaving. Meer dan 100 kinderen deden mee.

WAT IS ER BEREIKT IN DRUTEN?

- Inmiddels 3 avonden open (i.p.v. 2)
- Netwerk versterkt
- We zijn betrouwbaar, bereikbaar en denken mee, zowel voor de jongeren, ouders en andere organisaties zoals o.a. de jongerencoaches.
- Jongeren voelen zich welkom en veilig, ongeacht wie ze zijn en wat ze doen
- Oprichting Jeugdraad ism jongerenwerkers
- Door de komst van skatebaan medio 2024 is de doelgroep vanaf 12 jaar gegroeid.

ONDERWIJS

Jongerenwerkers spelen een belangrijke rol in de ondersteuning van jongeren binnen het onderwijs en de opvoeding. Dit doen zij op verschillende manieren:

- Nauwe samenwerking met basisscholen, middelbare scholen en naschoolse opvang
- Aanwezigheid tijdens pauzemomenten om jongeren te ontmoeten en signalen vroegtijdig op te vangen
- Fungeren als vertrouwenspersoon en het bieden van een luisterend oor
- Samenwerking met schoolmaatschappelijk werk, sociale teams en intern begeleiders.

Daarnaast zetten jongerenwerkers in op preventie en bewustwording door middel van bijeenkomsten en trainingen:

- Organiseren van themabijeenkomsten over o.a. social media, pesten en seksualiteit
- Versterken van weerbaarheid, sociale vaardigheden en bewustwording bij jongeren
- Bijeenkomsten op basisscholen in Druten en Wijchen over groepsdruk, veerkracht en sociale media

Ook ouders worden actief betrokken bij de ontwikkeling van hun kinderen:

- Organiseren van ‘Puberpraat’ over social media en opvoedvragen
- Stimuleren van contact en uitwisseling tussen ouders
- Versterken van vertrouwen in jongerenwerkers en professionals
- Bevorderen van verbinding en begrip tussen ouders, jongeren en hulpverleners

Tot slot bieden jongerenwerkers gerichte trainingen en workshops aan:

- SOVA-training (sociale vaardigheden) en ToM-training (Trots op mezelf) in Wijchen (i.s.m. schoolmaatschappelijk werk)
- Kleinschalige, preventieve trainingen gericht op zelfvertrouwen en weerbaarheid
- Workshop groepsdruk voor 60 leerlingen op een basisschool in Wijchen

VOOR OUDERS

Ook ouders kunnen ondersteuning gebruiken bij de opvoeding van hun kinderen. Jongerenwerkers bieden deze ondersteuning op verschillende manieren:

- Organiseren van de cursus ‘Ouders van pubers’ (2x in 2025, 6 bijeenkomsten, 6–8 deelnemers uit Druten en Wijchen) Bij deze cursus is er aandacht voor de volgende thema’s: het puber-

EMILIALOOP WIJCHEN

Tijdens de **Emilialoop** op zaterdag 17 mei in Wijchen ontving jongerenwerker Ebo een symbolische cheque uit handen van Steffie van den Bosch. Steffie liep samen met 11 jongvolwassenen van haar organisatie Young People Living een mooi bedrag bij elkaar wat MeerVoormekaar gaat gebruiken voor het verder opknappen van het jongerencentrum Hiernaast.

Wij stonden bij de start en finish om deze kanjers uit Wijchen aan te moedigen. Dank jullie wel Young People Living bewoners!

brein, grenzen stellen, leefwereld van jongeren, social media en middelengebruik (i.s.m. Iriszorg en Pro Persona Preventie). Tijdens de cursus en themabijeenkomsten stimuleert de jongerenwerker uitwisseling tussen ouders, waardoor zij elkaar ondersteunen en meer vertrouwen krijgen in hun opvoedrol.

→ Aansluiten bij ouderavonden om kennis te delen over het puberbrein en ouders te enthousiasmeren voor deelname aan cursussen.

"Was een fijne en mooie les gisterenavond. We hebben nog wat nagepraat en ik heb voorgesteld of het andere moeders leuk lijkt een terugkom-moment te organiseren. Elke moeder heeft een eigen verhaal en eigen zorgen, misschien kunnen we elkaar steunen.
Jij zei het al: een luisterend oor kan zo veel betekenen.
Nogmaals dank voor alle avonden. Ik sta met meer vertrouwen en rust in de opvoeding. Ik ervaar minder stress en ga de vele tips en adviezen gaan inzetten."

- Mail van ouder na deelname cursus

SPEELMAATJES&KOFFIEPRAATJES IN DRUTEN

Deze activiteit (voorheen pap/mam cafe) is een succesvolle formule. Ouders van jonge kinderen ontmoeten elkaar door samen leuke activiteiten te ondernemen. In 2025 waren maandelijks activiteiten, met gemiddeld tussen de 5-15 deelnemende ouders. Tijdens deze activiteiten werken we samen met Buurtgezinnen.
In oktober organiseerden we ouders met kinderen tot 12 jaar een speciale vakantie-editie samen met de bibliotheek. Er werd voorgelezen en iedereen kreeg een rondleiding. Ouders raakten vanzelf in gesprek met elkaar. Het is een mooie opbrengst dat zowel ouders als kinderen onderling contact krijgen.

GEZINNEN VOOR ELKAAR IN WIJCHEN

Gezinnen voor Elkaar is er voor gezinnen die wat extra hulp of steun kunnen gebruiken bij de opvoeding, of voor ouders die soms even wat rust en tijd voor zichzelf nodig hebben. Gezinnen met een stabiele gezinssituatie (of inwoners met een stabiele thuissituatie) kunnen dan uitkomst bieden en deze steun geven.

Vraag- en steungezinnen spreken samen af hoe ze de samenwerking invullen. Gezinnen leren elkaar kennen, bouwen vertrouwen op en ondersteunen elkaar. Dit vergroot de onderlinge verbondenheid, voorkomt overbelasting en versterkt het sociale netwerk van ouders en kinderen. Door preventief in te zetten op samenredzaamheid wordt een meer stabiele thuissituatie gecreëerd, wat bijdraagt aan het welzijn en de ontwikkeling van alle betrokken gezinsleden.
MeerVoormekaar ondersteunt de matches gedurende 6 maanden. In 2025 waren er 8 lopende matches.

OUDER WORDEN

LANGER ZELFSTANDIG THUIS

Iedereen wil ouder worden maar niemand wil het zijn. We worden steeds ouder en vaak in goede gezondheid. Dat betekent dat meer ouderen langer zelfstandig thuis wonen. Naast dat dit voor mensen vaak een wens is, wordt het ook steeds meer een vanzelfsprekendheid. Soms is er wat hulp nodig, of vraagt het om wat aanpassingen. MeerVoormekaar biedt allerlei soort mogelijkheden om langer zelfstandig te blijven.

DE PLUSBUS EN OPSTAP

De PlusBus en OpStap zijn erg belangrijk voor mensen die minder mobiel zijn. Onze vervoersdienst maakt hun wereld een stukje groter en zo versterken we de samenleving. De planners en chauffeurs zijn vrijwilligers. Voor chauffeurs is het vrijwilligerswerk een dankbare taak die betekenisvol is. In totaal zijn er zo'n 75 vrijwilligers actief voor deze dienst. De chauffeurs hebben in 2025 verplicht deelgenomen aan een rijvaardigheidstraining.

Totaal ritten

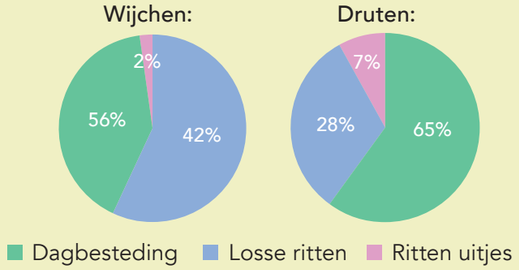

In cijfers

Wijchen **25.749**

Druten **12.379**

WELZIJNSBEZOEKEN 75+

Onze speciaal opgeleide vrijwilligers (een zestal in Wijchen) of professionals (in Druten) brengen graag een bezoekje aan ouderen thuis. Zij gaan dan in gesprek over het welzijn, de gezondheid en kwaliteit van leven. In dit gesprek kunnen inwoners aangeven waar zij tegenaan lopen en wat hun wensen of behoeften zijn. Dit kan bijvoorbeeld gaan over gezondheid, wonen, sociale contacten en financiën.
De bezoekers nemen altijd een heel pakket aan informatiemateriaal mee. De Seniorengids in Wijchen is zeer geliefd en gewild en deze hebben we in 2025 ook ontwikkeld voor Druten!

In cijfers

- **Wijchen**: 146 welzijnsbezoeken (2024: 110)
- **Druten**: 140 welzijnsbezoeken (2024: 139)

WAT VALT OP BIJ DE WELZIJNSBEZOEKEN?

Welzijnsbezoeken worden door bewoners als prettig en waardevol ervaren. Ze bieden een laagdrempelige en vrijblijvende manier om in gesprek te gaan. Tijdens het huisbezoek is er ruimte voor een luisterend oor, maar ook om mensen wegwijs te maken in de mogelijkheden die er zijn: van activiteiten in de buurt tot vormen van ondersteuning.
Bij veel bezoeken blijft het bij een goed gesprek en praktische tips. Dat is vaak al voldoende. Maar soms blijkt dat er meer nodig is. In die gevallen wordt de verbinding gelegd met bijvoorbeeld het sociaal team of wordt iemand gestimuleerd om deel te nemen aan het collectieve aanbod van MeerVoormekaar. De kracht van het welzijnsbezoek zit in de persoonlijke benadering: oprechte aandacht, herkenning van behoeften en het activeren van mensen om – waar mogelijk – zelf stappen te zetten.

DE HULPDIENST

Wanneer ouderen of andere inwoners praktische ondersteuning nodig hebben en geen mogelijkheden hebben om dit zelf te regelen, kunnen zij gebruik maken van de Hulpdienst. Vaak is er ook tijd voor een praatje en een kop koffie. Het maakt het leven een beetje leuker en makkelijker.
In 2024 werd er veel gebruikgemaakt van de Hulpdiensten in Wijchen en Druten. Om een goede of om de ondersteuningsbehoefte wat duidelijker in beeld te krijgen, worden huisbezoeken afgelegd.

Vrijwilligersbijeenkomst
Welzijnsbezoekers & netwerkcoaches

De vrijwilligers van de welzijnsbezoeken in de gemeente Wijchen komen regelmatig samen voor intervisie. Deze keer sloten de netwerkcoaches aan om te vertellen over hun vrijwilligerswerk. Uitwisseling vanuit beide kanten over hun kennis, ervaringen, moeilijkheden én bovenal de mogelijkheden. Met versterking van de samenwerking als resultaat. Daar proosten we samen op!

Nieuwe matches in cijfers

	Wijchen	Druten
Belastinginvalhulp	639	135
Maatjes	49	19
Formulierenteam	56	25
Hulp bij administratie	31	39
Hulp bij tuinonderhoud	34	63
Klussenhulp	17	31
Hulp vervoer	9	19
Hulp met techniek	7	
Knaak voor een taak		98

We ondersteunen ook verschillende vrijwilligersgroepen, zoals bijvoorbeeld vrijwillige Energiecoaches (EnergieCoöperatieLeur), inloopmedewerkers van het Sociaal team in Wijchen en vrijwilligers van de Duofietsen.

MANTELZORG, EENZAAMHEID EN DEMENTIE

Zorgen voor een ander, bijvoorbeeld als mantelzorger, kan erg intensief zijn. De laatste jaren zien we dat er steeds meer mantelzorgers actief zijn. Soms kun mensen in deze rol zelf wat extra ondersteuning gebruiken of willen ze praten met anderen die in dezelfde situatie zitten. MeerVoormekaar weet hoe belangrijk mantelzorgers zijn. Daarom ondersteunen we hen op een praktische manier met cursussen en bieden we ontspannende activiteiten. Denk aan koffieochtenden, yoga en creatieve workshops. Aan de jonge mantelzorgers wordt ook gedacht.

Enkele voorbeelden:

DRUTEN

- Maandelijks mantelzorg koffieochtenden met 12-15 deelnemers
- 575 Mantelzorgcomplimenten uitgereikt
- 65 bezoekers tijdens de Dag van de Mantelzorg
- Week van de Eenzaamheid/Ontmoeting
- Bezoek en Opvangservice, 6 vrijwilligers komen actief bij mensen thuis om de mantelzorgers te ontlasten

WIJCHEN

- 25 jonge mantelzorgers in beeld, meerdere activiteiten
- Training Voluit leven in de zomer
- Seniorengids
- Bezoek en Opvangservice, 9 actieve vrijwilligers en 9 lopende matches in 2025
- Week van de ontmoeting
- Week van de mantelzorger

MANTELZORGDAG DRUTEN

10 november was het de Dag van de Mantelzorg, ook in de gemeente Druten. Deze dag werd georganiseerd door MeerVoormekaar Druten en vond plaats op een bijzondere locatie: het Automuseum Metropole. Tussen de glimmende klassiekers viel iets op: er waren opvallend veel mannen aanwezig. Blijkbaar gaat zorg en motorliefde prima samen. De mantelzorgers genoten van een rondleiding tussen de oldtimers, mooie, warme woorden van wethouder Huntink, een gezellige lunch en een ontspannen middag met mindfulness van Dominique Ebbing.
Kortom, een zeer geslaagde dag.

BEZOEK- EN OPVANGSERVICE (BOS PROJECT)

"Toen de vrijwilliger voor het eerst langskwam bij mijn partner, voelde het voor mij meteen als een opluchting. Mijn partner heeft lichte dementie en ik ben er eigenlijk altijd voor hem/haar. Door die bezoekjes kan ik even iets voor mezelf doen: een wandeling maken, een boodschap doen of naar de biljart-club. Even mijn hoofd leegmaken.

Wat ik ook heel fijn vind, is dat de vrij-williger echt naar mij luistert. Soms lucht het gewoon op om mijn verhaal te kunnen vertellen. En hij/zij denkt ook mee. Zo ben ik bijvoorbeeld gewezen op andere dingen voor mantelzorgers, zoals de cursus Voluit Leven. Dat helpt me om het zorgen beter vol te houden. Die momenten van respijt betekenen echt veel voor mij."

VOLUIT LEVEN (I.S.M. PRO PERSONA PREVENTIE)

Deelnemer van Voluit Leven is mantelzorger en vreest voor een toekomst alleen. Ze heeft geleerd vertrouwen te hebben en de angst grijpt haar niet meer zo heftig aan.

Andere deelnemer is mantelzorger en voelde zich gevangen; nu heeft mantelzorger met partner een bezoek aan familielid in het buitenland gepland. Voorheen leek dat onmogelijk. Nu is er meer rust en lukt het weer om te genieten van de dagelijkse dingen.

Deze voorbeelden laten zien dat deelname aan een training als Voluit Leven bijdraagt aan het versterken van de eigen regie en sociale inclusie. De mantelzorgers voelen zich sterker en blijven actief verbonden met hun omgeving en sociale netwerk.

MEER BEWEGEN VOOR OUDEREN IN WIJCHEN

Als organisatie sluiten we aan bij het preventie- en sportakkoord van beide gemeenten. Bewegen en gezondheid zijn dan ook thema's waarbij we vaak zijn betrokken. Voor mensen die ouder worden hebben we in Wijchen een mooi aanbod: via het 'Meer Bewegen Voor Ouderen' (MBvO) kunnen zij meedoen aan verschillende sportieve activiteiten: gymnastiek, yoga en werelddans. Voetjes van de vloer!

"MBvO houdt me fit en zorgt dat ik contact houd met anderen. Het geeft me energie én plezier."

— Deelnemer MBvO

In cijfers

- **Gymnastiek**, wekelijks op 8 locaties, 8 groepen, 3 docenten gem. 100 deelnemers per week
- **Yoga**, wekelijks op 7 locaties, 13 groepen, 4 docenten, gem. 149 deelnemers per week
- **Werelddans**, 2 locaties, 2 groepen, 1 docent gem. 20 deelnemers per week
  (Werelddans is per april gestopt, de docent is zelfstandig verder gegaan)
  Er is in 2025: 787 uren MBvO lesgegeven.

MBvO helpt ouderen om actief te blijven op hun eigen niveau, ook bij lichamelijke of geestelijke beperkingen. Na de lessen ontmoeten deel-nemers elkaar vaak voor koffie, wat zorgt voor sociale verbinding en een gevoel van samen-horigheid. Het stabiele aantal aanmeldingen laat zien dat het aanbod goed aansluit bij de behoeften van de doelgroep. De enthousiaste docenten zorgen voor continuïteit en kwaliteit van de lessen.
Zo combineert MBvO bewegen, ontmoeting en eigen regie, en ondersteunt het ouderen om langer zelfstandig en sociaal betrokken te blijven.

Samen koken en eten in De Oase

DAGBEGELEIDING DRUTEN EN WIJCHEN

In Druten heeft MeerVoormekaar één locatie (De Ontmoeting in Puiflijk), in Wijchen zijn er twee locaties (De Oase en 't Achterom).
Alle drie de locaties waar we dagbegeleiding bieden zijn alle dagen open. Mensen komen gemiddeld 2 a 3 dagdelen per week naar de dagbegeleiding.
In Druten zijn er 25 nieuwe mensen gestart in 2025 (geen uitstroom), in totaal 76 deelnemers. In Wijchen stopten 15 deelnemers, en kwamen er 29 nieuwe mensen bij. Totaal einde jaar: 44.

Een greep uit extra activiteiten op een van de dagbegeleiding locaties:

- Sjaals breien voor het goede doel in De Oase
- Zomerse beweeg en spelmiddag bij De Ontmoeting
- Gezellige middag bij bioscoop Roma in Wijchen
- Voorstelling 'een zolder vol verhalen' in De Bogerd Druten
- Lapjes maken voor de Vrijheidsrok Vrijheidsfestival kasteel Wijchen
- Jaarlijkse uitje naar de schapen
- Tochtje door de omgeving met de Opstap bus
- Vrijwillige Duofietsmaatjes komen langs en nemen iemand mee op stap
- Maandelijkse dansmiddag
- Stoelyoga
- Regelmatig komt er een speciale gast een feestelijke maaltijd koken
- Bloemschikken
- Bingo
- Informatieavond Druten Veilig en bewust in de digitale wereld (i.s.m. Bibliotheek Rivierenland)
- Markt in Druten

Wanneer deelnemers verhuizen naar een zorginstelling wordt er een bezoekje gebracht. Er is veel contact met de deelnemers en de vele vrijwilligers. De mantelzorgers ontvangen regelmatig update's en foto's van de leuke belevenissen.

Een heel speciaal uitje voor de deelnemers van de dagbegeleiding en de multiculturele vrouwengroep was een uitstapje naar de Keukenhof. Een bus vol vertrok vanuit Druten naar Lisse en genoot samen met begeleiders van een bloemrijke dag.

Dagje naar de Keukenhof

"Het voelt hier als familie'"

Beweeg- en spelmiddag De Ontmoeting

"Mijn kinderen mogen mij overal naar toe sturen, als ik maar bij mijn Dagbegeleiding kan blijven komen."

Bijdrage deelnemers dagbegeleiding aan Vrijheidsrok in Wijchen op 5 mei

Prikkelarm bioscoopbezoek in Wijchen

Plezier en actie in Wijchen

Samen breien voor het goede doel

DE MEERWAARDE VAN MEERVOORMEKAAR IN SAMENWERKINGSVERBANDEN

Onze sociaal werkers nemen actief deel aan overlegstructuren en kerngroepen rondom thema's als armoede, dementie, eenzaamheid en jongerenveiligheid. Door hun professionele kennis, ervaring en netwerk kunnen zij signalen vroegtijdig oppakken, bewoners effectief ondersteunen en verbindingen leggen tussen verschillende partijen.

Deze deelname versterkt de sociale kwaliteit in onze gemeente: inwoners krijgen beter passende ondersteuning, kwetsbare groepen worden sneller bereikt en initiatieven sluiten beter aan bij lokale behoeften. Tegelijkertijd brengt het de professionaliteit van ons team in het overleg: met expertise en een integrale blik dragen onze medewerkers bij aan effectievere besluitvorming en een sterker lokaal sociaal netwerk.
Een greep uit de vele overleggen/samenwerkings-bijeenkomsten waar we aan deelnemen:

WIJCHEN

- Platform wijkcentra en dorpshuizen
- Dorpsraad Alverna
- Stuurgroep Noorderlicht
- Programmacommissie Noorderlicht (met name over naschoolse aanbod)
- Gebruikersgroep 't Kompas
- Kerngroep Dementie
- Werkgroep rondom mantelzorg
- Sportakkoord
- Kerngroep Armoedepreventie
- Stuurgroep DigiTaalhuis
- Senioren Kringberaad
- Koepel Sociaal Domein
- Seniorencentrum De Villa
- Deelname GEM (Ecosysteem Mentale Gezondheid jeugd)
- Regionaal overleg rondom Vrijwilligerswerk
- Deelname kernteam Gezondheidscarrousel
- Redactie Wilma weet raad
- ZinPlus
- Fitcoins
- Regionaal Welzijn op recept
- Pro Persona Preventie
- HAGRO (overleg met huisartsen)
- Overleg met Sociaal Team vakgroepen
- Het JVO (Jeugd en Veiligheidsoverleg)
- Wachtlijstbespreking samen met de jeugd-consulenten van het Sociaal Team
- Schoolmaatschappelijk werk en Jongerenwerk
- EOT (Extern Ondersteunings Team), op Maas Waal College
- Talis

DRUTEN

- Kringberaad
- Kerngroep Langer Meedoen
- Werkgroep Armoede en Vroegsignalering
- Sportakkoord
- Deelname GEM (Ecosysteem Mentale Gezondheid jeugd)
- Werkgroep Valpreventie
- Kerngroep Eenzaamheid
- Regionaal overleg rondom Vrijwilligerswerk
- Deelname kernteam Gezondheidscarrousel
- Kerngroep dementie
- Werkgroep inclusie
- ZinPlus
- Regionaal Welzijn op recept
- Pro Persona Preventie
- Overleg met Sociaal Team vakgroepen
- JVO Jeugdveiligheidsoverleg
- Kwartaal overleg inzet PAX

"In 2026 blijven we ons samen met inwoners, vrijwilligers en samenwerkings-partners continu ontwikkelen en versterken, zodat we nog beter kunnen inspelen op de behoefte van de inwoners en bijdragen aan sterke gemeenschappen in de gemeenten Druten en Wijchen."

Realisatie: Mondtotmond reclame | © MeerVoormekaar, april 2026

MEER VOOR MEKAAR

de kracht van samen

Stationsplein 1
6602BN Wijchen

Tel. 024 - 641 84 59
info@meervoormekaar.nl

meervoormekaar.nl

Verantwoording budgetsubsidie 2025 gemeente Wijchen

1. Inleiding

De gemeente Wijchen heeft aan Stichting MeerVoormekaar een budgetsubsidie verstrekt over het jaar 2025 van in totaal € 1.545.616. Hiervan was € 25.624 bedoeld voor incidentele inzet en € 309.852 voor de activiteiten OpStap (ouderenvervoer) en Dagbegeleiding.

Hiernaast is er in 2025 voor € 250.407 aan projectmatige opdrachten verstrekt. Grotere opdrachten betroffen de activiteiten ""Welzijn op Recept", Verbinder MFA Noorderlicht, Cultuurverbinder en Verenigingsondersteuner Cultuur, Join US en Voorzorgcirkels.

In deze notitie ligt het accent dus op de verantwoording van de budgetsubsidie, exclusief de activiteiten OpStap en Dagbegeleiding.

De cijfermatige verantwoording is samengebracht in de tabel 'budgetsubsidie gemeente Wijchen: opdracht versus realisatie'.

2. Inzet uren formatieplan

Op basis van de verstrekte budgetsubsidies en projectsubsidies van de gemeenten Wijchen en Druten stelt MeerVoormekaar een formatieplan op. In dit formatieplan staat exact omschreven hoeveel uren de verschillende professionals worden ingezet op de subsidiabele activiteiten. In de tabel op de volgende pagina (een deelselectie van de cijfermatige verantwoording) is zichtbaar dat het formatieplan naadloos aansluit bij de uren waarvoor de gemeente opdracht heeft verstrekt.

We lopen de verschillende werkvelden langs:

- Bij het Jongerenwerk en opvoedingsondersteuning is opdracht verstrekt voor 3.546 uur per jaar, De inzet in het formatieplan is uitgekomen op 3.627 uur (2% hoger)
- Bij Welzijn en ondersteuning is de inzet in het formatieplan vrijwel exact conform de opdracht (1.169 uur om 1.168 uur);
- Bij Samenlevingsopbouw is de inzet ook weer vrijwel conform de opdracht (7.254 uur formatieplan versus 7.214 uur opdracht);
- Bij WijWijchen is 121 uur in het formatieplan ingezet versus 133 uur opdracht verstrekt (het verschil hangt samen met het praktische gegeven dat deze medewerker een vast aantal uur per week (in dit geval 3 uur per week) aan dit werkveld wordt ingeroosterd);
- Dorpsondersteuners is conform de opdracht (766 uur formatieplan versus 765 uur opdracht)
- Projectondersteuning iedereen doet mee is 40 uur op ingezet in het formatieplan versus 48 uur in de opdracht
- Preventie en vroegsignalering: inzet formatieplan is 154 uur, opdracht 168 uur;
- 'T Kompas: inzet formatieplan is 121 uur, evenveel als de opdracht.

Budgetsubsidie gemeente Wijchen: opdracht versus formatieplan

Begroting MVM Wijchen 2025	Q (directe uren) opdracht	Q (directe uren) 2025 formatieplan	FTE
Jongerenwerk en opvoedingsondersteuning	3.546	3.627	2,50
Welzijn en ondersteuning	1.168	1.169	0,81
Samenlevingsopbouw	7.214	7.254	5,00
WijWijchen	133	121	0,08
Dorpsondersteuners Bergharen, Hernen en Leur	765	766	0,53
Projectonderst. Iedereen Doet Mee	48	40	
Onvoorzien			
Buurtfonds			
Totaal BCF's inclusief activiteitenbudget	**12.874**	**12.977**	**8,92**
Incidenteel inzet 2024			
Preventie en Vroegsignalering	168	154	0,11
Behandeling incident.subs.aanvrag.			
Lokaal Preventieakkoord			
Hart van Zuid			
T Kompas	121	121	0,08
Totaal	289	275	**0,19**
OpStap			1,55
Dagbegeleiding Wijchen			2,56
Totaal excl. OpStap en dagbegeleiding	**13.163**	**13.252**	**4,11**
Totaal			**13,21**

In totaal komt de personele inzet van Stichting MeerVoormekaar uit op 13.252 uur, tegenover 13.163 uur zoals voorzien in de opdracht. De afwijkingen in het formatieplan zijn beperkt en hebben veelal een praktische reden.

3. Inzet uren conform tijdschrijven

De medewerkers van MeerVoormekaar zijn verplicht hun gewerkte uren te registreren in een eenvoudig tijdschrijfregistratiesysteem (Regicare). In het formatieplan wordt ervan uitgegaan dat elke FTE (36 uur) per jaar 1.450 declarabele uren schrijft. Dit is 77,5% van het totale theoretisch aantal werkbare uren van een FTE (52 weken maal 36 uur = 1.872 uur). De overige 22,5% is noodzakelijk voor vakantiedagen, feestdagen, indirecte uren zoals deskundigheidsbevordering en bepaalde vormen van werkoverleg, vergadering en intervisie, alsmede ter afdekking van uitval door ziekte.

In het onderstaande schema staan de daadwerkelijk gerealiseerde uren op basis van het tijdschrijven tegenover de uren waarvoor opdracht is verstrekt en de uren van het formatieplan.

Budgetsubsidie gemeente Wijchen:
opdracht versus realisatie

Begroting MVM Wijchen 2025	**Q (directe uren) opdracht**	**Q (directe uren) 2025 formatieplan**	**gerealiseerde uren geheel 2025 (tijdschrijven)**
Jongerenwerk en opvoedingsondersteuning	3.546	3.627	3.553
Welzijn en ondersteuning	1.168	1.169	1.124
Samenlevingsopbouw	7.214	7.254	4.143
WijWijchen	133	121	214
Dorpsondersteuners Bergharen, Hernen en Leur	765	766	767
Dorpsondersteuners Alverna			
Extra inzet jongerenwerk			
Projectonderst. Iedereen Doet Mee	48	40	21
Onvoorzien			
Buurtfonds			
Totaal BCF's inclusief activiteitenbudget	**12.874**	**12.977**	
Incidenteel inzet 2024			
Preventie en Vroegsignalering	168	154	55
Behandeling incident.subs.aanvrag.			
Lokaal Preventieakkoord			
Hart van Zuid			
T Kompas	121	121	85
Totaal	289	275	
OpStap			
Dagbegeleiding Wijchen			
Totaal excl. OpStap en dagbegeleiding	**13.163**	**13.252**	**9.961**

Uit deze opstelling blijkt dat op twee werkvelden het daadwerkelijk aantal gerealiseerde uren zoals geregistreerd met het tijdschrijven, sterk is achtergebleven. Op de andere werkvelden zijn de tijdgeschreven uren vrijwel conform de uren in het formatieplan of overtreffen deze licht.

Het betreft de werkvelden Samenlevingsopbouw en Preventie en vroegsignalering.

Bij samenlevingsopbouw is er sprake van drie langdurige ziektegevallen waarvan twee medewerkers het gehele jaar ziek zijn geweest en één medewerker ongeveer zes maanden ziek is geweest. De huidige stand van zaken is:

- Één medewerker die het gehele jaar niet actief is geweest, is per 31 januari 2026 ontslagen nadat de rechtbank het arbeidscontract heeft beëindigd;
- Eén medewerker is nog steeds ziek maar is vanaf 1 september vervangen door andere medewerkers, door hiervoor de uitkering ziekteverzuim die MeervoorMekaar krijgt van de

ziektekostenverzuimverzekering te gebruiken. We verwachten echter dat het arbeidscontract met deze medewerker in de loop van 2026 of 2027 moet worden ontbonden;
- De derde medewerker is na ongeveer 6 maanden ziek te zijn geweest, inmiddels weer aan het werk.

Het aantal gerealiseerde uren op basis van het tijdschrijven is door al deze ziektegevallen ver achtergebleven bij het formatieplan: 4.143 zijn tijdgeschreven tegenover 7.254 uren die waren toebedeeld aan het formatieplan.

Bij Preventie en vroegsignalering is eveneens sprake van het een onderrealisatie als wordt gekeken naar het tijdschrijven. Dit betreft de medewerker die ongeveer 6 maanden ziek is geweest. Na zijn ziekte heeft de betreffende medewerker deze activiteit nog niet opgepakt, omdat ook bij de gemeente de contactpersoon is uitgevallen, waardoor er tijdelijk geen cliënten worden overgedragen van de gemeente naar Meervoormekaar.

4. Conclusie

Uit de tabel blijkt dat MeerVoormekaar in totaal voor € 1.605.415 aan prestaties heeft geleverd, terwijl er opdracht was om € 1.545.616 aan prestaties te leveren. De inzet van MeerVoormekaar is er op gericht geweest de prestaties te leveren waarvoor de gemeente Wijchen opdracht heeft gegeven. De verschillen tussen de uren uit de opdracht van de gemeente en het formatieplan zijn gering. Tegelijkertijd moet worden erkend dat meet name op het onderdeel Samenlevingsopbouw, de daadwerkelijke inzet op basis van het tijdschrijven lager is uitgevallen dan beoogd. Dit komt door een tweetal gevallen van langdurige uitval, beiden full-timers, die al veel langer niet of niet op niveau functioneerden en daarmee de uitvoering van de opdracht gefrustreerd hebben. Gelukkig is een van deze medewerkers inmiddels niet meer in dienst en MeerVoormekaar en zit de andere medewerker in een zogenaamd 'Spoor-2-traject', waardoor deze gaat uitstromen naar een functie buiten de organisatie. . De derde medewerker is gelukkig hersteld en hier was ook geen sprake van een functioneringsprobleem. Voor het jaar 2026 zijn nieuwe medewerkers aangesteld, ter vervanging van de medewerker die uit dienst is en op basis van het ziektegeld dat we inmiddels ontvangen van de ziekteverzuimverzekering is ook de laatste medewerker die nog ziek/inactief is, vervangen.

Budgetsubsidie gemeente Wijchen: opdracht versus realisatie

	tarief 2025			€ 91,57			tarief 2025	€ 93,20					
Begroting MVM Wijchen 2025	**Toegekend 2025**	**Aanpassingen 2025**	**Toegekend 2025 HERZIEN**	**P**	**Q (directe uren) opdracht**	**activiteiten budget**	**Realisatie 2025**	**P**	**Q (directe uren) 2025 formatieplan**	**gerealiseerde uren geheel 2025 (tijdschrijven)**	**activiteiten kosten**	**FTE**	**Verschil 2025**
Jongerenwerk en opvoedingsondersteuning	€ 276.980	€ 54.291	€ 331.271	€ 91,57	3.546	€ 6.573	€ 343.681	€ 93,20	3.627	3.553	€ 5.645	2,50	€ -12.410
Welzijn en ondersteuning	€ 111.050		€ 111.050	€ 91,57	1.168	€ 4.066	€ 109.731	€ 93,20	1.169	1.124	€ 808	0,81	€ 1.320
Samenlevingsopbouw	€ 668.518	€ 26.268	€ 694.786	€ 91,57	7.214	€ 9.452	€ 697.233	€ 93,20	7.254	4.143	€ 21.160	5,00	€ -2.447
WijWijchen	€ 12.178		€ 12.178	€ 91,57	133	€ -	€ 11.268	€ 93,20	121	214	€ -	0,08	€ 911
Dorpsondersteuners Bergharen, Hernen en Leur	€ 47.459		€ 47.459	*€ 63,41*	765	€ 1.500	€ 48.552	€ 63,41	766	767	€ -	0,53	€ -1.093
Dorpsondersteuners Alverna	€ 26.268	€ -26.268	€ -	*€ 61,46*			€ -				€ -		€ -
Extra inzet jongerenwerk	€ 54.291	€ -54.291	€ -	€ 91,57			€ -						€ -
Projectonderst. Iedereen Doet Mee	€ 4.395		€ 4.395	€ 91,57	48	€ -	€ 3.756	€ 93,20	40	21	€ -		€ 639
Onvoorzien	€ -		€ -				€ -						€ -
Buurtfonds	€ 10.000		€ 10.000			€ 10.000	€ 10.990				€ 10.990		€ -990
Totaal BCF's inclusief activiteitenbudget	**€ 1.211.140**		**€ 1.211.140**		**12.874**	**31591**	1.225.211	**529**	**12.977**			**8,92**	€ -14.071
													€ -
Incidenteel inzet 2024													€ -
Preventie en Vroegsignalering	€ 14.105		€ 14.105	€ 83,96	168	0	14.353	93	154	55	€ -	0,11	€ -248
Behandeling incident.subs.aanvrag.	€ -												€ -
Lokaal Preventieakkoord	€ -												€ -
Hart van Zuid	€ -												€ -
T Kompas	€ 10.519		€ 10.519	€ 86,93	121		11.268	93	121	85		0,08	€ -749
Totaal	**€ 24.624**		**€ 24.624**		289		25.621		275			**0,19**	€ -996
													€ -
OpStap	€ 154.469		€ 154.469				€ 198.551					1,55	€ -44.082
Dagbegeleiding Wijchen	€ 155.383		€ 155.383				€ 156.032					2,56	€ -649
Totaal excl. OpStap en dagbegeleiding	**€ 309.852**		**€ 309.852**		**13.163**		354.583		**13.252**	**9.961**		**4,11**	€ -44.731
Totaal	**€ 1.545.616**		**€ 1.545.616**				€ 1.605.415					**13,21**	**€ -59.799**

VERANTWOORDING OUDERENVERVOER WIJCHEN EN DRUTEN

	Totaal ouderenvervoer		OpStap Wijchen		Plusbus Druten	
	Begroting 2025	**Realisatie 2025**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**
Personele kosten						
Obv 56 uur professionele inzet	**124.186**	**210.334**	**80.747**	**151.440**	**43.439**	**58.893**
Vervoerskosten						
Auto leasekosten	119.610	145.084	89.610	104.460	30.000	40.624
Brandstofkosten, eigen risico schade, belastingen	31.780	54.103	26.780	38.954	5.000	15.149
	151.390	**199.187**	**116.390**	**143.415**	**35.000**	**55.772**
Diverse kosten						
Kosten vrijwilligers (kleding, vergoeding etc)	6.481	5.752	5.150	4.141	1.331	1.611
Rijvaardigheidstesten, VOG etc	11.300	900	10.300	648	1.000	252
Kosten planning (telefoon, internet)	5.150		5.150			
Registratie en planningsysteem	4.223		4.223			
Communicatie (website, flyers etc.)	2.034		2.034			
Niet-verrekenbare BTW		27.808		20.022		7.786
	29.188	**34.460**	**26.857**	**24.811**	**2.331**	**9.649**
Subtotaal kosten	**304.764**	**443.981**	**223.994**	**319.666**	**80.770**	**124.315**
Inkomsten						
Inkomsten particulieren	22.540	22.499	18.540	21.297	4.000	1.202
Inkomsten organisaties (dagbesteding etc)	55.785	103.436	50.985	99.818	4.800	3.618
	-78.325	**-125.935**	**-69.525**	**-121.115**	**-8.800**	**-4.820**
Totaal	**226.439**	**318.046**	**154.469**	**198.551**	**71.970**	**119.495**
Resultaat	**0**	**-91.607**	**0**	**-44.082**	**0**	**-47.524**

Wijchen	72,0%
Druten	28,0%
Totaal	**100,0%**

Toelichting verantwoording dagbegeleiding gemeente Wijchen 2025

Bijgaand treft u aan de cijfermatige verantwoording van de inzet van dagbegeleiding op de locaties 'Oase' en 'Achterom' in 2025.

De totale kosten van de dagbesteding in Wijchen hebben zich ongeveer conform de begroting voorgedaan. Wel was er in de (in 2023 opgestelde) begroting een verschil in personeelskosten opgenomen tussen de Oase en Achterom, waarbij relatief meer personeelskosten zijn toebedeeld aan Achterom. In de praktijk echter zijn beide lokaties ongeveer even groot en zet MeervoorMekaar daarom ongeveer 46 uur per week aan directe formatie in voor zowel de Oase als Achterom.

De totale personeelskosten zijn uitgekomen op € 155.965 tegenover begroot € 139.530. De hogere personele kosten komen deels door de CAO-loonkostenstijgingen van de afgelopen jaren, die onvoldoende zijn meegenomen in de begroting. Deels ook doordat de inzet van de coördinator te laag begroot was. Er is een inzet toegepast voor de coördinator van 2 uur per week per locatie. Dit is het minimum dan noodzakelijk is om beide locaties verantwoord te kunnen draaien.

Naast de personele kosten zijn er huisvestingskosten en activiteitenkosten. De huisvestingskosten zijn in 2026 uitgekomen op ongeveer de begroting. Dit komt deels omdat er bij Achterom geen schoonmaakkosten geweest zijn. Deze locatie wordt namelijk door de verhuurder schoongemaakt; de kosten hiervan zijn inbegrepen in de huur.

De afschrijvingslasten zijn iets hoger uitgekomen dan begroot.

De activiteitenkosten en maaltijden zijn juist iets lager uitgekomen. Deels omdat er geen inzet is gepleegd van gespecialiseerd personeel op het terrein van dementiezorg, ergonomie en fysiotherapie en dergelijke. De totale activiteitenkosten en maaltijdkosten zijn excl. de inzet van gespecialiseerd personeel ongeveer uitgekomen op het niveau van de begroting. Zoals bekend wordt vanaf 2026 een eigen bijdrage ingevoerd waarmee de maaltijdkosten voor een belangrijk deel afgedekt kunnen worden.

De bijdrage voor overhead bedraagt 10% van de gerealiseerde kosten excl. de bijdrage voor de overhead. Omdat de totale kosten licht hoger zijn uitgekomen, valt ook de bijdrage voor overhead licht hoger uit dan begroot (€ 21.395 gerealiseerd t.o.v. € 20.166 begroot).

De totale kosten van de dagbegeleiding in Wijchen zijn in 2025 uitgekomen op € 235.345. Het is in beginsel de bedoeling dat hiervan 30% gedekt wordt uit inkomsten uit de Wet Langdurige Zorg. Deze bijdrage zou in 2025 ruim € 70.000 hebben moeten bedragen. Echter doordat er in 2025 relatief weinig ouderen met een WLZ-indicatie op de dagbesteding zijn geweest, zijn de daadwerkelijk ontvangen WLZ_bijdragen uitgekomen op € 35.605. Dit is slechts ongeveer de helft van wat er verwacht was. Gezien de afspraken met de gemeente Wijchen dat in het geval van achterblijvende WLZ-inkomsten dit door de gemeente gecompenseerd zou worden (open einde regeling), doet MeervoorMekaar een verzoek aan de gemeente Wijchen om het tekort aan WLZ-baten ad € 35.000 aan te vullen.

In de jaarrekening 2025 van MeerVoormekaar zijn deze aanvullende inkomsten van € 35.000 reeds verwerkt.

Dagbegeleiding Wijchen

	Begroting 2025			Realisatie geheel 2025		
	Oase	t Achterom	totaal	Oase	t Achterom	totaal
Personeelskosten						
Directe personeelskosten	48.475	86.134	134.609	72.723	72.723	145.446
Kosten coördinator dagbegeleding (2 uur per locatie per week)	2.461	2.461	4.921	5.259	5.259	10.519
	50.936	**88.595**	**139.530**	**77.982**	**77.982**	**155.965**
Huisvestingskosten						
Huur (incl. G/W/L)	9.635	11.270	20.904	15.640	11.360	27.000
Schoonmaakkosten	6.210	6.147	12.356	6.053		6.053
	15.844	**17.416**	**33.260**	**21.693**	**11.360**	**33.053**
Afschrijvingen						
Afschrijving inventaris	0	512	512	420	376	796
	0	**512**	**512**	**420**	**376**	**796**
Materiële kosten						
Kosten materialen/activiteiten	2.409	3.074	5.483			0
Inzet professionals	2.087	2.664	4.751			0
Kosten voeding	8.029	10.245	18.274			0
Activiteitenkosten incl. voedsel en materialen				12.773	11.364	24.137
	12.525	**15.983**	**28.508**	**12.773**	**11.364**	**24.137**
Opslag overhead (10%)	**7.669**	**12.497**	**20.166**	**11.287**	**10.108**	**21.395**
Totaal	**86.974**	**135.001**	**221.976**	**124.154**	**111.190**	**235.345**
Waarvan 70% subsidiabel			**155.383**			**164.742**
Begrote bijdrage vanuit WLZ (30% van de kosten)			**66.593**			**70.604**
Daadwerkelijk ontvangen WLZ-bijdragen				**22.149**	**13.456**	**35.605**
Verschil/tekort aan WLZ-bijdrage						**34.999**

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8152
Extern Zaak ID	Z/22/080635
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	6.b
Titel	080635 Beslisnota Herstelbesluit bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Gebiedsontwikkeling
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Gerrits, G.W.R. (Geert)

Bijlagen
080635 Beslisnota Herstelbesluit bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik
Bijlage 1: Notitie Aanpassingen bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	15 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	18 september 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. De regels van het bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik, vastgesteld op 29 februari 2024, te herstellen zoals vastgelegd in de notitie 'Aanpassingen bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 12 augustus 2026'.

Besluit (Aangenomen)

de Gemeenteraad besluit:

1. De regels van het bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik, vastgesteld op 29 februari 2024, te herstellen zoals vastgelegd in de notitie 'Aanpassingen bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik naar aanleiding van de

tussenuitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 12 augustus 2026‘.

Openbaar Zaaknummer: Z/22/080635

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Herstelbesluit bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik

Collegedatum: 8 september 2026

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. De regels van het bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik, vastgesteld op 29 februari 2024, te herstellen zoals vastgelegd in de notitie 'Aanpassingen bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 12 augustus 2026'.

Aanleiding
De gemeenteraad heeft op 29 februari 2024 het bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik vastgesteld. Dit bestemmingsplan maakt de bouw van twee levensloopbestendige woningen mogelijk. Tegen het vastgestelde bestemmingsplan is beroep ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna Afdeling) door een aantal omwonenden en het tegenoverliggende bedrijf. De Afdeling heeft op 12 augustus 2026 een tussenuitspraak gedaan naar aanleiding van het beroep van omwonenden en het bedrijf. De Afdeling komt tot de conclusie dat de door de appelanten aangedragen inhoudelijk punten ongegrond zijn op 1 punt na. De Afdeling concludeert dat onvoldoende is vastgelegd dat de woningen enkel aaneen en naast elkaar gebouwd mogen worden en niet achter elkaar. De gemeente Wijchen krijgt nu de mogelijkheid om dit te herstellen via een bestuurlijke lus. Dit betekent dat de gemeenteraad de mogelijkheid wordt geboden om de regels van het bestemmingsplan aan te passen om dit voldoende te borgen. Het plan hoeft niet opnieuw ter inzage te worden gelegd. In de notitie 'Aanpassingen bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State van 12 augustus' wordt voorgesteld op welke manier de gemeente de regels aan wilt passen zodat tegemoet gekomen wordt aan de uitspraak van de Afdeling.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
29 februari 2026	Besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik' (Z/22/080635)

Gewenst resultaat
Met de voorgestelde aanpassingen in de planregels wordt tegemoetgekomen aan de uitspraak van de Afdeling (bestuurlijke lus) om op te nemen dat de woningen aaneen en naast elkaar gebouwd moeten worden.

Argumenten

1.1. Wanneer de aanpassingen niet worden doorgevoerd zal de Afdeling het bestemmingsplan vernietigen.
De aanpassingen (herstelbesluit) zijn nodig om het bestemmingsplan in stand te houden. Wanneer de gemeente de geboden mogelijkheid om het bestemmingsplan aan te passen niet opvolgt zal de Afdeling het bestemmingsplan waarschijnlijk vernietigen. Dit betekent dat de geplande twee woningen niet gerealiseerd kunnen worden. Of de procedure geheel opnieuw moet worden doorlopen. Dit is onwenselijk.

1.2. De voorgestelde aanpassingen leiden niet tot een aanpassing van het beoogde woningbouwplan.
Het is altijd de bedoeling geweest om de woningen aaneen en naast elkaar te realiseren in het lint en met de voorgevel naar Hoogeerdstraat. Door dit in de planregels op te nemen wordt voorkomen dat de woningen ook achter elkaar gerealiseerd zouden kunnen worden. Het beoogde plan wijzigt dus niet, maar wordt juridisch juist beter geborgd.

Tegenargumenten en risico's

1.1 Belanghebbenden kunnen beroep instellen tegen het gewijzigde bestemmingsplan.
Nieuwe beroepsgronden kunnen alleen gaan over de gewijzigde onderdelen.

Financiële gevolgen
Na de tussenuitspraak en het toesturen van het herstelbesluit aan Raad van State, zal uitspraak volgen in de hoofdzaak. Omdat het besluit niet met de vereiste zorgvuldigheid is voorbereid wordt de gemeente veroordeeld in de proceskosten in deze zaak. Het betaalde griffierecht en de rechtsbijstand van appellant zal vergoed moeten worden.

Communicatie
In het Gemeenteblad wordt bekend gemaakt dat het bestemmingsplan gewijzigd is vastgesteld. Het gewijzigde bestemmingsplan komt op de landelijke website https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart. We informeren de appelanten persoonlijk over dit besluit.

Inwonersparticipatie
Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen

Nadat de gemeenteraad het herstelbesluit heeft genomen wordt de Afdeling hierover geïnformeerd. Het besluit wordt op de wettelijke wijze bekend gemaakt.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.
Bijlagen:

1. Beslisnota voor de gemeenteraad Herstelbesluit bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik
2. Notitie: Aanpassingen bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 12 augustus 2026.

Aanpassingen bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 12 augustus 2026

Inleiding

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna, de Afdeling) heeft op 12 augustus 2026 een tussenuitspraak gedaan naar aanleiding van de beroepen tegen het bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik. Het gaat om de realisatie van twee levensloopbestendige woningen die landschappelijk worden ingepast. De Afdeling komt tot de conclusie dat de door de appelanten aangedragen inhoudelijk punten ongegrond zijn op 1 punt na. De Afdeling concludeert dat onvoldoende is vastgelegd dat de woningen enkel aaneen en naast elkaar gebouwd mogen worden en niet achter elkaar. De gemeente Wijchen krijgt nu de mogelijkheid om dit te herstellen via een bestuurlijke lus. Dit betekent dat de gemeenteraad de mogelijkheid wordt geboden om de regels van het bestemmingsplan aan te passen om dit voldoende te borgen door het nemen van een herstelbesluit. In deze notitie is opgeschreven op welke manier de gemeente Wijchen opvolging geeft aan de tussenuitspraak.

Verwerking in het bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik.

Op basis van deze notitie wordt het bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik aangepast. Het identificatienummer van het bestemmingsplan met de wijzigingen wordt NL.IMRO.0296.BGBHoogeerdstr18-VG02. Deze notitie zal als bijlage worden toegevoegd aan de toelichting van het bestemmingsplan.

Aanpassing van de regels in het bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik.

In de regels is een extra lid opgenomen onder 3.2.2 situering om te regelen dat de woningen aaneen en naast elkaar gebouwd worden en de voorgevel gericht is naar de Hoogeerdstraat.

Oud:
3.2.2 Situering
Indien in een bestemmingsvlak een bouwvlak is aangeduid is het hoofdgebouw uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak'.

Nieuw:
3.2.2 Situering
a. Indien in een bestemmingsvlak een bouwvlak is aangeduid is het hoofdgebouw uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak'.
b. Hoofdgebouwen binnen het bouwvlak, welke aaneen en naast elkaar gesitueerd, met de voorgevel gericht naar de Hoogeerdstraat, moeten worden gebouwd.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8165
Extern Zaak ID	Z/26/368555
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	6.c
Titel	368555 Beslisnota ambtshalve toekenning individuele inkomenstoeslag
Organisatieonderdeel	domein Publiekszaken - team Inkomen en ondersteuning
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Oomen, P. (Pepijn)

Bijlagen
368555 Beslisnota ambtshalve toekenning individuele inkomenstoeslag
Wijzigingsverordening individuele inkomenstoeslag gemeente Wijchen 2023

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	15 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	18 september 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. De Wijzigingsverordening individuele inkomenstoeslag 2023 gemeente Wijchen vast te stellen onder voorbehoud van vaststelling van de begroting.

Besluit (Aangenomen)

de Gemeenteraad besluit:

1. De Wijzigingsverordening individuele inkomenstoeslag 2023 gemeente Wijchen vast te stellen onder voorbehoud van vaststelling van de begroting.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/368555

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Beslisnota gemeenteraad ambtshalve toekenning individuele inkomenstoeslag

Collegedatum: 15 september 2026

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. De Wijzigingsverordening individuele inkomenstoeslag 2023 gemeente Wijchen vast te stellen onder voorbehoud van vaststelling van de begroting.

Aanleiding

Op dit moment moeten inwoners met een laag inkomen ieder jaar opnieuw een aanvraag indienen voor de individuele inkomenstoeslag. Dit is een toeslag voor inwoners die drie jaar of langer een laag inkomen (tot 110% van het sociaal minimum) en een laag vermogen hebben en geen uitzicht hebben op verbetering van hun inkomen. Bij de behandeling van de Participatiewet in Balans is het mogelijk gemaakt om de individuele inkomenstoeslag ambtshalve toe te kennen. Dat betekent dat de inkomenstoeslag automatisch kan worden uitgekeerd aan mensen die daarvoor in aanraking komen.
Een beweging die past in een ontwikkeling naar dienstverlening waarin we op tijd maatregelen nemen en willen voorkomen dat mensen geen gebruik maken van de regeling (bijvoorbeeld omdat ze zich schamen of de regeling niet kennen).
Deze meer mensgerichte dienstverlening is een mooie eerste stap in de Wijchense Armoede Aanpak: eenvoudig waar mogelijk, met minder administratieve lasten en meer vertrouwen in de inwoner.

De mogelijkheid om ambtshalve toe te kennen gaat in per 1 januari 2027. Gemeenten moeten voor zichzelf besluiten of zij dit willen toestaan en op welke wijze. De VNG adviseert de wijziging in de eigen verordening op te nemen. Met deze beslisnota wordt de raad in staat gesteld te kiezen voor een aanpassing van de verordening.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
24-10-2023	Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Wijchen 2023

Gewenst resultaat

Mensen die een laag inkomen hebben, worden niet meer belast met allerlei administratieve handelen en krijgen een toeslag waar ze recht op hebben. Zo zijn ze beter in staat om mee te doen in de maatschappij.

Argumenten

1.1 De wijziging van de verordening sluit aan bij ons beleid.
We hebben in het beleidsplan Armoede, geldzorgen en schulden (2023) opgenomen om extra in te zetten op langdurige armoede. Met deze wijziging dragen we bij aan de financiële ondersteuning van een grotere groep rechthebbenden.

1.2 *Deze wijziging maakt de individuele inkomenstoeslag toegankelijker voor inwoners*.
Veel inwoners ervaren het aanvragen van voorzieningen als tijdrovend en ingewikkeld. De ambtshalve toekenning geldt voor:
- a) inwoners die 36 maanden of langer een Participatiewetuitkering (PW uitkering) ontvangen en voldoen aan de vereisten
en:
- b) die personen die sinds de laatste toekenning van de individuele inkomenstoeslag van minimaal 12 maanden geleden vanaf deze toekenning aaneengesloten een uitkering op grond van de Participatiewet hebben ontvangen.
Zij krijgen de individuele inkomenstoeslag eenmaal per 12 maanden automatisch uitgekeerd. Voor deze groep mensen vervalt met de ambtshalve toekenning een jaarlijks terugkerende administratieve last. Het aanvraagformulier blijft bestaan voor overige rechthebbenden.

1.3 Deze wijziging vermindert de druk op de uitvoering.
Wanneer de individuele inkomenstoeslag aan een groot deel van de rechthebbenden automatisch toegekend kan worden, is er minder tijd nodig voor het behandelen van aanvraagformulieren. Deze tijd is beschikbaar voor ondersteuning en begeleiding van inwoners bij andere minimavoorzieningen.

Tegenargumenten en risico's

1.1 Een groter bereik leidt tot meer uitgaven.
Op dit moment maken nog niet alle inwoners die drie jaar of langer een Participatiewetuitkering ontvangen, gebruik van de individuele inkomenstoeslag. Bij het ambtshalve toekennen zullen ook deze inwoners deze toeslag ontvangen, waardoor de uitgaven voor de individuele inkomenstoeslag zullen toenemen. Overigens zijn alle inkomensondersteunende regelingen in Wijchen openeinderegelingen. Dat betekent dat de daadwerkelijke kosten afhankelijk zijn van het aantal toekenningen.

1.2 Bij ambtshalve toekennen bestaat er een risico op fouten.
Voor deze manier van toekennen gebruiken we gegevens uit onze systemen. Deze kunnen (op termijn) verouderd zijn. Dit is onderdeel van snel en pragmatisch handelen op basis van data. Hierdoor bestaat het risico van onterechte toekenningen. Normaliter volgt dan terugvordering. Dit risico beperken we door de groep te beperken tot alleen de bijstandsgerechtigden, te starten met actuele gegevens, te werken met een vast peilmoment en periodiek controles uit te voeren.
We vermelden in de interne werkinstructies enerzijds expliciet dat een ambtshalve toekenning van de inkomenstoeslag ten nadele van de bijstandsgerechtigde kan worden herzien. Anderzijds geldt ook dat een onterechte ambtshalve toekenning door een fout van de gemeente, niet ten nadele van de bijstandsgerechtigde wordt herzien.

1.3 Verouderde gegevens
Dit probleem doet zich voor bij inwoners zonder PW uitkering. Daarom kiezen we voor de groep uitkeringsgerechtigden.

1.4 Ongelijke behandeling
Inwoners met een bijstandsuitkering krijgen een ambtshalve toekenning, andere gerechtigden niet. Deze keuze hebben we bewust gemaakt omdat risico's bij toekenning aan andere inwoners groter zijn.

Financiële gevolgen

De gemeente Wijchen telt 443 huishoudens die meer dan 3 jaar een PW uitkering ontvangen (cijfers 2025). In de gemeente Wijchen bestaat een huishouden gemiddeld uit 2,2 tot 2,3 personen, waarvan grofweg 1,7 à 1,8 personen per huishouden volwassen zijn (gebaseerd op een aandeel eenpersoonshuishoudens van 32% en meerpersoonshuishoudens met of zonder kinderen). Dit betekent dat bij benadering 540 inwoners een PW uitkering hebben.
Hiervan zijn er 473 met een Participatiewet uitkering én een inkomenstoeslag.
De potentiële doelgroep zou dus kunnen toenemen met 67 personen. Dit betekent een maximaal bedrag van ca. € 35.000 aan extra uitgaven. Dit is een uitbreiding van ca. 11% t.o.v. 2025 (€ 310.000).

Het verzoek aan de gemeenteraad is om deze extra uitzetting integraal af te wegen in de begroting.

Communicatie

De wijzigingsverordening wordt op de verplichte wijze bekendgemaakt in het gemeenteblad van Wijchen op overheid.nl. Tevens wordt de doelgroep door ons actief geïnformeerd over de wijziging per 1 januari 2027.

Inwonersparticipatie

Wij hebben het adviesorgaan niet om advies gevraagd, omdat het hier om begunstigend beleid gaat dat ook wordt aangemoedigd vanuit de Rijksoverheid.

Uitvoering of Vervolgstappen

De conceptwijziging in de Verordening individuele inkomenstoeslag betreft het uitbreiden van artikel 2. Na vaststelling en bekendmaking van de wijziging wordt de gewijzigde verordening toegepast in de praktijk. Daarnaast wordt deze bekend gemaakt in de Wegwijs.
De wijziging treedt op 1 januari 2027 in werking.

Geheimhouding

Niet van toepassing.

Voorstel
Advies
Team W&I
Team Algemeen Juridische Zaken
Team Financiën

Wijzigingsverordening individuele inkomenstoeslag gemeente Wijchen 2023

De raad van de gemeente Wijchen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 15 september 2026;

gelet op artikel 147 en 149 Gemeentewet;

b e s l u i t

vast te stellen de volgende verordening tot wijziging van de Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Wijchen 2023.

Artikel I Wijziging verordening

De **Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Wijchen 2023** wordt gewijzigd als volgt:

(In de 'bestaande tekst' zijn de woorden en leestekens waaraan iets verandert, cursief gezet. In de 'nieuwe tekst' zijn de nieuwe woorden en leestekens **vet** gedrukt en weggehaalde tekst onderstreept)

A. Artikel 2 wordt gewijzigd als volgt:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Een verzoek als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet, wordt ingediend middels een door het college vastgesteld formulier.	Een verzoek als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet, wordt ingediend middels een door het college vastgesteld formulier. **De volgende personen hoeven geen verzoek in te dienen en komen in aanmerking voor een ambtshalve verstrekking van de individuele inkomenstoeslag;** **a. personen die 36 maanden of langer aaneengesloten een uitkering op grond van de Participatiewet ontvangen; en** **b. personen die sinds de laatste toekenning van de individuele inkomenstoeslag van minimaal 12 maanden geleden vanaf deze toekenning aaneengesloten een uitkering op grond van de Participatiewet hebben ontvangen.** **De personen onder a en b krijgen de individuele inkomenstoeslag eenmaal per 12 maanden ambtshalve uitgekeerd.**

Artikel II Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2027.

Aldus vastgesteld door de gemeenteraad in de openbare raadsvergadering van 26 november 2026.

De voorzitter, De griffier,

R.D. Helmer-Englebert R.B. Waumans

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8100
Extern Zaak ID	Z/26/373112
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	6.d
Titel	373112 Beslisnota Subsidieplafond subsidieregeling leefbaarheidsinitiatieven cultuur Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team Welzijn, Onderwijs en Sport
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P5 Sport, cultuur en recreatie
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Oomen, P. (Pepijn)

Bijlagen
373112 Beslisnota Subsidieplafond subsidieregeling leefbaarheidsinitiatieven cultuur Wijchen
Subsidieregeling leefbaarheidsinitiatieven cultuur_DEF
Raadsbesluit subsidieplafond Leefbaarheidsinitiatieven cultuur

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	1 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	18 september 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. De subsidieplafonds voor de onderdelen van de door het college vastgestelde Subsidieregeling Leefbaarheidsinitiatieven Cultuur Wijchen vast te stellen volgens onderstaand overzicht:

Onderdeel	Subsidieplafond
Culturele ontmoetingen	€ 20.000
Elektriciteitshuisje pimpen	€ 30.000

Besluit (Aangenomen)

de Gemeenteraad besluit:

1. De subsidieplafonds voor de onderdelen van de door het college vastgestelde Subsidieregeling Leefbaarheidsinitiatieven Cultuur Wijchen vast te stellen volgens onderstaand overzicht:

Onderdeel	Subsidieplafond
Culturele ontmoetingen	€ 20.000
Elektriciteitshuisje pimpen	€ 30.000

Openbaar Zaaknummer: Z/26/373112

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Subsidieplafond subsidieregeling leefbaarheidsinitiatieven cultuur Wijchen

Collegedatum: 1 september 2026

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. De subsidieplafonds voor de onderdelen van de door het college vastgestelde Subsidieregeling *Leefbaarheidsinitiatieven Cultuur Wijchen* vast te stellen volgens onderstaand overzicht:

Onderdeel	**Subsidieplafond**
Culturele ontmoetingen	€ 20.000
Elektriciteitshuisje pimpen	€ 30.000

Aanleiding
Voor het stimuleren van culturele leefbaarheidsinitiatieven ter bevordering van de leefbaarheid in wijk en kern, hebben wij een subsidieregeling vastgesteld. De regeling maakt het mogelijk om een subsidie te verstrekken voor activiteiten die bijdragen aan:
1. het organiseren van culturele ontmoetingen; en
2. het kunstzinnig verfraaien van elektriciteitshuisjes.

Met het stimuleren van deze twee categorieën van leefbaarheidsinitiatieven dragen we bij aan een doel van de Cultuurnota van gemeente Wijchen. Ook voldoen wij hiermee aan uw verzoek om kunst op elektriciteitshuisjes te bevorderen.

Per onderdeel is een maximumbedrag beschikbaar om uit te keren. Hiervoor is het nodig om subsidieplafonds in te stellen. Op grond van artikel 5 van de Algemene subsidieverordening Wijchen 2018 is het de bevoegdheid van uw raad om de subsidieplafonds vast te stellen.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
10 februari 2026	Informatienota voor de raad Kunst onder spanning.

Gewenst resultaat
Door het vastleggen van de subsidieplafonds, en dus de omvang van het in totaal toe te kennen subsidiebedragen, wordt voorkomen dat er een open-eindregeling ontstaat. Dit betekent dat aanvragen die zijn ingediend nadat het plafond is bereikt, moeten worden geweigerd.

Argumenten
1.1 Zonder subsidieplafonds lopen we het risico op overschrijding van het beschikbare budget.
We hebben beperkte middelen voor de uitvoering, die we in de vorm van subsidie toekennen. Door invoering van de subsidieplafonds voorkomen we een open-eind-regeling waarvoor dekking ontbreekt.

1.2 De subsidieplafonds passen binnen het beschikbare budget dat we via subsidie van de provincie Gelderland hebben ontvangen.
Wij hebben van de provincie een subsidie ontvangen voor het project 'Ondersteuning Leefbaarheidsinitiatieven Wijchen'. Deze aanvraag hebben we ingediend onder de subsidieregeling Ondersteuning leefbaarheidsinitiatieven gemeenten.

Tegenargumenten en risico's
-

Financiële gevolgen
De incidentele kosten voor dekking van de subsidies totdat de subsidieplafonds zijn bereikt ad € 50.000,00 betalen we uit de ontvangen provinciale subsidie.

Communicatie
Het subsidieplafond wordt door een publicatie bekend gemaakt.

Inwonersparticipatie
-

Uitvoering of Vervolgstappen
Nadat de subsidieplafonds zijn vastgesteld en deze gelijktijdig met de subsidieregeling zijn gepubliceerd, kunnen er subsidies worden aangevraagd totdat de einddatum van de regeling is verstreken of zoveel eerder als de plafonds bereikt zijn.

Geheimhouding:
-

Subsidieregeling Leefbaarheidsinitiatieven cultuur

Subsidieregeling Leefbaarheidsinitiatieven cultuur

Wetstechnische informatie

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	gemeente Wijchen
Officiële naam regeling	Subsidieregeling leefbaarheidsinitiatieven cultuur Wijchen
Citeertitel	Leefbaarheidsinitiatieven cultuur
Besloten door	College van burgemeester en wethouders
Deze versie is geldig tot (als de vervaldatum is vastgesteld)	1 juni 2028
Onderwerp	Subsidies

Opmerkingen m.b.t. de regeling
Deze regeling vervalt op 1 juni 2028. De regeling blijft wel gelden voor aanvragen die uiterlijk op 31 mei 2028 zijn ingediend en voor subsidies die op grond van deze regeling zijn verstrekt. Dit geldt ook voor de verplichtingen die aan deze subsidies zijn verbonden en de controle daarop.

Grondslagen
Gemeentewet, Algemene Wet Bestuursrecht, Algemene Subsidieverordening Wijchen 2018

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerking-treding	Terug-werken de kracht	Betreft	Ontstaansbron: datum ondertekening; bron bekendmaking	Inwerkingtreding: datum ondertekening; bron bekendmaking
1 dag na publicatie	n.v.t.	Subsidieregeling	College van B&W: 1 september2026	Gemeenteblad

Geconsolideerde tekst van de regeling

Het College van burgemeester en wethouders van Wijchen;

Overwegende dat het gemeentebestuur:
* vindt dat kunst op trafohuisjes bijdraagt aan het verbeteren (verfraaien) van de openbare ruimte;
* bewoners (tijdelijk) wil laten samenwerken aan een cultureel initiatief om ontmoeting en verbinding te stimuleren;
* ontmoeting en sociale verbondenheid via kunst en cultuur wil stimuleren.
* van de provincie Gelderland een subsidie heeft ontvangen ter ondersteuning van leefbaarheidsinitiatieven gemeenten.

Subsidieregeling Leefbaarheidsinitiatieven cultuur

gelet op: titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 3 van de Algemene Subsidieverordening Wijchen 2018;

besluit vast te stellen de *Subsidieregeling leefbaarheidsinitiatieven cultuur Wijchen*.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

a. ASV: Algemene Subsidieverordening gemeente Wijchen 2018.
b. Awb: Algemene wet bestuursrecht.
c. Culturele instelling: rechtspersoon zonder commercieel winstoogmerk, die zich inzet voor cultuurparticipatie.
d. Cultuurmaker: (rechts)persoon die zich beroeps- en bedrijfsmatig bezighoudt met het maken van kunst, (e-)cultuur, media of het beleefbaar maken van erfgoed.
e. Elektriciteitshuisje: in eigendom van Liander elektriciteitshuisje (ook wel transformatorhuisje genoemd) is de 'stoppenkast van de buurt'. Het is een kleine, beveiligde ruimte of kast van netbeheerder Liander waarin middenspanning (10.000 volt) wordt omgezet in laagspanning (230 volt) om woningen en bedrijven in de wijk van stroom te voorzien.
f. Pimpen: het verfraaien of versieren van een elektriciteitshuisje met bijvoorbeeld verf, stickers of graffiti.

Artikel 2 Doelen

De subsidie heeft tot doel om:
1. ontmoeting en sociale verbondenheid in de wijken en kernen via kunst en cultuur te stimuleren.
2. het verfraaien van bestaande elektriciteitshuisjes te bevorderen.

Artikel 3 Vorm van de subsidie

De subsidie betreft een projectsubsidie als bedoeld in artikel 1 sub s van de ASV.

Artikel 4 Wie kan subsidie aanvragen?

Subsidie kan worden aangevraagd door:
1. Non profit organisaties die gericht zijn op de leefbaarheid in de wijk of kern waar de gesubsidieerde activiteit plaatsvindt, zoals leefbaarheidsgroepen.
2. Groepen natuurlijke personen die in de wijk of kern wonen waar de gesubsidieerde activiteit plaatsvindt.

Subsidieregeling Leefbaarheidsinitiatieven cultuur

Artikel 5 Subsidieplafond

Voor deze regeling stelt de raad subsidieplafonds vast. De subsidieplafonds en de periode waarvoor deze gelden, worden afzonderlijk bekendgemaakt. Zodra het subsidieplafond is bereikt, worden aanvragen geweigerd.
De volgende subsidieplafonds zijn van toepassing:

	Subsidieplafond
Pimpen van een elektriciteitshuisje	€ 30.000
Culturele ontmoetingen	€ 20.000

Artikel 6 Rangorde bij verdeling subsidies

1. Het college verleent de subsidie in volgorde van ontvangst van de aanvraag bij het college, totdat het vastgestelde subsidieplafond is bereikt.
2. Als de aanvrager krachtens artikel 4:5 van de Awb de gelegenheid heeft gehad de aanvraag aan te vullen, geldt als tijdstip van ontvangst van de aanvraag het tijdstip waarop de aanvraag volledig is aangevuld.
3. Indien het college op de dag dat het subsidieplafond wordt bereikt, meer dan één volledige aanvraag ontvangt, stelt het de onderlinge rangschikking van die aanvragen vast door middel van loting.

Artikel 7 Subsidie en subsidiabele kosten

1. Het college verstrekt subsidie voor de volgende activiteiten:
    a. Het pimpen van een bestaand elektriciteitshuisje.
    b. Het organiseren van een culturele ontmoeting in wijkcentrum of dorpshuis.
2. Alleen kosten die in redelijkheid direct verband houden met de activiteiten waarvoor subsidie nodig is, zijn subsidiabel. Kosten zoals inkoop horeca, reguliere exploitatiekosten, kosten voor oprichting van een rechtspersoon, kosten in natura of niet-projectgebonden kosten zijn geen subsidiabele kosten.
3. BTW dat compensabel is voor de aanvrager wordt niet gesubsidieerd.

Artikel 8 Hoogte van de subsidie

1. De subsidie bedraagt maximaal € 3.000 voor het pimpen van een elektriciteitshuisje.
2. De subsidie bedraagt maximaal € 5.000 voor de culturele ontmoeting.

Artikel 9 Aanvraagtermijn

Subsidieaanvragen kunnen worden ingediend vanaf het moment dat deze subsidieregeling in werking treedt tot en met 31 mei 2028.

Artikel 10 Weigeringsgronden

Onverminderd de toepasselijke weigeringsgronden uit de Awb en artikel 9 van de ASV kan het college de subsidie weigeren als:

a. de aanvraag onvoldoende aansluit bij de in artikel 2 en/of artikel 7 van deze regeling gestelde doelen en activiteiten;
b. de aanvraag niet voldoet aan de voorwaarden zoals beschreven in artikel 11 en 12 van deze regeling;
c. de activiteit naar het oordeel van het college niet binnen de in artikel 16 genoemde termijn kan worden uitgevoerd.
d. het aangevraagde subsidiebedrag lager dan € 500 is;
e. voor dezelfde activiteit reeds eerder subsidie is verstrekt op grond van deze regeling of een andere regeling van de gemeente.

Artikel 11 Subsidievoorwaarden elektriciteitshuisje pimpen

Om in aanmerking te komen voor een subsidie wordt voldaan aan onderstaande voorwaarden:

a. Het elektriciteitshuisje staat in de gemeente Wijchen.
b. Alleen op verzoek van bewoners.
c. Het ontwerp voldoet aan de regels van Liander.
d. Het ontwerp voldoet aan de door gemeente vastgestelde kaders.
e. Bij het ontwerp en/of de uitvoering van de activiteit zijn cultuurmakers of culturele instellingen betrokken.

Artikel 12 Subsidievoorwaarden culturele ontmoeting

Om in aanmerking te komen voor een subsidie wordt voldaan aan onderstaande voorwaarden:

a. De culturele ontmoeting vindt plaats in een dorpshuis of wijkcentrum in de gemeente Wijchen.
b. In afwijking van het vorige lid is een andersoortige locatie mogelijk als bedoeld in dat lid, voor zover dit vanwege de aard van de activiteit niet mogelijk is en de aanvrager dit voldoende onderbouwd heeft in de subsidieaanvraag.
c. Bij de uitvoering van de activiteit zijn cultuurmakers of culturele instellingen betrokken.
d. De activiteit is voor iedereen toegankelijk.

Artikel 13 Eerlijke beloning (Fair Pay)

1. De subsidieontvanger draagt er zorg voor dat personen die werkzaamheden verrichten ten behoeve van de gesubsidieerde activiteit een eerlijke beloning ontvangen die in redelijke verhouding staat tot de aard, omvang en professionele kwaliteit van de verrichte werkzaamheden.
2. Indien voor de betreffende werkzaamheden een toepasselijke collectieve arbeidsovereenkomst, honorariumrichtlijn of sectorale beloningsafspraak bestaat, past de subsidieontvanger deze toe of hanteert deze als uitgangspunt.
3. De subsidieontvanger kan desgevraagd aantonen op welke wijze invulling is gegeven aan het eerste en tweede lid.

Subsidieregeling Leefbaarheidsinitiatieven cultuur

Artikel 14 Indieningsvereisten bij subsidieaanvragen
Een aanvraag wordt ingediend via het digitale aanvraagformulier op de website van de gemeente Wijchen.

Artikel 15 Beslistermijn
Het college beslist op een aanvraag binnen 8 weken nadat de aanvraag volledig is ingediend.

Artikel 16 Tijdspad uitvoering activiteiten
De uitvoering van de activiteit start binnen 6 maanden na het verlenen van de subsidie en moet binnen 12 maanden na de start afgerond zijn.

Artikel 17 Betaling
Het vastgestelde subsidiebedrag wordt binnen 4 weken na bekendmaking van de beschikking tot subsidievaststelling betaald.

Artikel 18 Verantwoording en vaststelling
1. Subsidieontvanger hoeft geen aanvraag voor het vaststellen van de subsidie in te dienen. In afwijking van artikel 13 van de ASV wordt de subsidie direct vastgesteld. Wel verstrekt de subsidieontvanger binnen 6 weken na afloop van de activiteit de volgende informatie:
   a. Een foto van het gepimpte elektriciteitshuisje.
   b. Aantal bezoekers van de culturele ontmoeting.
2. Het college kan steekproefsgewijs, of als er aanleiding toe is, controles uitvoeren. Bij een controle moet de subsidieontvanger laten zien dat de gesubsidieerde activiteiten echt zijn uitgevoerd en dat de ontvanger zich heeft gehouden aan de verplichtingen.

Artikel 19 Hardheidsclausule
Het college kan een of meer artikelen van deze regeling buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing ervan voor de aanvrager gevolgen heeft die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in vergelijking met het doel van de subsidieregeling.

Artikel 20 Inwerkingtreding
1. Deze regeling treedt daags na bekendmaking in werking en vervalt van rechtswege op 1 juni 2028.
2. De regeling blijft gelden voor aanvragen die uiterlijk op 31 mei 2028 zijn ingediend en voor subsidies die op grond van deze regeling zijn verstrekt. Dit geldt ook voor de verplichtingen die aan deze subsidies zijn verbonden en de controle daarop.

Subsidieregeling Leefbaarheidsinitiatieven cultuur

Artikel 21 Citeertitel
Deze subsidieregeling wordt aangehaald als: “Leefbaarheidsinitiatieven cultuur”

Wijchen, 1 september 2026

het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester	Secretaris
R.D. Helmer-Englebert	J.M. Hendrix

Subsidieregeling Leefbaarheidsinitiatieven cultuur

Toelichting op de Subsidieregeling

Inleiding

Deze subsidieregeling sluit aan op de doelen van de Cultuurnota Wijchen 2024. In de cultuurnota is de ambitie neergelegd om de sociale binding en inclusie alsmede het welzijn van onze inwoners te versterken door cultuurparticipatie te bevorderen. Cultuur heeft een belangrijke functie bij het bevorderen van participatie: het activeert mensen en brengt mensen samen. Culturele participatie is onderdeel van de sociale basis. Cultuurparticipatie draagt bij aan de positieve gezondheid, het welzijn en welbevinden van mensen en stimuleert de samenhang in dorpen en wijken. Cultuur draagt zodoende bij aan verbondenheid. De gemeente verbindt het cultuurbeleid aan opgaven in het sociaal domein, vooral in de wijken en dicht bij de mensen. Denk aan het bestrijden van eenzaamheid en het bevorderen van de (mentale) gezondheid. Maar ook het bevorderen van toegankelijkheid van het culturele aanbod voor mensen met een beperking dan wel met een laag inkomen. De gemeente gaat dit aan vanuit een inclusieve grondhouding waarbij ook de bereikbaarheid van voorzieningen van belang is. De gemeente vindt het belangrijk dat iedereen cultuur kan beleven en ervaren, ongeacht leeftijd, inkomen, achtergrond en woonplaats. Daarvoor wil de gemeente drempels wegnemen die cultuurparticipatie belemmeren.
Daarmee sluit dit uitgangspunt ook goed aan op de provinciale subsidieregeling *Ondersteuning leefbaarheidsinitiatieven sport en cultuur gemeenten* waarvan de middelen afkomstig zijn die de gemeente gebruikt om de activiteiten in deze subsidieregeling te kunnen subsidiëren.

Artikel 6 Rangorde bij verdeling van subsidies: uitleg loting

e. Het college stelt vast welke volledige aanvragen op dezelfde dag zijn ontvangen en waarvoor onvoldoende budget resteert om alle aanvragen te honoreren.
f. Aan iedere aanvraag wordt een uniek lotnummer toegekend.
g. De loting vindt plaats door een onafhankelijke medewerker die niet betrokken is bij de inhoudelijke beoordeling van de aanvragen.
h. De loting wordt uitgevoerd met genummerde lootjes in een gesloten bus of met een controleerbaar digitaal lotingssysteem.
i. Van de loting wordt een proces-verbaal opgesteld met daarin:
    - datum en tijdstip van de loting;
    - de betrokken aanvragen;
    - de toegepaste lotingsmethode;
    - de uitslag van de loting;
    - naam en functie van degene(n) die de loting hebben uitgevoerd.
    - De uitkomst van de loting bepaalt de rangorde van de aanvragen. Subsidie wordt vervolgens verleend volgens die rangorde totdat het subsidieplafond is bereikt.

Subsidieregeling Leefbaarheidsinitiatieven cultuur

Artikel 7 subsidie voor activiteiten

Pimpen van een bestaand elektriciteitshuisje.

Liander biedt mensen de mogelijkheid om een elektriciteitshuisje in hun buurt te “pimpen”. Liander heeft hiervoor een stappenplan ontwikkeld. Een initiatiefnemer ‘leent’ van Liander het elektriciteitshuisje als ‘canvas/wit doek’ voor het ontwerp. Met de gemeente bespreekt initiatiefnemer wie het ontwerp betaalt, wie het ontwerp maakt en wie deze onderhoudt. Liander is hier niet verantwoordelijk voor.

Wij sluiten aan bij het stappenplan van Liander. Wij nemen niet zelf het initiatief om trafohuisjes te pimpen maar leggen het bij onze inwoners. We helpen onze inwoners hierbij en maken het proces zo eenvoudig als mogelijk. We formuleren een aantal randvoorwaarden voor het pimpen en we stellen een contactpersoon beschikbaar. Zo verlagen we de drempel voor onze inwoners om een trafohuisje te verfraaien.

Deze subsidie stellen we beschikbaar om initiatieven te stimuleren. Kunst op trafohuisjes kan bijdragen aan het verbeteren (verfraaien) van de openbare ruimte. Zo krijgen we meer kunst in de openbare ruimte. Door bewoners (tijdelijk) samen te laten werken aan een voorstel stimuleren we ontmoeting en verbinding.

Culturele ontmoetingen ter bevordering van culturele toegang en versterken sociale verbondenheid in wijken en kernen.

Voor de bewoners van wijken en kernen in de gemeente Wijchen kunnen leefbaarheidsgroepen (vaste netwerken), lokale inwoners, maatschappelijk partners of de dorps- en wijkhuizen, “culturele avonden of middagen” in culturele ontmoetingen organiseren. Doel is ontmoeting en sociale verbondenheid via kunst en cultuur. Niet iedere inwoner komt vanzelfsprekend in aanraking met cultuur. Vanwege zijn financiële situatie of omdat men niet mobiel is of in de gelegenheid om verder te reizen voor cultuur. Met de culturele ontmoeting in de avond/middag wordt ontmoeting gestimuleerd tussen de bewoners, waarbij kunst en/of cultuur de aanleiding vormt. Bijvoorbeeld een muzikale avond met live muziek (van lokale bandjes) of een literaire avond. Dit kan bijvoorbeeld door de vaste netwerken worden geïnitieerd. Met wat passend is voor de inwoners van de wijk of kern.

Het gaat om activiteiten die de toegankelijkheid van culturele activiteiten voor de wijk- en dorpsbewoners bevorderen, met bijzondere aandacht voor gemarginaliseerde of ondervertegenwoordigde doelgroepen, waaronder, maar niet beperkt tot: jongeren, ouderen, mensen met een migratieachtergrond, mensen met een beperking, en sociaal-economisch kwetsbare groepen. Hierbij wordt ingezet op het wegnemen van barrières, zoals financiële, fysieke of sociale obstakels, die deelname aan culturele ontmoetingen in de weg zouden kunnen staan.

Artikel 10 Weigeringsgronden

Dit artikel bevat aanvullende weigeringsgronden die specifiek gelden voor deze subsidieregeling. Het college beoordeelt per aanvraag of aanleiding bestaat om van de

bevoegdheid tot weigering gebruik te maken. Daarbij wordt rekening gehouden met het doel van de regeling en de omstandigheden van de aanvraag. Het minimumbedrag van € 500 is opgenomen omdat de uitvoeringskosten bij lagere subsidiebedragen niet in verhouding staan tot het aangevraagde bedrag.

Indien een aanvrager voor een activiteit subsidie ontvangt op grond van deze regeling, kan de aanvrager niet nogmaals voor dezelfde activiteit een subsidie ontvangen uit deze regeling. De subsidie is bedoeld als een eenmalige impuls en niet als een structurele financiering van activiteiten.

Artikel 11 voorwaarden pimpen elektriciteitshuisje

De gemeente heeft een aantal randvoorwaarden waar het ontwerp aan moet voldoen. Ook stelt de gemeente kaders voor het proces. Deze gelden onverkort. Ook als geen subsidie wordt aangevraagd zijn de voorwaarden van toepassing.

Voorwaarden ontwerp:

- Initiatiefnemer kan aantonen dat belanghebbenden zich kunnen vinden in het ontwerp dan wel er geen bezwaar tegen te hebben. Met belanghebbenden bedoelen we bewoners die vanuit huis zicht hebben op het trafohuisje.
- Het ontwerp is een visuele verrijking voor de omgeving – toegevoegde waarde doordat het een emotie of herinnering oproept, maar ook zorgt voor levendigheid. Een schildering kan de architectonische ruimte versterken of zelfs functioneel zijn.
- Op het trafohuisje worden geen commerciële uitingen of politieke uitingen aangebracht.
- Ook aan de regels van Liander wordt voldaan:
    - Veiligheidsborden zichtbaar, ventilatie niet afdekken, toegang voor monteurs vrij.
    - Niets aan het trafohuisje bevestigen, wel schilderen/graffiti/bestickeren.

Proces:

Voor initiatiefnemers geldt:

- Bedenk welk elektriciteitshuisje je wil pimpen.
- Maak een ontwerp en organiseer draagvlak, houd hierbij rekening met de voorwaarden.
- Dien je plan in bij de gemeente.
- Na schriftelijk akkoord gemeente kan je het plan indienen bij Liander.
- Na goedkeuring Liander ontvang je een contract van Liander.
- Na ondertekening contract kan het plan uitgevoerd worden.

Als het initiatief bij de gemeente wordt aangemeld, geldt:

- Een initiatief voor het pimpen van een trafohuisje wordt door onze *Adviseur Burgerparticipatie Openbare Ruimte* in behandeling genomen.
- Het team omgevingsloket toetst het initiatief of het pimpen van het trafohuisje vergunningvrij/vergunning plichtig betreft.
- Wanneer vergunningvrij betreft: wordt het initiatief voorgelegd door team omgevingsloket aan de adviescommissie omgevingskwaliteit voor een vrijwillig kosteloos welstandsadvies. Dit doen we om in ieder geval exces te voorkomen (om achteraf

problemen/onduidelijkheden te voorkomen en om vooraf de verwachtingen duidelijk te hebben naar belanghebbenden/gemeente/Liander).
- Wanneer een omgevingsvergunning nodig is op grond van het Omgevingsplan, zoals bij een monument, ontvangt de initiatiefnemer het advies om eerst een schriftelijk vooroverleg in te dienen of het plan haalbaar is. Hieraan zijn kosten verbonden voor de initiatiefnemer.
- Gemeente geeft de initiatiefnemer wel of geen akkoord op het plan.

Artikel 12 voorwaarden culturele ontmoeting

De subsidie wordt gebruikt om in wijkcentra en dorpshuizen in de gemeente Wijchen een culturele ontmoeting te organiseren. Omdat het doel is de leefbaarheid in wijken en kernen te versterken en ontmoeting tussen wijk/dorpsbewoners te bevorderen, kiezen we voor deze locaties waar de culture ontmoeting plaats moet vinden. En niet in een wijkoverstijgende locatie die een meer algemeen karakter heeft wat publieksbereik betreft. Onder goed uitlegbare reden kan hiervan worden afgeweken als het doel dat bewoners in wijk en dorp elkaar ontmoeten wordt bereikt.

Artikel 13 Eerlijke beloning

Met dit artikel wordt beoogd te waarborgen dat iedereen die betrokken is bij de uitvoering van de gesubsidieerde activiteit op een eerlijke wijze wordt beloond. De subsidie mag niet leiden tot onderbetaling van werknemers, zzp'ers of andere professioneel betrokkenen.

Bij de beoordeling van de vraag of sprake is van een eerlijke beloning kan de Fair Practice Code als referentiekader worden gebruikt. De Fair Practice Code bevat uitgangspunten voor verantwoord opdrachtgeverschap en werkgeverschap in de culturele en creatieve sector. Voor deze subsidieregeling is de code uitsluitend relevant voor zover zij betrekking heeft op een redelijke vergoeding van de personen die betrokken zijn bij de uitvoering van de gesubsidieerde activiteit.

Eerlijke beloning betekent in ieder geval dat bij het vaststellen van salarissen, vergoedingen en honoraria rekening wordt gehouden met relevante cao's, sectorale richtlijnen en gangbare tarieven binnen de betreffende beroepspraktijk. De subsidieontvanger moet aannemelijk kunnen maken dat de beschikbare middelen zodanig zijn ingezet dat sprake is van een eerlijke vergoeding voor de verrichte werkzaamheden.

Artikel 18 Directe vaststelling

De subsidie wordt zonder voorafgaande subsidieverlening direct vastgesteld. Hierdoor is per aanvraag één beschikking nodig en hoeft de subsidieontvanger na afloop geen aanvraag tot vaststelling in te dienen. Wel vragen we subsidieontvangers om een foto in te sturen van het gepimpte elektriciteitshuisje dan wel door te geven hoeveel bezoekers er zijn geweest tijdens de culturele ontmoeting. Met deze informatie kunnen wij richting provincie op onze beurt weer verantwoorden.

Besluit subsidieplafonds leefbaarheidsinitiatieven cultuur

De Raad van de gemeente Wijchen,

Overwegende dat het college op 1 september 2026 de Subsidieregeling leefbaarheidsinitiatieven cultuur Wijchen heeft vastgesteld;

gelezen het voorstel van het college van 1 september 2026;

gelet op artikel 4:22, 4:25 en 4:26 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5 van de Algemene subsidieverordening Wijchen 2018;

Besluit:

De subsidieplafonds voor de onderdelen van de door het college vastgestelde Subsidieregeling *leefbaarheidsinitiatieven cultuur Wijchen* vast te stellen volgens onderstaand overzicht:

Onderdeel	**Subsidieplafond per onderdeel**
Culturele ontmoetingen	€ 20.000
Elektriciteitshuisje pimpen	€ 30.000

De subsidieplafonds gelden voor aanvragen die op grond van de Subsidieregeling leefbaarheidsinitiatieven cultuur Wijchen worden ingediend in de periode vanaf moment van inwerkingtreding van de subsidieregeling tot en met 31 mei 2028. De beschikbare bedragen worden verdeeld overeenkomstig artikel 6 van de Subsidieregeling leefbaarheidsinitiatieven cultuur Wijchen.

Dit besluit treedt in werking op de eerste dag na die waarop zij is bekendgemaakt.

Aldus besloten in de openbare vergadering 15 oktober 2026;

de raadsgriffier, de voorzitter,

R.B Waumans R.D. Helmer-Englebert

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8159
Extern Zaak ID	Z/26/375334
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	6.e
Titel	375334 Beslisnota kadernota subsidieverstrekking
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team Welzijn, Onderwijs en Sport
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Gerrits, G.W.R. (Geert)

Bijlagen
375334 Beslisnota kadernota subsidieverstrekking
Bijlage Kadernota subsidieverstrekking

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	15 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	18 september 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. De Kadernota subsidieverstrekking vast te stellen
2. De uitgangspunten uit deze Kadernota subsidieverstrekking te gebruiken bij het maken van de nieuwe Algemene subsidieverordening (ASV), subsidieregelingen en werkprocessen.

Besluit (Aangenomen)

de Gemeenteraad besluit:

1. De Kadernota subsidieverstrekking vast te stellen
2. De uitgangspunten uit deze Kadernota subsidieverstrekking te gebruiken bij het maken van de nieuwe Algemene subsidieverordening (ASV), subsidieregelingen en werkprocessen.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/375334

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Beslisnota kadernota subsidieverstrekking

Collegedatum: 15 september 2026

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. De Kadernota subsidieverstrekking vast te stellen
2. De uitgangspunten uit deze Kadernota subsidieverstrekking te gebruiken bij het maken van de nieuwe Algemene subsidieverordening (ASV), subsidieregelingen en werkprocessen.

Aanleiding
De gemeente Wijchen werkt aan een nieuwe aanpak voor subsidies. De huidige ASV, subsidieregelingen en werkprocessen zijn verouderd. Daarnaast is niet voor alle subsidies duidelijk vastgelegd voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt. Dit moet juridisch beter worden vastgelegd. Daarom werkt de gemeente Wijchen aan een nieuwe aanpak voor subsidies. Daarom werkt de gemeente Wijchen aan een nieuwe aanpak voor subsidies.

Met de nieuwe aanpak wil de gemeente Wijchen subsidies duidelijk, eenvoudig, passend en transparant regelen. De subsidies moeten goed aansluiten bij de doelen die de gemeente wil bereiken.

De gemeenteraad wil daarbij inzicht krijgen in de inzet van subsidies en in de wijze waarop hierop sturing en toezicht worden gehouden. De Kadernota subsidieverstrekking geeft hier richting aan. De nota beschrijft de belangrijkste uitgangspunten en de verdeling van taken tussen de gemeenteraad en het college

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**

Gewenst resultaat

Met de Kadernota subsidieverstrekking heeft de gemeente een duidelijk uitgangspunt voor de nieuwe aanpak van subsidies.

De kadernota vormt de basis voor de nieuwe ASV en subsidieregelingen. Ook geeft de nota richting aan de verdere inrichting van het subsidieproces.

De nieuwe aanpak moet zorgen voor meer duidelijkheid en overzicht in de subsidieverstrekking. Ook moet beter zichtbaar zijn waarvoor de gemeente Wijchen subsidie verstrekt, hoe publieke middelen worden ingezet en welke maatschappelijke doelen daarmee worden ondersteund.

Argumenten

1.1 De herziening zorgt voor een duidelijke juridische basis

De Algemene wet bestuursrecht stelt eisen aan de juridische basis van subsidies. Het moet duidelijk zijn voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt.
De huidige regels leggen dit niet voor alle subsidies voldoende duidelijk vast. Met een nieuwe ASV en duidelijke subsidieregelingen wordt dit beter geregeld. De ASV bevat de algemene kaders. In de subsidieregelingen wordt per beleidsterrein vastgelegd voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt en welke voorwaarden gelden.

1.2 De kadernota geeft richting aan de nieuwe aanpak

De kadernota is de basis voor de nieuwe aanpak van subsidies. De nota maakt geen keuzes over afzonderlijke beleidsterreinen, subsidieontvangers of subsidiebedragen. Deze keuzes volgen uit het vastgestelde beleid, de begroting, de ASV en de subsidieregelingen.

1.3 Subsidie wordt ingezet voor maatschappelijke doelen

De gemeenteraad bepaalt welke maatschappelijke doelen de gemeente wil bereiken. Subsidieverstrekking is één van de instrumenten om deze doelen te bereiken. De kadernota maakt duidelijk welke plaats subsidie heeft binnen het gemeentelijke beleid en de begroting.

1.4 De juiste verdeling van taken maakt de uitvoering duidelijker en efficiënter

De gemeenteraad stelt de kaders voor subsidieverstrekking vast. Het college zorgt binnen deze kaders voor de uitvoering en besluit over individuele subsidies. Hierdoor worden besluiten genomen op het niveau waar de verantwoordelijkheid ligt. Dit maakt het mogelijk om subsidies sneller en efficiënter uit te voeren

1.5 De gemeenteraad houdt grip op de subsidieverstrekking

De gemeenteraad houdt grip door beleid, de begroting en de ASV vast te stellen en door de uitvoering te controleren via de planning- en-controlcyclus. Daarnaast wordt toegewerkt naar een subsidieregister. Dit register geeft inzicht in de verleende subsidies, de ontvangers, de bedragen en de activiteiten waarvoor subsidie is verleend. Zo krijgt de gemeenteraad meer inzicht in de inzet van publieke middelen, zonder dat de gemeenteraad betrokken is bij individuele subsidiebesluiten.

1.6 De nieuwe aanpak zorgt voor meer overzicht

Er wordt toegewerkt naar meerdere subsidieregelingen per beleidsterrein. Hierin staat duidelijk voor welke activiteiten subsidie kan worden aangevraagd en welke voorwaarden en beoordelingscriteria gelden. Ook worden, waar nodig, subsidieplafonds en regels voor de verdeling van het beschikbare geld opgenomen. Dit maakt de inzet van subsidies overzichtelijker en transparanter.

Tegenargumenten en risico's
1.1 De gemeenteraad heeft geen directe betrokkenheid bij individuele subsidiebesluiten
Maar de gemeenteraad houdt invloed via de vooraf vastgestelde beleidsmatige, financiële en juridische kaders en via de controlerende rol achteraf. Individuele subsidiebesluiten behoren tot de uitvoering door het college.

1.2 De herziening kan gevolgen hebben voor bestaande subsidieontvangers
Maar de kadernota zelf bevat geen keuzes over individuele subsidieontvangers. De gevolgen ontstaan bij de verdere uitwerking van beleid, subsidieregelingen en begroting. Daarbij kan blijken dat activiteiten niet langer binnen de vastgestelde beleidsdoelen of subsidieregelingen passen en daardoor in de toekomst niet meer voor subsidie in aanmerking komen. Bij veranderingen wordt waar nodig rekening gehouden met een periode van afbouw.

Financiële gevolgen

De vaststelling van de Kadernota subsidieverstrekking heeft op zichzelf geen directe financiële gevolgen. De subsidieverstrekking vindt plaats binnen de financiële kaders van de gemeentelijke begroting.

De nieuwe aanpak vraagt om een andere inrichting van het subsidieproces en om voldoende capaciteit voor de uitvoering. De gevolgen voor de benodigde capaciteit en de formatie worden eerst binnen de gemeentelijke organisatie en het college besproken. Eventuele financiële gevolgen van de benodigde capaciteit worden op een later moment afzonderlijk voorgelegd.

Communicatie
Na vaststelling van de kadernota gaat de gemeente verder met de nieuwe aanpak van subsidies.

De nieuwe ASV en subsidieregelingen worden op de gebruikelijke manier bekendgemaakt.

Huidige en mogelijke nieuwe subsidieaanvragers worden op tijd geïnformeerd over veranderingen in de regelingen en het aanvragen van subsidie.

Inwonersparticipatie
Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen
Na vaststelling van de kadernota wordt de nieuwe aanpak verder uitgewerkt.

De volgende stappen worden gezet:
1. Een nieuwe ASV opstellen;
2. Subsidieregelingen per beleidsterrein uitwerken;
3. Het aanvraag-, beoordelings- en verantwoordingsproces verder uitwerken;
4. De informatie over subsidies verder verbeteren, waaronder het subsidieregister;

5. De resultaten van subsidies gaan volgen en beoordelen.
6.

De nieuwe ASV wordt apart aan de gemeenteraad voorgelegd. Het college stelt daarna de subsidieregelingen vast binnen de regels van de ASV.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

Voorstel
Advies
Financieel
Juridisch

Kadernota subsidieverstrekking

Uitgangspunten voor de inzet van het subsidie-instrument

Aanleiding en doel

De gemeente Wijchen werkt aan een herziening van de subsidieverstrekking. De Algemene subsidieverordening (hierna: ASV), subsidieregelingen en uitvoeringsprocessen worden vernieuwd. Doel is een subsidieproces dat duidelijk, eenvoudig, proportioneel en transparant is en beter aansluit bij de maatschappelijke doelen van de gemeente.

Deze kadernota geeft richting aan deze herziening. De nota beschrijft de uitgangspunten voor de inzet van het subsidie-instrument en de rolverdeling tussen de gemeenteraad en het college. De kadernota bevat geen inhoudelijke keuzes over afzonderlijke beleidsterreinen, subsidieontvangers of subsidiebedragen. Deze keuzes volgen uit vastgesteld gemeentelijk beleid, de begroting, de ASV en de onderliggende subsidieregelingen.

Subsidieverstrekking: instrument binnen gemeentelijke kaders

Subsidie als instrument

De gemeenteraad stelt de kaders voor het gemeentelijk beleid vast en bepaalt daarmee welke maatschappelijke doelen de gemeente Wijchen wil bereiken.

Om deze doelen te realiseren beschikt de gemeente over verschillende instrumenten. Subsidieverstrekking is één van deze instrumenten. Via subsidies ondersteunt de gemeente activiteiten van inwoners, verenigingen en maatschappelijke organisaties die bijdragen aan de maatschappelijke doelen van de gemeente.

Subsidieverstrekking staat daarmee niet op zichzelf, maar is onderdeel van de bredere beleids- en begrotingscyclus.

Kaders voor subsidieverstrekking

De inzet van subsidie vindt plaats binnen de kaders die de gemeenteraad heeft vastgesteld. Deze kaders worden gevormd door het inhoudelijke beleid, de begroting en de ASV.

De gemeenteraad stelt op grond van de artikelen 147 en 149 van de Gemeentewet de ASV vast. De ASV is gebaseerd op titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht en bevat de algemene regels voor subsidieverstrekking. In de ASV legt de gemeenteraad vast

binnen welke kaders het college subsidieregelingen kan vaststellen. Daarmee bepaalt de gemeenteraad de ruimte waarbinnen het college het subsidie-instrument verder uitwerkt. Het college is binnen deze kaders verantwoordelijk voor de uitvoering en besluitvorming over de subsidieverstrekking.

Bij de uitvoering van wettelijke medebewindstaken wordt de subsidieverstrekking mede bepaald door de daarvoor geldende landelijke wet- en regelgeving. De ruimte voor gemeentelijke beleidskeuzes kan daardoor per taak verschillen

De samenhang tussen deze kaders is als volgt:

- **Beleid**
  De gemeenteraad bepaalt welke maatschappelijke doelen de gemeente wil bereiken en welke resultaten worden nagestreefd.
- **Begroting**
  De gemeenteraad bepaalt welke financiële middelen beschikbaar worden gesteld om deze doelen te realiseren.
- **ASV**
  De gemeenteraad stelt de algemene juridische kaders vast waarbinnen subsidies worden verstrekt.

Binnen deze kaders werkt het college het subsidie-instrument verder uit en zorgt het college voor de uitvoering van de subsidieverstrekking. Een belangrijk onderdeel hiervan zijn de subsidieregelingen.

De bevoegdheid om subsidieregelingen vast te stellen ligt, net als in de huidige situatie, bij het college. Deze ruimte voor het college wordt vastgelegd in de ASV. De herziening van het subsidieproces kiest wel voor een andere inrichting. In plaats van één algemene subsidieregeling (naast een aantal specifieke regelingen) wordt toegewerkt naar meerdere subsidieregelingen per beleidsterrein.

In deze subsidieregelingen worden de subsidiabele activiteiten, de doelgroep, de aanvraagperiode, de beoordelingscriteria en, wanneer de beschikbare middelen schaars zijn, de verdeelwijze vastgelegd. Ook wordt hierin, indien van toepassing, het subsidieplafond opgenomen en de wijze waarop beschikbare middelen worden verdeeld.

Deze uitwerking maakt de door de gemeenteraad vastgestelde kaders concreter en zorgt voor meer overzicht, transparantie en duidelijkheid over de inzet van subsidies.

Grip van de gemeenteraad

De herziening van het subsidieproces zorgt voor een heldere rolverdeling tussen de gemeenteraad en het college. Daarbij verschuift de aandacht van individuele subsidiebesluiten naar sturing op kaders, inzicht en maatschappelijke resultaten. De grip van de gemeenteraad neemt hierdoor niet af, maar wordt op een andere manier ingevuld. De gemeenteraad stuurt op hoofdlijnen en controleert of de inzet van subsidies bijdraagt aan de vastgestelde maatschappelijke doelen.

Grip door financiële sturing

De gemeenteraad bepaalt via de begroting de financiële ruimte voor subsidieverstrekking. Binnen deze kaders stelt het college subsidieplafonds en verdelingsregels vast. Hierdoor kan het college de beschikbare middelen doelgericht verdelen en inspelen op ontwikkelingen, terwijl de subsidieverstrekking binnen de door de gemeenteraad vastgestelde financiële kaders blijft.

Grip door transparantie en verantwoording

Naast de reguliere planning- en-control cyclus wordt toegewerkt naar het publiceren van een subsidieregister. Dit register geeft inzicht in de verleende subsidies, de ontvangers, de verstrekte bedragen en de activiteiten waarvoor subsidie is verleend.

Het subsidieregister versterkt de informatiepositie van de gemeenteraad en ondersteunt de kaderstellende en controlerende rol. Het biedt inzicht in de inzet van publieke middelen en kan worden gebruikt bij de monitoring en evaluatie van subsidieverstrekking. Daarmee kan de gemeenteraad beoordelen of subsidieverstrekking aansluit bij de vastgestelde maatschappelijke doelen, zonder zich te richten op individuele subsidieaanvragen of subsidiebeschikkingen. De uitvoering en besluitvorming over individuele aanvragen blijft de verantwoordelijkheid van het college.

Bij de publicatie van het subsidieregister wordt rekening gehouden met de geldende privacywetgeving. Bij subsidies aan natuurlijke personen worden persoonsgegevens alleen gepubliceerd wanneer dit is toegestaan. Waar nodig worden gegevens geanonimiseerd, geaggregeerd of niet openbaar gemaakt.

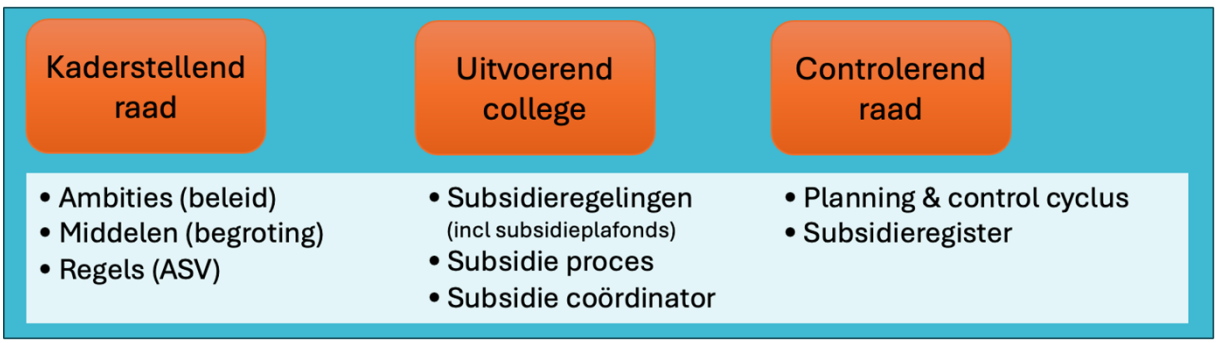

Vertaling naar de nieuwe subsidieverstrekking

Deze kadernota vormt het uitgangspunt voor de verdere inrichting van het subsidieproces.

De uitgangspunten worden vertaald naar:

- een nieuwe Algemene subsidieverordening (ASV);
- onderliggende subsidieregelingen die aansluiten bij de beleidsdoelen;
- een duidelijk en eenvoudig aanvraag- en verantwoordingsproces;
- de inrichting van subsidieplafonds en verdeelregels;
- de informatievoorziening aan raad en samenleving (subsidieregister);
- de monitoring van maatschappelijke resultaten.

Daarmee ontstaat een subsidieproces dat bijdraagt aan maatschappelijke doelen, ruimte biedt aan inwoners en organisaties en zorgt voor een zorgvuldige inzet van publieke middelen.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8181
Extern Zaak ID	Z/26/377747
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	6.f
Titel	377747 Beslisnota Projectsubsidie Stichting Rijhal Bergharen
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team Welzijn, Onderwijs en Sport
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P5 Sport, cultuur en recreatie
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Oomen, P. (Pepijn)

Bijlagen
377747 Beslisnota Projectsubsidie Stichting Rijhal Bergharen

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	15 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	18 september 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

1. Stichting Rijhal Bergharen een eenmalige projectsubsidie van € 50.000 te verlenen voor de realisatie van een buitenrijaccommodatie;
2. De incidentele lasten van € 50.000 te dekken uit de algemene middelen en deze op te nemen in de begroting 2027 ter integrale afweging.

Besluit (Aangenomen)

1. Stichting Rijhal Bergharen een eenmalige projectsubsidie van € 50.000 te verlenen voor de realisatie van een buitenrijaccommodatie;
2. De incidentele lasten van € 50.000 te dekken uit de algemene middelen en deze op te nemen in de begroting 2027 ter integrale afweging.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/377747

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Projectsubsidie Stichting Rijhal Bergharen

Collegedatum: 15 september 2026

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. Stichting Rijhal Bergharen een eenmalige projectsubsidie van € 50.000 te verlenen voor de realisatie van een buitenrijaccommodatie;
2. De incidentele lasten van € 50.000 te dekken uit de algemene middelen en deze op te nemen in de begroting 2027 ter integrale afweging.

Aanleiding
Stichting Rijhal Bergharen beschikt over een rijhal aan de Dorpsstraat in Bergharen en over een buitenterrein aan de Elzenweg 17. De rijhal wordt gebruikt door meerdere verenigingen, waarvan Rijvereniging St. Hypolitus de grootste gebruiker is.
De stichting heeft onlangs grond aangekocht naast de rijhal om te investeren in een buitenrijbaan. Daardoor worden de rijhal en de buitenrijbaan samengebracht binnen één accommodatie.
Voor het laatste deel van de financiering van deze buitenrijbaan heeft de stichting een projectsubsidie van € 50.000 aangevraagd. In de Algemene Subsidieverordening Wijchen 2018 (ASV) staat dat een beslissing op een aanvraag voor projectsubsidies boven de € 25.000 een bevoegdheid is van de raad.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
	Niet van toepassing

Gewenst resultaat
Met deze projectsubsidie kan Stichting Rijhal Bergharen in 2027 een buitenrijaccommodatie realiseren. Hierdoor worden de binnen- en buitensportvoorzieningen op één locatie samengebracht. Dit draagt bij aan een toekomstbestendige accommodatie voor de paardensport in de gemeente Wijchen

Argumenten
1.1. De aanvraag voldoet aan de eisen van de ASV en van een projectsubsidie
In artikel 6 van de ASV staan de eisen voor het aanvragen van een subsidie. Er is tevens geen weigeringsgrond. In artikel 32 van de Subsidieregeling Wijchen 2021 staan regels over een projectsubsidie. De aanvraag voldoet aan de eisen van artikel 32 lid 1c van deze regeling.

1.2. De stichting draagt een groot gedeelte van de financiering
De stichting heeft voor de aanleg van de buitenrijbaan een bancaire lening aangevraagd. Daarnaast zet zij eigen middelen en reserves in. Ook wil de stichting een BOSA-aanvraag indienen. Omdat nog niet zeker is of deze subsidie wordt toegekend, heeft de stichting aanvullend een crowdfundingsactie gestart. Hieruit blijkt brede betrokkenheid van leden,

vrijwilligers, lokale ondernemers en de omgeving. Daarna resteert nog een tekort van € 50.000.

1.3. De accommodatie heeft maatschappelijke meerwaarde
De rijhal wordt gebruikt door meerdere verenigingen en organisaties. De grootste gebruiker is Rijvereniging St. Hypolitus. Ook Stichting CAP, Ponyclub de Heuvelruiters en VAP Maas en Waal maken gebruik van de accommodatie. De voorziening brengt verschillende leeftijden en doelgroepen samen en draagt bij aan sport, ontmoeting en een actieve leefomgeving.

1.4. De investering maakt de accommodatie toekomstbestendig
Door de rijhal en de buitenrijbaan op één locatie samen te brengen, wordt de accommodatie toekomstbestendig. Dit is efficiënter voor leden en vrijwilligers die op beide terreinen actief zijn. De organisatorische belasting voor vrijwilligers neemt af en activiteiten kunnen efficiënter worden georganiseerd. Ook worden beheer en onderhoud eenvoudiger. Daarnaast verwacht de stichting een financiële impuls door besparing op structurele exploitatiekosten, meer kantineomzet, meer leden en meer verhuur van de accommodatie. De accommodatie wordt daarmee ook aantrekkelijker voor toernooien. Met deze projectsubsidie dragen we bij aan een toekomstbestendige accommodatie voor de paardensport.

1.5. De gemeenteraad is bevoegd om een besluit op deze subsidieaanvraag te nemen
In artikel 12 van de ASV staat dat de gemeenteraad eenmalige subsidies vanaf € 25.000 verleent. Het college stelt de subsidies vast.

2.1. Voor de subsidie is een raadsbesluit nodig omdat er nu geen budget beschikbaar is
De subsidie is niet opgenomen in de bestaande begroting. Daarom is besluitvorming voor het beschikbaar stellen van incidentele middelen noodzakelijk bij de begroting 2027.

Tegenargumenten en risico's
1.1. Er is een risico dat de gemeente bijdraagt aan een voorziening van een private stichting
De accommodatie heeft echter een duidelijke maatschappelijke functie, omdat meerdere verenigingen en doelgroepen hiervan gebruikmaken. Door de subsidie als eenmalige projectsubsidie te verstrekken en de verantwoording achteraf te toetsen, beperken we dit risico. Er is geen sprake van ongeoorloofde staatsteun omdat het bedrag onder de de-minimussteun valt.

Financiële gevolgen
Het nieuwe beleid met een eenmalig bedrag van € 50.000 integraal af te wegen in de begroting 2027.

Communicatie
Stichting Rijhal Bergharen ontvangt een beschikking met de toekenning van de subsidie.

Inwonersparticipatie
Niet van toepassing. Het gaat om een subsidieaanvraag van een stichting voor een concrete investering in een bestaande accommodatie. Er is daarom geen participatietraject met inwoners voorzien.

Uitvoering of Vervolgstappen
- Stichting Rijhal Bergharen ontvangt een beschikking met de toekenning van de subsidie.

- De stichting verantwoordt de subsidie na afloop van de werkzaamheden.
- De werkzaamheden worden in 2027 uitgevoerd.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Voorstel
Stichting Rijhal Bergharen een projectsubsidie van € 50.000 te verlenen voor de realisatie van een buitenrijaccommodatie en dit bedrag te dekken uit de algemene middelen en op te nemen in de begroting 2027.

Advies
Financieel adviseur: akkoord
Juridisch adviseur: akkoord

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8231
Extern Zaak ID	Z/26/382043
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	6.g
Titel	382043 Beslisnota vaststellen IBOR 2023-2027
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Ruimtelijk beheer
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Bronkhorst, T. (Twan) van

Bijlagen
382043 Beslisnota vaststellen IBOR 2023-2027
IBOR Wijchen v8 def

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Stukken Agendacommissie Wijchen	2 oktober 2026
College BenW openbaar Wijchen	13 oktober 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**
Stukken Agendacommissie Wijchen	16 oktober 2026

Voorgesteld besluit

De Gemeenteraad besluit

1. Kennis te nemen van het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) 2023-2027.
2. Vast te stellen dat de financiële consequenties van het IBOR-plan 2023-2027 reeds zijn verwerkt in de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027.
3. Te constateren dat de gemeenteraad bij de vaststelling van de begroting 2023 is geïnformeerd over het beheerbeleid en de bijbehorende financiële middelen.
4. Het IBOR-plan 2023-2027 alsnog formeel vast te stellen dan wel de eerdere vaststelling te bekrachtigen.

Besluit (Aangenomen)

De Gemeenteraad besluit

1. Kennis te nemen van het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) 2023-2027.
2. Vast te stellen dat de financiële consequenties van het IBOR-plan 2023-2027 reeds

zijn verwerkt in de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027.
3. Te constateren dat de gemeenteraad bij de vaststelling van de begroting 2023 is geïnformeerd over het beheerbeleid en de bijbehorende financiële middelen.
4. Het IBOR-plan 2023-2027 alsnog formeel vast te stellen dan wel de eerdere vaststelling te bekrachtigen.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/382043

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Vaststellen IBOR 2023-2027

Collegedatum: 13 oktober 2026

Voorgesteld besluit
De Gemeenteraad besluit

1. Kennis te nemen van het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) 2023-2027.
2. Vast te stellen dat de financiële consequenties van het IBOR-plan 2023-2027 reeds zijn verwerkt in de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027.
3. Te constateren dat de gemeenteraad bij de vaststelling van de begroting 2023 is geïnformeerd over het beheerbeleid en de bijbehorende financiële middelen.
4. Het IBOR-plan 2023-2027 alsnog formeel vast te stellen dan wel de eerdere vaststelling te bekrachtigen.

Aanleiding
Het IBOR-plan 2023-2027 had apart aan de raad moeten worden aangeboden voor een besluit. Dit is destijds niet gebeurd. De financiële gevolgen van het plan zijn wel meegenomen in de begroting 2023, die door de raad is vastgesteld. Daardoor is het plan uitgevoerd zonder dat de raad het plan zelf formeel heeft vastgesteld. Met deze beslisnota wordt deze fout hersteld en wordt het IBOR-plan 2023-2027 alsnog ter vaststelling aan de raad aangeboden. De voorbereidingen voor IBOR-plan 2028-2032. is gestart, dit plan zal in 2027 aan uw raad worden voorgelegd.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
23-11-2020	IBOR 2018 t m 2022 Z/17/005820

Gewenst resultaat
Het bestuurlijke dossier rondom het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) 2023-2027 is volledig en actueel. Door middel van deze besluitvorming wordt de formele vaststelling van het IBOR-plan vastgelegd en bestaat er een eenduidige bestuurlijke basis voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte in de periode 2023-2027. Tevens wordt bevestigd dat de financiële consequenties van het plan reeds zijn verwerkt in de door de raad vastgestelde begroting en meerjarenraming.

Argumenten

1.1 Het IBOR-plan 2023-2027 beschrijft hoe de openbare ruimte wordt beheerd in de planperiode. Met deze besluitvorming wordt de formele vaststelling van het plan vastgelegd en is het bestuurlijke dossier volledig.

2.1 Het plan sluit aan bij de vastgestelde begroting

3.1 De financiële gevolgen van het IBOR-plan zijn al verwerkt in de begroting en meerjarenraming. Met deze besluitvorming worden beleid en begroting formeel met elkaar in overeenstemming gebracht.

4.2 Er ontstaat duidelijkheid over het geldende beleid

4.1 Met de vaststelling van het IBOR-plan ligt vast welke uitgangspunten worden gehanteerd voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte in de periode 2023-2027.

Tegenargumenten en risico's

2.1 Er zijn geen zwaarwegende tegenargumenten tegen de vaststelling van het IBOR-plan. Het plan sluit aan bij bestaand beleid en de financiële consequenties zijn reeds verwerkt in de begroting.

4.1 Wanneer het plan niet formeel wordt vastgesteld, kan onduidelijkheid ontstaan over de bestuurlijke status van het IBOR-plan en de onderbouwing van de beheerkeuzes die in de planperiode zijn gemaakt.

Financiële gevolgen

Aan deze besluitvorming zijn geen aanvullende financiële gevolgen verbonden.
De financiële consequenties van het IBOR-plan 2023-2027 zijn reeds verwerkt in de door de raad vastgestelde begroting en meerjarenraming. Dit voorstel leidt daarom niet tot extra kosten of wijzigingen in de beschikbare budgetten.

Communicatie

n.v.t.

Inwonersparticipatie

n.v.t.

Uitvoering of Vervolgstappen

Na vaststelling wordt het IBOR-plan 2023-2027 opgenomen in het bestuurlijke dossier als formeel vastgesteld beleidsdocument.
De uitvoering van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte vindt plaats binnen de bestaande werkprocessen en de beschikbare budgetten.
Er zijn geen aanvullende uitvoeringsmaatregelen nodig naar aanleiding van dit besluit.
Indien van toepassing wordt het besluit ter informatie beschikbaar gesteld aan de gemeenteraad.

Geheimhouding:

n.v.t.

Voorstel

Advies

Team Financiën
Team Strategisch Beheer

IBOR Wijchen 2023-2027

Gemeente Wijchen

ORIE

openbare ruimte in evenwicht

ORIE

openbare ruimte in evenwicht

Martijn van Duuren
George Marshallstraat 29
6836 KW Arnhem
www.orie-advies.nl
orie@orie-advies.nl
06-42009181
KVK: 58882898

Inhoud

1. Inleiding en aanleiding 5
2. Kaders voor het IBOR 6
   2.1 Wetgeving 6
   2.2 Coalitieakkoord 2018-2022 7
   2.3 Beschikbare middelen 8
3. Evaluaties IBOR 2017-2022 9
   3.1 Tevredenheid inwoners 9
   3.2 Huidige kwaliteit 10
4. Thema's openbare ruimte 14
   4.1 Waarden openbare ruimte 14
   4.2 Inwonersparticipatie 17
5. Beheerstrategie 19
   5.1 Integraal vervangen 19
   5.2 Integraal onderhoud 20
   5.3 Kosten van de huidige beheerkwaliteit 20

Bijlagen: 22

   Bijlage 1: Klanttevredenheidsonderzoek (KTO) 23
   Bijlage 2: Weginspecties 24
   Bijlage 3: Eenheidscijfers onderhoud 26
   Bijlage 4: Eenheidscijfers vervanging 28
   Bijlage 5: Areaalgegevens 30
   Bijlage 6: Onderbouwing van de financiën 32

1. Inleiding en aanleiding

De openbare ruimte onderhouden is één van de taken die een gemeente dient uit te voeren. Een goed onderhouden buitenruimte draagt bij aan de veiligheid en welzijn en hiermee ook de mate van tevredenheid van de inwoners.
De openbare ruimte bestaat onder andere uit vijvers, openbare verlichting, wegen, beplanting, bomen en speelvoorzieningen. Het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) streeft ernaar om het onderhoud en vervanging van de openbare ruimte integraal op te pakken, met uitzondering van riolen en open water, die via het vGRP (verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan) lopen. Dit integraal werken is zowel op het niveau van onderhoud als de sturing in de planvorming voor vervanging.

Beheer van de openbare ruimte betreft zowel dagelijks operationele werkzaamheden als tactische en strategische werkzaamheden. Dagelijks onderhoud betreft maaien, vegen, schoffelen, snoeien en kleine herstelwerkzaamheden. Tactisch en strategisch betreft het de meerjaren vervangingsplanning (projecten) en grootonderhoud. Dit alles heeft ten doel om de openbare ruimte kwalitatief in stand te houden.

Het doel van dit IBOR is om inzicht te geven hoe en met welke middelen de komende jaren de openbare ruimte en daarmee de leefbaarheid van Wijchen in stand wordt gehouden. Het IBOR legt de kwaliteitskeuze vast voor de openbare ruimte. Aan de hand van deze keuze worden de beheerplannen geactualiseerd.

Leeswijzer:
In hoofdstuk 2 komen de kaders aan bod waaraan het IBOR zich dient te houden. Hierbij is er aandacht voor de wetgeving, het coalitieakkoord en beschikbare middelen. Hoofdstuk 3 evalueert kort het IBOR 2017-2022. Tevredenheid van de burgers, de huidige kwaliteit en de eenmalige achterstand komen hier aan bod. Hierna wordt in hoofdstuk 4 ingegaan op thema's van de openbare ruimte met daarbij waarden van de openbare ruimte en inwonersparticipatie. Hoofdstuk 5 behandelt de beheerstrategie met zowel het integraal vervangen als het onderhoud. Het geeft ook een inzicht in kosten en huidige kwaliteit.

2. Kaders voor het IBOR

2.1 Wetgeving

2.1.1 Grondwet

Artikel 21 van de Grondwet spreekt van de zorgplicht van de overheid voor de openbare ruimte. Hierbij zijn gemeenten, als eigenaar, verantwoordelijk voor de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu. Ook als de gemeente geen eigenaar is van een zaak met een publieke bestemming, voert zij toch het beheer hierover.

2.1.2 Gemeentewet en Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

De gemeentewet en de daaruit vloeiende Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) geeft aan dat overheden de financiën op orde dienen te hebben. Hier vallen ook de investeringen in de openbare ruimte onder.
In de beleidsbegroting en het jaarverslag zijn dan ook paragrafen opgenomen over het onderhoud van wegen, riolering, water, groen en gebouwen.

2.1.3 Omgevingswet

Op 1 oktober 2022 of 1 januari 2023 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet bundelt en moderniseert alle wetten voor de leefomgeving en staat voor een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van die fysieke leefomgeving.

2.1.4 Integrale documenten gemeente Wijchen

Ook binnen de gemeente Wijchen zijn er beleidsdocumenten die gaan over de openbare ruimte die van invloed zijn op de IBOR. Dit zijn onder andere: Beleidsplan Natuur en Biodiversiteit, de APV, Mobiliteitsplan ‘duurzaam onderweg tussen Maas en Waal’, Nota Ruimtelijke kwaliteit Wijchen, Ecologisch groenbeheerplan 2021-2030, Speelruimtebeleid Wijchen.

2.2 Coalitieakkoord 2018-2022

In het coalitieakkoord van 2018-2022 staan de volgende uitgangspunten:

De woonwijken en kernen liggen in groene omgeving met voldoende ruimte. De manier van onderhoud van deze omgeving ondersteund de biodiversiteit. Daarnaast hecht de gemeente ook veel waarde aan de groene buffers en de ecologische verbindingszone Heumen-Horssen. Hierbij streeft de gemeente naar een balans tussen natuur, economie en ruimtegebruik. Om in het buitengebied de bermen veiliger te maken, houdt Wijchen vast aan een gefaseerde aanpak waarbij werk met werk wordt gemaakt. Dit is niet alleen kostenbesparend, maar ook efficiënter.

Zowel voor het wonen en de leefbaarheid als voor werken streeft de gemeente naar het aantrekkelijker maken van Wijchen. Hierbij is goed onderhoud belangrijk. Dit gebeurt samen met inwoners en ondernemers. Hierbij wordt het dorpse karakter van Wijchen en de kernen gekoesterd en gepromoot. Dit gebeurt middels een regionale aanpak.
Door in te zetten op wandel- en fietsroutes wordt de gemeente nog aantrekkelijker voor toeristen. Binnen de gemeente zelf worden wandelen en fietsen ook gestimuleerd. Beweging is goed voor de gezondheid. Gezondheid is een van de belangrijke punten die in de komende Omgevingswet aan bod komen. De invoering van deze Omgevingswet staat op dit moment gepland op 1 oktober 2022 of 1 januari 2023.

Bij het ontstaan van een nieuw coalitieakkoord komen er nieuwe uitgangspunten die van invloed kunnen zijn op de vastgestelde kwaliteitsniveaus.

2.3 Beschikbare middelen

De huidige begroting (2022) is geanalyseerd. Hierbij is gekeken naar alle uitvoeringskosten die worden gemaakt om de openbare ruimte op orde te houden. Van de buitendienst is het aantal productieve uren op de IBOR-producten gekapitaliseerd en meegenomen in de berekening. Algemene kosten en uren voor beleid en beheer zijn niet meegenomen.

In de tabel hiernaast zijn de beschikbare budgetten voor onderhoud en vervanging te zien. Het totaal voor onderhoud is inclusief de productieve uren eigen dienst voor alle IBOR-producten. Binnen de gemeente Wijchen is er totaal € 5.155.484,00 beschikbaar voor onderhoud en €3.855.500,00 voor vervanging.

Hoofdbeheergroep	Budget	
	Onderhoud	Vervanging
Groen	€788.293,00	€403.660,00
Bomen	€486.687,00	€137.525,00
Gazon	€503.936,00	€19.000,00
Grasbermen	€250.000,00	€14.000,00
Meubilair	€382.742,00	€476.154,00
Reiniging	€479.415,00	
Onkruid op verharding	€155.000,00	
Verharding	€1.928.894,00	€2.543.827,00
Riolering en water	€89.144,00	€18.027,00
Kunstwerken	€91.373,00	€243.307,00
Subtotaal	€5.155.484,00	€3.837.473,00
Totaal onderhoud en vervanging	€8.992.957,00	

3. Evaluaties IBOR 2017-2022

3.1 Tevredenheid inwoners

Het klanttevredenheidsonderzoek (KTO) geeft informatie over het serviceniveau en over de tevredenheid over de kwaliteit openbare ruimte. Er is gekeken naar de tevredenheid van het onderhoud dat Wijkbeheer pleegt aan de openbare ruimte. In bijlage 1 is dit onderzoek terug te vinden.

Uit het KTO van januari 2021 blijkt dat de inwoners van Wijchen voldoende tevreden zijn met het wijkbeheer dat plaats vindt. Op vrijwel alle punten scoort het een cijfer tussen de 6 en de 7,5. Ten opzichte van het tevredenheidsonderzoek van 2018 zijn deze cijfers licht gedaald zoals te zien is in bijlage 1.

Ook is er een daling van tevredenheid over de afhandeling van meldingen zichtbaar. De gemeente streeft bij meldingen een afhandeling binnen 3 dagen, echter 21% van de ondervraagde burgers geeft aan dat dit gebeurt.

Bij het onderhoud door het wijkbeheer vallen vooral de cijfers van groenvoorziening, speeltoestellen en verlichting op. Deze cijfers zijn allen een halve punt lager dan 2018. De tevredenheid over het schoonhouden door het wijkbeheer is stabiel gebleven.

Opvallend is dat in de tevredenheid ‘hoeveelheid in de wijk’ groenvoorziening en speeltoestellen een halve punt lager scoren dan in 2018. Dit terwijl de tevredenheid over de hoeveelheid verlichting en parkeergelegenheid hierin minder snel daalden.

Ten opzichte van 2018 is de ervaren overlast toegenomen. De cijfers geven geen uitsluitsel waaruit deze toegenomen ervaren overlast uit bestaat. Een mogelijke verklaring is te vinden in de Coronatijd, waarin mensen meer thuis waren en vaker actief in de directe omgeving van de woning waardoor zij zich meer bewust zijn van zaken als achterstallig onderhoud of zwerfvuil.

3.2 Huidige kwaliteit

3.2.1 Huidige uitgangspunten van de IBOR (2018-2022)

De huidige kwaliteit van de openbare ruimte is het startpunt om naar een nieuw beheerplan te komen. Nieuwe keuzes kunnen op basis van deze kwaliteit worden genomen. Het huidige IBOR gaat uit van de volgende kwaliteitsnormen:

Beheercategorie	Winkelgebied	Bedrijventerrein	Buitengebied en kerkdorpen	Woongebied	Hoofdstructuur
Bomen	C	C	C	C	C
Groen	B	C	C	B	C
Gazon	B	C	C	B	C
Grasbermen	B	C	C	C	C
Verharding	B	C	C	C	B
Meubilair	B	C	C	B	B
Reiniging	B	C	C	B	C
Onkruid op verh.	B	B	B	B	B
Riolering en Water	B	C	C	B	C
Kunstwerken	B	C	C	B	C

Deze kwaliteitsnormen zijn als volgt te omschrijven:

A+ - Zeer intensief beheerniveau, de buitenruimte wordt op een zeer hoog niveau onderhouden waardoor er niets op aan te merken valt.

A - Intensief beheerniveau, de buitenruimte wordt op een hoog niveau onderhouden waardoor er weinig op aan te merken valt.

B - Normaal beheerniveau, het gemiddelde beheerniveau waar er hier en daar een iets is aan te merken op de buitenruimte.

C - Extensief beheerniveau, een laag beheerniveau waarbij er regelmatig slechte plekken te zien zijn.

D- Zeer extensief beheerniveau, een zeer laag beheerniveau waarbij kapitaalvernietiging optreedt.

Een voorbeeld van deze beeldkwaliteit is de onderstaande beeldlat van hagen.

Groen-beplanting-haag-snoeibeeld geschoren hagen (RAW-hoofdcodes 70.14.15/70.14.65)				
A+	A	B	C	D
				
De strakke lijnen van de haag zijn duidelijk zichtbaar. Er steken geen uitlopers uit de haag.	De strakke lijnen van de haag zijn goed zichtbaar. Er steken weinig uitlopers uit de haag.	De strakke lijnen van de haag zijn redelijk zichtbaar. Hier en daar steken kleine uitlopers uit de haag.	De strakke lijnen van de haag zijn niet meer zichtbaar. Er steken redelijk veel kleine uitlopers uit de haag.	De strakke lijnen van de haag zijn niet meer zichtbaar. Er steken veel uitlopers uit de haag. De haag heeft zich ontwikkeld tot losse heesterrand.
gemiddelde lengte uitlopers	**gemiddelde lengte uitlopers**	**gemiddelde lengte uitlopers**	**gemiddelde lengte uitlopers**	**gemiddelde lengte uitlopers**
0 cm per 100 m¹	≤ 10 cm per 100 m¹	≤ 20 cm per 100 m¹	≤ 30 cm per 100 m¹	> 30 cm per 100 m¹
maximale lengte uitgroeiende uitlopers	**maximale lengte uitgroeiende uitlopers**	**maximale lengte uitgroeiende uitlopers**	**maximale lengte uitgroeiende uitlopers**	**maximale lengte uitgroeiende uitlopers**
0 cm per 100 m¹	≤ 30 cm per 100 m¹	≤ 40 cm per 100 m¹	≤ 50 cm per 100 m¹	< 50 cm per 100 m¹

Een enkele keer is het niet mogelijk om aan de gewenste kwaliteit te voldoen. Zo kan er in groeizame periode een dip zitten in het kwaliteitsniveau voor onkruid op verharding of in beplantingen.

De raad gaf in 2021 aan enkele beheergroepen anders te willen behandelen dan de hoofdbeheergroep waartoe ze behoren. Deze beheergroepen zullen in het nieuwe IBOR als hoofdbeheergroep terugkomen.
Het gaat hierbij om: bomen, gazon, grasbermen en onkruid op verharding.

3.2.2 Schouw

De algemene indruk van de beleidsschouw uit 2021 is dat de openbare ruimte in de gemeente er goed voorstaat. Dit is terug te zien in het figuur op de volgende pagina. De CROW heeft een norm van 10% dat afgekeurd mag worden bij een schouw. De algemene indruk per hoofdgroep laat zien dat voor de hoofdbeheergroepen verzorging, meubilair, kunstwerken en oevers, en groen allen onder de 10% zitten. In het verleden heeft de raad extra aandacht gevraagd voor zwerfafval. Dit zit nu op 8% en valt dus onder de norm van 10%.

Als er vervolgens meer wordt ingezoomd op deze hoofdgroepen, zoals hiernaast te zien is, dan blijft dit beeld intact. Enkel onkruid in groen kent een hoger dan 10% afkeuringspercentage.

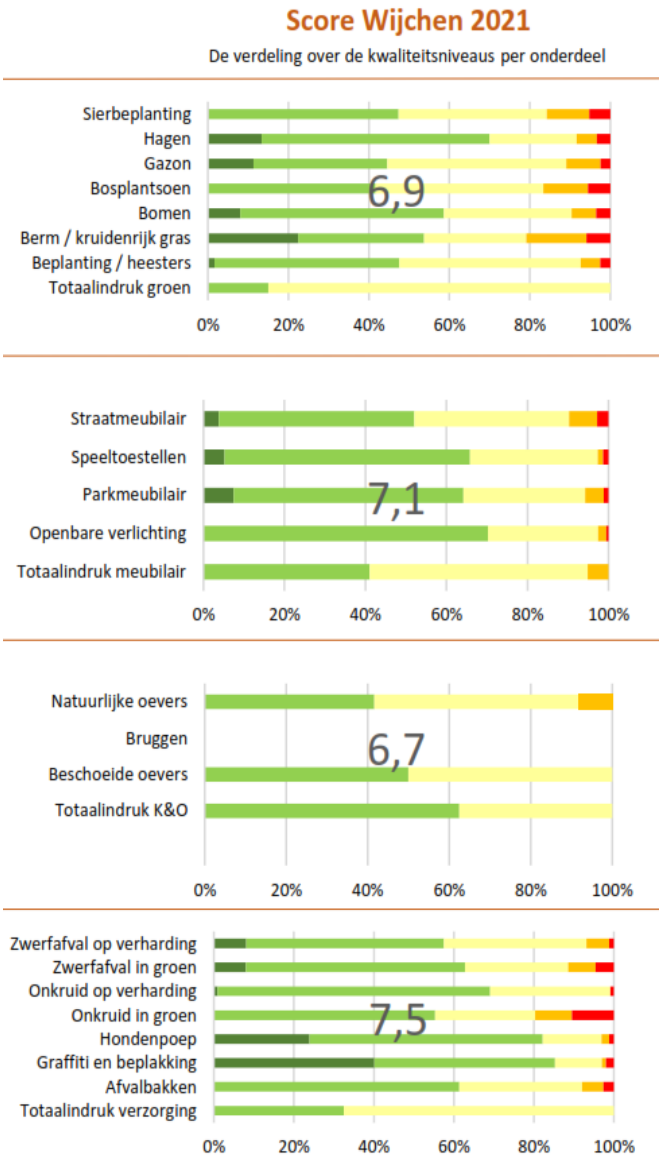

Dit is vanuit meteorologisch perspectief te verklaren. In 2021 viel er meer regen dan normaal. Gemiddeld viel er in Nederland in 2021 884 mm regen. In een normaal jaar is deze neerslag 851 mm (cijfers weeronline). Vooral in mei en juni viel er meer neerslag zoals in de neerslag grafiek te zien is. Deze twee maanden is de piek van het groeiseizoen waardoor onkruid sneller groeit.

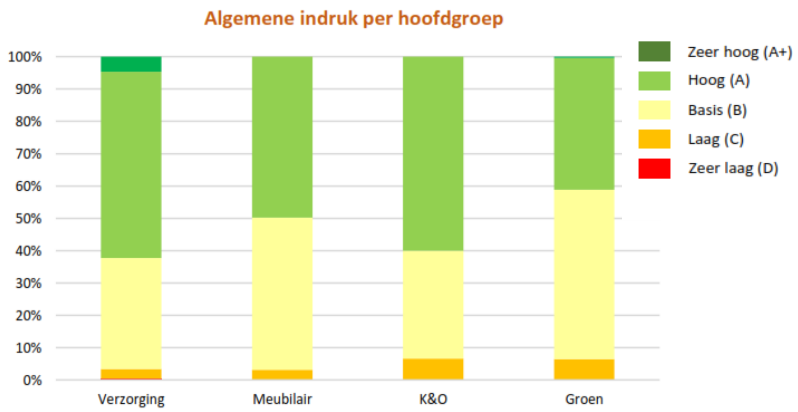

Elke andere gemeente in Nederland kende dan ook hetzelfde probleem als Wijchen.
In een dusdanig nat jaar is binnen de 20% blijven een goede prestatie te noemen. De gemeente Wijchen blijft hier ruim binnen.

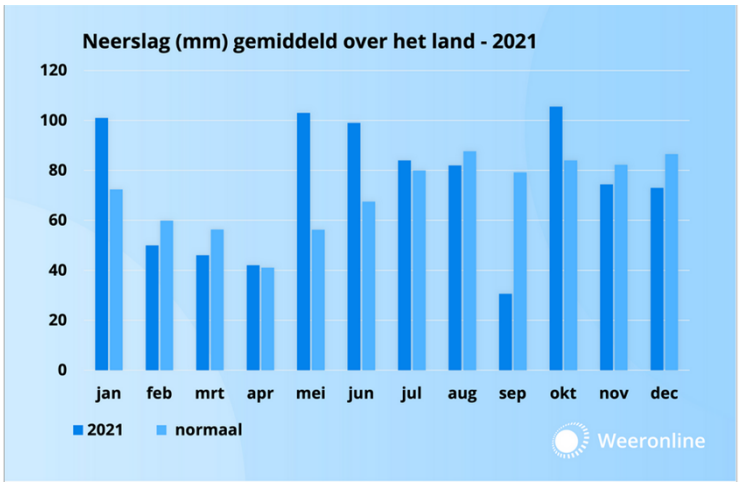

De resultaten van de schouw zijn niet ingericht conform de inrichting van de functionele gebieden die Wijchen hanteert. Om de resultaten van de schouw te vergelijken met de gewenste kwaliteitsniveaus, is er van het hoogst gevraagde kwaliteitsniveau van de gemeente uitgegaan. Dit is de B-kwaliteit. Hierbij met kanttekening dat zoals in 3.2.1 te zien is, er over de gehele gemeente gezien meer C-kwaliteit is gewenst.
De indruk van de scores is hier dat de gemeente over het algemeen het B-kwaliteit haalt. Enkel in het groen zijn er afwijkingen van meer dan 10% C en D. De C-kwaliteit is bij bermen met 14% het hoogste. Met de eerder genoemde kanttekening in oog houdend, is te constateren dat de gemeente daadwerkelijk een niveau levert dat iets hoger ligt dan het gewenste kwaliteitsniveaus.

3.2.3 Weginspectie

De weginspecties laten een beeld zien dat vergelijkbaar is met het groen. De gewenste beeldkwaliteit voor wegen is op de hoofdstructuur en in het winkelcentrum een B, en in de overige gebieden een C niveau. De gemeente Wijchen haalt een hoger niveau met 84% A+ of A. Slechts 5% is een C niveau. Dit niveau ligt hoog, echter het vervaltermijn naar een lager niveau is bij wegbeheer veel trager dan bij groen, meubilair of reiniging.

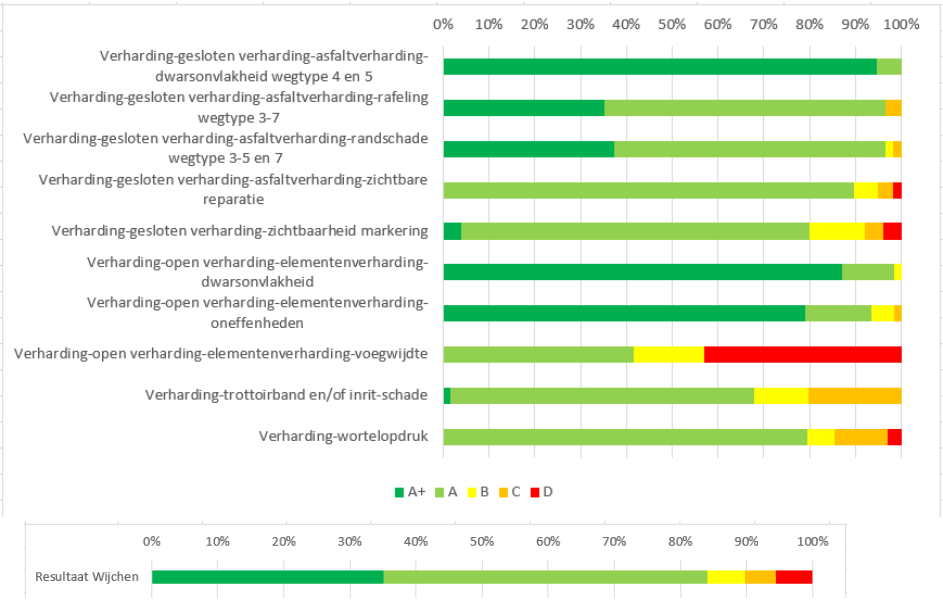

Als de D kwaliteit wordt bekeken (dit is de indicator voor vervangingen), dan valt te zien dat over de hele linie er slechts sprake is van 6% D kwaliteit. De norm is op basis van de afschrijvingstermijn 4%. Er is geen sprake van een achterstand in vervangingen. Er is echter wel sprake van een grote werkvoorraad. Deze werkvoorraad van 6% komt vooral bij de voegwijdte, de ruimte tussen twee stoeptegels of klinkers, bij elementenverharding vandaan.

Kijkend naar zowel de weginspectie als de schouw, dan valt te concluderen dat Wijchen amper D kwaliteit kent. Het betekent dat de gemeente geen eenmalige achterstand heeft voor groen, meubilair, kunstwerken, reiniging en wegen.

4. Thema's openbare ruimte

Uit de algemene beleidskaders van de gemeente Wijchen komen acht richtinggevende thema's voort. Deze thema's vormen het uitgangspunt voor de ambities voor het beheer en inrichting van de openbare ruimte.

- Identiteit
- Bruikbaarheid
- Uitstraling
- Klimaatadaptatie en duurzaamheid
- Biodiversiteit
- Veiligheid en gezondheid
- Mobiliteit en bereikbaarheid
- Participatie en zelfbeheer

De thema's dragen bij aan het realiseren van de bestuurlijke en maatschappelijke doelen en vertellen waarom bepaalde beheeractiviteiten worden uitgevoerd. De komende vier jaar streeft de gemeente er ook naar om deze thema's aan bod te laten komen in het beheer van de openbare ruimte. Met hierbij aandacht voor wat de gemeente per thema wil bereiken, wat de inwoners hierover vinden en wat de uitgangspunten zijn voor beheer en inrichting.

4.1 Waarden openbare ruimte

De acht thema's die de gemeente benoemd, zijn te plaatsen in zeven generieke waarden (bron: beleefdebuitenruimte). Deze waarden zijn op basis van diverse wetenschappelijke onderzoeken vastgesteld. Het geeft inzicht in wat verschillende inwoners belangrijk vinden aan de openbare ruimte. Per waarde is hieronder kort een algemene beschrijving van de waarde gegeven en hoe beheer aan die waarde een bijdrage kan leveren.

Milieu en duurzaamheid

De thema's klimaatadaptatie en duurzaamheid, en biodiversiteit vallen onder deze waarde. De openbare ruimte is uitermate geschikt om een bijdrage te leveren aan deze thema's. Beplanting draagt bij aan biodiversiteit, verkoeling op hete dagen en waterafvang. Daarnaast dragen recycling of een circulaire economie bij aan minder afval en daarmee de verhoging van de duurzaamheid.
Hoe:

- Extensief beheer zoals beschreven in het Ecologisch groenbeheerplan 2021-2030.
- Tegengaan hitte eiland effect door, waar mogelijk, bomen een groot bladvolume te laten hebben.
- Afkoppeling bij nieuwe projecten is leidend.
- Efficiënt beheer met als doel om de vervangingstermijnen van de assets te verlengen.

Economische waarde

Het thema bruikbaarheid suggereert een mate van waarde. Voor een deel zal het thema bruikbaarheid in economische waarde terug te vinden zijn. Maar ook kan het vallen onder de waarde gezondheid (bijv. voor sportparken) en milieu en duurzaamheid (bijv. wadi's). In de buitenruimte gebeurt een hoop. En daar zijn ook economische handelingen een onderdeel van. Denk hierbij aan terrasjes of een markt. Naast deze handelingen draagt de openbare ruimte ook bij aan de waarde van gebouwen. Zo zijn gebouwen in een groene omgeving meer waard dan een vergelijkbaar gebouw in een stenen omgeving. Ook een nette omgeving helpt bij de waardeverhoging.
Hoe:

- Nette omgeving, zowel op het gebied van straatafval als goed onderhouden groen.
- Assetbeheer zorgt voor het duurzaam instant houden van de kapitaalgoederen.

Aantrekkelijkheid en identiteit

De thema's identiteit en uitstraling vallen onder deze waarde. Een omgeving met een duidelijke identiteit zorgt voor binding van de inwoners aan die omgeving. Ook een aantrekkelijke buitenruimte verhoogt de binding van de inwoners. Het is immers prettiger wonen in een mooie omgeving.
Hoe:

- Verzorgde openbare ruimte.

- Een divers beheer in deelgebieden.
- Met behulp van belevingsindicatoren sturen op de specifieke identiteit van wijk, buurt of dorp.
- Instant houden van cultuurhistorisch groen.

Gezondheid

Het thema veiligheid en gezondheid is zowel terug te vinden in de waarde gezondheid als de hierna beschreven waarde (sociale) veiligheid. De openbare ruimte kan bijdragen aan de gezondheid van mensen. Een groene omgeving motiveert mensen om meer te bewegen. Denk hierbij aan wandelen, fietsen maar ook sporten. Het groen zelf helpt met het creëren van een schone lucht door het fijnstof en CO2 uit de lucht te halen.

Hoe:

- Goed onderhouden fiets en wandelpaden.
- Een goed aanbod van speelplekken en speelbaar groen.
- Goed onderhouden sportparken.

(Sociale) veiligheid

Sociale veiligheid is een belangrijke pijler voor de openbare ruimte. Als inwoners zich prettig en veilig op een bepaalde plek voelen, dan zijn zij eerder geneigd om naar buiten te gaan. Voelen mensen zich onveilig, dan blijven ze binnen of mijden die plek. Voor een veilige plek geldt dat het zichtbaar, eenduidig, aantrekkelijk en toegankelijk is.

Hoe:

- Goed onderhouden verlichting.
- Geen schade door assets.
- Geen overhangend groen.
- Aanpak zwerfafval in winkelgebieden.

Bereikbaarheid en beweegbaarheid

Het thema mobiliteit en bereikbaarheid is hetzelfde als de waarde bereikbaarheid en beweegbaarheid van beleefdebuitenruimte. Van A naar B gaan is waarvoor we de openbare ruimte het meest gebruiken. Een goed toegankelijke buitenruimte met meerdere routes is dan ook een pre. Ook de mate waarin inwoners die minder goed ter been zijn zich kunnen voortbewegen binnen de gemeente is van belang. Verder zegt deze waarde ook iets over de overzichtelijkheid van de openbare ruimte.

Hoe:

- Goed onderhouden wegen, trottoirs, fietspaden.
- Sturen op voldoende parkeergelegenheid bij nieuwe projecten.

Thuisgevoel en betrokkenheid

Het thema participatie en zelfbeheer zegt iets over een mate van betrokkenheid bij de eigen omgeving. Het is dan ook vergelijkbaar met de waarde thuisgevoel en betrokkenheid. Inwoners kennen de openbare ruimte rond hun woning het beste. Een goed onderhouden omgeving geeft de inwoners een tevreden gevoel. Door ze actief te betrekken bij deze ruimte wordt de mate van betrokkenheid en trots van "hun" omgeving hoger. Wijchen heeft een positieve geschiedenis met participatie in het groen

Hoe:

- Participatie in groenonderhoud.
- Participatie in afvalruimen.
- Adoptie van een groenvak, rotonde, boomspiegel of speelplek.
- Participatie in onkruidbestrijding op verhardingen.
- Participatie in gladheidsbestrijding.

4.2 Inwonersparticipatie

De gemeente stimuleert haar inwoners om mee te werken aan het onderhouden van de openbare ruimte. Inwoners kunnen zich via de site van de gemeente aanmelden om te helpen in het groenonderhoud door te snoeien, maaien of schoffelen. Bij aanmelding volgt een thuisbezoek de wijkbeheerder. Eventueel materiaal (schoffel, bezem, handschoenen) wordt verstrekt en een rechtstreeks contactpersoon wordt bekend gemaakt voor onder andere het beantwoorden van vragen en het geven van adviezen. Ook zijn er grootschalige participatieprojecten waarbij stichtingen en verenigingen parken en moestuinen bijna geheel in eigen beheer hebben, zoals De Uitloper in Bergharen. Bedrijven participeren door het sponsoren en in beheernemen van een rotonde.

Naast het groenonderhoud kunnen de inwoners van Wijchen ook de gemeente ondersteunen door zwerfafval in hun wijk of in een park op te ruimen om samen Wijchen schoon te houden.

Voor gladheidsbestrijding heeft de gemeente op verschillende locaties zoutzakken staan. Hiermee kunnen de inwoners zelf zout strooien op plekken waar de strooiwagens niet kunnen komen. Verder is er ook de mogelijkheid voor mensen om zich aan te melden voor sneeuwruimen.

De gemeente kent ook de klusmaand. Hier gaan de wijkploegen per wijk een keer per jaar zo veel mogelijk kleine problemen oplossen. Dit is een extra impuls om wijken en dorpen samen met wijk/dorpsbewoners schoon te houden. Inwoners kunnen zelf ook meehelpen met het onderhoud.

Van maart 2021 tot april 2022 liep de pilot voor MijnWijkplan van de gemeente in Bergharen, Hernen en Leur. In deze proef konden inwoners gemeentelijke wijkplannen voor de openbare ruimte inzien en eigen wensen en ideeën sturen. Deze pilot is verder geïntegreerd in het gemeentebrede onderzoek naar welk digitaal communicatieplatform geschikt is voor bewonerscontact gericht op de sociale en fysieke leefomgeving. De overlegvorm tussen leefbaarheidsgroep, gemeente en MeerVoormekaar is daarbij succesvol. Hierin vindt dan ook voortgang om zo de lopende en eventueel nieuwe initiatieven op te pakken. Het is tevens een input voor onder andere een verdere opzet voor wijkbeheer 2.0.

Naast inwoners participeren ook bedrijven. Dit doen zij door voor 3 of meer jaren een rotonde te sponsoren en in onderhoud te nemen. Met de mogelijkheid voor bedrijven om een rotonde te sponsoren krijgen rotondes een unieke uitstraling en het levert een kostenvermindering op. Daarnaast is het bevorderen voor het maatschappelijk ondernemen in Wijchen.

Daarnaast is er de verbinding met het centrummanagement, parkmanagement en buurgemeenten. Samenwerking zorgt voor meer kwaliteit, kennis, kracht bij het beheer van de leefomgeving.

5. Beheerstrategie

5.1 Integraal vervangen

Het vervangen van riolering heeft altijd invloed op de openbare ruimte. Om de riolering te bereiken moet soms de weg worden opengebroken. Hierbij kan worden afgevraagd wat het effect hiervan is op het wegbeheer.
Bij integraal werken wordt er een brug geslagen tussen disciplines. Het moment van (te overwegen om) riolering te vervangen is het moment dat grootschalig onderhoud van wegen aan de orde is, het moment dat 'het asfalt op is'. Wordt het riool van buitenaf gerepareerd of vervangen vlak nadat aan een weg groot onderhoud is uitgevoerd, dan is er op z'n minst sprake van kapitaalvernietiging.

Voorgenomen reconstructie- of vervangingsplannen hebben vaak ook gevolgen voor infrastructuur zoals kabels en leidingen, maar ook voor bomen. Voor die laatste kan in een vroeg stadium al een analyse worden gemaakt, een boomeffectanalyse.

Assets binnen de openbare ruimte hebben een verschillende levensduur. Hierbij zijn locatie en inrichting van invloed. Een boom in het park leeft bijvoorbeeld meestal langer en beter dan een boom in de verharding. Toch kan er een gemiddelde worden gesteld voor deze levensduren en daarmee de afschrijfstermijnen.

Risico bewust rioolbeheer
Op dit moment wordt door het team Ruimtelijk Beheer de mogelijkheid onderzocht voor risico bewust rioolbeheer. Zodra dit daadwerkelijk geïmplementeerd wordt, ontstaat er een nieuwe situatie waarbij de levensduren en daarmee het jaar van vervangingen in het beheersysteem veranderen. Dit heeft dan ook impact op de rest van de openbare ruimte. Zo kunnen bijvoorbeeld de levensduur van een weg gelijkgetrokken worden met de levensduur van het riool.

Het voorstel voor de afschrijftermijnen zijn:

- Riolen: gemiddeld 68 jaar;
- Wegen: gemiddeld 72,5 jaar, waarbij er 68,5 jaar voor hoofdwegen en wegen met riolering wordt gehanteerd en 95 jaar voor wegen in het buitengebied zonder riolering. Ook element- en asfaltverhardingen kennen verschillende levensduren;
- Bomen: 68,5 jaar; door te streven naar oudere bomen met een goed bladvolume, kan hier een bijdrage geleverd worden aan de klimaatopgave;

- Beplanting: 33 jaar.

5.2 Integraal onderhoud

Het onderhoud is redelijk fragmentarisch over de verschillende vakdisciplines georganiseerd. Voor een deel blijft dit altijd zo, maar integraal onderhoud biedt kansen in kwaliteit en financiën.

Integraal in een gebied werken betekent dat de inwoner de kwaliteit als beter ervaart. En het verval naar een lager niveau gaat langzamer, want vuil trekt immers vuil aan. Het is dus belangrijk dat er gezorgd wordt voor zoveel mogelijk gelijktijdige uitvoering van de werkzaamheden.
Voorbeelden van werkzaamheden die gecombineerd kunnen worden: verwijderen zwerfafval, onkruid op verharding en beplanting verwijderen, vegen van wegen, veegvuil opruimen (onkruidgroei op verharding ontstaat eerder als er veegvuil ligt). Wijchen werkt al met wijkbonnen, hierbij worden grotere acties op wijkniveau ingepland, de inwoners waarderen deze actie.

Bij de planning van de werkzaamheden als de keuze in de kwaliteitsniveaus kan zoveel mogelijk op ingespeeld worden op het maken van werk met werk.
De kwaliteitsniveaus stellen we vaak vast op basis van de beeldsystematiek. Dit is zeer geschikt om de politiek een afweging te laten maken in kwaliteit en financiële middelen.

5.3 Kosten van de huidige beheerkwaliteit

Om tot de bedragen voor de gewenste situatie te komen zijn de arealen per deelgebied vermenigvuldigd met normkosten die gekoppeld zijn aan de kwaliteitsniveaus per beheergroep. Er is ook een correctie zichtbaar voor mensen van de sociale werk. Deze mensen kunnen door lichamelijke beperkingen vaak niet of lastig werken met een C-niveau en zullen een hoger niveau leveren. Ook als een C-niveau gewenst is. Veranderingen in arealen of andere mutaties zijn geborgd in de reguliere planning en control cyclus.

Rentelast is in dit IBOR buiten beschouwing gelaten. Het werk moet duurgaan, ondanks de rente. Daarbij kan de rentelast verschillen. Wel wordt er in de begroting

uitgegaan van een fictieve bijdrage vanuit het vGRP. Bij vervanging van riolering moet vaak de weg opengebroken worden. De weg mag daarbij in een hoek van 45 graden, vanuit het riool gezien, vervangen worden. Bij het personeel is er gekeken hoeveel procent van het werk er daadwerkelijk buiten uitvoerend werk is. Er is gerekend met 0% voor het kantoorpersoneel, wijkbeheerders op 20%, de voorman op 65% en de groenmensen op 100%. In bijlage 6 staat uitgebreider beschreven hoe de onderstaande bedragen tot stand zijn gekomen.

Beheercategorie	Winkelgebied	Bedrijventerrein	Buitengebied en kerkdorpen	Woongebied	Hoofdstructuur
Bomen	C	C	C	C	C
Groen	B	C	C	B	C
Gazon	B	C	C	B	C
Grasbermen	B	C	C	C	C
Verharding	B	C	C	C	B
Meubilair	B	C	C	B	B
Reiniging	B	C	C	B	C
Onkruid op verh.	B	B	B	B	B
Riolering en Water	B	C	C	B	C
Kunstwerken	B	C	C	B	C

Totale kosten openbare ruimte		verschil t.o.v. huidige situatie
Gewenste situatie	€ 9.012.762	100,22%
Huidige situatie /begroting	€ 8.992.957	
Verschil	€ -19.805	-0,22%

De voortzetting van de huidige keuzes van de beheerkwaliteit, zoals hierboven te zien, heeft invloed op de begroting van de gemeente. Hierboven is te zien dat er, op basis van de huidige begroting, een begrotingstekort van €19.805,00 ontstaat.

Bijlagen:

Bijlage 1: Klanttevredenheidsonderzoek (KTO)
Bijlage 2: Weginspecties
Bijlage 3: Eenheidscijfers onderhoud
Bijlage 4: Eenheidscijfers vervanging
Bijlage 5: Areaalgegevens
Bijlage 6: Onderbouwing van de financiën

Bijlage 1: Klanttevredenheidsonderzoek (KTO)

Resultaten	2011	2013	2015	2018	2021
Belang taken wijkbeheer (voor het eerst gesteld in 2021): percentage die de taak het meest belangrijk vindt					
Onderhoud bestrating					98%
Onderhoud groen					91%
Verwijderen zwerfvuil					66%
Schoonhouden bestrating van blad en onkruid					65%
Tevredenheid hoe medewerkers taken uitvoeren	**6,7**	**6,7**	**7,0**	**6.9**	**6,8**
Snelheid uitvoering taken Wijkbeheer	**6,4**	**6,5**	**6,8**	**6.6**	**6,5** ↓
Melding gedaan bij Wijkbeheer	**30%**	**30%**	**24%**	**31%**	**34%** ↑
Direct bij juiste persoon terecht (bij telefonisch contact)	73%	80%	71%	60%	58% ↓
Tevredenheid bereikbaarheid Wijkbeheer	**7,1**	**7,1**	**7,2**	**6,8**	**7,1**
Afhandeling melding binnen een week	37%	56%	51%	42%	40% ↓
Melding nooit afgehandeld	26%	15%	14%	15%	11%
Tevredenheid afhandeling melding	**6,3**	**6,7**	**7,0**	**6,7**	**6,6** ↓
Vriendelijkheid medewerkers Wijkbeheer	7,5	7,4	7,5	7,5	7,4
Tevredenheid onderhoud door Wijkbeheer					
Groenvoorziening	6,6	6,2	6,9	6,8	6,3 ↓
Bestrating	6,6	6,1	6,6	6,6	6,5
Speeltoestellen	6,6	6,5	6,9	7,1	6,5 ↓
Verlichting	7,2	7,3	6,7	7,4	7,0 ↓
Parkeerplaatsen	6,6	6,5	6,7	6,6	6,4
Riolering	6,8	6,4	6,9	6,9	6,7
Tevredenheid schoonhouden door Wijkbeheer					
Groenvoorziening	6,7	6,4	6,9	6,9	6,7
Bestrating	6,8	6,4	6,8	6,9	6,6 ↓
Speeltoestellen	6,8	6,6	7,0	7,1	7,0
Verlichting	7,0	7,2	7,3	7,3	7,3
Parkeerplaatsen	6,7	6,7	6,8	6,8	6,9
Riolering	6,9	6,4	6,9	6,8	6,9
Tevredenheid hoeveelheid in wijk					
Verlichting	7,1	7,6	7,4	7,6	7,4
Parkeergelegenheid	6,3	6,4	6,4	6,5	6,4
Speeltoestellen	6,6	6,5	6,8	6,9	6,5 ↓
Groenvoorziening	7,1	7,0	7,2	7,3	6,8 ↓
Veiligheid wijk	**7,0**	**7,2**	**7,3**	**7,5**	
Verkeersveiligheid	6,5	6,6	6,4	6,5	6,4
Veiligheid speeltoestellen	7,0	7,1	7,2	7,3	7,3
Overlast hangjongeren	6,6	7,1	7,2	7,1	6,9
Criminaliteit	6,5	6,7	6,8	7,0	6,9
Geweld en agressie	7,0	7,4	7,5	7,7	7,6
Straatverlichting	-	7,5	7,4	7,6	7,3 ↓
Ervaren overlast	**36%**	**34%**	**30%**	**44%**	**49%** ↑
Verkeersoverlast	-	35%	37%	42%	40%
Geluidsoverlast	-	-	43%	53%	51%
Overlast hangjongeren	-	28%	22%	22%	20%
Geweld en agressie	-	-	6%	4%	5%
Kapotte straatverlichting	-	11%	13%	15%	13%
Toename overlast	**56%**	**28%**	**17%**	**23%**	**28%** ↑
Overlast gelijk gebleven	-	58%	68%	67%	56%
Afname overlast	**43%**	**13%**	**15%**	**11%**	**17%** ↑

Bijlage 2: Weginspecties

Beeldmeetlatten	A+ aantal	A aantal	B aantal	C aantal	D aantal
Verharding-gesloten verharding-asfaltverharding-dwarsonvlakheid wegtype 4 en 5	54	3	0	0	0
Verharding-gesloten verharding-asfaltverharding-rafeling wegtype 3-7	20	35	0	2	0
Verharding-gesloten verharding-asfaltverharding-randschade wegtype 3-5 en 7	22	35	1	1	0
Verharding-gesloten verharding-asfaltverharding-zichtbare reparatie	0	52	3	2	1
Verharding-gesloten verharding-zichtbaarheid markering	1	19	3	1	1
Verharding-open verharding-elementenverharding-dwarsonvlakheid	54	7	1	0	0
Verharding-open verharding-elementenverharding-oneffenheden	49	9	3	1	0
Verharding-open verharding-elementenverharding-voegwijdte	0	27	10	0	28
Verharding-trottoirband en/of inrit-schade	1	39	7	12	0
Verharding-wortelopdruk	0	54	4	8	2
Totaalresultaat Wijchen	201	280	32	27	32

Beeldmeetlatten	A+	A	B	C	D
Verharding-gesloten verharding-asfaltverharding-dwarsonvlakheid wegtype 4 en 5	95%	5%	0%	0%	0%
Verharding-gesloten verharding-asfaltverharding-rafeling wegtype 3-7	35%	61%	0%	4%	0%
Verharding-gesloten verharding-asfaltverharding-randschade wegtype 3-5 en 7	37%	59%	2%	2%	0%
Verharding-gesloten verharding-asfaltverharding-zichtbare reparatie	0%	90%	5%	3%	2%
Verharding-gesloten verharding-zichtbaarheid markering	4%	76%	12%	4%	4%
Verharding-open verharding-elementenverharding-dwarsonvlakheid	87%	11%	2%	0%	0%
Verharding-open verharding-elementenverharding-oneffenheden	79%	15%	5%	2%	0%
Verharding-open verharding-elementenverharding-voegwijdte	0%	42%	15%	0%	43%
Verharding-trottoirband en/of inrit-schade	2%	66%	12%	20%	0%
Verharding-wortelopdruk	0%	79%	6%	12%	3%
Totaalresultaat Wijchen	35%	49%	6%	5%	6%

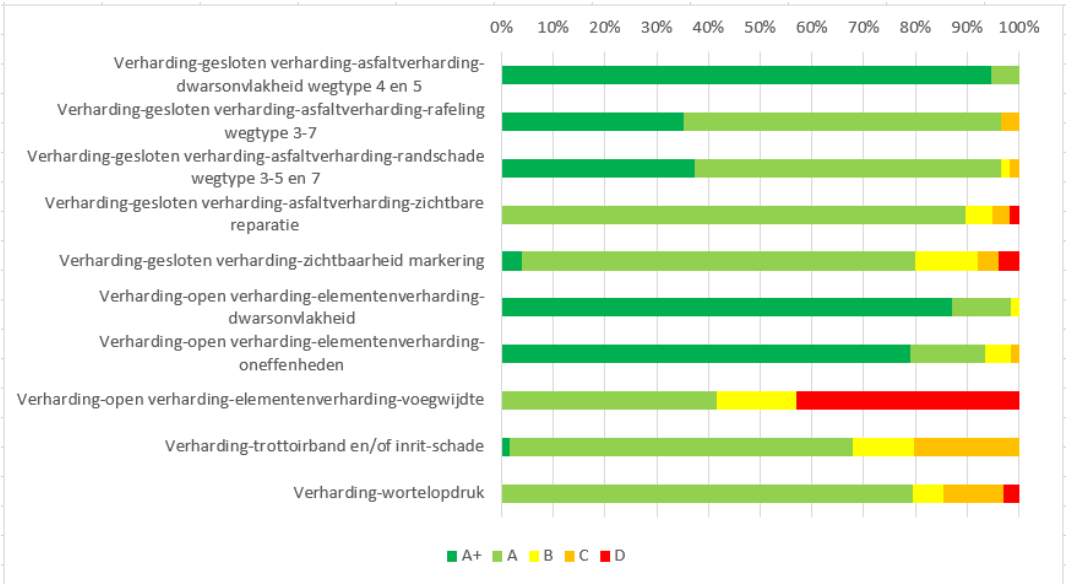

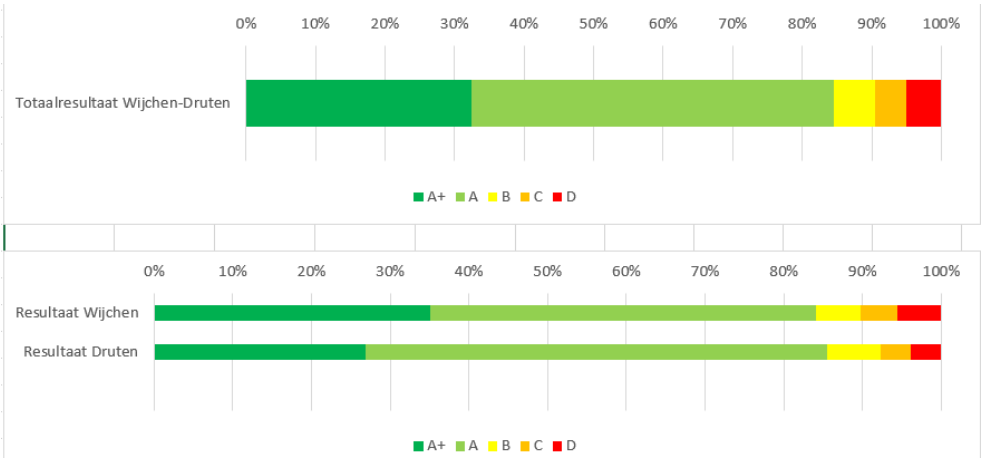
0%
10%
20%
30%
40%
50%
60%
70%
80%
90%
100%
Totaalresultaat Wijchen-Druten
A+
A
B
C
D

0%
10%
20%
30%
40%
50%
60%
70%
80%
90%
100%
Resultaat Wijchen
Resultaat Druten
A+
A
B
C
D

Bijlage 3: Eenheidscijfers onderhoud

				Onderhoud		
Nr.	**Hoofdbeheergroep**	Beheergroep				
				Kwal A	Kwal B	Kwal C
1	**Bomen**	Bomen in beplanting	st	€ 19,50	€ 16,39	€ 13,63
2		Bomen in gras	st	€ 18,84	€ 17,74	€ 16,36
3		Bomen in verharding	st	€ 29,93	€ 24,17	€ 20,33
4		Leiboom / vormboom	st	€ 59,57	€ 34,20	€ 24,71
5		Gekandelaberd en knot	st	€ 59,57	€ 34,20	€ 24,71
6	**Groen**	Bosplantsoen	m2	€ 1,17	€ 0,86	€ 0,59
7		(Dorps)Bos	m2	€ 0,43	€ 0,30	€ 0,16
8		Loofbos	m2	€ 0,43	€ 0,30	€ 0,16
9		Bosplantsoen - EVZ	m2	€ 1,17	€ 0,86	€ 0,59
10		Haagstruweel	m2	€ 1,17	€ 0,86	€ 0,59
11		Houtsingels/wallen	m2	€ 1,17	€ 0,86	€ 0,59
12		Hakhout	m2	€ 1,17	€ 0,86	€ 0,59
13		Kruidenrijk grasland (1x maaien/afvoer.)	m2	€ 0,10	€ 0,09	€ 0,08
14		Ruigte	m2	€ 0,07	€ 0,06	€ 0,05
15		Weide	m2	€ 0,94	€ 0,75	€ 0,61
16		Bloemenweide (1x maai/afvoer.)	m2	€ 0,10	€ 0,09	€ 0,08
17		Bodembedekkers	m2	€ 3,73	€ 3,04	€ 2,64
18		Vaste planten	m2	€ 4,17	€ 3,39	€ 2,91
19		Klimplanten	m2	€ 4,17	€ 3,39	€ 2,91
20		Heesters	m2	€ 3,72	€ 2,96	€ 2,62
21		Fijne sierheester	m2	€ 3,72	€ 2,96	€ 2,62
22		Grove sierheester	m2	€ 3,72	€ 2,96	€ 2,62
23		Botanische rozen	m2	€ 7,30	€ 5,49	€ 4,34
24		Struikrozen / heesterrozen	m2	€ 10,34	€ 7,44	€ 4,29
25		Blokhagen	m2	€ 5,63	€ 4,87	€ 3,71
26		Hagen hoogte 0 - 50	m2	€ 5,63	€ 4,87	€ 3,71
27		Hagen hoogte 50 -100	m2	€ 5,63	€ 4,87	€ 3,71
28		Hagen hoogte 100-150	m2	€ 5,63	€ 4,87	€ 3,71
29		Hagen hoogte >150	m2	€ 5,63	€ 4,87	€ 3,71
30	**Gazon**	Gazon	m2	€ 0,60	€ 0,49	€ 0,41
31		Gazon talud	m2	€ 0,60	€ 0,49	€ 0,41
32		Gazons met bloembollen	m2	€ 1,31	€ 1,12	€ 0,61
33		Recreatief grasveld	m2	€ 0,60	€ 0,49	€ 0,41
34		Hondenuitlaatzones	m2	€ 0,81	€ 0,70	€ 0,55
35	**Ruw gras**	Grasbermen (1x maaien/afvoer.)	m2	€ 0,10	€ 0,09	€ 0,08
36		Grasbermen (2x maaien/afvoer.)	m2	€ 0,16	€ 0,15	€ 0,14
37		Grasbermen (2x maaien/afvoer talud)	m2	€ 0,16	€ 0,15	€ 0,14
38		Grasbermen (4x maaien)	m2	€ 0,27	€ 0,27	€ 0,26
39		Grasbermen (6x maaien)	m2	€ 0,41	€ 0,41	€ 0,39
40		Hondenuitlaatberm	m2	€ 0,94	€ 0,75	€ 0,61
41		Grasbermen	m2	€ 0,07	€ 0,06	€ 0,05
42		Grasbermen (1x klepelen)	m2	€ 0,07	€ 0,06	€ 0,05
43		Grasbermen (2x klepelen)	m2	€ 0,10	€ 0,08	€ 0,08
44		Ruw gras (12x maaien)	m2	€ 0,82	€ 0,82	€ 0,78
45	**Meubilair**	Afvalbakken	m2	€ 27,12	€ 21,87	€ 17,06
46		Banken en tafels	m2	€ 31,32	€ 25,26	€ 19,70
47		Paaltjes	m2	€ 1,37	€ 1,11	€ 0,86
48		Fietsklemmen	m2	€ 0,71	€ 0,57	€ 0,44
49		Lichtmasten	m2	€ 12,65	€ 10,20	€ 7,96
50		Armaturen	m2	€ 10,54	€ 8,50	€ 6,63
51		VRI	m2	€ 6.200,00	€ 5.000,00	€ 3.900,00

52		Borden en geleiders	m2	€ 3,58	€ 2,89	€ 2,25
53		ANWB borden	m2	€ 3,58	€ 2,89	€ 2,25
54		Speeltoestel	m2	€ 65,00	€ 65,00	€ 65,00
55		Afscheidingen	m2	€ 1,96	€ 1,96	€ 1,96
56	**Reiniging**	Lediging afvalbakken	m2	€ 176,72	€ 142,51	€ 142,51
57		Grof zwerfafval	m2	€ 0,02	€ 0,02	€ 0,02
58		Fijn zwerfafval	m2	€ 0,01	€ 0,01	€ 0,01
59		Veegvuil	m2	€ 0,05	€ 0,04	€ 0,03
60		Natuurlijk afval	m2	€ 0,04	€ 0,03	€ 0,02
61	**Onkruid op verh.**	Onkruid op verharding	m2	€ 0,14	€ 0,11	€ 0,09
62	**Verharding**	Asfaltverharding	m2	€ 0,96	€ 0,77	€ 0,60
63		stil asfalt (7% kostenverhogend)	m2	€ 1,03	€ 0,83	€ 0,65
64		Elementenverharding (beton)	m2	€ 0,50	€ 0,40	€ 0,32
65		Elementenverharding (gebakken materiaal)	m2	€ 0,93	€ 0,75	€ 0,59
66		Betonverhardingen	m2	€ 0,36	€ 0,29	€ 0,23
67		Bermen (verhard)	m2	€ 0,14	€ 0,12	€ 0,09
68		Belijning en figuratie	m2	€ 1,07	€ 0,87	€ 0,68
69		Halfverharde paden	m2	€ 0,61	€ 0,45	€ 0,29
70	**Riolering en Water**	Houtachtige oeverbegroeiing	m1	€ 3,10	€ 2,50	€ 1,95
71		Wadi's	m2	€ 0,24	€ 0,19	€ 0,15
72		Poelen	st	€ 0,43	€ 0,35	€ 0,27
73		Natuurlijke oeverbegroeiing	m2	€ 0,07	€ 0,06	€ 0,05
74		Riet oeverbegroeiing	m2	€ 0,07	€ 0,06	€ 0,05
75		Wilgen oeverbegroeiing	m2	€ 0,07	€ 0,06	€ 0,05
76		Bermsloot	m1	€ 0,27	€ 0,27	€ 0,27
77	**Kunstwerken**	Brug (hout)	st	€ 510,00	€ 445,00	€ 295,00
78		Brug (hout, leuning niet schilderen)	st	€ 444,00	€ 325,00	€ 288,00
79		Brug vast = Viaduct	st	€ 2.164,00	€ 1.488,00	€ 1.200,00
80		Geluidswerende constructies	st	€ 395,00	€ 288,00	€ 245,00
81		Tunnel (auto)	st	€ 1.211,00	€ 600,00	€ 555,00
82		Tunnel (fietser-voetganger)	st	€ 2.026,00	€ 1.568,00	€ 1.365,00
83		Faunapassage (zie duiker)	st			
84		Faunarasters	st	€ 50,00	€ 25,00	€ 25,00
85		Kademuur (staal)	st	€ 574,00	€ 373,00	€ 125,00
86		Duiker (rechthoekig)	st	€ 68,00	€ 53,00	€ 53,00
87		Duiker (rond)	st			
88		Walbescherming (=Beschoeiing)	st	€ 68,00	€ 53,00	€ 43,00
89		Hek	st	€ 50,00	€ 34,00	€ 25,00
90		Steigers	st	€ 451,00	€ 231,00	€ 222,00
91		Muur metselwerk	st	€ 432,00	€ 324,00	€ 250,00
92		Strekdam	st		€ -	

Bijlage 4: Eenheidscijfers vervanging

Hoofdbeheergroep	Beheergroep		aanlegkosten	Afschrijvings termijn			kosten vervanging		
				Kwal A	Kwal B	Kwal C	Kwal A	Kwal B	Kwal C
Bomen	Bomen in beplanting	st	€ 386,35	55	60	65	€ 7,02	€ 6,44	€ 5,94
	Bomen in gras	st	€ 386,35	55	60	65	€ 7,02	€ 6,44	€ 5,94
	Bomen in verharding	st	€ 1.500,00	55	60	65	€ 27,27	€ 25,00	€ 23,08
	Leiboom / vormboom	st	€ 386,35	55	60	65	€ 7,02	€ 6,44	€ 5,94
	Gekandelaberd en knot	st	€ 386,35	55	60	65	€ 7,02	€ 6,44	€ 5,94
Groen	Bosplantsoen	m2	€ 10,00	100	100	100	€ 0,10	€ 0,10	€ 0,10
	(Dorps)Bos	m2	€ 7,50	100	100	100	€ 0,08	€ 0,08	€ 0,08
	Loofbos	m2	€ 7,50	100	100	100	€ 0,08	€ 0,08	€ 0,08
	Bosplantsoen - EVZ	m2	€ 10,00	100	100	100	€ 0,10	€ 0,10	€ 0,10
	Haagstruweel	m2	€ 10,00	100	100	100	€ 0,10	€ 0,10	€ 0,10
	Houtsingels/wallen	m2	€ 10,00	100	100	100	€ 0,10	€ 0,10	€ 0,10
	Hakhout	m2	€ 10,00	100	100	100	€ 0,10	€ 0,10	€ 0,10
	Kruidenrijk grasland (1x maaien/afvoer.)	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
	Ruigte	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
	Weide	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
	Bloemenweide (1x maai/afvoer.)	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
	Bodembedekkers	m2	€ 22,55	25	30	35	€ 0,90	€ 0,75	€ 0,64
	Vaste planten	m2	€ 33,80	20	25	30	€ 1,69	€ 1,35	€ 1,13
	Klimplanten	m2	€ 33,80	20	25	30	€ 1,69	€ 1,35	€ 1,13
	Heesters	m2	€ 22,55	25	30	35	€ 0,90	€ 0,75	€ 0,64
	Fijne sierheester	m2	€ 22,55	25	30	35	€ 0,90	€ 0,75	€ 0,64
	Grove sierheester	m2	€ 22,55	25	30	35	€ 0,90	€ 0,75	€ 0,64
	Botanische rozen	m2	€ 26,30	25	30	35	€ 1,05	€ 0,88	€ 0,75
	Struikrozen / heesterrozen	m2	€ 26,30	25	30	35	€ 1,05	€ 0,88	€ 0,75
	Blokhagen	m2	€ 17,30	25	30	35	€ 0,69	€ 0,58	€ 0,49
	Hagen hoogte 0 - 50	m2	€ 17,30	25	30	35	€ 0,69	€ 0,58	€ 0,49
	Hagen hoogte 50 -100	m2	€ 17,30	25	30	35	€ 0,69	€ 0,58	€ 0,49
	Hagen hoogte 100-150	m2	€ 17,30	25	30	35	€ 0,69	€ 0,58	€ 0,49
	Hagen hoogte >150	m2	€ 17,30	25	30	35	€ 0,69	€ 0,58	€ 0,49
Gazon	Gazon	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
	Gazon talud	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
	Gazons met bloembollen	m2	€ 6,73	95	100	105	€ 0,07	€ 0,07	€ 0,06
	Recreatief grasveld	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
	Hondenuitlaatzones	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
Ruw gras	Grasbermen (1x maaien/afvoer.)	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
	Grasbermen (2x maaien/afvoer.)	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
	Grasbermen (2x maaien/afvoer talud)	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
	Grasbermen (4x maaien)	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
	Grasbermen (6x maaien)	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
	Hondenuitlaatberm	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
	Grasbermen	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
	Grasbermen (1x klepelen)	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
	Grasbermen (2x klepelen)	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
	Ruw gras (12x maaien)	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
Meubilair	Afvalbakken	m2	€ 384,11	20	25	30	€ 19,21	€ 15,36	€ 12,80
	Banken en tafels	m2	€ 705,46	20	25	30	€ 35,27	€ 28,22	€ 23,52
	Paaltjes	m2	€ 250,00	20	25	30	€ 12,50	€ 10,00	€ 8,33
	Fietsklemmen	m2	€ 300,00	20	25	30	€ 15,00	€ 12,00	€ 10,00
	Lichtmasten	m2	€ 1.121,35	40	45	50	€ 28,03	€ 24,92	€ 22,43
	Armaturen	m2	€ 450,00	20	25	30	€ 22,50	€ 18,00	€ 15,00
	VRI	m2	€ 225.000,00	30	35	40	€ 7.500,00	€ 6.428,57	€ 5.625,00
	Borden en geleiders	m2	€ 142,50	20	25	30	€ 7,13	€ 5,70	€ 4,75

	ANWB borden	m2	€ 142,50	20	25	30	€ 7,13	€ 5,70	€ 4,75
	Speeltoestel	m2	€ 3.071,84	10	15	20	€ 307,18	€ 204,79	€ 153,59
	Afscheidingen	m2	€ 78,00	20	25	30	€ 3,90	€ 3,12	€ 2,60
Verharding	Asfaltverharding	m2	€ 67,57	68	73	78	€ 0,99	€ 0,93	€ 0,87
	stil asfalt (7% kostenverhogend)	m2	€ 65,07	45	50	55	€ 1,45	€ 1,30	€ 1,18
	Elementenverharding (beton)	m2	€ 51,98	68	73	78	€ 0,76	€ 0,71	€ 0,67
	Elementenverharding (gebakken materiaal)	m2	€ 98,75	68	73	78	€ 1,45	€ 1,35	€ 1,27
	Betonverhardingen	m2	€ 88,36	68	73	78	€ 1,30	€ 1,21	€ 1,13
	Bermen (verhard)	m2	€ 37,54	35	40	45	€ 1,07	€ 0,94	€ 0,83
	Belijning en figuratie	m2	€ 14,15	30	35	40	€ 0,47	€ 0,40	€ 0,35
	Halfverharde paden	m2	€ 11,35	25	30	35	€ 0,45	€ 0,38	€ 0,32
Riolering en Water	Houtachtige oeverbegroeiing	m1	€ 50,00	45	50	55	€ 1,11	€ 1,00	€ 0,91
	Wadi's	m2	€ 30,00	45	50	55	€ 0,67	€ 0,60	€ 0,55
	Poelen	st	€ 500,00	45	50	55	€ 11,11	€ 10,00	€ 9,09
	Natuurlijke oeverbegroeiing	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
	Riet oeverbegroeiing	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
	Wilgen oeverbegroeiing	m2	€ 4,73	95	100	105	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,05
	Bermsloot	m1	€ 10,00	95	100	105	€ 0,11	€ 0,10	€ 0,10
Kunstwerken	Brug (hout)	st	€ 27.000,00	30	30	30	€ 900,00	€ 900,00	€ 900,00
	Brug (hout, leuning niet schilderen)	st	€ 27.540,00	30	30	30	€ 918,00	€ 918,00	€ 918,00
	Brug vast = Viaduct	st	€ 250.000,00	80	80	80	€ 3.125,00	€ 3.125,00	€ 3.125,00
	Geluidswerende constructies	st	€ 316.200,00	60	60	60	€ 5.270,00	€ 5.270,00	€ 5.270,00
	Tunnel (auto)	st	€ -	0	0	0			
	Tunnel (fietser-voetganger)	st	€ 382.500,00	80	80	80	€ 4.781,25	€ 4.781,25	€ 4.781,25
	Faunapassage (zie duiker)	st							
	Faunarasters	st	€ 6.700,00	35	35	35	€ 191,43	€ 191,43	€ 191,43
	Kademuur (staal)	st	€ 153.000,00	80	80	80	€ 1.912,50	€ 1.912,50	€ 1.912,50
	Duiker (rechthoekig)	st	€ 27.540,00	80	80	80	€ 344,25	€ 344,25	€ 344,25
	Duiker (rond)	st	€ 18.360,00	80	80	80	€ 229,50	€ 229,50	€ 229,50
	Walbescherming (=Beschoeiing)	st	€ 9.200,00	50	50	50	€ 184,00	€ 184,00	€ 184,00
	Hek	st	€ 4.600,00	50	50	50	€ 92,00	€ 92,00	€ 92,00
	Steigers	st	€ 21.420,00	35	35	35	€ 612,00	€ 612,00	€ 612,00
	Muur metselwerk	st	€ 35.700,00	60	60	60	€ 595,00	€ 595,00	€ 595,00

Bijlage 5: Areaalgegevens

Nr.	Hoofdbeheergroep						
			Bedrijventerrein	Buitengebied en kerkdorpen	Woongebied	Hoofdstructuur	
1	Bomen	Bomen in beplanting	941	2.367	3.326	1.506	
2		Bomen in gras	2.426	6.101	8.572	3.880	
3		Bomen in verharding	253	637	896	405	
4		Leiboom / vormboom	16	41	58	26	
5		Gekandelaberd en knot	22	55	77	35	
6	Groen	Bosplantsoen	56.082	141.037	198.170	89.711	
7		(Dorps)Bos	53.451	134.422	188.875	85.503	
8		Loofbos	3.935	9.897	13.906	6.295	
9		Bosplantsoen - EVZ	1.258	3.164	4.445	2.012	
10		Haagstruweel	299	751	1.056	478	
11		Houtsingels/wallen	405	1.019	1.432	648	houtsingels/wallen + houtwal
12		Hakhout	46	115	161	73	
13		Kruidenrijk grasland (1x maaien/afvoer.)	1.436	3.611	5.073	2.297	
14		Ruigte	-	-	-	-	
15		Weide	-	-	-	-	
16		Bloemenweide (1x maai/afvoer.)	264	663	931	422	
17		Bodembedekkers	4.570	11.493	16.149	7.311	
18		Vaste planten	621	1.562	2.195	993	
19		Klimplanten	9	24	33	15	
20		Heesters	14.270	35.886	50.424	22.827	
21		Fijne sierheester	-	-	-	-	
22		Grove sierheester	-	-	-	-	
23		Botanische rozen	16	39	55	25	
24		Struikrozen / heesterrozen	1	3	4	2	heesterrozen
25		Blokhagen	512	1.287	1.808	818	
26		Hagen hoogte 0 - 50	27	69	97	44	
27		Hagen hoogte 50 -100	2.289	5.756	8.088	3.661	
28		Hagen hoogte 100-150	141	355	498	226	haag + haag 100-150
29		Hagen hoogte >150	316	794	1.116	505	
30	Gazon	Gazon	138.878	349.258	490.737	222.155	
31		Gazon talud	2.934	7.380	10.369	4.694	
32		Gazons met bloembollen	529	1.332	1.871	847	
33		Recreatief grasveld	26.232	65.971	92.695	41.963	grassportvelden
34		Hondenuitlaatzones	4.388	11.035	15.505	7.019	hondenuitlaatplaatsen
35	Ruw gras	Grasbermen (1x maaien/afvoer.)	7.821	19.668	27.635	12.510	1* maaien/afvoeren + 1*/3jr maaien/afvoeren
36		Grasbermen (2x maaien/afvoer.)	69.160	173.928	244.384	110.632	
37		Grasbermen (2x maaien/afvoer talud)	2.291	5.760	8.094	3.664	
38		Grasbermen (4x maaien)	4.892	12.303	17.287	7.826	4* maaien + 4* maaien/afvoeren
39		Grasbermen (6x maaien)	3.160	7.948	11.167	5.055	
40		Hondenuitlaatberm	322	810	1.138	515	
41		Grasbermen	-	-	-	-	
42		Grasbermen (1x klepelen)	6.074	15.275	21.463	9.716	
43		Grasbermen (2x klepelen)	30.680	77.155	108.409	49.076	
44		Ruw gras (12x maaien)	9.511	23.918	33.606	15.213	
45	Meubilair	Afvalbakken	10	150	265	-	
46		Banken en tafels	-	5	160	-	
47		Paaltjes	50	100	400	-	
48		Fietsklemmen	25	25	-	31	
49		Lichtmasten	1.098	2.760	3.878	1.756	
50		Armaturen	1.099	2.764	3.884	1.758	
51		VRI	-	-	-	5	
52		Borden en geleiders	-	1.000	3.500	650	
53		ANWB borden	14	60	103	25	
54		Speeltoestel	50	120	430	-	
55		Afscheidingen	990	2.130	7.600	1.400	
56	Reiniging	Lediging afvalbakken	10	150	265	-	

57		Grof zwerfafval	414.784	1.043.121	1.465.674	663.506
58		Fijn zwerfafval	414.784	1.043.121	1.465.674	663.506
59		Veegvuil	145.779	366.613	515.122	233.194
60		Natuurlijk afval	414.784	1.043.121	1.465.674	663.506
61	Onkruid op verh.	Onkruid op verharding	124.257	312.487	439.071	198.766
62	Verharding	Asfaltverharding	156.752	394.208	553.896	250.747
63		stil asfalt (7% kostenverhogend)	-	-	-	48.244
64		Elementenverharding (beton)	55.411	22.615	837.583	6.320
65		Elementenverharding (gebakken materiaal)	4.374		302.996	
66		Betonverhardingen	1.905	4.790	6.730	3.047
67		Bermen (verhard)		61.640		
68		Belijning en figuratie				
69		Halfverharde paden		44.940		
70	Riolering en Water	Houtachtige oeverbegroeiing	-	200	1.300	-
71		Wadi's	3.428	8.622	30.500	5.484
72		Poelen	1	11	4	2
73		Natuurlijke oeverbegroeiing		26.519	26.519	
74		Riet oeverbegroeiing				
75		Wilgen oeverbegroeiing				
76		Bermsloot	23.134	202.935	81.746	37.006
77	Kunstwerken	Brug (hout)	-	2	4	1
78		Brug (hout, leuning niet schilderen)	1	6	20	3
79		Brug vast = Viaduct	1	3	9	2
80		Geluidswerende constructies	-	1	4	1
81		Tunnel (auto)	-	-	1	-
82		Tunnel (fietser-voetganger)	-	1	2	-
83		Faunapassage (zie duiker)	-	-	-	-
84		Faunarasters	-	26	7	4
85		Kademuur (staal)	1	3	9	2
86		Duiker (rechthoekig)	5	6	23	4
87		Duiker (rond)	5	7	23	4
88		Walbescherming (=Beschoeiing)	2	3	9	2
89		Hek	-	-	1	-
90		Steigers	-	-	5	-
91		Muur metselwerk	8	10	23	7
92		Strekdam	-	10	-	-
		% op basis van asfalt	11,40%	28,67%	40,28%	18,24%
		Asfaltverharding	156.752	394.208	553.896	250.747

Bijlage 6: Onderbouwing van de financiën

Er zijn in de openbare ruimte enkele hoofdbeheergroepen te onderscheiden. Voor Wijchen zijn dit: bomen, groen, gazon, grasbermen, meubilair, reiniging, onkruid op verharding, verharding, riolering en water en kunstwerken. Binnen elk van deze hoofdbeheergroepen zijn er meerdere beheergroepen aanwezig. Bijvoorbeeld onder de hoofdgroep meubilair vallen onder andere afvalbakken, lichtmasten en speeltoestellen.

Elk van deze beheergroepen kent verschillende niveaus in onderhoud. Om een financiële onderbouwing te kunnen krijgen, is er voor elk van deze groepen en niveaus een normbedrag voor onderhoud van de gemeente opgenomen.
Om op een vergelijkbaar bedrag te komen voor de aanlegkosten, zijn de daadwerkelijke aanlegkosten gedeeld door de afschrijftermijnen die de kwaliteitsniveaus hanteren. Zo worden de gemiddelde vervangingskosten per jaar inzichtelijk.

Naast de normbedragen zijn er ook arealen nodig om kosten te kunnen berekenen. De beheergroepen zijn onderverdeelt in functionele deelgebieden die de gemeente hanteert: het winkelgebied, bedrijventerrein, buitengebied en kerkdorpen, woongebied en hoofdstructuur.
De arealen hiervoor zijn uit het beheersysteem van de gemeente gehaald. Voor de totalen per beheer zijn bekend, maar de onderverdeling per gebied is hierin voor het IBOR niet voor alle beheergroepen gelukt. Om dit te kunnen vergelijken met de beheergroepen waarvoor dit wel bekend is, is aan de hand van het percentage verharding per gebied het geëxtrapoleerd.

Voor het onderhoud worden vervolgens de normkosten en arealen per beheergroep, deelgebied en kwaliteit doorgerekend. Waarna hetzelfde wordt gedaan voor de vervanging. De bedragen die hieruit komen zijn de basis voor het knoppenspel.
In dit knoppenspel staan per beheergroep en deelgebied een kwaliteitsniveau benoemd. Die refereert aan de kosten die hiervoor gelden. Het systeem pakt elk van de benoemde kwaliteitsniveaus de eerdergenoemde kosten per areaal en telt deze allen op. Door in dit systeem hierin een ander kwaliteitsniveau te benoemen, komt er een ander bedrag naar voren. Er is ook een correctie zichtbaar voor mensen van de sociale werk. Deze mensen kunnen door lichamelijke beperkingen vaak niet of lastig

werken met een C-niveau en zullen een hoger niveau leveren. Ook als een C-niveau gewenst is.

Om de verwachte kosten goed in perspectief te kunnen plaatsen, is er ook de begroting bekeken. In deze begroting zijn de kosten per beheergroep wederom gesplitst in onderhoud en vervanging. Voor de medewerkers is hier gekeken naar de mate waarin zij daadwerkelijk buiten aan het werk zijn. De mensen op het kantoor staan daarom in dit model op 0% productiviteit (in het uitvoerende werk!), de wijkbeheerders op 20%, de voorman op 65% en de groenmensen op 100%.

In de begroting is er uitgegaan van een fictieve bijdrage vanuit het verbreed GRP (vGRP) voor de wegen. Bij vervanging van riolering moet vaak de weg opengebroken worden. De weg mag daarbij in een hoek van 45 graden, vanuit het riool gezien, vervangen worden.

De rentelast wordt niet meegenomen in het knoppenspel. De werkzaamheden moeten immers doorgaan, ongeacht de rente.

Ten slotte zijn de begroting en de verwachtte kosten naast elkaar gelegd om te zien of de gemeente de gewenste kwaliteitsniveaus met de huidige budgetten kan halen.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8140
Extern Zaak ID	Z/26/367239
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	6.h
Titel	367239 Beslisnota Zienswijze Frictiekosten Ontvlechting GGD-VRGZ
Organisatieonderdeel	domein Bestuur, Strategie en Projecten - team OOV
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Helmer-Englebert, R. (Renske);Oomen, P. (Pepijn)

Bijlagen
367239 Beslisnota Zienswijze Frictiekosten Ontvlechting GGD-VRGZ
1. Zienswijze Gemeenteraad ontvlechting VRGZ
2. Zienswijze Gemeenteraad ontvlechting GGD
3. Raadsbrief begrotingswijziging frictiekosten bedrijfsvoering VRGZ en GGD

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	1 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	4 september 2026
Raad openbaar Wijchen	17 september 2026
College BenW openbaar Wijchen	6 oktober 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**
Stukken Agendacommissie Wijchen	16 oktober 2026

Toelichting

De gemeenschappelijke regeling VRGZ en GGD stellen de gemeenteraad in de gelegenheid om een zienswijze op de ontwerp begrotingswijziging 2026 naar voren te brengen. Dit is in overeenstemming met de bepalingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (artikel 35, lid 6 jo lid 3 Wgr). Vanwege de ontvlechting van de bedrijfsvoering, komen de VRGZ en GGD Gelderland-Zuid met een begrotingswijziging voor 2026.

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:
1. De Beslisnota Gemeenteraad zienswijze Ontvlechting GGD-VRGZ (Z/26/367239) van 1 september 2026 in te trekken.
2. Kennis te nemen van de brief van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid d.d. 18 juni en GGD Gelderland-Zuid d.d. 15 juni inzake de begrotingswijziging 2026, betreffende de incidentele frictiekosten voor de ontvlechting van de bedrijfsvoering tussen VRGZ en GGD Gelderland-Zuid (bijlage 3).
3. Een zienswijze voor de VRGZ kenbaar te maken, zoals geformuleerd in de bijgevoegde zienswijzebrief.
4. Een zienswijze voor de GGD kenbaar te maken, zoals geformuleerd in de bijgevoegde zienswijzebrief.
5. De Wijchense bijdrage aan de incidentele frictiekosten 2026 ad € 106.640 voor het gedeelte GR GGD (€ 33.201) te dekken vanuit bestaand budget en het gedeelte VRGZ (€73.439) te melden en te verwerken in de novemberrapportage 2026.

Besluit (Aangenomen)

de Gemeenteraad besluit:
1. De Beslisnota Gemeenteraad zienswijze Ontvlechting GGD-VRGZ (Z/26/367239) van 1 september 2026 in te trekken.
2. Kennis te nemen van de brief van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid d.d. 18 juni en GGD Gelderland-Zuid d.d. 15 juni inzake de begrotingswijziging 2026, betreffende de incidentele frictiekosten voor de ontvlechting van de bedrijfsvoering tussen VRGZ en GGD Gelderland-Zuid (bijlage 3).
3. Een zienswijze voor de VRGZ kenbaar te maken, zoals geformuleerd in de bijgevoegde zienswijzebrief.
4. Een zienswijze voor de GGD kenbaar te maken, zoals geformuleerd in de bijgevoegde zienswijzebrief.
5. De Wijchense bijdrage aan de incidentele frictiekosten 2026 ad € 106.640 voor het gedeelte GR GGD (€ 33.201) te dekken vanuit bestaand budget en het gedeelte VRGZ (€73.439) te melden en te verwerken in de novemberrapportage 2026.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/367239

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Zienswijze Frictiekosten Ontvlechting GGD-VRGZ

Vergaderdatum: 6 oktober 2026

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. De Beslisnota Gemeenteraad zienswijze Ontvlechting GGD-VRGZ (Z/26/367239) van 1 september 2026 in te trekken.
2. Kennis te nemen van de brief van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid d.d. 18 juni en GGD Gelderland-Zuid d.d. 15 juni inzake de begrotingswijziging 2026, betreffende de incidentele frictiekosten voor de ontvlechting van de bedrijfsvoering tussen VRGZ en GGD Gelderland-Zuid (bijlage 3).
3. Een zienswijze voor de VRGZ kenbaar te maken, zoals geformuleerd in de bijgevoegde zienswijzebrief.
4. Een zienswijze voor de GGD kenbaar te maken, zoals geformuleerd in de bijgevoegde zienswijzebrief.
5. De Wijchense bijdrage aan de incidentele frictiekosten 2026 ad € 106.640 voor het gedeelte GR GGD (€ 33.201) te dekken vanuit bestaand budget en het gedeelte VRGZ (€73.439) te melden en te verwerken in de novemberrapportage 2026.

Aanleiding
De gemeenschappelijke regeling VRGZ en GGD stellen de gemeenteraad in de gelegenheid om een zienswijze op de ontwerp begrotingswijziging 2026 naar voren te brengen. Dit is in overeenstemming met de bepalingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (artikel 35, lid 6 jo lid 3 Wgr).

Vanwege de ontvlechting van de bedrijfsvoering, komt de VRGZ met een begrotingswijziging en de GGD Gelderland-Zuid komt apart met een begrotingswijziging voor 2026. De gemeenteraad heeft een zienswijze voor de VRGZ en GGD onlangs vastgesteld in de beslisnota van 1 september 2026. Dit was een samengevoegde zienswijze. In overleg met VRGZ is besloten toch een aparte zienswijze voor te leggen aan de gemeenteraad zodat duidelijk is welke punten uit de zienswijze brief bedoeld zijn voor de VRGZ en welke voor GGD.
Het besluit moet daarom opnieuw genomen worden. De oude beslisnota en daarmee dat besluit moet worden ingetrokken.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
01-09-2026	Beslisnota Gemeenteraad zienswijze Ontvlechting GGD-VRGZ Z/26/367239
19-06-2025	Begroting 2026 VRGZ
19-06-2026	Vaststellen zienswijze begroting 2026 GGD Z/25/292764
18-06-2026	Vaststellen zienswijze begroting 2027 GGD Z/26/348826
18-06-2026	Vaststellen zienswijze begroting 2027 VRGZ

Gewenst resultaat
Volgens de bepalingen van artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft de gemeenteraad de mogelijkheid zienswijzen in te dienen op de ontwerp begrotingswijziging. Na de zienswijzeprocedure zal de aangepaste begroting 2026 worden vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 5 november bij de VRGZ en 10 december bij de GGD.

Argumenten
1.1 De zienswijzen voor de VRGZ en voor de GGD worden opgesplitst.

In de beslisnota van 1 september besloot de gemeenteraad om de zienswijzen voor de VRGZ en de GGD te bundelen. Dit leverde verwarring op bij de VRGZ. Daarom is gekozen om een nieuwe beslisnota op te stellen met een aparte zienswijze VRGZ en zienswijze GGD.

3.1 Het indienen van zienswijzen is geregeld in artikel 35 van de Wgr.

De VRGZ benoemt in haar raadsbrief dat de gemeenteraden de mogelijkheid krijgen om een zienswijze in te dienen. Dit volgt uit artikel 35 van de Wgr.

3.2 De begrotingswijziging geeft aanleiding tot het indienen van een zienswijze voor de VRGZ.

<u>Voorwaarden in de zienwijze aan de VRGZ</u>
De gemeente stemt in met de begrotingswijziging 2026 en het aandeel voor VRGZ van € 1.032.882. Deze instemming is gekoppeld aan belangrijke voorwaarden:

- Het totaalbedrag van € 2.250.000 aan gezamenlijke incidentele frictiekosten wordt beschouwd als een harde bovengrens. Overschrijding van dit bedrag is niet acceptabel.
- Informatie over het proces over de gevolgen van de ontvlechting: Niet alle financiële, organisatorische en inhoudelijke gevolgen van de ontvlechting zijn zeker. De gemeente verwacht daarom volledig inzicht in het proces. Het verzoek aan de VRGZ is om ook voor 2027 een planning op te stellen, inclusief concrete momenten waarop gemeenteraden worden geïnformeerd over de voortgang.

[1] VRGZ draagt feitelijk te veel kosten door scheefgroei van de GGD. De fiscale voorwaarden laten geen aanpassingen of nacalculatie toe. Hierdoor is het KGR-construct (Kosten Gemene Rekening) niet langer houdbaar en brengt het risico's op naheffing van btw met zich mee.

4.1 *Het indienen van zienswijzen is geregeld in artikel 35 van de Wgr.*

De GGD benoemt in haar raadsbrief dat de gemeenteraden de mogelijkheid krijgen om een zienswijze in te dienen. Dit volgt uit artikel 35 van de Wgr.

4.2 De begrotingswijziging geeft aanleiding tot het indienen van een zienswijze voor de GGD.

Voorwaarden in de zienswijze aan de GGD
De gemeente stemt in met de begrotingswijziging 2026 en het aandeel voor de GGD van € 467.000. Deze instemming is gekoppeld aan belangrijke voorwaarden:

- Het totaalbedrag van € 2.250.000 aan gezamenlijke incidentele frictiekosten wordt beschouwd als een harde bovengrens. Overschrijding van dit bedrag is niet acceptabel.
- De eerder gereserveerde middelen voor compensatie van scheefgroei (€ 500.000) mogen worden ingezet voor de frictiekosten. Dat is de rekening die de VRGZ naar de GGD had gestuurd, maar niet betaald kan worden vanwege het KGR-construct[1] (Kosten voor Gemene Rekening).
- Indien het in 2026 nog beschikbare bedrag bij de GGD van € 250.000 onvoldoende blijkt, moet de resterende dekking uit de algemene reserve van de GGD worden betaald.
- Voor de verwachte structurele meerkosten voor de GGD van maximaal € 700.000 per jaar vanaf 2027 geldt eveneens dat dit een maximumbedrag is. De gemeente accepteert geen overschrijding van dit bedrag.
- Informatie over het proces over de gevolgen van de ontvlechting: Niet alle financiële, organisatorische en inhoudelijke gevolgen van de ontvlechting zijn zeker. De gemeente verwacht daarom volledig inzicht in het proces. Het verzoek aan de VRGZ is om ook voor 2027 een planning op te stellen, inclusief concrete momenten waarop gemeenteraden worden geïnformeerd over de voortgang.

Tegenargumenten en risico's

2.1 Het kenbaar maken van een zienswijze op de jaarstukken en begroting is geen wettelijke verplichting.

Met een zienswijzebrief geeft de raad een reactie op de ontwerp begrotingswijziging n.a.v. de ontvlechting van de bedrijfsvoering GGD en VRGZ. Het Dagelijks Bestuur geeft een schriftelijke en gemotiveerde reactie op de zienswijze, voorafgaande aan het vaststellen van de begrotingswijziging. Het Algemeen Bestuur is bevoegd om de begrotingswijziging vast te stellen. Zij kunnen ervoor kiezen om de input uit de zienswijze niet mee te nemen. Als meerdere gemeenten hetzelfde standpunt innemen, is de kans groter dat het Algemeen Bestuur de geuite zorgen en aanbevelingen in de zienswijze meeneemt in haar stukken.

Financiële gevolgen

Het totaalbedrag van € 2.250.000 aan gezamenlijke incidentele frictiekosten wordt verdeeld over de VRGZ en de GGD. De GGD heeft een bestemde reserve frictiekosten begroot in 2024, 2025 en 2026. Daardoor is het resterende bedrag voor de VRGZ € 1.032.882 en voor de GGD € 467.118.

Te factureren

	Totaal	VR	GGD
Frictiekosten verdeling	2.250.000	1.032.882	1.217.118
Bestemde reserve frictiekosten (2024, 2025, 2026)	-750.000	0	-750.000
Totale incidentele frictiekosten bijdrage door gemeenten	**1.500.000**	**1.032.882**	**467.118**

Voor de gemeente Wijchen bedragen de incidentele kosten voor de ontvlechting bedrijfsvoering VRGZ-GGD en de inrichting van een eigen bedrijfsvoeringsorganisatie bij de GGD in 2026 € 106.640. Het gedeelte GGD (€ 33.201) dekken we vanuit bestaand budget. Dit kan omdat er incidenteel ruimte zit in het facultatieve deel van het budget. Het gedeelte VRGZ (€ 73.439) melden we en verwerken via de novemberrapportage 2026 in onze begroting.

De structurele meerkosten van GGD vanaf 2027, met een maximum van € 700.000, worden verwerkt in een begrotingswijziging 2027 van de GGD. Deze wordt in 2027 via de reguliere P&C-cyclus aan de raden voorgelegd. Het Wijchens aandeel in de structurele meerkosten is ca. € 50k.

Vervolgstappen
Na vaststelling van de concept zienswijzebrief door de raad zal deze op 3 oktober aan de VRGZ en GGD worden toegezonden.
Aangezien besluitvorming tijdens de raadsvergadering van 15 oktober 2026 zal plaatsvinden, wordt onder voorbehoud van besluitvorming door de raad, een concept-zienswijze brief verzonden. De definitieve zienswijze wordt na de raadsvergadering van 15 oktober toegezonden.

Geheimhouding
Geen geheimhouding op van toepassing.

Advies
De zienswijze is ambtelijk afgestemd met de andere regionale opdrachtgevers. Daarnaast zijn de financieel en juridisch adviseurs van de WDW betrokken bij de totstandkoming.

Bijlagen
- Bijlage 1: Zienswijzebrief VRGZ
- Bijlage 2: Zienswijzebrief GGD
- Bijlage 3: Raadsbrief Begrotingswijziging 2026 inzake frictiekosten ontvlechting bedrijfsvoering VRGZ en GGD GZ

[1] VRGZ draagt feitelijk te veel kosten door scheefgroei van de GGD. De fiscale voorwaarden laten geen aanpassingen of nacalculatie toe. Hierdoor is het KGR-construct (Kosten Gemene Rekening) niet langer houdbaar en brengt het risico's op naheffing van btw met zich mee.

Gemeente Wijchen
Kasteellaan 27
Postbus 9000
6600 HA Wijchen

t 088 432 70 00
e gemeente@wijchen.nl

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

contactpersoon
Bart Neijman
t +31618697073
ons kenmerk
Z/26/367239

datum 15 oktober 2026
onderwerp Zienswijze begrotingswijziging VRGZ
verzonden

Geacht bestuur,

Op 15 juni 2026 ontvingen wij uw brief inzake de begrotingswijziging 2026, betreffende de incidentele frictiekosten voor de ontvlechting van de bedrijfsvoering tussen VRGZ en GGD Gelderland-Zuid. De stukken zijn in onze raadsvergadering van 15 oktober 2026 besproken. U heeft eerder een zienswijze VRGZ-GGD ontvangen. In overleg met VRGZ is besloten toch een aparte zienswijze per GR voor te leggen aan de gemeenteraad zodat duidelijk is welke punten uit de zienswijze brief bedoeld zijn voor de VRGZ en welke voor GGD. In deze brief vindt u onze nieuwe zienswijze. In deze brief vindt u onze zienswijze.

Inhoudelijke reactie
Wij hebben kennisgenomen van het besluit van het algemeen bestuur van de VRGZ en de GGD Gelderland-Zuid van respectievelijk 9 en 16 april 2026 om de gezamenlijke bedrijfsvoering te beëindigen en voor beide organisaties een eigen bedrijfsvoeringsorganisatie in te richten. Wij onderkennen dat het huidige KGR-construct fiscaal en organisatorisch niet langer houdbaar is en dat een keuze niet langer kon uitblijven.

Zoals eerder aangegeven in onze zienswijze op de concept programmabegrotingen 2027 van de VRGZ en GGD, verwachten wij volledig inzicht in de financiële, organisatorische en inhoudelijke gevolgen van de ontvlechting.

Informatievoorziening
Het overzicht van de bestuurlijke informatievoorziening in de bijlage loopt tot en met 2026. Wij verzoeken u een vergelijkbaar overzicht op te stellen voor 2027, met concrete momenten waarop de raden over de voortgang worden geïnformeerd.

Financiële gevolgen frictiekosten
Als gemeente stemmen wij in met de voorliggende begrotingswijziging 2026 ad € 1.032.882 ten behoeve van de incidentele frictiekosten voor de VRGZ. Aan deze instemming verbinden wij de volgende, voor ons zwaarwegende voorwaarden:

De instemming geldt uitsluitend voor het geraamde en als maximum gepresenteerde bedrag van € 2.250.000 aan gezamenlijke incidentele frictiekosten. Dit bedrag is en blijft voor ons een harde bovengrens.

Tot slot
Wij danken u voor het toezenden van de begrotingswijziging 2026, betreffende de frictiekosten voor de ontvlechting van de bedrijfsvoering tussen VRGZ en GGD Gelderland-Zuid. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
gemeenteraad van Wijchen

R. Helmer-Englebert
voorzitter

R.B. Waumans
griffier

Gemeente Wijchen
Kasteellaan 27
Postbus 9000
6600 HA Wijchen

t 088 432 70 00
e gemeente@wijchen.nl

contactpersoon
Bart Neijman
t +31618697073
ons kenmerk
Z/26/367239

DB GGD Gelderland-Zuid
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

datum 15 oktober 2026
onderwerp Zienswijze begrotingswijziging GGD
verzonden

Geacht bestuur,

Op 15 juni 2026 ontvingen wij uw brief inzake de begrotingswijziging 2026, betreffende de incidentele frictiekosten voor de ontvlechting van de bedrijfsvoering tussen VRGZ en GGD Gelderland-Zuid. De stukken zijn in onze raadsvergadering van 15 oktober 2026 besproken. U heeft eerder een samengestelde zienswijze VRGZ-GGD ontvangen. In overleg met VRGZ is besloten toch een aparte zienswijze per GR voor te leggen aan de gemeenteraad zodat duidelijk is welke punten uit de zienswijze brief bedoeld zijn voor de VRGZ en welke voor GGD. In deze brief vindt u onze nieuwe zienswijze.

Inhoudelijke reactie
Wij hebben kennisgenomen van het besluit van het algemeen bestuur van de VRGZ en de GGD Gelderland-Zuid van respectievelijk 9 en 16 april 2026 om de gezamenlijke bedrijfsvoering te beëindigen en voor beide organisaties een eigen bedrijfsvoeringsorganisatie in te richten. Wij onderkennen dat het huidige KGR-construct fiscaal en organisatorisch niet langer houdbaar is en dat een keuze niet langer kon uitblijven.

Zoals eerder aangegeven in onze zienswijze op de concept programmabegrotingen 2027 van de VRGZ en GGD, verwachten wij volledig inzicht in de financiële, organisatorische en inhoudelijke gevolgen van de ontvlechting.

Informatievoorziening
Het overzicht van de bestuurlijke informatievoorziening in de bijlage loopt tot en met 2026. Wij verzoeken u een vergelijkbaar overzicht op te stellen voor 2027, met concrete momenten waarop de raden over de voortgang worden geïnformeerd.

Financiële gevolgen frictiekosten
Als gemeente stemmen wij in met de voorliggende begrotingswijziging 2026 ad € 467.000 ten behoeve van de incidentele frictiekosten voor de GGD. Aan deze instemming verbinden wij de volgende, voor ons zwaarwegende voorwaarden:

- De instemming geldt uitsluitend voor het geraamde en als maximum gepresenteerde bedrag van € 2.250.000 aan gezamenlijke incidentele frictiekosten. Dit bedrag is en blijft voor ons een harde bovengrens.
- Voor de dekking is besloten de eerder gereserveerde bedragen ter compensatie van de scheefgroei (€ 500.000) in te zetten voor de frictiekosten. Voor het jaar 2026 staat hiervoor nog € 250.000 gereserveerd. Wij verzoeken u om, indien dit bedrag niet (volledig) beschikbaar blijkt, de resterende dekking uit de algemene reserve te bekostigen.

Structurele meerkosten GGD
Voor de structurele meerkosten van maximaal € 700.000 vanaf 2027 bij de GGD, die via een aparte begrotingswijziging 2027 aan de raden zullen worden voorgelegd, hanteren wij hetzelfde uitgangspunt: het betreft een maximumbedrag, waarvan overschrijding voor ons niet acceptabel is.

Tot slot
Wij danken u voor het toezenden van de begrotingswijziging 2026, betreffende de frictiekosten voor de ontvlechting van de bedrijfsvoering tussen VRGZ en GGD Gelderland-Zuid. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
gemeenteraad van Wijchen

R. Helmer-Englebert
voorzitter

R.B. Waumans
griffier

Gemeenteraden Gelderland-Zuid

Dagelijks Bestuur
Prof. Bellefroidstraat 11
6525 AG Nijmegen
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Datum:	18 juni 2026
Betreft:	Begrotingswijziging 2026 inzake frictiekosten ontvlechting bedrijfsvoering VRGZ en GGD GZ
Bijlage(n):	1
Briefnummer:	VRGZ/DIR/7555/26/MvD/SvP

Contactpersoon
Mevr. S. van Petten
088 - 457 50 00
bestuurvrgz@vrgz.nl

Geachte leden van de raad,

Op 9 april 2026 (VRGZ) en 16 april 2026 (GGD Gelderland-Zuid) hebben de algemeen besturen van de VRGZ en de GGD GZ het definitieve besluit genomen om de gezamenlijke bedrijfsvoering te beëindigen en voor beide organisaties uiterlijk 31 december 2027 een eigen bedrijfsvoeringsorganisatie in te richten. Over dit besluit bent u door de besturen van de VRGZ en GGD Gelderland-Zuid geïnformeerd via de bijgevoegde raadsinformatiebrief van 20 mei 2026.

De ontvlechting heeft zowel incidentele (eenmalige) als structurele (jaarlijks terugkerende) financiële gevolgen. Deze begrotingswijziging gaat in op de eenmalige kosten voor de VRGZ. Voor de incidentele en structurele kosten GGD GZ volgen aparte begrotingswijzigingen. In dit kader is door het algemeen bestuur van de VRGZ en de GGD ingestemd met gezamenlijke incidentele frictiekosten ter hoogte van maximaal € 2,25 miljoen en structurele meerkosten van € 700.000 voor de GGD GZ.

Hoe worden de eenmalige kosten betaald?
De eenmalige kosten voor de ontvlechting en het opzetten van twee zelfstandige bedrijfsvoeringsorganisaties worden geraamd op maximaal € 2,25 miljoen. Deze raming is onder andere gebaseerd op:

- Kosten voor het (her)inrichten van processen, systemen en contracten;
- Externe kosten (zoals inhuur en (juridisch) advies).

Het Algemeen Bestuur van de GGD GZ is voorgesteld (bij het vaststellen van de concept jaarrekening 2025 van de GGD GZ) om een deel van deze kosten te dekken vanuit een specifiek gevormde reserve. Deze reserve wordt opgebouwd uit het gerealiseerde resultaat over 2025 van de GGD GZ (€ 500.000) en het verwachte resultaat over 2026 (€ 250.000). De totale reserve komt daarmee op € 750.000.

Na inzet van deze middelen resteert een gezamenlijk te financieren bedrag van in totaal € 1.500.000. Dit bedrag wordt verdeeld tussen VRGZ en GGD GZ op basis van de verwachte kostenverdeling tussen beide organisaties. Het algemeen bestuur VRGZ is voornemens om de incidentele kosten voor de VRGZ te dekken via een incidentele gemeentelijke bijdrage in 2026, in overeenstemming met het besluit van het algemeen bestuur d.d. 9 april 2026.

Zowel VRGZ als GGD GZ verwerken de bijdrage aan de frictiekosten op de balans. Middelen die in 2026 niet worden besteed, schuiven door naar 2027. Daardoor is in 2027 geen aanvullende begrotingswijziging nodig.

Wat betekent dit voor uw gemeente?
Uw gemeente betaalt een deel van de eenmalige kosten. De verdeling van de kosten over de gemeenten vindt plaats op basis van het aantal inwoners per gemeente.

Gemeenten - verdeelsleutel inwoneraantallen	Inwoners 1-1-2026	Percentage	VRGZ	GGD	Totaal
Berg en Dal	35.914	6,09%	62.861	28.418	91.279
Beuningen	26.775	4,50%	46.494	21.019	67.514
Buren	27.968	4,74%	48.953	22.131	71.083
Culemborg	30.499	5,17%	53.383	24.133	77.516
Druten	19.943	3,35%	34.631	15.656	50.287
Heumen	16.957	2,87%	29.680	13.418	43.098
Maasdriel	26.267	4,09%	42.278	19.113	61.390
Neder-Betuwe	25.890	4,39%	45.316	20.486	65.802
Nijmegen	189.500	32,11%	331.685	149.948	481.633
Tiel	42.598	7,22%	74.560	33.707	108.267
West Betuwe	53.412	9,05%	93.488	42.264	135.752
West Maas en Waal	20.750	3,49%	36.032	16.289	52.321
Wijchen	42.292	7,11%	73.439	33.201	106.640
Zaltbommel	30.750	4,79%	49.493	22.375	71.868
Mook en Middelaar	8.125	1,04%	10.708	4.841	15.549
Totaal	**597.640**	**100%**	**1.033.000**	**467.000**	**1.500.000**

NB: De verdeling in percentages is conform de huidige systematiek in de GGD-begroting. Deze percentages komen niet exact overeen met de verdeling op basis van inwoneraantallen, omdat in de GGD-begroting gecorrigeerd wordt voor het aantal uniforme taken dat gemeenten afnemen van de GGD. Hierdoor kan een gemeente met minder inwoners, maar met een grotere afname van uniforme taken, een hoger percentage hebben dan een gemeente met meer inwoners die minder van deze taken afneemt.

Hoe verloopt de facturatie?
Zowel GGD GZ als VRGZ sturen een factuur voor de frictiekosten naar gemeenten. Eind 2027 leggen beide organisaties in hun jaarrekening verantwoording af over het resultaat en de besteding van frictiekosten, kosten van de nieuwe inrichting en personele kosten. Er volgt geen accountantsverklaring voor de besteding. Het is onderdeel van de jaarrekeningen van beide organisaties.

Te factureren

	Totaal	VR	GGD
Frictiekosten verdeling	2.250.000	1.032.882	1.217.118
Bestemde reserve frictiekosten (2024, 2025, 2026)	-750.000	0	-750.000
Totale incidentele frictiekosten bijdrage door gemeenten	**1.500.000**	**1.032.882**	**467.118**

Verzoek om zienswijze
Conform de Wet op de gemeenschappelijke regelingen stellen wij gemeenteraden in de gelegenheid voorafgaand aan besluitvorming door het Algemeen Bestuur een zienswijze bij het Dagelijks Bestuur in te dienen. Wij ontvangen uw zienswijze graag uiterlijk 3 oktober 2026.

Rekening houdend met de ontvangen zienswijzen wordt de definitieve begrotingswijziging op 5 november 2026 ter vaststelling voorgelegd aan het Algemeen Bestuur VRGZ.

Hoogachtend,

Het Dagelijks Bestuur,
namens deze,

de voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

de secretaris

M. van Dalen MSc.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8253
Extern Zaak ID	Z/26/382775
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	8
Titel	382775 Beslisnota benoeming de heer R. van der Weerd als commissielid (D66)
Organisatieonderdeel	Griffie Wijchen
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	

Bijlagen
382775 Beslisnota benoeming de heer R. van der Weerd als commissielid (D66)

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

Te benoemen tot commissielid, zijnde niet-raadslid:

D66

- De heer R. van der Weerd

Besluit (Aangenomen)

Te benoemen tot commissielid, zijnde niet-raadslid:

D66

- De heer R. van der Weerd

Openbaar Zaaknummer: 26/382775

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Benoeming de heer R. van der Weerd als commissielid (D66)

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

Te benoemen tot commissielid, zijnde niet-raadslid:

D66
- De heer R. van der Weerd

Aanleiding
Op grond van het "Reglement van orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad en de raadscommissie en de andere werkzaamheden van de raad van Wijchen" kan de raad op voordracht van de fractievoorzitter een aantal commissieleden zijnde niet-raadsleden (hierna: commissieleden) per fractie benoemen.

Het aantal te benoemen commissieleden is afhankelijk van het aantal zetels in de gemeenteraad:
a. Tot en met 6 zetels: maximaal 3;
b. 7 zetels en meer: maximaal 2.

Op commissieleden zijnde niet raadslid zijn de artikelen 10, 11, 12, 13 en 15 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing.

Gewenst resultaat
Benoemde leden van de raadscommissie.

Communicatie
De benoemde commissieleden en hun nevenfuncties worden gepubliceerd op het raadsinformatiesysteem.

Uitvoering of Vervolgstappen
Na het afleggen van de eed of belofte kunnen de commissieleden hun werkzaamheden starten.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	7964
Extern Zaak ID	Z/26/361464
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	9.2
Titel	322082 Informatienota Boomgroeiplaatsen en boomkroonvolume Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Gebiedsinrichting
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Bronkhorst, T. (Twan) van

Bijlagen
322082 informatienota Boomgroeiplaatsen en boomkroonvolume Wijchen
322082 CV aanbieden informatiestuk Bkk en BKV (W) def

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	23 juni 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	4 september 2026
Commissievergadering Wijchen	1 oktober 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Toelichting

stuk ter informatie aanbieden aan gemeenteraad

Voorgesteld besluit

De raad heeft de informatienota tkn aangenomen.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De raad heeft de informatienota tkn aangenomen.

Openbaar Zaaknummer: Zaaknummer

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Boomgroeiplaatsen en boomkroonvolume Wijchen

Collegedatum: 18 juni 2026

Kernboodschap
Bomen zijn belangrijk voor een prettige, gezonde leefomgeving. Het gaat niet alleen om hoeveel bomen er zijn, maar vooral om hoe groot de boomkronen zijn. Eén grote boomkroon levert veel meer voordelen (ecosysteemdiensten) op voor de straat waarin hij staat dan 10 kleine boomkronen.

Aanleiding:

De afgelopen decennia was er onvoldoende kennis over diverse aspecten die een boom nodig heeft om tot volle wasdom te komen, zonder problemen voor de omgeving. Beheer loopt daardoor tegen dilemma's aan. Een boom kan alleen uitgroeien tot een waardevolle boom als de groeiplaats goed is. Wetenschappelijk onderbouwd, zijn hiervoor minimale groei-eisen opgesteld. De druk op de openbare ruimte, maakt het soms lastig om voldoende grote groeiplaatsen in te richten en te beschermen.

Ecosysteemdiensten:

De bomen van de gemeente vertegenwoordigen kapitaal. In tegenstelling tot andere assets geldt voor bomen dat de waarde toeneemt naarmate een boom ouder wordt. Ecosysteemdiensten zoals biodiversiteit of verkoeling neemt exponentieel toe bij toename in leeftijd en boomkroongrootte. Hoe ouder een boom, inclusief de aanwezigheid van dode takken en holtes, des te hoger ecosysteemdiensten zijn. Bomen zijn hét middel om effecten van klimaatverandering te verminderen.

In 2025 zijn 3 belangrijke sporen gevolgd: digitaliseren van ons bomenbestand, opnemen van Boomkroonvolume en het opstellen van de Boomkansenkaart.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit**

Wettelijke verplichtingen vanuit de Europese Unie

Gemeenten moeten voldoen aan nieuwe Europese regels voor biodiversiteit, vergroening en klimaat. In de Natuurherstelwet is specifiek genoemd dat er tót 2030 in de verstedelijkte omgeving geen afname mag zijn in totale boomkroonbedekking. Er wordt niet gerekend met boomkroonvolume omdat dit minder eenvoudig te meten en te toetsen is. Boomkroonoppervlak hangt wel vaak samen met boomkroonvolume.
Het is hiervoor van belang om minder te kijken naar de aantallen bomen die we aanplanten, maar vooral te zorgen dat de bestaande bomen en de nieuwe bomen tot gezonde, volwassen bomen kunnen uitgroeien. In deze nota staan voorbeelden van de gevolgen van goede of slechte groeiomstandigheden die met een foto in de bijlage worden toegelicht.

Vanaf 2030 dient het boomkroonoppervlak toe te nemen. Het nieuw op te stellen groenbeleid zal er op gericht zijn om deze doelen te halen. De EU en de hogere overheid werkt met kroonoppervlak. Dat wil zeggen het platte vlak van bovenaf die een kroon projecteert op de ondergrond. Wij voegen de verticale dimensie toe en nemen de hoogte van de betreffende kroon mee in de berekeningen. Een platte boom kan hetzelfde oppervlakte hebben als een boom met een bolvormige kroon, maar de inhoud van de kroon is om diverse redenen een belangrijker gegeven.

Ecosysteemdiensten
De maat voor de inhoud van de boomkroon is het *boomkroonvolume* (BKV). Hoe groter het BKV, des te meer ecosysteemdiensten de boom levert. Deze nemen exponentieel toe bij het toenemen van de boomgrootte. De afgelopen jaren zijn er een aantal onderzoeken gepubliceerd die deze diensten onderschrijven en zelfs kunnen uitdrukken in financiële voordelen voor de samenleving. De belangrijkste voorbeelden van ecosysteemdiensten zijn:

1. Koelte en schaduw in warme perioden: Grote boomkronen kunnen de luchttemperatuur in een straat tot wel 5 graden verlagen. Dit maakt zeker verschil tijdens hete zomerdagen!
2. Waterhuishouding: Een volwassen boom met een grote kroon vangt regenwater op en zorgt ervoor dat het water langzamer afstroomt. Dat helpt om wateroverlast voorkomen; bufferen en vertraagd afgeven.
3. Een fijne leefomgeving: Grote bomen maken een buurt mooier en groener. Ze zorgen voor een gezonder leefklimaat.
4. Belangrijke leefomgeving voor vele dieren en insecten. Niet alleen voor vogels maar ook insecten zoals natuurlijke vijanden van overlast-gevende soorten.

Groeiruimte
Een boom heeft ruimte nodig, zowel boven de grond maar zeker ook onder de grond. Hiervoor kan rekening gehouden worden met de volgende vuistregel: de doorsnede van de kroon, is ook de benodigde doorsnede van de wortelkluit. Daarom kijken we zorgvuldig of er voldoende groeiruimte is bij het kiezen voor een nieuwe plek. Met de bedoeling dat een boom gemakkelijk 60 jaar of langer kan blijven staan. Het *Handboek Bomen* helpt ons om deze kwaliteit te bereiken. Met dit instrument zijn per soort en locatie de minimale eigenschappen van een toereikende groeiplaats te bepalen.

Dat betekent ook dat we soms bewust kiezen om geen nieuwe boom op dezelfde plek te planten als er een gekapt wordt. Bijvoorbeeld een smalle berm of een klein vakje in een parkeerplaats zijn zonder aanpassingen in de bodem is niet geschikt om ooit een grote boom op te laten staan. We willen immers wél naar méér bomen die hun volledige functie kunnen vervullen. Daarnaast is er meestal een verklaarbare oorzaak voor het vroegtijdig kappen van een boom. Een ‘ongezonde’ plek betekent, zeker op latere

leeftijd, een slechte conditie (*1). Grotere bomen met een slechte conditie worden ook snel onveilig, waardoor kap vroegtijds noodzakelijke maatregel is.

Vroeger was het gebruikelijk jonge bomen dicht op elkaar te planten. Voor het beeld leek het daarmee heel wat. Bomen die te dicht op elkaar staan, bijvoorbeeld in een smalle wegberm, kunnen onderling concurreren met elkaar. Denk hierbij aan vocht-, licht en voedingsconcurentie. Daardoor kan het voorkomen dat álle bomen in laanverband er niet optimaal bij staan. Het is gebruikelijk een dunning uit te voeren; door om -en om bomen te kappen, wordt er zowel onder de grond als boven de grond ruimte gecreëerd voor overblijvende bomen om verder te kunnen groeien (*5)

Boomkroon in relatie met groeiplaats
Als een boom zich maximaal ontwikkelen in zijn meest natuurlijke vorm (*3), dan bereikt de deze de maximaal haalbare BKV. Bij onvoldoende groeiruimte of knelpunten daarin, zal dit van invloed zijn op de huidige én het toekomstige boomkroonvolume van die specifieke boom op die plek (*4). In de gemeente Wijchen zien we veel gekandelaberde bomen, dat zijn bomen die regelmatig tot aan de hoofdtakken worden teruggesnoeid. Vaak is dit gedaan omdat de boom ondergronds niet voldoende ruimte heeft om een grote kroon te ontwikkelen. Dit kandelaberen willen we in de toekomst zo min mogelijk hoeven doen.

Boomsoort, beschikbaarheid van voldoende doorwortelbare ruimte, vochthuishouding van de bodem, beschikbaarheid voeding (mineralen), verdichting en nog vele andere factoren, zijn factoren die bepalen zijn voor het toenemen of het afnemen van boomkroonvolume.

Wat hebben we gedaan
In 2025 zijn twee belangrijke sporen gevolgd om inzicht te krijgen in de toestand van ons bomenbestand. Zowel BKV als Beheerbaarheid (de verwachting van de onderhoudsbehoefte en benodigde investeringen voor een boom) zijn verwerkt in ons nieuwe, integrale beheersysteem Geovisia en middels een stoplichtenkaart (groen, geel en rood) is dit op groepsniveau visueel inzichtelijk.
Daarnaast zijn we verdergegaan met het dagelijks onderhoud en veilig houden van ons bomenbestand. En zeker niet onbelangrijk, het vullen met gegevens in het beheersysteem.

Boomkansenkaart
Daarnaast is een opname gedaan naar de huidige beschikbare groeiruimte van de bomen als laan of groep. Groeiruimte zowel op maaiveldniveau als boven de grond, versus boomsoort, BKV, groeisnelheid en beoogde omlooptijd. Door deze gegevens te combineren beschikken wij nu over een volledig overzicht van de kwaliteit en beheerbaarheid van het gemeentelijke laanbomenbestand. Er is een doorzicht gemaakt tot ca 15jaar. Dit stoplichtenmodel (zie *2) is een belangrijke basis voor onder andere het meerjarenvervangingsprogramma en toekomstige beleidsafwegingen rondom kap, behoud en beheer.

Uit de inventarisatie blijkt dat circa 80% van de Wijchense bomen voor de komende 15 jaar in een geschikte groeiplaats staat. Voor deze bomen sluiten boomsoort, leeftijd en groeiplaats voldoende op elkaar aan. Het gaat hierbij om ongeveer 24.000 bomen.
Kan een boom zonder verhoogde beheerkosten duurzaam blijven bestaan:

- 24.601 stuks is geen actie noodzakelijk
- 4.307 stuks is aanpassing van groeiplaats noodzakelijk
- 1.135 stuks te grote/ verkeerde boomsoort, vervangen door kleinere soort
- 114 exemplaren onvoldoende ruimte voor een boom
- 478 niet beoordeeld/ onvoldoende parameters beschikbaar.

Ruim 5.500 bomen kunnen in de huidige situatie niet tot hun volledige potentie uitgroeien. Uit de nulmeting blijkt dat er sprake is van een onvoldoende groeiplaats (zie *2 en *4). Voor deze bomen is actie gewenst. Blijven maatregelen uit, dan kunnen deze bomen zich niet goed verder ontwikkelen en ontstaan op korte of langere termijn beheerproblemen. Dit betreft onder andere wortelopdruk van trottoirs, het afsterven van takken, ingroei van riool onder woningen en een toenemende snoeibehoefte. Deze situaties leiden tot hogere beheerlasten en een grotere kans op schade of onveilige situaties. Door tijdig te investeren in verbetering van de groeiplaats of, waar nodig, vervanging (door een andere boomsoort), kunnen deze problemen structureel worden voorkomen en blijft het bomenbestand toekomstbestendig. Bij het Jaaruitvoeringsprogramma (JUP), worden de (on)mogelijkheden zorgvuldig afgestemd, waarbij we zoveel mogelijk uitgaan van instandhouding van bomen.

In de praktijk leidt vervanging echter tot dilemma’s. Zowel politiek als vanuit de samenleving is er vaak terughoudendheid om bomen te kappen, waardoor noodzakelijke maar ingrijpende keuzes worden uitgesteld. Hierdoor blijven beheersmatige problemen bestaan en kunnen deze niet duurzaam worden opgelost. Individuele overlastervaring kan behoorlijke proporties aannemen en tot aanzienlijke herstelkosten leiden voor de burger.

Tot slot is er een beperkte groep bomen van ca 110 bomen (*5) waarbij de groeiplaats structureel onvoldoende is en verbeteringen weinig effectief zijn. Voor deze bomen is instandhouding op langere termijn niet realistisch.
Waar zijn geen uitspraken over gedaan? Er zijn geen uitspraken gedaan over de boomkroon versus zonnepanelen, of over de omgang met aanwezige kabels- en leidingen. Ook zijn er geen keuzes voor gelegd in klimaatmodellen en toe te passen boomsoorten.

Gevolgen
Boomkroonvolume
In februari 2026 zijn de gegevens opgeleverd van een eerste meting van het totale boomkroonvolume (BKV) van alle gemeentelijke laan- en parkbomen in Wijchen. Hiermee hebben wij voor het eerst een volledig en actueel beeld van de omvang van de bestaande kroonvolumes.

Hoewel veel bomen in een passende groeiplaats staan, valt het grootste deel van het bomenbestand op dit moment in de BKV-klasse 200–500 m³. Ter vergelijking: de grote solitaire zomereik in de kasteeltuin behoort tot de BKV-klasse 5.000–7.500 m³ (5*). Dit laat zien dat de meeste bomen nog lang niet volledig zijn uitgegroeid en dat behoud of uitbreiding van groeiruimte essentieel is om grotere en waardevollere boomkronen te

laten ontstaan. De verdeling van boomkroonvolume klassen is in de onderstaande tabel weergegeven:

BKV klasse	**Aantal**
< 15 m3	3.569
15 tot 75 m3	6.634
75 tot 200 m3	5.384
200 tot 500 m3	8.221
500 tot 1.000 m3	4.502
1.000 tot 2.500 m3	452
2.500 tot 5.000 m3	196
5.000 tot 7.500 m3	22

Door strategisch om te gaan met het bomenbestand, kán het boomkroonvolume op termijn toe nemen. De stoplichtenkaart helpt ons daarbij. Minder geschikte groeiplaatsen worden omgebouwd tot geschikte groeiplaatsen. Een uitdaging hierbij is dat de openbare ruimte al onder druk staat. Het stapelen van functies biedt oplossingen maar kan niet altijd. Ook zal in de toekomst vaker de keuze gemaakt moeten worden tussen gebruik en inrichting. Zoals maar aan één zijde een voetpad of de rijbaan versmallen en inrichten als één richting.

Daarnaast wordt er uiteraard ingestoken op de aanplant van nieuwe bomen. Ook daardoor zal boomkroonvolume toe gaan nemen. Een zoektocht naar geschikte groeiruimte blijft daarbij een uitdaging.

Communicatie
-

Uitvoering of Vervolgstappen
Fase 1. Aanpassing van groeiruimte bij bomen in de oranje klasse, zie we jaarlijks terug bij het opstellen van de JUP. Daarbij wordt continue de integrale afweging gemaakt met andere assets in de openbare ruimte in prioritering en beschikbare middelen.
Fase 2. Wanneer over 1,5 jaar het groenbeleid (Programma leefomgeving) is opgesteld, zijn de kaders opnieuw gesteld.
Fase 3: 2028 budget aanvragen en opstellen boombeheerplan en planmatig boomvervangingsplan op basis van de kaders van het Programma Leefomgeving.
Fase 4. 2029 en verder: uitvoering geven aan het boombeheer- en vervangingsplan. 2030/2031 budget aanvragen en BKV/ beheerbaarheid opnieuw opnemen

Financiële gevolgen
Beheerbudgetten van de openbare ruimte zijn vast gesteld via het IBOR-plan en is opgesplitst in de budgetten ‘onderhoud’ en ‘vervanging’. Het deel ‘vervanging’ wordt via de JUP tot uitvoering gebracht.
Grootschalige aanpassingen in vigerend beleid zijn geen onderdeel van het bestaande IBOR-plan.

Geheimhouding
Niet van toepassing

Bijlage

*1: De rode bomen op het kaartje van *2 (zie volgende afbeelding) is in de Pius XII straat. Deze bomen (esdoorn) zijn ca 30 jaar oud. Deze bomen zijn in al die jaren niet gegroeid en beteken 'niets' voor BKV. Voorkomen van hittestress (schaduw) zou een goede functie zijn op deze locatie. Verbetering: ingrijpende aanpassing van de groeiomstandigheden ondergronds- en op maaiveldniveau is mogelijk. BKV-klasse <15m3

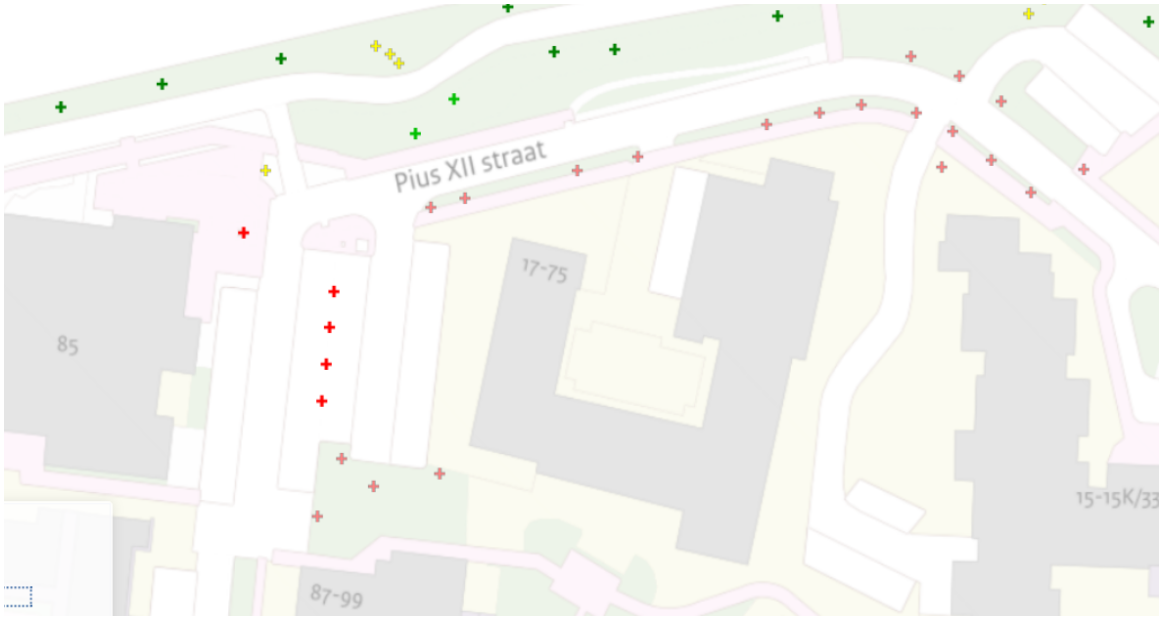

2* Boomkansenkaart Stoplichtenmodel

3* Eik in de kasteeltuin: bijna de natuurlijke kroonvorm. Dit is de optimale boomvorm; alle natuurlijke processen in de boom zijn in verhouding. In laanverband in een woonstraat (binnenstedelijk) is deze kroonvorm zelden haalbaar.
BKV-klasse 5000-7500m3, Soort: Quercus robus (eik), leeftijd 100-150jaar

*4 Holenbergseweg t.h.v. nr21: ongeschikte ondergrondse groeiruimte. Merk op dat het kroonoppervlakte een vertekend beeld geeft ten opzichte van boomkroonvolume. Immers een smalle boom maar wel hoog. De aanwezige kabels en leidingen en het type verharding maken het verbeteren van de (ondergrondse) groeiruimte ingewikkeld. BKV-klasse 15-75m3, W-cijfer 4. Ulmus Collumela (iep), leeftijd ca 50jr.

5* Valendrieseweg: geen duurzame plantplaats voor bomen. Tilia Cordata (linde), leeftijd ca 45jr, BKV-klasse 250-500m3.
Vrij vertaald: de boom zit nog in de babyfase en is nu al 'niet houdbaar'.
In optimale groei-omstandigheden kan de boom ruim 300 jaar oud worden en een stamdoorsnede van 2,5m gemakkelijk halen.
Oplossing: ?

*5 Bij dergelijke monoculturen in soort en leeftijd zijn de boom allemaal tegelijk ‘kaprijp’. Alle bomen tegelijk kappen (en vervangen) betekend een enorme terugval in BKV. Doorlopend een heel klein deel vervangen is raadzaam. BKV-klasse 1000-2500m3, Soort: Populus Euramiricana (populier), leeftijd ca 35jaar.
Om minder vatbaar te zijn voor totale uitval door o.a. boomziektes is een klimaatbestendige, gevarieerdere soortensamenstelling gewenst.

Openbaar Zaaknummer: Z/26/355239

Beslisnota College

Onderwerp: Boomkansenkaart en Boomkroonvolume

Collegedatum: 9 mei 2026

Voorgesteld besluit
Het College van B&W besluit:

1. Bijgaande informatienota aan de gemeenteraad aan te bieden.

Aanleiding

Met deze nota wil het College de Gemeenteraad informeren over de kwaliteit, conditie en beheerbaarheid van het gemeentelijk laanbomenbestand. Deze gegevens samen geven afweging voor de beheerbaarheid en toekomstbestendigheid van bomen. Er is een directe relatie tot de geschiktheid van de groeiplaats en de kwaliteit van de bomen. De claim op de openbare ruimte is een continue afweging van belangen. De tijdsgeest is een belangrijke factor is bij het bepalen van prioriteiten.

Het landelijk toegepaste Handboek Bomen van Norminstituut Bomen is leidraad bij de werkwijze van deze feitelijke opname. Zowel de wijze van opnemen van veldgegevens als het verwerken van de diverse parameters is hieruit gevolgd.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**

Toelichting

Boomkroonvolume
De inhoud van de boomkroon (boomkroonvolume) en de ecosysteemdiensten die een boom vervult, zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden. Het is hiervoor van belang om minder te kijken naar de aantallen bomen die we aanplanten, maar vooral te zorgen dat de bestaande bomen en de nieuwe bomen tot gezonde, volwassen bomen kunnen uitgroeien. De kwaliteit van de groeiplaats van iedere individuele boom, is van essentieel belang voor het kunnen behalen van de volwassen leeftijd én de optimale boomkroon. Het bepalen van de huidige boomkroonvolume geeft input aan de boomkansenkaart. Daarnaast geeft één van de parameters van het boomkroonvolume inzicht in het behalen van doelen van de Natuurherstelwet.

Boomkansenkaart

In 2025 heeft de gemeente een inventarisatie uitgevoerd die een feitelijk, actueel inzicht geeft in de mate waarin proportioneel beheer mogelijk is binnen de beoogde omlooptijd van de boom, en in hoeverre de groeiplaats dit ondersteund of beperkt.
Daaruit is een vertaalslag gemaakt of boom de gewenste leeftijd kan halen, of dat er een verbetering gewenst is om groeiomstandigheden te verbeteren.

Gewenst resultaat
De gemeenteraad informeren over Boomkroonvolume en de Boomkansenkaart.

Voor de overige informatie verwijzen we u graag naar de bijgevoegde informatienota.

Communicatie
n.v.t.

Gevolgen
n.v.t.

Uitvoering of Vervolgstappen

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8064
Extern Zaak ID	Z/26/349041
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	9.3
Titel	349041 Informatienota fatbike regulering centrum Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Bedrijfsvoering - team Juridische zaken
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Dam, A (Anouk) van

Bijlagen
349041 Informatienota fatbike regulering centrum Wijchen
Bijlage 1 - Motie 1 K8W VVD CDA - Fatbikeverbod

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	14 juli 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	4 september 2026
Raad openbaar Wijchen	17 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	18 september 2026
Commissievergadering Wijchen	1 oktober 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Voorgesteld besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan

Openbaar Zaaknummer: Z/26/349041

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Informatienota fatbike regulering centrum Wijchen

Collegedatum: 14 juli 2026

Kernboodschap
Een fatbikeverbod voor het centrum is juridisch niet haalbaar. De huidige wetgeving maakt geen onderscheid tussen fatbikes en andere fietsen. Een fatbike is juridisch een gewone fiets.
Het kabinet is bezig met het uitwerken van plannen voor fatbikes, waaronder de mogelijkheid om gemeenten een wettelijke basis te geven voor fatbikevrije zones en een landelijke gedragscampagne.
Overlast in het centrum van Wijchen komt voort uit gedrag van fietsers (snelheid, roekeloos rijden), niet over het type fiets.
Het weren van alleen fatbikes lost het probleem niet op. Klachten en meldingen gaan over zowel fatbikes als over e-bikes en gewone fietsen.
De politie handhaaft niet op fietsgebruik in het centrum, dit laten zij aan de boa's over.
De boa's handhaven op het fietsverbod op de Markt en de Kromme Elleboog tijdens de weekmarkt, maar mogen niet handhaven tegen snelheidsovertredingen en tegen illegale fatbikes (opgevoerd of voorzien van gashendel). Ook spreken zij tijdens hun dagelijkse werkzaamheden fietsers aan op gedrag waar dat mogelijk is.
Als we willen dat de boa's structureel meer gaan handhaven op gedrag van fietsers in het centrum (binnen hun huidige bevoegdheden), dan moet hier capaciteit voor worden vrijgemaakt. Als verschuiving in prioriteiten niet mogelijk is, betekent dit dat extra middelen nodig zijn om meer boa's in te zetten.
Boa's kunnen ter ondersteuning van de landelijke gedragscampagne wel gerichte acties uitvoeren en daarbij fietsers aanspreken op hun gedrag

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
N.v.t.	N.v.t.

Toelichting
In de openbare raadsvergadering van 29 januari 2026 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen over een mogelijk fatbikeverbod in het centrum van Wijchen. In deze motie wordt aandacht gevraagd voor de ervaren overlast en onveiligheid die samenhangen met fatbikes en het gebruik daarvan in het centrum. Daarbij is uitgesproken dat het centrum een veilige en prettige plek moet zijn voor bewoners, bezoekers en ondernemers. Tegelijkertijd wordt onderkend dat een verbod op dit moment juridisch complex is en dat landelijke en lokale ontwikkelingen nog volop in beweging zijn.

De raad heeft het college verzocht om de juridische ontwikkelingen rond de regulering van fatbikes actief te volgen en de raad hierover te informeren. Ook is gevraagd om,

zodra er een juridische basis ontstaat, met een voorstel te komen voor een mogelijk (gedeeltelijk) verbod in het centrum.

In deze informatienota gaan wij in op de huidige stand van zaken. Daarbij schetsen wij ook de aard en omvang van de problematiek in het centrum. Er zijn signalen van overlast en onveilige situaties, maar het beeld is dat deze overlast en onveilige situaties niet alleen door fatbikes worden veroorzaakt, maar door gedrag van alle soorten fietsers. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging van mogelijke maatregelen.

1. **Juridische (on)mogelijkheid van een fatbikeverbod**
   De Algemene Plaatselijke Verordening (APV) mag geen verkeersmaatregelen regelen die via hogere wetgeving al volledig is geregeld (Wegenverkeerswet).
   De gemeente kan via de APV wel aanvullende regels stellen die gaan over de openbare orde, overlast, parkeren of ander gebruik van de openbare ruimte in relatie tot voertuigen, zolang dat niet neerkomt op een verkeersregel die uit het belang van verkeersveiligheid wordt gesteld.
   Voor alles wat echt verkeerskundig is, zoals een geslotenverklaring voor bepaalde categorie voertuigen, moet de gemeente altijd een verkeersbesluit nemen op grond van de Wegenverkeerswet. Dat kan dus niet via de APV worden geregeld.

   De wet maakt geen onderscheid tussen fatbikes en andere fietsen. Een fatbike voldoet aan de wettelijke definitie van een fiets in de Wegenverkeerswet: *Fiets: "voertuig dat wordt voortbewogen met behulp van pedalen of handgrepen, en niet sneller kan rijden dan 25 km per uur, al dan niet met trapondersteuning.").*
   Voor deze fietsen geldt dat zij goedgekeurd zijn voor de weg en dat zij het recht hebben om gebruik te maken van fietspaden en wegen.
   Een fatbike met een hulpmotor die harder ondersteunt dan de maximaal toegestane snelheid van 25 km/u en fatbikes met een gashendel (die zonder te trappen sneller gaan dan 6 km/u) zijn illegaal. Daarop kan door de politie worden gehandhaafd.
   Omdat de wet geen onderscheid maakt tussen fatbikes en elektrische fietsen, is het niet mogelijk om een verbod in te stellen voor uitsluitend fatbikes. Instellen van een dergelijk verbod is discriminerend.

   Recent hebben de gemeenteraden van Enschede en Amsterdam in de APV een fatbikeverbod opgenomen. In het juridische advies, dat bij het raadsbesluit van de gemeente Amsterdam is gevoegd, is de juridische kanttekening geplaatst dat een verbod niet toegestaan is.
   In het raadsvoorstel van de gemeente Enschede is de juridische kanttekening geplaatst dat het risico bestaat dat het verbod strijdig is met hogere regelgeving wat zal leiden tot onverbindendheid van het APV-verbod.
   Een fatbikeverkoper heeft inmiddels een rechtszaak aangespannen tegen het fatbikeverbod van de gemeente Enschede.

2. **De minister heeft in april de zogenoemde 'Aanpak fatbikes' gepresenteerd.**
   Er wordt ingezet op:
   - Het instellen van een aparte voertuigcategorie voor fatbikes:
     - minimumleeftijd voor gebruikers van fatbikes;
     - handelingsinstrumenten voor gemeenten voor fatbikevrije zones.
   - Een helmplicht voor gebruikers en passagiers van alle elektrische fietsen en lichte elektrische voertuigen (LEVs) tot 18 jaar.
   - Acties markttoezicht en handhaving.
   - Regels voor verkoop van elektrische fietsen of onderdelen daarvan:
     - bestrijden ondeugdelijk aanbod elektrische fietsen;
     - opvoerverbod.

- Gedragsmaatregelen.

(Bron: Kamerbrief 24 april 2026 met kenmerk IENW/BSK-2026/70534).

3. **Inhoudelijke wenselijkheid: probleem zit in gedrag**
   In het centrum van Wijchen geldt een snelheidsbeperking van maximaal 15km/u. Wanneer fietsers zich hier aan houden, wordt overlast verminderd.
   Snelheidshandhaving is voorbehouden aan de politie. De politie handhaaft hier echter niet op in het centrum. De politie handhaaft alleen op excessen van fatbikes.

4. **Een fatbikeverbod lost het probleem niet op.**
   Klachten en meldingen van zowel bezoekers als ondernemers in het centrum gaan over zowel fatbikes als over e-bikes en gewone fietsen.
   Als fatbikes verboden worden, dan is er nog steeds overlast van andere fietsers.

5. **Een algeheel fietsverbod in het hele centrum van Wijchen is niet wenselijk.**
   Vanuit de mobiliteitstransitie wordt juist gestimuleerd dat bezoekers lopend of met de fiets naar het centrum van Wijchen komen. Het is daarom van belang dat het centrum per fiets bereikbaar blijft. Dit neemt niet weg dat op specifieke locaties en momenten beperkingen voor fietsverkeer wenselijk kunnen zijn. Op de Markt en in de Kromme Elleboog geldt tijdens de weekmarkt al een fietsverbod om de verkeersveiligheid en de doorstroming van voetgangers te waarborgen. Onderzocht kan worden of dit bestaande fietsverbod wordt uitgebreid naar andere dagen en/of tijdstippen waarop sprake is van vergelijkbare drukte of veiligheidsrisico's.
   Met een dergelijke gerichte maatregel wordt een balans gevonden tussen het behouden van de bereikbaarheid van het centrum per fiets en het verbeteren van de veiligheid en verblijfskwaliteit op locaties waar veel voetgangers aanwezig zijn. Een algeheel fietsverbod voor het gehele centrum is daarvoor niet noodzakelijk.

6. **De boa’s mogen niet handhaven tegen snelheidsovertredingen en tegen illegale fatbikes (opgevoerd of voorzien van gashendel).**
   Dit komt doordat hun bevoegdheden wettelijk zijn beperkt. Voor snelheidsovertredingen geldt dat handhaving in beginsel is voorbehouden aan de politie en het Openbaar Ministerie. Boa’s hebben hiervoor geen algemene bevoegdheid.
   Voor illegale fatbikes geldt dat deze juridisch vaak als bromfiets worden aangemerkt (bijvoorbeeld bij een gashendel of te hoge snelheid). De handhaving daarvan vraagt specifieke verkeers- en technische controlebevoegdheden die boa’s in het gemeentelijk domein (domein I: openbare ruimte) niet of slechts zeer beperkt hebben. De burgemeester kan deze bevoegdheden niet zelf uitbreiden of toekennen. De bevoegdheid van boa’s wordt landelijk bepaald door de minister van Justitie en Veiligheid via aanwijzing en regelgeving.

7. **Fatbike leveranciers spelen al in op de recente verboden van de gemeente Enschede en Amsterdam.**
   Er worden “skinny bikes” geproduceerd met een smallere banddikte dan waarvoor de verboden gelden. Daarmee omzeilen deze leveranciers het verbod.
   Daarnaast heeft een grote fatbikeleverancier al aangegeven om opgelegde boetes aan te zullen vechten en loopt er inmiddels een rechtszaak tegen de gemeente Enschede.

8. **Wat wél kan: aansluiten bij landelijke campagne**
   Een maatregel die wél mogelijk is, is aansluiten bij de landelijke campagne van het Rijk om het gedrag van bestuurders van fatbikes en andere elektrische fietsen te verbeteren.
   De Rijksoverheid zet nadrukkelijk in op gedragsbeïnvloeding naast handhaving en

regelgeving. Zo is in juni 2026 een landelijke campagne gestart gericht op het terugdringen van gevaarlijk rijgedrag. Deze campagne richt zich vooral op jongeren en hun ouders, omdat uit onderzoek blijkt dat jongeren de verkeersregels vaak kennen, maar zich daar in de praktijk niet altijd aan houden.
De campagne benadrukt onder meer:

- het naleven van verkeersregels (zoals snelheid en veilig rijgedrag);
- het voorkomen van risicovol gedrag, zoals met meerdere personen op één fiets rijden of anderen hinderen;
- de verantwoordelijkheid van ouders om hun kinderen aan te spreken op gedrag en de technische staat van de fiets te controleren.

Aansluiten bij deze landelijke campagne is effectief en efficiënt. De boodschap en middelen zijn al ontwikkeld en sluiten aan bij landelijk beleid. Dit vergroot de herkenbaarheid en impact, zonder dat direct extra handhavingscapaciteit nodig is. Tegelijk draagt dit bij aan gedragsverandering en daarmee aan de verkeersveiligheid en leefbaarheid in het centrum.

Vanuit de gemeentelijke communicatie sluiten we aan bij de landelijke campagne door aandacht te besteden aan de risico's van te hard rijden en ander onveilig gedrag. Door jongeren bewust te maken van de mogelijke gevolgen voor zichzelf en anderen, kan veilig verkeersgedrag worden gestimuleerd. Social media zijn hiervoor het meest geschikte middel om jongeren te bereiken.
Ouders informeren we via de digitale inwonersnieuwsbrief, nieuwsberichten op de gemeentelijke website en de gemeentepagina in de lokale krant.

Ter ondersteuning van de landelijke gedragscampagne kunnen boa's jaarlijks één of twee gerichte acties uitvoeren. Tijdens deze acties spreken zij fietsers aan op hun gedrag, naast de aandacht die hieraan wordt besteed tijdens de reguliere werkzaamheden.
Deze acties kunnen binnen de huidige capaciteit worden uitgevoerd. Indien uw raad van mening is dat er vaker acties moeten komen vanuit de boa's, dan dienen daar middelen voor beschikbaar te worden gesteld.

Daarnaast onderzoeken we of we samen met scholen aanvullende activiteiten of voorlichtingsacties kunnen organiseren.

Gevolgen

- Door geen fatbikeverbod op te nemen voorkomen we risico op vernietiging van het APV artikel en voorkomen we de bijbehorende (bezwaar)procedures met het restitueren van opgelegde boetes.
- De bereikbaarheid van het centrum voor fietsers blijft goed door geen algeheel fietsverbod voor het hele centrum in te stellen, maar door te onderzoeken of het tijdens de weekmarkt ingestelde fietsverbod op de Markt en in de Kromme Elleboog. Kan worden uitgebreid naar andere dagen en/of tijdstippen waarop sprake is van vergelijkbare drukte of veiligheidsrisico's.
- Het uitvoeren van één of twee gerichte acties per jaar door de boa's brengt geen kosten of veranderingen met zich mee. Als er wensen zijn omtrent inzet van boa's of een campagne: dan heeft dat wel gevolgen in geld, tijd en capaciteit.
- Aansluiten bij de landelijke campagne zorgt voor bewustwording bij bestuurders en ouders. We moeten onderzoeken welke kosten dit met zich meebrengt. Dit is afhankelijk van welke aanvullende activiteiten we gaan doen.

Communicatie

Er zal naar buiten worden gecommuniceerd dat het probleem niet de fatbike is, maar het gedrag en dat dit gedrag bij alle soorten fietsen voorkomt.
We dragen dezelfde boodschap uit als de landelijke campagne en gaan aandacht hiervoor vragen via onze gebruikelijke gemeentelijke kanalen.

Uitvoering of Vervolgstappen
We monitoren de juridische ontwikkelingen bij landelijke regelgeving op het gebied van fatbikes.
Ook monitoren we of de APV verboden van Amsterdam en Enschede stand houden in rechtszaken.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Motie

Fatbikeverbod

Agendapunt
329743 Informatienota Antwoord op schriftelijke vragen fractie Kernachtig Wijchen 'Rem op de fatbike?'

Vergadering
Openbare raadsvergadering op 29 januari 2026

Indieners
Eerste indiener:
Joost Kersten, Kernachtig Wijchen

Mede-indiener:
Alice Peters-Vroom, VVD
CDA, Björn Derksen

Motienummer
1.

Indieners stellen voor:

Omdat we weten dat:
1. Fatbikes en gedrag van fatbike-bestuurders in het centrum voor overlast zorgen.
2. Een verbod op dit moment juridisch ingewikkeld ligt, maar diverse gemeenten inmiddels acties ondernemen om toch over te gaan tot een fatbikeverbod.

Omdat we vinden dat:
1. Het centrum een fijne en veilige plek moet zijn voor bewoners, bezoekers en winkeliers.
2. Een (gedeeltelijk) fatbikeverbod in het centrum gewenst is om de veiligheid in het centrum te verbeteren.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:
1. De juridische ontwikkelingen rond fatbike-regulering actief te monitoren en de raad te informeren zodra er zich relevante ontwikkelingen voordoen.
2. Zodra blijkt dat het instellen van een (gedeeltelijk) fatbikeverbod in het centrum juridisch mogelijk is, in afstemming met ondernemers en handhaving, de raad zo snel mogelijk een concreet voorstel voor te leggen om over te gaan tot een (gedeeltelijk) fatbikeverbod.

kwing@druten-wijchen.nl

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	8155
Extern Zaak ID	Z/26/342317
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 oktober 2026
Agendapunt	10.a
Titel	342317 Beslisnota Wijziging beleidsplan Openbare Verlichting
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Ruimtelijk beheer
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	§5 Onderhoud kapitaalgoederen
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Bronkhorst, T. (Twan) van

Bijlagen
342317 Beslisnota Wijziging beleidsplan Openbare Verlichting
Beleidsplan OVL 2023-2030 gew 020926

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	8 september 2026
Stukken Agendacommissie Wijchen	18 september 2026
Commissievergadering Wijchen	1 oktober 2026
Raad openbaar Wijchen	**15 oktober 2026**

Toelichting

De gemeenteraad heeft op 22 juni 2023 nieuw beleid voor openbare verlichting vastgesteld. Het uitgangspunt van dit beleid luidt: ‘donker waar mogelijk, licht waar nodig’. Hiermee draagt Wijchen bij aan een betere leefomgeving voor mens en dier. Op veel plaatsen in Wijchen moet de verouderde openbare verlichting worden vervangen door moderne LED-verlichting.

Door middel van vragenlijsten, gesprekken en ervaringsstraten werden inwoners actief betrokken bij het concreet maken van het beleid. De uitkomsten zijn gebruikt bij het opstellen van een Lichtkader. Dit is een praktische uitwerking van het beleid die helpt bij toekomstige keuzes over openbare verlichting. Om ervoor te zorgen dat het beleid aansluit bij wat inwoners belangrijk vinden, worden enkele wijzigingen voorgesteld.

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. het beleidsplan openbare verlichting gewijzigd vast te stellen met de volgende aanpassingen:

a. Telemanagement toe te passen op plaatsen waar dit van meerwaarde is, zoals het centrum van Wijchen en doorgaande (hoofd)wegen.

b. Verlichting in het buitengebied wordt bij reconstructie of einde levensduur alleen verwijderd wanneer er geen sprake is van een onveilige situatie.

c. In parken en groenvoorziening blijft verlichting gehandhaafd wanneer er sprake is van een hoofdfietsroute of hoofdwandelroute of er geen alternatieve route is

d. Speelplekken worden voorzien van verlichting met een sensor; de verlichting schakelt na 22.00 uur uit.

e. Bestaande verlichting bij hondenuitlaatplekken blijft behouden en wordt voorzien van een sensor. Nieuwe hondenuitlaatplekken worden voorzien van verlichting met sensor.

f. Naast de verlichte hoofdfietsroute buiten de bebouwde kom kan het college per kern een secundaire (hoofd)fietsroute aanwijzen.

g. Alle conventionele armaturen worden uiterlijk in 2031 vervangen door ledverlichting.

Stemming

23 stemmen voor, 4 stemmen tegen

Stem voor	Stem tegen
Fractie CDA Wijchen	
Bijmans, Hans Gooiker-Loeffen, Annemarie Hoogteijling, Karin	
Fractie D66 Wijchen	
Janssen, Jasmijn Lukkezen, Maikel	
Fractie Emilia	
Verbeeten, Pim	
Fractie Hart voor Wijchen	
	Herms, Dave Herms, Leo van Tilburg - Suy, Ellen Vrolijks, John
Fractie Kernachtig Wijchen	

Driessen - Slingerland, Annemarie Evers, Jan Grobbe, Henk-Jan Janssen, Helga Kersten, Joost Klinkhamer, Tim Kuipers, Rianne Loermans, Renate Rietveld, Jolene Verharen, Martijn	
Fractie PRO Wijchen	
Burgers, Titus Merkus, Youri Rakt, van de, Marieke Smeets, Suzanne	
Fractie VVD Wijchen	
Buren, ten, Ted Peters - Vroom, Alice Schraven, Rick	

Openbaar Zaaknummer: Z/26/342317

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Wijziging beleidsplan Openbare Verlichting

Collegedatum: 8 september 2026

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. het beleidsplan openbare verlichting gewijzigd vast te stellen met de volgende aanpassingen:
    a. Telemanagement toe te passen op plaatsen waar dit van meerwaarde is, zoals het centrum van Wijchen en doorgaande (hoofd)wegen.
    b. Verlichting in het buitengebied wordt bij reconstructie of einde levensduur alleen verwijderd wanneer er geen sprake is van een onveilige situatie.
    c. In parken en groenvoorziening blijft verlichting gehandhaafd wanneer er sprake is van een hoofdfietsroute of hoofdwandelroute of er geen alternatieve route is
    d. Speelplekken worden voorzien van verlichting met een sensor; de verlichting schakelt na 22.00 uur uit.
    e. Bestaande verlichting bij hondenuitlaatplekken blijft behouden en wordt voorzien van een sensor. Nieuwe hondenuitlaatplekken worden voorzien van verlichting met sensor.
    f. Naast de verlichte hoofdfietsroute buiten de bebouwde kom kan het college per kern een secundaire (hoofd)fietsroute aanwijzen.
    g. Alle conventionele armaturen worden uiterlijk in 2031 vervangen door ledverlichting.

Aanleiding
De gemeenteraad heeft op 22 juni 2023 nieuw beleid voor openbare verlichting vastgesteld. Het uitgangspunt van dit beleid luidt: ‘donker waar mogelijk, licht waar nodig’. Hiermee draagt Wijchen bij aan een betere leefomgeving voor mens en dier. Op veel plaatsen in Wijchen moet de verouderde openbare verlichting worden vervangen door moderne LED-verlichting.

Door middel van vragenlijsten, gesprekken en ervaringsstraten werden inwoners actief betrokken bij het concreet maken van het beleid. De uitkomsten zijn gebruikt bij het opstellen van een Lichtkader. Dit is een praktische uitwerking van het beleid die helpt bij toekomstige keuzes over openbare verlichting. Om ervoor te zorgen dat het beleid aansluit bij wat inwoners belangrijk vinden, worden enkele wijzigingen voorgesteld.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
22-06-2023	Vaststelling beleidsplan Openbare Verlichting 2023 t/m 2030
17-10-2024	Motie "licht in de duisternis"
15-04-2025	Informatienota "stand van zaken uitvoering lichtbeleidsplan"
09-09-2025	Informatienota "informatiecampagne uitvoering beleidsplan openbare verlichting"
27-01-2026	Informatienota "resultaten participatie ervaringsgebieden openbare verlichting"

Gewenst resultaat
Een vastgestelde visie op openbare verlichting in de gemeente Wijchen voor de komende jaren, tot stand gekomen met inbreng van inwoners.

Aanpassingen
De volgende aanpassingen worden doorgevoerd aan het beleidsplan Openbare Verlichting:
- Telemanagement toe te passen op plaatsen waar dit van meerwaarde is, zoals het centrum van Wijchen en doorgaande (hoofd)wegen.
- Verlichting in het buitengebied wordt bij reconstructie of einde levensduur alleen verwijderd wanneer er geen sprake is van een verkeersonveilige situatie (bijvoorbeeld scherpe bochten of kruisingen).
- In parken en groenvoorziening blijft verlichting gehandhaafd wanneer er sprake is van een hoofdfietsroute of hoofdwandelroute of er geen alternatieve route is.
- Speelplekken worden voorzien van verlichting met een sensor; de verlichting schakelt na 22.00 uur uit.
- Bestaande verlichting bij hondenuitlaatplekken blijft behouden en wordt voorzien van een sensor. Nieuwe hondenuitlaatplekken worden voorzien van verlichting met sensor.
- Naast de verlichte hoofdfietsroute buiten de bebouwde kom kan het college per kern een secundaire (hoofd)fietsroute aanwijzen.
- Alle conventionele armaturen worden uiterlijk in 2031 vervangen door ledverlichting.

De hierboven opgesomde aanpassingen zijn beschreven in het "was-wordt" document in bijlage 2.

Argumenten
1.1. De aanpassingen zorgen voor meer steun voor het beleidsplan openbare verlichting bij inwoners van de gemeente Wijchen.
Uit vragenlijsten en gesprekken met inwoners kwamen een aantal zorgen steeds terug. Bijvoorbeeld het veilig uitlaten van honden in het donker en veilige fietsroutes tussen de dorpen. Voor deze belangrijkste zorgen voeren we deze wijzigingen door.

1.2. Met de voorgestelde aanpassingen blijft het beleid aansluiten bij de uitgangspunten van het eerder vastgestelde plan.
Met de voorgestelde aanpassingen nemen we de zorgen van inwoners serieus, terwijl we ons blijven houden aan de beleidsuitgangspunten zoals door de raad vastgesteld. Bijvoorbeeld: op plekken waar nu toch lichtmasten komen, gebruiken we sensoren. Zo brandt de verlichting alleen als dat nodig is.

Tegenargumenten en risico's

1.1. Met de voorgestelde aanpassingen worden niet alle bezwaren opgelost.
Een deel van de inwoners voelt zich nog steeds niet prettig bij het belangrijkste uitgangspunt van het beleid: "niet verlichten, tenzij". Voor deze groep zijn de aanpassingen niet voldoende.

Financiële gevolgen

In het eerder vastgesteld beleidsplan voor openbare verlichting 2023-2030 zijn er investeringskredieten beschikbaar gesteld om het plan te kunnen uitvoeren. Door de eerder beschreven problemen in de uitvoering hebben de investeringen niet plaats gevonden. De kredieten zijn wel ieder jaar doorgeschoven. Dit betekent dat er in de huidige begroting al ruimte is voor grote investeringen voor de openbare verlichting. Gelijk aan het opstellen van het Lichtkader is het beheerplan openbare verlichting financieel herijkt en is een nieuw tijdspad uitgezet.

De herijking resulteert in verspreiding van de investeringen, dit leidt tot een verschuiving in de kapitaallasten. In de eerste jaren dalen de kapitaallasten. Op langer termijn minimaliseert het verschil op de kapitaallasten, omdat het totale investeringsbedrag vergelijkbaar is. In de huidige begroting is voor € 6.933.783 aan investeringen aan openbare verlichting opgenomen. Het voorliggende plan raamt, tot en met 2036, € 6.737.448 aan investeringen. De investeringen schrijven we af in overeenstemming met de Nota Investeren en Afschrijven.

Kapitaallasten	2027	2028	2029	2030	2031
Huidige begroting	€ 203.272	€ 257.244	€ 261.919	€ 270.111	€ 300.327
Herijkt beheerplan	€ -	€ 68.268	€ 130.808	€ 176.704	€ 211.779
Verschil	€ -203.272	€ -188.976	€ -131.111	€ -93.407	€ -88.549

De kosten voor achterstallig onderhoud worden gedekt uit de reserve, dit is in overeenkomst met het eerder vastgestelde plan.

Daarnaast zijn de elektra kosten aangepast aan de uitgangspunten van het herijkt beheerplan. In de begroting 2027 is de raming per 2027 met € 84.000 naar € 210.000 verhoogd. Gecompenseerd met de daling van de kapitaallasten, leidt dit voorstel in de eerste 5 jaar tot een voordeel.

De financiële gevolgen van deze nota zijn reeds verwerkt in de begroting. Indien uw besluitvorming afwijkt, zal dit leiden tot een begrotingswijziging.

Met eventuele aanpassingen van de buitenruimte n.a.v. het aanwijzen van secundaire fietsroutes is in dit plan (financieel) geen rekening gehouden.

Communicatie

Na het vaststellen van de wijzigingen maken we deze openbaar. Daarna wordt het Lichtkader door het college vastgesteld. We informeren de inwoners hierover. We leggen uit wat er in het beleid en het Lichtkader staat. Met een infographic of animatie op de website www.wijchen.nl/verlichting laten we zien hoe we met het Lichtkader werken. Als inwoners dat willen, kunnen ze het Lichtkader bekijken.

Op de projectwebsite staat ook waar we de komende jaren gaan werken aan het vervangen van de conventionele verlichting.

Inwonersparticipatie
De inwoners van de gemeente Wijchen zijn betrokken bij het maken van het Lichtkader. Dit gebeurde tijdens het proces om het beleid concreet te maken. Leefbaarheidsgroep Woezik is nauw betrokken geweest bij het proces als klankbord. In de zomer van 2025 konden inwoners via een enquête aangeven hoe zij de openbare ruimte ’s avonds en ’s nachts gebruiken en wat zij belangrijk vinden aan de verlichting. In totaal vulden 426 inwoners deze vragenlijst in.

In november konden inwoners het effect van het beleid zien in verschillende ervaringsstraten, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Ook daar konden bezoekers een vragenlijst invullen. Binnen de bebouwde kom deden 102 mensen dit, en buiten de bebouwde kom werd de vragenlijst 19 keer ingevuld.

De informatie uit deze vragenlijsten is gebruikt bij het maken van het Lichtkader. De reacties waren aanleiding om aanpassingen in het beleidsplan openbare verlichting voor te stellen via dit raadsvoorstel. Met het vaststellen van het Lichtkader is de fase waarin inwoners konden meedenken afgerond. Daarna begint de informatiefase. Dit betekent dat inwoners vooraf worden geïnformeerd.

Uitvoering of Vervolgstappen
Na vaststellen van het gewijzigde beleidsplan openbare verlichting, stelt het college het Lichtkader vast. Met een informatienota wordt de raad geïnformeerd over de inhoud van het Lichtkader.

De voorbereiding van de vervanging van de conventionele verlichting voor LED is inmiddels opgestart. Dit betekent dat er bestekken worden opgesteld voor de uitvoering van de vervanging en de levering van led-armaturen. Zodra deze bestekken aanbesteed zijn, kan de uitvoering van start gaan.

In de periode 2026-2031 wordt alle conventionele verlichting van de gemeente Wijchen vervangen.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Voorstel
Vaststellen gewijzigd beleidsplan openbare verlichting 2023-2030

Bijlage 1: gewijzigd beleidsplan openbare verlichting 2023-2030

Bijlage 2: beleidsaanpassingen was – wordt

2.1.2. Licht op maat
"In nieuwe situaties en bij vervanging gaan we een telemanagementsysteem toepassen."

Wordt:

"In nieuwe situaties en bij vervanging gaan we in enkele gevallen een telemanagementsysteem toepassen. Hierbij kijken we zorgvuldig of telemanagement in de betreffende situatie meerwaarde biedt, bijvoorbeeld bij doorgaande (hoofd)wegen en in het centrum van Wijchen."

2.2.4. Buitengebied
"Staat er nu reeds verlichting en is er geen sprake van een verkeersonveilige situatie, dan wordt de verlichting verwijderd op moment van een reconstructie, vervanging of anders gedurende de looptijd van dit beleid."

wordt:

"Staat er nu reeds verlichting en is er geen sprake van een verkeersonveilige situatie, dan wordt de verlichting verwijderd op moment van een reconstructie of bij einde levensduur."

2.2.7. Parken en groenvoorzieningen
"Daar waar nu verlichting staat en er geen sprake is van een hoofdfietsroute of hoofdwandelroute of er een alternatieve route is, dan wordt deze verwijderd in deze beleidsperiode."

Wordt:

"Daar waar nu verlichting staat en er geen sprake is van een hoofdfietsroute of hoofdwandelroute of er een alternatieve route is, dan wordt deze verwijderd bij reconstructie of einde levensduur."

2.2.8. Speelplekken, jeu de boules banen en hondenuitlaatplekken
"Speelplekken worden niet verlicht. Daar waar nu verlichting staat wordt deze in deze beleidsperiode of aan einde van de levensduur verwijderd."

Wordt:

"Speelplekken worden verlicht met toepassing van een sensor. Na 22.00u wordt de verlichting uitgeschakeld"

"Hondenuitlaatplekken verlichten we niet. Staat er nu verlichting dan wordt deze waar mogelijk voorzien van een sensor. Bij vervanging wordt er geen nieuwe verlichting geplaatst."

Wordt:

"Op hondenuitlaatplekken wordt verlichting gehandhaafd indien deze aanwezig is en wordt deze verlichting waar mogelijk voorzien van een sensor. Nieuwe hondenuitlaatplekken worden voorzien van verlichting met sensor."

2.2.11. Fietsroutes

"Buiten de kom is tussen de kernen en Wijchen 1 verlichte hoofdfietsroutes. Er komen er niet meer verlichte fietsroutes buiten de kom."

Wordt:

"Buiten de kom is tussen de kernen en Wijchen één verlichte hoofdfietsroute. Een secundaire (hoofd)fietsroute per kern kan door het college worden aangewezen."

"Daar waar nu aparte verlichting staat wordt, bij vervanging of uiterlijk in deze beleidsperiode, in overleg met belanghebbenden onderzocht om deze te verwijderen."

Wordt:

"Daar waar nu aparte verlichting staat, wordt in overleg met belanghebbenden bij vervanging onderzocht of deze verwijderd kan worden."

4.1 snelheid vervanging conventionele armaturen in led

"We voorzien de nieuwe armaturen in elk geval van een telemanagementsysteem. Dit zorgt ervoor dat de verlichting op afstand te bedienen is, de verlichting gedimd kan worden, een melding gekregen wordt wanneer een lamp niet brandt en waarmee te zien is of het een storing boven de grond of onder de grond is. Bij een storing onder de grond moet de netbeheerder ingeschakeld worden. Het oplossen van dergelijke storingen kent een langere doorlooptijd. Doordat het telemanagementsysteem aangeeft welke soort storing het betreft, hoeft de storing niet eerst door een monteur bekeken te worden.

We leggen twee opties voor:

a. In een periode van 2 jaar alles vervangen met een TMS erop
b. In een periode van 4 jaar alles vervangen met een TMS erop

Er is geen andere optie."

Wordt:

"We passen alleen telemanagement toe waar dit een meerwaarde biedt, bijvoorbeeld op doorgaande (hoofd)wegen en in het centrum van Wijchen.

Op enkele plaatsen voorzien we de nieuwe armaturen van een telemanagementsysteem. Dit zorgt ervoor dat de verlichting op afstand bediend en gedimd kan worden. Daarnaast wordt een melding ontvangen wanneer een lamp niet brandt en is zichtbaar of sprake is van een storing boven of onder de grond. Bij een storing onder de grond moet de netbeheerder worden ingeschakeld. Het oplossen van dergelijke storingen kent een langere doorlooptijd. Doordat het telemanagementsysteem aangeeft om welk type storing het gaat, hoeft een monteur de storing niet eerst te beoordelen. In woonwijken wordt bij een defect armatuur over het algemeen direct melding gedaan door inwoners.

Alle conventionele armaturen worden uiterlijk in 2031 vervangen."

Donker waar mogelijk, licht waar nodig

Gemeente Wijchen

Beleidsplan
2023 t/m 2030

Colofon

Opgesteld: 2023, Lieftink Advies, Maarn
Gewijzigd: 1 september 2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4

1.1 Doel van verlichting 4

1.2 Visie 4

2. Beleidsuitgangspunten 5

2.1 Doordacht verlichten 5

2.1.2 Licht op maat 5

2.1.2 Niet verlichten tenzij 5

2.1.3 Afwijken deels van de richtlijn 6

2.1.4 Verkeersveiligheid centraal 6

2.1.5 Nieuwe technieken 8

2.1.6 Beperkte reclame aan de lantaarnpalen en terughoudend met lichtgevende reclameborden 9

2.1.7 Volger Smart City 10

2.1.8 Zorgdragen een veilig areaal 10

2.2 Gebiedsgericht verlichten 11

2.2.1 Woongebied 11

2.2.2 Centrumgebied 11

2.2.3 Doorgaande wegen 12

2.2.4 Buitengebied 12

2.2.5 Voet- en achterpaden 12

2.2.6 Natuurgebied en bossen 13

2.2.7 Parken en groenvoorzieningen 14

2.2.8 Speelplekken, jeu de boules banen en hondenuitlaatplekken 14

2.2.9 Parkeerplaatsen 14

2.2.10 Bedrijventerrein 15

2.2.11 Fietsroutes 16

2.2.12 Stationsgebied 16

2.2.13 Kassen en stallen 17

2.2.14 Bezienswaardigheden 17

2.2.15 Sportvelden 17

2.2.16 Recreatie en Toerisme 17

2.3 Energie en milieubewust handelen 18

2.3.1 Duurzaamheid, circulariteit en het milieu staan centraal 18

2.3.2 Lichthinder en lichtvervuiling voorkomen 19

2.2.4 Niet voldoen aan het Politie Keurmerk Veilig Wonen voor de openbare verlichting 19

2.2.5 Keurmerk Veilig Ondernemen hoeveelheid licht ondergeschikt 20

2.4 Samenwerken intern en extern 21

2.4.1 In overleg met andere lichtbroneigenaren 21

2.4.2 Betrekken bewoners, ondernemers en verenigingen bij grote wijzigingen 21

2.4.3 Integrale aanpak 21

2.4.4 Projectenvoorziening instellen 21

3. Beheersmatige uitgangspunten 22

3.1 Technische levensduur masten 45 jaar en armaturen 25 jaar 22

3.2 Uniformiteit 22

4. Scenario's voor de raad 23

4.1 Snelheid vervanging conventionele verlichting in led 23

4.2 Duurzaamheid 23

1. Inleiding

Voor u licht ons beleidsplan Donker waar mogelijk, licht waar nodig. Het beleidsplan openbare verlichting was aan vervanging toe. Op het gebied van licht zijn er veel ontwikkelingen, zoals de opkomst van led, detectie en dergelijke. Daarnaast bepalen ook steeds meer niet-gemeentelijke lichtbronnen mede de kwaliteit van de openbare ruimte (leefomgeving). Denk daarbij aan licht van bedrijven, reclame, etalages, paardenbakken, stallen of kassen, bezienswaardigheden en dergelijke.

Daarom gaat dit beleidsplan over alle lichtbronnen in de openbare ruimte. De looptijd van dit beleid is van 2023 t/m 2030. Halverwege de looptijd wordt deze kort geëvalueerd en aan de raad voorgelegd of er aanpassingen nodig of wenselijk zijn.

1.1 Doel van verlichting

Het doel van de verlichting is om een bijdrage te leveren aan:

- Een goede verkeersveiligheid waar dat van toepassing is en waar geen alternatief beschikbaar is;
- Het bevorderen van de verkeersdoorstroming;
- Een goede sociale veiligheid (waar dat nodig is) en waardoor met verlichting geen schijnveiligheid ontstaat;
- Het creëren van een sfeervolle leefomgeving.

Daar waar verlichting noodzakelijk is moet deze de aanwezige flora en fauna zo min mogelijk verstoren.

1.2 Visie

Wijchen is een gemeente met een rijke natuur en historie. Daar zijn we zuinig op. We verlichten alleen daar wat het nodig is en op de gewenste tijdstippen. Licht op maat. Waar het mogelijk is, is het donker. Zo dragen we bij aan duurzaamheid het beschermen van de flora en fauna en de gezondheid van onze inwoners. Zo kunnen we ook aandacht hebben voor de sfeer en leefbaarheid in onze gemeente.

2. Beleidsuitgangspunten

Waar staan we voor de komende jaren?

- Doordacht verlichten
- Gebiedsgericht verlichten
- Energie en milieu bewust handelen
- Samenwerken intern en extern

Hieronder leest u wat deze punten inhouden.

2.1 Doordacht verlichten

Door anders naar verlichting te kijken, nemen we andere keuzes.

2.1.2 Licht op maat

In nieuwe situaties en bij vervanging gaan we in enkele gevallen een telemanagementsysteem toepassen. Hierbij kijken we zorgvuldig of telemanagement in de betreffende situatie meerwaarde biedt, bijvoorbeeld bij doorgaande (hoofd)wegen en in het centrum van Wijchen.
Het licht is alleen aan op tijden dat er veel gebruik van gemaakt wordt, anders is het uit. Of het brand zachtjes. Er wordt altijd gedimd na de spits.

Foto: De Tandem in Wijchen waar het licht feller gaat branden als er iemand langs komt.

2.1.2 Niet verlichten tenzij

Voor nieuwe wegen binnen en buiten de kom gaan we uit van “niet verlichten, tenzij”, dit houdt in;

- Eerst kijken of het wegontwerp niet anders kan (zie integrale aanpak);
- Indien dat niet mogelijk is en de verkeersveiligheid in het geding is, passieve markering (schrikhek, reflecterende belijning) toepassen
- Mocht dat niet goed genoeg zijn, dan passen we actieve markering toe (lampjes in de as van de weg e.d.);
- Indien bovenstaande niet geschikt is, dan passen we verlichting toe die zo energiezuinig en duurzaam mogelijk is. Bovendien kijken we dan ook op welk tijdstip

we die verlichting nodig hebben en hoeveel licht. Lichthinder moet zoveel mogelijk voorkomen of gereduceerd worden.

2.1.3 Afwijken deels van de richtlijn

In Nederland zijn we niet verplicht om te verlichten. Wel moeten we ons areaal goed verzorgen en moet de verkeersveiligheid geborgd zijn. We hebben dus geen wettelijke plicht om te verlichten. Er is wel een richtlijn, dat is nu de NPR13201/A1. Het is dus geen wet, maar een richtlijn.
De richtlijn geeft een advies over de hoeveelheid licht op de weg (horizontale lichtsterkte, de hoeveelheid licht op 1,5m hoogte (verticale lichtsterkte) en de verdeling van het licht op de weg (de gelijkmatigheid).
De keuze is om bij vervanging of nieuw te plaatsen verlichting te verlichten op maximaal 75% van de geldende richtlijn qua horizontale lichtsterkte. Met uitzondering van centrumgebieden en uitgaansgebieden; daar staat vaak wat meer licht. Per situatie wordt bekeken wat de best wenselijke en haalbare situatie is.

De verticale lichtsterkte houden we niet aan. Op deze hoogte (1,5m) is ook verlichting van bijvoorbeeld de koplampen van auto's, het licht uit de woningen of etalages en dergelijke zichtbaar. Ook zou er heel veel meer licht bij moet komen om de richtlijn te kunnen halen en dat is niet wenselijk.

Bij nieuwe aanleg streven we, op die locaties waar verlichting nodig is en waar de verdeling van het licht van belang is, naar een zo goed mogelijke gelijkmatigheid. Bij vervanging van bestaande verlichting kijken we eerst of de verlichting nodig is en hoeveel verlichting er nodig is. Is er licht nodig, dan proberen we de gelijkmatigheid zo goed mogelijk te krijgen met de bestaande afstand tussen de lantaarnpalen. We verplaatsen deze niet.

Foto: Broekstraat in Hernen waar het licht heel gelijk over het wegdek is verdeeld.

2.1.4 Verkeersveiligheid centraal

Licht wordt vaak in eén adem genoemd met veiligheid. Doordat er licht aanwezig is, voelt men zich veilig. Als we spreken over veiligheid, dan zijn er twee soorten, namelijk de verkeersveiligheid en sociale veiligheid.

Verkeersveiligheid
Verkeersveiligheid is hoe we veilig van A naar B komen. Daar kan verlichting in bijdragen, maar er zijn vaak andere toepassingen die een betere bijdrage leveren aan deze verkeersveiligheid. Denk aan een lichter kleur wegdek, reflecterende belijning of witte kantmarkering, kattenogen, schrikhekken, bermpaaltjes en dergelijke kunnen vaak beter aangeven wat er gebeurt op een wegdek dan een enkele lantaarnpaal. Ons oog trekt naar het licht toe en ziet niet wat er daarvoor of erna gebeurt als daar geen verlichting staat.

We plaatsen alleen verlichting als dat voor de verkeersveiligheid de beste oplossing is. We kijken dus altijd eerst naar andere oplossingen.

Foto: Weg ter Horst in Alverna. Je ziet het licht maar kan niet meer verder kijken.

Sociale veiligheid
Sociale veiligheid is aan de ene kant meetbaar (objectief) zoals bijvoorbeeld het aantal inbraken. Maar we hebben ook subjectieve sociale veiligheid. Dat is het gevoel van veiligheid en dat is voor iedereen anders. Verlichting kan bijdragen aan de overzichtelijkheid van een gebied, maar ook aan schijnveiligheid. De echte veiligheid hangt met name af van de mate van sociale controle. Staan er huizen dicht bij de weg, gaat er veel verkeer overheen etc. Dan pas is een weg veiliger. Niet doordat er verlichting staat. Ons oog went direct aan licht, maar heeft even nodig om aan het donker te wennen. Als we zelf op de weg fietsen die verlicht is, kunnen we niet zien wie er aan de zijkant zit. Het licht lijkt dus wel veilig, maar het is niet veiliger.

Foto: De Beemd in Niftrik, een verlicht fietspad zonder sociale controle. Het licht geeft een schijnveiligheid.

Daar waar nu te veel verlichting staat, zowel binnen als buiten de kom, wordt deze bij een reconstructie, vervanging of gedurende deze beleidsperiode samen met inwoners besproken en bekeken of dit weg kan of verminderd kan worden. Waar nodig kunnen we dan alternatieven inzetten.

2.1.5 Nieuwe technieken

Nieuwe technologische ontwikkelingen worden goed gevolgd. De gemeente is soms koploper en soms volger van nieuwe technieken, maar we willen echt niet altijd koploper zijn. Daar waar nieuwe technieken een goede toevoeging kunnen zijn en passen binnen het budget, passen we deze vanzelfsprekend toe.

Foto: elders in het land een lichter wegdek.

2.1.6 Beperkte reclame aan de lantaarnpalen en terughoudend met lichtgevende reclameborden

In de Nota Reclame en de APV staat aangegeven waar wel en niet reclame geplaatst mag worden. Het mag echter nooit de verkeersveiligheid in gevaar brengen.
Reclame aan lantaarnpalen kan extra inkomsten genereren voor de gemeente. Echter het kan ook ervaren worden als een aantasting van de leefomgeving. Bovendien zorgen verlichte lichtmastreclames voor lichtvervuiling en een hoger energieverbruik. We hebben op een aantal locaties nu nog verlichte reclamebakken hebben. We gaan in overleg met de contractpartner om deze uit te zetten in de nacht.

Ten aanzien van andere lichtgevende reclameborden of reclame op de gevel zijn we terughoudend. Het mag op een beperkt aantal locaties. Het mag in ieder geval niet de leefomgeving aantasten, verrommeling van het landschap geven, onnodige lichthinder veroorzaken of de verkeersveiligheid in gevaar brengen.

Reclame-uitingen in het centrumgebied in het inwendige gedeelte van een gebouw, bijv. achter een raam, en die kennelijk gericht zijn op zichtbaarheid van de weg worden getoetst aan de criteria voor gevelreclame. Deze schermen mogen geen overlast voor omwonenden veroorzaken en onnodige lichtvervuiling. De gemeente vraagt ondernemers om deze schermen na sluitingstijd uit te zetten en altijd te dimmen op moment dat de straatverlichting aan gaat.
Voor het karakteristieke centrum van Wijchen gelden nog aanvullende eisen die in het Beeldkwaliteitsplan Centrum Wijchen zijn opgenomen.

Foto: Display in Wijchen op de Stationslaan. Het domineert het beeld op straat.

Displays zijn grote schermen die verlicht zijn. Soms bevatten deze wisselende of knipperende beelden. Dit kan met diverse technieken als led of lcd. Deze displays kunnen storend zijn in het landschap. Meestal dragen ze niet bij aan de verkeersveiligheid. We zijn terughoudend ten aanzien van nieuwe leddisplays. Knipperende en bewegende beelden mogen alvast nooit.

De omgevingswet geeft aan dat er geen hinder mag ontstaan aan de fysieke leefomgeving. We hanteren de ‘Richtlijn Lichthinder’ van de NSVV, de CROW-handreiking ‘Reclame langs wegen’ en de notitie van Rijkswaterstaat. Nieuwe toekomstige richtlijnen nemen we ook mee in onze besluitvorming. Wellicht dat door toekomstige ontwikkelingen het standpunt ten aanzien van displays verandert.

2.1.7 Volger Smart City

Smart City is een breed begrip. Concreet komt het neer op het slim aansturen van alles in de openbare ruimte. Je kan daarbij denken aan een sensoren die een signaal geven als de vuilnisbakken vol zijn, fijnstofmeting, verkeerstelling, wifi in de lichtmast etc. Er zijn veel ontwikkelingen op dit vlak. We zijn geen koploper maar houden de ontwikkelingen wel goed in de gaten. Zodra het zinvol en betaalbaar is, passen we het toe.

Foto: voorbeeld van een laadlantaarnpaal in de gemeente Renkum. Smart city dus.

2.1.8 Zorgdragen een veilig areaal

We dragen zorg voor de veiligheid van onze elektrische installaties, de zogeheten ‘installatieverantwoordelijkheid’. Door middel van steekproeven wordt de veiligheid van het areaal getoetst. We staan voor een duurzaam en veilig areaal.

2.2 Gebiedsgericht verlichten

Elk gebied heeft een andere functie en vraagt om een andere kijk naar wel of geen licht, hoeveel licht en op welk tijdstip. Of te wel gebiedsgericht verlichten.

2.2.1 Woongebied

In de woongebieden passen we een lichtkleur toe waarmee een goede kleur- en gezichtsherkenning mogelijk is in verband met de sociale veiligheid. Stel er is een ramkraak en je moet de kleur van de auto beschrijven. Met de juiste lichtkleur kun je dat wel zien. Anders geef je een verkeerde kleur door.

Foto: vier bakjes Links met oranje verlichting waardoor de bakjes allemaal rood/oranje lijken. Rechts met witte verlichting waarmee je de echte kleuren kan zien.

Bij vernieuwing bekijken we of alternatieven kunnen toepassen of dat er minder verlichting nodig is. Maar ook op welke tijdstippen het nodig is. Hierbij wel lettend op de algemene sociale veiligheid. In elk geval wordt de verlichting na de spits gedimd.

2.2.2 Centrumgebied

In het centrumgebied plaatsen we decoratieve verlichting. Er zijn diverse lichtbronnen in het centrum die effect hebben buiten op straat. Denk aan etalageverlichting bijvoorbeeld.
De openbare verlichting dimmen we na de spits. We vragen ondernemers om hun etalageverlichting dan ook te dimmen en in de nacht uit te zetten. Een lamp met een sensor werkt effectiever dan dat licht de hele nacht aan staat.
Feestverlichting mag alleen op de afgesproken locaties worden opgehangen.

Foto: Centrum in Wijchen. Etalageverlichting zorgt er voor dat het op straat donker lijkt.

2.2.3 Doorgaande wegen

Doorgaande wegen waar de verkeersveiligheid belangrijk is en alternatieven geen betere oplossing kunnen bieden, blijven verlicht. Bij vernieuwing wordt gekeken of er slimme technieken toegepast kunnen worden om zo verlichting alleen aan te hebben wanneer dat nodig is. In elk geval wordt de verlichting na de spits gedimd. Doorgaande wegen die nu niet verlicht zijn, blijven ook onverlicht.

2.2.4 Buitengebied

Uitgangspunt is 'Niet Verlichten, tenzij'. Hoofdwegen buiten de kom die verlicht zijn, blijven verlicht. Wel kijken we of sensoren toegepast kunnen worden. Waar geen verlichting staat, komt geen verlichting.
Andere wegen worden niet verlicht. Is er op die wegen sprake van een verkeersonveilige situatie (bijvoorbeeld scherpe bochten of kruisingen), dan wordt er gekeken naar alternatieven. Is er echt geen andere oplossing en is de verkeersveiligheid in gevaar, dan plaatsen we verlichting die gedimd wordt en in de nacht eventueel uit kan. Ook sensoren kunnen toegevoegd worden.
Staat er nu reeds verlichting en is er geen sprake van een verkeersonveilige situatie, dan wordt de verlichting verwijderd op moment van een reconstructie of bij einde levensduur.

Foto: De Aaldert, weg in het buitengebied van Bergharen. Geen verlichting. Er is geen sprake van een verkeersonveilige situatie en er is geen sociale controle.

2.2.5 Voet- en achterpaden

Voetpaden langs de weg worden vanaf de weg verlicht indien daar verlichting staat. Vrij liggende voetpaden worden alleen verlicht indien het een drukke route is in de donkere uren en er geen andere route beschikbaar is.
De verlichting wordt na de spits gedimd en na vervanging voorzien van sensoren waarmee het licht aan en uit gaat.

Onze achterpaden worden niet verlicht. Staat er nu verlichting? Bij onderhoud of vervanging verwijderen wij deze. Achterpaden van derden (zoals de woningbouwvereniging) kunnen verlicht zijn. Is de verlichting op die paden wel van ons en is er onderhoud of vervanging nodig? Dan wordt deze weggehaald. Indien derden deze verlichting willen behouden, dan moeten zij zelf voor een aansluiting zorgen en materiaal. We gaan dan wel in gesprek met deze partijen om te bespreken of deze verlichting gedimd en voorzien kan worden van sensoren.

Foto: Achterpad in Alverna. Niet verlicht want weinig sociale controle.

2.2.6 Natuurgebied en bossen

Natuurgebieden en bossen worden niet verlicht. De kwetsbare flora en fauna beschermen wij. Waar nu nog verlichting staat, wordt de verlichting verwijderd gedurende deze beleidsperiode.

Foto: Maasbandijk in Balgoij. Prachtig en kostbaar gebied dat niet verlicht wordt.

2.2.7 Parken en groenvoorzieningen

Parken en groenvoorzieningen binnen de kom worden niet verlicht tenzij er hoofd fiets- of wandelroutes doorheen lopen en hiervoor geen alternatieve routes zijn. De verlichting wordt dan voorzien van een sensor waarmee het in de late avond of nacht aan kan gaan op moment dat er gebruik van gemaakt wordt. Anders worden parken en groenvoorzieningen niet verlicht. Flora en fauna kunnen namelijk ook hier last ervaren van verlichting. Daarbij biedt verlichting in parken vaak alleen schijnveiligheid.
Daar waar nu verlichting staat en er geen sprake is van een hoofdfietsroute of hoofdwandelroute of er een alternatieve route is, dan wordt deze verwijderd bij reconstructie of einde levensduur.

2.2.8 Speelplekken, jeu de boules banen en hondenuitlaatplekken

Speelplekken worden verlicht met toepassing van een sensor. Na 22.00u wordt de verlichting uitgeschakeld.

Jeu de boules banen worden niet verlicht.

Foto: Speelplaats wordt niet verlicht. Het wordt alleen overdag gebruikt om te spelen.

Op hondenuitlaatplekken wordt verlichting gehandhaafd indien deze aanwezig is en wordt deze verlichting waar mogelijk voorzien van een sensor. Nieuwe hondenuitlaatplekken worden voorzien van verlichting met sensor.

2.2.9 Parkeerplaatsen

Per parkeerplaats wordt bekeken of verlichting nodig is en op welk tijdstip. Is er verlichting nodig dan wordt het na de spits gedimd. Wordt er in de late avond of nacht geen of weinig gebruik van gemaakt dat gaat het licht in de nacht uit. Is er een wisselend gebruik dan wordt het licht voorzien van sensoren waarmee het licht aan of uit gaat bij gebruik van het terrein. Is het parkeerterrein niet van de gemeente, maar bijvoorbeeld van een sportvereniging? Dan gaan we met elkaar in gesprek om te kijken of het licht dan ook uit kan als het niet gebruikt wordt. Of dat het gedimd wordt na de spits.

Foto: Parkeerplaats bij sportveld Woezik dat helemaal leeg is in de nacht en wel volop brandt. Het licht kan uit.

2.2.10 Bedrijventerrein

Verlichting op het bedrijventerrein is na vervanging gedimd en waar wenselijk voorzien van sensoren waarmee het licht aan of uit gaat. Dit in overleg met de ondernemersverenigingen. Eventuele andere slimme toepassingen zijn hier mogelijk indien het een waardevolle toepassing betreft. We gaan met de ondernemersverenigingen in gesprek over de verlichting van bedrijven. Reclame verlichting, verlichte naam op de gevel, licht van binnenuit. Al deze lichtbronnen worden besproken.

Foto: Verlicht reclamebord aan de gevel van een bedrijf dat de aandacht van de weg afleidt en er voor zorgt dat het op de weg donker lijkt.

2.2.11 Fietsroutes

Recreatieve fietsroutes zijn routes die hoofdzakelijk overdag gebruikt worden. Deze routes worden niet verlicht. Daar waar nu nog verlichting staat, wordt deze de komende drie jaar verwijderd.

Foto: Recreatief fietspad in Alverna. Niet verlicht.

Hoofdfietsroutes binnen de kom worden verlicht. Dit kan direct zijn of indirect vanaf de naastliggende weg. De verlichting wordt gedimd na de spits zodra de armaturen hiervoor geschikt zijn.

Buiten de kom is tussen de kernen en Wijchen één verlichte hoofdfietsroute. Een secundaire (hoofd)fietsroute per kern kan door het college worden aangewezen. We kijken of we de verlichting op die hoofdfietsroutes kunnen voorzien van slimme technieken zoals sensoren om zo de flora en fauna te beschermen. Ook wordt gekeken of het licht anders in de nacht bijvoorbeeld uit kan.
Op andere routes waar verlichting gewenst is maar niet geplaatst wordt, wordt in overleg bekeken of alternatieven als een lichter wegdek of reflecterende belijning een bijdrage kan leveren aan de sociale veiligheid.

Normale doorgaande fietsroutes binnen en buiten de kom kunnen verlicht zijn door het licht van de naastgelegen rijbaan, maar worden niet apart verlicht. Ook komt daar geen verlichting bij. Daar waar nu aparte verlichting staat, wordt in overleg met belanghebbenden bij vervanging onderzocht of deze verwijderd kan worden.

2.2.12 Stationsgebied

Het stationsgebied heeft veel verlichting dat niet van ons is. Verlichting op en rond de stations wordt voorgeschreven door ProRail. Verlichting op de toegangswegen is wel van ons. Doordat de verlichting op en rond de stations zo fel is, lijkt het verderop heel donker. Daar brandt echter een normale hoeveelheid licht. De verlichting van ProRail is in beheer en onderhoud bij ProRail zelf. Maar er is contractueel vastgelegd dat de energiekosten bij de

gemeente liggen. We gaan deze beleidsperiode met ProRail in gesprek over de hoeveelheid verlichting en of het uit kan in de nacht en gedimd na de spits kan worden.

2.2.13 Kassen en stallen

Er komen steeds meer kassen en stallen in ons open landschap. Een aantal is verlicht. Ze dienen afgeschermd te zijn vanuit het Activiteitenbesluit (artikel 3.56 lid 1 en artikel 3.59). Waar daar aanleiding toe is gaan we in gesprek met de eigenaren van kassen en stallen.

2.2.14 Bezienswaardigheden

Monumenten, kerken en dergelijke noemen we bezienswaardigheden. Deze worden vaak aangelicht. Is deze van de gemeente dan gaan we de verlichting na de spits dimmen en na 23 uur uitzetten. In de meeste gevallen zijn deze niet van de gemeente. We vragen de eigenaren dan hetzelfde te doen.

Foto: Kerk in Hernen

2.2.15 Sportvelden

Verlichting op en rond het sportveld is in onze gemeente van de vereniging. Het is belangrijk dat het licht goed gericht is en alleen aan is wanneer er gesport wordt.
Is de verlichting op het parkeerterrein van ons dan dimmen we dit licht na de spits en vanaf 00.00 uur gaat het uit als het weinig of niet gebruikt wordt.
Is de verlichting op het parkeerterrein van de sportvereniging dan gaan we met elkaar in overleg om te bespreken om hetzelfde te doen. Zo voorkomen we onnodige lichthinder.

2.2.16 Recreatie en Toerisme

Toerisme is belangrijk voor onze gemeente. Vanwege onze natuur en onze rijke historie komen er dagelijks bezoekers naar ons. Er zijn veel campings, hotels, B&B's en dergelijke om te verblijven. Een groot aantal ligt in de kwetsbare gebieden zoals bijvoorbeeld het buitengebied. We vragen ondernemers om deze gebieden te beschermen door terughoudend te zijn met verlichting, deze in ieder geval na de spits ook te dimmen en in de nacht uit te zetten. Wellicht dat een sensor een goede aanvulling kan zijn waarmee het licht aan gaat als er iemand buiten loopt.

2.3 Energie en milieubewust handelen

We kijken goed naar duurzaamheid, energie en het milieu.

2.3.1 Duurzaamheid, circulariteit en het milieu staan centraal

Duurzaamheid en circulariteit staat centraal. Wij willen in 2040 energieneutraal zijn zo hebben we in ons coalitieakkoord opgenomen. Om dat te bereiken moeten we zuiniger omgaan met energie. Ook willen we met zijn allen net zo veel energie opwekken als we gebruiken en stimuleren dat grondstoffen opnieuw worden gebruikt (circulariteit).
We gaan ook voldoen aan het landelijke Energieakkoord. Hierin is afgesproken dat we:

- In 2030 50% energie bespaard hebben (t.o.v. 2013);
- In 2020 40% slimme verlichting en 40% energiezuinige verlichting hebben staan. Dat hebben we al voor een deel gerealiseerd.

We zijn al actief bezig om deze doelstellingen te kunnen realiseren. Oude verlichting wordt vervangen. We kunnen deze doelstelling niet alleen realiseren, maar wel samen met onze inwoners, ondernemers en verenigingen.

Circulariteit is voor ons: na gebruik het terugbrengen van de grondstoffen in de fase waarin het oneindig gebruikt kan worden. We gooien niks weg.
Een voorbeeld: een aluminium plaat hoeft niet teruggebracht te worden tot bauxiet, maar kan aluminium blijven mits dit oneindig toepasbaar blijft.

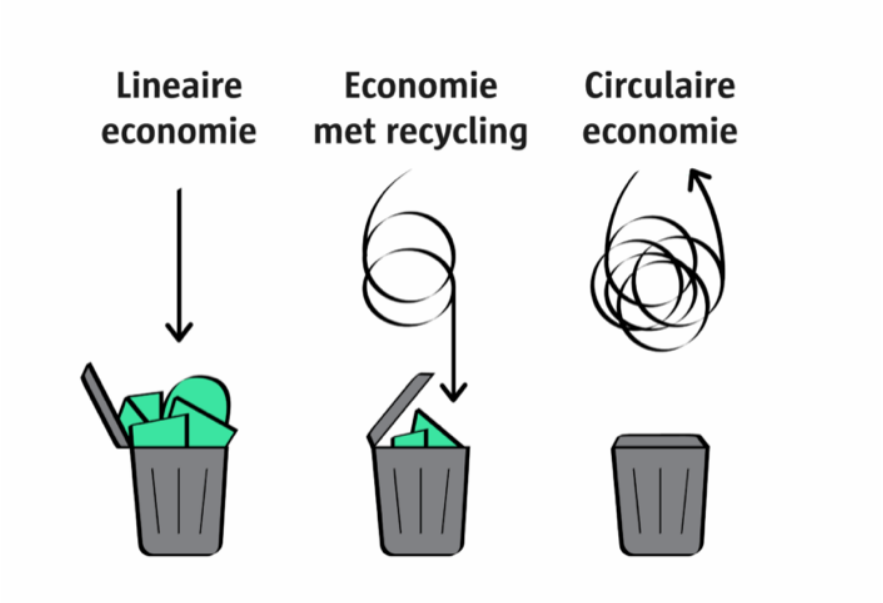

Qua circulariteit is ons uitgangspunt dat we kijken naar de mogelijkheden en stand der techniek. Waar het kan leggen we circulariteit neer als eis. Producten moeten in ieder geval wel altijd na de levenscyclus terug naar de leverancier. Qua eigendom is de markt nu nog niet zover dat deze bij de producent/leverancier kan blijven. We houden dit wel in de gaten.

Per situatie wordt bekeken wat de meest duurzame, energiebesparende en lichthinder reducerende oplossing is passend in de omgeving, binnen het beschikbare budget en met gebruik van de juiste technologische mogelijkheden.

2.3.2 Lichthinder en lichtvervuiling voorkomen

We kijken (nog meer) naar eventuele lichthinder en –vervuiling. Onnodige lichthinder en vervuiling willen we voorkomen. We zetten in op lagere lampsterkte, gerichter licht (minder strooilicht) en na de spits gaan we overal dimmen. In de nacht dimmen we nog verder terug en wellicht kan het licht in de nacht op bepaalde locaties uit of met een sensor het licht toch aan te kunnen laten gaan als er iemand gebruik van de route maakt.

Daarnaast kan lichthinder of lichtvervuiling ook komen door bijvoorbeeld reclame of aangelichte gebouwen. Vaak wordt niet alleen het pand aangelicht, maar ook de omgeving of de hemel. We zetten ons in om deze lichtbroneigenaren te informeren over onnodige lichthinder/lichtvervuiling en zo gezamenlijk een prettigere leefomgeving te creëren. Dit gebeurt in de bestaande overlegmomenten.

Foto: Molenweg in Bergharen. Het licht van de lantaarnpaal schijnt vol de woning in. Dit kan als lichthinder ervaren worden.

2.2.4 Niet voldoen aan het Politie Keurmerk Veilig Wonen voor de openbare verlichting

In Nederland kennen we het Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW). Het is geen verplicht keurmerk en bestaat uit certificaten. Voor de openbare verlichting in de gemeente is het keurmerk Veilige Omgeving van belang.

Het keurmerk geeft aan dat achterpaden verlicht moeten worden en de richtlijn voor de openbare verlichting volledig aangehouden wordt. Wij verlichten onze achterpaden niet. Ook hanteren we de richtlijn niet volledig, omdat er anders te veel licht op straat is. We houden voor wat betreft de openbare verlichting het keurmerk dus niet aan, net als in veel omliggende gemeenten.
Wel kan de projectontwikkelaar het keurmerk gebruiken met het certificaat ‘Veilige Woning’. Zo kunnen inwoners toch de korting op hun verzekeringspremie krijgen.

Foto: Hoefsetuin in Wijchen is een woonwijk waar het politiekeurmerk veilig wonen met certificaat Veilige Omgeving aangehouden is. Volop in het licht staat deze woonwijk.

2.2.5 Keurmerk Veilig Ondernemen hoeveelheid licht ondergeschikt

Het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) is een keurmerk voor bedrijventerreinen en winkelgebieden. Er worden door ondernemers, verenigingen, politie, brandweer en de gemeente onderlinge afspraken gemaakt over diverse zaken, waaronder vaak ook over de openbare verlichting. We hebben nu een KVO op de bedrijventerreinen Oost en Bijsterhuizen. Daarnaast in het centrum van Wijchen. We gaan met de partijen in gesprek om aan te geven dat voor wat betreft de hoeveelheid verlichting ons beleidsplan ‘Donker waar mogelijk, Licht waar nodig’ leidend wordt.

2.4 Samenwerken intern en extern

De openbare ruimte is voor ons allemaal. Door in een vroegtijdig stadium met elkaar op te trekken kunnen we komen tot een betere leefomgeving. Intern levert samenwerking vroeg in het proces een beter resultaat buiten op.

2.4.1 In overleg met andere lichtbroneigenaren

Niet alleen de openbare verlichting bepaalt het beeld buiten in de openbare ruimte, maar ook andere lichtbronnen. Deze zijn vaak niet van ons. Denk aan reclameverlichting, etalage verlichting, verlichting vanuit bedrijven, aangelichte bezienswaardigheden als kerken en monumenten, paardenbakken, sportvelden en noem maar op.
Door met elkaar het gesprek aan te gaan en de lichtbronnen meer op elkaar af te stemmen, kunnen we zorgen voor een prettigere leefomgeving die bovendien energiezuiniger is.

2.4.2 Betrekken bewoners, ondernemers en verenigingen bij grote wijzigingen

Het onderwerp leent zich ervoor om actief en blijvend met de inwoners, verenigingen en ondernemers te spreken. Bij grote wijzigingen betrekken we ze door bijvoorbeeld online enquêtes, bijeenkomsten en dergelijke. Op natuurlijke momenten wordt het onderwerp licht besproken.

2.4.3 Integrale aanpak

Bij het aanleggen van een woonwijk wordt vaak als laatste aan de lantaarnpalen gedacht. Dus staat het licht vaak tussen de bomen. Uit oogpunt van sociale veiligheid is het van belang om een goede afstemming te hebben tussen het groen en de weg. Bosjes langs een fietspad kunnen een gevoel van onveiligheid geven. Dat kan voorkomen worden door een goede afstemming. Daarom wordt de openbare verlichting voortijdig in de ontwerpfase afgestemd op de groenvoorzieningen.

2.4.4 Projectenvoorziening instellen

Integraal werken is steeds belangrijker. Werk met werk maken resulteert in lagere kosten, minder overlast voor inwoners en een mooier beeld buiten op straat. Om mee te kunnen in integrale projecten is het van belang dat er geld voor projecten is. Een voorziening of reserve kan hierin bijdragen.

3. Beheersmatige uitgangspunten

3.1 Technische levensduur masten 45 jaar en armaturen 25 jaar

Een lantaarnpaal bestaat uit een mast (paal) en een kap (armatuur). De mast is vaak een stalen mast. Deze kan ongeveer 45 jaar blijven staan. Daar zit een armatuur op die gemiddeld 25 jaar mee kan gaan. We schaffen materialen aan die zo lang mogelijk mee gaan, zo duurzaam mogelijk zijn en waar mogelijk ook circulair zijn. Circulair is niet ombouwen.

3.2 Uniformiteit

Het is belangrijk om zoveel mogelijk dezelfde masten en armaturen te hebben vanuit de beheerzijde. Zo hoeven er niet heel veel verschillende soorten op voorraad gehouden te worden en kan bij een schade alles sneller vervangen worden.

4. Scenario's voor de raad

4.1 Snelheid vervanging conventionele verlichting in led

De afgelopen jaren is er al best veel verlichting vervangen door ledverlichting. Maar nog niet alle verlichting. Er ligt een amendement om de verlichting versneld te vervangen. Sinds eind februari 2023 wordt een aantal lampsoorten echter niet meer gemaakt. Dit houdt in dat als de lamp stuk is er geen nieuwe lamp meer in kan. In een deel hebben we nog een jongere lamp zitten, maar een groot deel ook niet. Deze dienen dus allemaal vervangen te worden door een nieuw armatuur. In totaal gaat het om 7.055 armaturen

Het niet meer produceren van de conventionele lamp vraagt dus om een versnelling van de vervanging en houdt een vraag naar extra middelen in.

We passen alleen telemanagement toe waar dit een meerwaarde biedt, bijvoorbeeld op doorgaande (hoofd)wegen en in het centrum van Wijchen.

Op enkele plaatsen voorzien we de nieuwe armaturen van een telemanagementsysteem. Dit zorgt ervoor dat de verlichting op afstand bediend en gedimd kan worden. Daarnaast wordt een melding ontvangen wanneer een lamp niet brandt en is zichtbaar of sprake is van een storing boven of onder de grond. Bij een storing onder de grond moet de netbeheerder worden ingeschakeld. Het oplossen van dergelijke storingen kent een langere doorlooptijd. Doordat het telemanagementsysteem aangeeft om welk type storing het gaat, hoeft een monteur de storing niet eerst te beoordelen. In woonwijken wordt bij een defect armatuur over het algemeen direct melding gedaan door inwoners.

Alle conventionele armaturen worden uiterlijk in 2031 vervangen.

4.2 Duurzaamheid

We hebben duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Detectie is een systeem waarmee het licht standaard uit is/of een op lage lichtsterkte brandt. Als er een verkeersdeelnemer aankomt gaat het licht aan (of feller branden). Zodra deze voorbij is, gaat het licht weer uit (of zachter branden). Hiermee kunnen we een behoorlijke energiebesparing realiseren. We zien twee opties.

1. *Op alle nieuwe armaturen komt een sensor (kosten +€150 per armatuur = €1,06 miljoen)*
2. *Op die locaties waar dat zinvol is wordt nieuwe verlichting voorzien van een sensor, dit is circa 40% van alle nieuw te plaatsen verlichting (kosten +€150 per armatuur = €425.000)*